KNER Nyomda HÍRADÓJA

II. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

1974. DECEMBER

SZERKESZTI A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG

A Kner Nyomda teljesítette...

Vállalatunk idei termelési naptára a következőképpen alakul: 1974. december 10., Szilveszter. Nem sajtóhiba, *dolgozóink munkájukkal három héttel megrövidítették az évet.* 1974. évi termelési tervünket december 10-én teljesítettük. Amit ezután termelünk az év végéig, az már többlet. Többlet a vállalati kollektívának, többlet a népgazdaságnak. Nagy öröm és büszkeség ez a szép eredmény valamennyiünk számára.

Csupán az emlékezet felfrissítése érdekében a legfontosabb adatok a vállalati felajánlásból: *„A vállalat 1974. évi tervét december 31-el szemben, december 10-ig teljesíti.* 1973-hoz viszonyítva kb. egymillió dollár értékű importanyagot belföldi anyaggal pótolunk." Az ezzel kapcsolatos számok:

	1974. évi terv	*1974. dec. 10-i tény*
Késztermék tonna	12 632	12 641
Árbevétel MFt	482,5	489,8

Az anyag-áruforgalmi főosztály tájékoztatása alapján az importanyag-megtakarítás december 10-én 1,4 millió dollár körül mozog, tehát jóval felül van a vállalt mennyiségen.

Az élet természetesen megy tovább és ezek az eredmények nem azt jelentik, hogy megállhatunk, pihenhetünk babérjainkon, hiszen nem mindegy, hogy az év hátralévő részében mit teszünk le az asztalra. A vállalati felajánlás erre az időre mintegy 400 tonna terméket, 14 milliós árbevételt irányoz elő. Hogy ezt teljesítsük legalább *úgy kell dolgoznunk az év hátralévő részében is, mint eddig.*

Az eredmények, a számok bizonyítják, hogy dolgozóink megértették az ügy jelentőségét. Az előzőekben felsorolt három szám viszont nem tükrözi azokat a nehézségeket, amelyeket a munka során az egyes embernek, a brigádoknak nap mint nap le kell küzdeni. Gondoljunk csak a legjelentősebb akadályokra: a mélynyomógép tervezett kéthetes TMK-jára. Amikor a gépet szétszedték, akkor derült ki, hogy az bizony hosszabb időt vesz igénybe. A TMK-brigádok minden tudására szükség volt, hogy a felmerült hibát ki tudják javítani. Kijavították, de a gép jóval többet állt a tervezettnél és a magyar karton sem úgy viselkedett, mint az importkarton. A mélynyomó-gépterem brigádjai is megtették kötelességüket, vállalásukat — ezeknek az objektív akadályoknak ellenére — teljesítették.

Vég nélkül lehetne sorolni azokat a szép példákat, melyek a siker elérését elősegítették. Hozzátartozik ehhez a sikerhez minden dolgozónk munkája. Együtt értük el a sikert. Az anyag-áruforgalmi főosztály, a műszaki osztály, a programozás, a termelés együtt, egymást segítve.

Az eredményért, a sikerért köszönet mindenkinek. Ez szép munka volt!

De ne álljunk meg ünnepelni, sok tennivalónk van még, és az elért eredmények köteleznek. Dolgozzunk továbbra is becsülettel hazánk, népük felvirágoztatásáért a szocializmus teljes felépítéséért!

Varga András

Fiatalok hangja

„Válságban a fiatalok nevelése. Közönyösek, üresek." Hányszor hangzanak el ilyen és ehhez hasonló megjegyzések, észrevételek a fiatalok magatartásával, viselkedésével kapcsolatban. De vajon valóban *helytállóak*-e ezek a megjegyzések? Nem egy felületes szemlélő elhirtelenkedett kijelentései ezek?

Hogy tisztán láthassunk ebben az igen nehéz problémakörben, végezzünk mélyreható elemzést ezen területen.

Köztudott, hogy *napjainkban a fiatalok sokkal fejlettebbek, képzettebbek, önállóbbak, mint régen.* Ez természetes velejárója társadalmi rendünknek, szocialista társadalmunknak. Hiszen ez az a társadalom, ahol az egyén megtalálja, illetve megtalálhatja önmagát, s fejlesztheti képességeit, s a munka nem a szükségletek kielégítését szolgálja, hanem az egyén kiteljesedését, alkotó vágyát, tehetségének megnyilvánulását.

A fiatalokra *jellemző a fiatalos hév,* lendület, alkotniakarás. Ez jellemző volt régen is, jellemző ma is. Nem hiszem, hogy ez hiányzana a mai fiatal nemzedékből. Viszont, ha nem találjuk meg a módját, hogy hogyan vezessük le ezt a fiatalos lendületet, lelkesedést, a fiatalok maguk igyekeznek szabad utat találni ambícióiknak. Ez viszont igen sok veszélyt rejt magában, — hiszen ha nem kapnak megfelelő segítséget — „rossz" utakat is választhatnak maguknak, s ezen helytelen útválasztásnak következménye a különböző erkölcsi, ideológiai tévelygés.

Ugyanakkor az ambíciók helytelen irányú levezetésének következménye a feltűnésketlés. Ezért látható gyakran a túl hosszú haj, a kopott, foltozott farmer.

De milyen lehetőségei vannak a fiatalos energia, alkotó kedv levezetésének? Tudunk-e szervezett programot biztosítani számukra, mely hasznos időtöltést, észszerű kikapcsolódást jelent?

Azt hiszem, a válasz egyértelmű: *igen.* Hiszen minden vállalatnál, minden üzemben működik KISZ-szervezet. Ahol pedig ezen szervezet funkcionál, ott szervezett kell, hogy legyen a fiatalokkal, KISZ-tagokkal való foglalkozás, törődés.

Milyen feladatai vannak, lehetnek egy jól működő ifjúsági szervezetnek?

Elsősorban eszmei, politikai, ideológiai nevelést kell hogy biztosítson tagjai számára. Hiszen a politikai, világnézeti beállítottság a fiatal korban alakítható a legjobban, s fokozható egészen a meggyőződésig. Fontos alapköve ezen munkának az egyes nagyobb volumenű, nagy érdeklődést kiváltó politikai események helyes megvilágítása, magyarázata.

Vállalatunknál ezen meggyőző, politikai, eszmei nevelő munka fórumait a rendszeres havi taggyűlések, valamint a már szinte hagyományossá vált évről évre rendszeresen beinduló KISZ-oktatás jelenti. Jelenleg is három csoportban a 135 KISZ-tag közül *70 vesz részt* ezen oktatási formában. Ugyanakkor a többi — viszonylag nagyobb politikai ismeretekkel rendelkező — KISZ-tagunk a pártoktatási formában, valamint marxista középiskolában gyarapítja tovább politikai ismereteit.

Ugyanakkor fontos feladata a KISZ tagjainak a közösségi szellemben való nevelése. Társadalmunk elítéli a csak önmagának élő, önző, elvtársainak, barátainak nem segítő egyéneket. Hiszen *a közösség ereje* az az erő, amely sokszor *igen nagy feladatok megoldására serkenti az egyént.* A közösség atmoszférája az a szféra, ahol az egyes jellemek alakulnak, fejlődnek. Ugyanakkor a kollektíva erkölcsi nevelő hatása pótolhatatlan, hiányában a jellemformálás vakvágányra szalad, a sötétben bolyong.

KISZ-szervezetünk igyekszik ezen feladatának is maradéktalanul eleget tenni. Ezt szolgálják a közös megmozdulások, a kollektívan végzett munkák. Gondoljunk csak a kommunista műszakokra, melyeknek bevételét szintén nemes célra fordítottuk: a vietnami fiatalok megsegítésére.

Ugyanakkor a különböző rendezvények szintén a kollektív szellem fejlődését szolgálják. Hiszen a jó kollektíva kialakulásának elengedhetetlen feltétele egymás alapos megismerése. Jól sikerült klubdélutánok jelentik e téren a KISZ tevékenységét.

Igen fontos feladata a KISZ-nek a fiatalok szabad idejének ésszerű, hasznos felhasználásához való segítségnyújtás. Hiszen az értelmetlenül eltöltött szabad idő csak felesleges időfecsérelés, mely időt az ember különösen a későbbiekben sajnál majd. Ugyanakkor a szabad idő ésszerű programok biztosításával való eltöltése eleve nem ad lehetőséget arra, hogy a fiatalok helytelen irányba induljanak el, s energiájukat, harcos hozzáállásukat feltűnésketlésben, botrányokozásban vezessék le.

Vállalati KISZ-szervezetünk ezen a téren is sokat tett. Gondoljunk csak a közös kirándulásokra, melyek amellett, hogy pihenésre, kikapcsolódásra adtak alkalmat, hazánk természeti tájait is ismertté tették fiataljaink előtt. Őszintén meg kell azonban mondanunk, hogy talán ez az a terület, ahol még rengeteg tennivalónk van. Például egyes szakkörök létrehozása, azok működtetése, stb. A jövőben ezen területen kívánunk a legtöbbet előrelépni.

Összevetve a fent elmondottakat, a következőket állapíthatjuk meg.

A fiatalok igényesebbek, mint régen. Ezért foglalkoznunk kell velük, és ez elsősorban a KISZ feladata. *Eszmei, politikai nevelésüket, emberi formálásukat biztosítjuk,* illetve a helyes irányba tereljük. Ha a fiatalok megkapják ezen irányító segítséget, tevékenységüket, munkájukat jól végzik, szabad idejüket tartalmasan, hasznosan töltik el, egyre inkább lemondanak a feltűnő külsőségekben megjelenő szereplésvágyukról, s fiatalos lendületüket, ambíciójukat, energiájukat a társadalom, s a maguk javára fordítják. Hogy ez így legyen, az elsősorban a KISZ-szervezet és vezetőinek munkáján múlik.

Petőfalvi Pál

Kellemes karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag boldog új évet kíván a Párszervezet a KISZ-szervezet a Szakszervezet és a Vállalatvezetés

A Kner Múzeum feladata: begyűjteni a Tevan-kiadványokat

Megyénk nem kis hírű és jelentőségű nyomdája volt már a felszabadulás előtt is a békéscsabai Tevan nyomda.

Műhelyében a kiváló minőségű, mindennapos használatra szánt nyomtatványok, valamint a színes gyógyszercsomagoló-anyagok mellett — hasonlóan a gyomai Knerhez — gyönyörű könyvkiadványok is készültek. Ezek nyomdai kivitele messze felette állt az akkor országos átlagnak, ami pedig a kiadványok stílusát, szerkezetét illeti — véleményem szerint — jobban „mai" volt már abban az időben is, mint a Kner-könyvek legtöbbje. Ezzel a kijelentéssel természetesen nem a Kner-könyvek minden vita felett álló technikai értékét szándékozom vitatni, csupán azt mondom ezzel, hogy *Tevan Andor* pl. nem az általános *könyvdíszek* alkalmazása mellett volt, hanem ő a könyvek *illusztrálását* vallotta, s ezt is valósította meg — sikerrel.

Az illusztrációk terén alkalmazott sokféle megoldás, ún. a rézkarc, a fametszet, az akvarellt visszaadó színes ofszet, a kontúrrajzot kiegészítő színes dúcok, mind-mind a jelenleg is divatos és nemes illusztrációs megoldások. Tevan Andor mindezen megoldásokat alkalmazta az 19...-ben indított Amatőr Tevan-sorozat egyes köteteinél.

Talán nem lesz hiábavaló, ha leírjuk egyszer e nagy értékű (irodalmi és szakmai) sorozat köteteit, a megjelenés sorrendjében. A Tevan nyomda bibliográfiája ugyanis ez idő szerint el sem készült; még az sem tudott, hogy mikor mi került ki az üzemből.

1. Kosztolányi Dezső: A szegény kisgyermek panaszai.
2. Krúdy Gyula: Aranykéz-utcai szép napok. Major Henrik fametszeteivel.
3. Kármán József: Fanni hagyományai. Régi motívumok után készített fametszetekkel.
4. Fazekas Mihály: Lúdas Matyi. Divéky József eredeti fametszeteivel.
5. Gvadányi József: Egy falusi nótárius budai utazása. Divéky József fametszeteivel.
6. Csokonai Vitéz Mihály: Lilla. Divéky József eredeti fametszeteivel.
7. Kisfaludy Sándor: Regék a magyar előidőkről. Kolozsvári Sándor fametszeteivel.
8. Kisfaludy Károly: Tollagi Jónás viszontagságai. Kolozsvári Sándor fametszeteivel.
9. Petőfi Sándor: Az Apostol. Kolozsvári Zsigmond hat teljes oldal nagyságú rézkarcával.
10. Fáy András: A különös végrendelet. Kolozsvári Sándor színes rajzaival.
11. Vörösmarty Mihály: Két szomszédvár. Kolozsvári Sándor színes rajzaival.
12. Heltai Gáspár: A bölcs Esopusnak és másoknak fabulái és oktató beszédei. A mai kegyes olvasónak átírta és átnyújtja Keleti Arthur.
13. Anatole France: Jacques Tournebroche, vagyis Nyársforgató Jakab meséi. Fordította Keleti Arthur. Hincz Gyula színes rajzaival.

Petőcz Károly

HÍREK A GYOMAI ÜZEMBŐL

● Gépmester-továbbképző tanfolyam indult novemberben, amely 12 előadás-sorozatból áll. A tematikát az üzem speciális igényeinek megfelelően állította össze a gépterem művezetője és a műszaki egyesületünk gyomai összekötője. Az előadók mindnyájan az üzem technikusai. Ez az első kísérlet arra, hogy saját előadókkal kerüljön megrendezésre egy ilyen összefüggő továbbképző ciklus.

● *A budapesti Központi Antikvárium dolgozóinak egy csoportja szocialista brigádba tömörült és Kner Imre nevét vette fel. Október 27-én meglátogatták a nyomdát és a múzeumot. Beszélgetéseink során ígéretet tettek arra, figyelik a Kner- és Tevan-kiadványokat; ezeket válaszunkig félreteszik.*

● A gyomai üzemben a könyvkiadók felszabadulási kiadványain kívül több megyei ilyen jellegű kötet is készül. A Békés megye sajtóbibliográfiájának oldalai tördelés alatt vannak. Szép kiadványnak ígérkezik a *Békés megye 1944—45-ben,* amely felett az üzemi pártszervezet védnökséget vállalt. Rangos kötet lesz a penzai képes album, amely testvérmegyénk múltját és jelenét mutatja be.

● **Az Európa Könyvkiadó és a gyomai üzem szocialista szerződést kötött, amely főként a minőségi színvonal emelését, illetve biztosítását tekinti a legfontosabbnak. E mellett az átfutási idők csökkentését és a kiadói – nyomdai munkák jobb megszervezését tűzte ki célul. Záró megállapodások című fejezetben a kiértékelés és a továbbfejlesztés körülményeit és módszereit rögzítették.**

● Az üzemben 16 fő tanul gimnáziumban és más középfokú iskolában azok közül, akiknek a munkakörükhöz ilyen iskolatípus előírva nincsen. Ez természetesen áldozatokkal jár mind az egyén, mind a kollektíva részéről, ezért mindenképpen csak dicsérni lehet a tanulási kedvet.

● **Könyvkiadványokból 1974-ben elkészült 81 féle cím, 950 000 példányszámban. A legkisebb példányszám 1520 db volt, a legnagyobb 35 150 db. 2 cím kooperációban készült Békéscsabával. Rendelői kör a hagyományos volt. Tájékoztatóból elkészült 125 tonna, túlnyomó részben a Medicina számára, gyógyszerismertető prospektusok. Legnagyobb feladat elé a Borforgalmi Tröszt jubileumi kiadványa állította az üzemet, viszont ez volt nyomdai szempontból a legsikerültebb kiadvány.**

● *A telepvezető, a kötészet művezetője és a MTESZ megbízott megtárgyalta és összeállította azokat a továbbképzési témákat, melyeket egy, a géptermihez hasonló ciklus keretében — ugyancsak saját előadókkal — januárban indítanak be a kötészet dolgozói részére.*

● A Corvina kiadó megrendelésében elkészült a *Zsolnay-gyár története.* A termékben megtestesülő színvonalas munkáért különösen az előkészítést, a formakészítést és a könyvkötészetet illeti dicséret. A géptermi — összességében megfelelő — munkát amiatt érheti bírálat, hogy a négyszínű árnyalatos képek egyike-másika nem teljesen éles, s a vonalas képek nyomása indokolatlanul erős.

A Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület Békés megyei csoportjának 1974-ben végzett munkájáról

1974. évi programunkat Egyesületi Központunk irányelveinek szellemében és a MTESZ Békés megyei Elnöksége programjával összhangban dolgoztuk ki. Célul tűztük ki, hogy 1974 évben tovább növeljük a szakmai körök és a vidéki csoportok önállóságát. E célkitűzésünket csak részben sikerült elérni, mert a vidéki csoportjaink munkájában visszaesés volt tapasztalható. Különösen vonatkozik ez a gyulai Dürer nyomdai és a gyomai Kner Nyomda csoportjaira.

A tervezett központi rendezvények közül a János-napi nyomdásztalálkozót az árvíz miatt nem tudtuk megszervezni. Nagy érdeklődést váltott ki a Műszaki Hónap keretében megtartott Magyar Nyomdaipar Távlati Fejlesztésének koncepciója című előadás, melyet *Vas* Sándor a KIPMIN mérnöke tartott.

Nagyon sikeresnek ítélték meg a résztvevők a *romániai tanulmányutat.* 46 résztvevővel 3 napos körutat tettünk Erdélyben. Nagyváradon és Kolozsváron nyomdaüzemek látogatása is szerepelt a programban. Szakmai tapasztalatszerzésen túl baráti kapcsolatokra is szert tettünk.

A Minikönyvgyűjtők köre havonta rendszeresen tartott foglalkozásokat, előadásokat. Igen jól sikerült a gyűjtők minikönyv gyűjteményének kiállítása.

A Formakészítők körének programjából kiemelkedett a Gevarex rendszerről *Horvai* József kolléga által megtartott előadás. További rendezvényeikkel is igyekeztek a kör tagjainak szakmai tudását fejleszteni.

Az *Ofszetkör 20 fővel tanulmányutat szervezett Kassára az ottani nyomda megtekintésére.* A 3 napos út maradandó élményt nyújtott a résztvevőknek.

A Mélynyomókör munkájában a II. félévben visszaesés volt tapasztalható. Az I. félévben havonta egy alkalommal összejöttek és szakmai vitákat rendeztek más körök tagjainak és gazdasági vezetők bevonásával. Ez az év II. felében elmaradt.

Gyomai csoportunk munkájában *visszaesés* volt tapasztalható. A felmerült személyi kérdések befolyásolták a csoport tevékenységét. Az I. félév programjából kiemelkedik *Horváth* Tibor elvtárs (Magvető Könyvkiadó) előadása „A minőségi könyv helyzetéről és kilátásáról a közeljövő programjában" címmel.

A gyulai Dürer Nyomdában a gépmester kör és szedő kör nem működik, így a tervezett programok nem kerültek megvalósításra. Néhány közös rendezvényt tartottak pl.: *Háromszéki* Pál: *„Merre tart a nyomdaipar fejlődése"* című előadása.

Az itteni munkát az üzemben folyó beruházás erősen befolyásolja. A békéscsabai Dürer nyomdai csoport ez évben jól sikerült több előadásból álló ofszetképzést szervezett.

Jelenlegi létszámunk 146 fő.

Évi költségvetési keretünk központi támogatásból 4000 Ft volt. Kapcsolataink a MTESZ Békés megyei elnökségével és egyesületi központunkkal jók, és *ezúton köszönjük meg a részünkre nyújtott segítséget.*

1974. évi rendezvényeink statisztikája:

Rendezvény helye	Rend. száma	Össz. résztv.
Kner Nyomda Békéscsaba	21	461
Kner Nyomda Gyoma	2	60
Dürer Nyomda Gyula	3	55
Dürer Nyomda Békéscsaba	6	78
Vezetőségi ülés	2	18
Tanulmányi út külföldi	2	66

Südy István

Névadó ünnepség vállalatunknál

1974 november 24-én délelőtt a Kner Nyomda kultúrtermében névadó ünnepélyt rendezett a Typographia alapszervezet a békéscsabai Társadalmi Ünnepségeket és Szertartásokat Szervező Iroda segítségével.

E kedves ünnepség keretében kaptak hivatalosan is nevet a következő *„nyomdász gyerekek:* *Lipták-Fegó* László, *Valyuch* Péter, *Garai* Gabriella, *Anti* Gábor, *Hajdu* Gabriella, *Néma* Beáta, *Botyánszki* Gábor.

A gyermekek a Kner Nyomda szakszervezetétől 300, — Ft-os takarékbetétkönyvet valamint a KISZ-től játékot kaptak ajándékba.

Az édesanyákat virággal köszöntötte a 2. sz. Általános Iskola énekkara.

Mérnök-technikus napok a Kner Nyomdában

Hazánkban a nyomdaipar jelentősebb fejlődése az 50-es évek közepén indult meg. Az adott körülmények között viszonylag gyors volt. A termelés volumene 1955—1967 között két és félszeresére nőtt. Az 1968-ban életbelépett gazdaságirányítási rendszer *új lendületet adott egész gazdasági* életünk, ezen belül a nyomdaipar korszerűsítésének, növekedésének.

A korszerű gépek és technológiák magasan képzett szakembereket követelnek.

Nem ok nélkül írtuk le a fenti visszapillantó sorokat. A Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület 1974. szeptember 26-i levelében a Kner Nyomdát tisztelte meg azzal, hogy szervezze meg a nyomdaipari mérnökök és technikusok első országos tanácskozását. A cél kettős volt: a külföldi felsőfokú tanintézetekben végzett mérnökök és technikusok ismerkedjenek meg egymással — és ami ennél is fontosabb — vitassák meg a nyomdaipar időszerű kérdéseit.

A szimpózium megrendezésére 1974. november 1-én és 2-án került sor. Ahogy szemügyre vettük a nyomda előcsarnokában ismerkedő 90 mérnököt és technikust, láttuk, hogy azok *legnagyobb része fiatal*. Most bontakoztatják tudásuk gyümölcsét, javát. Ebből azt a következtetést vontuk le, hogy a nyomdaipar megfiatalodott, jelentős szellemi kapacitással bővült. Bertrand Russel szavai jutottak eszünkbe: *„A XX. század legnagyobb energiája az emberi agy."*

Balog Miklós, a Kner Nyomda műszaki igazgatójának megnyitó és üdvözlő szavai és műsorismertetése után az üzem megtekintésére került sor. A magasan képzett, sok nyomdát látott szakemberek — kérkedés nélkül írjuk le — elismerően nyilatkoztak üzemünkről, termékeinkről. Profilunk csomagolóanyag, ezért időztek népes csoportban csodálkozva az ofszetteremben, ahol a gépen Arany János balladáit nyomták. A könyv betűtípusa Romulus, illusztrációi árnyalatosak. *Nemes* Károly, a Petőfi Nyomda volt főmérnöke, jelenleg a Statisztikai Kiadó igazgatója nagyítóval nézegette a szövegnyomást, és őszintén gratulált a vezető gépmesternek.

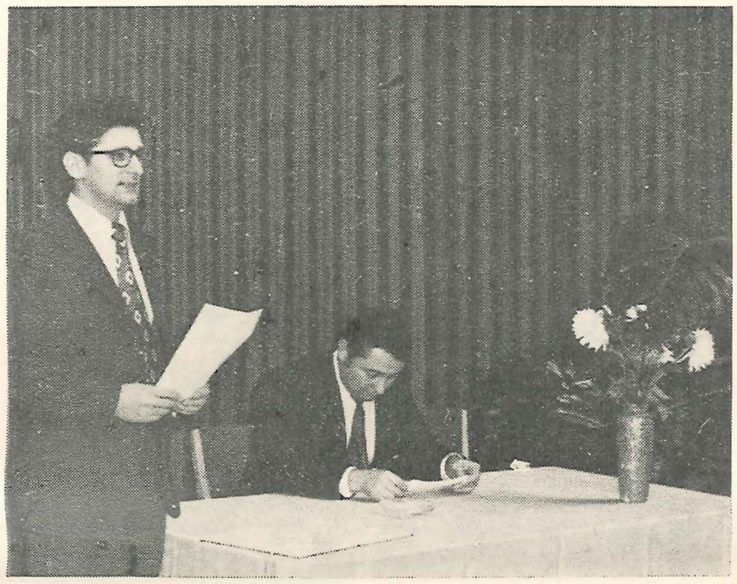

Balog Miklós megnyitja a tanácskozást

Az üzem megtekintése után közös ebéd következett. A fehér asztaloknál folytatott kötetlen beszélgetés, tovább mélyítette a kollegiális szellemet, mely lassan barátsággá alakult.

Ebéd után szekcióüléseken vitatták meg az időszerű kérdéseket. Mindenki szabadon választotta meg az őt érdeklő témát. Ezeken a vitavezetőkön kívül részt vett az üzem részéről egy-egy kijelölt házigazda, aki figyelmesen hallgatta a vitákat, teljesítette a vendégek esetleges kívánságait.

A szimpózium második napján először a Trimetal üzem megtekintésére került sor. A Kner, Zrínyi és Athenaeum Nyomda közös vállalkozása, mint ilyen, központi üzemnek tekinthető. A gyártott trimetal lemez mennyisége 1973-ban 22 000 db volt, ez évben mintegy 30 000 db lesz, B/1, illetve A/1 méretben, ahogy a felmerülő igények megkövetelik. Az elkövetkező időkben — a szükségletnek megfelelően — a volumen bővítésére lesz szükség. Az üzem dolgozói munkájuk révén, eddig is elismerést váltottak ki, a jelenlegi szinten nem állhatnak meg.

A Trimetal üzem megtekintése után a már ismertetett szekcióülések folytatására került sor.

Ezután következett a záróülés, amikor *Balog* Miklós műszaki igazgató megköszönte a részvételt, javasolta, hogy ilyen szimpóziumot a közeljövőben is rendezzünk.

Az üzem megtekintése

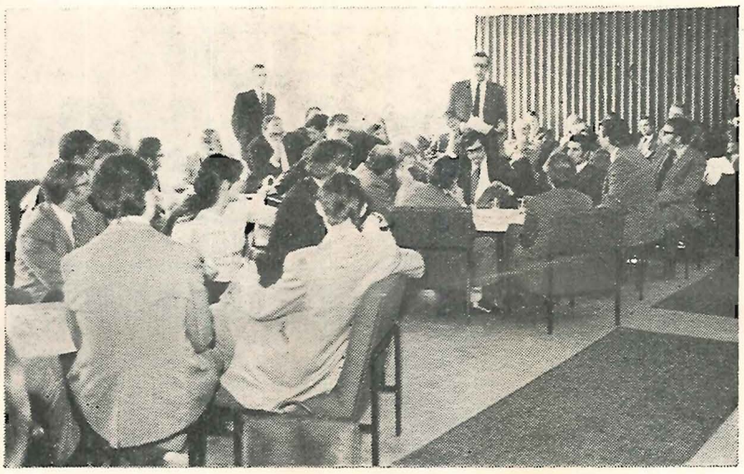

A záróülés

A tanácskozás résztvevői

HUMÁNUMBÓL JELES

Még 1974. márciusában kötöttünk szerződést a Vérellátó Központtal, hogy üzemünkben 1974. október 1-én tartjuk az önkéntes kiszállásos véradást. A nevezett napon 8 órakor jelentek meg üzemünkben a Vérellátó Központ dolgozói dr. *Sonkoly* Éva doktornő vezetésével.

A véradás előtt 4—5 nappal plakátokat tettünk minden hirdetőtáblára, melyeken tudattuk a véradás időpontját, helyét.

Üzemrészek művezetői, csoportvezetői megkapták a vállalati körlevelet, mely tartalmazta, hogy a vállalat biztosítja a véradóknak a 4 órai fizetett pihenőidőt, valamint a műszakcserét.

Bizalmiaink ezek után üzemrészenként keresték fel a régi véradókat, valamint új véradókat szerveztek. Ennek az együttes munkának köszönhető, hogy véradó napunk sikeresen zárult. Így folyamatos, gördülékeny volt a véradás. Véradásra 91 fő jelentkezett, ebből *89-en adták le az életet jelentő vért, összesen 28 litert.*

És itt a mi üzemi újságunk hasábjain szeretném tolmácsolni a Vérellátó Központ elismerését, a Városi Vöröskereszt, valamint az üzemi Vöröskereszt vezetősége nevében köszönetünket mindazoknak, akik a véradáson humánumból résztvettek, és önzetlen segítőkészségükről bizonyságot tettek. Valamint azoknak a vezetőknek, akik mint pártoló tagok segítik munkánkat. Külön *köszönet illeti a szocialista brigádokat,* ahol nem az évi egyszeres véradás a jellemző, hanem általában négyszeres.

Véradók névsora: *Bellér* Gézáné, *Mezőfi* Katalin, *Kovács* Gyula I. *Halász* Béláné, *Blahut* Pál, *Farkas* Sándor, *Fekete* Katalin, *Feigl* Miklósné, *Farkas* Imre, *Ruzsa* József, *Fodor* Ferenc *Korpics* Ilona, *Guliga* János, *Gyebrovszki* Jánosné, *Bacsa* Ferencné, *Percze* Lászlóné, *Timár* Katalin, *Béres* Jánosné, *Blaskó* Lajos, *Hudák* Józsefné, *Pikó* Eszter, *Széles* András, *Szaszák* Mátyásné, *Trefil* László, *Kruzsicz* György, *Hajdu* Ottóné, *Kiss* Sándor, *Kiss* Zoltán, *Knyihár* Andrásné, *Mikó* Zoltán, *Mórocz* Istvánné, *Nógárdi* Mihályné, *Oláh* László, *Palágyi* Lajos, *Gálik* Pál, *Aradszki* János, *Csávás* István, *Várhelyi* Zoltán, *Darócz* Sándor, *Nagy* László, *Kiss* Sándor, *Csetneki* János, *Csetneki* Jánosné.

Lehetne még sorolni, hiszen sok új véradónk is van, természetesen őket is megilleti minden elismerés és köszönet. Nagyon bízunk bennük, hogy az 1975-ös évben humánumból jelesre vizsgáznak.

Feigl Miklósné

A VÁLLALATI MUNKAFEGYELEMRŐL

Úgy gondolom, az üzem fejlődése szempontjából nem lesz haszontalan, ha végre alaposabb elemzés alá vesszük a munkamorál kérdését. Kutatásaim — ha nem is mindent felölelőek — sokkal szélesebb körben mozognak, mint a késésekre, igazolatlan hiányzásokra stb. kiterjedő téma.

A munkaerőkölcs és munkafegyelem pozitív vagy negatív hatása természetesen nem szűkíthető le egy-egy üzem kapuin belülre, oda- és visszahatás van az országos viszonyok tekintetében. Amikor megállapítjuk pl., hogy a 60-as évek végén tapasztalt mértéktelen és egészségtelen munkaerő-vándorlás ma már lecsökkent, ez üzemünkre is vonatkozik, és ez jó.

Ma már városunkban is jelentkezett a segédmunkaerő hiánya és ez arra vezetett, hogy bár 1—2 év óta viszonylag stabil létszámmal dolgozik üzemünk (jelenleg Békéscsaba 813 fő, Gyoma 193 fő), bizonyos felhígulás következett be az összetételben. Erre példa az a fegyelmi ügy, amely ez év június 4-én elbocsájtással zárult: *Brunn* Attila (szül.: 1956. Csorvás) segédmunkás, 1974. január 17-én lépett be üzemünkbe, és április 30-án öltözői lopást követett el. Az ellopott pénzt elköltötte, a pénzzel együtt eltulajdonított igazolvány azonban nyomra vezette a nyomozó hatóságokat.

Ezen és más hasonló ügy kapcsán nem érdektelen hangsúlyozni, hogy a társadalmi és magántulajdon elleni vétségek, lopások megszaporodtak. Ennek egyik oka a fentebb említett felhígulásban keresendő, de nem szabad elfeledkezni az „alkalom szüli a tolvajt" közmondásról sem, hogy mennyire vigyázatlanok, felelőtlenek egyes emberek saját és a vállalati értékekkel kapcsolatban.

Ha már a *fegyelmi ügyeknél* tartunk, hadd mondjam itt el, hogy évről évre emelkedő tendenciát mutat az üzemi fegyelmi felelősségrevonások mennyisége: 1972-ben 7 fegyelmi és 76 írásbeli figyelmeztetés volt, 1973-ban 10 fegyelmi és 125 írásbeli figyelmeztetés, míg 1974. I. félévében 12 fegyelmi ügy. Ennek magyarázata kettős lehet: egyrészt lazább munkafegyelem, másrészt szigorúbb vezetés.

De maradjunk a statisztikai adatoknál:

Igazolatlan mulasztások:

1974. I. félévében Békéscsabán 28 nap
Gyomán 2 nap
Összesen: 30 nap

(Az igazsághoz tartozik, hogy ezekben az esetekben mindig fegyelmi felelősségrevonásnak kellene következnie!)

Késések:

1974. I. félévében Békéscsabán 217 fő 384 alkalommal késett.

Az üzemből való távozások:

1974. II. negyedévében Békéscsabán közel 2400 kilépés volt munkaidőben (ebből mintegy 1500 magánügyben, 900 vállalati ügyben). Ez első pillantásra is ijesztően magas szám! Hát ha még valakinek módjában áll betekinteni a kilépő cédulákba, mint ahogy én tettem! Rettentő dzsungelt talál, amelyben a hibák sokfélesége burjánzik:

— Egyesek nem tartják be az igazgatási utasítást, csoportvezetők, sőt egyszerű beosztottak is aláírnak kilépőt (pl. formaelőkészítés, anyag- áruforgalmi főosztály irodái stb.) — és a porta kiengedi őket;
— vannak kilépők, amelyeken keltezés vagy aláírás, vagy kilépési ok nincs;
— igen sok az olyan kilépő, amelyen nincs feltüntetve, hogy magán- vagy vállalati ügy (az ember ilyenkor eltöpreng, hogy számolták ezt el?)

Az igazsághoz tartozik és ide kívánkozik, hogy a vállalati döntési rendszer e pontja (I/41) hibásnak mondható, mert pl. nem intézkedik arról, hogy ahol nincs művezető, osztályvezető, ill. annak távollétében, ki írhat alá kilépést. Másik tényező az a kényszerűség, hogy a nappali műszakban dolgozók — sajnos — csak a munkahelyükről eltávozva tudják elintézni ügyes-bajos dolgaikat a tanácsnál, OTP-nél stb.

Menjünk tovább a kérdés vizsgálatában, *az üzemi munkafegyelem objektív oldalait* is szemlélve. Melyek ezek? Azok a fegyelembontó lehetőségek, amelyek okkal — ok nélkül megvannak egy üzemben, így a Knerben is.

— *Belső munkanélküliség*
Van ilyen nálunk? Igen! Adódik egyrészt a hullámzó munkaellátottságú üzemrészekben (irodák=rendeléshullámzás; formakészítés=formaigény, stb.) — másrészt eleve feleslegesen magas létszámmal dolgozó munkaterületeken (ilyen is van).
— *Teljesítményszint nélküli munkaterületek*
Raktárak, műhelyek, irodák stb. területek természetesen magukon hordozzák a címben rejlő kevésbé feszített munkatempó lehetőségét. Itt a belső munkavezetés segíthet a kirívó hibák elhárításában.
— *A teljesítményszintek minősége*
A munkafegyelem egyik fontos ható tényezője. Ha a Knerben alkalmazott szintpolitikát tekintjük (lásd: kollektív szerződés 29. § és III. sz. melléklet) ezzel nincs különösebb baj, egyet kivéve, s ez a minőségi bérezés. Ennek nyitját még nem leltük meg. Furcsa dolog például az, hogy selejtet vagy reklamált minőségi terméket előállító dolgozó teljesítményprémiuma megmarad, vagy csak a selejtkár térítési összeggel csökken.
— *Veszteségidők*
Érdemes megvizsgálni a gazdálkodási jelentésekben ugyan nem szereplő, de a statisztikai kigyűjtésekből kiszámítható alábbi adatokat.

Produktív (közvetlen) idők
1974. I. félévében:
(Nyomás, beigazítás és gépmosás)

Ofszet gépterem	77,4%
Magasnyomó gépterem	84,6%
Mélynyomó gépterem	81,0%

Ezek szerint a legmagasabb veszteségidő (22,6%) az ofszetgépeknél van. Tudvalevő, hogy a veszteségidők csökkentése nemcsak munkamorál-javító tényező, hanem a termelékenység emelésének egyik nyitja. A vezetés feladata: megtalálni ennek módját!

Van két tényező, amellyel érdemes külön és önállóan foglalkozni.

Technológiai fegyelem

Számokban kifejezhetetlen, mégis rendkívül nyomósan ható erő, amelynek szerteágazó megnyilvánulásait a munkavédelem, a tűzvédelem, a munkafolyamatok kapcsolódása, a minőségellenőrzés és felelősségrevonás rendszere, a bizonylati fegyelem, az információs rendszer, az ellenőrzések megléte (vagy hiánya) stb. területén tapasztalhatjuk. Mind-mind önálló, elemző újságcikket érdemelne! Eléggé nem győzzük hangsúlyozni, hogy az 1971 óta immár 3 éve „beállt" termelési rendünk már nem alapozhat a szokásjogra, írásos technológiák, gyártási folyamatleírások szükségesek. Az első fecskének nevezett gyek-technológiát még mindig nem követte a többi.

Önfegyelem és vezetői tekintély

A tudatformálás az anyagi lehetőségek mögött lemaradt — üzemi viszonylatban is. Így az önfegyelemmel bizony sokan hadilábon állnak. Az öntudatra nevelés fontos eszközei, lehetőségei a különböző politikai képzések, a nevelés egyéni módjai, a személyes példamutatás (szoc. brigádok, politikai munkások, vezetők), a dicséretek és a büntetések és a zsargon kifejezésű „adminisztratív intézkedések" is szükségesek. Mindenekelőtt egységes vállalati fegyelmi-vezetési elv szükséges — és ez a legnehezebb kérdés.

Úgy illik, hogy gondolataim befejezéseképpen valamiféle *mérleget* állítsunk fel üzemünk fegyelmi helyzetéről. Úgy vélem, a tárgyalt és a nem tárgyalt tényezőket figyelembe véve, nyomdánk munkamorálja nem rossz, bár hathatósabb vezetési munkával lényegesen jobb is lehetne.

Malatyinszky József

Egy javaslat

A Rózsa Ferenc Nyomdaipari Szakközépiskola egyes évfolyamain különböző stílustörténeti, esztétikai, könyvgyártással, szedéstechnikával foglalkozó elméleti és gyakorlati témák szerepelnek. Ezeknek oktatása segéd- és szemléltetőeszközök hiányában meglehetősen nehéz és az eredmény ennélfogva kielégítő se lehet.

A Kner Nyomda múzeumában rengeteg szakmai, irodalmi érték van együtt. Ilyen mennyiségű és összetételű szemléltető anyagot egyetlen iskolai szertár sem tarthat, több ok miatt. Nem lehet viszont lemondani az eredeti alkotások bemutatásával történő szemléltető oktatásról.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy *nem az órára kell bevinni a gyűjtemény egyes darabjait, hanem az órát kell megtartani a múzeumban,* ahol szinte „mellékpálya" gyanánt a művészeti nevelést, a művészi ízlés tudatos kialakítását, formálását is megkaphatják a fiatalok.

Megfontolandó e megoldás bevezetése, hiszen több mint húsz oktató foglalkozik a szakközépiskola tanulóinak képzésével, s helyenként még az oktatók is profitálhatnának egy olyan gyűjtemény megismeréséből, amely egy nyomdai termékkategória minőségét jelentette és jelenti most is. Arról nem is beszélve, hogy milyen fontos lenne az átfogóbb szakmai műveltségű fiatalok indítása, hiszen tudjuk mennyi selejtet, színvonalatlan terméket, indokolatlan ráfordítást stb. eredményez a nem önálló dolgozó a kivitelezésben.

Petőcz Károly

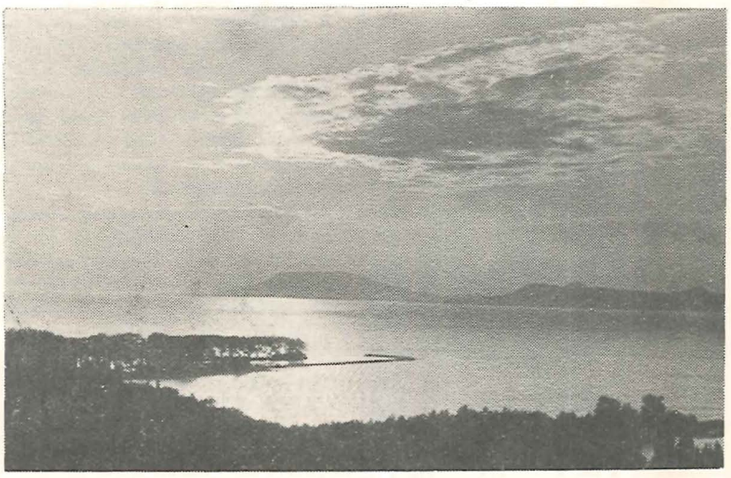

Szabad idejét ki-ki saját kedvtelése szerint tölti. A legtöbb embernek megvan a saját hobbija. *Kővágó* György mintegy nyolc éve foglalkozik fényképezéssel. Tetemes gyűjteménye van, nehéz volt a választás. Alábbi képe balatoni naplementét ábrázol.

Mesél a nyomógép

Tisztelt nyilvánosság! Ne haragudjanak, hogy én mint szürke kis nyomógépecske be merészkedtem tolakodni a Híradó hasábjaira. Higgyék el, nekem is van örömöm is, bánatom is, úgy mint az embereknek. Azt is ismerjék el a tisztelt kollégák, hogy én dolgozom a legtöbbet, és mégis velem bánnak a legcsúnyábban. A múltkor is a gépmester úr elfelejtett megolajozni. Higgyék el, vacsoraszünet felé már olyan fájdalmaim voltak. Persze én nem szólhattam semmit. Csak egy kis halk nyikorgás jött ki a torkomon, de azt nem vették észre. Máskor meg rosszul állítják be a berakószerkezetemet és mégis engem szidnak, hogy nem tudom jól berakni az ívet. Próbáljanak csak a kollégák forditva felhúzott cipőbe járni, majd megtudják, mi az. Három műszakon keresztül csak nyomok, csak nyomok és sokszor nem kapom meg a jogos félóra pihenésemet. Higgyék el, olyan nehéz sorsom van! Azt még csak el is viselem valahogy, ha szidnak, de a rugdosást ki nem állhatom. Bizony már olyat is megéltem, hogy leköptek. Pedig akkor is a mester úr volt a hibás, mert a transzportkerekemet rosszul állította be. Hiába próbáltam én jól vinni az ívet, nem tudtam. Legszívesebben felrobbantam volna. Előfordul azért olyan is, hogy megkapok mindent amit egy ilyen gépecske kaphat. Ilyenkor nagyon hálás vagyok és boldogan dolgozok reggeltől reggelig.

Lenne még mondanivalóm, de örülök, hogy ezt is meghallgatták a tisztelt kollégák. Ugye, jövőre többet gondolnak rám?

Köszönettel: 0023-as gép

TRANSPACK 74

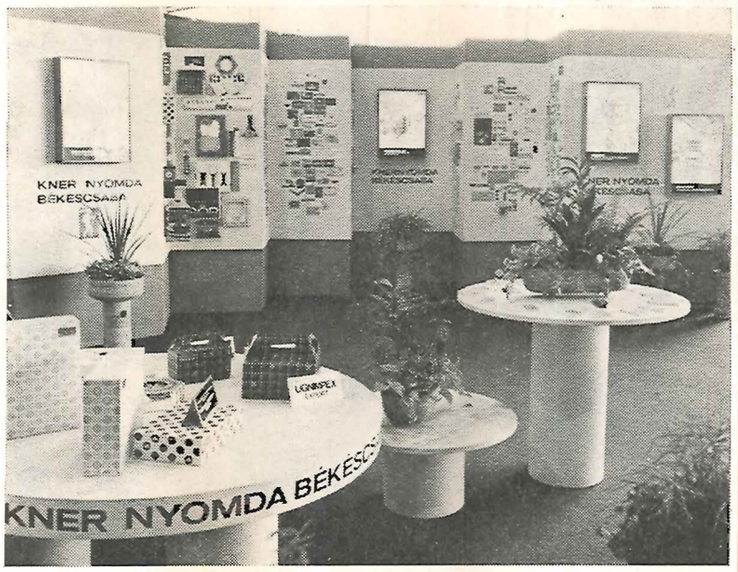

Vállalatunk 1974. évi reklám- és propagandatervében szerepelt a Budatranspack '74 kiállításon való részvétel, ami október 9. és 16. között megtörtént. Szereplésünknél két célt tűztünk magunk elé:

1. *A csomagolóanyag-gyártásban elfoglalt szerepünk reprezentálása, tevékenységünk színvonalának bemutatása.*

2. *A kialakított megrendelői körrel való találkozás,* a jövő évi kapacitás-lekötési szerződések konkretizálása. Célkitűzéseink között szerepelt új kapcsolatok felvétele, tájékozódás a különböző csomagolóanyagokkal szembeni igények területén.

Megítélésünk szerint a kiállításon való részvételünk eredeti célkitűzéseinknek megfelelt, sőt *felülmúlta várakozásunkat.*

A kiállításon való szereplésünkkel kapcsolatban általános vélemény volt, hogy *nagyon színvonalasan* mutattuk be termékeinket, kiállítási területünk megjelenése ugyancsak elismerést váltott ki.

A kiállítással egyidőben lezajló HUNGAROPACK csomagolási versenyen vállalatunk *három különdíj*at nyert, ezek:

Halászlé doboz,
Tortaszelet csomagoló doboz,
Női fehérneműs doboz.

Megjegyezzük, hogy díjnyertes termékeink közül a női fehérneműs doboz grafikai terve nálunk készült. Díjnyertes termékeink előállításában közreműködő valamennyi dolgozónk jó munkáját dicsérik.

A közvetlen nyert díjakon túl vállalatunk termékei számtalan olyan helyen szerepeltek a díjazott csomagolóanyagok között, ahol a termék csomagolását nem vállalatunk, hanem megrendelőink nevezték be.

A Kliklok csomagolási rendszerrel kapcsolatban kétnapos szimpóziumot rendeztünk. Az első nap előadásaira az élelmiszeripar képviselőit hívtuk meg, a második nap előadásain más iparágak képviselői vettek részt.

A szimpózium sikerét bizonyítja, hogy sok volt a konkrét érdeklődés, melyet a Kliklok cég képviselője további intézkedés céljából tudomásul vett. Az érdeklődők jelentős részével abban állapodtunk meg, hogy az elkövetkezendő hónapokban személyesen keressük fel őket, a csomagolási rendszerrel kapcsolatos igényüket rögzítjük, melyre a Kliklok cég képviselője konkrét műszaki megoldást tesz és árajánlatot küld.

Megrendelői körünkkel és más vállalatok részéről megnyilvánuló érdeklődésekkel kapcsolatban széles körű tárgyalásokat folytattunk.

Külföldi kapcsolataink is bővülnek. Az Iggesund svéd cég képviselője bejelentette, hogy bemutatkozás céljából Békéscsabán felkeresi vállalatunkat. Az NDK Csomagolástechnikai Intézete különösen a kódjeles gyógyszerdobozok iránt tanúsított nagyfokú érdeklődést.

Képeink kiállításunk egy részletét, illetve az egész kiállítást ábrázolják

Illusztris vendégek látogatása a Kner Nyomdában

Amiről a vendégkönyv beszél

Megszokott látvány, hogy nagyon gyakran látogatók tekintik meg üzemünket. Valamennyiről írni felesleges, csak a legnevesebbeket említjük meg.

Júniusban *Borisz Alekszandrovics,* a Kárpáti Kiadó igazgatója tekintette meg üzemünket, és többek között a következőket írta a nyomda vendégkönyvébe:

„Nagy érdeklődéssel látogattuk meg a híres Kner Nyomdát. Megállapítottuk, hogy a nyomda igen magas szintű termelési kultúrával rendelkezik. Maradandó benyomást keltett bennünk az üzem dolgozóinak és vezetőinek szívélyessége, barátsága. Végeredményben ez a legfontosabb!

Hálásan köszönjük Önöknek a baráti fogadtatást, és kívánjuk, hogy a kollektíva a jövőben is újabb és újabb nagy termelési sikereket érjen el, továbbá, hogy a jövőben is erősödjék kapcsolatuk a szovjet kiadókkal és nyomdászokkal."

Ha *Szemes* Piroskát személyesen nem is, de népszerű írásait sokan ismerjük a Nők Lapjának hasábjairól. A nyáron láthattuk személyesen is, mikor látogatóban volt. A vendégkönyvbe ezt írta:

„...Nagyon nehéz megítélni... a nyomdászok munkáját. Hála nekik, az írott szó hozzáférhetővé válik az emberek milliói számára. Mi már nem tudjuk elképzelni életünket újságok, folyóiratok, könyvek nélkül, és mindez a nyomdászok terméke. Mint újságíró, én különösen szívből jövő hálával fordulok ennek a nemes szakmának művelőihez.

Sok sikert, jó egészséget kívánok a nyomda minden dolgozójának. Én hiszem, hogy a mi népeink közötti barátság és szívélyesség a jövőben még jobban elmélyül."

Nem ok nélkül írtuk le ezeket a számunkra hízelgő sorokat. Tudjuk, hogy szép és korszerű az üzemünk. Mégis néha elfelejtkezünk erről. Szívleljük meg, ha mások emlékeztetnek rá.

Elmúlt egy szeszélyes nyár...

Az üdülés télen-nyáron pihenést jelent. A napi problémáktól való kikapcsolódás, a rendszeres és bőséges táplálkozás, a napfény és friss levegő szellemileg és testileg új erőt ad a mindennapok munkájához.

Üdültetési lehetőségünk a Miskolctapolcai üdülővel ez évben tovább bővült. Írás helyett azonban beszéljenek a számok:

SZOT-beutalóval 65 dolgozónk üdült 12 gyermekkel. Balatonlellén 27 dolgozónk 12 gyermekével és 11 hozzátartozójával.

A legnagyobb érdeklődés az idén először bérelt Miskolctapolcai üdülő iránt nyilvánult meg. Hiába, az újnak van mindig a legnagyobb varázsa. 30 felnőtt, 12 gyermek és 16 hozzátartozó töltött itt felejthetetlen napokat.

A Dániel úti üdülőt 30 felnőtt és 15 gyermek vette igénybe.

Az NDK-ban csereüdültetés keretében 13 felnőtt és 3 gyermek töltötte szabadságát. Hasznos dolog lenne a csereüdültetést más szocialista országokkal kibővíteni.

Összegezve a fenti adatokat: ez évben 165 dolgozónk részesült szervezett üdültetésben 61 gyermekkel és 27 hozzátartozóval. A 165 főből 93 munkásállományú, ami elég rossz arány. Félreértések elkerülése végett nem arról van szó, mintha az üdülők szétosztásánál előnybe helyezték volna az alkalmazottakat, hanem a munkások részéről kisebb mérvű az igény. Úgy gondoljuk, a szocialista brigádokra hárul a feladat, hogy a dolgozók érdeklődését felkeltsék az üdülés szépségei iránt.

Nem feledkezhetünk el nyugdíjasainkról sem: öt nyugdíjasnak adtunk beutalót. Ezt a kört is tovább kellene bővíteni. Nemcsak a munkában eltöltött hosszú évtizedek miatt, hanem a nyugdíjból magánüdülésre nem nagyon jut.

Dr. Lakatos Béláné üdültetési felelős elmondotta, hogy a beérkezett igényeket sikerült szinte maradéktalanul kielégíteni.

— És jövőre milyenek a kilátások?

— Erre nem tudok válaszolni — mondja.

Köztudomású, hogy emelték az üdültetési díjakat. Egyelőre nem mérhető fel, hogy ez milyen hatással lesz az igények alakulására.

Szeszélyes volt az idei nyár. Szanazugi hétvégi házunk látogatottsága az előző évihez képest felére csökkent.

A szocialista brigádvezetők tanácskozása

A brigádmozgalom új útjai

Engedtessék meg nekem, hogy — bár nem régi dolgozója vagyok az üzemnek — véleményt formáljak a Kner Nyomdában kibontakozott nívós brigádmozgalomról, annak kiszélesítése és minőségének javítása érdekében. Módomban volt betekinteni a brigádok vállalásaiba és a verseny értékelésébe, mint a versenybizottság aktívája, így az eddigi tapasztalatok és a dolgozók véleménye alapján javaslatokat tettem, amit a november 13-i brigádvezetői értekezleten ismertettek. Úgy érzem, üzemi lapunk hasábjain is aktuális még e témákat — példákkal illusztrálva — feleleveníteni.

A brigádvezetők előtt *Varga* András munkaverseny-felelős és *Sándor* István szb-titkár tartott vitaindító előadást. E beszámolók foglalkoztak egyrészt a brigádmozgalom kulturális felajánlásaival, másrészt az értékelés reálisabbá tételének igényével. A hozzászólások igen szerteágazóak voltak, mert egyéni brigádsérelemtől kezdve egészen a közösségeket érintő részletkérdésekig minden felmerült. A leglényegesebbnek lehet tartani azt, hogy a brigádvállalások és *kiértékelések rendszerét jónak tartották, csak minőségi javításokat kérnek a brigádvezetők.* Ennek érdekében fogadták el azt a javaslatot, hogy egy 8 tagú bizottság jöjjön létre, amelynek az lesz a feladata, hogy a jövő év első félévi felajánlások megtételére a brigádoknak javaslatokat adjon és kidolgozza az új munkaverseny-szabályzatot.

Itt kapcsolódom azokhoz a gondolatokhoz, amelyeket a mozgalom javítása érdekében hasznosnak vélek.

Az 1975. évi versenyfelajánlások kellő előkészítése azért is különösképpen indokolt, mert az I. félév a felszabadulási munkaverseny jegyében indul. Ezért tanácsos lenne, ha a gazdasági vezetők irányelvekkel segítenék a fenti bizottság munkáját. A bizottság, amelynek tagjai: *Csiernyik* János, *Kőhalmi* János, *Sódar* János, *Dobányos* János, *Krattinger* József, *Szaszák* Mátyásné, *Malatyinszki* Józsefné és *Zsilák* Mátyásné, a lap megjelenéséig már megkezdte munkáját, és ami a munkaverseny-szabályzatot illeti, foglalkozik majd az alábbi kérdésekkel:

— felül kell vizsgálni a munkaverseny-bizottság összetételét, létszámát és szerepkörét;
— feltétlenül jobban kell hatni a brigádmozgalom helyes célkitűzéseire (pl. kulturális vállalások, önképzés szakmai és egyéb vonalon, közösségi élet, anélkül, hogy a termelési vállalások fontosságát elhanyagolnánk);
— továbbra is fenn kell tartani a 100 pontos értékelési rendszert, csak finomítani kell, és ki kell zárni a szubjektív elbírálást;
— az értékelő bizottságban csak olyan tagok vegyenek részt, akik nem brigádtagok (elfogultság);
— az értékelő bizottságot létszámában bővíteni kell;
— az értékelés után be kell vonni a brigádvezetőket, hogy a brigádok vélt, vagy jogos sérelmét időben orvosoljuk;
— szorgalmazni kell az alsó vezetők (csoportvezetők, művezetők) brigádsegítő tevékenységét;
— a brigádmozgalom eredményeinek propagálására még nagyobb teret kell szánni (újság, gyűlések, jutalmazások, dicséretek, brigádhíradó);
— a brigádokon belüli jutalmazások rendjében próbálkozni kellene a munka szerinti differenciált felosztással;
— a vállalások elfogadásánál, azon túlmenően, hogy egyforma számú vállalást tesznek majd a brigádok, az ösztönzés következtében, oda is kell hatni, hogy a felajánlások nívója túlhaladja a munkaköri kötelességet és a brigád összetételéhez, tehetségéhez méltó legyen.

Biztos, hogy a munkaversenyt előkészítő bizottság ülésén még számtalan hasznos javaslat, gondolat vetődik fel, amelyet meg fogunk beszélni. Erről azonban már e hasábokon nem tudok beszámolni, mert a brigádvezetők legközelebbi értekezletén elhangzik majd.

Bízom benne, hogy a véleménycsere és e cikk is hozzájárul a Kner Nyomda brigádmozgalmának javításához.

Zsilák Mátyásné

NOVEMBER 7

Ünnepi megemlékezés a forradalmi évfordulóról

Az építőmunka szívós folytatására van szükség

November 7-én 11 órakor ünneplőbe öltözött emberekkel telt meg vállalatunk kultúrterme. Ünnepelni és emlékezni jöttünk össze. Ünnepeltük a történelemből kitörölhetetlen dátumot: 1917. november 7-ét, emlékeztünk a megtett útra és eredményekre, melyek eléréséhez ez a dátum és szovjet katonák vére nyitotta meg az utat.

Az ünnepség bevezetéseként *Gyurcsek* Sándor, a Jókai Színház művésze *Tóth Árpád: Az új Isten* című versét szavalta, majd *Varga* András, az üzemi pártszervezetek csúcstitkára mondott ünnepi beszédet. Meghatározta a jelen legfontosabb tennivalóját: — Ma a forradalmi magatartás követelménye: nem álforradalmi frázisokra, nem is öntelt megelégedésre van szükség, hanem az építőmunka állandó, szívós mindennapi folytatására.

Idézte *Lenin* elvtárs 1921-ben elhangzott szavait: *„Akinek ez a munka unalmas, nem érdekes, érthetetlen, aki az orrát fintorgatja, vagy pánikba esik, vagy pedig megrészegülve, a régi lendület, a régi lelkesedés, stb. hiányáról szaval — azt jobb felmenteni a munkától és irattárba tenni, hogy ne árthasson."*

Varga András a következő szavakkal fejezte be beszédét: — *Szívből minden jót kívánunk Önöknek, mindazoknak, akik ma és a holnapokban munkájukkal emberségükkel, öntudatos helytállásukkal napról napra valósítják meg a jövőt, a szocializmust.*

Ezután a *Botka* Valéria vezényletével a *Gutenberg Kórus* nagysikerű műsora következett, majd *Gyurcsek* Sándor *Petőfi*: *„Feltámadott a tenger"* című versét szavalta. Mindkét műsorszámot nagy tetszésnyilvánítás követte. Majd újra a Gutenberg Kórus műsora és szavalat következett.

Régi hagyomány vállalatunknál, hogy november 7-én jutalmazzák meg a társadalmi munkában kitűnt dolgozókat. *Huszár* Mihály igazgató a békéscsabai üzemből 84 dolgozót részesített pénzjutalomban.

Az ünnepség *kedves színfoltja* volt az Áchim lakótelepi három óvodás szavalata, akiket a *„November 7"* szocialista brigád hívott meg az ünnepségre.

A bensőséges ünnepség a Gutenberg Kórus műsorszámával ért véget. A kórusnak ezúton is köszönetet mondunk, amiért üzemünket tisztelte meg szereplésével.

2000 munkaóra társadalmi munka

A dolgozók között járva egyre többször hangzik el az a szó, hogy társadalmi munka. Hét végén, vagy műszak végén láthatjuk, hogy a brigádok vezetői szervezik és mozgósítják a brigádok tagjait.

Az a kb. 2000 munkaóra amit az összbrigádok vállaltak a tavalyi évhez viszonyítva, — amikor 1500 óra volt — *növekedést mutat.* Ez a növekedés nemcsak abból fakad, hogy a brigádok száma megszaporodott, hanem abból is, hogy a kollektívák ebben az évben komolyabban veszik, és sok esetben túl is teljesítik, azt amit vállaltak. Sok lehetőség van társadalmi munka elvégzésére. A II. sz. Általános Iskolával „Szocialista Szerződést" kötött vállalatunk, amelyben vállaljuk, hogy szakmunkával és egyéb munkával támogatjuk ezt az iskolát. Megvalósítjuk az *„egy üzem – egy iskola"* irányelvet is.

A nyári iskolaszünetben sok szocialista brigádtag dolgozott, szorgoskodott azon, hogy az iskola szépen és tisztán várja a tanévkezdést és a diákokat. Lakatos és villanyszerelő brigádok pedig értékes szakmunkával segítették mindezt. Szoros lett a kapcsolat az iskola és az üzem között. Egyre több kollektíva patronál egy-egy osztályt, sok segítséget nyújtva, és az osztályok, a tanulók várják az új kapcsolatok további kialakítását.

Kovács István iskolaigazgató a tanévnyitó ünnepségen a gyerekek és a maga nevében meleg hangon köszönte meg üzemünk azon szocialista brigádjainak, akik önzetlenül segítették, azt, hogy a tanévet az ő segítségükkel idejében megkezdhették.

Dolgoztak sportszerető brigádok az Előre S. C. sportpálya bővítésén, mások óvodákat patronálnak, a mezőgazdaságban segítettek.

Vannak már olyan kollektívák, amelyek nemcsak a pontszámok megszerzéséért végeznek ilyen jellegű munkát, hanem emberségből, segíteniakarásból vagy öntudatból teszik. Ez a munkavégzésforma szorosan hozzátartozik a mindennapi társadalmi életünkhöz. A segítenitudás és a segíteniakarás közös emberi vonássá kell hogy váljon mindenkiben. Az ilyen embertípus kialakításáért brigádjaink mutassanak példát azoknak, akik még ezt másként látják.

Békéscsaba–Gyoma együttműködésével készült a Villon-kötet

A műszaki intézkedési terv célul tűzte ki ez évre, hogy nagyobb példányszámú könyvet, melynek illusztrációi árnyalatosak, Békéscsabán nyomnak és Gyomán történik a kötészeti kikészítés.

Így került sor a *François Villon összes versei* című könyv nyomására. A szövegívek papírja 100 g-os Kossuth ofszet, a könyv példányszáma 55 400, amelyhez több mint 33 tonna papír volt szükséges. A nyomás nem volt problémamentes. A Kossuth ofszet erősen kétoldalas papír. Ennek kiküszöbölése érdekében P—2 gépen a papírt szatinálták. A lehúzódás kiküszöbölése miatt a nyomást P—2 gépen kezdték, de itt a papír egyenlőtlen elnyúlása miatt a második, a 2. szín nem állt be. Miután a lehúzódás okát megszüntették, a 3. ívtől kezdve az illusztrációs íveket P—5 gépen nyomták.

Nagyon komoly problémát jelentett a szöveg egyenletes festékezését tartani. Ennek kettős oka volt: először függött a gépmesterek szubjektív megítélésétől, második tényező, hogy a szöveg nyomása együtt történt az autotípia fekete színével. Tehát a festékigény ívenként — az illusztrációtól függően — más és más volt. Ennek ellenére mind az illusztrációk, mind a szöveg nyomása szebb, mint várták.

A tapasztalatok alapján *Horváth* Géza főművezető az alábbi tanulságokat vonta le:

1. Csak hírből ismert papír esetén próbagyártást kell végezni.

2. A profiltól eltérő munka elvégzéséhez a szükséges többlet munkaerőt biztosítani kell.

3. A gyártáselőkészítésbe be kell vonni a gépterem vezetőit is.

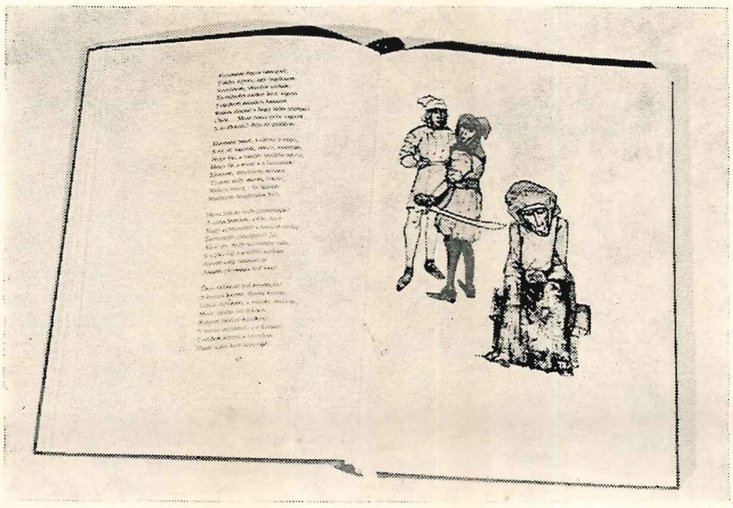

A Békéscsabán nyomott könyv egy oldalpárja

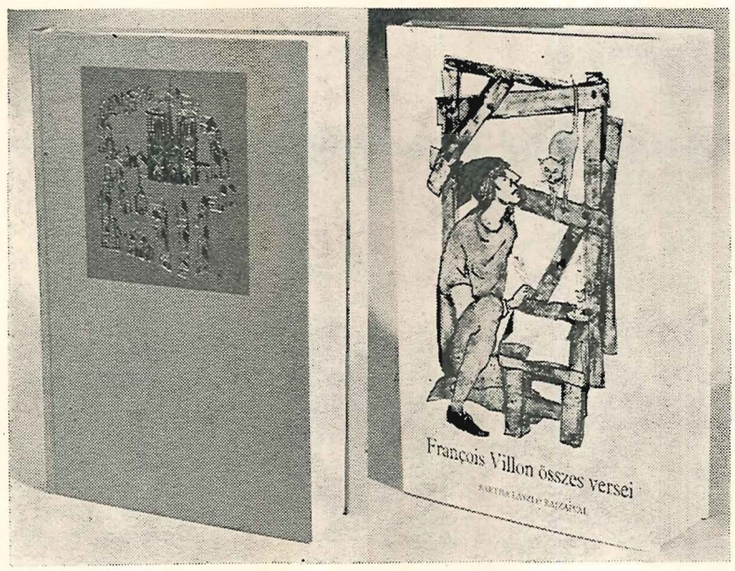

A gyomai üzemben bekötött könyv burkoló nélkül és burkolóval

A fenti képek csak részben érzékeltetik a könyv minőségét, szépségét, hiszen illusztrációkat fekete-fehérben visszaadni lehetetlen. De a képek részben bizonyítják a minőségi munkát. Értesülésünk szerint az Európa Könyvkiadó *elégedett* a könyv minőségével. Erre egy kicsit büszkék vagyunk.

Díszgalambtenyésztőnk nemzetközi sikere

Zelenyánszki András a nemzetközileg elismert díszgalambtenyésztő, részt vett a Temesvárott megrendezett nemzetközi galambkiállítás bíráló bizottságában. A Geflüge Börse egész oldalas cikkben méltatja postagalambtenyésztői érdemeit, 1975-ben Münchenben rendeznek nemzetközi galambkiállítást, melynek rendező bizottságába meghívták Zelenyánszki Andrást.

Harminc esztendővel ezelőtt Békéscsabáról indult el a szabad magyar sajtó

Alföldi Népujság

1944 október 11. Megjelenik naponta

Nyilt levél Malinovszky tábornagy úrhoz!

Tábornagy Ur! Monsieur le Maréchal! Pane Maresal!

HIRADÓ

A Szovjet Sajtóiroda hadijelentései

A magyarországi helyzet

Harminc esztendővel ezelőtt — 1944. október 6-án — az országban elsőnek Békés megye szabadult fel. A Vörös Hadsereg segítségének eredményeként az élet gyorsan konszolidálódott. Többek között az bizonyítja, hogy október 11-én *Békéscsabán* megjelent a szabad magyar sajtó első terméke: az *„Alföldi Népujság"*.

Az egykori Petőfi Nyomdában készült, két oldal terjedelemben. A koalícióba tömörült pártok adták ki. Első száma nyílt levelet közöl *Malinovszkij* tábornagyhoz, második oldalán harctéri jelentések olvashatók. Néhány megsárgult példánya a Munkácsy Mihály Múzeumban található.

Október 19-én a *gyomai Kner Nyomdában* készült a Vörös Hadsereg magyar nyelvű *Híradó*-ja, melyet 21-én és 23-án még két szám követett 2—2 oldal terjedelemben, 30—30000 példányban. Mindhárom példányt a Kner Múzeum őrzi, mint történelmi emléket.

cseh lengyel magyar PLAKÁTMŰVÉSZET BEMUTATÓJA

Kiállítássorozatunkat októberben egy igen nagyszabású és gazdag anyagot felölelő filmplakát-kiállítással folytattuk.

Október 19-én de. 10 órakor *Babák* György elvtárs, a Békéscsabai Városi Tanács elnökhelyettese nyitotta meg a cseh, lengyel és magyar plakátokból álló bemutatót; beillesztve Békéscsaba felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére rendezett városi ünnepségsorozatba.

Babák elvtárs megnyitó beszédét rövid — a mozi kialakulásának történetét bemutató — visszatekintéssel kezdte. Majd bemutatta a filmplakát-alkotás kialakulásának és fejlődésének útját, jelentős fordulatként említve a modern grafika alkalmazását a filmplakátok alkotásában. Amikor a film mondanivalójának grafikai eszközökkel történő kifejezésén túl fellépett az önálló mondanivaló igénye; a filmplakát-alkotás önálló művészeti ággá vált. Az itt bemutatott anyag a mai cseh, lengyel ill. magyar plakátművészet legkiválóbb darabjait reprezentálja. Amellett, hogy gyönyörködtet, szórakoztat, fejleszti a szemlélő látáskultúráját és a hozzáértőknek művészi élményt nyújt.

Beszéde végén Babák elvtárs kifejezte örömét, hogy Magyarországon Budapest és Miskolc után a Kner Nyomda mutathatta be dolgozóinak és a békéscsabai közönségnek ezt a nem mindennapi élményt és látványt nyújtó gazdag kiállítási anyagot.

BERKESI SZILVÁSI MOLDOVA *a legkeresettebb írók*

Könyvévünk novembertől novemberig számítódik, így éppen az elszámolásra készített adatokat idézhetem üzemünk könyvterjesztéséről.

„Adóslevéllel" rendelkező, tehát állandó vevőim száma 176, 69 —107 alkalmazott — munkás megoszlásban, ez erősen az első kategória javára billenő arány. A termelő részlegekben bizony sok a fehér folt, tisztelet a kivételnek — szinte csak a formakészítési osztály és a dobozosztály dolgozóit ismerem könyvvásárlóként.

Lehet, hogy az én hibám, ötletesebb propagandával javíthatnék a helyzeten, bár minden részlegre ugyanazokat a hirdetményeket teszem ki. A befizetett összeg így sem vetendő meg, *az 1973—74-es könyvév eredménye 87000 Ft*, ez — ha 800 csabai dolgozót számítunk — majdnem 110 Ft-os átlag.

Sok a sorozatkedvelő, s a részletvásárlási lehetőség nagy kedvet csinál az atlaszok, lexikonok, nagyszótárak vásárlásához. Szép számú a könyvgyűjtők tábora, de jobb érzés tudni, hogy nemcsak gyűjtik, de olvassák is a megvásárolt könyveket. Néha zavarbahozó tájékozottsággal *keresik a régi és legújabb kiadványokat*. Nagyon kedveltek az életrajzi regények, útleírások, de mindenekelőtt a szépirodalom. *Berkesi, Szilvási, Moldova* nagy divat, de ugyanúgy keresett *Salinger, Merle, Remarque* és *Cusach* is.

Örülnék a kollégák segítő javaslatainak az üzemi könyvterjesztés még hatékonyabb munkájához.

-Dudás-

Hírek

Nyugdíjas találkozó

A hagyományos nyugdíjas találkozóra ez évben november 18-án este került sor. Hosszú évtizedek derűs és gondokkal terhes hétköznapok munkájával a hátuk mögött ötvenegyen ültek körül a fehér asztalokat. Megható és ünnepélyes este volt. Ezúton is tisztelgünk személyük és dolgos évtizedekben eltöltött munkásságuk előtt.

Huszár Mihály igazgató üdvözölte — megérdemelt pihenőbe vonult — szakmánk régi művelőit. Ismertette a vállalati eredményeket, melyet látható érdeklődéssel hallgattak végig.

Különös dolog: az évek teltek, az üzem viszont megfiatalodott, megnőtt. Talán fájó érzés lehet ez a kontraszt, de ez az élet megmásíthatatlan törvénye.

Sándor István szb-titkár köszöntötte nyugdíjasainkat, felajánlotta, vegyék igénybe többször a szanazugi hétvégi házat, amely kellemes pihenést nyújt nekik is. *Rájuk is gondoltunk, amikor építettük.*

Az estét a szarvasi Óvónőképző növendékeinek szavalatai, ének- és zeneszámai tették hangulatossá.

Házasságkötések:

Csepelényi Violetta és *Krátky* Mihály, *Csiernyik* Mária és *Knall* György, *Nagy* Rozália és *Rácz* Elek, *Szabó* Lenke és *Szél* Ferenc, *Varga* Katalin és *Kéri* Lajos.

Születések:

Anti Gábor János, *Balogh* Sándor, *Guliga* Ágnes, *Krizsán* Attila, *Mánássy* Ildikó, *Nagy* Antal, *Rau* Zoltán, *Schwarz* Edit, *Szűcs* László, *Turcsányi* Andrea, *Végh* Ágota, *Végh* Zoltán, *Zana* Béla.

Katonai szolgálatra bevonult:

Such Mihály.

Leszerelt:

Giricz Mihály, *Kovács* László, *Német* Ferenc.

Az üzemi étkeztetésről

Az üzemi konyhát igénybe vevő dolgozó tömegek már régóta figyelik — és vérmérsékletük függvényében halkan, vagy hangosan szidják — az étkeztetéssel kapcsolatos problémákat.

Hadd álljon itt néhány olyan észrevétel, amely sokak tudatában, kimondva, vagy kimondatlanul már régen megfogalmazódott.

Szeretnénk, ha a vállalat vezetése, a szakszervezet, vagy az üzemorvos *észrevenné és intézkedne,* milyen étvágygerjesztő az az állapot, amely az étkezdét, az evőeszközök, edények *„tisztaságát"* illeti. Kérem, hogy tekintsék csak meg az étkezdében a tálaló és a radiátorok alját, avagy a sarkok pókhálós zugait. Avagy az is mulatságos játék, hogy *sokan otthonról hoznak evőeszközt, mert alig van.* Másodsorban azt kísérte focimeccset meghazudtoló érdeklődéssel vállalatunk népe, hogy milyen sűrűn váltakoznak a *„Tükör"* vezetői és személyzete. Ez addig el is ment volna, amíg nem ment a dolgozók rovására.

Nem csökkent a sorbanállás, és az ételek minőségének romlása, különösen az előfizetéses menü ételeinek sokszor ehetetlen volta kényszerű kifakadásra késztéti a galambepéjűeket is. Nem egyszer fordul elő, hogy emberek egy falat után visznek vissza ételeket, mivel az élvezhetetlen, szagos. Jellemző, hogy ezt a konyhaszemélyzet nem is vitatja, és becseréli a reklamált ételt. Ilyen eset volt például 1974. november 29-én (egy a sok közül), amikor a körömpörkölt krumplipüréje savanyú, a visszavitt adag helyett kiszolgált rakott káposzta pedig kellemetlen szagú volt.

Úgy gondoljuk, hogy az üzemi étkeztetés anyagi oldalának esetleges rendezése sem lehet akadálya annak a követelménynek, hogy normális ebédet kapjunk.

Malatyinszki József

A KNER NYOMDA dolgozóinak híradója

Szerkeszti a szerkesztő bizottság

74.196 Kner Nyomda Békéscsaba, Lenin ut 9—21.

Felelős vezető: Huszár Mihály igazgató

Eng. szám: 307/1974

Humor

Ha valami nincs akkor hiányzik, mondhatni hiánycikk. Ha több van belőle, mint kellene, úgy mint felesleg jelentkezik. Így volt a Trimetál üzemben is a ballondöntő állványokkal. Az a három darab ami már sehol sem kellett — furcsa módon — a szemétdombon kötött ki, ahonnan útja már a MÉH-hez vezetett volna. Vannak azonban emberek, akik nyitott szemmel és dús fantáziával vannak megáldva. Mire lehet jó egy ballondöntő még akkor, ha már — az ebek harmincadjára — a szemétdombra került.

Tudom biztosan azt, amire a mi emberünk gondolt, arra senki sem gondolt volna, mégpedig arra, hogy biza abból egy igen kényelmes jó kis hintaszéket lehetne fabrikálni. Meglátni és cselekedni — mivel itt a tettek emberéről van szó — nem sok kellett.

Már kezdett a ballondöntő átalakulni hintaszékké, amikor arra járt egy másik ember, aki ugyancsak nyitott szemmel jár, és ezt az átalakulást az utolsó pillanatban megakadályozta. És ekkor ebben a pillanatban született meg az új név, ami máig is él, mégpedig az hogy „HINTÁS ÖCSI!"

Már napok óta nem megy a termelés zavartalanul. Mindig több a selejt. Hogy mi az oka, senki nem tudja megmagyarázni. Egy nap szenzáció, nincs selejt! Kérdem: mi történt? Megtaláltátok a hiba okát? Lemondó mosoly kíséretében a válasz: biztosan valami elromlott.

TOTO

Politikai rejtvény

Azok között, akik az alábbi totószelvényt helyesen kitöltik (illetve a legtöbb találatot érik el), és vagy a lapból kivágva, vagy külön papírlapra leírva 1975. január 15-ig Békéscsabán az Áchim utcai, Gyomán a személyportán lévő dobozba bedobják, 5 db értékes jutalmat sorsolunk ki. A tippelt válasz bekarikázandó! Széljegyzetet ne írjon a totószelvényre! (A politikai adatok 1974. november 15-én érvényesek.)

Kérdések:

1. *Mi az a „FRELIMO"?*
   1 = Palesztínai felszabadítási szervezet
   x = Mozambiki felszabadítási front
   2 = Észak-írországi illegális katonai szervezet
2. *Hány tagja van jelenleg az ENSZ-nek?*
   1 = 112
   x = 135
   2 = 148
3. *Hány tagja van az 55 milliós Olaszország kommunista pártjának?*
   1 = 3 200 000
   x = 2 500 000
   2 = 1 600 000
4. *Hány európai országban van még királyság?*
   1 = 7
   x = 5
   2 = 3
5. *Milyen származású az ENSZ főtitkára, Kurt Waldheim?*
   1 = német
   x = svéd
   2 = osztrák
6. *Milyen jellegű politikai változás következett be a közelmúltban Portugáliában?*
   1 = negatív
   x = pozitív
   2 = nem volt változás
7. *Melyik párt nyerte az október 10-i angol választásokat?*
   1 = Munkáspárt
   x = Konzervatív Párt
   2 = Liberális Párt
8. *Hol és miről folynak az ún. SALT-tárgyalások?*
   1 = Genf — közel-keleti béketárgyalások
   x = Bécs — közép-európai fegyverzetcsökkentési tárgyalások
   2 = Helsinki — európai béke- és biztonsági tárgyalások
9. *Mettől meddig volt Kuba az Amerikai Államok Szervezetének blokádja alatt?*
   1 = 1965-től 1974-ig
   x = 1963-tól 1970-ig
   2 = 1964 óta, és még nem szűnt meg
10. *Az alábbi három összefüggés közül csak egy helyes. Melyik az?*
    1 = Görögország — még mindig illegális a kommunista párt
    x = Ciprus — még mindig Makariosz püspök az elnök
    2 = Jasszer Arafat PFSZ elnök — az ENSZ még mindig nem ismerte el

. . . . . .

A megfejtő neve és munkahelye
(olvasható aláírás)

A szeptemberi rejtvénypályázatra beérkezett összesen 51 db szelvény, amelyből 1 db 10 találatos, 14 db 9 találatos, 3 db 8 találatos, 11 db 7 találatos, 14 db 6 találatos és 8 db kevesebb találatos volt.

A helyes megfejtés az alábbi volt: x, 1, 2, 1, 1, x, 2, 2, x, x.

A nyertesek a következők voltak: *Oszlács* János, *Kiss* Zoltán, *Nagy* Lajosné (Gyoma), *Csulik* János, *Dohányos* János.

Üzemi újságunk ez évi 4. számában megjelent totórejtvények iránt kezdetben kevesebb, később mind nagyobb érdeklődés irányult. Ezt az érdeklődést köszöni most meg a rejtvények szerkesztője

Malatyinszki József

Sport

Kispályás labdarúgás

Amikor 1973-ban feljutott a csapat a kispályás bajnokság első osztályába, csak az lehetett a cél, hogy *bent is maradjon.* Ezért is emeltük a második idény felénél a „mércét". Cél: jó középcsapattá kell válni. Az 1974–75-ös bajnokság félidejénél teljesítette tervét csapatunk. Ez annál is inkább figyelemreméltó, mert más csapatokkal ellentétben kevesebb móduk és lehetőségük volt a mérkőzések előtti edzésekre, mert pl. olyan gépekről, melyek személyzettel dolgoznak, nehezen oldható meg a csere, vagy a kilépővel való távolmaradás. Éppen ezért *értékes a hatodik hely,* melynek megszerzéséért dicséret illeti: *Steigerwald* Ernő, *Ábelovszki* János, *Selmeczy* Mihály, *Hajdú* László, *Csulik* János *Szatmári* Lajos, *Swecz* András, *Treifil* László, *Veress Miklós, Botyánszki* András csapattagokat.

Végül a csapat szereplése a számok tükrében: 6. Kner Nyomda 11 mérkőzés: 5 győzelem, 3 döntetlen, 3 vereség 31:22 13 pont.

Kézilabda

A bajnokság erős mezőnyben — megszűnt az NB III — csapatunk az 5. helyen végzett.

Köszönjük sportolóinknak a bajnokságban és egyéb rendezvényeken (János ünnepély, Pécsi Asztalitenisz Bajnokság) való aktív részvételüket. Szeretnénk és kérjük, hogy a téli terem-kupa, valamint a 75-ös bajnokságban is ugyanilyen szívvel-lélekkel vegyenek részt.

Felhívjuk a szocialista brigádok figyelmét társadalmi munkaakcióra, a Ligetisor mögötti kispálya építésében kérjük segítségüket. A részletes programot később közöljük.

Közöljük valamennyi érdeklődővel, hogy a 611. sz. ipari szakmunkásképző iskola (Dobozi út) tornatermét béreljük. Az alábbi időpontokban minden mozogni, edzeni kívánó dolgozó igénybe veheti:
december 1-től március 31-ig
minden hétfőn 18–19. 45-ig
kedden 19–20. 45-ig.

KNER HÍRADÓJA Nyomda

SZERKESZTI A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG

1974. MÁRCIUS HÓ

Köszöntjük legnagyobb nemzeti ünnepünket, április 4-ét, hazánk felszabadulásának évfordulóját

JÓ ÉVÜNK VOLT

Az 1973. évre kitűzött céljainkat jól teljesítettük. Vállalatunk stabil *középvállalattá* vált. Az előző évhez viszonyítva minden vonatkozásban tovább fejlődtünk. Jóleső érzés visszatekinteni az elmúlt három évre, hiszen a IV. ötéves terv időarányos részét minden vonatkozásban messze túlteljesítettük.

Végérvényesen leszögezhetjük, hogy a Kner Nyomda kollektívája megfelelt annak a bizalomnak, amelyet az egyedi nagyberuházás megvalósítása érdekében kaptunk. A *nagyberuházás* a népgazdasági szintű elemzések során alkalmazott mutatószám szerint *hét éven belül megtérül a népgazdaságnak.*

Érdemes megnézni a vállalat két üzemének főbb adatait:

Megnevezés	Kner Nyomda	Ebből Gyoma Gyoma	Gyoma részaránya %
Létszám (fő)	991	190	19,2
Termelési érték (millió Ft)	416,0	34,7	8,3
Bruttó állóeszközérték XII. 31-én (millió Ft)	361,5	24,0	6,6
Eredmény (millió Ft)	82,2	7,6	9,3

A gyomai üzem minden vonatkozásban a vállalati eredményhez azonos módon járult hozzá, mint Békéscsaba. Azt is láthatjuk, hogy a *létszám* nem nőtt, sőt 1974-re sem kívánunk az 1000 fő fölé menni.

A *termelés volumene* 1973-ban 300 tonnával, 2,7%-kal nőtt. Azonban a kiszállított termékek minőségi összetétele (átlagos színszám, párnázás, stb.) sokkal kedvezőbb volt mint az előző évben. Így érthető, hogy árbevételünk is kedvezően alakult és 419,6 millió Ft-ot realizáltunk. Az összes árbevételi növekedés 32 millió Ft-jából 7,5 millió Ft a Trimetál üzem termeléséből származott.

A létszám stabilizálódására fontos hatással vannak üzemünk kedvező munkakörülményei, melyek a nyomdaipar bármely üzemével állják az összehasonlítást.

A termelésbővülés teljes egészében a gépek intenzívebb kihasználásából, a *termelékenység növekedéséből* származik. Így azután érthető, hogy a relatív *önköltségcsökkenés* hatására a vállalati nyereség 14 millió Ft-tal nőtt az előző évhez viszonyítva. A kedvező eredményalakulás lehetővé tette, hogy dolgozóink bérét minden eddigit meghaladó mértékben emeljük. Az átlagos *bérszínvonal* emelkedése 11,8% volt, vagyis 1 dolgozó 3130 Ft-tal többet vitt haza, mint az előző évben. Ebből központi bérintézkedés hatása 1330 Ft volt, a vállalat saját erőből történő bérfejlesztése pedig 1800 Ft (összes dolgozóra, egész évre számolva.)

Még kifejezőbb a kép, ha az elmúlt 3 év átlagos munkás havi keresetet nézzük:

1970-ben	1790 Ft/fő
1973-ban	2400 Ft/fő

tehát 610 Ft-tal, *34%-kal* nőttek az átlagkeresetek.

A bruttó *nyereségrészesedési* napok száma meghaladja a 30 napot, amiből alaprészesedésként 17,4 napot, vagyis minden kifizetett bér Ft után 6 fillért osztunk fel, s az összes közvetlen kifizetés 23,3 nap.

A nagyszerű eredmények mellett szólnunk kell gondjainkról is. A változó, fejlődő gazdasági környezet új problémákat vetett fel, melyeknek a megoldása fokozott erőfeszítést kívánt a vállalat egész kollektívájától. Az elmúlt év első felében a megszokottnál alacsonyabb leterhelési szint alakult ki. Ez a gond rendkívüli erőfeszítést kívánt kereskedelmi dolgozóinktól. Végeredményben az átfutási idők *lerövidültek,* piaci pozícióink szilárdultak. A termékösszetétel eltért a tervezettől, kevesebb címkét és több dobozt igényelt a piac.

Annak érdekében, hogy kapacitásainkat jobban kihasználjuk, 1974-re kapacitáslekötési szerződésekkel az üzemet 100% felett terheltük le. Piaci oldalról biztosítottnak látjuk a kb. 7–8%-os termelésnövekedést 1974. évre. Meg kell jegyeznünk azonban, hogy a Nyugat-Európában kibontakozó gazdasági válság (energiaválság) hatását ma még nem tudjuk kellően felmérni. Egyes anyagokból megrendelőink is beszerzési gondokkal küzdenek. Dobozgyártásunk eddig teljes egészében tőkés import karton felhasználásával történt. Várhatóan *anyagellátási problémáink lesznek.* A beinduló magyar kartongyártás magán viseli az indulás összes gondját, fontos népgazdasági érdekből mindent meg kell tennünk, hogy a kartongyárat átsegítsük a kezdeti nehézségeken. Ugyanakkor a vállalatunkra jellemző „Kner minőség"-ből sem szabad elvtelenül visszalépnünk.

Megjött a nyereség

Borítékolják a nyereséget

Az 1974-re tervezett árbevételünk 482 millió Ft, 60 millió Ft-tal több az előző évinél, s ebből majdnem 30 millió Ft papírkarton áremelkedések hatására. Bizonytalansági tényezők miatt a reális nyereség szintjét nehéz megtervezni, számításaink alapján *87–89 millió nyereséget* várunk. Ha a körülmények kedvezően alakulnak s munkánkat jól szervezzük, nem kizárt ennél nagyobb eredmény elérése sem. Ebben az évben a vállalati bérszínvonal további 4–4,5%-kal emelkedik.

Üzemünk *szervezettsége* 1973-ban javult. A szervezésfejlesztési tervben 25 határidős feladat szerepelt, s ezeket általában végrehajtottuk. Az 1974-es évre való felkészülésünket nagyban segítette a vállalati irányítás módszereinek korszerűsítése, az az alkotó vita, amely e feladatok végrehajtása során kialakult.

Az előttünk álló évre tervszerű, tudatos munkával készültünk fel. Bízunk benne, hogy az egyre jobban összeforrott kollektíva munkája eredményeként az előzőekhez hasonló sikeres évet zárhatunk majd

Hajnal Károly
gazdasági igazgató

„Nincsen öröm üröm nélkül”

EGY EMBER VÉGIGMEGY AZ ÜZEMBEN

Kíváncsiak vagyunk, milyen gondok és örömök vannak az üzemben, közelebbről nézve: milyen problémákkal küzd a termelés, mi az, aminek a legjobban örül? Ha a címben idéztünk egy közmondást, idézzünk egy másikat is: *„Minél élesebb a fény, annál sötétebb az árnyék”*. És most felvillantjuk a reflektort:

Darida Pál termelési főosztályvezető:

– Legnagyobb gond?

– *Az anyagellátás.*

– Legnagyobb öröm?

– *Januári termelési tervünket mind dobozból, mind címkéből túlteljesítettük.*

*

Südy István gyártásszervezési osztályvezető:

– *Mennyiben teszünk eleget a megrendelők határidőre vonatkozó kéréseinek?*

– Az elmúlt évben nem volt különösebb fennakadás. Ez év I. negyedére a vártnál nagyobb rendelésállomány futott be, a határidőre vonatkozó kéréseket nem mindig tartottuk. A probléma megoldása érdekében a legszűkebb átbocsátási keresztmetszetnél: a stancolásnál mind a három géptípuson *kénytelenek vagyunk túlóráztatáshoz folyamodni.*

*

A megnövekedett termelési feladatok nagyobb megterhelést jelentettek a formakészítésnél is.

Halmágyi László formakészítési művezető mondja:

– Január hónapban a szokottnál több nyomóformával kellett ellátni a géptermeket. Ez *sikerült*. Igaz, hogy nem kis gonddal. Kapacitástervünket a megnövekedett feladatok ismeretében határoztuk meg. Nehézséget jelentett, hogy nyolc nő megy szülési szabadságra. Ezeket más munkakörbe kellett állítani, helyükbe másokat tenni. Különösen a színes formakészítésnél volt szükség nagyobb átszervezésre. Különben is a munkaellátottság ezen a területen a legnagyobb.

*

Ha a szokottnál több a munka a gépteremben, ezt megérzi a formaelőkészítés is. *Ványai Mihály* formaelőkészítési csoportvezető mondja:

– Munkaköröm bővült. Összevonták a fastancakészítést és a szedőtermet.

– Probléma? Van. De *azért vagyunk, hogy megoldjuk.* Eddig sikerült.

– Még egy: új betűket kaptunk. Kérem a gépmester kollégákat, vigyázzanak rájuk, nehogy idő előtt elkopjanak.

*

A reflektor tovább fordul. A géptermekre irányítjuk.

Zelenyánszki András ofszetművezető:

– Két problémánk van. *Első a papír.* Nincs klimatizálva. Nedvességtartalma általában nagyobb, mint a gépterem relatív légnedvessége. Ez a nyomást lelassítja, ezen kívül minőségrontó tényező. *Második gond a TMK.* Igaz, hogy van egy program, de a javítás ennél több időt vesz igénybe. Ezen kívül akadozik az alkatrészellátás is.

*

Molnár János, a dobozgyártás főművezetője:

– Nekünk a karton minősége okozza a legtöbb gondot. Sokszor nedves a karton, de vannak más bajok is. Hazai kartonnal kísérletezünk. Az auflagban előfordulnak szakadozott ívek, a karton felületi nemesítése nem megfelelő. Ezen – véleményem szerint – *lehet segíteni.* Jobb együttműködésre van szükség a papírgyár és a nyomda között. A hibákat a gyártó cég tudomására kell hoznunk, csak így lehet azokat megszüntetni.

*

Percze László a mélynyomó művezetője:

– Sok problémánk van a karton ingadozó vastagsága miatt, lassítja a gép futását. A bosszúság mellett öröm is van: *januári nyomási tervünket* 400 000 stancaütéssel *túlteljesítettük.*

*

Mindenütt a papírral van baj. Beszéljen erről *Szegfű István,* a papírraktár vezetője:

– A külső raktárban lévő papír tárolása korszerű. A baj az állomásról behozott, és közvetlenül felhasználásra kerülő papírral van. Szállítás közben a papírt eső, magas páratartalmú levegő éri. A nylonfólia sokszor sérült, nem védi megfelelően az árut. Ezen nem tudunk segíteni.

*

Ennyit a termelési problémákról. Beszéljünk másról is, ami foglalkoztatja az embereket.

Malatyinszki József, a GYEK csoportvezetője:

– Túlzás nélkül mondhatom, hogy sok üzemi probléma foglalkoztat, és eltekintve egyes emberektől, még olyan is, ami „nem az én asztalom”. De most csak egyről, erről senki sem beszélt. Örülök, hogy az ezzel kapcsolatos korábbi rossz véleményem megszűnt, és kedvező változásokról vallhatok az üzemi újságot illetően. Ami az első és második számot illeti, nagyon nem tetszett nekem, sem formáját, sem tartalmát nézve. Ismerve a terveket, mind a tipografizálás, mind a tördelés, képszerkesztés, mind a tartalmi színesség egyre tetszetősebb. Amivel még nem vagyok megelégedve: nem nagyon ismerem a lap kiadási-szerkesztési vezérelvét. Vagy amit ismerek, azzal nem mindenben értek egyet. (Pl. sűríteni a lapszámokat.) Nem tetszenek a kinyilatkoztatás-ízű, utasítás-hangú, hosszú cikkek; nem szívesen olvasom a frázisos, semmitmondó írásokat. Több vitára ingerlő, érvelő, szenvedélyes hangú, és pro és kontra írást olvasnék. És nem utolsó sorban képet és humort.

Hát ennyi... (Sz. F.)

DERŰS, BOLDOG ÖREGSÉGET!

Mi lesz a nyugdíjasok klubjával?

Közös kirándulások, előadások, zenehallgatás, kártyázás a kívánságok között

A fiatalabb generáció talán úgy gondolja, hogy a nyugdíjkorba lépő idősebb emberek örülnek a korábbi mindennapos üzemi gondok nélküli, csendes pihenésnek. Pedig a pihenés nem azt jelenti, hogy állandóan otthon legyenek, a világ dolgait csak a szomszédokkal, családtagokkal beszéljék meg, hiszen ezzel a bezártsággal csak túlhangsúlyoznák az öregséget. A hosszú, munkában eltöltött évek után hiányzik a régi üzem, a régi kollégák, ahol és akikkel 30—40 éven át együtt dolgoztak. Néha szívesen összejönnének beszélgetésre, emlékezésre.

Ennek a problémának megoldása várható a közeljövőben. Remény van rá, hogy *megalakul üzemünkben is a nyugdíjasok klubja.* Ennek érdekében készítették és küldték el 67 nyugdíjasnak a véleménykutató levelezőlapokat.

Az eddig visszaérkezett válaszok alapján a legkülönbözőbb igények jelentkeztek: *biliárd, tv, zenehallgatás, kártyázás, kirándulás, sakk, ismeretterjesztő előadások, borgászat, a műsorok alkalmankénti közös megbeszélése.* Ennek a sok-sok kívánságnak, igénynek közös nevezőre való hozása jó szervezők és nyugdíjasaink feladata lesz.

Az elmúlt évben a nőbizottság és a szakszervezet által rendezett nyugdíjas találkozó, illetve vacsora *jól sikerült.* Reméljük, aktivitásban később sem lesz hiány, és a sok hasznos, jó elképzelés nem marad kihasználatlanul.

Következő számunkban már részletesen szeretnénk beszámolni a működő klubról, s ehhez *kérjük valamennyi illetékes segítségét.*

Bacsa Ferencné

A SELEJT

Vizsgáljuk meg a **selejtet** *nagyító alatt. Nagyon furcsa kórképet kapunk végeredménynek.*

Definíció: a selejt olyan kifogásolható termék, amelyért vezető és dolgozó egyaránt mérges. Senki sem szereti, mégis van.

Dolgozó: a selejt olyan kifogásolható, de jó termék, amelynek minden esetben a gép az oka.

Vezető: a selejt olyan használhatatlan nyomtatvány, amelyért a dolgozót terheli a felelősség.

Megrendelő: a selejt olyan élvezhetetlen áru, amelyért még rossz pénzt sem érdemes fizetni.

Hogyan „készül” a selejt?

A 0023-as gép elindul a **minőségi nyomtatvány** *című tájékoztatóval. A művezető még utoljára felhívja X kolléga figyelmét a minőségre:*

– Passzert jól beállítani, festéket belőni. Nem kell sietni. Az a lényeg, hogy nagyon szép legyen. Érti, kolléga?

X kolléga annak rendje és módja szerint beállítja a gépet, beigazít. Henger, festék rendben, indulás. Minden idegszála a gépen. Jól viszi, jól poroz, szóval minden oké. A masina 2300-as sebességgel zötyög. Zötty, zötty, zötty, zötty, reccs! Egy ártalmatlannak tűnő ív összegyűrődött, és elnyomott vagy negyven betűt. Rohanás a szedőért, mert a minőség mellett százalék is van a világon.

– Gyorsan, gyorsan, mert áll a gép! A szedő átnézi, átgondolja, körülhordozza a szedőteremben, aztán hosszas vita után munkához lát.

X kolléga ideges, a reviziós szedő nyugodt. Mire a betűkkel lecammog a géphez, 20 perc. A forma ki van nyitva, de nincs lemosva. Ez újabb vihart okoz. Szóba kerül az isten bizonyos cselekedete is. Aztán a szedő kijavítja, levonatot kér, és újabb heves összecsapás után 60 percben alkudnak meg. Ezt a művezető nem igazolja.

Mi lesz a százalékkal? *Rákapcsolni! Mindent bele! Teljes gőzzel előre!*

A gép megrázkódik. Az apparát alig győzi adagolni az íveket. Az oldalmérték még be sem húz, már az ívfogók rántják is tovább. A porzó szinte állandóan poroz. A motor valósággal bőg. **Nem baj, de lesz százalék!** *Y kollégák csak nézik. Mit kibír egy gép! X kolléga elégedetten írja a munkalapját. 102%. Öt nap múlva lejár a* **minőségi nyomtatvány** *című tájékoztató. 5030 helyett csak 4800 az elfogadható, a többi selejt. Valóságos ütközet zajlik le X kolléga és az átadónő között. Csata bontakozik ki X kolléga és a váltótárs között is. X kolléga ideges, a művezető mérges. Százalék nem lesz, prémium nem lesz, selejtjegyzőkönyv lesz.*

Van a selejtnek másik formája is. A **könyvművészet** *szóból egy kis figyelmetlenséggel* **könyművészet**-*et lehet varázsolni, vagy a* **nyomdaalapítás**-*ból el lehet takarékoskodni egy* **a** *betűt és* **nyomdalapítás** *lesz belőle.*

A selejtet senki sem szereti, mégis van! Felhívnám azonban a figyelmet egy szürke tényre: **a selejtet meg is lehet előzni!**

Beinschróth Károly

AZ ANYAGBESZERZÉS GONDJAI

Nyomdánk III. rekonstrukciója nemcsak a termelés technológiájában és a termelés igen nagymérvű felfutásában hozott az 1973. évben igen szép eredményeket, hanem ezzel párhuzamosan *a termeléshez szükséges anyagok skálája is kiszélesedett.* Az anyaggazdálkodás és az anyagbeszerzés területén alapvetően az 1973. évben a következő feladatokat kellett teljesíteni:

1. A kapacitáslekötési szerződésből és a megrendelési állományból adódó termelési igény anyagi biztosításának maximális teljesítése.
2. A rendelkezésre álló forgóeszköz célszerű felhasználása, az optimális raktárkészlet-szinttartás figyelembe vétele.
3. A kereskedelmi osztály rendelésvállalásainál alkalmazott rugalmasságot figyelembe véve, szükség esetén operatív intézkedéssel biztosítani megrendelőink soron kívüli igényeinek teljesítését.
4. Az előre nem minden esetben tervezhető anyagszükségletek kellő időre történő biztosítása.

Elmondhatjuk, hogy az 1973. évben a felsorolt feladatok teljesítése *rendkívüli erőfeszítéseket kívánt.* Az év elején a meglévő raktárkészlet, és az általában pontos határidőtartás lehetővé tette az ütemszerű anyagbiztosítást.

Import anyagaink beszerzése az 1973. év májusától kezdve rendkívül vontatottá vált. A formakészítési anyagoktól a kartonig a havi termelési programunk anyagi biztosítása külön gondot jelentett. E rendkívüli nehéz időben az állandó szoros kapcsolat a Lignimpex Külkereskedelmi Vállalattal, a Papíripari Vállalat Kereskedelmi Igazgatóságával és a Nyomdaipari Grafikai Vállalattal adott lehetőséget az anyagok kellő időben történő beérkeztetésére.

Ma már elmondhatjuk, hogy a felsorolt komoly nehézségek ellenére 1973. termelési igényünk anyagilag biztosított volt, és anyaghiányból említésre méltó termeléskiesés nem volt. Eredményeket értünk el a PV. Dunaújvárosi Papírgyárával tartott szoros, hosszútávú kapcsolat sosán a 80 g/m² -es optinolos ofszetpapír megfelelő minőségének eléréséné. Fontos tényezőként kell ugyancsak megemlíteni, hogy 1973. év végén a PV. Budafoki Kartongyárában üzemelő kartongép első szállítmányait módunk volt kipróbálni és nagyon reméljük, hogy közös fáradozásunk eredményeként megfelelő minőségben *mind nagyobb mennyiséggel tudunk hazai kartonból megrendelőink számára jó minőségű dobozokat készíteni.*

Gálosi Lajos
anyaggazd. oszt. vez.

EXPORT-LEHETŐSÉGEINK

Külföldi kiállítások tapasztalatai

Exporttevékenységünk fejlesztése céljából az elmúlt évben *Varsóban, Moszkvában árubemutatót* tartottunk, és *Brnóban* részt vettünk *az EMBAX '73 Nemzetközi Csomagolástechnikai Kiállításon és Vásáron.* Mind az árubemutatókon, mind a kiállításon a Papíripari Vállalattal, a Lignimpex Külkereskedelmi Vállalattal és a Globus Nyomdával közösen állítottuk ki termékeinket. Az árubemutatókra csak a

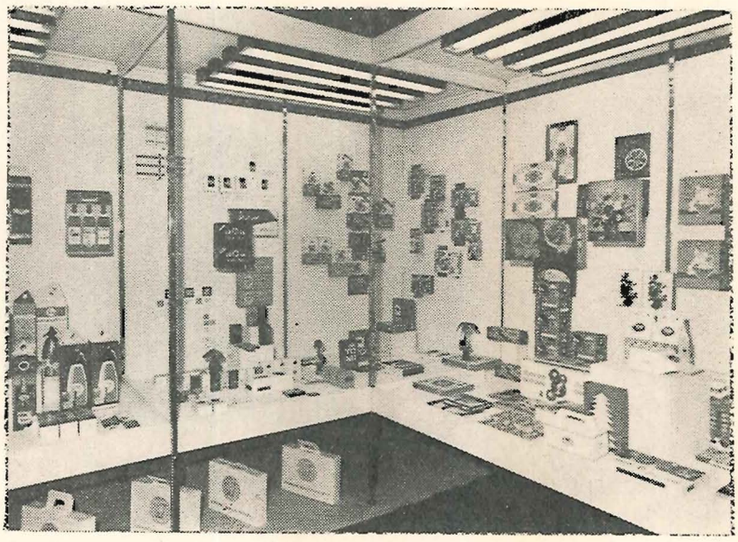

A moszkvai kiállítás

felhasználó vállalatokat és a csomagolási szakembereket hívtuk meg, a kiállítást a nagyközönség is megtekinthette.

Mindhárom városban a kiállított *termékeink megnyerték a látogatók tetszését.* Termékeink iránti érdeklődés ez évben már megrendelés formájában realizálódik. A brnói kiállítás alkalmával ismerkedtünk meg az osztrák *Hofmann Druck* cég tulajdonosával, akinek február hónapban már dobozt szállítottunk. Minden reményünk megvan arra, hogy ezzel a nyugati céggel kapcsolatunk tovább bővüljön, hiszen az eddig adott árajánlatainkat kedvezőnek minősítette. A február hónapban leszállításra kerülő dobozok minősége *meghatározó lesz további kapcsolataink alakulásában.*

A brnói kiállítás

A szovjet választékcsere keretén belüli exportunk volumene már jelentősebb. Ez évben előreláthatólag sikerül teljesítenünk a *30 millió forint értékben meghatározott szovjet exporttervünket.* Sőt, megvannak a lehetőségeink, hogy azt túl is teljesítsük, amennyiben a szovjet–magyar választékcsere kontingens volumene emelkedni fog, mivel a szovjet partner részéről az igény megvan. A fent említett forint összeg kb. 600–700 tonna terméket jelent.

Minden reményünk megvan arra, hogy az 1974. évre kitűzött exporttervünket teljesítjük és az előző évekhez képest jelentős exportnövekedésről számolhatunk be az év végén.

Megyik András
ker. oszt. vez.

Közel százötvenen üdülhetnek 1974-ben

Ha lassan is, de közeledik a nyár, az emberekben feltámad az üdülési kedv. Az üzemben 120 igényjogosult van, tehát olyanok, akik két éve, vagy ennél hosszabb ideje nem vettek részt szakszervezeti üdültetésben. A jelentkezők száma sokkal több, mint az igényjogosultaké.

Nem akarunk elkeseríteni senkit, de *Lakatos* Béláné üdültetési felelős nem sok jóval biztat minket. *Az I. félévre 17 beutalót kaptunk,* főképpen hegyes vidékre. Hajdúszoboszlóra egy személy mehet üdülni, családi beutaló is egy van. Szanatóriumi beutalót kettőt kaptunk.

Ki kap beutalót? Ebben a kérdésben a műhelybizottságok döntenek.

Elkeseredésre nincs ok. Mintegy 35 fő töltheti nyári szabadságát Balatonlellén. Miskolc-Tapolcán kb. 50 fő üdülhet, főleg családosok és az NDK-ban 14 fő cserealapon, valamint 15–20-an a Dániel úton. Ezen kívül itt van a szanazugi üdülő is, amely nemcsak kényelmet, hanem nagyon kellemes időtöltést biztosít.

MEGOLDÓDOTT A MÉLYNYOMÓ-FOGASKERÉK KÉRDÉS

A technológiai utasítás értelmében a GYEK a mélynyomó munkatáska kitöltésekor köteles volt fogaskerék-számítást végezni. Ehhez bemért kartonmintákra volt szükség, melyek a legtöbb esetben nem álltak rendelkezésre. Amikor a formát beemelték, általában akkor hozták a kartonmintát. Ekkor kezdődött az izgalom, vajon van-e olyan fogaskerék, amilyen a kartonvastagsághoz kell?

Ezt a bizonytalanságot szüntette meg *Malatyinszki József* GYEK-csoportvezető, aki *minden meglévő hengerkerületre, 0,33 mm-től 0,65 mm-ig terjedő kartonvastagságokra az összes fogaskerék-variációkat kiszámította* és táblázatba foglalta. Ennek alapján a mélynyomó gépnél percek alatt bárki megállapíthatja, hogy a bemért kartonvastagsághoz milyen fogaskerék szükséges.

Öltöző épül Szanazugban

Tavasztól őszig kedvenc kirándulóhelyünk a szanazugi üdülő. Egyre többen keresik fel, ezért szükségessé vált a meglévő nyitott szín helyett egy fedett közös öltöző építése. A létesítmény egyik fele zárt, másik fele nyitott lesz, közös rendezvények tartására alkalmas.

Az új öltöző ez évben elkészül.

AUTÓBUSZT VÁSÁROLUNK

Régi vágyunk valósul meg az idén, ha leszállítják a megrendelt autóbuszt. A szabad idő jobb kihasználása, a tanulmányi kirándulások kedvezőbb lebonyolítása érdekében 25 férőhelyes Robur autóbuszt rendeltünk.

Kerekasztal-beszélgetés

a szakmunkásképzésről, a munkásműveltségről

A gyomai üzemben vagyunk, *Petőcz Károly* telepvezető szobájában. A könyvszekrényben temérdek könyv sorakozik, a legutóbbi évek termékei. Találomra kiemelünk néhányat, forgatjuk, nézegetjük, belelapozunk. Egyértelmű megállapítás: *szépek*. Kifogástalan a szedés, a nyomás és a kötés. Önkéntelenül is az az érzés alakul ki bennünk, hogy ezeket a könyveket szakmájukat szerető, magas képzettségű szakemberek csinálták.

Megkérdezzük Petőcz Károly telepvezetőt, *így van-e?*

– Nem egészen. Az igazság az, hogy ezek a könyvek *nagy erőfeszítés* árán jönnek létre. Jobban képzett, önállóan gondolkozó, magasabb általános műveltségű szakmunkásokkal ezt az eredményt kevesebb munkaráfordítás árán lehetne elérni. Ha – sportnyelven szólva – az emberek könnyebben vennék az akadályokat, az forintban is realizálódna.

Hogy Petőcz Károlynak igaza van-e, vagy sem, az a következő beszélgetés során tisztázódik. Ezért határoztuk el, hogy a címben szereplő témákról *„kerekasztal-beszélgetést"* folytatunk. Az embereket szándékosan spontán jelöltük ki, nem a legjobb szakmunkásokat válogattuk össze, bár biztos, hogy van köztük ilyen is. Elsősorban fiatalokra esett a választásunk, hiszen nemcsak a jelent képviselik, hanem a jövőt is. A következőkkel ültünk le beszélgetni: *Czikkely Klára* kéziszedő, *Nagy Istvánné* monószedő, *Beinschróth Károly* gépmester, *Terdik Károlyné* könyvkötő, *Krucsó Lászlóné* könyvelő.

Czikkely Klára kéziszedőtől kérdezzük:

– *Meg van-e elégedve saját általános műveltségével?*

– Igen, azért jártam annak idején gimnáziumba.

– *Érzi-e a tanulás előnyét gyakorlati munkájában?*

– Igen. Az iskola nemcsak tudást ad, hanem gondolkodásra is nevel. Sok olyan probléma van, mellyel ezelőtt a művezetőhöz fordultam. Most ezeket egyre önállóbban oldom meg.

– *Szakmailag képezi-e magát?*

– Szívesen vennék részt szervezett tanfolyamon. Nekünk kéziszedőknek a címnegyedek szedésénél legnagyobb problémát jelent az egalizálás. Erről szeretnék előadásokat hallgatni.

Nagy Istvánné 1966 óta dolgozik mint monószedő. Könyveket, prospektusokat szed. Ez a profil, a munkák bonyolultak.

Beszélgetés a brigádvezetőkkel

– *Mi okozza a legnagyobb problémát?*

– Jelenleg katalógust szedek. Sok gondom van vele, sokszor fordulok kérdésekkel a művezetőhöz.

Leszűrjük a tanulságot: ha a megszokottól eltérő munkát végez, jelentkeznek a gondok. Hiányzik a szélesebb látókör, az önálló gondolkodásra való készség. Ezen lehet segíteni olyan képzéssel, amely nemcsak a szakmai kereteket bővíti, hanem megtanít gondolkozni is.

– *Milyen tanfolyamot végzett?* – kérdezzük.

– Az elmúlt évben vettem részt MTESZ-tanfolyamon, ahol a könyvek tervezéséről hallgattunk előadásokat.

– *Érzi-e ennek hasznát gyakorlati munkájában?*

– Igen. Aki könyveket szed, ismernie kell a tervezést is, mert így tekintheti át a dolgok miértjét. Ha ez hiányzik, értelmetlenül áll a problémák előtt.

– *Miről szeretne előadásokat hallgatni?*

– Az akadémiai helyesírásról. A kéziratokban gyakori a helyesírási hiba. A költséges és időtrabló korrigáláson csak a helyesírást jól ismerő szedő segíthet.

Beinschróth Károly gépmestert kérdezzük:

– *Mi a legnagyobb gond?*

– A betűtípusok ismerete. Új betűtípusokkal gyarapodtunk. Tudni kellene, milyen betűtípusról, milyen papírra, milyen nyomáserősséggel kell nyomni. Erről szeretnénk előadásokat hallani.

Terdik Károlyné könyvkötő 1966 óta dolgozik az üzemben. Érettségi után lett ipari tanuló, jelenleg cérnafűző gépen dolgozik.

– Tudom, hogy az idén szálhegesztéses hajtogatógép kerül az üzembe, a cérnafűzés kiszorul. Szeretnék érteni más gépek kezeléséhez is.

Erre – gondoljuk – van lehetőség. Akár a kötészeten belüli munkaszervezéssel, akár szervezett oktatás formájában.

Utoljára *Krucsó Lászlóné* anyagkönyvelőtől kérdezzük, *hogyan szeretné magát tovább képezni?*

– Közgazdasági továbbképzésre gon-

A SZÉP KÖNYV PROBLÉMÁI (III.)

A szép könyv és a gazdaságosság

Ha egy termékben több elvont tényező rejlik, és ha benne a legtöbb szemlélő számára rejtve is marad a komponensek egy része; ha a végső forma nagymértékben függ az előállításban résztvevő dolgozók egyéniségétől; ha a termék már alkotásnak minősül, melyben megannyi művészi részlet testesül meg, akkor mindig felmerül az, hogy vajon mennyivel ér többet az ilyen termék, mint az átlagminőségű. Egyáltalán lehet-e, szabad-e ezen alkotásokat az előre kidolgozott, sok konkrétumot tartalmazó, átlagminőséget feltételező tarifákkal kalkulálni.

Egyáltalán létrehozható-e olyan árszabás, amely ezeket az összetevőket is kifejezi, amelyek megtestesülnek egy bizonyos átlagszínvonal feletti termék-kvalitásban? Meghatározható-e az átlagszínvonal, vagy hol húzható meg az a bűvös vonal, amely alatt a hétköznapok igényeinek, az átlagember elvárásainak felelnek meg iparunk termékei, vagy amely fölött már nagynagy tisztességgel, magasabb szaktudással készül egy bizonyos kvalitás. Persze, az is felmerülhet, hogy miért szükséges az ilyen termékek kalkulációját tarifák korlátai közé kényszeríteni, vagy miért elsődleges a tarifa, *amelyhez* szabjuk a termék minőségét: olyan színvonalat megállapítva számára, amilyen az adott (engedett) ártételek között az adott üzemben lehetséges.

Ez tehát régi problémája iparunknak, hiszen elődeink sem tudták mindig az ilyen minőség miatt felmerülő üzemi plusz költségeket a termék árába beépíteni.

Mind *Kner Imre,* mind pedig *Tevan Andor* több ízben panaszkodott arról, hogy a más nyomdákban készített nem szakszerű, sokszor dilettáns munka, silány minőségű termék, a hevenyészve összevágott kiadvány alacsony árával versenyezni nem tud; egyikőjük sem akar ilyent csinálni, *de nem is tud ilyen színvonal előállítására* vállalkozni. Mindkettőjükben természetes volt a minőség iránti igény, hiszen ez következett szakmai műveltségükből, tájékozottságukból, egyéniségükből, s miután ilyen és hasonló okokból üzemünket mindketten a kvalitásos munkára és termékre rendezték be, üzleti körüket így alakították ki, még akkor sem tudtak volna a megállapított és jogosan alkalmazott árszínvonal alá menni, ha erre különben a piaci helyzet, a munkaellátottság őket valamiképp kényszerítették volna is.

Vizsgáljuk meg ezúttal azt, hogy milyen összefüggés van *ma,* más gazdasági viszonyok között a minőség és az üzemi költségtényezők között. A minőség alatt itt – ahogy arról már szó esett – most nem az általánosan elfogadott meghatározókkal készült termékeket értem, hanem e szint fölött álló, *esztétikai és kiviteli többlettel rendelkező* könyveket, vagy más nyomdai termékeket. Mint ahogy Knerék – Tevanék idejében is pontosan erről volt szó.

Hogyan találja meg ma a minőségi terméket előállító kollektíva a számításait, nem kerül-e hátrányba az átlagminőséget kibocsájtó, a sériagyártásra berendezkedő nagyüzem dolgozóival szemben? Vajon a magasabb szakmai színvonal, a műgond, a törődés, az igényes rendelői kör kialakítása és megtartása, a minden téren befektetett többletmunka realizálódik-e valamiképpen az árakban? Hiszen esetünkben kötött ártípusú termékekről van szó, ahol csak bizonyos korlátozásokkal lehetséges az effektív, közvetlen többletráfordításokat (és semmi mást!) áthárítani.

Ezúttal tehát vizsgáljuk meg azt, hogy a kifejezhető, látható többletráfordításokon túl milyen tényezők milyen mértékben befolyásolják az általunk előállított termékek önköltségét.

MAGASABB ÓRABÉREK – ALACSONYABB SZINTEK

A nagyobb tudást, a hosszabb gyakorlat megállapodott és koncentrált szakmai ismeretét, a komplexebb műveltséget, a flexibilitást és a gyorsan mérlegelő gondolkodást magasabb órabérrel szükséges elismerni. Még akkor is, ha az ilyen egyén vagy gárda nem a képzettségének megfelelő munkát kap átmenetileg.

A nagy teljesítményű, bonyolult gépek kezelése, azok hatékony működtetése kvalifikált, több oldalúan képzett (talán nem is annyira szakembert, mint inkább) technikust igényel. Hivatkozzunk csak hazai példára: Knerék a fővárosi bértarifát fizették Gyomán, holott az árszabály szerint jóval alacsonyabb vidéki II. járt volna. Természetes, hogy ebben az elhatározásukban szerepet játszott közismert munkásérzelmük és szociális gondolkodásuk, szerintem azonban sokkal inkább az a felismerés, hogy a kvalitást az állandó és egyenletes termékminőséget csakis jól felkészült, elégedett, *állandó* szakmunkásgárdával lehet biztosítani. Ennek érdekében vállaltak tehát jóval nagyobb terheket, mint üzlettársaik máshol az országban.

A kvalitás létrehozása a legtöbb esetben több időt igényel, mérlegelő munkát kíván, ezért ilyen okokból a műszaki normák, a teljesítményszintek igencsak kisebbek az országos átlagnál. Számos esetben meg semmiféle szintkövetelmény nincs, holott a társüzemekben ezek szolgáltatnak biztos bázist a gazdaságosságnak és ritmusnak. Túlságosan hosszadalmasan nem szükséges bizonyítani azt, hogy két nyomdában előállított azonos termék főként ilyen okokból mutat nagy eltéréseket a ráfordítások oldalán, míg az árbevétel mindkét esetben közel azonos.

KÍSÉRLETEZÉSEK, PRÓBAGYÁRTÁSOK

Annak ellenére, hogy a termék nyomdai munkáit részletes kiadói tervezés, mű-

dolok. Az összefüggések ismeretében nagyobb lelkesedéssel végezném munkámat.

Petőcz Károly jó ismerője a felmerült problémáknak, melyeket így sommáz:

– *Knerék jól és sokoldalúan képzett szakmunkásgárdát alakítottak ki, és ezeket jól meg is fizették. Nekem az a véleményem, hogy aki többet és jobban tud, az többet is kapjon. A szakmaszeretet becsülendő dolog, de nagy ösztönző a pénz. A technika fejlődik, ezzel lépést tartani csak állandó továbbképzéssel lehet. Aki nem tanul, az lemarad. Nemcsak a munkában, a fizetésben is.*

A beszélgetésekből azt a tanulságot szűrtük le, hogy a dolgozók igénylik a szakmai továbbképzést, és itt PNYME-re hárul ennek a kérdésnek a megoldása.

Südy Istvánnak, a PNYME megyei titkárának elmondottuk a gyomaiak kívánságait. Megmutatta a PNYME gyomai csoportjának ez évi programját, melyben többek között a következők szerepelnek: egyedi, műhelyenkénti (szedő-, gépterem, kötészet) összesen hat előadás központi előadókkal, helyesírási tanfolyam 6–8 előadással.

Ezek többé-kevésbé kielégítik a felmerült igényeket.

– *Kezdeményezzenek a gyomaiak.* Közöljék velünk igényeiket, ezeknek igyekszünk eleget tenni – mondja Südy István.

Ha a gyomai üzem dolgozóinak iskolai végzettségét nézzük, a kép kedvező. Igaz, hogy 200 főből 31 dolgozó nem végezte el a nyolc általánost, viszont 59 fő érettségizett, jelenleg öten járnak nyomdaipari technikumba. *Éljenek tudásukkal, legyenek eleven szellemi erő. Legyen bennük kezdeményezőkészség, és akkor Petőcz Károly egyszer azt mondhatja:*

– Nem is volt olyan nehéz, amit csináltunk...

Szenei Ferenc

Amikor a gyors intézkedés megszünteti az apró bosszúságokat

Egy termelési tanácskozás után

A gyomai részleg géptermében ritkán tapasztalható élénk, és sok konkrétumot tartalmazó termelési tanácskozás volt februárban. Két, itt elhangzott problémával foglalkozom ezúttal.

Szalókiné kirakó szaktársnő a vele szemben lévő *fehér fal egyhangúságát kifogásolta,* melynek állandó látása *különösen az éjszakai műszakban* kellemetlen. Javasolta a fal színesre átfestését. A felvetett probléma *egy hónapon belül* úgy nyert elintézést, hogy a Grafikai Vállalattól megvásárolt műanyag tapétát a gépterem Petőfi brigádja társadalmi munkával „felszerelte". *Beinschróth* kolléga, a hibás, repedéses formadeszkák miatt emelt szót, melyre azt az intézkedést tettük, hogy alumínium lemezből házilag készítjük el a „formadeszkákat".

Apróság... apróság... De hát ilyen apróságokkal *is* tudunk hasznosat csinálni. Különösen jó az, ha nem egy embernek kell mindent kitalálni, hanem a kollektíva mondja meg, mire van szüksége. Köszönet ezért a „bátraknak", akik javasolni „mertek"!

Szász Pál

Sajátmaguk is tipografizálnak könyveket

Hat betűtípussal rendelkezik a gyomai üzem

Tíz esztendővel ezelőtt csupán kézi szedéssel készültek könyvek Gyomán.

Négy betűtípus állt rendelkezésre: Bodoni, Plantin, Egyetemi Antikva és Chochin. Később a monokopogtató és öntőgép Békéscsabáról Gyomára került két betűtípussal: Bemboval és Gillel. A kiadói igények, a mindig változatosra és szebbre való törekvés újabb betűtípusok beszerzésére ösztönözték a gyomai üzemet.

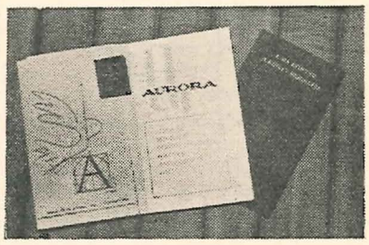

Gyomán tipografizált könyvek

A régi keményírás múzeumi tárgy lett. Jelenleg hat betűtípus van Gyomán: *Bembo, New Times, Garamond, Plantin, Gill és Romulus.*

A betűtípusok széles választéka tovább erősíti Gyomának a művészi könyvgyártásban elfoglalt hagyományos pozícióját, de újabb problémákat vet fel. A kiadók nem minden esetben élnek a lehetőségekkel, tipográfiai terveiket nem mindig a nyomda adottságaihoz igazítják. Szükségesnek látszik egy olyan kezdeményezés, melynek keretében a kiadók tipográfiai terveiket megbeszélnék a nyomda illetékes szakembereivel. Ez kétségtelenül a minőség még magasabb fokát eredményezné.

Nagyon jó dolog az, hogy a nyomda helyi kiadványai lehetőséget adnak a tipográfiai tervezésre. Ilyen volt az elmúlt évben *Bibliotheca Bekesienes,* a *Makói árvíz* és az *Új Aurora.* Mind a három kiadvány művészi színvonalú. Az Új Aurorát *Kass János* illusztrálta.

Mint érdekességet jegyezzük meg, hogy a *Makói árvíz* eredeti példányából egyetlen van az országban, mely a Szegedi Könyvtár tulajdona, a gyomai fakszimile kiadvány révén közkinccsé vált.

Korszerűsítjük a gyomai TMK-t

A javítások gyorsabb végzése érdekében ez év végéig beszerzünk egy E 1500-as esztergapadot 300 000 Ft értékben.

Új tégelysajtókat kap Gyoma

Két db új, kézi berakású tégelysajtót kap gyomai telepünk, melyek ez év szeptember 30-ig kerülnek felállításra.

szaki szerkesztés előzi meg, szükséges a gyártás különböző szakaszaiban, vagy bizonyos részletek munkáinak megkezdése előtt a próba- és mintagyártás, a próbaszedés, vagy a szedésvariánsok elkészítése. Ez olyan értelemben szükséges, mint amilyennel szükségesek a zenekari próbák az előadás megkezdése előtt, holott a zenekar tagjai egyedenként kitűnő ismerői Bach-nak, Beethoven-nek és mestereik a hangszerüknek. Persze lehet akár próba nélkül is interpretálni, de nem értő közönségnek.

*

A kiadói tervek ellenőrzése, egyeztetése, a kívánt színvonalú megjelenítés miatt igencsak szükségesek olyan kísérletek, ráfordítások, melyek a kalkulációban szintén nem realizálhatók. De a kényes részletek biztonságos kivitelezése, a termék színvonala, a márka védelme stb. megkövetelik mindezt még a nagy gyakorlattal és magas képzettséggel rendelkező szakmunkásgárdától is.

Kétségtelen, hogy sok szerkezeti, esztétikai hasonlóság van a különböző könyvekben, de nincs két teljesen egyforma. Minden könyv egyedi és sajátos, ezért nem lehetséges olyan paraméterekkel indítani a gyártását, mint amilyenekkel magához a könyvhöz felhasznált anyagokat (pl. betűt, papírt, festéket stb.) gyártották. Innen is magyarázható, hogy a könyvben szereplő sokféle szempont művészi szintézise, próbálkozásokat, kísérletezéseket igényel legfőképp a formakészítés szakaszában, és még a legkiválóbb tipográfusnak is szükséges a végleges forma kialakítása előtti kísérlet.

A FELSZERELÉS ÁLLAPOTA, BETŰK VÁLASZTÉKA, GÉPEK

A korszerű termékek gyártása, korszerű felszerelést, jó műszaki színvonalon álló gépeket követel egyrészt. A minőségi könyv esztétikai oldala, formakészítése másfelől feltételezi a megfelelő és szükséges betűválasztékot, hogy a különböző korok és különböző irodalmi témák a helyes stílusnak és jó terveknek megfelelő, tisztességes tipográfiával jöhessenek ki. Az természetes, hogy öt-hat betűtípusnak meg kell lenni egy olyan officinában, amely a szépirodalmi könyvkategória kvalitásainak előállítására vállalkozik. Mindezen tárgyi feltételek biztosítása sokkal többe kerül az ilyen üzemnek, mint annak, amely nem ezt a fogyasztói vagy rendelői igényeket elégíti ki. Vitathatatlan tehát ezen okok miatt a magasabb költségszint, a normálistól felfelé eltérő önköltség.

VÁLASZTÉK A RAKTÁRKÉSZLETBEN

A minőségi könyvkategória az alkalmazható anyagok bővebb választékát, az anyagok esetleges konvertálását igényli. Nem elegendő csupán két-háromféle szövegpapír és kötőanyag, mert a termékek sokféle témája, azok ismét sokféle feldolgozása, a piaci és a kiadói, a szerzői és a társadalmi szempontok különböző anyagfelhasználást igényelnek. Ezen anyagok beszerzése legtöbb esetben a szokásos időknél több időt vesz igénybe, azokénál jóval bizonytalanabb. Ezért a raktárkészletet ennek megfelelően szükséges kialakítani, ami megint csak a vállalati költségeket növeli. Hiszen drágább anyagokról van szó, és az átlagos készletgazdálkodási ütemnél jóval lassúbb forgási sebességről, mert a bizonytalan beszerzési viszonyok miatt is biztonságra kell törekedni a beszerzések időpontjainak megválasztásánál is. Íme, ismét olyan tényező, amelyet a könyv termelői árába beépíteni nem lehet, pedig a vállalatnál *valós* többletköltség jelentkezik: elsősorban nem is a nyomda érdekében, a nyomda miatt, a nyomdai munka minőségéért. Ez leginkább kiadói ügy, a tervezés témája, a nyomdától teljesen független tényező, bár szerepe kétségtelen a termék kvalitásában. Egy megjegyzés: éppen az anyagok sokfélesége miatt a nyomdában több kísérletre, próbagyártásra van szükség, mint egyébként.

*

E néhányon kívül még több hasonló tényező is lenne ugyanezen indokokkal, de talán ezekkel is sikerült ismertetni mindazokat, amelyek elengedhetetlenül szükségesek ugyan a jó minőségű könyvkategória készítéséhez, de amelyek nem szerepelnek semmilyen tarifában sem. Ezek olyan tényezők, amelyek beépülnek ugyan az üzem költségszintjébe, de nem növelik az árbevételt még a ráfordítás mértékében sem.

A művészeti részleteket tartalmazó kvalitás iránti igény megvan napjainkban, társadalmunkban. A művészi alkotások (kép, szobor stb.) pedig kezdenek »otthon« lenni a lakásokban, s megtalálhatók a klubszobákban, a tereken, a munkahelyeken. Természetesen az egyes alkotások között kisebb-nagyobb értékkülönbségek vannak (mely különbözőségek tárgyalása nem feladatunk). Minden városunkban alkotnak művészeink, de vannak egyes művészeti iskolák, műhelyek, melyekből kikerült alkotások színvonala magasan az átlag feletti, melyek nagyon keresettek, melyekhez igazodik a többi; ennélfogva az értékük is nagyobb az átlagosnál.

Az ország majd minden nyomdájában készül könyv, ezeknek a minősége – hasonlóan az iménti fejtegetéshez – azonban természetesen nem egyforma. De nem egyenlő a befektetett tárgyi és szellemi munka mennyisége és színvonala sem. Vannak nyomdák, »iskolák«, ahonnan döntő többségben az átlagosnál jobb színvonalú termék kerül ki; amely nagyobb ráfordításokat, költségesebb »karbantartásokat« tartalmaz, mint az átlagos színvonalú. Tehát többet is ér annál. Nos, ezt – úgy érzem a legteljesebb joggal – jobban meg is kell fizetni az előállító vállalatok számára, mert még az esetlegesen elérhető magasabb árszínvonal mellett ezek a nyomdák nagyon-nagyon sok olyan költségtényezőt vállalnak, amelyek sehol és semmiképpen bele nem épülhetnek az árba.

*

Mindezek után mondjuk ki talán röviden: *érdemes tehát szép könyvet csinálni; az igényes munka alakítja legjobban az embert; a kvalitásban testesül meg egy magasabb és összetettebb érték.*

PETŐCZ KÁROLY

Miért nem járok a zsüribe?...

???????

Amikor 1973 februárjában zsüritagnak delegáltak, az első néhány alkalommal nagy lelkesedéssel eljártam, azután – töredelmesen bevallom – elmaradoztam. Most örülök, hogy az újság hasábjain elmondhatom indokaimat, mert szívem szerint *javítanék a zsüri és a grafikusok tevékenységén.* Nézeteimmel nem állok egyedül, bár vitatták is már. Legutóbb a grafikusokkal is beszélgettem, sokat okulva e beszélgetésből. Mondanivalóm, és a szűkös hely közti ellentmondás arra késztet, hogy tömören fogalmazzak, a teljesség igénye nélkül, de az érthetőség határain belül.

A zsüri ügyrendje megszabja a zsüritagok névsorát, amellyel kezdettől fogva nem értettem egyet, mert személyi elfogultság lehetősége forog fenn. Érdekes, hogy a grafikusok viszont az esztétikai szakértelem szempontjából bírálják a zsürit (ez a nézet vitatható). Egyébként a tagok számát ténylegesen *lehetne növelni,* és főleg nem három fővel zsürizni!

Ami a zsüri hármas funkcióját (esztétikai, kereskedelempolitikai, technológiai) illeti, az rendjén van, még sorrendileg is. Az első baj ott van, hogy az esztétikai ismérv magyarázatául summásan csak ennyi áll: *„...amit röviden fogalmazva «Kner minőségnek» nevezünk...”* Ez egyrészt édeskevés, másrészt sokan vitatjuk, hogy Kner-szépségminőségnek számít-e az olyan termék, ahol az apró betű használata nem funkcionális, a nyomatlan terület és a szöveg aránya mérhetetlenül eltolódott, vagy Kner-szépségminőségű egy olyan „álmodern” grafika, amelybe nyugodtan lehetne csomagolni vetőmagtól kezdve gyermekjátékig mindent, annyira jellegtelenek. Sokan nem tudunk egyetérteni az ügyrend azon pontjával sem, amely kimondja, hogy a zsürinek *„...különösebben nem feladata az anyagkihozatal gazdaságtalan megoldásainak bírálata...”* Nem lehet továbbá Kner minőségről beszélni akkor sem, ha elfogadjuk az ügyrend szavait, mely szerint a zsüri „... az idegen grafikusok által készített grafikákat, terveket kizárólag technológiai szempontból bírálja...” Mennyi „művészi zsengét” kell így befogadnunk!

A grafikusok általában nincsenek megelégedve a zsüri díjszabásaival, mondván, hogy azok következetlenek. Igazuk is van, azzal a véleményemmel kibővítve, hogy semmiféle rendelet nem írja elő, hogy a zsüri szabja meg a grafika díjait, végezze azt el egy külön megbízott személy!

Igen lényeges hibának tartom a grafikai jegyzőkönyvek rendkívül pontatlan kitöltését, ami viszont már a ker. osztály dolgozóinak terhére írandó. Hiába szól pl. úgy az ügyrend, hogy a jegyzőkönyvben nem szerepelhet, hogy „...megbeszélés szerint...”, mégis napirenden van ez a hiba is.

Érdekes megállapítás egyébként – amit a grafikusok is elmondtak –, hogy igen alacsony színvonalú e részleg informálása. Ezen túlmenően, bár a grafikusok panaszkodtak e technológiai kötöttségek miatti művészeti szárnyszegésre, saját maguk bevallották, hogy nem kapnak kellő tájékoztatást technológiai és szakkérdésekben saját osztályukon belül. Helyteleníthető továbbá a grafikusok és a kiviteli rajzolók közti átmeneti kérdések megoldásának hiánya is.

Nem volt célom a grafikusok és a zsüri abszolút elmarasztalása, hiszen pozitív munkásságuk eredményét mutatja az 1973-as év mérlege is: 640 grafika készült a Kner Nyomdában, amelynek mintegy 90%-a kivitelezésre is került. A cél inkább az, hogy a sokunk által észlelt hibák kijavításával tovább öregbítsük nyomdánk hírnevét.

Malatyinszki József

„ÉBRENLÉTI ÁLOMKÉP”

festmények kiállítása

Első önálló kiállítás a Kner Nyomdában

A kiállítás megnyitása

A február 20-án megnyitott házi tárlaton találkoztunk először üzemünk fiatal dolgozója, *Farkas Imre* „Ébrenléti álomkép” című műveivel. A néhány napig kiállított képeket – a vendégkönyv tanúsága szerint – igen sokan megtekintették.

Újjáalakult a kultúrbizottság

Párt- és tömegszervezetek képviselői a kultúrbizottságban

A kultúrbizottság első ülése

911 000 kötet könyv egy év alatt

A gyomai üzem az elmúlt évben 98 könyvet gyártott, összesen 911 000 példányszámban, 375 tonna mennyiségben.

A népszerű minikönyvekből két kiadvány készült: *Apollonius királyfi,* valamint *Arany és Petőfi levelezései.* Mindkét kiadvány nagy sikert aratott a minikönyvgyűjtők egyre népesebb táborában.

82 000 forint segélyezésre

A vállalat és a szakszervezet az elmúlt évben 82 550 Ft-ot fordított segélyezésre, mely 246 fő között került szétosztásra. A részletes lista a következő: szülési segély: 14 350 Ft 41 esetben, temetési segély: 4050 Ft 9 esetben, házassági segély: 8650 Ft 35 esetben, 26 300 Ft szociális segélyt kapott 88 fő, 7900 Ft karácsonyi segélyt kapott 22 fő, 7600 Ft segély került szétosztásra 19 fő között, 2 nyomdászárva 1000 Ft-ot kapott, 8 gyermekgondozási szabadságon lévő anya között 4800 Ft-ot osztottak szét, 22 fő kapott beiskolázási segélyt 7900 Ft értékben.

„KÉRJ BOCSÁNATOT”

Magyarázat: a Ludas Matyi 52/1973. számának *„Tücsök és bogár”* rovatában jogosan kicsúfolja a címke helyesírási hibáit. A Kner Nyomdában csak az emblémát nyomták (persze az impresszum rossz helyen van), a szöveget a Kecskeméti Konzervgyár nyomta. Szégyellhetik magukat!

Válasz a Ludas Matyi cikkére

A szocialista brigádmozgalom 1973. évi eredményeinek értékelése

A bérelszámolás „November 7" brigádja lett az első

Az üzem számára megnövekedett feladatok egyre magasabb szintre állítják a brigádokkal szemben támasztott követelményeket. Az értékelő bizottság 1973. év folyamán rendszeresen elvégezte a munkáját. A negyedévenkénti kiértékelések megtörténtek. Év közben két esetben részesültek a jól dolgozó brigádok célprémiumban.

Az 1973-as évi munkája alapján 20 brigád nyerte el a szocialista brigádmozgalomban elérhető különböző fokozatokat, és az ezzel járó pénzjutalmat. A szocialista brigádok között szétosztásra kerülő pénzjutalom összege mintegy 50 000 Ft.

Ezüst brigádérmet nyert:
„November 7" bérelszámolás, *„Kner Izidor"* Gyoma, monószedés.

Bronz brigádérmet nyert: „Münnich Ferenc" dobozosztály.

Szocialista brigádzászlót nyert:
„TMK I." lakatosműhely, *„Korvin Ottó"* gyártásszervezés, *„Kner Imre"* próbanyomó, *„Március 8"* dobozosztály, *„Kulich Gyula"* mélynyomó, *„Augusztus 20"* mélynyomó, *„Planeta II."* ofszet.

Szocialista brigád címet nyert:
„Gutenberg" munkaügy, *„Lenin"* gépjárművezetők, *„József Attila"* RZO-RZB, *„Radnóti"* gyomai adminisztráció, *„Petőfi"* gyomai gépterem, *„Kékes"* klíma, *„Heltai Gáspár"* gyomai szedőterem, *„Elektron"* villanyszerelők, *„Tyereskova"* gyomai kötészet, *„Munkácsy"* Atena.

Külön ki szeretnénk emelni a *„November 7"* szocialista brigádot, amely *a Kner Nyomda legjobb brigádja.* Vállalásaik túlteljesítése és igen sok vállaláson felüli tevékenységük alapján az értékelő bizottság a bronz brigádérem fokozat kihagyásával az ezüst brigádérem elnyerésére javasolta.

Szocialista brigádjaink által végzett munka, vállalásaik teljesítése jelentős mértékben elősegítette a vállalat 1973. évre kitűzött céljainak megvalósítását, és az elért jó eredmények elérését.

A „November 7" szocialista brigád

1974-ben a szocialista brigádmozgalom további fejlődése várható. Már eddig tíz új brigád alakult és nevezett be az ez évi szocialista brigádmozgalom keretein belül meghirdetett munkaversenybe.

Köztük van a *„Május 1"* brigád, mely a GYEK és a formatárolás dolgozóiból alakult. Vállalásaik leglényegesebb pontja: ésszerűsítésekkel és munkák házasításával évi 1 millió forint megtakarítást akarnak elérni.

Képünk az új brigádot ábrázolja.

Egy brigád a tíz közül

Südy István

Sumilin altábornagy

a Kner Nyomdában

Február 14-én délután nagy megtiszteltetés érte üzemünket. Ekkor érkezett a Kner Nyomdába *Sumilin* altábornagy, a Szovjetunió belügyminiszterének első helyettese, *Lucsok* ezredes, a kárpát-ukrajnai terület rendőrfőkapitánya, valamint *Körösi György* vezérőrnagy, a belügyminiszter helyettese.

A magas rangú vendégeket *Huszár Mihály* igazgató tájékoztatta nyomdánk fejlődéséről, munkájáról.

Kiváló dolgozók kitüntetése a nőnap alkalmából

A vállalat vezetősége március 8-án ünnepélyes külsőségek között emlékezett meg a nőnapról. *Huszár Mihály* igazgató ez alkalommal nyújtotta át a „Kiváló Dolgozó" kitüntetést és a velejáró pénzjutalmat a következő dolgozóknak: *Bertain Ambrusné* fényképész, *Varga Pálné* berakónő, *Lerner Tiborné, Tóth Mátyásné* kötészet, *Varga Andrásné* berakónő, *Szaszák Mátyásné* ragasztó, *Horváth Istvánné I.* ragasztó, *Béres Jánosné* ragasztó *Gubucz Jánosné* kifejtő, *Knyihár Pálné* kifejtő, *Monostori Pálné* kommunális cs.v., *Bencsik Mihályné, Egri Tiborné* ker. üi., *Sári Istvánné* programozó, *Bencsó Andrásné* pénztáros, *Hudák Józsefné* bérelszámoló, *Medve Lászlóné* könyvelő.

A gyomai telep dolgozói közül: *Jambrik Imréné* berakónő, *Király Erzsébet* csoportvezető, *Szmolnik Lajosné* könyvkötő, *Kósa Istvánné* könyvkötő részesült „Kiváló Dolgozó" kitüntetésben és az ezzel járó pénzjutalomban.

A kitüntetés átadása

A KISZ-brigádok segítése az üzemi pártszervezet feladata

Az üzemi pártszervezet legfontosabb feladata: a fiatalokkal és a szocialista brigádokkal való törődés.

Az MSZMP Központi Bizottsága 1972. december 14-i ülésén megtárgyalta a pártalapszervezetek helyzetét és meghatározza azokat a feladatokat, melyeknek végrehajtása során az alapszervezeti pártmunka színvonala növelhető, a hiányosságok javíthatók.

Üzemünkben a pártalapszervezetek tevékenységében a X. kongresszus irányelveinek megfelelően *fokozatos fejlődés* tapasztalható. Ez megmutatkozik a gazdasági munka ellenőrzése során hozott párthatározatok konkrétságában, a pártcsoport-tevékenység fejlődésében, a pártoktatás színvonalának javulásában, a pártépítésben. A pártcsoportvezetők bevonása az alapszervezet előtt álló feladatok tárgyalásában, tájékoztatásuk nagymértékben hozzájárult a pártdemokrácia fejlődéséhez. A taggyűléseken a határozatok megvitatása során a vélemények őszinték, a vita elvi alapon folyik. Az alapszervezetek az ideológiai nevelő tevékenység területén az egész üzemet átfogó oktatási rendszert dolgoztak ki. 1972/73-as oktatási évben 12 csoportban 240 dolgozó vett részt politikai oktatásban, 1973/74-ben 14 csoportban 280-an tanulnak. Ez megfelel az összdolgozók 35%-ának. Az oktatáson a megjelenés és az előadások színvonalának ellenőrzése folyamatos, az ellenőrzésről az alapszervezetek taggyűlésein rendszeres tájékoztatás történik. Növekedett a párttagság és a párton kívüli dolgozók tájékoztatásának színvonala, az információs hálózat jól működik.

A pártkiadványok terjesztésével foglalkozó elvtársnők is megfelelően végzik tevékenységüket, bár ezen a területen egyes gazdasági vezetők magatartásán *változtatni kell,* mert viszolygással fogadják azokat, akik propagandaanyagot árulnak.

Az 1974-es évben több olyan fontos kérdés vár megoldásra, melyekben bizonyos lemaradás mutatkozik. Sokkal több segítséget kell nyújtani a KISZ-alapszervezetek vezetőségei számára, velük közösen kell felmérni a tennivalókat. A KISZ-taggyűlések jelentőségét és szerepét is növelni kell, minden fórumon *jobban figyelembe kell venni a fiatalok véleményét,* problémáikra meg kell találni a megoldást. A gazdasági vezetők beszámoltatása alkalmával fokozottabban kell figyelembe venni a fiatalokkal való törődést, számon kérni, hogy *mennyiben segítik területükön a szocialista címért küzdő brigádok tevékenységét.*

Félmillió forint lakásvásárlási kölcsön

A vállalat ez évben 500 000 Ft-tal segíti dolgozóinak lakásvásárlását. Ez az összeg 15 személy, illetve család között kerül szétosztásra.

Önálló lakásépítésre Békéscsabáról, Gyomáról 4–4 dolgozó kért kölcsönt. Ennek összegéről a nyereségrészesedés felosztása során döntenek.

A PNYME 1973. évi munkája

Az 1973-as év a Műszaki Egyesület szervezeti életében változást hozott. A korábbi években a vezetésben bekövetkezett személyi változások kedvezőtlenül hatottak az egyesületi munkára. Az elmúlt évben új titkár és új vezetőségi tagok kerültek az egyesület élére.

A személyi változásokon kívül módosítottuk a vezetés módszereit is. Szükségessé vált az egyesületi munka szakosítása. Ezért szakmai köröket hoztunk létre. Békéscsabán: formakészítési kör, ofszetnyomókör, mélynyomó-kör és minikönyvgyűjtők köre. A gyulai Dürer Nyomdában: gépmesterkör és szedőkör alakult.

Az egyesület vezetősége havonta összeült, ahol értékeltük az elmúlt időszakban végzett munkát, a rendezvények színvonalát, előkészítettük a következő hónap programját.

További változást jelentett, hogy bevezettük a vezetőség tagjainak munkaterületekre történő beosztását és megbízását.

Fő célkitűzéseink a következők voltak: *a vezetőség felújítása, az egyesületi élet színvonalának emelése, szakmai vitafórum teremtése, és szakmai továbbképzés biztosítása.*

Kitűzött feladatainkat, úgy érezzük, sikerült megvalósítanunk. Bebizonyosodott az, hogy ma már aktuálisabb a kisebb munkacsoportokban való tevékenykedés.

Néhány kiemelkedő tevékenységünk az 1973-as évben: nagyon pozitívnak tartjuk a formakészítők körének hat előadásból álló, budapesti előadókkal megrendezett szakmai továbbképző tanfolyamát. Az ofszetkör 17 fővel jól sikerült tanulmányutat szervezett Jugoszláviába, Subotica, Novi Sad és Zrenjanin nyomdáinak megtekintésére. A minikönyvgyűjtő kör igen lelkes és szakmai ismereteket bővítő munkát végzett. Sikeres belföldi tanulmányutat rendeztünk 38 fővel a veszprémi és szekszárdi nyomdák megtekintésére.

Igen hasznos előadás volt *Balogh* Miklós műszaki igazgatónak a Kner Nyomda távlati fejlesztési lehetőségeinek ismertetése.

Tartottunk néhány klubdélutánt úti élménybeszámolókkal, vetítéssel. Gyomai csoportunk rendszeres szakmai továbbképző munkáján túl, igen jól sikerült tanulmányi kirándulásokat szervezett a kecskeméti és szegedi nyomdák megtekintésére 56 fővel.

Műszaki Egyesületünknek a megyében 146 tagja van. A tagdíjfizetés rendezett volt. Az elmúlt év folyamán összesen *51 rendezvényt szerveztünk, amelyeken 1068 fő vett részt.* Kapcsolataink a megyei elnökséggel és a budapesti központtal jók. Ezúton is szeretnénk megköszönni mindazoknak a segítségét, akik előadások megtartásával, vagy más egyéb formában segítették egyesületünk munkáját.

Südy István
titkár

SPORT

Országos Asztalitenisz Vidéki Bajnokságot nyertünk

Először rendezték meg a Nyomda- és Papíripar Országos Asztalitenisz vidéki bajnokságot február 16–17-én tíz város versenyzői között, 48 férfi és 8 női indulóval. A verseny lebonyolítását a Pécsi Szikra Nyomda vállalta.

Vállalatunk sportkörét két nő és öt férfi versenyző képviselte igen szép eredménnyel:

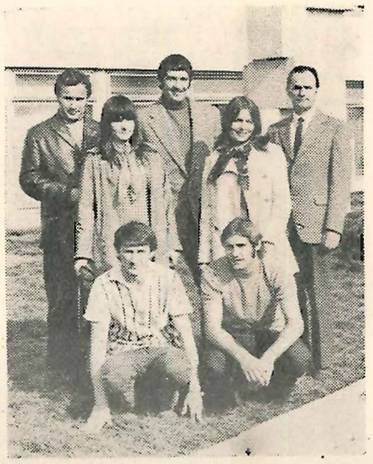

A résztvevő csapat

Női egyéni: 1. *Kovács Mária*
2. *Tornyi Mária*
Női páros: 1. *Kovács–Tornyi*
Férfi egyéni: 3. *Dobókői György*
Férfi páros: 1. *Dobókői–Südy*
Vegyes páros: 1. *Südy–Tornyi*
2. *Dobókői–Kovács*

Fenti eredmények alapján pontozással a Kner Nyomda sportolói nyerték el a vándorserleget.

Az összesített pontszámok eredménye a következő:

1. Kner Nyomda	46 pont
2. Pécsi Szikra	29 pont
3. Szombathelyi Nyomda	15 pont

A verseny színhelyén történt beszélgetésekből az tűnt ki, hogy jövőre valószínűleg a Szentendrei Papírgyár rendezi meg a bajnokságot. Amennyiben a Szentendrei Papírgyár nem vállalja, úgy a Kner Nyomda Szakszervezet, KISZ és Sportkör rendezésében kerülne lebonyolításra.

*

Kitzing József ez év februárjában másodszor nyerte veretlenül a gyomai szakmaközi asztalitenisz-bajnokságot, ezzel a vándorserleg véglegesen tulajdonába került.

Üzemi hírek

GRAFIKÁINK SIKERE

A Külügyminisztérium Protokoll Osztálya az elmúlt évben nyomdánkat bízta meg a felsőszintű párt- és állami vezetőink részére szükséges újévi üdvözlőlapok megtervezésével és kivitelezésével.

A Külügyminisztérium Protokoll Osztályának vezetője elismerő levelet küldött vállalatunk igazgatójának, melyben többek között az alábbiakat írja:

„Gécs Béla elvtárs grafikái alapján a Kner Nyomda magas színvonalú munkájával színvonalas üdvözlőlapokat tudott biztosítani vezetőink számára.

Ezúton szeretném tolmácsolni felsőszintű vezetőink elismerését a Kner Nyomda kollektívájának és Gécs Béla elvtársnak kiváló munkájukért."

HÁZASSÁGKÖTÉSEK:

Balázs János és *Knyihár* Mária, *Borza* András és *Rétlaki* Éva, *Buhala* Sándor és *Gerdán* Ilona, *Dávid* István és *Kozma* Anna, *Felczán* György és *Csiki* Éva, *Gulyás* Péter és *Papp* Katalin, *Kiss* József és *Andó* Ilona, *Nagy* Imre és *Gonda* Erzsébet, *Szabó* György és *Krajcsó* Katalin.

SZÜLETÉSEK:

Gally Boglárka, *Gerlai* Krisztina, *Gőcze* Klára, *Kazamér* Szilvia, *Kitzing* József György, *Knyihár* Endre Márton, *Mecskó* András, *Selmeczi* Ákos, *Szedlák* József, *Tóth* Béla Zsolt, *Valuska* Zita, *Valyuch* Péter Pál, *Varga* Timea, *Veress* Klára Anikó.

KATONAI SZOLGÁLATRA BEVONULTAK:

Szegedi Sándor, *Krnyán* György.

LESZERELTEK:

Gyebnár Károly, *Mechnács* Mátyás, *Perlaki* László.

NYUGDÍJASOK:

Boskó Károly, *Farkas* Miksa, *Hricsovinyi* Károly, *Romvári* Béláné rokkantsági, *Seres* András, *Szarvas* Jánosné rokkantsági, *Tadanai* Mátyás.

ELHUNYT:

Kremmer Irma nyugdíjas berakónő.

– *Fiatal anyák* találkozóját rendezte meg az év végén üzemünk kultúrtermében a szakszervezeti- és nőbizottság, amelyre 20 kisgyermek és anya jött el. A vendéglátók süteménnyel, szendviccsel, hűsítőkkel várták a résztvevőket. A kedves hangulatú összejövetelen jelen volt *Huszár* és *Sándor* elvtárs is, akik elbeszélgettek a szülési szabadságon lévő anyákkal.

A KNER NYOMDA dolgozóinak híradója
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
74.1021 Kner Nyomda Békéscsaba, Lenin út 9–21.
Felelős vezető: Huszár Mihály igazgató
Eng. szám: 4021-68/1974.

Szakmai rejtvény-totó

Azok között, akik az alábbi totószelvényt helyesen kitöltik (illetve a legtöbb találatot érik el), és a lapból kivágva 1974. április 15-ig Békéscsabán az Áchim utcai, Gyomán a személyportán lévő dobozba bedobják, 5 db minikönyvet sorsolunk ki.

A tippelt válasz bekarikázandó!

Kérdés

1. *Mit jelent az aquatinta?*
   1 = szerves eredetű színezékanyag,
   2 = árnyalatos jellegű mélynyomó eljárás,
   x = mesterséges hígítóanyag.
2. *Mit jelent az autográfia?*
   1 = síknyomóforma-előállítási eljárás,
   2 = automata filmelőhívási eljárás,
   x = térképnyomtatási ellenőrzési eljárás.
3. *Milyen vastag a mélynyomó hengerek Ballard rézhártyája?*
   1 = kb. 0,5 mm,
   2 = kb. 1 mm,
   x = kb. 0,1 mm.
4. *Van-e különbség a fólia és fólió között?*
   1 = igen,
   2 = nem,
   x = jelentéktelen.
5. *Mi a grindometer?*
   1 = tömöntvények magasságát mérő eszköz,
   2 = ofszet alaplemezek felületét vizsgáló eszköz,
   x = festékek őrlési finomságát vizsgáló eszköz.
6. *Mit jelent a nyomdászok tréfás „lakodalom" kifejezése?*
   1 = véletlenül kétszer szedett azonos szöveg,
   2 = véletlenül felcserélt szavak értelmetlen sora,
   x = véletlenül kihagyott szó okozta értelmetlenség.
7. *Milyent típusú gép a Viktória-Front?*
   1 = kétfordulatú gyorssajtó,
   2 = megállóhengeres gyorssajtó,
   x = lengőhengeres gyorssajtó.
8. *Mi a Primaton?*
   1 = tónusérték-jelzési rendszer,
   2 = kartonfelület minőségét jelző rendszer,
   x = porozási eljárás.
9. *Mi a presszőr?*
   1 = mélynyomó rotációs gép ellennyomó hengere,
   2 = ofszetgép ellennyomó hengere,
   x = festékgyártó hengersor.
10. *Mit jelent a melírozás?*
    1 = papírgyártási eljárás a vízjel készítésére,
    2 = festékgyártási eljárás a festék finomítására,
    x = hengerkorrigálási eljárás a mélynyomtatásban.

. . . . . .

a megfejtő neve
(olvasható aláírás)

KNER HÍRADÓJA Nyomda

SZERKESZTI A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG 1974. JÚLIUS HÓ

Visszapillantás a félév küszöbén

Az idei évből már öt hónap eltelt. Egy éven belül ez elég nagy idő ahhoz, hogy bizonyos fokig mérleget húzzunk és megvizsgáljuk, hogyan dolgoztunk eddig és milyen feladataink vannak továbbra. Vállalatunk ez idő alatt komoly eredményeket ért el az éves terv teljesítésében. Tervünk főbb mutatószámait sorban teljesítettük és eredményünk is megfelelő alapot biztosít a magunk elé tűzött célok megvalósításához.

Ez az év *kereskedelmi* és *leterhelési* szempontból az elmúlt évekhez viszonyítva komoly változást jelentett. Addig, amíg tavaly és azelőtt rendkívül nehéz piaci helyzettel álltunk szemben és nagyon komoly kereskedelmi munkára volt szükség, hogy az üzemet leterheljük, az idén a piaci helyzet megváltozott és a megrendelői igények nagyobbak vállalatunkkal szemben. Ez meglátszik a termelésünkön is, hiszen *folyamatosabb*, állandóbb a leterhelési helyzet és egészéves vonatkozásban magasabbak a leterhelési számok, mint az elmúlt évben.

Mivel nyomdánk nem termelőeszközöket vagy egyéb kiemelt cikkeket hanem csomagolóanyagot gyárt, ezért az a feladatunk, hogy a megrendelői *igényeket* a lehető legjobb mértékben *kielégítsük*. Úgy kell munkánkat szervezni, hogy a hozzánk beérkező megrendelői igényeknek a legnagyobb mértékben eleget tudjunk tenni. Természetesen a megrendelői igények nem csak volument jelentenek, hanem sok esetben minőséget, vagy minőségi változást. Az eddig begyakorolt munkavégzéshez és technológiákhoz viszonyítva. Folyamatosan biztosítanunk kell, hogy az újabb minőségi és technológiai igények kielégítésére felkészüljünk és ennek *műszaki* és *emberi* alapjait megteremtsük.

A formakészítés idei feladatait eddig jól megoldotta. A formakészítés átbocsátóképessége miatt eddig a géptermekben leterhelési és termelési problémák nem voltak. Ezt a tendenciát a formakészítésnek meg kell tartania. A *létszámtakarékosság* mellett továbbra is munka- és *anyagnormatívák* rendezését és ezek fokozatos bevezetését kell megoldani.

Planeta ötszínes és kétszínes gépek képezik a címkegyártás gerincét. A Planeta ötszínes gépek az elmúlt hónapok alatt jelentősen túlteljesítették a tervszámot, míg a kétszínes gépeknél elsősorban leterhelési okokra visszavezethetően alulteljesítés következett be. A címkegyártás az idei évben először hónapról hónapra rendszeresen teljesíti a *tonnatervét*. Fontos feladat, hogy helyes létszámgazdálkodással a gépek betervezett *műszakszámait* minél jobban megközelítsük.

A piaci igények a dobozgyártás területén nőttek meg az elmúlt évhez viszonyítva a legjobban. Ez néhány gépcsoporton állandó *túlterheltséget* okozott. Különösen az OHZ és OHS gépcsoporton, de ez a túlterheltség jellemző volt a Wupára és a kikészítési területekre is; így a kifejtésre, dobozragasztásra és dobozpárnázásra. A piaci tendenciák azt mutatják, hogy erre a gépcsoportra a megrendelői igények továbbra is nagyok. Ezeket az igényeket éves szinten a nyomógépek leterhelésének lehetőségéig ki kell elégíteni. Egyidejűleg a szeptember 30-i készletvizsgálási nap miatt a július, augusztus és szeptember hónapokban a *kikészítési kapacitások* átbocsátóképességét kell alapul venni. A lakkozógép most jelentősen túl van terhelve. Ennek ellenére ez a gép éves szinten nem teljesítette a tervszámait. Intézkedéseket kell tenni, hogy a lakkozógép behozza a lemaradását és a túlterhelés megszűnjön.

A mélynyomógép május hónap végéig a nyomás tervszámot túlteljesítette. Az év folyamán bevezetett norma a tervszámok elérését elősegíti és úgy néz ki, hogy ez a gépcsoport a jövőben is *dinamikusan* fogja szolgálni a vállalati termelés növekedését.

Az ofszet lemezüzem az idei évre folyamatosan el van látva munkával. Megrendelőink megkedvelték ezt a terméket és jelentős az igény. Az üzem feladata, hogy a teljes magyarországi igényt folyamatosan kielégítse a jó minőségű lemezzel. A minőség ellenőrzése különösen fontos, hiszen a *lemezminőség* alapvetően befolyásolja a későbbi nyomásminőséget is.

Gyomai üzemünk az idei tervszámait szépen teljesítette. Lemaradás csak a szedőteremben van, ami nem az ott dolgozók hibájából következett be, hanem a munkaösszetételből. A géptermek és a kötészet tervszámait jelentősen túlteljesítette és nagyon szép eredményeket produkált. Fontos, hogy Gyoma a *kiszállítás* ütemességét javítsa és tonnatervét rendszeresen teljesítse. Különösen jó lenne, ha tájékoztató területén nagyobb fejlődést tapasztalnánk. Könyvtermelésünk nagyon szépen fejlődött, minőségvisszaesést nem tapasztaltunk, és az 1974. évi könyvhétre minden könyvet sikerült *határidőre* kiszállítani.

Termelési eredményeink és az üzem stabilitása lehetőséget ad számunkra, hogy többet foglalkozzunk az üzemi minőség kérdésével és a munka szervezésével.

Az egész országban az elmúlt évben előtérbe került a művezetői szerepkör újbóli megítélése, és ennek a szerepkörnek a jelentősége. A művezetők azok, akik közvetlenül irányítják a termelőmunkát, ezért magatartásuk jelentős. Jelentős feladatunk, hogy a Kner Nyomda termékeinek minőségét tovább emeljük. A minőség az, amely számunkra döntő lehet a többi nyomdával folytatott versenyben. A minőségellenőrzési rendszer tulajdonképpen 3 részből áll: ennek a folyamatnak a legdöntőbb része a termelésközbeni *folyamatos minőségellenőrzés*. Ez az ellenőrző tevékenység a *művezetőkre* hárul ma is és a jövőben is. Minden intézkedés, amely a minőség javítására törekszik, csak akkor lehet hatásos, ha művezetőink ezeket az intézkedéseket (pl. szemleívek óránkénti ellenőrzése) nagyon komolyan és következetesen végrehajtják és végrehajtatják. Egyik művezetőnek sem szabad megalkudnia a felületességgel és a lazasággal, a minőség romlásával. A főművezetőknek és a termelés felsőbb vezetőinek pedig az a feladatuk, hogy segítséget nyújtsanak a művezetőknek ehhez a tevékenységhez és rendszeresen ellenőrizzék is a végrehajtást.

Az emelkedő világpiaci papír- és kartonárak mellett számunkra kiemelten fontos feladatunkká vált a készletgazdálkodás. A termelés területén a készletgazdálkodást úgy lehet elősegíteni, hogy a termékeknek gyorsabb átfutást biztosítunk. Ez közös *programozási* és *termelési* feladat. Az a cél, hogyha egy nyomtatványt munkába vettünk, az minél előbb elhagyja az üzemet. Az elővágástól a kiszállításig az *átbocsátás* a lehető *leggyorsabb* legyen. Ennek a megrendelők is örülni fognak, de számunkra is fontos, mert gyorsabb megtérüléssel eszközeinket jobban fel tudjuk használni. A programozási területnek vizsgálni kell ezt a kérdést és megfelelő intézkedéseket kidolgozni, hogy minden egyes munkatáska átfutása zavartalan legyen, a technológiai műveleteket számbavéve valóban csak a szükséges időt töltse el üzemünkön belül.

Vállalatunk lényegében néhány éve azonos létszámmal oldja meg feladatait. A létszámtakarékosság ennek ellenére továbbra is feladatunk. Feladatunk azért, mert erre kötelez bennünket pártunk és kormányunk politikája, és az a cél, hogy a termelékenység növeléséből fedezzük a termelés növekedését. Csak ezen az úton lehet biztosítani a bérek és az életszínvonal folyamatos javítását. Ugyanakkor a *létszámtakarékosság* egyben a munkavégzés, a *munkafegyelem* fontos alkotórésze. Ha egy területen csak az oda szükséges létszám van meg, akkor az ott dolgozók valóban munkavégzéssel töltik idejüket, míg, ha többen vannak, akkor természetes, hogy munkaidejük egy részét nem tudják kihasználni.

Feladatunk, hogy kialakítsuk a helyes létszámarányokat és a vállalati létszámszükségletet belső átcsoportosításokból fedezzük.

A Magyar Szocialista Munkáspárt 1975 márciusában tartja XI. kongresszusát. Ennek tiszteletére szerte az országban munkaverseny alakult ki. Vállalati szintű felajánlásunk most van kidolgozás alatt. Dolgozóink és szocialista brigádjaink vegyék ki részüket a felajánlásokból és munkájukat az elkövetkezendő időszakban a munkaverseny szellemében végezzék. Vállaljuk azt, hogy az éves tervszámokat az egyes termelési területeken – a lehetőségektől függően – december 10–15 között teljesítjük. Minden egyes munkaterület az üzemi egész szerves része, tevékenységével hozzájárul vállalatunk munkájához, ezért szükséges, hogy a munkaversenyből is összehangoltan vegye ki részét.

Balog Mik

A Kner Nyomda dolgozóinak felajánlása az MSZMP XI. kongresszusának tiszteletére

Az 1975 márciusában tartandó XI. pártkongresszus, és hazánk felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére és méltó megünneplésére a Kner Nyomda kollektívája – figyelembe véve a népgazdasági érdekeket és a megrendelői igényeket – az alábbi felajánlást teszi:

A vállalat 1974. évi tervét december 31-el szemben december 10-ig teljesíti. Ez mintegy 400 tonna többlet csomagolóanyagot jelent a népgazdaságnak, és 14 millió termelési többletet. Túlteljesítjük eredménytervünket. 1973-hoz viszonyítva mintegy 1 millió dollár értékű import anyagot hazai anyaggal pótolunk. A fenti mennyiségi túlteljesítés mellett a szocialista brigádok és az egyes üzemrészek vállalásai alapján megtartjuk és tovább javítjuk a közismerten jó Kner minőséget. A terv túlteljesítését az elmúlt évhez viszonyítva változatlan létszámmal, jobb termelésszervezéssel, a kapacitások jobb kihasználásával, a veszteségidők csökkentésével, és a munkafegyelem további javításával, valamint a termelékenység jelentős növelésével kívánjuk elérni. 1974-ben 30 millió Ft értékű 700 tonna dobozzal veszünk részt a magyar-szovjet papíripari választékcsere bővítésében.

Felhívjuk vállalatunk dolgozóit és vezetőit, a szocialista brigádok tagjait, hogy munkájukkal tevékenyen járuljanak hozzá vállalatunk kongresszusi versenyfelajánlásának teljesítéséhez. Felkérjük a társadalmi szerveket, azok aktivistáit, hogy havonta vizsgálják meg a kongresszusi munkafelajánlás helyzetét, javaslataikkal segítsék elő a vállalt felajánlások teljesítését és az eredmények elérését.

Schey Gizella

Megfelelően értelmezzük az Ifjúsági Törvényt

Röviden az ifjúsági parlamentről

Pártunk ifjúságpolitikájának, az Ifjúsági Törvény megvalósításának, jelentős állomása volt az üzemünkben megrendezett első ifjúsági parlament. Ez a fórum volt hivatott arra, hogy lehetőséget és teret biztosítson a fiatalokat érintő kérdések meghallgatására, megvitatására, melyre a megjelentek választ is kaptak az illetékes gazdasági vezetőktől.

A megjelent fiatalok és vezetők előtt *Huszár* elvtárs tartott beszámolót elmúlt évi eredményeinkről, a jövő célkitűzéseiről és feladatainkról. Beszámolójában kitért arra is, hogy milyen részt vállaltak az üzem fiataljai eddigi eredményeink elérésében. Beszámolójának második részében az intézkedési terv végrehajtásának eddigi tapasztalatairól beszélt. Az elhangzottakból kitűnt, hogy *megfelelően értelmezzük üzemünkben az Ifjúsági Törvényt és annak végrehajtását.*

Az elhangzottak után az írásban leadott kérdések megválaszolására, illetve a hozzászólásokra került sor. Több fiatalt a munkahelyi kérdések foglalkoztatták, így a gépmesterek szakmai továbbfejlődésének lehetőségei, prémiumrendszerek az egyes géptípusokon, és így tovább. Ezekre a felmerült kérdésekre helyben megkapták a választ a kérdések feltevői.

Olyan dolgok is felmerültek az ifjúsági parlamenten, melyek megoldására a jövőben kell, hogy sor kerüljön.

Sokan foglalkoztak a fiatalok szórakozási és sportolási lehetőségeinek kibővítésével. *Csiernyik* János felszólalásában ennek megfelelő hangot is adott. Mint említette, a jó munka feltétele az egészség, és annak alapja a mozgás és sportolás.

Akik jelen voltak, hallhatták, mit tesz ennek érdekében a vállalat vezetősége, hogy megfelelő teret biztosítson majd dolgozóinknak a rendszeres mozgásra.

Sokat vitatott téma maradt a parlamenten az *önálló klub kialakításának lehetősége* is. Bár a megoldás sok dologban ellentmondásos maradt, de mint lehetőséget, ezt nem lehet szem elől téveszteni.

A több, mint 30 felszólalás és az írásban beérkezett kérdések bizonyítják, hogy elérte célját az első ifjúsági parlament.

Krátki Mihály

Ifjúsági parlament Gyomán

A Kner Nyomda gyomai részlegénél megtartott ifjúsági parlament legfőbb jellemzője a fiatalok vitakészsége volt. Ez már a szervezésnél is megmutatkozott, hiszen előzetesen mintegy 27 javaslat és kérdés érkezett be a válaszadókhoz. A parlamenten minden szerv képviselve volt és a fiatalok több kérdéssel fel is adták a leckét az arra illetékeseknek.

- *Mikor lesz klubterem a gyomai fiatalok-nak?*
- *Miért nincs Gyomán ifjúsági verseny-mozgalom?*
- *Hogyan segíti a vállalat az albérletben lakókat és a bejárókat?*

Több olyan javaslat hangzott el, melyre a jövőben lehet építeni. Ahol nagy létszám, aktív részvétel és tartalmas vita van, ott eredmény is születik. Most már a megvalósítás következhet, mert a javaslat már elhangzott.

Megoldódik a Wupán történő domborítás

Számos boroscímkét, kozmetikai és édesipari dobozt domborítással kér a megrendelő. A nagy példányszám miatt ezek nyomása B/1-es formátumban történik, nyomás után az ívet kettévágják, OHS-en domborítják és stancolják.

Évek óta vajúdó probléma a Wupán történő domborítás, a megoldás mindeddig késett.

A Wupán történő domborítás alapfeltétele a műanyag dombor. Ennek megvalósítása érdekében a műanyag dombor készítéséhez szükséges kézi karos prést vásároltunk, melyet már üzembe is helyeztünk.

Technológiai őrjárat

A GYEK „Május 1" brigádjának 1974. II. félévi felajánlása kapcsolódik a vállalat kongresszusi munkaversenyéhez. Ennek szerves része a május végén megindult technológiai őrjárat.

A GYEK és a kapcsolódó részlegek között felmerülő problémák rendezését kulturáltabbá akarjuk tenni, ezek előfordulásának gyakoriságát csökkenteni kívánjuk.

E cél megvalósítása érdekében minden nap a délelőtti és délutáni műszakban végigjárjuk a kereskedelmi, anyaggazdálkodási és termelő részlegek vezetőit. A jogos észrevételeket leírjuk és tisztázzuk.

Akik nem fukarkodnak a segítségnyújtással

Szokatlan módja egy brigád bemutatásának a közelmúlt eseményeivel kezdeni. A *„Münnich Ferenc"* szocialista brigád vezetője *Szaszák* Mátyásné ugyanis április végén Mátraverebélyen járt. Meglátogatta az általános iskolát, találkozott *Verebélyi* Andrással, aki munkája elismeréseként az idén kapta meg a Munka Érdemrend arany fokozatát. Találkozott az iskola cigánygyerekeivel, akiket a brigád patronál.

Divatos szó, fogalom lett manapság a patronálás, hiszen a sajtóban nap mint nap olvashatjuk: ez meg ez a vállalat, brigád, kollektíva patronálja ezt és ezt az iskolát, óvodát, gyermeket, minden bizonnyal önzetlenül, segíteni akarással.

Annak a bizonyos mátraverebélyi útnak az előzményei kétéves múltra tekintenek vissza. 1972 tavaszán kezdődött egy cikkel, amely a Nők Lapjában jelent meg, *segítséget kérve 120 cigánygyerek emberré formálásához.* Azóta küldi a dobozosztály Münnich brigádja – nyolc asszony – a messzi mátrai falu gyermekeinek a sok ruhaneművel, iskolaszerekkel teli csomagokat, melyekből nem hiányzik húsvét, karácsony idején az édesség, játék sem. Próbáltam összeszámolni a csomagokat, legalább kilóra, az egy mázsa körül tart már! Sok levél tanúskodik az elmúlt két évben mindenről, ami az iskolában történik, a gyerekek fejlődéséről, a szülők hozzáállásáról, a lassan, de formálódó emberibb életről, nem utolsó sorban az iskolai munkáról, a társadalmi munkában készült klubszobáról, az úttörőavatásról, amikor a cigánygyerekek 85 százaléka kapta meg a vörösnyakkendőt. A sok fáradságot, energiát kívánó munkában a brigád együtt dolgozik az iskolával, örömmel nyugtázva az elért eredményeket. Az eredményességet példázza, hogy az iskola úttörőcsapata elnyerte a KISZ Központi Bizottság selyem zászlaját.

A Münnich Ferenc brigád az idén *megkapta a bronzkoszorús szocialista brigádplakettet,* melynek elnyeréséhez más területen végzett jó munkájuk is hozzájárult.

A segítségből jut a nyugdíjas, cukorbeteg *Gálik* néninek is, akit alkalmanként meglátogatnak, étellel-itallal, ruhaneművel megajándékoznak. Állandó kapcsolatot tartanak a hűtőházi *Martos Flóra* és két MÉK brigáddal. *Such* Mihályné, mint nőbizottsági tag végez társadalmi munkát a nyugdíjasokkal való foglalkozás, gyermeknap, névadók, fiatal anyák találkozójának lebonyolításában és sok egyéb munkában. Színház-, mozi-, múzeum-, üzemlátogatások, kirándulások, melyek közül a legérdekesebb a zsadányi nyérctelep megtekintése.

Úgy hiszem egy kollektíva bemutatásához ennyi elég is. *Bacsa Ferencné*

Névadó ünnepség

Kedves ünnepély színhelye volt május első vasárnapján a Kner Nyomda kultúrterme. Névadó ünnepséget rendezett a Társadalmi Ünnepségeket és Szertartásokat Szervező Iroda a szakszervezet és a KISZ segítségével. A gyermekek: *Várhelyi* Viktória, *Lipták* P. Tamás és *Biró* Ida 300,– Ft-os betétkönyvet és játékokat kaptak, az édesanyákat virággal köszöntöttük.

A nők helyzete üzemünkben

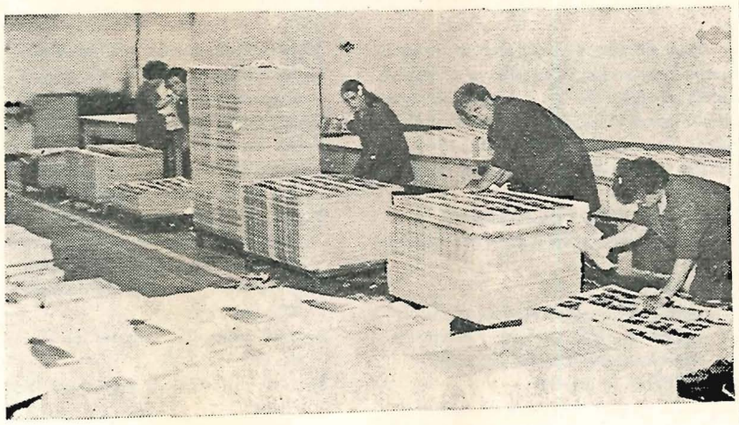

Az üzemi szakszervezeti szervek tevékenységének egyik állandó, és fontos része a dolgozó nők körében végzett politikai nevelő és érdekvédelmi munka. A szakszervezeti bizottság, valamint a vállalat párt- és gazdasági vezetősége a SZOT 1970. július 2-i határozatának alapján elkészítette az üzemben dolgozó nők társadalmi, gazdasági és szociális helyzetének javítását elősegítő intézkedési tervet az 1971–1975. évi időszakra.

ANYAGI ÉS ERKÖLCSI MEGBECSÜLÉS

Az eltelt több mint három év alatt *sokat javult a nők helyzete* üzemünkben. Megvalósult a helyesen értelmezett egyenjogúság; az azonos munkaterületeken, azonos képzettséggel, *egyforma értékű munkát végző nők és férfiak között nincsenek különbségek,* sem erkölcsi, sem pedig anyagi megbecsülésben.

Fontos feladat, hogy az üzembe kerülő új nődolgozóinkat segítsük abban, hogy *mielőbb beilleszkedjenek az üzemi kollektívába,* hogy minél hamarabb megismerjék feladatukat. Az 1973-as évben ez már kisebb feladatot rótt a területek gazdasági és társadalmi vezetőire, mivel az egész üzemre a stabilizáció a jellemző.

Fokozott figyelemmel kísérjük és segítjük a dolgozó nők továbbtanulását. Akik tanulnak, azoknak képességüknek megfelelő munkakört biztosít a vállalat.

Növekedett a szakmunkás nők száma a 4+2-es szakközépiskolát végzett nők munkába állítása következtében. Az össz szakmunkás létszám vállalatunknál 1973-ban 360 fő, ebből szakmunkásnő 69.

A NŐK BÉRHELYZETÉNEK JAVÍTÁSA

Az előző évekhez viszonyítva 1973-ban a nők bérhelyzetében jelentős fejlődés volt. Bérfejlesztésünknél mindig figyelembe vettük az alacsony keresetű, és a nyugdíj előtt álló nők helyzetét, és az átlagosnál nagyobb mértékben fejlesztettük bérüket. Pl. 1973-ban a nem szakmunkás munkakörben foglalkoztatott nők a kötelezően *előírt 4%-os alapbéremelés helyett 6,2% béremelésben részesültek.*

Éjszakai műszakban kevés számú nőt foglalkoztattunk. *Éjszakai műszakban csak a mélynyomóban dolgoznak nők állandó jelleggel,* számuk 12 fő, mivel a mélynyomó négy műszakban üzemel a beruházási programnak megfelelően.

Az üzemorvosi ellátás közül a *fogászati rendelést kiterjesztettük a családtagokra is.*

Hatékonyabbá vált az üzemi Vöröskereszt munkája is, így többek között nőgyógyászati előadásokat, rákszűrést, önkéntes véradást és különböző egészségügyi felvilágosító előadásokat szervezett igen jó eredménnyel.

BŐVÜLT AZ ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉG

Szanazugban saját üdülőt építettünk, ahol a dolgozók a hétvégét, illetve a szabadságukat családostól tölthetik. Tovább bővítettük az üdülési lehetőségeket *az eddigi Dániel úti, valamint a Balatonlellei üdülő mellé Miskolctapolcán és az NDK-ban* (csere alapon) *biztosítottunk családok részére üdülési lehetőséget.*

A nők társadalmi tevékenysége jónak mondható. Általában *szívesen végeznek munkát a különféle szervezetekben.* Aktívan részt vesznek a munkaversenyben is. Sok olyan brigádunk van, amelynek tagjai teljesen, vagy többségükben nők.

SEGÍTSÉG A TÖBBGYERMEKES ANYÁKNAK

Beiskolázási segélyt kaptak az arra rászoruló többgyermekes, és gyermeküket egyedül nevelő anyák. 1973-ban 20 ilyen család volt; a kollektív szerződés módosítása során ez a kör kibővült. A nőbizottság segítségével *minden igénylő számára a kisgyermek bölcsődei, ill. napközibe való elhelyezését sikerült megoldani.* A vállalat évente 127 ezer Ft bölcsődei és óvodai működési hozzájárulást fizet a Városi Tanácsnak, ezzel is segítve a nyomdában dolgozó szülők gyermekeinek elhelyezését, amit bizonyít az is, hogy 1973-ban „csak" 2 kisgyermeket kellett elhelyezni a tavalyi kilenccel szemben. A gyermekek száma és szociális körülményeinek figyelembevételével 1973-ban 8 gyermekgondozási szabadságon lévő anya kapott 13 havi gyermekgondozási segélyt, ezenkívül két nyomdászárvát részesítettünk segélyben.

1973-ban vállalatunknál első ízben, megrendeztük a „Nők Fórumá"-t, ahol a vállalat gazdasági vezetői válaszoltak a beérkezett, és föltett kérdésekre.

Évente megrendezzük a gyermekgondozási szabadságon lévő anyák találkozóját azért, hogy ez idő alatt se szakadjanak el az üzemtől.

HUSZONHÉT CSALÁD LAKÁSVÁSÁRLÁSA

1973-ban a vállalat *27 család lakásvásárlását segítette elő vállalati kölcsön nyújtásával,* amelyből a fiatal házasok száma (30 év alatti) 23, ezek többsége a vállalatnál dolgozó házaspár, így a nők segítése itt is jelentős.

Több segítséget a nőknek!

Több kezdeményező erőt várunk a nők részéről

A NŐBIZOTTSÁG ÜLÉSE

A vállalati Nőbizottság május 30-án ülést tartott. *Such* Mihályné elnök ismertette az intézkedési tervet, majd a felszólalások következtek.

Vidovenyecz Mária kifogásolta, hogy az üzemi orvosi rendelés gyakran szünetel.

Sándor István szb-titkár hozzászólásában kiemelte, hogy a Nőbizottság jól dolgozik. *Munkájuk még eredményesebb lenne, ha az üzemi párt- és szakszervezet az eddiginél nagyobb segítséget nyújtana számukra.* Az orvosi rendelés gyakori szüneteltetésével kapcsolatban megemlítette, hogy az üzemorvos huzamos távolléte esetén a tanácsnak kellene helyettesről gondoskodnia.

Kifogásolta, hogy a gyomai üzem nőbizottságával nincs meg a kellő kapcsolat. Megemlítette, hogy rendszeresen *ellenőrizni kell az üzemi étkezde rendjét és tisztaságát.*

Szóba került, hogy egyesek a munkaidőt étkezéssel kezdik, ezzel jelentős idő esik ki a termelésből. Ennek megszüntetése érdekében a párttagok, szakszervezeti aktivisták és a szocialista brigádok tehetnek sokat.

Darida Pál termelési főosztályvezető, aki a vállalat vezetőségét képviselte, hangsúlyozta, hogy egyesek visszaélnek a szociális engedményekkel.

Szóba került, hogy *kevés a női vezető.* Akik tovább akarnak tanulni, *tanuljanak. Legyenek kezdeményezőbbek,* hogy a szakmai gyakorlat, iskolai végzettség és kezdeményező erő révén jó vezető váljon belőlük.

Jól működik a nyugdíjasok klubja

A korábbi véleménykutatás alapján 25 nyugdíjas jött el az április 25-én megtartott nyugdíjasklub alakuló összejövetelére. A jelenlévők megválasztották a klub elnökét *Körmöczy* Béláné személyében. A klubtagok minden hónap első csütörtökjén találkoznak üzemünk kultúrtermében. Ezen kívül – mivel Körmöczynét a kultúrbizottság is bevonta munkájába – valamennyi üzemi rendezvényről értesítést kapnak. Ennek eredményességét mutatja, hogy igen szép számmal jelentek meg nyugdíjasaink a *Vöröskereszt ideggyógyászati előadásán,* illetve a közelmúltban rendezett *Fehér Klára író-olvasó találkozón.*

A klubtagok megbeszélték: ismét elküldik a véleménykutató levelezőlapokat. Szeretnék, ha legalább 30 fős aktív klub alakulna ki. A szellemi rendezvényeken kívül leginkább *a turisztika érdekli a tagokat,* felmerült kirándulások terve, melyekhez szükséges lenne a régen várt üzemi autóbusz.

A vendéglátók kedves meglepetéssel várták nyugdíjasainkat. Nemcsak a vendéglátás szokásos formája került terítékre: szendvics, sütemény, kóla formájában. Mindemellé, hogy az alakulás se maradjon program nélkül, meghívták a Szarvasi Óvónőképző irodalmi színpadát, akik kedves műsorral szórakoztatták a megjelenteket.

Meg kell jegyeznem, hogy az óvónőkhöz kapcsolódik egy szocialista brigádunk, akikkel patrónusi viszonyban vannak. Ebből pedig az is kitűnik, hogy két kollektíva nemcsak egymáson tud segíteni, hanem egy harmadiknak örömet, szórakozást nyújtani.

B.F.-né

ÉP A TESTÜNK S BENNE A LELKÜNK!

Nő a munkahelyi tornában résztvevők száma

Játsszunk, kicsit felnőttesen, kicsit gyerekesen, lassan oldódnak gátlásaink, ügyetlenkedéseinket nem tartjuk már feltétlenül titkolnivalónak. Ügyetlenségünk, – mondjuk inkább berozsdásodottságunk, napról napra tűnik.

Hogy született meg nálunk a mozgalom? Valakinek közülünk már régebbi bogara, hogy a több helyen már gyakorlatban bevezetett mozgalmat jó volna munkahelyünkön is megvalósítani.

A kivitelezés? „Vöröskereszt" helyi szervezete, vedd szárnyad alá az ötletet! Kulturos: segítsd a technikai kivitelezést!

Magnót ad a munkavédelmis, hozzá szalagot, – mely vezényli a gyakorlatokat és zenével alófesti – *Szák-Kocsis* Pál, az Ipari Tanulóintézet pedagógusa, a Szakszervezet Megyei Igazgatóságának sportreferense.

A nyomda vezetősége *kedvezően fogadja az ötletet,* s megengedi, hogy a klubhelyiségben ügyködjünk.

Március 25-én hangzik fel a vezényszó 10 órakor először a klubhelyiségben.

A tornát minden nap 10, ¼11 és 6 órai kezdettel tartjuk – ezek a tízórai, illetve vacsoraszünetek. Ilyenkor az egy-egy dolgozóra jutó negyedórás szünetben az érdeklődő akkor jön be a tornafoglalkozásra, amikor jónak tartja, és kapcsolódik a tornához. De legtöbbjük már csengetéskor szalad, s végigtornázza az egész szabadidejét.

Az első foglalkozásokon csak 5–10 fő jelent meg, számuk már eddig is napról-napra nőtt, volt – azóta aktív tornásszá vált – napokig csak körünkben uzsonnázó nézőnk is.

Az eltelt három hét azt eredményezte, hogy kialakult egy „törzsgárda", ennek létszáma már *naponta 50–60 fő között mozog.* Szeretik, igénylik a napi pár perces vidám mozgást. Jó közérzetről számolnak be, illetve helyesebben, jobb közérzetről.

Schey Gizella

Üzemi hírek

Házasságkötések

Czikkely Klára és *Rau* József

Születések:

Borza András, *Daru* Zoltán, *Dobák* Pál, *Garai* Gabriella Beáta, *Knyihár* Zoltán, *Kristóf* Beáta, *Kovács* László, *Kővágó* Zsolt, *Lipták* László, *Lipták* Tamás, *Nagy* Szilvia, *Petőfalvi* Timea, *Tari* Zoltán, *Várhelyi* Viktória Zsuzsanna

Leszerelt:

Petényi György

Nyugdíjasok:

Bencsik Mihály, *Gajdács* György, *Lipták* Lajosné rokkantsági nyugdíjas

– *A gyomai üzem* horgászai két napot dolgoztak társadalmi munkában a horgásztanya helyrehozatalán.

– *Az üzemi Vöröskereszt* gyomai szervezetének 40 tagja van. Elsődleges feladatuknak tekintik az évenként kétszeri véradás megszervezését.

– *A gyermeknap alkalmából* a gyomai üzem Nőbizottsága az 1. sz. általános iskola tanulóit vendégelte meg.

SPORT

Kézilabdázóink sikere

Vállalatunk kézilabdacsapata ez év II. negyedében az alábbi mérkőzéseket játszotta:

Bcs. MÁV	– Kner Nyomda	24:21
Kner Nyomda	– Bcs. Előre	25:15
Tótkomlós	– Kner Nyomda	14:24
Szarvas	– Kner Nyomda	14:20
Kner Nyomda	– Újkígyós	16:23
Mezőberény	– Kner Nyomda	9:18
Kner Nyomda	– Mezőhegyes	28:21
Bcs. Vízmű	– Kner Nyomda	12:24
Kner Nyomda	– Csorvás	17:14
Szeghalom	– Kner Nyomda	13:19

Tíz mérkőzésből nyolcat nyert csapatunk, ezzel a táblázat 3. helyére került, mindössze 2 ponttal maradt le az elsőtől.

Kézilabdázóink részt vesznek a június 29–30-án Budapesten megrendezésre kerülő János napi ünnepségek sportrendezvényén.

Nyomdászszemmel a BNV-n

Nyomdánkból az idei tavaszi Budapesti Nemzetközi Vásárra mintegy negyven fő látogatott el hivatalos kiküldetésben, de bizonyára számosan vannak olyanok is, akik magánlátogatóként tekintették meg az új helyén lévő, szakosított bemutatót.

E rövid ismertetőnek nem célja sem a részletes tájékoztatás, sem az értékelés, csupán néhány magánreflexió a látottakhoz.

A kőbányai vásárterületet meg kell szokni mindazoknak, akik a Városligethez hozzászoktak, kiállítóknak és látogatóknak egyaránt. A tömegközlekedés szempontjából nincs baj, de a gépkocsik számára már nem ilyen ideális a hely. Ugyancsak más itt a kiállítási csarnokok helyzete is, mert pl. nincs mód arra, hogy nemzeti pavilonok létesüljenek. A legnagyobb, építészeti dicsekvésnek is szánt „A" épület igen szép és jó, de a lenyűgöző belső látvány egyben fárasztó is. A külső területek már zsúfoltnak hatottak, mi lesz a későbbi években? Nyilván bővíteni kell, de merre? Ennyit röviden a vásárterületről.

Ami a kiállított termékeket illeti – amit szakszerűen a beruházási javak kiállításának neveztek –, ki-ki a maga érdeklődésének megfelelő témát tekintette meg. Így *a nyomdászok főleg az „A" pavilon végén lévő néhány standot látogatták.* Meg kell mondani, hogy túl sok nyomdaipari látnivaló nem volt, újdonság meg éppenséggel semmi. Néhány ofszetgép (!), formakészítési berendezés, kötészeti feldolgozó masina, aztán vége. Ez egyébként nem meglepő, mert hiszen tudni kell, hogy a BNV végül is nem olyan jellegű és nívójú kiállítás, amelyre a nyomdagépgyártás európai reprezentánsai új termékekkel jönnének ki. Így tehát a szűkebb értelemben vett nyomdagépekről nem sokat tudnék mondani. De fontosabbnak is tartom, ha más, de a nyomdaiparhoz is szorosan kapcsolódó termékekről szólok részletesebben, és ez az elektronika, a műszeripar és a szervezési gépesítés.

Az, hogy *az elektronika ugyanolyan forradalmat jelent a nyomdászat számára, mint valamikor a fényképészet megjelenése jelentett,* már nem hat újszerű bejelentésnek.

Rendkívül ésszerű és rokonszenves a Videoton fejlesztési terve, amikor „kis" elektronikus számítógép-egységek építésével lépett be a KGST-programba. Megbámulhattuk a vásáron *a tenyérben elférő kis számológép-csodáktól kezdve a nagy komputerekig* e technikai vívmányok egész sorát.

A műszeripar csodálatosan gazdag választékkal jelentkezett a vásáron. *Elgondolkoztató, hogy fejlett technikai színvonalú nyomdánk milyen szegényesen rendelkezik a munkát segítő, ellenőrző műszerekkel, kisgépekkel.* Ugyanez a helyzet ügyvitelszervezésünk viszonylag alacsony technikai ellátottságával is. Igen sok, okos kisgép, irodai kisegítő eszköz kiállítása bizonyítja, hogy milyen úton kell fejlődnie az ügyvitelnek, hiszen éppen ezekben a napokban foglalkozott a Minisztertanács az alkalmazotti létszám aggasztóan túlzott növekedésének kérdésével.

A kimerítő vásári sétáról hazatérvén, talán nem volna haszontalan ötlet, ha a műszakiak, a termelés, a kereskedelem emberei, a grafikusok közös eszmecserén vitatnák meg a látottakat, és hogy mit lehetne hasznosítani üzemünk fejlődése érdekében.

Malatyinszki József

A KNER NYOMDA dolgozóinak híradója

Szerkeszti a szerkesztő bizottság

74.1134 Kner Nyomda Békéscsaba, Lenin út 9-21

Felelős vezető: Huszár Mihály igazgató

Eng. szám: 4021-167/1974

TOTÓ

Tipográfiai-helyesírási totórejtvény

Azok között, akik az alábbi totószelvényt helyesen kitöltik (illetve a legtöbb találatot érik el) és a lapból kivágva 1974. július 15-ig Békéscsabán az Áchim utcai, Gyomán a személyportán lévő dobozba bedobják, 5 db értékes könyvet sorsolunk ki.

A tippelt válasz bekarikázandó!

Széljegyzetet ne írjon a totószelvényre!

Kérdések:

1. *Mit gondol, milyen utasítás szerint kell eljárni a Kner Nyomda (Békéscsaba) korrektorának helyesírás dolgában?*
   1 = Nincs rá utasítás
   x = A megrendelő kézirata szerint
   2 = A magyar helyesírás szabályai szerint
2. *Melyik írásforma a helyes az alábbiak közül (függetlenül a kézirattól?)*
   1 = Ft 16,50
   x = 16,50 Ft
   2 = 16,50 ft
3. *Hogyan írjuk helyesen?*
   1 = Pénzügyőr-laktanya
   x = Pénzügyőrlaktanya
   2 = Pénzügyőr laktanya
4. *Hogyan írjuk helyesen?*
   1 = Békésmegyei Tanács
   x = Békés megyei tanács
   2 = Békés megyei Tanács
5. *Hogyan írjuk helyesen?*
   1 = Berettyóújfalusi-szántók
   x = Berettyóújfalusi szántók
   2 = Berettyóújfalui-szántók
6. *Hogyan írjuk helyesen?*
   1 = Madáchsal
   x = Madáchcsal
   2 = Madách-al
7. *Melyik a jó helyesírású kifejezés?*
   1 = Fotó-kiállítás
   x = Fotopolimer
   2 = Fotocikk
8. *Hogyan kell helyesen elválasztani?*
   1 = Inf-luenza
   x = In-fluenza
   2 = Influ-enza
9. *Melyik a helyes mondat a három közül?*
   1 = Az értekezlet részt vevői, vagyis a gyűlésen résztvevők, résztvevő szívvel hallgatták a beszámolót.
   x = Az értekezlet résztvevői, vagyis a a gyűlésen résztvevők, részvevő szívvel hallgatták a beszámolót.
   2 = Az értekezlet résztvevői, vagyis a gyűlésen részt vevők, részvevő szívvel hallgatták a beszámolót.
10. *Melyik a helyes írásmód a kettő közül?*
    1 = Mindkettő jó
    x = 1949. július 25. – augusztus 19. között
    2 = 1949. július 25-e és augusztus 19-e között

. . . . . .

A megfejtő neve és munkahelye (olvasható aláírás)

16 db 10 találatos a szakmai totón

Márciusi számunkban megjelent szakmai totópályázatunkra összesen 25 megfejtés érkezett be.

A helyes megfejtés a következő: 2, 1, x, 1 x 1, x, x, 1, 1

A megfejtéseket *Malatyinszki* József értékelte, melynek eredménye a következő: 5 találatos 1 db, 8 találatos 1 db, 9 találatos 7 db, 10 találatos 16 db.

10 találatos megfejtést küldtek be a következők: *Szarvas* Jánosné, *Szarvas* János, *Botyánszki* András, *Papp* József, *Szél* Ferenc, *Szaszák* Andrásné, *Rutz* Attila, *Szák* Pálné, *Somlai* Edit, *Molnár* János, *Villám* Istvánné, *Máté* Erzsébet, *Petőfalvi* Pál, *Schvarcz* József, *Schvarcz* Józsefné, *Krattinger* József.

A sorsoló bizottság a 16 helyes megfejtő között 5 minikönyvet sorsolt ki, nyertek a következők: *Szél* Ferenc, *Szák* Pálné, *Villám* Istvánné, *Szarvas* János, *Schvarcz* Józsefné.

Hogyan készül a „néma eladó"?

A csomagolóanyagoknak nagy szerepük van a közízlés formálásában. A csomagolás funkciói *a figyelemfelkeltés, az áru védelme.* A csomagolás, mint „néma eladó" tervezés és kivitelezés után a termékkel együtt jelenik meg a piacon, üzletben, s alakjával, színével, grafikájával magára kell vonni a figyelmet. Üzemünkbe beérkező munkák grafikája *95%-ban saját grafikai részlegünkben készül.* Ez rendjén való, mert saját grafikusaink ismerik üzemünk technológiáját, amelyet már a grafika készítésénél figyelembe vesznek. Természetesen a megrendelő igényeit is szem előtt kell tartani, van olyan grafikai rendelés, amely határozott elképzeléssel érkezik, van rendelő, aki a grafika elkészítését a grafikusra bízza.

A grafika elkészítéséhez első lépés a jegyzőkönyv kiállítása. A jegyzőkönyv tartalmazza mindazokat az adatokat, amelyek a grafika elkészítéséhez elengedhetetlenek: a megrendelő nevén és címén kívül a megrendelő kívánságait, a várható példányszámot, alkalmazandó színek számát, az anyag grammsúlyát és megnevezését, a várható nyomási eljárást stb. Az eddig rendszeresített grafikai jegyzőkönyv helyett új adatokkal kibővített grafikai jegyzőkönyv készül, amely figyelembe veszi a megnőtt követelményeket.

A jegyzőkönyvet mindig az illetékes ügyintéző tölti ki. A jegyzőkönyvek átadása naponta, meghatározott időben történik. A kitűzött időben minden grafikus jelen van és önkéntesen vállalkozik a grafika elkészítésére. Amennyiben a munka elvégzésére jelentkező nincs, sorsolás dönti el, hogy ki készítse el. Egy-egy nagyobb jelentőségű grafikai megrendelésnél *kollektíven is készülnek tervek,* ilyenkor minden grafikus 2–3 tervet ad be, pl. a Tiszamenti Vegyi Művek családi mosóporos dobozai esetében, vagy a Szerencsi Csokoládégyár új termékeihez készülő dobozok tervezésénél. A legjobb grafika külön díjazásban is részesül, a *„hét grafikája"* anyagi és erkölcsi kitüntetést is jelent. Volt példa arra, hogy névválasztásra kérték fel a grafikusokat, amiért külön díjazás nem jár.

A grafikus a technológussal, a kiviteli rajzolókkal, szedőkkel, szükség esetén a gépterem illetékeseivel is megbeszéli a problémákat. A Kner Nyomdában készült grafikákat a házi zsüri bírálja el. Elmondható, hogy az üzemünkben készült grafikákkal *a megrendelők elégedettek.*

A sok éve összegyűlt oklevél és emléklap a bizonyítéka, hogy nem is érdemtelenül.

KNER HÍRADÓJA Nyomda

SZERKESZTI A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG

1973. DECEMBER HÓ

Kellemes ünnepeket, eredményekben gazdag boldog új esztendőt kíván a Pártszervezet a Szakszervezet a Vállalatvezetőség

AZ ÉV VÉGE ELŐTT

Mi van a puttonyban?

Ismét öregebbek lettünk egy évvel. Az év utolsó napjai az emberek számára mindig emelkedettebb hangulatban telnek el. A családtagok megajándékozzák szeretteiket, s jó egészséget, eredményekben gazdag boldog új évet kívánnak egymásnak. Hogyan váltak be az egy évvel ezelőtti jókívánságok? Mivel ajándékoztuk meg magunkat a nagy család, a Kner Nyomda kollektívájának tagjaiként? Virgácsot vagy cukrot, csokoládét érdemeltünk-e ki? Ezt is, azt is. Sok-sok kisebb-nagyobb virgácsot, mert rosszat is cselekedtünk ám. De több a csokoládé, mert *eredményes évet zárunk* ismét.

A KAPACITÁSOK LETERHELÉSÉRŐL

Nem a legjobb előjelekkel indult ez az év. Az év első napjain már látszott, hogy ez évi legnagyobb gondunk a kapacitások leterhelése lesz. A *Planeta* gépeken nyomott dohányipari burkolók iránti igény két okból is csökkent. Egyrészt a múlt év végi cigaretta-áremelkedés, másrészt az állatbetegségek miatt csökkent turistaforgalom mérsékelte az igényeket.

A *mélynyomó gép* leterhelése szempontjából jelentős hűtőipari dobozokból is jóval kevesebb volt a bejelentett igény. Az egyre drágúló alapanyag a doboz árát is növeli, amit egy bizonyos határon túl a fix áras fogyasztói termék nem bír elviselni. Ugyancsak gondot okozott, hogy nem haladt kellően előre a magyar—szovjet papíripari árucsere-forgalmon belül a szovjet dobozexport. A nagyvolumenű kieséseket óriási erőfeszítések árán, ha nem is teljesen, de jelentős mértékben sikerült pótolni. A várható tonnateljesítések az előző évit 100—200 tonnával meghaladják. Mindezek eredményeképp az éves árbevételi tervet várhatóan teljesíteni fogjuk. Ennek egyik tényezője az, hogy a kieső termékek helyére munkaigényesebb, magasabb használati értékű termékeket sikerült behozni.

Az új gazdasági mechanizmus kiszélesítette a piaci verseny lehetőségeit. Nap mint nap tapasztaljuk, hogy a választék bővítése a nagy példányszámok szétesését eredményezi. Például kezdetben volt a BIOPON, most pedig BIOLUNA, BIOMIX BIO-AUTOMAT stb. tehát új nevekkel bővült a család.

Ez a tendencia számunkra nagy gondot jelent, hiszen berendezéseink optimális működtetését csak igen nagy példányszámokkal oldhatjuk meg. Ez az üzem erre a célra készült.

Gondjainkon enyhítendő, az export lehetőségeket kutatjuk. Három országban rendeztünk termékbemutatót a Papíripari Vállalattal és a Globus Nyomdával közösen, Csehszlovákiában Brno-ban, Lengyelországban Varsóban és a Szovjetunióban Moszkvában. Sok tapasztalatot szereztünk. Moszkvában sikerült az 1974-es évre jelentős mennyiséget lekötnünk, több mint 500 tonna dobozt. A legfontosabb tapasztalat: csak akkor van keresnivalónk külföldön, ha az eddigi jó *minőséget* tovább javítjuk. Csak *világszínvonalú* nyomdaterméket fogadnak el. Ez pedig csak rajtunk múlik, mert a gépek, berendezések alkalmasak ilyen termékek előállítására. 1974. évre a kapacitáslekötési szerződések alapján úgy tűnik, hogy kellő biztonsággal leterheltük az üzemet. A fő gond inkább az anyagellátási oldalról mutatkozik. Erről majd legközelebb bővebben szólunk.

AZ EREDMÉNYEKRŐL

Gondjaink ellenére jól zárjuk az évet. A vállalati nyereség 78—80 millió Ft körül alakul. Ez a nyereség 10 millióval több az előző évinél. Fő forrása a kedvező termékösszetétel, javuló nyereséghányad, s igen fontos az ún. fix költségek szinten maradása, illetve csökkenése. Ez a nyereség tette lehetővé, hogy augusztus 1-től igen jelentősen, a havi átlagbéreket további 6%-kal megemeljük. Pontos eredményt ugyan még nem tudunk, hiszen ez még a decemberi termeléstől is függ, de várható, hogy

a nyereségrészesedés 22-25 nap

körül fog alakulni. Ez természetesen bruttó összeg, amelyből a közvetett juttatások fedezete levonásra kerül.

A *termelékenység* igen jó, hiszen a termelési érték növekedését változatlanul 1000 fős létszámmal értük el.

A VÁLLALAT MEGÍTÉLÉSE, TENNIVALÓINK

A Könnyűipari Minisztérium az év közepén komplex vizsgálatot tartott vállalatunknál. A vizsgált időszak 1970—1971—1972. és 1973. I. n. évére terjedt ki. A vizsgálat ismételten megállapította, hogy vállalatunk *megérdemelten* nyerte el 1972. év után a *Kiváló Vállalat* címet. Rámutattak gazdálkodásunk, munkánk erényeire és hibáira is. A vizsgálat alapján tennivalóinkat intézkedési tervbe foglaltuk, s ez alapján dolgozunk. Itt hívom fel a figyelmet arra, hogy ugyancsak kidolgozásra került az I. félévben

a vállalati szervezésfejlesztési terv

amelyben több évre szólóan kidolgoztuk szervezési feladatainkat. A tervet valamennyi vállalati dolgozó kézkez kapja. Ezt a tervet tovább kívánjuk fejleszteni. Nem a pontok számát akarjuk gyarapítani, hanem a kitűzött célok *végrehajtásának* módszereit keressük.

Üzemünkre büszkék vagyunk, mert korszerű berendezésekkel jó termékeket állítunk elő. De a *korszerű technikához korszerű szervezettségnek* kell tartozni. Világosan látnunk kell, hogy a *szervezettebb és színvonalasabb munka* további előrehaladásunk alapja, céljaink megvalósításának fő forrása.

Eredményeink azt bizonyítják, hogy jó úton járunk. Azon leszünk, hogy legyen még kevesebb jövőre a virgács, s több az édesség. *Eredményekben gazdag, boldog új esztendőt kíván*

Hajnal Károly

Gyoma szülötteinek látogatása Gyomán

November 26-án kedves megtiszteltetés érte üzemünket, amikor vendégként tisztelhettük *Keserű Jánosné* könnyűipari minisztert, *Győri Imrét,* a Csongrád megyei Pártbizottság első titkárát, a Központi Bizottság tagját, valamint *Árva János* Jászai Mari-díjas színművészt.

Mindhárman Gyoma szülöttei. A községi tanács meghívására érkeztek községünkbe és tekintettek meg három üzemet, köztük a nyomdát is.

A vendégeket *Petőcz Károly* üzemvezető, *Eke Lajos* párttitkár és *Katona Sándor* műhelybizottsági titkár fogadta. Petőcz Károly term. osztályvezető ismertette a vendégekkel üzemünk múltját, jelenét és a jövő terveit.

Győri Imre egészen otthonosan érezte magát az üzemben, hiszen Kner Imre idejében szedőként, majd később gépmesterként dolgozott. Néhány ismerősre talált még az idősebbek között. Sok szakmai kérdést is tett fel.

Nagyra értékelte, hogy a Kner hagyományok ma is élnek az üzemben. Kner Imre elképzelése szilárd anyagi bázisokon nyugvó üzem kifejlesztése volt. Ez az elképzelés megvalósult és a minőségi könyvek gyártásában is előbbre léptünk.

A vendégeknek az üzem megtekintése közben feltűnt a tisztaság és szervezettség.

Nyugodtan leszögezhetjük, hogy ez nem egy alkalmi felkészültség volt, hanem a mindennapok valósága.

A múzeum külön élményt jelentett a maga gazdag anyagával és a minőségi nyomtatványok szépségével.

Nagyon sajnálták, hogy csak rövid időt szentelhetnek Knerék kiadványai és a nyomda jelenlegi termékei megtekintésének. Győri Imre párttitkár ígéretet is tett, hogy még az idén felkeresi a múzeumot.

Keserű Jánosné a vendégkönyvben megköszönte azt a tartalmas másfél órát, amit a szép könyv készítőinek körében töltött, s egyben jókívánságait is kifejezte az üzem minden dolgozójának.

B. K.

ÚTI ÉLMÉNYBESZÁMOLÓ

Látogatás a hallei Gravo Druck nyomdában

VAN MÉG MIT TANULNI!

Úti élményeket — az ember ösztönös, elfojtott vagy nyílt kalandvágyából kiindulva — majd mindenki szívesen olvas, hallgat, vagy az arról szóló film- és képes beszámolókat megnézi. Ha ezek az úti beszámolók szakmai jellegűek, már egy kicsit csökkenhet az érdeklődés hulláma, pláne akkor, ha egy olyan területről szólnak, ahol már elég sokan voltak, tehát viszonylag nehéz újat mondani.

Mégis megkockáztatom a szerencsét és e rövid cikkben elmesélem kis csoportunk érdekes egy hetét, amelyet az NDK-beli testvérnyomdában, a hallei Gravo Druck-ban töltöttünk. 1973. szeptember 27-től október 4-ig *Dobókői György* és *Szarvas János* kollégámmal együtt a német nyomdászok vendégei voltunk *Halle*-ban, ebben a 300 000 lakosú városban, Lipcse mellett. Kapcsolataink nem újkeletűek, mintegy hat-hét évre nyúlnak vissza, csak a legutóbbi két évben mindkét fél elhanyagolta a kölcsönös látogatásokat. A felújított, több évre szóló szerződés és munkaprogram alapján került sor a mi utazásunkra. *Célunk és feladatunk az volt, hogy tanulmányozzuk az azonos gyártmányprofilú német nyomda minőségellenőrzési rendszerét és szerveit.* A készséges és szívélyes fogadtatásról és a német rendszerető alaposságról már sokan meggyőződhettek, és mégis szólnom kell róla. A jól megszervezett program a mi nyomdánkat is nagyban inspirálta, amikor a német delegáció viszontlátogatására került sor ez év október végén — november elején.

A *Gravo Druck* technológiája tisztább, hiszen „becsöpögő" vegyes munkái nincsenek és csak ofszetelljárással dolgozik. Két üzemegységben 21 Planeta nyomóművel, két bronzporozógéppel, egy lakkozógéppel, továbbá három RO—62-es tekercses ofszetgéppel rendelkezik, és az ehhez szükséges kikészítő gépek (stanca-, vágó-, ragasztó-) zárják a sort. Gyártmányaik: doboz, címke, tekercses tapéta. Létszámuk 420 fő, évi termelésük kb. 2000 tonna címke és ugyanannyi doboz. Az összehasonlítás érdekében megjegyzem még, hogy tervgazdálkodásuk alapja a rendelői kijelölés és a tonnakeret-elosztás. Ez, valamint az egysíkú profil bizonyos szempontból megkönnyíti a tervezést, anyagellátást, gyártáselőkészítést és a termelést is.

A minőségellenőrzés vizsgálatának időszerűségét az tette szükségessé számunkra, hogy a mi üzemünk is foglalkozik ennek bevezetésével, a termékek minőségének javítása érdekében. (Hadd tegyem hozzá: éppen ideje!) Először is a meo-szervezetét vizsgáltuk, és azt az érdekes szervezeti megoldást találtuk, hogy az NDK nyomdaüzemeinek minőségellenőrzési csoportjai nem az üzemek valamely vezetőjének alárendeltjei, hanem munkajogilag az igazgatóhoz tartoznak ugyan, de hatáskörileg egy központi állami szervhez. Ebben *sok megszívlelendő érv van számunkra,* különösen azoknak, akik a Kner Nyomda minőségellenőrzését a termelési főosztály hatáskörében tudják és szeretnék elképzelni!

A minőségellenőrzés három egységre tagolódik: *a beérkező anyagok laboratóriumi vizsgálatára, a gyártásközbeni ellenőrzésre és a végellenőrzésre.* Ami az első témát illeti, a német nyomdászkollégák munkáját nagyban megkönnyíti az a tény, hogy rendkívül *megalapozott anyagvizsgálati szabványaik vannak.* Hasonlók megteremtése lehet a mi első feladatunk a labor-munka beindításakor. De azt már az induláskor le kell szögeznünk, hogy milyen álláspontra helyezkedjünk az anyagminőségi normatívák megítélésében, figyelembe véve az anyagellátás nehézségeit.

A gyártás közbeni ellenőrzésnél a művezetők szerepének jelentősége domborodik ki Halle-ban is. Rendkívül figyelemreméltó az a módszer, mely szerint a főgépmester egy-két óránként végigmegy a gépeknél és szemleívet ír alá az ellenőrzéskor.

A végellenőrzés megoldása természetesen valamiféle meo-szervezet megalakítását teszi szükségessé nálunk is. A megoldás útja a statisztikai végellenőrzés, többlépcsős szigorításban.

Jelentős tanulság volt számunkra azt látni, hogy *a selejt- és reklamációs ügyeket is egyetlen szerv intézi Halle-ban.* Nálunk jelenleg hat-nyolc ember utazgat és foglalkozik ezekkel a dolgokkal, az egyöntetűség messzemenő hiányával.

A minőségellenőrzés témáját vizsgálva és lezárva, az volt a megállapításunk, hogy a Gravo Druck gyártmányainak (és grafikáinak) minőségi színvonala, a kissé mostohább feltételek ellenére is, a mi átlagunknál magasabb. Ezt a nagyobb technológiai fegyelemnek és gazdagabb tapasztalatnak is tulajdoníthatjuk.

Érdemes ezt nagyon komolyan fontolóra venni nálunk is, és gyorsabb ütemben cselekedni, mert az üzemünk nagyságánál fogva már egyetlen vezető sem tudja teljesen áttekinteni az irányított terület minden részletét. Természetesen nem lehet elegendő a végellenőrzést bevezetni, mert az már csupán ténymegállapítás lehet.

Az elmondottakon túlmenően igen sok, érdekes élménnyel gazdagodtunk, amelyről MTESZ-előadáson kívánunk majd december hónapban beszámolni.

— *Spike* —

Az aranyos Annuska...

Beszélgetés a Kner Izidor szocialista brigáddal

A név kötelez

Így van ez minden szervezet életében, amelyik ismert nevet mondhat magáénak. A *Kner Izidor* szocialista brigád életében is így van, hiszen Kner Izidor neve ismert, és a gyomai nyomdászoknak mond a legtöbbet.

A Kner Izidor brigád a gyomai üzem első szocialista brigádja. 1968-ban ugyan több brigád alakult, de egyedül ők maradtak együtt a mai napig is. Mikor közöttük vagyok, egy családban érzem magam, ha kérdezem őket, egymást kiegészítve, folyamatosan veszik át a szót. De talán kezdjük az elején, ahogy annak idején ők kezdték.

1968. november 4-én határozták el, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére brigáddá alakulnak. Akkor hét taggal láttak hozzá ehhez a nagy munkához. Azóta már rájöttek, hogy nem is olyan nehéz, mint amilyen szép és nagy ez a munka.

Vállalásaik elég egyszerűek voltak, kevés konkrétummal. Azóta minden megváltozott. Formailag és tartalmilag felfejlődtek, egyszóval belenőttek ebbe a mozgalomba.

Mindent szeretnének elmondani, hiszen ami velük történt 1968 óta, az mind lényeges. Ez természetesen lehetetlen, de a változásokban lehet legjobban lemérni egy szocialista brigád életét. Változás pedig akad bőven. Vállalásaik tartalmasak lettek, a brigád összeforrott. Létszám szerint most is heten vannak, mint azok a bizonyos gonoszok, csak éppen azoktól állnak a legmesszebb. Alakulásuk óta két személy kicserélődött, háromnak a neve változott meg. A brigádnak jelenleg egyetlen férfitagja van. A névsor jelenleg a következő: Bátori Sándor, Gál Istvánné, Kóra Istvánné, Nagy Istvánné, Salamon Erzsébet, Szabó Erzsébet és Tóth Lászlóné.

Ha második otthonukba, a kopogtatóba lép az ember, egészen otthonosnak találja.

— Mikor 1970-ben először nyertük el a Szocialista Brigád címet, már akkor is nagy súlyt fektettünk munkatermünk tisztántartására. Van tisztaságfelelősünk, aki tulajdonképpen a rend őre.

— Van egy kislányunk is: vág közbe Tóth Lászlóné.

Valóban, az a szocialista szerződés ott díszeleg a naplóban a kislány fényképével együtt.

— Nagyon aranyos a mi Annánk. Rendszeresen látogatjuk és szünidőben nálunk szokott lenni.

— Kiss Bernát bácsi sajnos meghalt. Sokáig leveleztünk vele, sőt Piroska, amikor kint járt a Szovjetunióban, meg is látogatta. Ő is volt nálunk!

— Kirándulásaink? Lehetne sorolni belőlük.

— A hibaszázalékra nagyon vigyázunk, no meg a tisztaságra.

A napló nagyon szép, szinte egy album. Mindenkinek van valamilyen beosztása és a naplóvezető ezt nagyon jól látja el.

— Még azt is bele kellene venni, hogy ketten most érettségiznek, és így csak egy tagunk marad 8 általánossal!

— Nagyon hiányolom, hogy a problémáitokról nem beszéltek!

— Nekünk, mint brigádnak, nincsenek egetverő problémáink. Ami probléma van, az általában minden dolgozó problémája. Az apróságokról meg minek beszéljünk, hiszen az élettel baj is jár.

Ezek az emberek, ez a brigád sokat változott. Megvannak a feltételek, jó úton haladnak és az eredményeik is jók. Erre biztos. Ez a brigád méltó a Kner Izidor nevéhez.

Beinschróth Károly

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Nőtt a politikai oktatásban résztvevők száma

Mint minden évben, az idén is október végén megkezdődött a politikai oktatás. Az emberek aktivizálódását, a társadalmi és politikai kérdések iránti érdeklődésének növekedését bizonyítja, hogy az 1972. évi 240-ről ez évben 280-ra emelkedett a politikai oktatásban résztvevők száma.

Az idei politikai oktatás témaköre érdekes és sokrétű. Ezek közül néhányat felsorolunk: Társadalmi és állami élet, Világnézet-etika, Magyar forradalmi munkásmozgalom, Társadalmunk időszerű kérdései, Gazdaságpolitikai kérdések, Vállalati gazdálkodás, A munkahelyi élet kérdései.

Gondolatok az üzemi demokráciáról

A párt X. kongresszusán *Biszku* Béla elvtárs mondotta a következőket: „Gyakran esik szó arról, hogy még nem mindenütt és nem a párt által kívánatosnak tartott mértékben honosodtak meg a vezetés demokratikus módszerei. Vajon nemakarásról, tudatos ellenkezésről van-e szó? Valószínűleg ilyen is akad. Mégsem ez a fő ok, hanem sokkal inkább az, hogy sokan úgy vélik: demokratikus módszerekkel nehezebb vezetni, mint parancsolgatással. Mi a legfontosabb a vezetés demokratikus módszerében? A vezető embereknek az a kötelességük, hogy álláspontjukat, döntéseik helyességét megindokolják és meggyőző érveléssel, bizonyítással elfogadtassák munkatársaikkal. A meggyőző érveléshez, a bizonyításhoz természetesen tudásra, alapos felkészültségre, képzettségre van szükség. Minden tekintetben ismerni kell a munkaterületet és a feladatot. A szükségszerűség, a hozzáértés és a demokratikus vezetési módszer tehát összefügg egymással. A kettő nem helyettesíti, hanem kiegészíti egymást, szerves egységet kell, hogy alkosson. Ahol nem érvényesül megfelelően a demokratikus vezetési módszer, ott a vezetők vagy politikailag, vagy szakmailag, vagy egyik vonatkozásban sem eléggé felkészültek. A szakmailag és politikailag jól felkészült, kulturált, rátermett vezetők viszont nemcsak megengedik a problémák demokratikus megvitatását, hanem egyenesen igényt tartanak rá, hogy hangot kapjanak az ellenvélemények is, és nem esnek kétségbe, ha nem mindenben az ő személyes javaslataikat fogadják el."

Biszku elvtárson kívül mások is foglalkoztak a kongresszuson az üzemi demokráciával, és valamennyien nagy figyelemmel hallgattuk ezeket a helyes megállapításokat, véleményeket. Egynémelyik hozzászóló beszédének hallgatása közben az volt az érzésünk, hogy ez az elvtárs a mi üzemünkről beszél.

Összegezve: a X. kongresszus — a sok egyéb fontos kérdés mellett — az üzemi demokráciával foglalkozva olyan komoly felszínen lévő kérdésben foglalt állást, mely valamennyiünket érintett és érint ma is. Azt hittük, hogy a kongresszus után ezen a területen minden megváltozik, és maradéktalanul érvényesül a demokrácia az élet minden területén. Nem így történt. Nem is történhetett. A demokráciát vállalaton belül nekünk kell megteremteni.

Vajon megteremtettük-e?

A kérdésre egyértelmű igennel, vagy nemmel nem lehet válaszolni. Egy dolog biztos: *történt* ezen a területen *javulás*. Azt hiszem, ezt kevesen vitatják, ennek ellenére, bizonyos hiányérzete van mindnyájunknak.

Mi hiányzik ahhoz, hogy egyértelmű igennel lehessen a kérdésre felelni?

1. Nincs meg — illetve ami van, az nem megfelelően tölti be ezt a szerepet — a vállalaton belül az a szerkezeti, szervezeti rendszer, ami az üzemi demokrácia érvényesülését megfelelően szolgálja.
2. A dolgozók — vezetők és vezetettek együtt — nem tudják pontosan, hogy mit is jelent az üzemi demokrácia?

Ha az okokat így meg lehet határozni, akkor egyszerűen meg kell őket szüntetni és máris virágzik a demokrácia! — mondhatná bárki. Ez így igaz, csupán nehéz ezeket az okokat egyik napról a másikra megszüntetni. Mert nézzük csak az elsőt, a szerkezeti, szervezeti rendszert. Adva van egy vállalati szervezeti felépítés. Ezen belül azt mondjuk, hogy *minden gazdasági vezető a saját területén politikai vezető is*. Az üzemi demokrácia megköveteli, hogy a gazdasági vezető egyes kérdéseket beszéljen meg a kollektívával, illetve a kollektíva képviselőivel (párt, KISZ, szakszervezet, szocialista brigádok). És ennél a pontnál merül fel rengeteg kérdés, probléma:

— *az egyes gazdasági vezetőknek ki a megfelelő párt, KISZ, szakszervezeti partnere?*
— *milyen kérdéseket és mikor kell a partnerekkel megbeszélni?*
— *a vezető döntés előtt milyen formában tájékozódjon a kollektíva véleményéről?*

Csupán a legfontosabb kérdéseket soroltam fel, de ezek eléggé példázzák hogy a megoldás nem is olyan egyszerű. Nem egyszerű annál is inkább, mert előfordulhat, hogy egy-egy társadalmi vezető munkaidejének nagy részét azzal tölti, hogy értekezletről értekezletre jár, arról nem is beszélve, hogy sok értekezleten ugyanarról hall.

A másik ok megszüntetése, illetve az üzemi demokrácia egységes értelmezése sem kevésbé nehéz feladat. Általánosságban beszélve a demokráciáról — akár az üzemi demokráciáról — egyetértés van, de amikor egy-egy konkrét kérdésről van szó, akkor már igencsak eltérnek a vélemények, elsősorban vezető és beosztott között. Ezek azok az okok elsősorban, melyek azt az érzetet keltik, hogy nálunk nem megfelelően érvényesül a demokrácia.

Meg lehetne próbálni — óriási munka volna —, hogy részletesen szabályozzuk a kérdéscsoportokat, amelyeket itt-ott, mikor, kivel kell, vagy csak ajánlatos megbeszélni, de az a véleményem, hogy nem ez a megoldás.

Igaz Biszku elvtársnak az a megállapítása, hogy ahol az üzemi demokrácia nem érvényesül megfelelően, ott a vezetők vagy politikailag, vagy szakmailag nem eléggé felkészültek. Ez igaz. Akkor talán az a feladat, hogy váltsuk le őket? És kit teszünk a helyükre? Ugyanolyan, vagy még kevésbé felkészült embert?

Ez nem megoldás! Marad az egyetlen ésszerű megoldás, hogy *vezetőinket megfelelően kell — elsősorban politikailag — nevelni*. A politikai nevelés nem elsősorban a szemináriumot jelenti, hanem a felsőbb vezetés (minden vezetőnek a felettese) politikai nevelését, ráhatását. Konkrétabban fogalmazva: a vezetők elbírálásában ne csak a gazdasági eredmények játszszanak szerepet, hanem a vezetett terület politikai hangulata, az ottani légkör, a szocialista brigádmozgalom, az ott dolgozó fiatalok KISZ-tevékenysége, és lehetne tovább sorolni.

Meg lehetne kérdezni ezek után, hogy mi hát az a demokratikus vezetés? Mondja meg valaki és azután úgy vezetünk. Ha ilyen egyszerű lenne a dolog, akkor ez az eszmefuttatás nem lett volna ilyen hosszú és talán nem is lett volna aktuális, hanem igazgatói utasításként megkapta volna minden érdekelt, és üzemünkben virágozna a demokrácia. Ez persze nem azt jelenti, hogy nem lehet meghatározni, meg is tették nagyon sokan, csak ezek a meghatározások általánosak és vezetni konkrétan kell. De, hogy mégis próbáljunk ebben a kérdésben segíteni: 1972-ben a Városi Pártbizottság ellenőrzése során kiderült, hogy a legdemokratikusabb a vezetés a tsz-ekben és a ktsz-ekben. Meggyőződésem, hogy ott sem dolgoznak politikailag képzettebb vezetők, mint nálunk, vagy más ipari üzemben. Akkor hát mi az oka? Az ok nagyon egyszerű: ott választják a vezetőket. Ebből következik, hogy úgy kell vezetni, hogy a választóknak tetsszen, mert a legközelebbi választáson nem választják meg őket. A mi vezetőinket ilyen veszély nem fenyegeti és ebből a különböző helyzetből fakad a különböző vezetői magatartás.

A feladat tehát minden vezető számára: úgy vezetni, olyan tudattal, hogy a vezetés módszere a kollektíva többségének egyetértésével találkozzon. Minden egyes döntést úgy hozni, hogy előtte alaposan mérlegelve azt a kérdést, hogy vajon tudok-e olyan érveket felsorakoztatni a döntés mellett, melyeket az embereknek felsorolva többségében egyetértenének vele. Ez nem azt jelenti, hogy minden döntést meg kell beszélni, de jelenti azt, hogy az emberek véleményét alaposan ismerni kell és hogy az emberek véleményét ismerjük, sokat kell velük beszélgetni, vitatkozni.

Varga András

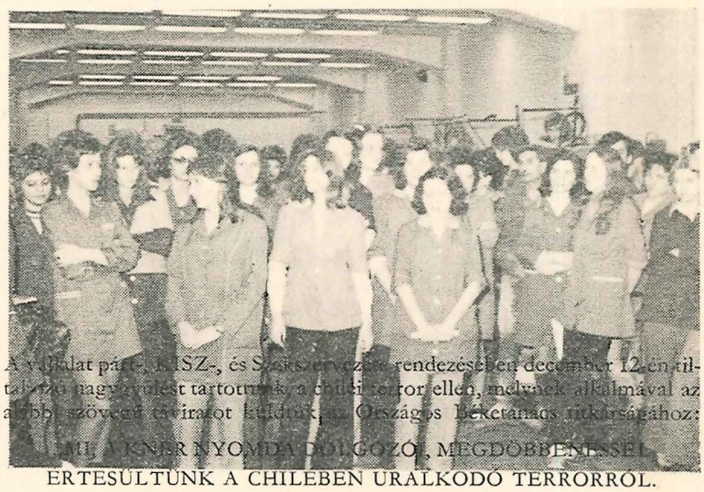

A vállalat párt-, KISZ-, és Szakszervezete rendezésében december 12-én tiltakozó nagygyűlést tartottunk, a chilei terror ellen, melynek alkalmával az alábbi szöveű táviratot küldtük az Országos Béketanács titkárságához:

„MI A KNER NYOMDA DOLGOZÓI, MEGDÖBBENÉSSEL ÉRTESÜLTÜNK A CHILÉBEN URALKODÓ TERRORRÓL. TILTAKOZUNK A BECSÜLETES HALADÓ ERŐK ELLEN INTÉZETT BRUTÁLIS ELJÁRÁSOK ELLEN. KÖVETELJÜK A VILÁG DOLGOZÓINAK MILLIÓIVAL EGYÜTT CORVALAN SZABADON BOCSÁTÁSÁT ÉS A VÉRES KEGYETLENSÉGEK AZONNALI MEGSZÜNTETÉSÉT. A BÉKÉSCSABAI KNER NYOMDA DOLGOZÓI"

500 éves a magyar könyv

Amikor a könyv 500 éves múltjára tekintünk vissza, nem szabad figyelmen kívül hagyni az ország egyetlen nyomdamúzeumát, a Kner Nyomda Múzeumot. 1973. október 31-e volt az a dátum, amely a múzeum életében fordulópontot jelent. *Megnyílt végre az első kiállítás.*

Ezen a reggelen a gyomai nyomdászok kissé ünnepélyesebben mentek az üzembe, mint máskor. Mindenki érezte, mindenki tudta, hogy ennek a mai napnak különös jelentősége van.

Az üzem a maga megszokott tisztaságával készen állt a vendégek fogadására. Megtörténtek az előkészületek is. Ahogy az óra közeledett a meghívóban megjelölt időponthoz, a hangulat ünnepélyesebbé vált. Megérkeztek a vendégek. Ki vonattal, ki kocsival indult el, hogy részt vegyen az 500 éves könyvnyomtatás tiszteletére rendezett ünnepségen. A Gutenberg Leánykórus dr. *Csányi László* Liszt-díjas karmester vezetésével érkezett meg az elsők között, őket követték a békéscsabai, a szegedi, a gyulai nyomdák, valamint a megyei, járási és községi szervek képviselői.

Az ünnepi megemlékezés pontban 11 órakor kezdődött a községi tanács dísztermében. Az elnökségben *Huszár Mihály,* vállalatunk igazgatója, *Haiman György* kandidátus, a Magyar Iparművészeti Főiskola Typo-Grafikai Tanszéke vezetője, *dr. Soltész Zoltánné,* az Országos Széchényi Könyvtár Régi Nyomtatványok Tára vezetője, *Lengyel Lajos* Kossuth-díjas tipográfus, a Nyomdaipari Egyesülés elnöke, *Medvegy András,* a járási pártbizottság titkára, *Nagy Jenő,* a megyei pártbizottság osztályvezetője, *Vámhidi Lajos,* a községi pártbizottság titkára, *Varga Zsigmond,* országgyűlési képviselő, *Megyeri Sándor,* a községi tanács végrehajtóbizottságának elnöke, *Borbély Pál,* a KISZ járási bizottságának titkára foglalt helyet.

A megemlékezést Vörösmarty Mihály: *Gondolatok a könyvtárban* című költeménye vezette be, majd Huszár Mihály igazgató köszöntötte a megjelenteket és felolvasta *Keserű Jánosné* könnyűipari miniszter ebből az alkalomból írott gratuláló levelét. Ezután emelkedett szólásra *Haiman György* kandidátus, tanszékvezető, hogy elmondja ünnepi megemlékezését, az 500 éves magyar könyv gyomai ünnepén.

„A könyvgyártást el kell választani más termelési ágaktól, mert a könyv, mint produktum, eszméket tartalmaz" — hangsúlyozta az előadó. A számottevő és jelentéktelenebb nyomdákon túlmenően külön fejezetet szentelt a Kner Nyomdának, melyet a magyar könyvművészet kiemelkedő állomáshelyének kell tekintenünk. *Kner Izidor és fia, Imre munkássága a magyar könyvművészet megújítását jelentette.* Céljuk a magyar könyvgyártás megújítása, olcsó és tartalmas könyvek gyártása volt. Elképzeléseiket *Kozma Lajos* szaktudása, művészete segítette olyan magasra, melyre a jelen kor nyomdászai is méltán tekinthetnek. Az ünnepi megemlékezés befejező részeként Haiman György Tótfalusi Kis Miklóst idézte: *„Könyvekkel bővítsük és gazdagítsuk a hazát."*

Az ünnepély nagyon kedves és emlékezetes színfoltja volt a világoskék ruhában megjelenő és színvonalas produkciót nyújtó Gutenberg Leánykórus. Akik hallották, azóta is emlegetik: — Az 500 éves magyar könyv megünneplése, melyet ilyen produkcióval fejeznek be felejthetetlen!

A SZÉP KÖNYV PROBLÉMÁI (II.)

A minőségi munka hatásai az előállítókra

A könyv tehát mindaz, aminek az előző számunkban meghatároztuk: a leghosszabb életű nyomdai termék, a legmagasabb rendű emberi tevékenység: a gondolat terjesztője, az egyetemes tradíció őrzője, a technikai és a szellemi oldal szintézise, művészi egység.

Ezekből is kitűnik, hogy a könyv mennyire kollektív termék. Sok felfogású, eltérő műveltségű, más-más képzettségű, nagy korkülönbségű emberek hozzák létre. S ehhez még azt, hogy olyan elemekből készül a könyv, amelyek legtöbbször nem is a szellemi oldal keletkezésének idején lettek, hanem ezzel sokszor merőben nem egyeztethető korban, más gazdasági, kulturális viszonyok között.

E sok-sok alkotó tényező közül ezúttal vizsgáljuk meg közelebbről: a könyvet, mint művészi egységet előállító, a sok komponens között rendet és rendszert teremtő, a stílust adó embert: *a tipográfust, a szakmunkást.*

Mindenki érzi, tudja, milyen fontos szerepe van a tervező tipográfusnak is, meg a tervét gyakorlatba átültető szakmunkásnak is a könyv megformálásában. Bizony, e feladat, nagy, nemes tulajdonságokat, erényeket, képességeket követel tőlük. Lássuk tehát, milyen képességekkel kell rendelkezniük azoknak, akik a könyv megalkotásában szerepet vállalnak, akik értőn akarják megvalósítani azt a művészi szintézist, melynek eredménye a szép könyv, a minőségi könyv.

ÍTÉLETALKOTÁS

A könyv előállításában résztvevő minden jelentősebb szakembernek, főként a tipográfusnak meg kell tudnia ítélni, hogy illik-e ez vagy amaz a műbe, a szerkezetbe, a felépítésbe. Nincs annál csúnyább, mintha oda nem való részletek, elemek nyersen, durván, faragatlanul kiabálnak, hivalkodnak. Az előállításban résztvevőknek, főként a tipográfusnak azt is meg kell tudnia itélni, hogy milyen stílus és betűtipus, milyen formátum és szedéstükör, milyen anyag és papírszín illik a témához. Mert az nem lehet kétséges, hogy a könyv minden látható, érzékelhető részlete csupán a mondanivaló szolgája, csak azért van, hogy a maga eszközeivel, a kor divatjával segítse a szellemi oldalt. Mert a kilincs van az ajtóért, – s akkor működik jól az ajtó, ha észre sem vesszük, hogy *kilincs* van rajta.

STÍLUSÉRZÉK

Minden tipográfusnak, a könyv szerkezetének felépítésében résztvevő dolgozónak szüksége van erre, ha rendesen akarja betölteni funkcióját, ha annak akar megfelelni, amire vállalkozott. A tipográfia kétségtelenül művészet. Megvan a sajátos területe, története, hangja, színe. A képzőművészet egyéb kategóriáitól abban különbözik, hogy sokszorosítható, bár kész, vagy legalábbis nagyobbrészt kész anyagokból, előre gyártott elemekből csinál a témának megfelelő alkotást. Ebben az alkotásban a rend sajátos stílusban fejezi ki a tartalmat. A korszerű tipográfia: szerkezet, s mint stílus jelentkezik napjainkban is, melyben a kor tükröződik. Hány stílusérték, -ismeret hiányában elrontott könyv lát napvilágot, s hány olyan, amely azért stílustalan, mert sokféle stílust elegyítettek benne.

RUGALMASSÁG

A világon egy állandó dolog van: a változás. Csakhogy ez az állandó változás nem volt mindig egyformán gyors vagy lassú. Napjainkban felfokozódott a változások sebessége. Nincs semmilyen téren oly hosszú időkig nyugalom, ácsorgás, mint amilyen még a múlt század végén volt, vagy amilyenre már csupán esetleg egy-két idősebb kolléga emlékszik. Ezekhez a gyors változásokhoz csakis megfelelő rugalmassággal lehet alkalmazkodni. Ez vonatkozik persze a könyvet képező tipográfiai szerkezetre is, meg az azt megjelenítő sokszorosító eljárásokra is. Vagy más értelemmel: egészen fiatal írók, új írók friss írásainak köntösei már a megjelenéskor öregnek tűnnek, máskor az évszázados klasszikusok munkáinak külalakjai minden megjelenés alkalmával sugározzák az újat, a korszerűt. Mert az egyiket megformáló tipográfusból hiányzik az a rugalmasság, amely alkalmazkodhatna az időszerűhöz; mert megvan a másikban az a képesség, hogy mindig észrevegye a régiben az időszerűt.

TECHNIKUS-SZEMLÉLET

A könyv nemcsak a művészi oldalt tartalmazza, nem csupán elképzelés, stílus és esztétika, bármennyire is fontos — talán mondhatjuk: absztrakt — tényezők ezek benne. Az összes tényezők között azonban mindez csak néhány. De ezt a néhányat meg kell valósítani, valamilyen módon sokszorosítani kell, a gyakorlatban nem is kis példányszámban. Föltétlenül szükséges, hogy már a tervek, az elképzelések magukban hordozzák a megvalósíthatás realitását, de az is legalább oly mértékben szükséges, hogy a kivitelezés során mindenhol hűen reprodukáltassék a terv, a felépítés. A könyv technikai megvalósítása során, annak minden legkisebb fázisában, minden közreműködőnek azonosulnia kell a fő-fő céllal; a szedői, a gépmesteri, a könyvkötői szakmunkát — bármilyen apronak tűnő részletet is a cél érdekében kell kifejteni, a célra kell orientálni. Fel kell fedezni, észre kell venni a könyvtervben a logikát, a ren-

Az ünnepi gyűlés és az ebéd után a vendégek megtekintették az üzemet.

15 órakor a múzeumban hangzott fel a lánykórus dala. Az első teremben a régi könyvekről minden tekintet a hang felé fordult. Az elismerő taps után *dr. Soltész Zoltánné* vette át a szót. Beszédében méltatta az elődök tevékenységét, a könyv jelentőségét a múltban és napjainkban. Az 500 éves magyar könyvgyártás elemzésében a megyénkben működő nyomdákról emlékezett meg, köztük kiemelt helyen a Tevan és a Kner nyomdákról.

Mindenkinek kezében ott volt a tájékoztató, melyet erre az alkalomra adott ki üzemünk. Ez tartalmazza a megyében alapított nyomdák tömör ismertetését. A tájékoztatóból, melyet *Petőcz Károly* írt és tervezett, kitűnik, hogy *megyénk két nyomdája milyen fontos szerepet töltött be hajdan és tölt be jelenleg is a magyar könyvgyártásban.*

A megemlékezés után mindenki megszemlélte a régi könyveket. A múzeumban láthatták a Kner Nyomda amerikai tégelysajtóját, berendezési tárgyait, iniciáléit, könyveit és egyéb kiadványait. A két kiállítóteremben a látogató a megyei nyomdák kiadványait láthatta. Külön terem mutatta be az újjászervezett és modernizálódott Kner Nyomda termékeit.

A kiállításról, Haiman György elismerően nyilatkozott.

Maga az a tény, hogy Gyoma nagyközségben nyílt meg az ország első nyomdamúzeuma, nagyon jelentős dolog. A mi múzeumunk az ország múzeuma, de a mi ügyünk, hogy tartalmas élet legyen benne. Ez a tény és az 500 éves könyv évfordulója indította el azt az elhatározást, amely a kiállítás megnyitását eredményezte.

— Vannak-e tervek a jövőre vonatkozóan? — kérdeztem *Petőcz Károlyt,* a gyomai üzem vezetőjét.

— *Ha a múzeumban nincs élet, akkor az csak egy könyvgyűjtemény. Nekünk viszont annál sokkal többre van szükségünk. Ez a kiállítás csak a kezdet. Már vannak terveink a jövőre vonatkozóan. Tanulva a most szerzett tapasztalatokból, biztos vagyok benne, hogy az még jobban sikerül.*

Beinschróth Károly

Előzetes kis számvetés

Az ötszáz éves magyar könyv a kiadókat is, meg a nyomdákat is, a tervezőket is és a kivitelezőket is az eddigieknél gondosabb munkára késztette az idei ünnepi évben. Kit ne inspirálna a szokásosnál nagyobb teljesítményekre az elődök pontossága és lelkiismeretessége; a századok kiadványaiban megtestesülő terv és gondolat, elképzelés és jószándék, szakmaszeretet és mindig szebbre való törekvés, a szüntelen fejlődni akarás.

Bizony, a legtöbb könyvgyártással foglalkozó nyomdánál jelentkeztek is ennek az eredményei, mert a minőség észrevehetően javult az idei kiadványoknál.

Vajon az olyan nyomdában, ahol a múlttal való kapcsolat ma is eleven, ahol a tradíciót komolyan veszik, vajon a Kner Nyomdában mi a helyzet?

Blahut Béla, a formakészítés művezetője szerint főként az önállóság „hiánycikk" a fiatal szakmunkásgárdában (reméljük nem sokáig), bár a kneri konvenciók kétségtelenül hatnak ma is.

Szász Pál, a gépterem művezetője elégedett ugyan az éves végeredménynyel, de nem bánta volna, ha a precizitás és a rendszerezettség jobban érvényesült volna néhány esetben.

Kiss Gézának a könyvkötészet művezetőjének legtöbb gondot az ütemtelenség és az egyéni produktumok ingadozása okozta, hiszen a feszített és laza periódusok sűrű váltakozásai még az ilyen jubileumi években sem kedveznek a minőségnek.

Lakatos Gyula, a termelés irányítója annak örült volna, ha a megrendelések ütemesebben és jobban előkészítve érkeznek hozzá.

Mindezek ellenére – milyen nagyon jó az, ha önmagunk végezzük el ezt a vizsgálatot, szigorúan! – igen-igen észrevehető a minőség javulása. Ez főleg abban nyilvánul meg, hogy minden megrendelőnk bizalommal adott rendkívül kényes, bonyolult rendeléseket, s – úgy gondoljuk – senki sem csalódott. Ezt tartjuk a legfőbb eredménynek a mostani rövid kis számadásunkon.

Szenei Ferenc

det, a rendszert. A legművészibb, a legtisztább stílusú tervet is el lehet rontani, teljesen tönkre lehet tenni azzal, hogy következetlenségeket követünk el a kivitelezés során. Még az sem menti a kivitelezést, hogy ha a tervben van kisiklás. A tervezés hibáit semmiképpen sem lehet megismételni a gyakorlatban: nem szabad a hibát hibával tetézni.

*

Persze e tulajdonságokon kívül még több más lényeges is lenne, azonban túlságosan messze vezetne ezek részletes tárgyalása. Összegezve tehát ezeket, megállapíthatjuk, hogy a könyv technikai kivitelezéséhez felkészült, kellő gyakorlati alapokkal, szélesebb szakmai látókörű, komplexebb szemléletű, gyors gondolkodású, mérlegelő, kellő flexibilitással rendelkező szakmunkás szükséges. Természetesen ezzel nem azt akarjuk állítani, hogy gutenbergi polihisztor szükséges. A nyomtatott könyv fél évezredes útján voltak korszakok, hosszú évtizedek, amikor nem került ki a nyomdákból igazán rendes könyv. Még azokból a nyomdákból sem, melyek igyekeztek a megvalósítás során minőséget adni. Kárba veszett, nem látszott ez az igyekezet, mert pl. stílust nem tudott adni a tervezés és csak valamivel volt jobb technikai megvalósítású e termék, mint a többi. Mert ebben a világban is, ti. a tipográfus-illusztrátor-könyvtervező–szedő–nyomó–könyvkötő világában — mint minden más mikro- és makroegységben — többféle mozgás és hatás, törvény és törekvés fonódik egybe, hat egymásra: mégpedig egymást fenntartó, egymást kiegészítő, egymást kölcsönösen meghatározó módon. Ezeket a mozgató erőket, hatásokat, összefüggéseket szükséges ismerni a könyvkészítésben közreműködő minden résztvevőnek, hogy olyan korszerű, olyan minőségű, annyira teljes egységű könyveket készíthessünk, mint amilyeneket századok során készítettek mindig, amikor ezekre gondolt a tervező és a kivitelező egyaránt.

A szép könyv tényezői is természetesen hatnak a velük foglalkozó emberre: hiszen mindenki a gyakorlat során *lett azzá,* hogy meg tudott felelni mindezen követelményeknek. A szép, az igényes mindig kiváltja abból az egyedből a megfelelő reagálást, akiben ilyenre képességek vannak; mindig magasabb színvonalon reprodukálja az ismertetett — és ezek mellett még sok egyéb — jó tulajdonságot. Egy példa: szakmánk manufaktúra korában azért váltak a szedők leginkább önállóvá, rugalmassá stb., mert őket egyfelől a körülmények kényszerítették erre. A megoldandó feladatok, a témák, a megélhetés, a konkurrencia, stb. Kaptak egy halom kéziratot, sokszor nyelvi meg egyéb hibával teletűzdeltet, máskor, — egyszerűbb, rövidebb munkák esetén — még kéziratot sem igen, s ebből kellett összeállítani a logikus rendet, az esztétikai egységet, s a kor stílusába illő alkotást ebből létrehozni. Eközben önállóan — legjobb esetben nagyon kevés és sovány konzultációval — kényszerültek dönteni fontos stílusbeli, rendszerezési meg egyéb kérdésekben; többszörösen kontrollálniuk és korrigálniuk kellett önmagukat. Hónapokon keresztül nap mint nap a szedőregál előtt állva szedték a különböző szakmájú és felfogású szerzők írásait, miközben rendszerezve lerakódhattak bennük mindazon ismeretek, amelyek átalakították, átformálták, új színvonalra emelték őket; más értékítélet jött bennük létre, más mérték, komplexebb szemlélet; az elmélet teljes szinkronban fejlődhetett a gyakorlati növekedéssel. (Érdemes lenne behatóbban foglalkozni e témával, s megvizsgálni pl. a fejlett, automatizált nyomdaipar hatását a dolgozó egyedekre!) Ezen munkák során minden szakmunkás fejlődött — de nem egyformán. Akiben a szükséges tulajdonságok több csírája volt meg, az hamar kiemelkedett a mezőnyből, munkássága hamarosan meghatározó jellegű lett, újat adott, újítani tudott, gyorsan át tudott állni más hullámhosszra mind a „vételt", mind az „adást" illetően.

Napjaink termelési feladatai nem engedik meg azonban a kivitelezésben, a megvalósításban való kísérleteket, s a fokozott termelési ütem, a nagy teljesítményű, drága gépek sem teszik lehetővé a mérlegelést, de a monószedőben sem igen tud konzerválódni más irányú ismerethalmaz.

Ma még nem lehet elvárni, hogy minden legapróbb részletet előírva, megrajzolva kapjon a szedő, a tördelő, a nyomó, a kötő. A kivitelezés során — ezt saját dolgainkból tudjuk bő anyaggal bizonyítani — nagyon sokszor önállóan, de felelősséggel kell dönteni, mert másképpen egy műszakot áll a gép, megszakad a munka folyamatossága, szaladgálás kezdődik, amíg valaki el nem dönti, mi hogyan legyen. És minél igényesebb a termék — annál megalapozottabb, önállóbb, művészi tartalmú kell, hogy legyen a döntés. A sima ügyekben, a színvonalatlan termékben ugyan miféle kétségek merülnének fel, ugyan mit számítana egy plusz tévedés a többi között? Éppen az az igazság, hogy egy középszerű könyvet sokkal jobban el lehet látni „pontos" gyártási dokumentációkkal, mint egy bonyolultat; ebben sokkal több a leírható mechanikus elem, mint egy művészi egységben. A szépen megszerkesztett könyvet mindig több helyen kell utáncsiszolni, igazítani, finomítani a kivitelezésben, mint a lazább szerkezetű, elnagyolt tervezetűt. Ez utóbbinál legfeljebb arról lehet szó, hogy *új,* jobb tervezetet készítünk a régi helyébe, s ezzel „javítjuk" azt.

Összegezve tehát a mostani gondolatokat: hogy megfelelhessen szakgárdánk a tárgyalt követelményeknek, a szükséges tulajdonságokat, a „szinttartást" csakis minél szebb, igényesebb, művészibb színvonalú termékek gyártásával alakíthatjuk ki. Ezek technikai megvalósítása során fejlődik leginkább, alakul a szükséges módon az ember — ha feladatát el akarja látni.

*

Hátra van még egy izgalmas tényező a szép könyv problémái sorában: s ez a gazdaságosság, a rentabilitás. Ezt a témát a legközelebbi számunkban fogjuk tárgyalni.

PETŐCZ KÁROLY

Jó hagyományokra épült a vállalatunk

A KNER ÉS A TEVAN NYOMDÁK TÖRTÉNETE

A KNER NYOMDA

A nyomdát 1882-ben alapította Kner Izidor, aki hallatlan szívósággal, páratlan üzleti érzékkel, és kitartó szorgalommal rövid időn belül szilárd alapokon álló üzemet szervezett Gyomán. Fia, Imre 1905-ben befejezve a lipcsei technikumi tanulmányait – átvette az üzem technikai irányítását és művészeti vezetését. Később átvette a nyomda költségén és kiadásában megjelenő, a nyomda reklám- és művészeti céjlait szolgáló „Röpke Lapok" című, báli meghívó-mintakönyv szerkesztését is, majd legvégül a „Közigazgatási Mintatár" szerkesztését. Az apja által kitűnően szervezett és vezetett – már abban az időben is országos hírű – nyomdát anyagi szempontból még jobban megszilárdította; hatását, befolyását új esztétikai törekvéseinek megvalósításával, időtálló kísérleteivel még inkább növelte mind idehaza, mind pedig külföldön is.

Kozma Lajos közreműködésével megkísérelte a barokk könyvművészet és a magyar hagyományok egyeztetésével, felhasználásával az új, sajátos magyar könyvstílus kialakítását. E nagy kísérlet csúcsa és összegezése: a Monumenta Literarum kétszer 12 füzetből álló sorozata. Korábbi stíluskísérleteiből említhetjük a híres Cseppke könyveket, meg azután a Kner Klaszszikusok köteteit. 1920-as évek végén ismét más iránnyal kísérletezett: csak a papír síkjával és fehérségével, meg a művészi betűvel hozta létre a legnemesebb nyomdai klasszicizmust. A Bodoni betűtípusból szedett három kötetes Goethe-kötetekről van szó, valamint az ún. északi sorozatokról.

Lipcsében, Kölnben és Párizsban megrendezte a nemzetközi könyvművészeti kiállítások magyar szekcióit; szakcikkeket, tanulmányokat írt.

A második világháború munkaszolgálatosa borús őszi délutánokon szalmazsákján korrigálta Tótfalusi Mentsége hasonmás kiadásának korrektúralevonatait. A koncentrációs táborban vesztette életét.

*

Rövid szünet után: 1945-ben a nyomda ügyviteli nyomtatványok gyártásával kezdte meg működését, s közben elavultak gépei és felszerelése; szünetelt az utánpótlás és elöregedett a régi gárda. 1957-ben kezdődött el újra Gyomán a kneri hagyományokra épülő könyvgyártás a megmaradt gárda lelkes közreműködésével és nagy erőfeszítésével. E kezdeményezést a kiadók megfelelő kiadványokkal támogatták, s ez években készült könyvek a valóságos kvalitást jelentették a magyar könyvek között. A mennyiségnek, a terjedelemnek, a korszerűségnek azonban gátja volt a szinte teljes manufaktúra, s ilyen körülmények között a gazdaságosságot biztosítani nem lehetett. A kiutat csakis egy modernebb üzemi szerkezet, a konvencióknak megfelelő termékösszetétel jelenthette; a minőség mindenek fölé helyezése, amely a szakmai színvonal biztosítása is, amely biztosítéka a megfelelő rendelésállománynak, munkaellátásnak is.

1963. július 1-én került új irányítás alá a patinás nyomda: a Könnyűipari Minisztérium felügyelete és a tröszti irányítás alatt lévő Békési Nyomdához csatolták.

Rövid idő múltán elkezdődött a haszát kezdte élni a könyvgyártás Gyomán. Kialakult a gyomai Kner Nyomdában az a megrendelői kör, amelyben oly kiadók lettek partnerek, akik továbbra is fontosnak tartják és támogatják a kvalitást, akik a nyomda hagyományaira építeni mernek. Az alapító és fia által soha nem remélt mennyiségben készül azóta a kitűnő minőségű, kötött könyv: egy esztendő alatt négyszer annyi, mint amennyi Kner Izidor és Imre officinájában hatvan év alatt összesen!

1950-ben 50 fős összlétszámmal dolgozott az üzem. 1963-ban 13 szakmunkása volt a 80 főt számláló üzemnek, ma 190 dolgozó közül 96 szakmunkása van.

Knerék kiadásában és közreműködésével 1944-ig elkészült a nyomdában 440 féle könyvkiadvány, kb. 250000 kötetben; 1957-től 1963-ig 110 féle könyv 460000 példányszámban; 1963-tól 1973-ig pedig 560 féle könyv 4700000 példányban.

Az üzem évről évre dicséretre méltón szerepel a Szép magyar könyv versenyében is: 2—4 helyeken a díjazott és dicséretet nyert könyvek száma szerint. Az üzemben készült könyvekkel a külföldön kiállító magyar kiadók, velük együtt a nyomda is díjakat, okleveleket nyert.

A TEVAN NYOMDA

Alig két évtized különbséggel indult meg a megye második leghíresebb, legjobban fejlődött és azóta is fennálló nyomdája: 1882-ben történt gyomai nyomdaalapítás után 1903-ban Békéscsabán, a poros alföldi városban vett meg egy könyvkereskedéssel együtt valami rozoga gépet és csekély, agyonhasznált betűanyagot Tevan Adolf.

Ez a két kis vidéki nyomda – közel egymáshoz – lett azután a magyar könyvművészet két kísérleti műhelye, ahol a precizitás és a műgond, a pontosság és az új állandó keresése, alkalmazása volt az elsődleges.

Az alapító fia, Tevan Andor, befejezve bécsi grafikai tanulmányait, 1910-től saját üzemében igyekezett hasznosítani azokat. Mint kiadó, jelentős sikereket ért el: 1912-ben elkezdte a Tevan-Könyvtár sorozatának füzeteit, melyekből 1923-ig megjelent 213 szám. A nemes, de nem méregdrága anyagok alkalmazását hirdette és valósította meg kiadványaiban.

1913-ban pedig megindította az Amatőr Tevan sorozatot, melynek köteteiben eredeti fametszetekről nyomott illusztrációk szerepeltek főképp. Tevan Andor az illusztrált könyveket vallotta magáénak; emellett végig ki is tartott. Csakhogy az illusztrációk igazi nyomdai anyagául a jónevű művészek alkotta fametszeteket tartotta, meg néhol a linóleumot.

Míg Kner Imre Kozma Lajost nyerte meg és együtt munkálkodtak a modern magyar könyvstílus megalkotásán, miközben létrehozták a Kner nyomda teljes díszítő anyagát, addig Tevan Andor könyvei számára Divéky József készítette az illusztráció nemes anyagát, a fametszeteket. De készített illusztrációkat számára Hincz Gyula is, Kármán József is.

A nyomda fennállásának 40. évfordulójára, 1943-ban kiadta a Heltai Gáspár-féle Aesopust, régi olasz fametszetekkel, Keleti Artur átírásában. A Tevan nyomda utolsó könyvkiadványa az 1948-ban megjelent Nyársforgató Jakab meséi volt, Hincz Gyula kontúrrajzaival, melyekhez a színes dúcokat Tevan Andor saját maga véste, csiszolta linóleumba.

A nyomda rentabilitását – ugyanúgy mint Kner – más nyomtatványféleségekkel biztosította: kisebb mennyiségű ügyviteli nyomtatvány és üzleti könyvgyártás mellett meghonosította üzemében a gyógyszervegyészeti cikkek kiszereléséhez szükséges csomagolóanyag-gyártást.

Ez volt a legfőbb oka annak, hogy a nyomda megszakítás nélkül dolgozhatott a nyomdaipar számára is annyira sanyarú háború utáni években.

Ez magyarázza azt, hogy a nyomdaipar e nagy bizonytalanságaiban sem volt komolyabb fennakadás és a fejlődés legfőbb biztosítéka, a folyamatosság mindenkor megvolt.

Miután a vegyipar fejlődése hamarább megindult hazánkban, mint sok más iparágé, s ez magával hozta a gyógyszeripar fejlődését is, az egyre fokozódó csomagolóanyag-igény a Tevan nyomda utódvállalatát, az államosított Békési Nyomdát két lépcsőben is komolyabb fejlesztésre késztette. Ezek során kicserélődött az egész felszerelés, az összes gép, meghonosodtak új technológiák, kialakult a tiszta profil, megszűnt, illetve nem éledt újjá Békéscsabán a könyvgyártás. A vállalat második nagy rekonstrukciójának avató ünnepségén, 1964. április 25-én vette fel az előző évben egyesített békéscsabai és gyomai üzem a Kner Nyomda nevet.

Ilyenformán él és fejlődik tovább megyénk két legnagyobb nyomdája – mint egy vállalat – és tesz eleget a nemes és jó hagyományoknak: egyrészt készíti a kneri és tevani precizitással és műgonddal a könyveket Gyomán, másrészt ugyancsak tevani és kneri szervezéssel és az új állandó keresésével a csomagolóanyagot Békéscsabán.

A MÚZEUM

A szakmai hagyományok ápolására, ébren tartására, a múlt értékeinek megóvására és a tradíciók megőrzésére a Kner Nyomda 1970-ben létrehozta a Kner Nyomda Múzeumot abban a házban, melyet Kozma Lajos, a hűséges munkatárs tervezett, és amely Kner Imréék lakóháza volt. E múzeum célkitűzése, hogy a teljes Kner és Tevan anyagot begyűjtse, azokat rendszerezze, kutathatóvá, publikálhatóvá tegye. Megőrizze a nyomdászatunkban egyedülálló nyomdai díszeket, s felkutassa a hiányzó fametszeteket. És időszakonként szakmai kiállításokon mutassa be a nyomda és a nyomdászat eredményeit. *Petőcz*

AZ ELSŐ FECSKE...

A gyek-technológiáról

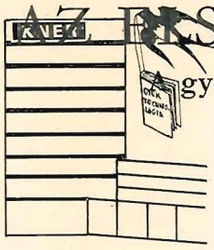

Azt tartja a közmondás, hogy *„egy fecske nem csinál nyarat”*. Vannak, akik általában vitatkoznak egyes közmondások jogosságán, és azt mondják, hogy *a jó bornak is kell cégér*. Nos, nem vállalkozom értelmezési kérdések megoldására — habár nagyon szeretem a közmondásokat —, de azt le kell szögeznem, mindjárt mondókám elején, hogy a *gyek-technológia* mindmáig *egyetlen fecske új üzemünk műszaki életében*, és mégis *alapvető alkotóerőt jelent*.

Volt már egy egészséges kezdeményezés 1969. nyarán, amikor elkészült egy technológiai sorozatterv, de soha nem került bevezetésre, soha nem lépett érvénybe: ma sem értjük, miért?! Ez a sorozatterv olyan érvényű megállapításokat, összefüggéseket tartalmaz, amely — véleményem szerint — bátran képezheti alapját az üzemünk új munkamenetére kidolgozandó technológiai előírásoknak. Most azt várjuk tehát, hogy *az első fecskének legyen folytatása*, és álljon össze a termelési folyamatok technológiai lánca. Elkezdhetnénk a kereskedelmi tevékenységtől, a gyek-munkán át, a programozás, diszpécseri munka technológiájáig, de folytathatjuk a felsorolást a főgépmesteri és korrektori revíziózástól kezdve, a formakészítés tevékenységén keresztül a minőségellenőrzés technológiájáig.

E gondolatból kiindulva többen nem értjük, hogy Balog és Darida kollégák miért nem szereznek következetesen érvényt annak az elhatározásnak, mely szerint az üzem minden termelési területére ki kell dolgozni a technológiai leírásokat. Tudomásunk szerint az ilyen munkálatok már kb. két éve elkezdődtek, de a mai napig sem lettek befejezve és kiadva.

Vitát képezhet, mint ahogy már képezett is, annak megállapítása, vajon *mit és hogyan tartalmazzon egy technológiai leírás?!* Véleményem szerint többet használ a közösség szolgálatának, ha az nem tankönyvszerűen leírt technikai adathalmaz, hanem a szükséges számszakiság mellett inkább a munkacsoport, részleg feladatkörét körvonalazza, beilleszti a munkát a társosztályokhoz fűződő kapcsolatokba. Talán ez a legfontosabb, mert bennünk, műszakiakban, van bizonyos hiányérzet: az egész üzem életén átható, éspedig egyformán ható technológiai koncepció (felfogások, nézetek rendszere) hiánya, vagy legalábbis nem elégséges volta.

Ilyen gondolatok jegyében született meg az ez év szeptember 15-től érvényben lévő gyek-technológia. Célkitűzéseiről, tartalmáról és eddigi visszhangjáról hadd álljon itt ez a kis rövid beszámoló.

Amikor megbízást kaptam a gyek-technológia elkészítésére, elsősorban az a cél lebegett a szemem előtt, hogy a munkatáska kitöltésének alapvető formai, számszaki és technológiai előírásaira, minden előre látható körülményt figyelembe véve, *szakszerű, mindenki által érthető*, tömör keretleírást adjak. Az elkészített javaslatot ez év február 7-én hat illetékes vezető kapta meg, majd az érintett osztályok képviselői február 27-én vitatták meg a tervet. E vita során közös véleményalkotással (ezt ki kell hangsúlyozni!), helyenként kisebb módosításokkal, a tervből most már végre elfogadott technológia született, amelyre a műszaki igazgató június 1-én rátette a jóváhagyó kézjegyét. A gépelt kézirat Romayor lemezre történő rávitelével 150 példányban sokszorosítottuk a technológiát, és bár az első oldalon az állt, hogy érvényes 1973. július 1-től, mégis csak szeptember 15-től vehették kézbe a vele dolgozók ezt a kis kötetet. (Hiába, még saját magunknak sem mindig gyors az átfutás!)

Ami a tartalmát illeti, annak kritikáját a fogadtatás jelöli leginkább. Hogyan fogadták tehát a gyek-technológiát a vezetők és egyszerű dolgozók? (Itt jegyezzük meg, hogy a kiosztott példányokon túlmenően a műszaki könyvtárból bárki kiveheti áttanulmányozásra a kötetet.)

A technológia hatáskörében igen jelentékeny szerepet játszó kereskedelmi osztály álláspontjával nem volt teljesen megelégedve a termelési főosztály. A már kinyomott kötet kézhezvétele után például azt sérelmezték, hogy ennek a technológiának mi köze a 3. oldalbeli megállapításhoz, miszerint „a megrendelés csak abban az esetben fogadható el, ha az írásban érkezett...” Ugyanakkor az egész nyáron át többször felajánlott technológiai oktatást még nem igényelték, pedig ez is a munkatáskák hibamentes leadását segítené elő.

Voltak olyan hangok is, amelyek utólag akarták kifejteni az előkészítő munka során elmulasztott véleményformálást, és vitatták például a szabásminta fogalmának bevezetését. Itt kell mégegyszer nyomatékosan leszögeznem, hogy bár a leírás egy ember munkája, de a végső kialakításban egy kollektíva működött közre, s bár az volt az elvem, hogy a munkatáskák tucatnyi dokumentációs mellékletét lecsökkentsem, s a méretminta fogalma egyben szabásmintát is jelentsen (természetesen műszaki rajz esetén azzal együtt), de ha okos érvekkel ezt annak idején eszünkbe jutott volna elvetni, idejében lehetett volna változtatni, nem a kinyomás után. Végül is győzött a józan ész: a méretminta egyben szabásminta is!

Végül, de nem utolsósorban, a jogos kritikákról néhány szót. Már a kiadásnál egyértelműen nem volt rokonszenves az annak idején kritikátlanul befogadott műszaki rajzok tömege, valamint a 22. és 23. sz. melléklet (a címkenyomtatás papír- és formatechnológiai utasításai, valamint a kereskedelmi osztály és a gyek közti zsákátadás -átvétel). Sajnálatos, hogy ilyen kényszerű tételek újabban is jelentkeztek azóta, s ezek belekívánkoznak a kötetbe, utólag kiadandó pótlásként. Ilyen például a mélynyomó festékigénylés rendje, a fémfóliaigénylés bevezetése. Nem kellemes dolog az sem, hogy a közreadott kötet mellett több tucat azóta kiadott szóbeli, írásbeli technológiai utasítást is fejben kell tartani, vagy bogarászni kell egy-egy munkatáska kitöltésekor. Vannak azonban olyan jogosan bővülő részek, amelyeket az élet természetes fejlődése teremtett meg, ilyen pl. az új mélynyomó hozzáléktrendszer. Most már látjuk annak, az akkor nem elég erélyes kritikai hangnak a jogosságát is, mely a hozzáléktáblák túlzott részletességét kifogásolta. Kár, hogy Balog kolléga kritikai megjegyzését nem fogadtam el e kérdésben, mert úgy néz ki, hogy e táblák elég komplikáltak, túl részletezők, és esetleg a későbbi tapasztalatok alapján változtatni, egyszerűsíteni kell őket.

Mindezek mellett meg kell állapítanunk, hogy a termelő részlegek, amelyek a technológia „legnagyobb fogyasztói”, egyértelműen kezelik, alkalmazzák a leírásokat, *sok meddő vita szűnt* meg éppen e kötet nyomán, könnyebbé és reálisabbá vált a munka. Így hát, mindent összevetve, hasznos „fecskévé” vált a gyek-technológia.

Malatyinszki József

Túljutottunk a holtponton...

Egyesületünk az 1973. évre maga elé tűzött feladatokat az éves terv szerint igyekezett megoldani mind a békéscsabai, mind a gyomai üzemben. Ez évben a Dürer Nyomda is szervezett programokat és képviseltette magát a vezetőségi üléseken.

A szervezeten belül, mint önálló kör *megalakult a Minikönyv Klub*. Előadásokon helybeli és meghívott budapesti szakemberek tájékoztatták a tagokat a minikönyv előkészítéséről, kötéséről, kiadásáról. A tagok számára biztosítottak *olyan minikönyveket is, amelyek az üzletekben nem jelentek meg*.

Szakmai ismereteiket előadássorozat meghallgatásával bővítették az ofszet-kör tagjai. A legtöbben érdeklődtek *„A síknyomtatás jellemzése — Anyagmegtakarítás és prémiumrendszer”* című előadás iránt. Sikere volt *Uvacsek László*, a Budacolor Festékgyár szakértője ismertetőjének a festékgyártásról és a festékekkel kapcsolatos problémákról.

A fotó dolgozóinak szakmai továbbképzése jelenleg is tart a PNYME szervezésében.

Gazdag programot bonyolított le gyomai csoportunk is. Október 1-én és október 22-én 56-56 személyből álló csoporttal megtekintettük a kecskeméti és a szegedi nyomdákat. November hónapban három előadás hangzott el az 500 éves magyar könyvgyártás gyomai ünnepségsorozat keretében. Előadók voltak: az Állami Nyomdából *Jáni István*, a Magvető Könyvkiadótól *Horváth Tibor*, a Kossuth Nyomdából *Németh Sándor*. A három előadás résztvevőinek száma 80 fő volt.

Az egyesület egy külföldi és egy belföldi kirándulást szervezett. *Az ofszet-kör tagjai a szabadkai nyomdát látogatták meg október hónapban. November hónapban egy 40 fős csoport a szekszárdi és veszprémi nyomdával ismerkedett*. Lehetőség lett volna a brünni kiállításon való részvételre, sajnos ezt szervezési hiba miatt elmulasztottuk.

Mind a három *tagegyesület* képviseltette magát a november 16-án megrendezett MTESZ megyei vezetőségválasztó gyűlésen. A Propaganda Bizottság élére a Kner Nyomda egyik vezetőségi tagja került.

Az üzemi faliújságon állandó helyet kapott egyesületünk. Minden eseményről erről a helyről is tájékoztattuk a tagságot. Népszerűek voltak a klubnapok és a diavetítések.

A jövő évi terv elkészítésére már most felkészül a vezetőség és kéri, hogy a tagság szóban, vagy írásban eljuttatott bírálatával és javaslatával segítse elő a jövő évi még sikeresebb egyesületi kollektív munkát.

Csepregi Pálné

Új vezetőség, új tervek

Az üzemi KISZ gondjai és eredményei

Az elmúlt hónapokban országszerte lezajlottak a KISZ-szervezetek vezetőségválasztó taggyűlései. Üzemünkben is sor került a választásokra és új vezetők kerültek az alapszervezetek élére.

Az elmúlt években többször elmarasztalták KISZ-vezetőinket az üzemben folyó hiányos KISZ-munka miatt, — ezt több tényező befolyásolta — sajnos ez a gond ma is napirenden van.

Az okok közül néhány lényegeset kívánok megemlíteni: nem kell elfeledni, hány jó képességű fiatal KISZ-tag, vagy KISZ-vezető hagyta el az üzemet, vagy gondoljunk az elmúlt évek során felhígult létszámra, ami a III. rekonstrukció után következett, mindezek nem múlnak el nyomtalanul egy KISZ-szervezeten belül sem. Igaz, ez elmúlt már, de az is igaz, hogy ettől még *lehetett volna többet és jobban dolgozni*.

Ezért a jövőben egyik komoly feladat az érdeklődést felkelteni a fiatalokban, érezzék azt, hogy *egy taggyűlésnek is lehet számottevő szerepe*, ha ezt mindenki komolyan veszi és úgy áll hozzá a dolgokhoz.

Talán ennyi kritikus elmarasztalás után néhány szót lehet mondani az eredményekről, mert voltak azok is. Ha nem is voltak „látványosak”, de a mi KISZ-fiataljaink csinálták: társadalmi munka-akciók, munkaversenyek, rendezvények stb.

A jövőre nézve valamennyi alapszervezet és KISZ-fiatalok feladatai között szerepel a vállalat célkitűzéseit is elősegítő *munkaversenyek kibővítése*, az ifjúsági brigádmozgalom, mert ezen a területen sok, kiaknázatlan lehetőségünk van. Többet kell tenni a politikai és kulturális nevelés terén, minél több fiatalt kell bevonni a közösségi életbe. Ha ez sikerülni fog, a legközelebbi választásokon már szégyenkezés nélkül számolhatunk be sikereinkről és eredményeinkről. Ennek megvalósítása érdekében kérem valamennyi KISZ-tag aktív segítségét.

Krátki Mihály
KISZ-titkár

Üzemi hírek

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Dombi Ilona és *Pintér* János, *Dobrovolszki* Ilona és *Turák* Kálmán, *Holecz* Márta és *Papp* József, *Hugyecz* Mária és *Gedó* Sándor, *Kisréti* Irén és *Kovács* István, *Petrovszki* Etelka és *Leszkó* János, *Szabó* Erzsébet és *Sztraczinszki* János, *Timár* Katalin és *Gáspár* György, *Török* Zsófia és *Aradszki* János, *Porupcsánszki* Ilona és *Horváth* Gábor, *Tamási* Mária és *Kőszegi* András, *Vincze* Piroska és *Tóth* László, *Varga* Mária és *Molnár* István, *Tokai* Róza és *Terdik* Károly, *Bálint* Éva és *Beinschróth* Károly.

SZÜLETÉSEK

Biró Ida, *Boldizsár* Barbara, *Dusek* Andrea, *Kovács* Krisztina, *Lévai* József, *Lőrinczi* Mónika, *Pápai* Krisztina, *Stefkovics* Péter, *Timár* Ernő, *Vandlik* Andrea, *Viczián* István, *Váradi* Dóra, *Juhász* Jácinta, *Katona* Csaba.

KATONAI SZOLGÁLATRA BEVONULTAK:

Benkó Zoltán, *Dzurek* Lajos, *Földesi* Tibor, *Jakab* Dezső, *Kolarovszki* István, *Kokavecz* György, *Kovács* András, *Molnár* Lajos, *Petényi* György, *Tábor* Antal, *Tóth* András, *Tyirják* Pál, *Veszelka* Ferenc.

LESZERELTEK:

Knáll György, *Retter* Mátyás, *Túri* Gábor.

NYUGDÍJASOK:

Banyár Istvánné, *Sutyák* Judit.

74 ember 25 liter vért adott

1972. március 29-én ünnepélyes keretek között új vezetőségválasztással újraéledt nyomdánkban a Vöröskereszt. Az eltelt időszakban úgy érezzük, hogy több vonatkozásban is előreléptünk. Megszerveztük a bizalmi hálózatot, akik a vezetőség munkájához nagy segítséget nyújtanak, és így több fontos feladatot oldottunk meg segítségükkel. *1972. október 2-án 44-en összesen 14,5 l vért, 1973. október 2-án 74-en összesen 24,5 l vért adtak dolgozóink.*

A gyomai üzem tapasztalatcsere látogatásai

A megrendelői elvárások, a szakmai hagyományok megkövetelik a kivitelezésben közreműködő dolgozók szakmai színvonalának állandó növelését, szüntelen fejlesztését. A Kner Nyomda gyomai üzemének vezetősége elhatározta ezért, hogy a termelés közvetlen irányítóit és a szervezetek vezetőit programban rögzített, céltudatos tapasztalatcserére vonja be.

Ennek eredményességéről és hasznosságáról számolhatunk be, miután mind az öt tervezett üzemet már meglátogattuk. Legelsőként a fejlesztés alatt álló *Dürer Nyomdát* tekintettük meg, egybekötve Szántó Tibor gyulai kiállításával. Ezt követte a *Nyírségi Nyomda,* amely szintén bővítés előtt áll. Majd a kecskeméti *Petőfi Nyomda* szerepelt a programunkban, mit a *Szegedi Nyomda* követett.

Rendkívül hasznosnak bizonyultak ezek az utak, mert jelentős mértékben hozzájárultak mind az egyéni ismeretek bővítéséhez, a helyes önértékeléshez, mind pedig a szakmai kultúránk emeléséhez.

Utoljára maradt a *Révay Nyomda* látogatása, melyre december 12-én került sor.

Szász Pál, géptermi művezető

A KNER NYOMDA dolgozóinak híradója
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Tagjai:
Bacsa Ferencné, Botyánszky Pál, Bíró József, Csepregi Pálné, Sándor István, Szenei Ferenc, Varga András

73.938 Kner Nyomda Békéscsaba, Lenin út 9–21.
Felelős vezető: Huszár Mihály igazgató
Eng. szám: 694/1973.

— *November 11-én, vasárnap délelőtt névadó ünnepséget rendezett üzemünkben a Társadalmi Ünnepségeket Szervező és Rendező Iroda a szakszervezet és a KISZ hozzájárulásával. A gyermekek, Kökényesi Tamás, Krattinger Ákos és Végh István, 300 forintos betétkönyveket és játékokat kaptak.*

— *Ez év január 1-től október 31-ig 8987 volt a táppénzes napok száma. A legtöbb táppénzes nap január és február hónapokban volt: 1373, illetve 1348, a legkevesebb májusban: 809 nap.*

— *Az üzemorvosi rendeléseken 1972. január 1-től november végéig 5214-en jelentek meg, ez év november végéig 4660 fő vette igénybe az üzemorvosi betegellátást.*

K. L. Kapur az Indiai Újságírók és Lapnyomdászok titkára november 12-én látogatást tett üzemünkben. Nagy érdeklődéssel figyelte a számára újszerű nyomdai profilt (csomagolóanyag-gyártás) és sok kérdést tett fel a termeléssel, technológiával, munkaidővel, munkabérrel és a szakszervezeti élettel kapcsolatban. Az indiai vendég kérdésünkre válaszolva tájékoztatott bennünket az indiai lapnyomdászok helyzetéről, mely az ottani viszonyok között kiemelkedő. Érdekes viszont, hogy a nyomdákban nőket a termelésben egyáltalán nem foglalkoztatnak (nincsenek berakónők, csak berakó férfiak). Sok és olcsó a férfi segéd-munkaerő.

Tanulni jó...

6 szakmából 26 vizsgázó bizonyította tudását

Sokan vallják ezt, hiszen az általános és a szakmai ismeretek bővítése biztosabbá, határozottabbá teszi az ember fellépését a társadalomban és a munkahelyen egyaránt. Sok áldozatvállalással, fáradtsággal jár a tanulás, de megéri, mert aki nem tanul, az a mai rohanvást fejlődő életben nagyon lemarad. Lemaradni pedig nemigen akar senki. Üzemünkben is sokan tanulnak, hogy megszerezzék a nyolc általánost, az érettségit, technikumot, vagy főiskolára, egyetemre járnak a magasabb képzettségért. Sok fiatal tanul, hogy első szakmunkás képesítése mellé megszerezze a második szakmunkás képesítést is. Nagyon jó ez, hiszen két szakterületen is teljes értékű szakmunkásként dolgozhat, ha erre van szükség. November 20—21—22-én 26 fiatal dolgozónk tett szakmunkásvizsgát, ebből 14-en második szakmából. A 26 vizsgázó az alábbi hat szakmából bizonyította arra alkalmasságát:

Nyomdai fényképész: Boldizsár Margit, Regős Magdolna, Varga Mihály, Miklya Ilona, Daru Istvánné, Botyánszki Zoltánné, Lipták Mihályné I. Furák Gáborné, Trefil László, Papp József.

Nyomdai fénymásoló: Papp Józsefné, Kökényesi Ágnes, Lipták Mihályné II., Máté Erzsébet, Villám István.

Síknyomó gépmester: Rónavölgyi László, Szabó László, Turák Kálmán, Balta János, Bondár Imre, Sztankó Mihály.

Magasnyomó gépmester: Mastala István, Timár Antal, Vandra Zoltán.

Kemigráfus marató: Várhelyi Zoltán.

Kéziszedő: Gál Istvánné.

Terjed a Kner Nyomda jó híre

A Külügyminisztérium meghívójának története egyik példája annak, hogyan terjed hírünk az országban. A KM Protokol Osztályának munkatársa mesélte el, hogy már elkészültek a magas szintű vezetők újévi meghívóinak tervei, amikor Decsre utaztak népművészeti anyagok kiválasztására. A Decsi Népművészeti Szövetkezet elnöke hívta fel figyelmüket a Kner Nyomda grafikáira és nyomdaipari termékeire. A decsi ajánlás után a minisztérium képviselője személyesen kereste fel üzemünket újszerű, színvonalas újévi üdvözlők tervezésének megrendelésével. Az elkészült grafikai tervek a termográfiai beégetést, a fémfólianyomást és a dombort együttesen sikerrel alkalmazták, s a Külügyminisztérium zsűrije négyfajta újévi üdvözlő kivitelezését rendelte meg, amit megelégedésre és határidőre le is szállítottunk.

Cs. P.-né

Beszámoló

a nőbizottság ez évi munkájáról

Ismeretes, hogy a Kner Nyomda vállalatvezetősége és szakszervezeti bizottsága intézkedési tervet dolgozott ki a nők helyzetének javítása érdekében a IV. ötéves terv időszakára. Ezt az intézkedési tervet a nőbizottság figyelemmel kíséri. Munkánkat közösen végezzük a párt, a szakszervezet, a KISZ és a Vöröskereszt aktivistáival.

Munkánk során igyekszünk mindenre kiterjedő figyelemmel kísérni az üzemben dolgozók szociális, egészségügyi helyzetét. Ez nem jelent minden esetben látványos tevékenységet, sokkal inkább apróságok, melyek praktikusak, egyszerűek. Így került sor arra is, hogy a tisztaság érdekében naponta cserélik a végtelenített törülközőket. Közbenjárásunkra — a ragasztógépen dolgozó nők kérését teljesítették — rövid idő alatt megcsinálták az enyves lemosót, amely a nők munkáját könnyíti meg. Vagy: az esti műszakban dolgozók olcsón kaphatnak sült burgonyát vacsorára.

A vállalat vezetősége felmérte a nyolc általános iskolát el nem végzett dolgozók számát, ami igen magas. A nőbizottság feladata volt elbeszélgetni ezekkel a dolgozókkal, hogy végezzék el az általános iskolát. Sajnos elég kevés volt a jelentkező, 200 főből csupán 17.

Figyelemmel kísérjük a nyugdíj előtt álló nők helyzetét, egy éven belül valamennyien részesültek béremelésben.

Segítjük a kisgyermeküket egyedül nevelő anyákat, valamint a nagycsaládosokat. Beiskolázási segély formájában 22 család, illetve dolgozó nő kapott 300—600 Ft-ot, összesen 7900 Ft összegben. Ezt a munkát az SZB TT-vel közösen végeztük.

A bölcsődei elhelyezést mindenkor sikerült elintéznünk, jóllehet a tavalyi kilenccel szemben az idén csak két gyermek problémáját kellett megoldani.

Az idén először rendeztük meg a „Nők fórumá"-t, ami sajnos nem a legjobban sikerült, kevés volt a résztvevők között a fizikai dolgozó nő.

A szakszervezettel közösen megrendeztük a nyugdíjas találkozót, az idős embereket vacsorával vendégeltük meg.

A közeljövő tervei között szerepel: decemberben szeretnénk összehívni a gyermekgondozáson lévő anyákat a gyermekekkel együtt, ne érezzék azt, hogy elszakadtak üzemünktől. Míg az anyukák beszélgetnek, szórakoznak, a kicsiket mesével, bábjátékkal foglaljuk le. Ugyancsak a jövő hónapban megrendezzük a télapó ünnepélyt, amikor *a nagycsaládosoknak kívánunk ajándékkal kedveskedni.*

Terveink között szerepel a nyugdíjasokkal való több foglalkozás. Ezért *szeretnénk nyugdíjasklubot alakítani,* ahol az idős emberek időnként összejönnének. A „Nők fórumá"-t jövőre is megrendezzük, több körültekintéssel, jobban előkészítve.

Végezetül kérjük nődolgozóinkat, problémáikkal, javaslataikkal forduljanak hozzánk, ahol és amiben tudunk segítünk, ötleteiket, tanácsaikat figyelembe veszszük.

A Kner Nyomda Nőbizottsága nevében:

Such Mihályné

Régi problémája az üzemi sportéletnek a sportpálya hiánya. Az üzemi sportegyesület tagjai és vezetősége keresték a megoldás módját, így került sor a Trimetál üzem mellett lévő területen sportpálya létesítésére, melynek építésén november 24-én 59 fő dolgozott társadalmi munkában. A résztvevőknek ezúton mond köszönetet a sportkör vezetősége.

KNER Nyomda HÍRADÓJA

SZERKESZTI A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG

1973. AUGUSZTUS HÓ

1973. I. félévi gazdálkodásunkról

Kisebb létszámmal nagyobb eredmény – Csökkennek a túlórák Nőtt a bérszínvonal – Újabb lehetőség az anyagi ösztönzésre

Sokszor hallottuk az ismert mondást:

„Az eredményt nem elérni, hanem megtartani nehéz”.

Vállalatunkra alkalmazva ezt: elmondhatjuk, hogy eredményeinket, a rekonstrukció sikeres megvalósítását, nem kis erőfeszítések árán értük el, azonban az elért színvonal megtartása legalább ilyen komoly munkát igényel.

Mindenki előtt ismeretes, hogy az elmúlt évi eredményes gazdálkodásunk alapján elnyertük a Kiváló Vállalat címet. Célunk az, hogy — sportnyelven szólva — ez ne egy kicsúszott dobás legyen — hanem állandósítsuk, tovább növeljük gazdálkodásunk színvonalát, és a vállalati szintű munkaverseny-mozgalomban további elismeréseket szerezzünk. Elmondhatjuk, hogy ezen céloknak mind személyi, mind tárgyi feltételei vállalatunk számára adottak, döntő részben rajtunk áll, hogyan tudunk élni velük.

Ezek után röviden ismertetjük az 1973. *I. félévi gazdálkodásunk* néhány fontosabb mutatóját. A termelés mennyiségének alakulását a késztermék tonna alapján vizsgáljuk:

	1972. időarányos rész	1973. I. félév	Index %
Gyoma			
Könyv	190,4	164,5	86,4
Tájékoztató	65,7	66,1	100,6
Békéscsaba			
Címke	1147,4	1156,2	100,8
Doboz	4173,3	4325,6	103,6

A *gyomai* tervszámok kialakításánál termelésnövekedéssel nem számoltunk, nagyjából a múlt évi szinten kell az idén is termelniük. Várható, hogy az év végéig ezt teljesíteni fogják.

Az adatokból látható, hogy *Békéscsabán* csak a dobozgyártásban termeltünk többet, mint 1972-ben, a címkegyártásban lényegében változatlan mennyiséget produkáltunk. Ez egyébként azt is jelenti, hogy a tervezetthez viszonyítva a címkegyártásnál bizonyos mértékű lemaradásról beszélhetünk, bár a nyomásszámokat tekintve ez valamivel kisebb.

Havonta kb. 220—230 tonna címkét és 730—740 tonna dobozt kell legyártanunk, a címkénél viszont csak 200 tonna körüli átlagot értünk el. A fenti, *mennyiségi* jellegű mutatókkal szemben az *értékmutatók* lényegesen kedvezőbb képet mutatnak.

Termelési értéktervünket, valamint *árbevételi* tervünket túlteljesítettük.

Elmondhatjuk azt is, hogy ez a túlteljesítés nem áremelésből származik. Vállalatunk egyre fokozottabb figyelmet fordít az *árstabilitásra,* tekintettel arra, hogy ezt mind a népgazdasági érdekek, mind a kereskedelempolitikai szempontok megkövetelik.

A tervtúlteljesítésben szerepet játszó tényezők közül megemlítjük a legfontosabbat, mégpedig azt, hogy magasabb használati értékű, illetve jobb árfekvésű termékek léptek a kiesők helyére, s így az 1 tonnára jutó árbevételünk 15%-kal magasabb a tervezettnél. Mindezen eredményeket a tervezettnél, sőt az elmúlt évi átlagnál *kisebb létszámmal* értük el. Jelenlegi létszámunk változatlanul 1000 fő körül mozog.

Ez a körülmény *termelékenységi* mutatónk alakulását is kedvezően befolyásolta, s az egy főre jutó műveleti termelési érték az 1972. évhez viszonyítva 17,4%-kal, a tervhez viszonyítva 4,6%-kal nőtt, a termelésnövekedést pedig 100%-ban (illetve azt meghaladó mértékben) termelékenységnövekedéssel értük el.

Kérdés, hogy a csökkenő létszám melletti jelentős termelékenységnövekedés nem hatott-e ki károsan a túlórák alakulására? Erre egyértelmű *nemmel* válaszolhatunk.

Érdemes itt visszatekinteni az elmúlt évekre, valamint összehasonlítást tenni a nyomdaipari átlaggal:

	Túlóra aránya a teljesített órákhoz (%)			
	1970	1971	1972	1973 *I. félév*
Kner	3,2	3,5	2,2	1,7
Nyomdaipar	5,4	5,4	5,3	—

Két következtetést vonhatunk le:

— vállalatunknál mindig lényegesen *kevesebbet* túlóráztak, mint a nyomdaiparban általában

— a túlórázás jelentősen *lecsökkent,* és jelenleg még a könnyűipari átlagot (2%) sem érjük el.

A *bérszínvonallal* kapcsolatos legjelentősebb esemény a márciusi központi és saját erőből történő alapbéremelés volt. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy kigyűjtésre kerültek a főbb nyomdaipari szakmák II. negyedévi bérei 1972 és 1973-ra vonatkozóan, amiből kiderült, hogy az egy órára jutó keresetek általában a 10%-ot jóval meghaladó mértékben nőttek, sőt több szakmában ez a növekedés eléri, illetve meghaladja a 20%-ot is, amit komoly eredményként kell elkönyvelnünk.

A továbbiakban különösen az egyes szakmák közötti béraránykat kell figyelemmel kísérnünk. Eredményes munkánk egyébként *újabb lehetőséget ad az anyagi ösztönzésre is.*

Mintegy összefoglalója a különböző részmutatóknak a *nyereség* alakulása, mely végső soron a vállalat jövedelmező gazdálkodásáról ad képet. Nyereségünk a tervezett időarányos színvonalat több mint 20%-kal haladta túl. Összetevői a következők voltak:

a) *anyagon elért nyereség*

— itt jelentkeznek a szocialista brigádmozgalom egyes vállalásai, így pl. a hozzálékon elért megtakarítás,

— a bonifikációs eredmények, melyek az anyagbeszerzéssel kapcsolatosak, ide értve azokat a gratis szállításokat is, melyeket a karton, illetve papírhibák kompenzálására a gyártó vállalatoktól kaptunk,

— a fémfóliázásnál egy korábbi újítás eredményeként jelentkező megtakarítások is nőttek, tekintettel az új fémfóliázógép beállítására.

Itt meg kell jegyeznünk, hogy az I. félév anyagáremelkedései után a II. félévben újabb, jelentős anyagáremelkedések következnek be, melyek a nyomdaipari árkalkulációs elvek szerint a megrendelőkre áthárithatók. Hogy ez ne okozzon feszültséget a piacon, az anyagon elért nyereség egy részét főbb megrendelőinkkel megosztottuk, ezzel a *vállalati* és a *népgazdasági* érdekek összhangba hozását kívántuk elősegíteni.

b) *műveleti nyereségünk főbb forrásai*

— a kedvezőbb árfekvésű termékek részarányának növekedése egyben a nyereséghányadot is javította

— különösen jelentős az állandó jellegű költségek abszolút és relatív csökkenése. Így csökkentek — különböző megtakarítások következtében — a vállalati általános költségek.

Visszakanyarodva a bevezetőben elmondottakhoz, eredményeink jelenleg jók, ennek tartása viszont újabb feladatokat állít elénk, melyek közül csak néhányat említünk itt meg:

— biztosítanunk kell a főbb gépcsoportokon a II. félévi kapacitás leterhelését,

— hatékony intézkedésekkel biztosítani kell, hogy a szeptember 30-i forgóeszközszint mérési időpontra megfelelően felkészüljünk,

— az árképzéssel kapcsolatosan kiadott rendeletek szellemében kell kialakítanunk vállalati árrendszerünket és árpolitikánkat,

— lehetőségeinknek megfelelően foglalkoznunk kell a csomagolóanyag-gyártásban jelentkező új tendenciákkal.

Mindezek csak részei annak az átfogó, a vállalati irányítás és a termelőmunka főbb területeire kiterjedő tervezetnek, amit a vállalat *szervezésfejlesztési programja* tartalmaz.

Mindenki tudja, hogy gépeink korszerűségével nem mindig van összhangban szervezettségi színvonalunk.

A közeljövőben szinttartó, illetve kisebb bővítő jellegű beruházásokon túlmenően nem lesz lehetőségünk jelentősebb beruházásra, így minden erőnkkel a jelenlegi kapacitások minél jobb kihasználására, és a vállalati irányítás színvonalának és hatékonyságának növelésére kell törekednünk.

A téma fontosságára való tekintettel a jövőben külön foglalkozunk az ezzel kapcsolatos kérdésekkel.

Császár Zoltán

A termelési főosztályvezető elmondja:

mit tesszünk a minőség emeléséért?

Ellenőrizzük a beérkezett anyagokat és a késztermékeket

Dicsekvés nélkül elmondhatjuk, hogy a Kner Nyomda termékeinek jó hírük van az ország határain belül és kívül egyaránt. Csomagoló anyagaink és Gyomán gyártott könyveink eljutnak külföldre is. Különböző hazai és külföldi fórumokon díjakat nyert termékeink száma évről évre szaporodik.

A verseny azonban mind a hazai, mind a külföldi piacokon egyre élesedik. Ezt nem nézhetjük tétlenül, a minőség további emelése érdekében *jelentős erőfeszítésekre van szükség.* Ezért július hónapban bevezettük a minőségellenőrzést. Ez három területre terjed ki:

1. *A beérkező anyagokra.*
2. *A gyártás közbeni minőségellenőrzésre.*
3. *A végtermék ellenőrzésére.*

A beérkező papírok és festékek ellenőrzését a labor végzi, részben a gyártó üzem által adott minőségi jellemzők alapján, részben gyártás közben szerzett tapasztalataink szerint. Papírjaink, illetve kartonjaink, sőt egyes festékeink is túlnyomórészt nyugati relációból származnak, tehát a reklamáció bonyolultabb, mint hazai szállító esetében. Szép nyomatot azonban csak jó alapanyagokon és jó festékkel lehet elérni. Jogosan vetődik fel a kérdés: *mit tesszünk ha a beérkezett alapanyag nem felel meg a követelményeknek?*

Ha az ellenőrzés során megállapítjuk, hogy kisebb hibák ellenére a gyártás lefolytatható, akkor ezt kénytelenek vagyunk megtenni, technológiánkat ehhez igazítani. Erre két ok kényszerít bennünket. A megrendelő a visszaigazolt határidőre várja az árut. Ha nem kapja meg, akkor kötbérezhet, legközelebb esetleg másutt rendel. Ma a megrendelők megtartása, és új piacok felderítése jelent komoly feladatot.

Az természetes, hogy hibás, de elfogadható alapanyag esetén a szállító cég figyelmét az észlelt hiányosságokra felhívjuk, és legközelebb hibátlan anyagot követelünk. Ha az anyag használhatatlan, kénytelenek vagyunk a szállító rendelkezésére bocsájtani.

Tudott dolog, hogy illetékes szakembereink új alapanyag-piacok után kutatnak. A mélynyomó gépnél például sok probléma van az SG36/PT karton nagymérvű vastagságingadozása miatt. A közelmúltban beszerzett finn karton vastagságingadozása kismérvű, a munka sokkal termelékenyebb.

A jó alapanyag csak alapfeltétele a jó munkának, nem zárja ki a gyenge minőséget, vagy selejtet. Kondicionálnunk kell a papírraktárt, azaz a relatív légnedvességet és hőmérsékletet a gépterem szintjére kell hozni.

Mind a beérkezett, mind a nálunk készült grafikákat nemcsak esztétikai, hanem technológiai szempontból is zsürizik. Ha a grafika nem felel meg a két alapkövetelménynek, kénytelenek vagyunk azt visszautasítani.

A megfelelő alapanyagokkal, megfelelő grafikákkal a minőség biztosítható, a további teendő a termelésre hárul. Az eddiginél nagyobb feladat jut a gyártáselőkészítésre. A technológiáktól eltérni nem szabad, az előírásoknak szakszerűeknek és egyértelműeknek kell lenniök.

A művezetők kötelessége gyártás közben ellenőrizni a *nyomat minőségét.* Ez *rendkívül fontos* feladat, a selejt elkerülésének, a minőség javításának egyik alapfeltétele.

Ellenőrizni fogjuk a *végtermék minőségét* is. Ez a minőségellenőrző személy, vagy csoport feladata lesz. A végtermék ellenőrzése szúrópróbaszerűen történik, ahogy ezt a nyomdaipari szabvány előírja. Így akadályozzuk meg a selejtes termék kiszállítását. Az magától értetődő, hogy a selejtet okozó felelősségre vonása nem maradhat el.

A technikai forradalom nap nap után új feladatok elé állít minket. Helytállni csak szakmai felkészültségünk fokozásával lehet. Erre minden szakembernek rá kell ébrednie.

A továbbképzésben a MTESZ-re hárul a feladat.

Sokat várunk a minőségellenőrzéstől. Nemcsak a minőség további javulását, hanem minden érdekelt dolgozó felelősségérzetének növelését is. Ezen túlmenően – és ez a legfontosabb – a megrendelők bizalmának és megelégedésének fokozását, hírnevünk megtartását.

Egyéves a „trimetál"

Egy újszülött tervei, gondjai és eredményei

A Kner Nyomda külső telepén üzemelő ofszetlemez-készítő (a nyomdában egyszerűen „trimetál") nem régen töltötte be első évét, ugyanis üzemelésének kezdete 1972. július 1.

Már a születése utáni órákban kiderült, hogy a létrehozók legjobb szándéka ellenére az újszülött nem mindenkinek szép és jó, mert az általa gyártott vas-réz-króm összetételű trimetál lemez nem váltotta ki mindenki egyöntetű elismerését, kételyek merültek fel gazdaságos működését illetően is. Ez a bizonytalan vélemény bizonyos mértékig érthető is, hiszen *az országban egyedülálló vállalkozásról van szó,* amelynél a létrehozáshoz, valamint az üzemelés beindításához alig állt rendelkezésre előzetes tapasztalat.

Ezt tudta az üzem fiatal gárdája is. Munkájában kezdettől fogva törekedett a felmerülő kételyek megszüntetésére. Az üzem valamennyi dolgozója tanulta, vizsgálta a termelés folyamatának jelenségeit, problémáit, buktatóit, hogy egyre több tapasztalat birtokában mindenki megelégedésére dolgozhasson.

Az eltelt év valóban eloszlatta a kételyek nagy részét. A múlt év során az üzem termelési értéke fedezte a kiadásokat, az 1973. év első felében pedig már *nyereségesen termelt.* A felmerülő hazai igények legnagyobb részét mennyiségileg kielégítettük, csupán fajtaféleség tekintetében merültek fel korlátok. A legfőbb vitát a lemezminőség váltotta ki a szakemberek körében, mert a kezdeti hónapokban a minőség bizonytalan és kifogásolható volt. Az eltelt időszakban rájöttünk arra, hogy a kritika több esetben jogos volt, főképpen a felhasználás különbözősége különböző igényeket támaszt a lemezminőséggel szemben.

A minőségjavítás területén *első feladat a minőség stabilizálása* volt, majd ezt követte a minőség finomítása. Egy év alatt ebben a tekintetben jelentősen előre léptünk, s *nem vagyunk már messze a minden igényt kielégítő, legjobb minőségű lemezek tömeggyártásától.* Ezt bizonyítja többek között az a tény is, hogy hamarosan *exportra* is kívánjuk értékesíteni felesleges kapacitásunkból származó lemeztöbbletünket. Csehszlovákiával szeretnénk rövidesen üzletet kötni.

A gazdaságos termelésnek előfeltétele volt a termelékenység növelése, mely egyre emelkedik. A 23 fős összlétszámú kisüzemünk 1973 május hónapban pl. több mint 3500 különböző méretű lemezt gyártott, amely mintegy 2300 bemerítésnek felel meg. Ez az adott körülmények között *komoly teljesítmény volt.* Az üzem önálló gazdálkodása ma sem síma, problémamentes. Hol az importból beérkező alaplemez késése, hol a vízkorlátozás, hol az értékesítési nehézségek okoznak zökkenőt az egyenletes termelés kialakításában.

Az üzem dolgozói egy éve dolgoznak együtt az üzemszerű termelésben. Sok tapasztalatot gyűjtöttek arra vonatkozóan, hogy mit kell tenniük a selejt csökkentése, a minőség javítása vagy a termelékenység növelése érdekében. Mindez azonban csak a jelen pillanatban kielégítő, *a jövőre nézve még kevés.* A kollektívának sokat kell tanulni, és munkálkodni azon, hogy az üzemi élet igazán tartalmas legyen, hogy munkáját a célszerűség, gazdaságosság, igényesség, megbízhatóság jellemezze, az élet egyre növekvő követelményeinek megfelelően.

Kovács Gyula II.

A munkatáska kálváriája

A gyomai Kner-ben a dolgozók előtt a munkatáskának nagy tekintélye van. Érdemes tehát nagyító alatt megvizsgálni ezt a bűvös eszközt, mely a dolgozókat részben egységben tartja, részben meg szembeállítja őket egymással. Nagyítóm egy kicsit torzít, de ezzel nem félrevezetni akarok embereket, hanem rávilágítani egy állandó problémára.

A 0023-as gép lejár, sürgősen munka kell rá. X illetékes lesiet a pokolba azzal a reménnyel, hogy sikerül előkotorni a munkatáskát. Az ott dolgozó formazáró illetékesek értetlenül néznek össze. Egyszer már látták ugyan ezt az istennek titulált táskát, de semmi több. Irány a mennyország!

A szedőilletékesek villámtanácsa tanácstalan. Mindenki kutat-keres a MÁSIK *portáján, de eredménytelenül. Megindul az ingajárat a pokol és a mennyország között. X illetékes már hatvan foknál tart.*

Csak a bűvös százat el ne érje, mert akkor elindul a mindenség! A kisgépterem nem tud a táskáról. Vágó, kötészet, GYEK, semmi! Már hetven fokos a légkör! Mindenki keres, aki illetékes. – A veszekedés jelei mutatkoznak. Z illetékes a formazárókat ócsárolja, az a buta táska meg némán húzódik meg valahol. Talán nem is sejti, hogy a mutató már a nyolcvan felé közeledik. Mindenki vizsgálja át még egyszer a SAJÁT *portáját! Utolsó próbálkozás a béke megvédésére. Vihar előtti feszültség. A mutató kilencven foknál megáll. X illetékes kihúzza a szekrényéből a táskát, és mosolygó tekintettel átadja a formazáróknak. Indulhat a munka.*

Hiába; ilyenek már manapság a táskák. Nem tudják a rendet. Egyszerűen meghúzódnak valahol, és az ember keresheti őket. Pedig az emberek szeretik a rendet. Azt is tudják, minek hol a helye, csak az az átkozott táska akar mindig kibújni a tájékoztatás alól. Pedig neki az a beosztása!

Javasolnám ezek után, hogy mindent a megfelelő helyre tegyünk! Meg kell érteni a munkatáskának is, hogy rend a lelke mindennek!

Beinschróth Károly

Polgári védelem

Az illetékes minisztériumok valamennyi vállalatuknak megküldték a polgári védelemmel kapcsolatos utasításokat, feladatokat és irányelveket. Üzemünkben is létre kellett hozni a polgárvédelmi szervezetet, melyre különböző feladatok hárulnak. Egyik fő feladatunk a kiképzések végrehajtása; ennek keretében a parancsnoki állomány részére az általános kiképzések megvoltak.

Az ősz folyamán a beosztott állomány részére általános kiképzést tartunk. A polgári védelmi szervezetbe valamennyi dolgozó be van osztva, aki polgárvédelmi kötelezettség alatt áll. Az utasítások értelmében a kiképzésekben való részvétel kötelező.

Sok dolgozónknak új dolog a polgári védelem, azonban akik előzőleg hasonló nagyvállalatnál dolgoztak, azok ismerik ezeket a feladatokat.

Kazamér Károly

Jól érzik magukat együtt

A közös összefogás eredményeik titka

Bemutatjuk a Planeta II. szocialista brigádot: *Csiernyik* János, *Kocsor* Jenő, *Garai* György, *Varga* Pálné, *Chaibrassuné, Hugyecz* Mária, *Hricsovinyi* Károly, *Ramasz* János, *Kovács* Sándor.

A brigád tavaly januárban alakult meg, de igazi összetartozásuk csak júniusban, *Csiernyik* János visszatérésével jött létre, aki átvette a brigád vezetését.

Rajtuk kívülálló okok miatt létszámuk nem állandó, jelenleg három gépmester, három kirakónő, és négy segédmunkás tartozik a brigádba.

— A legnagyobb baj, hogy nem tudunk stabil létszámmal dolgozni. — kezdi a beszélgetést *Csiernyik* János brigádvezető. — Bár kértük a művezetőket, hogy — ha lehet — hagyjanak együtt bennünket. Ezt meg is ígérték, de meg kell értenünk, a nyomda érdekei néha úgy kívánják, hogy egyik-másik brigádtagunknak máshol kell tevékenykednie, más munkakörben kell dolgoznia. Ez elég nagy erőfeszítéseket kíván tőlünk, hogy a terveket így is teljesíthessük. Most például *Flender* Jancsit szeretnénk, ha belépne közénk, de nem akar addig, míg nem tudja, hogy állandó munkahelye lesz-e a Planeta? A másik probléma a nem mindig megfelelő ofszetpapír — szerencsére elég ritka —, de ha ilyennel kell dolgozni, nagyon nehéz jó eredményeket elérni.

A továbbiakban az eredményekről beszélgettünk. Elmondták, hogy a selejtcsökkenés, a papírmegtakarítás, a tervezett nyomásszámok túlteljesítése nem egyéni érdem, hanem a *közös összefogás* eredménye.

— Örömmel vettük tudomásul, hogy április 4-én két brigádtagunk is Kiváló Dolgozó kitüntetést kapott — mondja *Kocsor* Jenő, aki korábban szintén ebben a kitüntetésben részesült, *Varga* Pálnéval együtt. — *Csiernyik* János és *Garai* György megérdemelték, hiszen sokat tesznek a brigádért is. Büszkék vagyunk *Hugyecz* Máriára is, mint tanácstag nemcsak üzemünket, hanem brigádunkat is képviseli. Mellesleg ő az óvodai öszszekötőnk is.

— Korábban ugyanis *Sándor* kollégа említette, hogy mi volna, ha patronálnánk a Hajnal utcai óvodát? — veszi át a szót *Varga* Pálné. — Tetszett mindnyájunknak az ötlet, és azóta eljárunk a kicsikhez, hulladék dobozokat, színes papírokat viszünk, amikből az óvónők szemléltetőeszközöket készítenek. Az április 19-i szavazásra átfestettük az óvoda padjait, zászlórudakat készítettünk, csatornát tisztítottunk. Tavaly *Ramasz* Jani bácsi fákat ültetett.

— Decemberben, amikor a többi brigád pénzjutalmat kapott, mi bizony rosszul jártunk — mondja *Mohnács* Ilona —, mert elfelejtettük a vállalásokat igazoltatni, és így nem kaptunk semmit. Azóta erre is vigyázunk. Nem akarunk még egyszer ilyen apró figyelmetlenség miatt pirulni.

Jól érzik magukat együtt. Színházba járnak, a szanazugi juniálison is ott voltak, közös vacsorát rendeztek. A közösségi szellem megmutatkozik a munkájukban is, a közösségért segítenek egymáson. *Hricsovinyi* Károly aki lassan nyugdíjba megy, azt mondta, hogy örökös brigádtag akar maradni.

Nem dicsekedtek, de a brigádnaplóban sok figyelemre méltó, elismerő levél bizonyítja munkájuk eredményességét. Egy a sok közül:

„Megállapítottam, hogy a P—22-es ofszetgépen végzett munkájuk mennyiségben és minőségben kimagaslóan jó. Gondosan, szakszerűen végzett nyomás és a gép üzembiztonságának állandó biztosítása kivívta művezetőik elismerését, ezért javaslatukra írásbeli dicséretben részesítem Önöket.

Balogh Miklós műszaki igazgató

Azt mondták, hogy nem olyan különös brigád ez, nem kell róluk semmit se írni. Lehetséges, de a munkájuk és az *eredményeik* mégis *bizonyítanak*.

Lejegyezte: *Bacsa Ferencné*

Vállalatunk a IV. Pécsi Ipari Vásáron

Először vett részt vállalatunk önálló kiállítóként olyan nagyszabású ipari seregszemlén, mint amilyen az 1973. július 6. és 15-e között megrendezett IV. Pécsi Ipari Vásár volt.

Úgy értékeljük, nem volt hiábavaló az a munka, amelyet a sikeres részvétel érdekében tettek azok a kollégáink, akiknek feladatuk volt a kiállításon munkánk hatásos bemutatása. Megerősítették megállapításunkat a Könnyűipari Minisztérium képviselői, akik dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter elvtárs vezetésével megtekintették kiállításunkat, és elismeréssel szóltak a látottakról.

Pozitív vélemény alakult ki továbbá abban a 60 000 látogatóban is, akik a tíz nap alatt megtekintették kiállítási termünket.

Fentieken túl a legértékesebb számunkra természetesen az, hogy sikerült felhívni a kiállított termékeinkkel olyan vállalatok érdeklődését, amelyekkel eddig még nem volt kapcsolatunk. A kapcsolatfelvételek után most már arra kell törekednünk, hogy a sok érdeklődésből minél több megrendelés formájában realizálódjon.

Megyik András ker. oszt. vez.

Augusztus 10 és 20-a között volt Békéscsabán a Békés Megyei Ipari Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár. A július 6. és 15. között lezajlott IV. Pécsi Ipari Vásár után ezen a vásáron is bemutatásra kerültek üzemünk termékei: minőségigényes csomagolóanyagok, színes dobozok, cimkék és öntapadós cimkék, reklámnyomtatványok, plakátok, prospektusok. A helybeli vásáron a *Kner Nyomda* a Kemény Gábor Szakközépiskola első emeletén kapott kiállító helyiséget. Az előző kiállítások anyagát a helybeli kiállításon dolgozóink és az érdeklődők is megtekinthették.

Dolgozók az iskoláért

„Egy vállalat – egy iskola”. Nemes szándékú jelszó. A vállalatok, dolgozók részére nagyon kicsi megterhelés, iskolás gyermekeink számára viszont felbecsülhetetlen segítség. Röviden összefoglalva talán így lehetne megfogalmazni azt a mozgalmat, melyet a Városi Tanács indított el ez év tavaszán.

Szocialista államunk sokat tett eddig is és most is az iskolákért, sajnos mindenre nem jut annyi, amennyi kellene. Iskoláink felszerelései itt-ott kiegészítésre, javításra szorulnak, a falakat időnként festeni, vakolni kell, és ehhez sok-sok pénz szükséges. Ezt a hiányzó pénzt pótolja a *társadalmi segítség*. A mozgalom keretén belül, nekünk, a Kner Nyomda dolgozóinak a II-es számú általános iskola jutott. A szocialista brigádok – megértve a mozgalom jelentőségét – dicséretes módon 1500 óra társadalmi munkát vállaltak az iskola karbantartására.

Mit is tartalmaz a szocialista szerződés, melyet május folyamán kötöttünk? Elsősorban is a brigádok részéről vállalt 1500 óra társadalmi munkát. Mit lehet csinálni? Mindent, ami egy épület körül szükséges: ablakot tisztítani, a levert falakat, az elromlott vízcsapot javítani, és ki győzné felsorolni azokat a lehetőségeket, melyek az idő folyamán felmerülnek. A KISZ-tagok vállalták, hogy ifivezetőket adnak az iskola úttörői számára. Az iskola tanulói vállalati rendezvényeken kultúrműsort adnak. A pedagógusok pedagógiai tárgyú előadásokat tartanak dolgozóink számára.

A pártvezetőség határozata értelmében az ősz folyamán lehetővé kell tenni a vállalaton belül, hogy azok a dolgozóink, akiknek nincs meg a 8 általános iskolai végzettségük, azt elvégezhessék. Ezeknek a dolgozóknak az oktatását az iskola pedagógusai vállalták.

A kapcsolat most kezd kialakulni. Véleményünk szerint a szerződés kellő alap ahhoz, hogy a kapcsolat gyümölcsöző legyen.

A pártvezetőség nevében köszönet a szocialista brigádoknak a pozitív hozzáállásért. Kívánjuk, hogy a nemes célt hasznosan szolgálják.

Varga András

Termelékenységet akadályozó tényezők

Közgazdasági és műszaki gondolatok a termelékenység fokozása érdekében

A termelékenység növekedése mindig feladata volt a vállalatnak, igazi értelmet a gazdálkodás jelenlegi körülményei között kapott.

A vállalati gazdálkodás hatékonyságának egyik értékmérőjévé vált, hatással van a vállalati dolgozók jövedelmére.

A vállalati hatékonyság összetett fogalom: legegyszerűbb megfogalmazása a gazdasági tevékenység során létrejött eredmény és ráfordítás viszonya, amit különböző mutatókkal lehet kifejezni. Ilyen viszonyszám a termelékenységi mutató, amely az egy munkásra és egy teljesített órára jutó termelési értéket jelenti. Ez a mutató üzemünkben az országos 8% emelkedési átlaggal szemben 20–30%-kal növekedett az elmúlt években, mely alapvetően a korszerű termelőberendezések eredménye, mert a termelés felfutásának mértéke jóval meghaladja a létszámnövekedést.

A tavalyi stabilizáló év után az idei év feladata a gazdálkodás további javítása. A „Hogyan tovább?" kérdéscsoportban mindenkinek megvan a maga feladata: a vállalat vezetésének a középvezetőknek, a vállalat minden dolgozójának. Ha eredményeinket tovább akarjuk javítani, a termelés körülményein kell változtatni. Melyek ezek a módok, és milyen módszerrel érhetünk el eredményt?

A MUNKANORMÁK

A munkanorma mindenki által számtalanszor kritizált, de szükséges ösztönző. Az elmúlt években sorra felülvizsgáltuk a normákat, és ahol szükséges volt, ott változtattunk rajtuk. Jelenleg majd minden munkafolyamatra van munkanorma. Ezek a normák jók, habár a műszakilag indokolt állapottól eltérnek, mert egy norma egész tevékenységsorra szól, a részletezés bonyolítja alkalmazását. Az elérhető bér nem mindig tükrözi a valódi teljesítményt. Éppen ezért történt már változtatás a tiszta darabbér bevezetése érdekében, és igen jó eredményt hozott a dobozkifejtésnél. További kiterjesztése csak alapos megfontolás után történhet meg, mert ennek alapfeltétele a minőségi ellenőrzés kibontakoztatása. Ettől függetlenül a munkanormák korszerűsítését meg kell kezdeni.

Ebben a kérdésben a mukahelyi vezetők bevonásával a munkaügyi csoportnak még sok tennivalója lesz.

A VESZTESÉGIDŐK

Termelő berendezéseink csak részben vannak kihasználva, viszonylag nagy a műszakon belül a veszteségidő részaránya. Ennek egy része indokolt, másik része csökkenthető. A munkanormába be van építve meghatározott mennyiségű veszteségidő, de ennek jelentős csökkentése még premizálással sem hozza meg a kívánt eredményt. Pedig az indokolatlan veszteségidő alatt hasznos termelés folyhatna, ha annak feltételeit megteremtjük.

Elsődleges tennivaló, hogy a veszteségidőket elemezni kell, melyből sok minden kitűnik. Vannak már elképzeléseink, hogyan tudnánk a dolgozókat a csökkentésben érdekeltté tenni. A megvalósításnak legfőbb akadálya az a tény, hogy az érdekeltségi körön kívüli dolgozókra, vagy feltételekre nem tudunk hatni.

A veszteségidők egyik legnagyobb forrása a különböző javításokra fordított idő. Állandóan vita folyik az egyes javítások időtartamáról, mivel a géphiba felismerésekor nem kezdődik meg annak javítása. Véleményem szerint egyre sürgetőbbé válik a gépjavításokra fordított idő valamilyen formában történő idő-összekapcsolása a javító személyzet bérével. A teremlakatosi rendszer jó, de mindazokat a hibákat, amelyek a Planeta gépeknél gyakran előfordulnak, képtelenség megelőzni. Tarthatatlan állapot az alkatrészek hiánya is. Ebben az ügyben – reméljük – gyökeres változás áll be, ha a Planeta céggel sikerül szerződést kötnünk.

ANYAGELLÁTÁS

A közvetlen anyaghiányból eredő gépállás megszüntethető. Itt most azzal szeretnénk foglalkozni, hogy nagy teljesítményű gépeink üzemeltetéséhez olyan papírokra és festékekre van szükségünk, amelyek ezt az igénybevételt kibírják. Az olcsó papír bizonyos termékféleségeknél indokolt, de hogy erre milyen körülmények között lehet nyomni, és milyen lesz az azon elérhető minőség, azt tudjuk. Ilyen „olcsó" papírunk a 80 g-os ofszetpapír, mellyel kapcsolatban a gyártó Dunaújvárosi Papírgyárral állandó kapcsolatban vagyunk immár 3–4 éve. Javulás ugyan van, de az egyszer elért minőséget nem képesek reprodukálni nyersanyagellátási okok miatt.

A Kner Nyomda kollektívájában mindig volt annyi erő és most is van, melynek tudatában képes a váratlan akadályokkal megbírkózni. A termelékenység növekedését akadályozó tényezők közül néhányat választottam ki azzal a céllal, hogy mindenki ismerje meg a gondokat, terveket, azok megoldásában nyújtsanak segítséget.

Horváth Géza főművezető

A SZÉP KÖNYV PROBLÉMÁI

Érdemes-e szép könyvet csinálni?

Az idén ünnepeljük ötszázadik esztendejét annak, hogy Gutenberg zseniális ötlete és rendszerező munkája nyomán Magyarországon is megjelent az első nyomtatvány: a könyv. Ezt a tényt — különösen mostanában — sokan, és sok helyen, szóban is és írásban is már méltatták, minden bizonnyal még szó esik erről. Éppen ezért mellőzhetjük most itt a nyomdászat kialakulásának és elterjedésének ismertetését.

Ami számunkra most a legjelentősebb az, hogy ebben az ünneplésben, a megemlékezések ódai hangulatú atmoszférájában a magyar könyv fél évezredének teljes történelme; egyes kimagasló művészek, technikusok teljesítményeinek csúcsai, erőfeszítései és bukásai; az egyszerű, névtelen munkások küzdelmei, sikerei, bravúrjai tükröződnek. Kiállításokon, tárlatokon ország-világ csodálja a fél évezred könyvében megtestesülő harmóniát és feszültséget, nyugodt gondosságot és zaklatott vibrálást.

Napjaink nyomdászatának kiválóságai — mindnyájan gyakorló tipográfusok — analizálják ezeket a valóban művészi kiadványokat, melyeket a letűnt kor ilyen időt állóan létrehozott. Minden egyes esetben megállapíthatjuk, hogy ezek az értékek milyen erőfeszítés-sorozatnak, esetleg az értetlen közegekkel való sikeres hadakozásnak, a gáncsoskodások legyőzésének maradandó, fényes és tiszta eredményei. Eredményei az emberi akarásnak, a tiszta, teremtő szándéknak, az elme rendező, rendszerező munkájának. Ezeken, a napjainkban itt-ott lezajló ünnepi számadásokon derül az ki igazán, hogy mennyi küzdelem és koordináló munka, kísérlet és szakadatlan fejlődés konzerválódott az ötszáz esztendő könyveiben az utódok számára; válik világossá a könyv születésétől fogva kollektív jellege.

Az elmúlt ötszáz esztendő valóságos diadalútja a szép magyar könyvnek. Ezért a fél évezred mérföldkövénél — a számadás mellett — a szokásosnál többet szükséges foglalkoznunk mesterségünk ma is aktuális kérdéseivel, a szép magyar könyv problémáival, szükségességével, gazdaságosságával.

A szép könyv problémáival, amit a mai szóhasználattal úgy fejezünk ki, hogy *minőség*.

Mi is hát a könyv, miként lehetne ezt definiálni, hogy olyan értelmezését adjuk, amilyent most, ezen a helyen, ebben a hangulatban adni szeretnénk? Naponta látjuk, szedjük-nyomjuk-kötjük, beszélünk róla, bíráljuk, vitatkozunk rajta, vásároljuk, lakásunkban tartjuk, olvassuk is, forgatjuk is, mégis nehezen tudnánk hirtelen megmondani: *mi is hát a könyv?* Próbáljunk megfelelni előbb erre a kérdésre, hogy azután választ adhassunk a címben megfogalmazottra.

A könyv: *a leghosszabb életű nyomdai termék.* Igaz, hogy már Gutenberg is ilyennek szánta, alkotta, a könyvnyomtatás rendszerének kidolgozásával ilyennek tervezte. Ugyan mi minden vesz bennünket körül ezen kívül, ami nyomtatva van: újság, prospektus, csomagolás, falvédő, tapéta, meg ki tudná felsorolni, még mi; az ősi anyagra, a papírra meg bádogra, üvegre, műanyagra nyomva. Az egyik rövidebb, a másik hosszabb ideig szolgálja az embert, védi az árut, dekorál, tájékoztat, de a lejárati idejük szinte rájuk van írva: egyik sem éli túl a létrehozó embert. A nyomtatással létrehozott termékek közül egyedül a könyv az, amit apa a fiára hagyhat, amit mester a tanítványnak adhat, amiért hatalmas palotákat épít az ember, hogy otthont adjon a könyvnek.

A könyv: *a legmagasabb rendű emberi tevékenység: a gondolat terjesztője.* Csakis Gutenberg óta vált lehetségessé, hogy szinte mindenki mindenkivel — az egész emberiséggel — közölhette mindazt, ami érték benne felhalmozódott; rögzíthette sok-sok példányban mindazt, amit érzett és amit tudott. Mennyi érték, tapasztalás veszett el addig, amíg ezeket a nyomtatott könyv nem rögzíthette. Igaz ugyan, hogy fennmaradt egy-egy ókori kőtábla, meg papirusztekercs, de ezek csak egy példányban készültek. S ha az az egy megsemmisült volna, akkor megsemmisült volna az egész gondolat! A könyv révén került az ember a kortársával, egyik nép a másikkal szellemi közösségbe. Csakis a sokszorosított könyv révén maradtak fenn hiánytalanul a legnagyszerűbb emberi gondolatok, melyek a civilizációk és kultúrák fejlődését, az emberi haladást meggyorsították.

A könyv: *az egyetemes tradíció őrzője, letűnt korok történelmének, emberek cselekedeteinek raktára, múzeuma.* Az ember nem használhatja az elődök által létrehozott összes tudásanyagot egyszerre, hanem ebből a felbecsülhetetlen mennyiségű és minőségű halmaznak csupán cseppjével él. Hányszor és hányszor kell visszanyúl-

Megemlékezés az ötszáz éves magyar könyvnyomtatásról

Évszázados hagyományoknak megfelelően a nyomdászok minden év júniusában János-ünnepélyt tartanak. A Kner Nyomda kollektívája 1973. június 22-én megtartott János-ünnepségen a könyvnyomtatás 500. évfordulójára is emlékezett. Az ünnepi beszédet *Huszár* Mihály igazgató tartotta. Emlékezett *Hess* Andrásra, az első magyar nyomdászra, első kiadványára a *Cronica Hungarorum*ra, mely tizennyolc évvel Gutenberg János első nyomtatásban megjelent műve után került kiadásra. Szólott a Kner Nyomda elődjének számító Tevan Nyomda, és a gyomai Kner Nyomda alapítóiról, Tevan Adolfról, Kner Izidorról és Kner Imréről. Mindhármójuknak elévülhetetlen szerepe volt abban, hogy a magyar könyvkultúra érdekében fáradozván, munkálkodtak a szép, az olcsó tömegkönyv megteremtésén. Cikkeik, szakmai írásaik a mai napig is tárgyai nyomdászatunk irodalmának, a műhelyeikben készült könyvek pedig díszei a könyvespolcoknak.

Az ünnepség keretében kerültek átadásra — immár üzemi hagyományként — a törzsgárdajelvények és az ezzel járó pénzjutalmak, a 25, 20, 15 és 10 éves jubileumot ünneplő dolgozóknak. Kiemelkedő szakszervezeti tevékenységükért *Gálik* Mátyásné és *Gálosi* Lajos a SZOT kitüntetésében és külön pénzjutalomban részesültek.

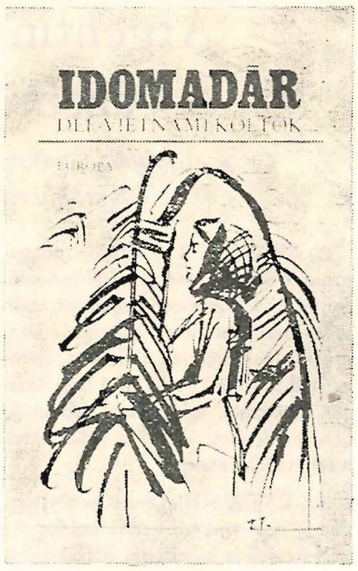

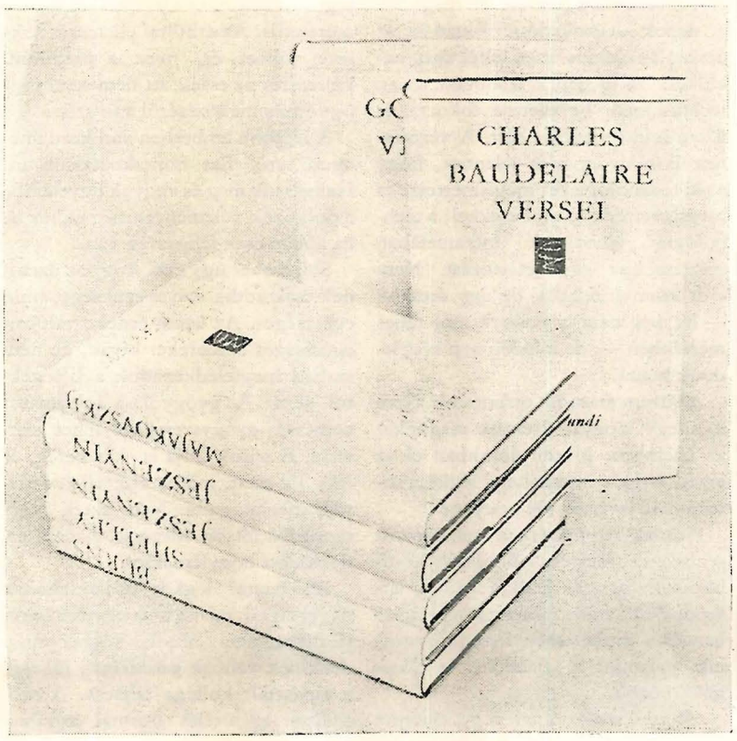

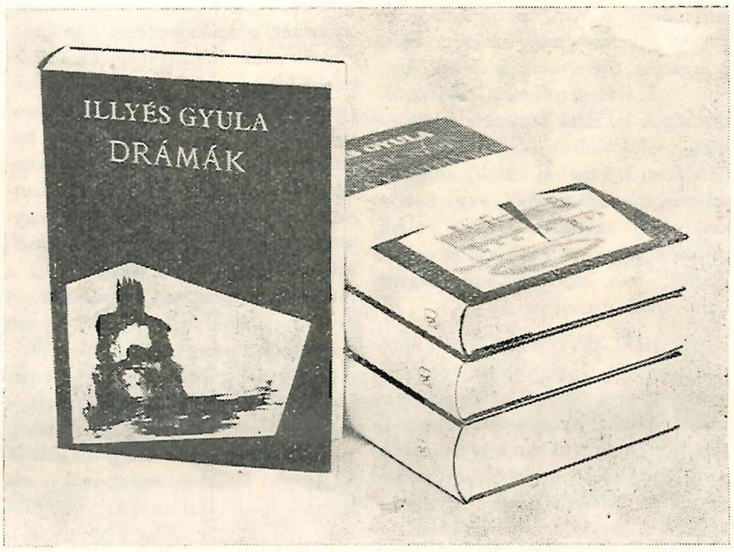

nunk régen felfedezett, de sokáig valamilyen okból nem használt anyaghoz, hányszor örülünk annak, hogy nem nekünk kell mindent elölről teljes részletességgel kidolgoznunk, mert van egy, könyvben raktározott óriási tradíció, ismeretraktár.

A könyv: *a szellemi és a technikai oldal teljes összhangja, szintézise.* Homérosz Iliásza évezredek óta él, évezredekkel ezelőtt már kialakított tartalmú volt. A tartalma azóta is változatlan. Hány formában jelent már meg, hányszor, hány korban, hány művész öntötte ezt a műfajának megfelelő, tartalmához illő formába! A művek irodalmi értékén ugyan semmit sem változtat a megjelenítés, mégis tudott dolog, hogy mindenféle nyomdai sokszorosításban megjelenő mű meghatározza a hozzá illő keretet, formát, megjelenítést. A tárgyi megformálás segíti az eredeti értéket a saját műfajának kifejező eszközeivel és a kor stílusával. Nemcsak segíti, hanem így egy új érték jön létre, egy szintézis, amire azt mondjuk, hogy a tartalom és a forma egysége. Egyetlen egység!

A könyv: *művészet, művészi egység.* Művészi maga a betű, az illusztráció, a grafika, művészi az arány, a méret, a tipográfia, hát akkor miért ne lenne művészi egység maga a könyv, amely ezekből a művészi részekből áll? Persze a karmesternek kell zavartalan rendet teremteni e formai komponensek között, bármennyire is művészi rangúak ezek egyedenkint, művész kell hozzá, aki ezeket művészi egységbe rakja.

Lehetne még folytatni a könyv meghatározásainak felsorolását, azok analízisét; ebből a néhányból látható, érzékelhető azonban a válasz az első kérdésre: mi is hát a könyv?

Van azonban közbevetőleg még egy — talán nem is lényegtelen kérdés: minden nyomda alkalmas-e a könyvgyártásra, vállalkozhat-e könyvkészítésre, szabad-e mindenkinek, mindenhol könyvet csinálni? Nos, ezt a kérdést nem közvetlen módon, hanem az előzőek szellemében folyó értelemben kell kezelnünk, mert persze, hogy bármelyik nyomdának szabad csinálni könyvet, bármelyik vállalkozhat könyvkészítésre.

Ha a könyv ennyire bonyolult, művészi termék — márpedig az! —, akkor nyilvánvaló, hogy ennek előállításához speciális feltételek egész sora szükséges. Szubjektív és objektív feltételek sora. Itt most csupán egy feltételt vizsgáljunk meg közelebbről: a tradíciót, a konvenciót. Természetes az, hogy bárhol készülhet — és készül is! — szép könyv, de mennyire kötelező ott ilyent készíteni, ahol a könyvgyártásnak hagyományai vannak. Szándékos az a kitétel, hogy kötelező, mert az nem elegendő kifejezés erre, hogy könnyebb vagy nehezebb. Hiszen ez mindkettő igaz, méghozzá egyszerre igaz.

Megyénk két helyén is vannak hagyományai a könyvgyártásnak; nem is akármilyen könyvgyártásnak, nem is akármilyen hagyományai. Tevan Andorra és Kner Imrére gondolunk. A gyomai officina már az első világháború végén a magyar könyvnyomtatás történetében Tótfalusi után a legjelentősebb tipográfiai kísérlet színhelye lett. A Tevan-könyvtár füzetei pedig teljesen európai színvonalat képviseltek mind stílusban, mind kivitelben. Ez az a konvenció, amelyre építenünk lehet, melyet — mint lényeges komponenst — a szép könyv előállításában figyelembe vennünk kötelező, mert a múlttal való kapcsolat, főként a folyamatos eleven kontaktus, a múltban gyökerező szakmai kultúra hatalmas kincs, nagy előny, tiszta többlet, a kvalitás tudatának ébren tartója. Az egyes korszakokban összegyűlik a letisztult, minden mellékestől mentes gyártási tapasztalat, stílusérzék, a kvalitás minden eleme, a sok-sok kísérletezés koncentrált, használható eredménye. Az meg különösen előny, ha a múlttal való jelenkori kapcsolat folyamatos; ha mindig voltak megfelelő emberek, akik ezt a saját magukéval gazdagítva tovább adhatták.

Úgy gondoljuk, hogy ezek után válaszolhatunk most már a cím kérdésére. Tehát, érdemes-e szép könyvet csinálni? Hát, ha *az* a könyv, aminek leírtuk, akkor *érdemes!* De nemcsak érdemes, hanem ekkor *csakis szép könyvet érdemes csinálni.* Mindenhol, ahol egyáltalán könyvvel foglalkoznak! Ahol pedig még konvenciók is vannak, ahol a jelenben is él még a régi korok tipográfusaira annyira jellemző öntevékenység, tanulni vágyás és fejlődni akarás — ott *kötelező csakis szép könyvet* csinálni!

Persze az eddig leírtakkal még korántsincs lezárva ez a kérdés, még nem vizsgáltunk meg minden lényeges, ide vágó szempontot. Így például feltétlenül foglalkoznunk kellett volna a szép könyv, általában a minőségi munka hatásával a dolgozó kollektívára, úgymint a fejlődésre, gondolkodásra, polarizálódásra stb.; no meg a gazdaságosság és a szép könyv nagyon lényeges, de egyre izgalmasabb kérdését is meg kellett volna tárgyalni.

Azonban ez az egész — talán még így sem teljesen egész — problémakör egyetlen meghatározott terjedelmű cikkben nem tárgyalható, ezért ezekre majd a következő számunkban fogunk kitérni.

Petőcz Károly

Argentin vendégek üzemünkben

A külföldi szakszervezeti küldöttségek látogatásainak tapasztalatai

A SZAKSZERVEZETI mozgalomnak nagyon szép és tartalmas színfoltjai a különböző nemzetek szakszervezeti vezetőinek kölcsönös látogatásai, eszmecseréi. Ilyenkor ellátogatnak üzemünkbe is, ahol beszélgetnek az üzemek dolgozóival, érdeklődnek, kérdeznek, és ők is válaszolnak a feltett kérdésekre.

AZ ÉVEK SORÁN a Kner Nyomdát is sok szakszervezeti küldöttség kereste fel, a szocialista országokból és a tőkés országokból egyaránt. Jártak nálunk román, mongol, koreai, szovjet, kelet-német szakszervezeti delegációk, de voltak holland, dán, finn, nyugatnémet, francia, svájci küldöttségek is. Ezek összetétele különböző volt. Voltak olyan csoportok (általában 3–5 tagból álltak), amelyek teljesen nyomdászokból, vagy rokon szakmából tevődtek össze, voltak olyanok, hogy nyomdászok is voltak köztük, más csoportokban viszont nem voltak nyomdászok.

AZ IDE LÁTOGATÓ küldöttségek *a magyar szakszervezeti mozgalom munkája, eredményei iránt érdeklődtek,* tapasztalatokat gyűjtöttek és elmondták, hogy országukban hogyan folyik a szakszervezeti munka. A szocialista országok szakszervezeti mozgalma általában hasonlóan munkálkodik, mint a magyar. A tőkés és a fejlődő országok szakszervezeti mozgalma egymástól *nagyon eltérő formában* dolgozik, fejlődik és eredményeik is nagy különbséget mutatnak.

NYOMDÁNKAT ebben az évben két szakszervezeti delegáció látogatta meg, mindkettőt a Szakszervezetek Megyei Tanácsa látta vendégül néhány napra Békés megyében, és így jöttek el hozzánk is. Május elején volt itt egy *nagyobb létszámú ázsiai–afrikai küldöttség,* tíz ország valamilyen szakszervezeti szövetségét, mozgalmát képviselve. *Indiai, koreai, szudáni, izraeli, bangladesi, szíriai és más közel- távolkeleti országokból jöttek* és érdeklődtek a magyar szakszervezeti mozgalom iránt. Az ismertetőt, amit tartottunk, egyszerre hét tolmács fordította, úgy hogy egész bábeli hangzavarnak tűnt a „beszélgetés".

*

JÚLIUS KÖZEPÉN háromtagú argentin szakszervezeti küldöttséget látott vendégül a Szakszervezetek Megyei Tanácsa, és mivel az egyik küldött az argentin nyomdászszakszervezet titkára volt, szintén megtiszteltek látogatásukkal. A küldöttséget Luis *Cortadi,* a vasutas-szakszervezet központi elnökségének tagja vezette, tagjai voltak: Ned *Cabasse,* a nyomdászszakszervezet titkára és Juan *Simon,* a pénzügyi-szakszervezet főtitkára.

NAGY ÉRDEKLŐDÉSSEL vártuk ezt a találkozást, hiszen a dél-amerikai nyomdászok helyzetéről, életkörülményeiről semmit sem tudtunk, *Dél-Amerikából ez az első delegáció,* mely nálunk járt. A szívélyes, baráti beszélgetés során *Huszár* Mihály igazgató elvtárs ismertette üzemünket, én pedig a szakszervezeti munkáról tájékoztattam a küldöttséget. Ezután megnézték az üzemet, majd tapasztalataikat mondták el és kérdéseket tettek fel. Ned *Cabasse* kolléga pedig ismertette az argentin nyomdászok helyzetét, a szakszervezet munkáját. Argentinában néhány ilyen nagy üzem és sok kis nyomda van, mind tőkések, részvénytársaságok, illetve magánosok kezében. A nyomdaiparban huszonhárom ezer ember dolgozik, tizenkét ezer rendszeresen tagja a szakszervezetnek, a többi időlegesen, vagy egyáltalán nem tag. Jelentős a munkanélküliek száma, amely befolyásolja a munkakörülményeket. Általában 44 óra a munkaidő, 12–24 nap a fizetett szabadság, a kereset kéttagú (férj, feleség) megélhetéséhez elegendő, ha már gyerekek vannak, más munka után is nézni kell, hogy a létminimumot megtartsák. A szakszervezet *úgy tud működni, ahogy a tulajdonos engedi,* azokat választják meg bizalmiaknak, vezetőknek, akik a tulajdonos kedvére dolgoznak.

A tagdíjakat is a tulajdonos vonja le a fizetésből és adja át a szakszervezetnek. Ha valaki túl sokat követel, *könnyen az utcára kerül.* A nagy nyomdák viszonylag el vannak látva szociális és munkavédelmi berendezésekkel (itt erősebbek a szakszervezetek), a kis nyomdákban azonban zsúfoltak a munkahelyek, nincsenek megfelelő szociális és munkavédelmi berendezések. Nők csak a kikészítésben dolgoznak, *sem vezető, sem szakmunkás nincs a nők között.*

A SZAKMUNKÁSKÉPZÉS nincs rendezve. Minden tulajdonos úgy állítja be az ott dolgozókat szakmunkára, ahogyan az illető elsajátítja a szakmát, illetve, ahogy azt a tulajdonos érdeke kívánja. Szervezett üdültetés nincs, bár mindenki mehet üdülni, ha van pénze, de az nagyon drága, és a gyenge kereset mellett ez nem lehetséges. Érdekes, hogy őket legjobban az *üzemi és a szakszervezeti demokrácia* érdekelte. Náluk a szakszervezeti választást a tulajdonos érdekeit képviselő csoport szervezi és 50,1% elegendő a győzelemhez. Ha mégis az ellenzék képviselői szereznék meg a többséget, akkor arra törekszenek, hogy lehetetlenné tegyék működésüket.

SOK MINDENRŐL szó esik egy-egy ilyen találkozáson. Egyben minden küldöttség egyetért velünk: a világ fejlődéséért, *a béke megőrzéséért, az ember és munkájának megbecsüléséért mindent meg kell tennünk,* harcolnunk kell az adott lehetőségeken belül ezekért a nemes célokért. Ezt a közös harcot, a népek barátságát, a nemzetköziség eszméjének erősödését segítik elő az ilyen találkozások is.

BÚCSÚZÓUL azt kívántuk argentin elvtársainknak, hogy harcuk eredményeként mielőbb jussanak el ők is és a többi latin-amerikai ország népei is a szocialista társadalom megvalósításához.

Sándor István szb-titkár

Mindnyájan felelősek vagyunk egymásért

Tennivalók az üzemi légkör javítása érdekében

Jó tíz évvel ezelőtt nem volt könnyű ebbe a nyomdába bekerülni még segédmunkásnak sem. Kicsi volt az üzem, olyanok voltunk, mint egy nagy család. Mindenki mindenkit ismert. Nemcsak kollégák, hanem barátok voltunk.

Azután jött a harmadik rekonstrukció. A létszám ugrásszerűen megnőtt. A régiek idegenkedéssel fogadták az újakat, az újak nehezen lelték meg helyüket. Az új gépek felállítása, az új technológiák bevezetése fokozta az üzem iránti idegenkedést. A vezetésnek komoly gondot jelentett, hogy az új technológiákat megismertesse és megszerettesse az emberekkel; a technológiai láncolatok folyamatában éreztesse az együvétartozást. Nem volt könnyű feladat, de úgy érezzük — ha még nem is valósult meg teljes mértékben —, de minden nap közeledünk hozzá.

Az üzem második otthonunk. Nem mindegy, hogyan érezzük magunkat az üzemben. Mindnyájunkban él az érzés, hogy a munkahelyi légkört tovább kell javítani. De hogyan?

Vannak bizonyos nem szabályozott rendszerek, melyek különböző konfliktusok forrásai. Ezek két síkon játszódnak le: a műszaki adminisztrációban és a termelésben foglalkoztatottak, valamint a „fiatalok" és „öregek" között.

Az első esetben igen nagy szerepet játszik az a látszat, hogy a partnerek kölcsönösen lebecsülik egymást. Itt mindenki vegye figyelembe azt a tényt, hogy *a műszaki adminisztrációban dolgozók* többsége is a termelésből került az íróasztalhoz. Tudni kell azt is, hogy például a műszaki adminisztrációkban dolgozók munkáját szigorú technológiai utasítások szabályozzák. Ezek be nem tartása, vagy lazasága könnyebbé, de biztos hogy szervezetlenebbé és gazdaságtalanabbá teszi a munkát.

A műszaki adminisztrációban dolgozóknak tudomásul kell venniök, hogy a termelésben dolgozók pontos számításokat, egyértelmű technológiai utasításokat várnak.

Második esetben a „fiatalok" és „öregek" közti ellentét nem feltétlenül antagonisztikus. Egymás iránti kölcsönös tisztelettel, az „öregek" szakmai tapasztalatának figyelembevételével és megbecsülésével, a „fiatalok" dinamikája és az új iránti kezdeményezőkészsége közös sikerekhez vezethet.

Nagy szerepet játszik az üzemi légkör kialakításában a vezetők magatartása. Régi igazság, hogy ismernünk kell a gépet és anyagot, mellyel dolgozunk. Mennyivel inkább ismerni kell az embert, aki a munkát végzi. Itt nem „sógor-koma" szellem kialakításáról van szó. A dolgozók elvárják az igazságos bírálatot, és a jó munkáért a dicséretet is. Az erkölcsi elismerés sokszor többet ér, mint a prémium. Félreértés ne essék, itt nem az anyagi ösztönzés mellőzéséről van szó.

A legtöbb emberben van kezdeményező erő. Ezt bontakoztassuk ki. Hallgassuk meg és vegyük figyelembe a dolgozók véleményét még akkor is, ha abban csak féligazság van.

Sok ember úgy érzi, hogy az üzemnek csak addig van rá szüksége, amíg egészséges. Az üzem érdeke valóban egészséges embereket kíván, de nem szabad megfeledkeznünk a betegekről sem. A gyógyulási folyamatot nemcsak gyógyszerekkel lehet siettetni. E sorok írója is volt beteg, és igen jól esett, mikor közvetlen vezetője meglátogatta. Nem azért, hogy munkába állását sürgesse, hanem érdeklődött hogyléte iránt.

Az üzemi légkör kialakításában nagyban közrejátszik az egymás iránti felelősségérzet. Munka közben mindenkinek vannak problémái, jól esik a tapasztalt kolléga tanácsa. A szocialista együttélés normái azonban ennél többet követelnek mindenkitől. Vigyáznunk kell egymásra, nemcsak a gépek mellett, de a magánéletünkben sem legyünk közömbösek egymás iránt. A közutakon is nemcsak a KRESZ szabályai uralkodnak. A volán mellett nemcsak magunkra, hanem másokra is vigyázunk. Így kell, hogy legyen az élet egyéb területén is. Ha ez megvalósul, kevesebb lesz az italos ember, a rendezetlen családi élet. Így alakul ki a szocialista embertípus, így javul az üzemi légkör. Nem egyik napról a másikra, hanem fokozatosan.

Jó tíz évvel ezelőtt nem volt könnyű ebbe az üzembe bekerülni, és a harmadik rekonstrukció nehézségei után eljutottunk odáig, hogy nem könnyű ma sem. Az igaz, hogy a nyomdaipar általában munkaerőhiánnyal küzd. Ez azonban nem jelenti azt, hogy nálunk helye lehet a „vándormadaraknak", és nincs is. Eljutottunk odáig, hogy a Kner Nyomdában jó szakembernek lenni társadalmi rangot is jelent.

Szenei Ferenc

Üzemi hírek

HÁZASSÁGKÖTÉSEK:

Tyirják Mária és *Solymosi* György, *Hankó* Erzsébet és *Knyihár* Márton, *Szabó* Irén és *Beregszászi* László, *Lipták* Margit és *Botyánszki* Mihály.

SZÜLETÉSEK:

Baráth Éva, *Csonka* Sándor, *Eperjessi* Erzsébet Ildikó, *Gálik* Eleonóra, *Halász* Erika, *Hegedűs* Ildikó, *Kecskés* Mónika Katalin, *Kondacs* Tamás, *Kovács* Mária, *Kökényesi* Tamás, *Krattinger* Ákos, *Péli* Zoltán, *Rusznák* Edit, *Simon* Tibor László, *Szegfű* Tünde, *Szilágyi* Gyula, *Zsíros* András Csaba.

KATONAI SZOLGÁLATRA BEVONULTAK:

Kocsor Ferenc, *Molnár* Miklós, *Pilisi* Mihály, *Tari* János, *Terdik* Károly.

LESZERELTEK:

Bíró Antal, *Egri* János, *Kovács* Sándor, *B. Molnár* István, *Petrovszki* Pál, *Kocsor* Ferenc.

NYUGDÍJASOK:

Bánszki Andrásné, *Krajcsó* Katalin, *Polonszki* László, *Ványai* Sándor.

MTESZ-hírek

Budapesti és hazai klubokkal kíván kapcsolatot teremteni a Kner Nyomda minikönyvgyűjtő köre

Május 21-én tartotta alakuló ülését a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület Békés megyei Szervezetének legfiatalabb tagja, a Miniatűrkönyvgyűjtők Köre. Az alakuló ülésen írásba foglalták és elfogadták azt a szabályzatot, melynek alapján a kör működik. Az alapszabály többi között kimondja, hogy a kör tagja csak a Műszaki Egyesület tagja lehet.

Az alakuló ülés elnökének *Balogh* Miklós műszaki igazgatót, titkárnak *Szarvas* János művezetőt választotta. A létszámot harminc főben határozták meg. A tagdíj 20 Ft negyedévenként. Szó van Petőfi és Arany levelezésének minikönyv kiadásáról Petőfi születésének 150. évfordulója tiszteletére.

A kör az üzleti forgalomban megjelenő összes minikönyv megvásárlását lehetővé teszi tagjai számára úgy, hogy értesíti a tagokat a megjelenő művekről, akik igényüket a kiküldött megrendelőíven bejelentik.

A kör minden hónap első keddjén összejövetelt tart a IV. emeleti tárgyalóban. Június 12-én *Janka* Gyula, az Egyetemi Nyomda igazgatója, az ottani Minikönyv-klub vezetője tartott a minikönyv-gyűjtésről előadást. Július 10-én pedig a „Minikönyvek készítése" címmel *Petőcz* Károly, a gyomai Kner Nyomda vezetőjének előadását hallhatták.

Az összejövetelek alkalmával cserék is vannak. A cserék és tapasztalatok bővítése céljából budapesti és hazai mini-klubokkal kíván kapcsolatot teremteni a kör.

Cs. P.-né

Évzáró a szabás-varrás tanfolyamon

Kedves hangulatú ünnepséget rendeztek az asszonyok és lányok az üzemi nőbizottság által indított és szorgalmazott szabás-varrás tanfolyam befejezésekor. Sok színű, szebbnél szebb modellekkel bizonyították tudásukat. A tanfolyamvezető *Irénke* néni munkája nem volt hiábavaló. Az ünnepség meghívott vendége és egyetlen férfitagja: *Sándor* István gratulált a lányok sikeres munkájához, és közölte, hogy ősztől újabb tanfolyamra kerülhet sor a vállalat anyagi lehetőségeihez mérten. A résztvevők nevében *Garainé* mondott köszönetet Irénke néninek.

Éjszakai ellenőrzések tapasztalatai

Az elmúlt időszakban *Balogh* Miklós műszaki igazgató és *Darida* Pál termelési főosztályvezető több alkalommal tartott ellenőrzést az üzemben. Ennek során megállapították, hogy a munkafegyelem általában három időszakban romlik.

Először negyed öt után, mikor a felső és középszintű vezetők távoznak az üzemből. Másodszor éjszakai műszakváltáskor, ugyanis egyes dolgozók hamarább hagyják abba, illetve később kezdik meg a munkát. Harmadszor az éjszakai műszakban. Sajnos voltak, akik az éjszakai műszakban aludtak, gépüket más kezelte, illetve egy dolgozó két gépre felügyelt.

Nem akarunk a nyilvános megszégyenítés eszközéhez nyúlni, ezért nem írjuk a lógósok nevét. A két gépet kezelők sem érdemelnek dicséretet, mert más hibáinak takargatása nem erény. A futó gépek gépmestereivel különösebb baj nincs, a lógás elszigetelt jelenség.

A mélynyomó gépteremben volt tapasztalható az ellenőrzés során a legnagyobb lazaság. Pedig ez a legtermelékenyebb gépünk, minden hanyagság komoly károkat okoz. Arról nem beszélve, hogy ezek a dolgozók vannak a legjobban megfizetve, bérükért felelősségteljes munkát várunk. A lógásokért a mindenkori vezető gépmester a felelős, aki ezt eltűri. Ha határozott magatartástól népszerűségét félt, akkor nagyon csalódik. Ezzel nemcsak a dolgozók bizalmát veszíti el, hanem a felső vezetők részéről a megbecsülést is.

Probléma az is, hogy egyes dolgozók hanyagul kezelik a munkaeszközöket, berendezéseket. Ilyen például a bálázó I. emeleti helyiségének zára. Ennek kulcsa mindig a portán van, de nem mennek le érte, hanem leszakítják a pántot. Ezzel nemcsak az ajtót rongálják, hanem a levegőt is. A bálázóból a szálló por rárakódik a szomszédos tárolóban levő filmekre, így komoly értékek mennek tönkre.

Tudjuk, hogy az éjszakai műszak nem könnyű, de szükség van rá. A műszak nehézségét éjszakai pótlékkal honoráljuk.

Az ellenőrzések tapasztalatai alapján leszűrtük a tanulságokat és megfelelő intézkedéseket foganatosítunk:

1. *Növeljük az éjszakai ellenőrzések számát.*
2. *Szigorúan felelősségre vonjuk a lógásokat eltűrő csoportvezetőket.*
3. *Ugyancsak szigorúan felelősségre vonjuk a lógósokat.*

Törvényes keretek között írásbeli figyelmeztetésben részesítjük őket, ha ez sem használ, fegyelmit indítunk és végső helyzetben nem riadunk vissza a felmondástól sem.

4. *Fokozzuk a felvilágosító munkát, amely elsősorban a szocialista brigádok, és a becsületesen dolgozók feladata. Ezt tartjuk a legfontosabbnak, bár utolsó helyen említjük. Csak legvégső esetben akarunk adminisztratív eszközökhöz nyúlni, azt is megmondjuk, hogy miért.*

Az éjszakai ellenőrzések tapasztalatainál hibákról írtunk. Szándékosan tettük, mivel azokat csak úgy lehet kijavítani, ha felfedjük őket. A dolgozók többsége becsületesen végzi munkáját. Nevüket sok lenne felsorolni. Nem is akarjuk, mert becsületesen és jól dolgozni kötelesség.

Darida Pál term. főoszt. vez.

Ne nézzük közömbösen néhány fegyelmezetlen ember hanyagságát

A társadalmi tulajdon védelme a szocialista társadalomban fokozott jogi és erkölcsi kötelességet jelent. Bármilyen jogellenes magatartás folytán éri kár a társadalmi tulajdont, a károkozó ellen fel kell lépni, felelősségre kell vonni. Társadalmi tulajdont érintő károkozásnak nemcsak a lopás, sikkasztás számít, hanem minden olyan magatartás, cselekvés, vagy mulasztás, amely indokolatlan költséget okoz, a gazdálkodás eredményességét hátrányosan befolyásolja, vagy a nyereséget csökkenti.

Különbséget kell tenni a között, mikor van szó bűncselekményről és mikor csak szabálysértésről. Továbbá tudni kell azt is, hogy ugyanabban az ügyben szükségessé válhat fegyelmi és büntetőeljárás alkalmazása.

A társadalmi tulajdon védelme mellett feltétlen szükséges a személyi tulajdon védelme. A munkába álló dolgozónak biztosítani kell a tulajdonát képező felszerelések védelmét.

Vállalatunknál nem jelentkeznek nagy mértékben a társadalmi és személyi tulajdont károsító cselekmények, mivel dolgozóink nagy többségének van felelősségérzete.

Sajnos, gyakran előfordulnak kisebb káros cselekmények, melyek nemcsak a vállalat gazdálkodására károsak, hanem rossz hangulatot keltenek dolgozóink körében. Nem szabad közömbösen nézni, ha egy-két fegyelmezetlen ember hanyagságból, vagy szándékosan károsítja a társadalmi, illetve személyi tulajdont. Minden esetben szükséges ezekkel szemben fellépni.

Kazamér Károly

— Az emberi együttérzés szép példáját adja a *November 7* és a *Gutenberg* szocialista brigád, akik az Eleki Nevelőotthon két gyermekét, *Bajkán* Erzsikét és *Oláh* Ferikét patronálják. A gyermekek hosszabb-rövidebb ideig tartózkodnak a brigádtagoknál, és nagyon jól érzik magukat. Oláh Ferike például júniusban 17 napot töltött el a Gutenberg brigádtagok családjainak körében.

Tartalmasabb szabadidőt!

Közvéleménykutatás

Művelődési és szórakozási lehetőség mindenki számára

Szabad szombatok hasznos eltöltése

A munkaidő csökkenésével megváltozott az ember eddigi megszokott életrendje. A tartalmatlanul, üresen elfecsérelt szabadidő bomlasztja mind a személyiséget, mind a társadalmat. A közművelődés feladata, hogy változatos művelődési alkalmak biztosításával a több szabad időt *vonzóbbá* tegye, és az embereket megnyerje a saját érdeklődési körükön, igényükön keresztül a folyamatos és rendszeres önművelés számára.

A Kner Nyomda kultúrbizottsága — a vállalati kultúrfelelőssel együtt — a művelődési igények feltárását kérdőíves módszerrel próbálja elősegíteni dolgozói számára a szervezett kulturális élet kialakítását. A szakmai műveltség és az általános műveltség szervesen és elválaszthatatlanul alkotja a mai szocialista embertípus modelljét. A munka utáni kikapcsolódás, pihenés, szórakozás lehetőségeit a jövő időszakában a következő elgondolások alapján szeretnénk „felkínálni":

A nyomdában dolgozók gyermekeinek részére vasárnap délelőttönként mesefilm-összeállítás, a Napsugár bábegyüttes rendszeres vendégjátéka, fiatal színművészek vezetésével verses-mesés-játékos foglalkozások megszervezése biztosítaná a legifjabb nemzedék önművelését. A nők érdeklődési körének megfelelően egészségügyi, lakberendezési, növényápolási, családi-gyermeknevelési előadások, kiállítások, bemutatók megrendezését tervezzük.

A beérkezett kérdőívek feldolgozása után kialakult igények alapján még ebben az évben két-három klub, kiscsoport beindítására is sor kerül. A mai magyar irodalom neves alakjaival való találkozás létrehozása, a rendszeres olvasóvá való nevelést segítené elő. A téli hónapokban sor kerül egy író–olvasó találkozóra. Ismert politikusok meghívása a világnézeti–politikai műveltség gyarapítását eredményezné. Az elképzelések között szerepel *Pálffy* József, vagy *Sugár* András előadása.

A klubhelyiségben a művészeti ismeretek bővítését szolgálják a képzőművészeti vándorkiállítások, a gyomai nyomdában készülő művészeti könyvek bemutatása. Szocialista brigádok vetélkedőjének megrendezését, szakmai, politikai (a Nyomdász Szakszervezet múltja), munkavédelem, kultúra és sport témákból javasoljuk, ahol az első három helyezett díjazásban részesül.

A könnyebb felüdülést szolgáló rendezvények tervei között szerepelnek táncos klubestek, humoristák előadásai, magyarnóta estek, a már jól bevált országjáró túrák, szanazugi hétvégék, külföldi utazások, házi sportbajnokságok.

Októbertől megkezdünk Irodalmi klub néven egy hat előadásból álló sorozatot, ahol neves előadóművészek tolmácsolásában a világirodalom és a magyar irodalom remekművei hangzanak el. Az 1973. év második felének művelődési tevékenységét még kiegészíti a MTESZ, a Minikönyvgyűjtők Köre, a sportkör már megkezdett működése.

A vázolt művelődési alkalmak adottak. A szervezés és propaganda folyamatos és körültekintőbb lesz, azonban a művelődés teljesen önkéntes, így a nagyobb eredmények elérése hosszabb távon várható, a meggyőzés, a türelem eszközével. Az év hátralévő időszaka a próbálgatások, kísérletezések jegyében telik el. Az alapok lerakásához kérjük minden művelődni vágyó dolgozó segítségét.

Hajdú László kultúrfelelős

A KNER NYOMDA dolgozóinak híradója
Szerkeszti a szerkesztő bizottság.
Tagjai:
Bacsa Ferencné, Botyánszky Pál, Biró József, Csepregi Pálné, Sándor István, Szenei Ferenc, Varga András
73.824 Kner Nyomda Békéscsaba, Lenin út 9–21.
Felelős vezető: Huszár Mihály igazgató
Eng. szám: 567/1973.

Sport

Jól sikerült a nyomdászok hagyományos, Budapesten megrendezésre kerülő János-ünnepélye. A sportrendezvények a GANZ-MÁVAG pályáin zajlottak le.

Üzemünket kézilabda, kispályás labdarúgó-csapat, valamint asztaliteniszezők: *Bagdi* Gábor, *Nagy* Sándor, *Kokavecz* György képviselték.

A kézilabdacsapat négy csapat közül *második* lett. Dicséret illeti *Darida* Pál, *Veres* Miklós, *Eperjesi* József játékát. Csupán az a sérelem ért bennünket, hogy a szervező bizottság csak első díjat adott ki.

A kispályás labdarúgók a selejtezőknél kiestek. Úgy érzik, hogy ez a helytelen szervezés következménye. Nem értettek egyet a sorsolással, véleményük szerint, az előző évi eredmények alapján kellett volna a csapatokat első helyen kiemelni és ezekhez hozzásorsolni a három csapatot. Az ottlévő játékvezetők és szervezők, valamint a győztes Csepeli Papírgyár csapatnál szereplő játékosoknak is az volt a véleményük. Kár, hogy a Kner Nyomda kiesett a selejtezőknél.

Az asztaliteniszezők átlagos eredménye igen jónak mondható. 60 induló közül a 12, illetve a 6 közé jutásnál estek ki. Dicséret illeti *Bagdi* Gábor színvonalas játékát.

A rendezvények ünnepélyességét emelte a gördülékenyen lefolyt mérkőzések sora és az igen komoly, értékes díjak odaítélése.

A III. csoportban szereplő József Attila KISZ-csapat II. helyezést ért el 49:23 gólaránnyal. Ezzel megszerezte az előrelépést a II. csoportba, ősztől már itt fog szerepelni.

A bajnokságban 9 csapat közül a legtöbb gólt rúgták, 22 ponttal szerezték meg a második helyet. Gólszerzésben élenjáró Nagy Lajost (25 gól), de dicséret illeti mindnyájukat.

„*Nem mintha nagyon tudnánk játszani, de szívvel-lélekkel csináljuk és szeretjük a focit*" – mondta *Krátki* Mihály, *Suba* György és *Nagy* Mihály.

A legimpozánsabb mérkőzésük akkor volt, amikor öten álltak ki hat ellen, közben *Petényit* háromszor 2 percre kiállították, és mégis 4:0-ra győztek. Volt olyan mérkőzésük is, amikor az ellenfél tábora buzdította őket, mert — sajnos — hazaiak nem voltak. A legnagyobb szurkolótáboruk az utolsó mérkőzésen 6 főből állt, amikor az I. helyezett ellen játszottak és győztek 1:0-ra. A csapat ősztől Kner II. néven szerepel.

Sokan kérdezik: miért nyomunk könyvet?

Az utóbbi időben egyre többször vetődik fel dolgozóink részéről az a kérdés, hogy Békéscsabán miért nyomunk könyvet? Az általunk nyomott könyvek mennyisége éves termelésünkhöz viszonyítva minimális volument képvisel, de függetlenül ettől mégis jogosnak kell megítélni a kérdést.

Mindig *szembetűnő jelenség az, ha egy üzem nem a profiljának megfelelő terméket állít elő.* Bizonyítja e jelenség ellentmondásosságát az a tény, mely a rohamosan fejlődő termelés specializálódásában nyilvánul meg. Csomagolóanyag-gyárban könyvet gyártani nem mindennapi dolog. Annak érdekében, hogy a kollégák által felvetett kérdésre választ adjak, néhány gondolat erejéig vissza kell tekinteni azokra az évekre, melyekben a nyomdaipar a megrendelői igények töredékét tudta csak kielégíteni.

A problémák enyhítése érdekében azok a vállalatok, ipari- és termelőszövetkezetek, melyeknek szükségük volt nyomdatermékekre, házi nyomdákat hoztak létre. Magyarországon *több mint hatszáz házi nyomda működik.* A nyomdaipart érzékenyen érinti ezeknek a házi nyomdáknak a léte.

A fentiekben közöltek csak részben befolyásolták vállalatunkat abban, hogy az utóbbi időben néhány könyv is nyomásra kerüljön. Komoly mértékben meghatározó körülmény az új gazdaság irányítási rendszer adta lehetőség, mely szerint megszűnt a kötöttpályás gazdálkodás, és minden nyomda olyan nyomdaterméket állít elő, amely számára a legkedvezőbb eredményt biztosítja, valamint az utóbbi években elkezdődött nyomdaipari beruházásokból származó kapacitások bővülése.

A kizárólag könyvgyártó nyomdák is egyre nagyobb mennyiségben kezdték el gyártani a vegyes nyomtatványokat (sörcímke, borcímke, üdítőital-címke, cigaretta és édesipari burkoló stb.), ami *érzékenyen érinti a nagy teljesítményű címkenyomó gépparkunkat.* A nagypéldányszámú címkeigényeknél bekövetkezett változásokat csak olyan termékek gyártásával lehet ellensúlyozni, amelyek minőségben és eredménytartalomban számunkra megfelelőek. *Minden ellenkező híresztelések* ellenére *az eddig gyártott könyvek eredménytartalma az átlageredménynél nem volt rosszabb.* Szorosan a profilunkba tartozó termékek között van egy néhány olyan, melynek *kisebb az eredménytartalma, mint az eddig gyártott könyveké.* Végezetül megemlítendő, hogy egyértelműen nem nevezhető könyvgyártásnak az a tevékenység, amit mi végzünk, hiszen vállalatunkhoz megrendelőink részéről nem merül fel sem szedési, sem kikészítési igény. Másolható filmet bocsájtanak a megrendelők számunkra és ívben történik a termék szállítása.

Remélem, e néhány sorban sikerült megfelelő választ adnom azoknak a kollégáknak, akik részéről a vállalatunknál folyó „*könyvgyártással*" kapcsolatos kérdés felmerült.

Megyik András ker. oszt. vez.

TERMÉSZETJÁRÓK

Ebben az évben három túra volt tizenkilenc résztvevővel. Tizenöt túranapot töltöttek kétszer a budai hegyekben és egyszer a Börzsönyben. Rendszeresen folyik a környékbeli hétvégi túrázás, amit összekötnek a horgászattal is.

A szakosztály túratevékenységének legnagyobb kerékkötője az önálló kezdeményezés hiánya. Lényegesen nagyobb volna a túrák száma, ha a szakosztály tagjai nem várnának minden esetben központi vezetést. Minden természetbarát szakosztálytagnak lehetősége nyílhatna arra, hogy az érdeklődőket összefogva túrákat vezessen. Talán sokak előtt nem ismert — és ezúton hívjuk fel minden természetbarát figyelmét arra —, hogy a szakosztálynak lehetősége van a túravezetők költségeinek részbeni megtérítésére. Minden túravezető számára a sportkör fedezi az utazási és szállásköltséget. Reméljük, hogy ez kedvezően befolyásolja a jövőbeni aktivitást, ami a túratevékenység megerősödéséhez vezethet. Kellemes hírként kell közöljük az érdeklődőkkel, hogy a vállalat anyagi támogatásának eredményeként a közelmúltban újabb sátorral gyarapodott a szakosztály felszerelése.

SPORTHORGÁSZAT

Kőhalmi János kollégánk május 6-án a köröstarcsai hídnál 8 kg 20 dkg súlyú szürkeharcsát fogott, délután fél egykor 70-es zsinórral csokorgilisztára.

KNER HÍRADÓJA Nyomda

SZERKESZTI A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG

1974. MÁRCIUS HÓ

Köszöntjük legnagyobb nemzeti ünnepünket, április 4-ét, hazánk felszabadulásának évfordulóját

JÓ ÉVÜNK VOLT

Az 1973. évre kitűzött céljainkat jól teljesítettük. Vállalatunk stabil *középvállalattá* vált. Az előző évhez viszonyítva minden vonatkozásban tovább fejlődtünk. Jóleső érzés visszatekinteni az elmúlt három évre, hiszen a IV. ötéves terv időarányos részét minden vonatkozásban messze túlteljesítettük.

Végérvényesen leszögezhetjük, hogy a Kner Nyomda kollektívája megfelelt annak a bizalomnak, amelyet az egyedi nagyberuházás megvalósítása érdekében kaptunk. A *nagyberuházás* a népgazdasági szintű elemzések során alkalmazott mutatószám szerint *hét éven belül megtérül a népgazdaságnak.*

Érdemes megnézni a vállalat két üzemének főbb adatait:

Megnevezés	Kner Nyomda	Ebből Gyoma Gyoma	Gyoma részaránya %
Létszám (fő)	991	190	19,2
Termelési érték (millió Ft)	416,0	34,7	8,3
Bruttó állóeszközérték XII. 31-én (millió Ft)	361,5	24,0	6,6
Eredmény (millió Ft)	82,2	7,6	9,3

A gyomai üzem minden vonatkozásban a vállalati eredményhez azonos módon járult hozzá, mint Békéscsaba. Azt is láthatjuk, hogy a *létszám* nem nőtt, sőt 1974-re sem kívánunk az 1000 fő fölé menni.

A *termelés volumene* 1973-ban 300 tonnával, 2,7%-kal nőtt. Azonban a kiszállított termékek minőségi összetétele (átlagos színszám, párnázás, stb.) sokkal kedvezőbb volt mint az előző évben. Így érthető, hogy árbevételünk is kedvezően alakult és 419,6 millió Ft-ot realizáltunk. Az összes árbevételi növekedés 32 millió Ft-jából 7,5 millió Ft a Trimetál üzem termeléséből származott.

A létszám stabilizálódására fontos hatással vannak üzemünk kedvező munkakörülményei, melyek a nyomdaipar bármely üzemével állják az összehasonlítást.

A termelésbővülés teljes egészében a gépek intenzívebb kihasználásából, a *termelékenység növekedéséből* származik. Így azután érthető, hogy a relatív *önköltségcsökkenés* hatására a vállalati nyereség 14 millió Ft-tal nőtt az előző évhez viszonyítva. A kedvező eredményalakulás lehetővé tette, hogy dolgozóink bérét minden eddigit meghaladó mértékben emeljük. Az átlagos *bérszínvonal* emelkedése 11,8% volt, vagyis 1 dolgozó 3130 Ft-tal többet vitt haza, mint az előző évben. Ebből központi bérintézkedés hatása 1330 Ft volt, a vállalat saját erőből történő bérfejlesztése pedig 1800 Ft (összes dolgozóra, egész évre számolva.)

Még kifejezőbb a kép, ha az elmúlt 3 év átlagos munkás havi keresetet nézzük:

1970-ben	1790 Ft/fő
1973-ban	2400 Ft/fő

tehát 610 Ft-tal, *34%-kal* nőttek az átlagkeresetek.

A bruttó *nyereségrészesedési* napok száma meghaladja a 30 napot, amiből alaprészesedésként 17,4 napot, vagyis minden kifizetett bér Ft után 6 fillért osztunk fel, s az összes közvetlen kifizetés 23,3 nap.

A nagyszerű eredmények mellett szólnunk kell gondjainkról is. A változó, fejlődő gazdasági környezet új problémákat vetett fel, melyeknek a megoldása fokozott erőfeszítést kívánt a vállalat egész kollektívájától. Az elmúlt év első felében a megszokottnál alacsonyabb leterhelési szint alakult ki. Ez a gond rendkívüli erőfeszítést kívánt kereskedelmi dolgozóinktól. Végeredményben az átfutási idők *lerövidültek,* piaci pozícióink szilárdultak. A termékösszetétel eltért a tervezettől, kevesebb címkét és több dobozt igényelt a piac.

Annak érdekében, hogy kapacitásainkat jobban kihasználjuk, 1974-re kapacitáslekötési szerződésekkel az üzemet 100% felett terheltük le. Piaci oldalról biztosítottnak látjuk a kb. 7–8%-os termelésnövekedést 1974. évre. Meg kell jegyeznünk azonban, hogy a Nyugat-Európában kibontakozó gazdasági válság (energiaválság) hatását ma még nem tudjuk kellően felmérni. Egyes anyagokból megrendelőink is beszerzési gondokkal küzdenek. Dobozgyártásunk eddig teljes egészében tőkés import karton felhasználásával történt. Várhatóan *anyagellátási problémáink lesznek.* A beinduló magyar kartongyártás magán viseli az indulás összes gondját, fontos népgazdasági érdekből mindent meg kell tennünk, hogy a kartongyárat átsegítsük a kezdeti nehézségeken. Ugyanakkor a vállalatunkra jellemző „Kner minőség"-ből sem szabad elvtelenül visszalépnünk.

Megjött a nyereség

Borítékolják a nyereséget

Az 1974-re tervezett árbevételünk 482 millió Ft, 60 millió Ft-tal több az előző évinél, s ebből majdnem 30 millió Ft papírkarton áremelkedések hatására. Bizonytalansági tényezők miatt a reális nyereség szintjét nehéz megtervezni, számításaink alapján *87–89 millió nyereséget* várunk. Ha a körülmények kedvezően alakulnak s munkánkat jól szervezzük, nem kizárt ennél nagyobb eredmény elérése sem. Ebben az évben a vállalati bérszínvonal további 4–4,5%-kal emelkedik.

Üzemünk *szervezettsége* 1973-ban javult. A szervezésfejlesztési tervben 25 határidős feladat szerepelt, s ezeket általában végrehajtottuk. Az 1974-es évre való felkészülésünket nagyban segítette a vállalati irányítás módszereinek korszerűsítése, az az alkotó vita, amely e feladatok végrehajtása során kialakult.

Az előttünk álló évre tervszerű, tudatos munkával készültünk fel. Bízunk benne, hogy az egyre jobban összeforrott kollektíva munkája eredményeként az előzőekhez hasonló sikeres évet zárhatunk majd

Hajnal Károly
gazdasági igazgató

„Nincsen öröm üröm nélkül"

EGY EMBER VÉGIGMEGY AZ ÜZEMBEN

Kíváncsiak vagyunk, milyen gondok és örömök vannak az üzemben, közelebbről nézve: milyen problémákkal küzd a termelés, mi az, aminek a legjobban örül? Ha a címben idéztünk egy közmondást, idézzünk egy másikat is: *„Minél élesebb a fény, annál sötétebb az árnyék"*. És most felvillantjuk a reflektort:

Darida Pál termelési főosztályvezető:

– Legnagyobb gond?

– *Az anyagellátás.*

– Legnagyobb öröm?

– *Januári termelési tervünket mind dobozból, mind címkéből túlteljesítettük.*

*

Südy István gyártásszervezési osztályvezető:

– *Mennyiben teszünk eleget a megrendelők határidőre vonatkozó kéréseinek?*

– Az elmúlt évben nem volt különösebb fennakadás. Ez év I. negyedére a vártnál nagyobb rendelésállomány futott be, a határidőre vonatkozó kéréseket nem mindig tartottuk. A probléma megoldása érdekében a legszűkebb átbocsátási keresztmetszetnél: a stancolásnál mind a három géptípuson *kénytelenek vagyunk túlóráztatáshoz folyamodni.*

*

A megnövekedett termelési feladatok nagyobb megterhelést jelentettek a formakészítésnél is.

Halmágyi László formakészítési művezető mondja:

– Január hónapban a szokottnál több nyomóformával kellett ellátni a géptermeket. Ez *sikerült.* Igaz, hogy nem kis gonddal. Kapacitástervünket a megnövekedett feladatok ismeretében határoztuk meg. Nehézséget jelentett, hogy nyolc nő megy szülési szabadságra. Ezeket más munkakörbe kellett állítani, helyükbe másokat tenni. Különösen a színes formakészítésnél volt szükség nagyobb átszervezésre. Különben is a munkaellátottság ezen a területen a legnagyobb.

*

Ha a szokottnál több a munka a gépteremben, ezt megérzi a formaelőkészítés is. *Ványai Mihály* formaelőkészítési csoportvezető mondja:

– Munkaköröm bővült. Összevonták a fastancakészítést és a szedőtermet.

– Probléma? Van. De *azért vagyunk, hogy megoldjuk.* Eddig sikerült.

– Még egy: új betűket kaptunk. Kérem a gépmester kollégákat, vigyázzanak rájuk, nehogy idő előtt elkopjanak.

*

A reflektor tovább fordul. A géptermekre irányítjuk.

Zelenyánszki András ofszetművezető:

– Két problémánk van. *Első a papír.* Nincs klimatizálva. Nedvességtartalma általában nagyobb, mint a gépterem relatív légnedvessége. Ez a nyomást lelassítja, ezen kívül minőségrontó tényező. *Második gond a TMK.* Igaz, hogy van egy program, de a javítás ennél több időt vesz igénybe. Ezen kívül akadozik az alkatrészellátás is.

*

Molnár János, a dobozgyártás főművezetője:

– Nekünk a karton minősége okozza a legtöbb gondot. Sokszor nedves a karton, de vannak más bajok is. Hazai kartonnal kísérletezünk. Az auflagban előfordulnak szakadozott ívek, a karton felületi nemesítése nem megfelelő. Ezen – véleményem szerint – *lehet segíteni.* Jobb együttműködésre van szükség a papírgyár és a nyomda között. A hibákat a gyártó cég tudomására kell hoznunk, csak így lehet azokat megszüntetni.

*

Percze László a mélynyomó művezetője:

– Sok problémánk van a karton ingadozó vastagsága miatt, lassítja a gép futását. A bosszúság mellett öröm is van: *januári nyomási tervünket* 400 000 stancaütéssel *túlteljesítettük.*

*

Mindenütt a papírral van baj. Beszéljen erről *Szegfű István,* a papírraktár vezetője:

– A külső raktárban lévő papír tárolása korszerű. A baj az állomásról behozott, és közvetlenül felhasználásra kerülő papírral van. Szállítás közben a papírt eső, magas páratartalmú levegő éri. A nylonfólia sokszor sérült, nem védi megfelelően az árut. Ezen nem tudunk segíteni.

*

Ennyit a termelési problémákról. Beszéljünk másról is, ami foglalkoztatja az embereket.

Malatyinszki József, a GYEK csoportvezetője:

– Túlzás nélkül mondhatom, hogy sok üzemi probléma foglalkoztat, és eltekintve egyes emberektől, még olyan is, ami „nem az én asztalom". De most csak egyről, erről senki sem beszélt. Örülök, hogy az ezzel kapcsolatos korábbi rossz véleményem megszűnt, és kedvező változásokról vallhatok az üzemi újságot illetően. Ami az első és második számot illeti, nagyon nem tetszett nekem, sem formáját, sem tartalmát nézve. Ismerve a terveket, mind a tipografizálás, mind a tördelés, képszerkesztés, mind a tartalmi színesség egyre tetszetősebb. Amivel még nem vagyok megelégedve: nem nagyon ismerem a lap kiadási-szerkesztési vezérelvét. Vagy amit ismerek, azzal nem mindenben értek egyet. (Pl. sűríteni a lapszámokat.) Nem tetszenek a kinyilatkoztatás-ízű, utasítás-hangú, hosszú cikkek; nem szívesen olvasom a frázisos, semmitmondó írásokat. Több vitára ingerlő, érvelő, szenvedélyes hangú, és pro és kontra írást olvasnék. És nem utolsó sorban képet és humort.

Hát ennyi... (Sz. F.)

DERŰS, BOLDOG ÖREGSÉGET!

Mi lesz a nyugdíjasok klubjával?

Közös kirándulások,
előadások,
zenehallgatás,
kártyázás
a kívánságok között

A fiatalabb generáció talán úgy gondolja, hogy a nyugdíjkorba lépő idősebb emberek örülnek a korábbi mindennapos üzemi gondok nélküli, csendes pihenésnek. Pedig a pihenés nem azt jelenti, hogy állandóan otthon legyenek, a világ dolgait csak a szomszédokkal, családtagokkal beszéljék meg, hiszen ezzel a bezártsággal csak túlhangsúlyoznák az öregséget. A hosszú, munkában eltöltött évek után hiányzik a régi üzem, a régi kollégák, ahol és akikkel 30—40 éven át együtt dolgoztak. Néha szívesen összejönnének beszélgetésre, emlékezésre.

Ennek a problémának megoldása várható a közeljövőben. Remény van rá, hogy *megalakul üzemünkben is a nyugdíjasok klubja.* Ennek érdekében készítették és küldték el 67 nyugdíjasnak a véleménykutató levelezőlapokat.

Az eddig visszaérkezett válaszok alapján a legkülönbözőbb igények jelentkeztek: *biliárd, tv, zenehallgatás, kártyázás, kirándulás, sakk, ismeretterjesztő előadások, horgászat, a műsorok alkalmankénti közös megbeszélése.* Ennek a sok-sok kívánságnak, igénynek közös nevezőre való hozása jó szervezők és nyugdíjasaink feladata lesz.

Az elmúlt évben a nőbizottság és a szakszervezet által rendezett nyugdíjas találkozó, illetve vacsora *jól sikerült.* Reméljük, aktivitásban később sem lesz hiány, és a sok hasznos, jó elképzelés nem marad kihasználatlanul.

Következő számunkban már részletesen szeretnénk beszámolni a működő klubról, s ehhez *kérjük valamennyi illetékes segítségét.*

Bacsa Ferencné

A SELEJT

Vizsgáljuk meg a **selejtet** *nagyító alatt. Nagyon furcsa kórképet kapunk végeredménynek.*

Definíció: a selejt olyan kifogásolható termék, amelyért vezető és dolgozó egyaránt mérges. Senki sem szereti, mégis van.

Dolgozó: a selejt olyan kifogásolható, de jó termék, amelynek minden esetben a gép az oka.

Vezető: a selejt olyan használhatatlan nyomtatvány, amelyért a dolgozót terheli a felelősség.

Megrendelő: a selejt olyan élvezhetetlen áru, amelyért még rossz pénzt sem érdemes fizetni.

Hogyan „készül" a selejt?

A 0023-as gép elindul a **minőségi nyomtatvány** *című tájékoztatóval. A művezető még utoljára felhívja X kolléga figyelmét a minőségre:*

– Passzert jól beállítani, festéket belőni. Nem kell sietni. Az a lényeg, hogy nagyon szép legyen. Érti, kolléga?

X kolléga annak rendje és módja szerint beállítja a gépet, beigazít. Henger, festék rendben, indulás. Minden idegszála a gépen. Jól viszi, jól poroz, szóval minden oké. A masina 2300-as sebességgel zötyög. Zötty, zötty, zötty, zötty, reccs! Egy ártalmatlannak tűnő ív összegyűrődött, és elnyomott vagy negyven betűt. Rohanás a szedőért, mert a minőség mellett százalék is van a világon.

– Gyorsan, gyorsan, mert áll a gép! A szedő átnézi, átgondolja, körülhordozza a szedőteremben, aztán hosszas vita után munkához lát.

X kolléga ideges, a reviziós szedő nyugodt. Mire a betűkkel lecammog a géphez, 20 perc. A forma ki van nyitva, de nincs lemosva. Ez újabb vihart okoz. Szóba kerül az isten bizonyos cselekedete is. Aztán a szedő kijavítja, levonatot kér, és újabb heves összecsapás után 60 percben alkudnak meg. Ezt a művezető nem igazolja.

Mi lesz a százalékkal? *Rákapcsolni! Mindent bele! Teljes gőzzel előre!*

A gép megrázkódik. Az apparát alig győzi adagolni az íveket. Az oldalmérték még be sem húz, már az ívfogók rántják is tovább. A porzó szinte állandóan poroz. A motor valósággal bőg. **Nem baj, de lesz százalék!** *Y kollégák csak nézik. Mit kibír egy gép! X kolléga elégedetten írja a munkalapját. 102%. Öt nap múlva lejár a* **minőségi nyomtatvány** *című tájékoztató. 5030 helyett csak 4800 az elfogadható, a többi selejt. Valóságos ütközet zajlik le X kolléga és az átadónő között. Csata bontakozik ki X kolléga és a váltótárs között is. X kolléga ideges, a művezető mérges. Százalék nem lesz, prémium nem lesz, selejtjegyzőkönyv lesz.*

Van a selejtnek másik formája is. A **könyvművészet** *szóból egy kis figyelmetlenséggel* **könyművészet**-*et lehet varázsolni, vagy a* **nyomdaalapítás**-*ból el lehet takarékoskodni egy* **a** *betűt és* **nyomdalapítás** *lesz belőle.*

A selejtet senki sem szereti, mégis van! Felhívnám azonban a figyelmet egy szürke tényre: **a selejtet meg is lehet előzni!**

Beinschróth Károly

AZ ANYAGBESZERZÉS GONDJAI

Nyomdánk III. rekonstrukciója nemcsak a termelés technológiájában és a termelés igen nagymérvű felfutásában hozott az 1973. évben igen szép eredményeket, hanem ezzel párhuzamosan *a termeléshez szükséges anyagok skálája is kiszélesedett.* Az anyaggazdálkodás és az anyagbeszerzés területén alapvetően az 1973. évben a következő feladatokat kellett teljesíteni:

1. A kapacitáslekötési szerződésből és a megrendelési állományból adódó termelési igény anyagi biztosításának maximális teljesítése.
2. A rendelkezésre álló forgóeszköz célszerű felhasználása, az optimális raktárkészlet-szinttartás figyelembe vétele.
3. A kereskedelmi osztály rendelésvállalásainál alkalmazott rugalmasságot figyelembe véve, szükség esetén operatív intézkedéssel biztosítani megrendelőink soron kívüli igényeinek teljesítését.
4. Az előre nem minden esetben tervezhető anyagszükségletek kellő időre történő biztosítása.

Elmondhatjuk, hogy az 1973. évben a felsorolt feladatok teljesítése *rendkívüli erőfeszítéseket kívánt.* Az év elején a meglévő raktárkészlet, és az általában pontos határidőtartás lehetővé tette az ütemszerű anyagbiztosítást.

Import anyagaink beszerzése az 1973. év májusától kezdve rendkívül vontatottá vált. A formakészítési anyagoktól a kartonig a havi termelési programunk anyagi biztosítása külön gondot jelentett. E rendkívüli nehéz időben az állandó szoros kapcsolat a Lignimpex Külkereskedelmi Vállalattal, a Papíripari Vállalat Kereskedelmi Igazgatóságával és a Nyomdaipari Grafikai Vállalattal adott lehetőséget az anyagok kellő időben történő beérkeztetésére.

Ma már elmondhatjuk, hogy a felsorolt komoly nehézségek ellenére 1973. termelési igényünk anyagilag biztosított volt, és anyaghiányból említésre méltó termeléskiesés nem volt. Eredményeket értünk el a PV. Dunaújvárosi Papírgyárával tartott szoros, hosszútávú kapcsolat sosán a 80 g/m² -es optinolos ofszetpapír megfelelő minőségének eléréséné. Fontos tényezőként kell ugyancsak megemlíteni, hogy 1973. év végén a PV. Budafoki Kartongyárában üzemelő kartongép első szállítmányait módunk volt kipróbálni és nagyon reméljük, hogy közös fáradozásunk eredményeként megfelelő minőségben *mind nagyobb mennyiséggel tudunk hazai kartonból megrendelőink számára jó minőségű dobozokat készíteni.*

Gálosi Lajos
anyaggazd. oszt. vez.

EXPORT-LEHETŐSÉGEINK

Külföldi kiállítások tapasztalatai

Exporttevékenységünk fejlesztése céljából az elmúlt évben *Varsóban, Moszkvában árubemutatót* tartottunk, és *Brnóban* részt vettünk *az EMBAX '73 Nemzetközi Csomagolástechnikai Kiállításon és Vásáron.* Mind az árubemutatókon, mind a kiállításon a Papíripari Vállalattal, a Lignimpex Külkereskedelmi Vállalattal és a Globus Nyomdával közösen állítottuk ki termékeinket. Az árubemutatókra csak a

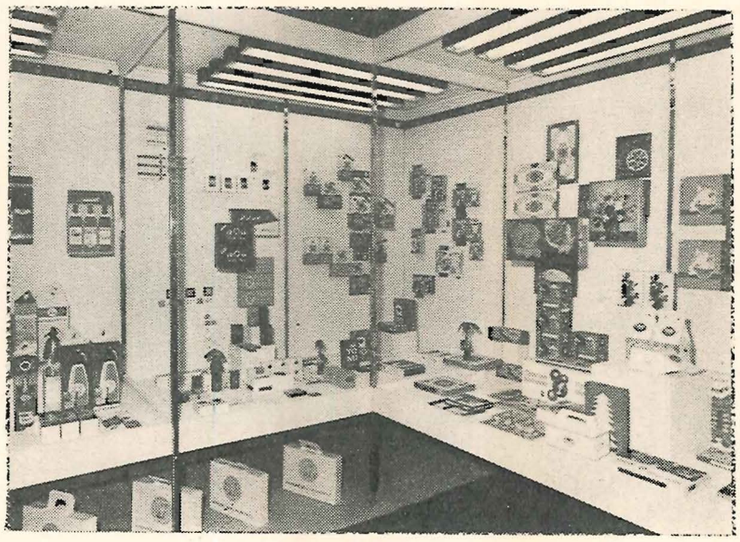

A moszkvai kiállítás

felhasználó vállalatokat és a csomagolási szakembereket hívtuk meg, a kiállítást a nagyközönség is megtekinthette.

Mindhárom városban a kiállított *termékeink megnyerték a látogatók tetszését.* Termékeink iránti érdeklődés ez évben már megrendelés formájában realizálódik. A brnói kiállítás alkalmával ismerkedtünk meg az osztrák *Hofmann Druck* cég tulajdonosával, akinek február hónapban már dobozt szállítottunk. Minden reményünk megvan arra, hogy ezzel a nyugati céggel kapcsolatunk tovább bővüljön, hiszen az eddig adott árajánlatainkat kedvezőnek minősítette. A február hónapban leszállításra kerülő dobozok minősége *meghatározó lesz további kapcsolataink alakulásában.*

A brnói kiállítás

A szovjet választékcsere keretén belüli exportunk volumene már jelentősebb. Ez évben előreláthatólag sikerül teljesítenünk a *30 millió forint értékben meghatározott szovjet exporttervünket.* Sőt, megvannak a lehetőségeink, hogy azt túl is teljesítsük, amennyiben a szovjet–magyar választékcsere kontingens volumene emelkedni fog, mivel a szovjet partner részéről az igény megvan. A fent említett forint összeg kb. 600–700 tonna terméket jelent.

Minden reményünk megvan arra, hogy az 1974. évre kitűzött exporttervünket teljesítjük és az előző évekhez képest jelentős exportnövekedésről számolhatunk be az év végén.

Megyik András
ker. oszt. vez.

Közel százötvenen üdülhetnek 1974-ben

Ha lassan is, de közeledik a nyár, az emberekben feltámad az üdülési kedv. Az üzemben 120 igényjogosult van, tehát olyanok, akik két éve, vagy ennél hosszabb ideje nem vettek részt szakszervezeti üdültetésben. A jelentkezők száma sokkal több, mint az igényjogosultaké.

Nem akarunk elkeseríteni senkit, de *Lakatos* Béláné üdültetési felelős nem sok jóval biztat minket. *Az I. félévre 17 beutalót kaptunk,* főképpen hegyes vidékre. Hajdúszoboszlóra egy személy mehet üdülni, családi beutaló is egy van. Szanatóriumi beutalót kettőt kaptunk.

Ki kap beutalót? Ebben a kérdésben a műhelybizottságok döntenek.

Elkeseredésre nincs ok. Mintegy 35 fő töltheti nyári szabadságát Balatonlellén. Miskolc-Tapolcán kb. 50 fő üdülhet, főleg családosok és az NDK-ban 14 fő cserealapon, valamint 15–20-an a Dániel úton. Ezen kívül itt van a szanazugi üdülő is, amely nemcsak kényelmet, hanem nagyon kellemes időtöltést biztosít.

MEGOLDÓDOTT A MÉLYNYOMÓ-FOGASKERÉK KÉRDÉS

A technológiai utasítás értelmében a GYEK a mélynyomó munkatáska kitöltésekor köteles volt fogaskerék-számítást végezni. Ehhez bemért kartonmintákra volt szükség, melyek a legtöbb esetben nem álltak rendelkezésre. Amikor a formát beemelték, általában akkor hozták a kartonmintát. Ekkor kezdődött az izgalom, vajon van-e olyan fogaskerék, amilyen a kartonvastagsághoz kell?

Ezt a bizonytalanságot szüntette meg *Malatyinszki József* GYEK-csoportvezető, aki *minden meglévő hengerkerületre, 0,33 mm-től 0,65 mm-ig terjedő kartonvastagságokra az összes fogaskerék-variációkat kiszámította* és táblázatba foglalta. Ennek alapján a mélynyomó gépnél percek alatt bárki megállapíthatja, hogy a bemért kartonvastagsághoz milyen fogaskerék szükséges.

Öltöző épül Szanazugban

Tavasztól őszig kedvenc kirándulóhelyünk a szanazugi üdülő. Egyre többen keresik fel, ezért szükségessé vált a meglévő nyitott szín helyett egy fedett közös öltöző építése. A létesítmény egyik fele zárt, másik fele nyitott lesz, közös rendezvények tartására alkalmas.

Az új öltöző ez évben elkészül.

AUTÓBUSZT VÁSÁROLUNK

Régi vágyunk valósul meg az idén, ha leszállítják a megrendelt autóbuszt. A szabad idő jobb kihasználása, a tanulmányi kirándulások kedvezőbb lebonyolítása érdekében 25 férőhelyes Robur autóbuszt rendeltünk.

Kerekasztal-beszélgetés

a szakmunkásképzésről, a munkásműveltségről

A gyomai üzemben vagyunk, *Petőcz Károly* telepvezető szobájában. A könyvszekrényben temérdek könyv sorakozik, a legutóbbi évek termékei. Találomra kiemelünk néhányat, forgatjuk, nézegetjük, belelapozunk. Egyértelmű megállapítás: *szépek*. Kifogástalan a szedés, a nyomás és a kötés. Önkéntelenül is az az érzés alakul ki bennünk, hogy ezeket a könyveket szakmájukat szerető, magas képzettségű szakemberek csinálták.

Megkérdezzük Petőcz Károly telepvezetőt, *így van-e?*

– Nem egészen. Az igazság az, hogy ezek a könyvek *nagy erőfeszítés* árán jönnek létre. Jobban képzett, önállóan gondolkozó, magasabb általános műveltségű szakmunkásokkal ezt az eredményt kevesebb munkaráfordítás árán lehetne elérni. Ha – sportnyelven szólva – az emberek könnyebben vennék az akadályokat, az forintban is realizálódna.

Hogy Petőcz Károlynak igaza van-e, vagy sem, az a következő beszélgetés során tisztázódik. Ezért határoztuk el, hogy a címben szereplő témákról *„kerekasztal-beszélgetést"* folytatunk. Az embereket szándékosan spontán jelöltük ki, nem a legjobb szakmunkásokat válogattuk össze, bár biztos, hogy van köztük ilyen is. Elsősorban fiatalokra esett a választásunk, hiszen nemcsak a jelent képviselik, hanem a jövőt is. A következőkkel ültünk le beszélgetni: *Czikkely Klára* kéziszedő, *Nagy Istvánné* monószedő, *Beinschróth Károly* gépmester, *Terdik Károlyné* könyvkötő, *Krucsó Lászlóné* könyvelő.

Czikkely Klára kéziszedőtől kérdezzük:

– *Meg van-e elégedve saját általános műveltségével?*

– Igen, azért jártam annak idején gimnáziumba.

– *Érzi-e a tanulás előnyét gyakorlati munkájában?*

– Igen. Az iskola nemcsak tudást ad, hanem gondolkodásra is nevel. Sok olyan probléma van, mellyel ezelőtt a művezetőhöz fordultam. Most ezeket egyre önállóbban oldom meg.

– *Szakmailag képezi-e magát?*

– Szívesen vennék részt szervezett tanfolyamon. Nekünk kéziszedőknek a címnegyedek szedésénél legnagyobb problémát jelent az egalizálás. Erről szeretnék előadásokat hallgatni.

Nagy Istvánné 1966 óta dolgozik mint monószedő. Könyveket, prospektusokat szed. Ez a profil, a munkák bonyolultak.

Beszélgetés a brigádvezetőkkel

– *Mi okozza a legnagyobb problémát?*

– Jelenleg katalógust szedek. Sok gondom van vele, sokszor fordulok kérdésekkel a művezetőhöz.

Leszűrjük a tanulságot: ha a megszokottól eltérő munkát végez, jelentkeznek a gondok. Hiányzik a szélesebb látókör, az önálló gondolkodásra való készség. Ezen lehet segíteni olyan képzéssel, amely nemcsak a szakmai kereteket bővíti, hanem megtanít gondolkozni is.

– *Milyen tanfolyamot végzett?* – kérdezzük.

– Az elmúlt évben vettem részt MTESZ-tanfolyamon, ahol a könyvek tervezéséről hallgattunk előadásokat.

– *Érzi-e ennek hasznát gyakorlati munkájában?*

– Igen. Aki könyveket szed, ismernie kell a tervezést is, mert így tekintheti át a dolgok miértjét. Ha ez hiányzik, értelmetlenül áll a problémák előtt.

– *Miről szeretne előadásokat hallgatni?*

– Az akadémiai helyesírásról. A kéziratokban gyakori a helyesírási hiba. A költséges és időtrabló korrigáláson csak a helyesírást jól ismerő szedő segíthet.

Beinschróth Károly gépmestert kérdezzük:

– *Mi a legnagyobb gond?*

– A betűtípusok ismerete. Új betűtípusokkal gyarapodtunk. Tudni kellene, milyen betűtípusról, milyen papírra, milyen nyomáserősséggel kell nyomni. Erről szeretnénk előadásokat hallani.

Terdik Károlyné könyvkötő 1966 óta dolgozik az üzemben. Érettségi után lett ipari tanuló, jelenleg cérnafűző gépen dolgozik.

– Tudom, hogy az idén szálhegesztéses hajtogatógép kerül az üzembe, a cérnafűzés kiszorul. Szeretnék érteni más gépek kezeléséhez is.

Erre – gondoljuk – van lehetőség. Akár a kötészeten belüli munkaszervezéssel, akár szervezett oktatás formájában.

Utoljára *Krucsó Lászlóné* anyagkönyvelőtől kérdezzük, *hogyan szeretné magát tovább képezni?*

– Közgazdasági továbbképzésre gon-

A SZÉP KÖNYV PROBLÉMÁI (III.)

A szép könyv és a gazdaságosság

Ha egy termékben több elvont tényező rejlik, és ha benne a legtöbb szemlélő számára rejtve is marad a komponensek egy része; ha a végső forma nagymértékben függ az előállításban résztvevő dolgozók egyéniségétől; ha a termék már alkotásnak minősül, melyben megannyi művészi részlet testesül meg, akkor mindig felmerül az, hogy vajon mennyivel ér többet az ilyen termék, mint az átlagminőségű. Egyáltalán lehet-e, szabad-e ezen alkotásokat az előre kidolgozott, sok konkrétumot tartalmazó, átlagminőséget feltételező tarifákkal kalkulálni.

Egyáltalán létrehozható-e olyan árszabás, amely ezeket az összetevőket is kifejezi, amelyek megtestesülnek egy bizonyos átlagszínvonal feletti termék-kvalitásban? Meghatározható-e az átlagszínvonal, vagy hol húzható meg az a bűvös vonal, amely alatt a hétköznapok igényeinek, az átlagember elvárásainak felelnek meg iparunk termékei, vagy amely fölött már nagynagy tisztességgel, magasabb szaktudással készül egy bizonyos kvalitás. Persze, az is felmerülhet, hogy miért szükséges az ilyen termékek kalkulációját tarifák korlátai közé kényszeríteni, vagy miért elsődleges a tarifa, *amelyhez* szabjuk a termék minőségét: olyan színvonalat megállapítva számára, amilyen az adott (engedett) ártételek között az adott üzemben lehetséges.

Ez tehát régi problémája iparunknak, hiszen elődeink sem tudták mindig az ilyen minőség miatt felmerülő üzemi plusz költségeket a termék árába beépíteni.

Mind *Kner Imre,* mind pedig *Tevan Andor* több ízben panaszkodott arról, hogy a más nyomdákban készített nem szakszerű, sokszor dilettáns munka, silány minőségű termék, a hevenyészve összevágott kiadvány alacsony árával versenyezni nem tud; egyikőjük sem akar ilyent csinálni, *de nem is tud ilyen színvonal előállítására* vállalkozni. Mindkettőjükben természetes volt a minőség iránti igény, hiszen ez következett szakmai műveltségükből, tájékozottságukból, egyéniségükből, s miután ilyen és hasonló okokból üzemünket mindketten a kvalitásos munkára és termékre rendezték be, üzleti körüket így alakították ki, még akkor sem tudtak volna a megállapított és jogosan alkalmazott árszínvonal alá menni, ha erre különben a piaci helyzet, a munkaellátottság őket valamiképp kényszerítették volna is.

Vizsgáljuk meg ezúttal azt, hogy milyen összefüggés van *ma,* más gazdasági viszonyok között a minőség és az üzemi költségtényezők között. A minőség alatt itt – ahogy arról már szó esett – most nem az általánosan elfogadott meghatározókkal készült termékeket értem, hanem e szint fölött álló, *esztétikai és kiviteli többlettel rendelkező* könyveket, vagy más nyomdai termékeket. Mint ahogy Knerék – Tevanék idejében is pontosan erről volt szó.

Hogyan találja meg ma a minőségi terméket előállító kollektíva a számításait, nem kerül-e hátrányba az átlagminőséget kibocsájtó, a sériagyártásra berendezkedő nagyüzem dolgozóival szemben? Vajon a magasabb szakmai színvonal, a műgond, a törődés, az igényes rendelői kör kialakítása és megtartása, a minden téren befektetett többletmunka realizálódik-e valamiképpen az árakban? Hiszen esetünkben kötött ártípusú termékekről van szó, ahol csak bizonyos korlátozásokkal lehetséges az effektív, közvetlen többletráfordításokat (és semmi mást!) áthárítani.

Ezúttal tehát vizsgáljuk meg azt, hogy a kifejezhető, látható többletráfordításokon túl milyen tényezők milyen mértékben befolyásolják az általunk előállított termékek önköltségét.

MAGASABB ÓRABÉREK – ALACSONYABB SZINTEK

A nagyobb tudást, a hosszabb gyakorlat megállapodott és koncentrált szakmai ismeretét, a komplexebb műveltséget, a flexibilitást és a gyorsan mérlegelő gondolkodást magasabb órabérrel szükséges elismerni. Még akkor is, ha az ilyen egyén vagy gárda nem a képzettségének megfelelő munkát kap átmenetileg.

A nagy teljesítményű, bonyolult gépek kezelése, azok hatékony működtetése kvalifikált, több oldalúan képzett (talán nem is annyira szakembert, mint inkább) technikust igényel. Hivatkozzunk csak hazai példára: Knerék a fővárosi bértarifát fizették Gyomán, holott az árszabály szerint jóval alacsonyabb vidéki II. járt volna. Természetes, hogy ebben az elhatározásukban szerepet játszott közismert munkásérzelmük és szociális gondolkodásuk, szerintem azonban sokkal inkább az a felismerés, hogy a kvalitást az állandó és egyenletes termékminőséget csakis jól felkészült, elégedett, *állandó* szakmunkásgárdával lehet biztosítani. Ennek érdekében vállaltak tehát jóval nagyobb terheket, mint üzlettársaik máshol az országban.

A kvalitás létrehozása a legtöbb esetben több időt igényel, mérlegelő munkát kíván, ezért ilyen okokból a műszaki normák, a teljesítményszintek igencsak kisebbek az országos átlagnál. Számos esetben meg semmiféle szintkövetelmény nincs, holott a társüzemekben ezek szolgáltatnak biztos bázist a gazdaságosságnak és ritmusnak. Túlságosan hosszadalmasan nem szükséges bizonyítani azt, hogy két nyomdában előállított azonos termék főként ilyen okokból mutat nagy eltéréseket a ráfordítások oldalán, míg az árbevétel mindkét esetben közel azonos.

KÍSÉRLETEZÉSEK, PRÓBAGYÁRTÁSOK

Annak ellenére, hogy a termék nyomdai munkáit részletes kiadói tervezés, mű-

dolok. Az összefüggések ismeretében nagyobb lelkesedéssel végezném munkámat.

Petőcz Károly jó ismerője a felmerült problémáknak, melyeket így sommáz:

– *Knerék jól és sokoldalúan képzett szakmunkásgárdát alakítottak ki, és ezeket jól meg is fizették. Nekem az a véleményem, hogy aki többet és jobban tud, az többet is kapjon. A szakmaszeretet becsülendő dolog, de nagy ösztönző a pénz. A technika fejlődik, ezzel lépést tartani csak állandó továbbképzéssel lehet. Aki nem tanul, az lemarad. Nemcsak a munkában, a fizetésben is.*

A beszélgetésekből azt a tanulságot szűrtük le, hogy a dolgozók igénylik a szakmai továbbképzést, és itt PNYME-re hárul ennek a kérdésnek a megoldása.

Südy Istvánnak, a PNYME megyei titkárának elmondottuk a gyomaiak kívánságait. Megmutatta a PNYME gyomai csoportjának ez évi programját, melyben többek között a következők szerepelnek: egyedi, műhelyenkénti (szedő-, gépterem, kötészet) összesen hat előadás központi előadókkal, helyesírási tanfolyam 6–8 előadással.

Ezek többé-kevésbé kielégítik a felmerült igényeket.

– *Kezdeményezzenek a gyomaiak.* Közöljék velünk igényeiket, ezeknek igyekszünk eleget tenni – mondja Südy István.

Ha a gyomai üzem dolgozóinak iskolai végzettségét nézzük, a kép kedvező. Igaz, hogy 200 főből 31 dolgozó nem végezte el a nyolc általánost, viszont 59 fő érettségizett, jelenleg öten járnak nyomdaipari technikumba. *Éljenek tudásukkal, legyenek eleven szellemi erő. Legyen bennük kezdeményezőkészség, és akkor Petőcz Károly egyszer azt mondhatja:*

– Nem is volt olyan nehéz, amit csináltunk...

Szenei Ferenc

Amikor a gyors intézkedés megszünteti az apró bosszúságokat

Egy termelési tanácskozás után

A gyomai részleg géptermében ritkán tapasztalható élénk, és sok konkrétumot tartalmazó termelési tanácskozás volt februárban. Két, itt elhangzott problémával foglalkozom ezúttal.

Szalókiné kirakó szaktársnő a vele szemben lévő *fehér fal egyhangúságát kifogásolta*, melynek állandó látása *különösen az éjszakai műszakban* kellemetlen. Javasolta a fal színesre átfestését. A felvetett probléma *egy hónapon belül* úgy nyert elintézést, hogy a Grafikai Vállalattól megvásárolt műanyag tapétát a gépterem Petőfi brigádja társadalmi munkával „felszerelte". *Beinschróth* kolléga, a hibás, repedéses formadeszkák miatt emelt szót, melyre azt az intézkedést tettük, hogy alumínium lemezből házilag készítjük el a „formadeszkákat".

Apróság... apróság... De hát ilyen apróságokkal *is* tudunk hasznosat csinálni. Különösen jó az, ha nem egy embernek kell mindent kitalálni, hanem a kollektíva mondja meg, mire van szüksége. Köszönet ezért a „bátraknak", akik javasolni „mertek"!

Szász Pál

Sajátmaguk is tipografizálnak könyveket

Hat betűtípussal rendelkezik a gyomai üzem

Tíz esztendővel ezelőtt csupán kézi szedéssel készültek könyvek Gyomán.

Négy betűtípus állt rendelkezésre: Bodoni, Plantin, Egyetemi Antikva és Chochin. Később a monokopogtató és öntőgép Békéscsabáról Gyomára került két betűtípussal: Bemóval és Gillel. A kiadói igények, a mindig változatosra és szebbre való törekvés újabb betűtípusok beszerzésére ösztönözték a gyomai üzemet.

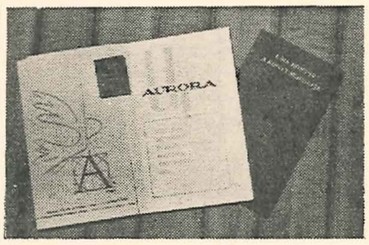

Gyomán tipografizált könyvek

A régi keményírás múzeumi tárgy lett. Jelenleg hat betűtípus van Gyomán: *Bembo, New Times, Garamond, Plantin, Gill és Romulus.*

A betűtípusok széles választéka tovább erősíti Gyomának a művészi könyvgyártásban elfoglalt hagyományos pozícióját, de újabb problémákat vet fel. A kiadók nem minden esetben élnek a lehetőségekkel, tipográfiai terveiket nem mindig a nyomda adottságaihoz igazítják. Szükségesnek látszik egy olyan kezdeményezés, melynek keretében a kiadók tipográfiai terveiket megbeszélnék a nyomda illetékes szakembereivel. Ez kétségtelenül a minőség még magasabb fokát eredményezné.

Nagyon jó dolog az, hogy a nyomda helyi kiadványai lehetőséget adnak a tipográfiai tervezésre. Ilyen volt az elmúlt évben *Bibliotheca Bekesienes*, a *Makói árvíz* és az *Új Aurora*. Mind a három kiadvány művészi színvonalú. Az Új Aurorát *Kass János* illusztrálta.

Mint érdekességet jegyezzük meg, hogy a *Makói árvíz* eredeti példányából egyetlen van az országban, mely a Szegedi Könyvtár tulajdona, a gyomai fakszimile kiadvány révén közkinccsé vált.

Korszerűsítjük a gyomai TMK-t

A javítások gyorsabb végzése érdekében ez év végéig beszerzünk egy E 1500-as esztergapadot 300 000 Ft értékben.

Új tégelysajtókat kap Gyoma

Két db új, kézi berakású tégelysajtót kap gyomai telepünk, melyek ez év szeptember 30-ig kerülnek felállításra.

szaki szerkesztés előzi meg, szükséges a gyártás különböző szakaszaiban, vagy bizonyos részletek munkáinak megkezdése előtt a próba- és mintagyártás, a próbaszedés, vagy a szedésvariánsok elkészítése. Ez olyan értelemben szükséges, mint amilyennel szükségesek a zenekari próbák az előadás megkezdése előtt, holott a zenekar tagjai egyedenként kitűnő ismerői Bach-nak, Beethoven-nek és mestereik a hangszeröknek. Persze lehet akár próba nélkül is interpretálni, de nem értő közönségnek.

*

A kiadói tervek ellenőrzése, egyeztetése, a kívánt színvonalú megjelenítés miatt igencsak szükségesek olyan kísérletek, ráfordítások, melyek a kalkulációban szintén nem realizálhatók. De a kényes részletek biztonságos kivitelezése, a termék színvonala, a márka védelme stb. megkövetelik mindezt még a nagy gyakorlattal és magas képzettséggel rendelkező szakmunkásgárdától is.

Kétségtelen, hogy sok szerkezeti, esztétikai hasonlóság van a különböző könyvekben, de nincs két teljesen egyforma. Minden könyv egyedi és sajátos, ezért nem lehetséges olyan paraméterekkel indítani a gyártását, mint amilyenekkel magához a könyvhöz felhasznált anyagokat (pl. betűt, papírt, festéket stb.) gyártották. Innen is magyarázható, hogy a könyvben szereplő sokféle szempont művészi szintézise, próbálkozásokat, kísérletezéseket igényel legfőképp a formakészítés szakaszában, és még a legkiválóbb tipográfusnak is szükséges a végleges forma kialakítása előtti kísérlet.

A FELSZERELÉS ÁLLAPOTA, BETŰK VÁLASZTÉKA, GÉPEK

A korszerű termékek gyártása, korszerű felszerelést, jó műszaki színvonalon álló gépeket követel egyrészt. A minőségi könyv esztétikai oldala, formakészítése másfelől feltételezi a megfelelő és szükséges betűválasztékot, hogy a különböző korok és különböző irodalmi témák a helyes stílusnak és jó terveknek megfelelő, tisztességes tipográfiával jöhessenek ki. Az természetes, hogy öt-hat betűtípusnak meg kell lenni egy olyan officinában, amely a szépirodalmi könyvkategória kvalitásainak előállítására vállalkozik. Mindezen tárgyi feltételek biztosítása sokkal többe kerül az ilyen üzemnek, mint annak, amely nem ezt a fogyasztói vagy rendelői igényeket elégíti ki. Vitathatatlan tehát ezen okok miatt a magasabb költségszint, a normálistól felfelé eltérő önköltség.

VÁLASZTÉK A RAKTÁRKÉSZLETBEN

A minőségi könyvkategória az alkalmazható anyagok bővebb választékát, az anyagok esetleges konvertálását igényli. Nem elegendő csupán két-háromféle szövegpapír és kötőanyag, mert a termékek sokféle témája, azok ismét sokféle feldolgozása, a piaci és a kiadói, a szerzői és a társadalmi szempontok különböző anyagfelhasználást igényelnek. Ezen anyagok beszerzése legtöbb esetben a szokásos időknél több időt vesz igénybe, azokénál jóval bizonytalanabb. Ezért a raktárkészletet ennek megfelelően szükséges kialakítani, ami megint csak a vállalati költségeket növeli. Hiszen drágább anyagokról van szó, és az átlagos készletgazdálkodási ütemnél jóval lassúbb forgási sebességről, mert a bizonytalan beszerzési viszonyok miatt is biztonságra kell törekedni a beszerzések időpontjainak megválasztásánál is. Íme, ismét olyan tényező, amelyet a könyv termelői árába beépíteni nem lehet, pedig a vállalatnál *valós* többletköltség jelentkezik: elsősorban nem is a nyomda érdekében, a nyomda miatt, a nyomdai munka minőségéért. Ez leginkább kiadói ügy, a tervezés témája, a nyomdától teljesen független tényező, bár szerepe kétségtelen a termék kvalitásában. Egy megjegyzés: éppen az anyagok sokfélesége miatt a nyomdában több kísérletre, próbagyártásra van szükség, mint egyébként.

*

E néhányon kívül még több hasonló tényező is lenne ugyanezen indokokkal, de talán ezekkel is sikerült ismertetni mindazokat, amelyek elengedhetetlenül szükségesek ugyan a jó minőségű könyvkategória készítéséhez, de amelyek nem szerepelnek semmilyen tarifában sem. Ezek olyan tényezők, amelyek beépülnek ugyan az üzem költségszintjébe, de nem növelik az árbevételt még a ráfordítás mértékében sem.

A művészeti részleteket tartalmazó kvalitás iránti igény megvan napjainkban, társadalmunkban. A művészi alkotások (kép, szobor stb.) pedig kezdenek »otthon« lenni a lakásokban, s megtalálhatók a klubszobákban, a tereken, a munkahelyeken. Természetesen az egyes alkotások között kisebb-nagyobb értékkülönbségek vannak (mely különbözőségek tárgyalása nem feladatunk). Minden városunkban alkotnak művészeink, de vannak egyes művészeti iskolák, műhelyek, melyekből kikerült alkotások színvonala magasan az átlag feletti, melyek nagyon keresettek, melyekhez igazodik a többi; ennélfogva az értékük is nagyobb az átlagosnál.

Az ország majd minden nyomdájában készül könyv, ezeknek a minősége – hasonlóan az iménti fejtegetéshez – azonban természetesen nem egyforma. De nem egyenlő a befektetett tárgyi és szellemi munka mennyisége és színvonala sem. Vannak nyomdák, »iskolák«, ahonnan döntő többségben az átlagosnál jobb színvonalú termék kerül ki; amely nagyobb ráfordításokat, költségesebb »karbantartásokat« tartalmaz, mint az átlagos színvonalú. Tehát többet is ér annál. Nos, ezt – úgy érzem a legteljesebb joggal – jobban meg is kell fizetni az előállító vállalatok számára, mert még az esetlegesen elérhető magasabb árszínvonal mellett ezek a nyomdák nagyon-nagyon sok olyan költségtényezőt vállalnak, amelyek sehol és semmiképpen bele nem épülhetnek az árba.

*

Mindezek után mondjuk ki talán röviden: *érdemes tehát szép könyvet csinálni; az igényes munka alakítja legjobban az embert; a kvalitásban testesül meg egy magasabb és összetettebb érték.*

PETŐCZ KÁROLY

Miért nem járok a zsüribe?...

Amikor 1973 februárjában zsüritagnak delegáltak, az első néhány alkalommal nagy lelkesedéssel eljártam, azután – töredelmesen bevallom – elmaradoztam. Most örülök, hogy az újság hasábjain elmondhatom indokaimat, mert szívem szerint *javítanék a zsüri és a grafikusok tevékenységén.* Nézeteimmel nem állok egyedül, bár vitatták is már. Legutóbb a grafikusokkal is beszélgettem, sokat okulva e beszélgetésből. Mondanivalóm, és a szűkös hely közti ellentmondás arra késztet, hogy tömören fogalmazzak, a teljesség igénye nélkül, de az érthetőség határain belül.

A zsüri ügyrendje megszabja a zsüritagok névsorát, amellyel kezdettől fogva nem értettem egyet, mert személyi elfogultság lehetősége forog fenn. Érdekes, hogy a grafikusok viszont az esztétikai szakértelem szempontjából bírálják a zsürit (ez a nézet vitatható). Egyébként a tagok számát ténylegesen *lehetne növelni,* és főleg nem három fővel zsürizni!

Ami a zsüri hármas funkcióját (esztétikai, kereskedelempolitikai, technológiai) illeti, az rendjén van, még sorrendileg is. Az első baj ott van, hogy az esztétikai ismérv magyarázatául summásan csak ennyi áll: *„...amit röviden fogalmazva «Kner minőségnek» nevezünk...”* Ez egyrészt édeskevés, másrészt sokan vitatjuk, hogy Kner-szépségminőségnek számít-e az olyan termék, ahol az apró betű használata nem funkcionális, a nyomatlan terület és a szöveg aránya mérhetetlenül eltolódott, vagy Kner-szépségminőségű egy olyan „álmodern” grafika, amelybe nyugodtan lehetne csomagolni vetőmagtól kezdve gyermekjátékig mindent, annyira jellegtelenek. Sokan nem tudunk egyetérteni az ügyrend azon pontjával sem, amely kimondja, hogy a zsürinek *„...különösebben nem feladata az anyagkihozatal gazdaságtalan megoldásainak bírálata...”* Nem lehet továbbá Kner minőségről beszélni akkor sem, ha elfogadjuk az ügyrend szavait, mely szerint a zsüri „... az idegen grafikusok által készített grafikákat, terveket kizárólag technológiai szempontból bírálja...” Mennyi „művészi zsengét” kell így befogadnunk!

A grafikusok általában nincsenek megelégedve a zsüri díjszabásaival, mondván, hogy azok következetlenek. Igazuk is van, azzal a véleményemmel kibővítve, hogy semmiféle rendelet nem írja elő, hogy a zsüri szabja meg a grafika díjait, végezze azt el egy külön megbízott személy!

Igen lényeges hibának tartom a grafikai jegyzőkönyvek rendkívül pontatlan kitöltését, ami viszont már a ker. osztály dolgozóinak terhére írandó. Hiába szól pl. úgy az ügyrend, hogy a jegyzőkönyvben nem szerepelhet, hogy „...megbeszélés szerint...”, mégis napirenden van ez a hiba is.

Érdekes megállapítás egyébként – amit a grafikusok is elmondtak –, hogy igen alacsony színvonalú e részleg informálása. Ezen túlmenően, bár a grafikusok panaszkodtak e technológiai kötöttségek miatti művészeti szárnyszegésre, saját maguk bevallották, hogy nem kapnak kellő tájékoztatást technológiai és szakkérdésekben saját osztályukon belül. Helyteleníthető továbbá a grafikusok és a kiviteli rajzolók közti átmeneti kérdések megoldásának hiánya is.

Nem volt célom a grafikusok és a zsüri abszolút elmarasztalása, hiszen pozitív munkásságuk eredményét mutatja az 1973-as év mérlege is: 640 grafika készült a Kner Nyomdában, amelynek mintegy 90%-a kivitelezésre is került. A cél inkább az, hogy a sokunk által észlelt hibák kijavításával tovább öregbítsük nyomdánk hírnevét.

Malatyinszki József

„ÉBRENLÉTI ÁLOMKÉP”

festmények kiállítása

Első önálló kiállítás a Kner Nyomdában

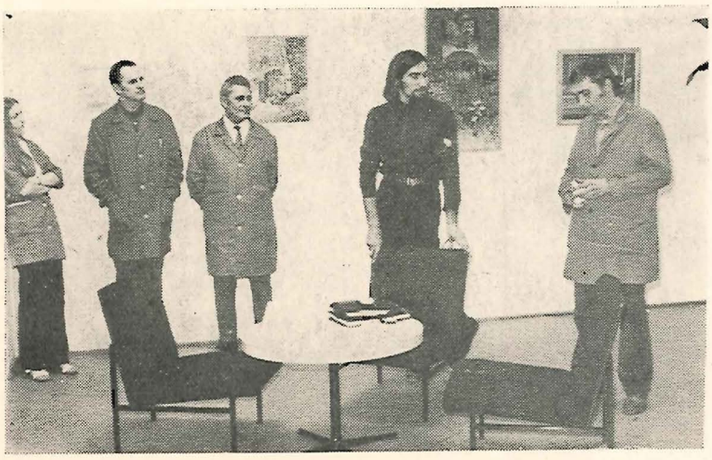

A kiállítás megnyitása

A február 20-án megnyitott házi tárlaton találkoztunk először üzemünk fiatal dolgozója, *Farkas Imre* „Ébrenléti álomkép” című műveivel. A néhány napig kiállított képeket – a vendégkönyv tanúsága szerint – igen sokan megtekintették.

Újjáalakult a kultúrbizottság

Párt- és tömegszervezetek képviselői a kultúrbizottságban

A kultúrbizottság első ülése

911 000 kötet könyv egy év alatt

A gyomai üzem az elmúlt évben 98 könyvet gyártott, összesen 911 000 példányszámban, 375 tonna mennyiségben.

A népszerű minikönyvekből két kiadvány készült: *Apollonius királyfi,* valamint *Arany és Petőfi levelezései.* Mindkét kiadvány nagy sikert aratott a minikönyvgyűjtők egyre népesebb táborában.

82 000 forint segélyezésre

A vállalat és a szakszervezet az elmúlt évben 82 550 Ft-ot fordított segélyezésre, mely 246 fő között került szétosztásra. A részletes lista a következő: szülési segély: 14 350 Ft 41 esetben, temetési segély: 4050 Ft 9 esetben, házassági segély: 8650 Ft 35 esetben, 26 300 Ft szociális segélyt kapott 88 fő, 7900 Ft karácsonyi segélyt kapott 22 fő, 7600 Ft segély került szétosztásra 19 fő között, 2 nyomdászárva 1000 Ft-ot kapott, 8 gyermekgondozási szabadságon lévő anya között 4800 Ft-ot osztottak szét, 22 fő kapott beiskolázási segélyt 7900 Ft értékben.

„KÉRJ BOCSÁNATOT”

Magyarázat: a Ludas Matyi 52/1973. számának *„Tücsök és bogár”* rovatában jogosan kicsúfolja a címke helyesírási hibáit. A Kner Nyomdában csak az emblémát nyomták (persze az impresszum rossz helyen van), a szöveget a Kecskeméti Konzervgyár nyomta. Szégyellhetik magukat!

Válasz a Ludas Matyi cikkére

A szocialista brigádmozgalom 1973. évi eredményeinek értékelése

A bérelszámolás „November 7" brigádja lett az első

Az üzem számára megnövekedett feladatok egyre magasabb szintre állítják a brigádokkal szemben támasztott követelményeket. Az értékelő bizottság 1973. év folyamán rendszeresen elvégezte a munkáját. A negyedévenkénti kiértékelések megtörténtek. Év közben két esetben részesültek a jól dolgozó brigádok célprémiumban.

Az 1973-as évi munkája alapján 20 brigád nyerte el a szocialista brigádmozgalomban elérhető különböző fokozatokat, és az ezzel járó pénzjutalmat. A szocialista brigádok között szétosztásra kerülő pénzjutalom összege mintegy 50 000 Ft.

Ezüst brigádérmet nyert:
„November 7" bérelszámolás, *„Kner Izidor"* Gyoma, monószedés.

Bronz brigádérmet nyert: „Münnich Ferenc" dobozosztály.

Szocialista brigádzászlót nyert:
„TMK I." lakatosműhely, *„Korvin Ottó"* gyártásszervezés, *„Kner Imre"* próbanyomó, *„Március 8"* dobozosztály, *„Kulich Gyula"* mélynyomó, *„Augusztus 20"* mélynyomó, *„Planeta II."* ofszet.

Szocialista brigád címet nyert:
„Gutenberg" munkaügy, *„Lenin"* gépjárművezetők, *„József Attila"* RZO-RZB, *„Radnóti"* gyomai adminisztráció, *„Petőfi"* gyomai gépterem, *„Kékes"* klíma, *„Heltai Gáspár"* gyomai szedőterem, *„Elektron"* villanyszerelők, *„Tyereskova"* gyomai kötészet, *„Munkácsy"* Atena.

Külön ki szeretnénk emelni a *„November 7"* szocialista brigádot, amely *a Kner Nyomda legjobb brigádja.* Vállalásaik túlteljesítése és igen sok vállaláson felüli tevékenységük alapján az értékelő bizottság a bronz brigádérem fokozat kihagyásával az ezüst brigádérem elnyerésére javasolta.

Szocialista brigádjaink által végzett munka, vállalásaik teljesítése jelentős mértékben elősegítette a vállalat 1973. évre kitűzött céljainak megvalósítását, és az elért jó eredmények elérését.

A „November 7" szocialista brigád

1974-ben a szocialista brigádmozgalom további fejlődése várható. Már eddig tíz új brigád alakult és nevezett be az ez évi szocialista brigádmozgalom keretein belül meghirdetett munkaversenybe.

Köztük van a *„Május 1"* brigád, mely a GYEK és a formatárolás dolgozóiból alakult. Vállalásaik leglényegesebb pontja: ésszerűsítésekkel és munkák házasításával évi 1 millió forint megtakarítást akarnak elérni.

Képünk az új brigádot ábrázolja.

Egy brigád a tíz közül

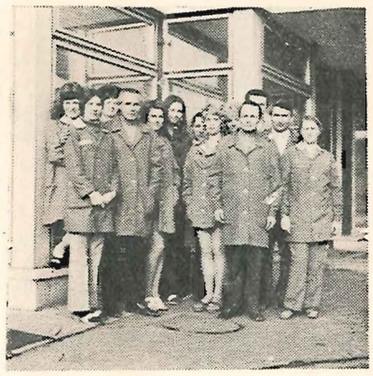

Südy István

Sumilin altábornagy

a Kner Nyomdában

Február 14-én délután nagy megtiszteltetés érte üzemünket. Ekkor érkezett a Kner Nyomdába *Sumilin* altábornagy, a Szovjetunió belügyminiszterének első helyettese, *Lucsok* ezredes, a kárpát-ukrajnai terület rendőrfőkapitánya, valamint *Körösi György* vezérőrnagy, a belügyminiszter helyettese.

A magas rangú vendégeket *Huszár Mihály* igazgató tájékoztatta nyomdánk fejlődéséről, munkájáról.

Kiváló dolgozók kitüntetése a nőnap alkalmából

A vállalat vezetősége március 8-án ünnepélyes külsőségek között emlékezett meg a nőnapról. *Huszár Mihály* igazgató ez alkalommal nyújtotta át a „Kiváló Dolgozó" kitüntetést és a velejáró pénzjutalmat a következő dolgozóknak: *Bertain Ambrusné* fényképész, *Varga Pálné* berakónő, *Lerner Tiborné, Tóth Mátyásné* kötészet, *Varga Andrásné* berakónő, *Szaszák Mátyásné* ragasztó, *Horváth Istvánné I.* ragasztó, *Béres Jánosné* ragasztó *Gubucz Jánosné* kifejtő, *Knyihár Pálné* kifejtő, *Monostori Pálné* kommunális cs.v., *Bencsik Mihályné, Egri Tiborné* ker. üi., *Sári Istvánné* programozó, *Bencsó Andrásné* pénztáros, *Hudák Józsefné* bérelszámoló, *Medve Lászlóné* könyvelő.

A gyomai telep dolgozói közül: *Jambrik Imréné* berakónő, *Király Erzsébet* csoportvezető, *Szmolnik Lajosné* könyvkötő, *Kósa Istvánné* könyvkötő részesült „Kiváló Dolgozó" kitüntetésben és az ezzel járó pénzjutalomban.

A kitüntetés átadása

A KISZ-brigádok segítése az üzemi pártszervezet feladata

Az üzemi pártszervezet legfontosabb feladata: a fiatalokkal és a szocialista brigádokkal való törődés.

Az MSZMP Központi Bizottsága 1972. december 14-i ülésén megtárgyalta a pártalapszervezetek helyzetét és meghatározza azokat a feladatokat, melyeknek végrehajtása során az alapszervezeti pártmunka színvonala növelhető, a hiányosságok javíthatók.

Üzemünkben a pártalapszervezetek tevékenységében a X. kongresszus irányelveinek megfelelően *fokozatos fejlődés* tapasztalható. Ez megmutatkozik a gazdasági munka ellenőrzése során hozott párthatározatok konkrétságában, a pártcsoport-tevékenység fejlődésében, a pártoktatás színvonalának javulásában, a pártépítésben. A pártcsoportvezetők bevonása az alapszervezet előtt álló feladatok tárgyalásában, tájékoztatásuk nagymértékben hozzájárult a pártdemokrácia fejlődéséhez. A taggyűléseken a határozatok megvitatása során a vélemények őszinték, a vita elvi alapon folyik. Az alapszervezetek az ideológiai nevelő tevékenység területén az egész üzemet átfogó oktatási rendszert dolgoztak ki. 1972/73-as oktatási évben 12 csoportban 240 dolgozó vett részt politikai oktatásban, 1973/74-ben 14 csoportban 280-an tanulnak. Ez megfelel az összdolgozók 35%-ának. Az oktatáson a megjelenés és az előadások színvonalának ellenőrzése folyamatos, az ellenőrzésről az alapszervezetek taggyűlésein rendszeres tájékoztatás történik. Növekedett a párttagság és a párton kívüli dolgozók tájékoztatásának színvonala, az információs hálózat jól működik.

A pártkiadványok terjesztésével foglalkozó elvtársnők is megfelelően végzik tevékenységüket, bár ezen a területen egyes gazdasági vezetők magatartásán *változtatni kell,* mert viszolygással fogadják azokat, akik propagandaanyagot árulnak.

Az 1974-es évben több olyan fontos kérdés vár megoldásra, melyekben bizonyos lemaradás mutatkozik. Sokkal több segítséget kell nyújtani a KISZ-alapszervezetek vezetőségei számára, velük közösen kell felmérni a tennivalókat. A KISZ-taggyűlések jelentőségét és szerepét is növelni kell, minden fórumon *jobban figyelembe kell venni a fiatalok véleményét,* problémáikra meg kell találni a megoldást. A gazdasági vezetők beszámoltatása alkalmával fokozottabban kell figyelembe venni a fiatalokkal való törődést, számon kérni, hogy *mennyiben segítik területükön a szocialista címért küzdő brigádok tevékenységét.*

Félmillió forint lakásvásárlási kölcsön

A vállalat ez évben 500 000 Ft-tal segíti dolgozóinak lakásvásárlását. Ez az összeg 15 személy, illetve család között kerül szétosztásra.

Önálló lakásépítésre Békéscsabáról, Gyomáról 4–4 dolgozó kért kölcsönt. Ennek összegéről a nyereségrészesedés felosztása során döntenek.

A PNYME 1973. évi munkája

Az 1973-as év a Műszaki Egyesület szervezeti életében változást hozott. A korábbi években a vezetésben bekövetkezett személyi változások kedvezőtlenül hatottak az egyesületi munkára. Az elmúlt évben új titkár és új vezetőségi tagok kerültek az egyesület élére.

A személyi változásokon kívül módosítottuk a vezetés módszereit is. Szükségessé vált az egyesületi munka szakosítása. Ezért szakmai köröket hoztunk létre. Békéscsabán: formakészítési kör, ofszetnyomókör, mélynyomó-kör és minikönyvgyűjtők köre. A gyulai Dürer Nyomdában: gépmesterkör és szedőkör alakult.

Az egyesület vezetősége havonta összeült, ahol értékeltük az elmúlt időszakban végzett munkát, a rendezvények színvonalát, előkészítettük a következő hónap programját.

További változást jelentett, hogy bevezettük a vezetőség tagjainak munkaterületekre történő beosztását és megbízását.

Fő célkitűzéseink a következők voltak: *a vezetőség felújítása, az egyesületi élet színvonalának emelése, szakmai vitafórum teremtése, és szakmai továbbképzés biztosítása.*

Kitűzött feladatainkat, úgy érezzük, sikerült megvalósítanunk. Bebizonyosodott az, hogy ma már aktuálisabb a kisebb munkacsoportokban való tevékenykedés.

Néhány kiemelkedő tevékenységünk az 1973-as évben: nagyon pozitívnak tartjuk a formakészítők körének hat előadásból álló, budapesti előadókkal megrendezett szakmai továbbképző tanfolyamát. Az ofszetkör 17 fővel jól sikerült tanulmányutat szervezett Jugoszláviába, Subotica, Novi Sad és Zrenjanin nyomdáinak megtekintésére. A minikönyvgyűjtő kör igen lelkes és szakmai ismereteket bővítő munkát végzett. Sikeres belföldi tanulmányutat rendeztünk 38 fővel a veszprémi és szekszárdi nyomdák megtekintésére.

Igen hasznos előadás volt *Balogh* Miklós műszaki igazgatónak a Kner Nyomda távlati fejlesztési lehetőségeinek ismertetése.

Tartottunk néhány klubdélutánt úti élménybeszámolókkal, vetítéssel. Gyomai csoportunk rendszeres szakmai továbbképző munkáján túl, igen jól sikerült tanulmányi kirándulásokat szervezett a kecskeméti és szegedi nyomdák megtekintésére 56 fővel.

Műszaki Egyesületünknek a megyében 146 tagja van. A tagdíjfizetés rendezett volt. Az elmúlt év folyamán összesen *51 rendezvényt szerveztünk, amelyeken 1068 fő vett részt.* Kapcsolataink a megyei elnökséggel és a budapesti központtal jók. Ezúton is szeretnénk megköszönni mindazoknak a segítségét, akik előadások megtartásával, vagy más egyéb formában segítették egyesületünk munkáját.

Südy István
titkár

SPORT

Országos Asztalitenisz Vidéki Bajnokságot nyertünk

Először rendezték meg a Nyomda- és Papíripar Országos Asztalitenisz vidéki bajnokságot február 16–17-én tíz város versenyzői között, 48 férfi és 8 női indulóval. A verseny lebonyolítását a Pécsi Szikra Nyomda vállalta.

Vállalatunk sportkörét két nő és öt férfi versenyző képviselte igen szép eredménnyel:

A résztvevő csapat

Női egyéni:	1.	*Kovács Mária*
	2.	*Tornyi Mária*
Női páros:	1.	*Kovács–Tornyi*
Férfi egyéni:	3.	*Dobókői György*
Férfi páros:	1.	*Dobókői–Südy*
Vegyes páros:	1.	*Südy–Tornyi*
	2.	*Dobókői–Kovács*

Fenti eredmények alapján pontozással a Kner Nyomda sportolói nyerték el a vándorserleget.

Az összesített pontszámok eredménye a következő:

1. Kner Nyomda	46 pont
2. Pécsi Szikra	29 pont
3. Szombathelyi Nyomda	15 pont

A verseny színhelyén történt beszélgetésekből az tűnt ki, hogy jövőre valószínűleg a Szentendrei Papírgyár rendezi meg a bajnokságot. Amennyiben a Szentendrei Papírgyár nem vállalja, úgy a Kner Nyomda Szakszervezet, KISZ és Sportkör rendezésében kerülne lebonyolításra.

*

Kitzing József ez év februárjában másodszor nyerte veretlenül a gyomai szakmaközi asztalitenisz-bajnokságot, ezzel a vándorserleg véglegesen tulajdonába került.

Üzemi hírek

GRAFIKÁINK SIKERE

A Külügyminisztérium Protokoll Osztálya az elmúlt évben nyomdánkat bízta meg a felsőszintű párt- és állami vezetőink részére szükséges újévi üdvözlőlapok megtervezésével és kivitelezésével.

A Külügyminisztérium Protokoll Osztályának vezetője elismerő levelet küldött vállalatunk igazgatójának, melyben többek között az alábbiakat írja:

„Gécs Béla elvtárs grafikái alapján a Kner Nyomda magas színvonalú munkájával színvonalas üdvözlőlapokat tudott biztosítani vezetőink számára.

Ezúton szeretném tolmácsolni felsőszintű vezetőink elismerését a Kner Nyomda kollektívájának és Gécs Béla elvtársnak kiváló munkájukért."

HÁZASSÁGKÖTÉSEK:

Balázs János és *Knyihár* Mária, *Borza* András és *Rétlaki* Éva, *Buhala* Sándor és *Gerdán* Ilona, *Dávid* István és *Kozma* Anna, *Felczán* György és *Csiki* Éva, *Gulyás* Péter és *Papp* Katalin, *Kiss* József és *Andó* Ilona, *Nagy* Imre és *Gonda* Erzsébet, *Szabó* György és *Krajcsó* Katalin.

SZÜLETÉSEK:

Gally Boglárka, *Gerlai* Krisztina, *Gőcze* Klára, *Kazamér* Szilvia, *Kitzing* József György, *Knyihár* Endre Márton, *Mecskó* András, *Selmeczi* Ákos, *Szedlák* József, *Tóth* Béla Zsolt, *Valuska* Zita, *Valyuch* Péter Pál, *Varga* Timea, *Veress* Klára Anikó.

KATONAI SZOLGÁLATRA BEVONULTAK:

Szegedi Sándor, *Krnyán* György.

LESZERELTEK:

Gyebnár Károly, *Mechnács* Mátyás, *Perlaki* László.

NYUGDÍJASOK:

Boskó Károly, *Farkas* Miksa, *Hricsovinyi* Károly, *Romvári* Béláné rokkantsági, *Seres* András, *Szarvas* Jánosné rokkantsági, *Tadanai* Mátyás.

ELHUNYT:

Kremmer Irma nyugdíjas berakónő.

– *Fiatal anyák* találkozóját rendezte meg az év végén üzemünk kultúrtermében a szakszervezeti- és nőbizottság, amelyre 20 kisgyermek és anya jött el. A vendéglátók süteménnyel, szendviccsel, hűsítőkkel várták a résztvevőket. A kedves hangulatú összejövetelen jelen volt *Huszár* és *Sándor* elvtárs is, akik elbeszélgettek a szülési szabadságon lévő anyákkal.

A KNER NYOMDA dolgozóinak híradója
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
74.1021 Kner Nyomda Békéscsaba, Lenin út 9–21.
Felelős vezető: Huszár Mihály igazgató
Eng. szám: 4021-68/1974.

Szakmai rejtvény-totó

Azok között, akik az alábbi totószelvényt helyesen kitöltik (illetve a legtöbb találatot érik el), és a lapból kivágva 1974. április 15-ig Békéscsabán az Áchim utcai, Gyomán a személyportán lévő dobozba bedobják, 5 db minikönyvet sorsolunk ki.

A tippelt válasz bekarikázandó!

Kérdés

1. *Mit jelent az aquatinta?*
   1 = szerves eredetű színezékanyag,
   2 = árnyalatos jellegű mélynyomó eljárás,
   x = mesterséges hígítóanyag.
2. *Mit jelent az autográfia?*
   1 = síknyomóforma-előállítási eljárás,
   2 = automata filmelőhívási eljárás,
   x = térképnyomtatási ellenőrzési eljárás.
3. *Milyen vastag a mélynyomó hengerek Ballard rézhártyája?*
   1 = kb. 0,5 mm,
   2 = kb. 1 mm,
   x = kb. 0,1 mm.
4. *Van-e különbség a fólia és fólió között?*
   1 = igen,
   2 = nem,
   x = jelentéktelen.
5. *Mi a grindometer?*
   1 = tömöntvények magasságát mérő eszköz,
   2 = ofszet alaplemezek felületét vizsgáló eszköz,
   x = festékek őrlési finomságát vizsgáló eszköz.
6. *Mit jelent a nyomdászok tréfás „lakodalom" kifejezése?*
   1 = véletlenül kétszer szedett azonos szöveg,
   2 = véletlenül felcserélt szavak értelmetlen sora,
   x = véletlenül kihagyott szó okozta értelmetlenség.
7. *Milyent típusú gép a Viktória-Front?*
   1 = kétfordulatú gyorssajtó,
   2 = megállóhengeres gyorssajtó,
   x = lengőhengeres gyorssajtó.
8. *Mi a Primaton?*
   1 = tónusérték-jelzési rendszer,
   2 = kartonfelület minőségét jelző rendszer,
   x = porozási eljárás.
9. *Mi a presszőr?*
   1 = mélynyomó rotációs gép ellennyomó hengere,
   2 = ofszetgép ellennyomó hengere,
   x = festékgyártó hengersor.
10. *Mit jelent a melírozás?*
    1 = papírgyártási eljárás a vízjel készítésére,
    2 = festékgyártási eljárás a festék finomítására,
    x = hengerkorrigálási eljárás a mélynyomtatásban.

. . . . . .

a megfejtő neve
(olvasható aláírás)

Az ofszetüzem jelenlegi helyzete

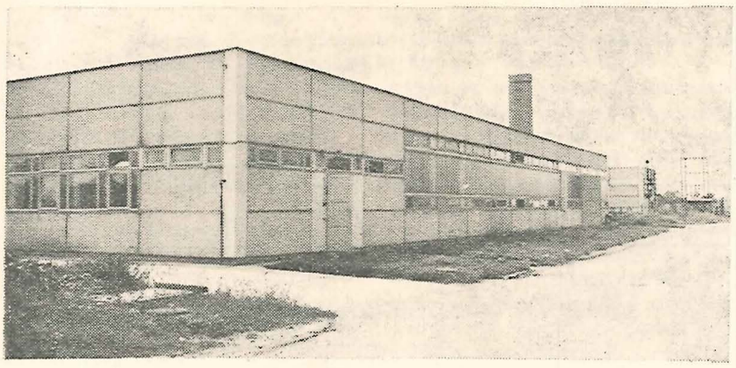

Néhány évvel ezelőtt a három legnagyobb magyar nyomda — az Athenaeum, Kner és Zrínyi — első nyomdaipari összefogása egy közös üzem megvalósítására a feladattal megbízott Kner Nyomdát egészen új probléma megoldására késztette, egy perspektivikus igényt is kielégítő ofszetlemez-készítő üzem elindításával. Az új üzem a harmadik életévébe lépve működik, termelési volumene évről évre dinamikusan növekszik, kezdi elfoglalni önálló helyét, jelentőségét.

A fentiek alapján sokakban joggal felmerül a kérdés, vajon az új üzem felkészültsége, termelése, jövedelmezősége megfelel-e a várakozásnak, érdemes volt-e népgazdasági szempontból nézve beruházni, érdemes volt-e a Kner Nyomdának az összefogás terheit magára vállalni, befektetni, s van-e hosszú távon jövője az üzemnek?

Két évvel ezelőtt ezekre a kérdésekre még nem lehetett volna megnyugtatóan konkrét választ adni, azóta azonban az élet által igazolt tények alapján határozott *igent mondhatunk*. A népgazdaságban jelentkező integrációs folyamatok a nyomdaiparban is érvényesülnek, mert a hajdani manuális üzemenkénti részfolyamatok egy részét célszerű önálló specializált üzemekre koncentrálni, így az ofszetlemez készítés mellett működik egy fényszedő központ is, s ma már reprodukciós centrum létrehozásán fáradoznak, sőt kötészeti üzem létrehozását is tervezik, mert ezek által megvalósított koncentráció serkentőleg hat az egész nyomdaipar fejlődésére.

Az általunk gyártott trimetál lemez mennyiségében elegendőnek bizonyult, de alá kell húzni, hogy *csak jelenleg!* Az elkövetkező időben a lemezigény lényegesen gyorsabban nő, mint általában a nyomdatermék iránti kereslet, bár az utóbbi növekedése is felgyorsult.

A nyomóforma-készítés hazai automatizálásának kezdeti lépései már megtörténtek, amelyek serkentő hatása a lemezgyártásra is kérlelhetetlenül kihat. Igen sürgető az előérzékenyített trimetál lemez gyártásának megvalósítása üzemünkben.

Sürgetően merül fel a választékbővítés problematikája is, mert a nagy példányszámra alkalmas trimetál mellett a közép- és kis példányszámú termékekhez szükséges lemezigények és a hazai kielégítési lehetőségek között egyre nagyobb űr keletkezik.

Ilyen körülmények között úgy vélem, nem kell különösebben magyarázni, hogy szükség volt az üzem létrehozására és van-e perspektívája. De a perspektíva lehetőségével élni kell!

Azt, hogy a lehetőségeket milyen mértékben tudjuk kihasználni, sokban tőlünk is függ. Az V. ötéves tervben ennek megfelelően a gépi kapacitás növelése mellett nemcsak volumennövelést, hanem választékbővítést és termékkorszerűsítést is előirányoztunk.

Az Ofszet Lemezüzem dolgozói eddigi feladataikat teljesítve munkájuk révén már bizonyos elismerést országosan is elértek, feladataik azonban a jelenlegi szinten nem állhatnak meg.

E szép feladat kitűzése és elérése olyan kollektívában lehetséges, amely erre megérett, és képes a célt magáévá tenni. Úgy vélem, hogy az eltelt időben nemcsak a termelés volumene növekedett, minősége javult, hanem a kollektíva összeforrottsága, tapasztalata, szakmaszeretete, alkotóképessége is, amelyre újabb fejlődési lépcső építhető. Ezzel az üzem dolgozói még nagyobb elismerést vívhatnak ki maguknak, olyan mintaüzem válhat üzemünkből, amelyre csak büszkék lehetünk.

Kovács Gyula II.

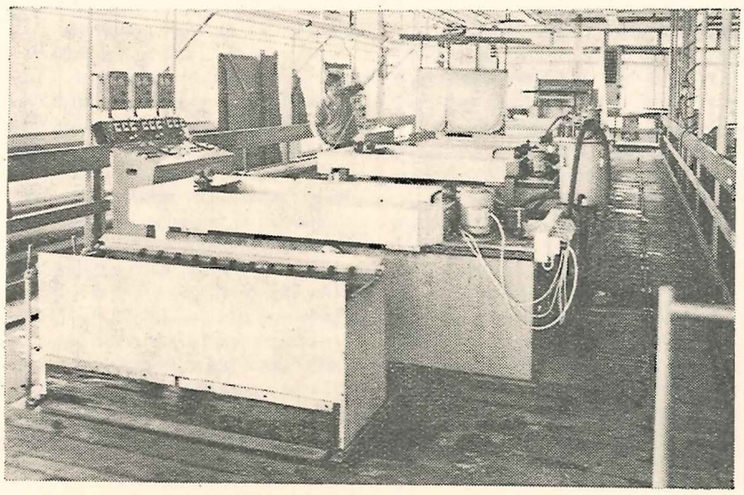

Nagy gondot fordítunk a nők gondjainak megoldására

Dolgozóinknak csaknem fele nő. Üzemen belüli és kívüli gondjaik megoldásához segítséget kell nyújtanunk. Ebben a szellemben zajlott le a vállalati nőbizottság szeptember 11-i értekezlete.

Such Mihályné elnök elmondta a gondokat és az eredményeket. Kifogásolta, hogy aki később megy ebédelni, csak drága ételt kap, az ebédlő tisztasága sem megfelelő. Szorgalmazta, hogy a Vörös-kereszt előadásait tovább kell folytatni. Az ősszel csak két anya fordult a nőbizottsághoz, hogy gyermekét nem sikerült nápközibe elhelyezni. A nőbizottság megoldotta gondjukat. Köszönetet mondott a vállalatvezetőségnek, hogy *folyamatosan emeli a nyugdíj előtt álló nők bérét.* A nők szakmai és politikai fejlődése jól halad. 11 nő jelentkezett általános iskolai továbbtanulásra. Ez jó, de 15 jelentkező kell ahhoz, hogy a továbbtanulás az üzemen belül történhessen. Középiskolába öten járnak. A gondok között elmondotta, hogy *meg kell oldani a terhes és csökkent munkaképességű nők foglalkoztatását,* ugyanis a kifejtés nehéz munkát jelent számukra.

Sándor István szb-titkár javasolta, hogy *októberben tartsák meg a nők fórumát,* ahol a vállalat vezetősége közvetlenül tudomást szerez a gondokról, kívánságokról. Tárgyalásokat kezdeményezünk a „Tükör" étterem vezetőségével az esti étkeztetés lebonyolítása érdekében. Megemlítette, hogy októberben véradó nap lesz.

Egészségünk védelméért

Jó néhány éve működik orvosi rendelő üzemünkben a betegségek megelőzése és kezelése érdekében. A harmadik rekonstrukció során korszerű, jól felszerelt fogorvosi és orvosi rendelő épült. Nagyon jó dolog ez, mert egészségünknek állandó és éber őre van. A fogorvosi rendelést kiterjesztettük a dolgozók családtagjaira is.

Idők során kiderült, hogy az orvosi rendelő, telefonközpont és a klub szellőzése nem megfelelő. Ezért az orvosi rendelőkben, a telefonközpontban és a klubhelyiségben berendezések beépítésével biztosítjuk a légcserét. Terv szerint a munkálatok ez év végére befejeződnek.

Gondolatok erről-arról...

Aki a kánikula idején — amikor ez a cikk íródott — könnyű kis limonádéra számít e sorokat olvasva, sürgősen tegye le, mert a koktél erős szeszek keveréke. És ami még fontosabb, sohasem langyos!

Az egyéni kulturáltságtól független jó szokás, hogy egyéni, családi emlékeket fénykép, levél formájában megőrzi az ember. Ezért furcsállom, hogy az olyan nagy közösség, mint a békéscsabai üzemünk helytörténeti emlékeit a „kutya" sem tartja számon. Feledésbe merülnek a régi idők termelési, személyi adatai, régi épületek, termelési eszközök képei, az ünnepek és a hétköznapok pihenői és harcai. Sem a gazdasági, sem a társadalmi vezetés nem gondol ilyesmire, még a gyomai Kner Múzeum megteremtése óta sem. Nagyon helytelen!

*

Nemrég volt az első félévi brigádkiértékelés. Ennek kapcsán az embereknek igen sok minden eszükbe jut. E gondolatokból álljon itt egynéhány: mi nem jó még a mi brigádunkban? — hogyan lehetne ezeken segíteni?

Elgondolkoztató, nagy igényesség-e az, ha az ember felteszi a kérdést: valóban szocialista-e a szocialista címet elért néhány brigádunk? A vállalt feladatok pontok szerinti kiértékelésével már szocialistává válik egy kis közösség, ha ezt hosszabb időn át eléri, de a szellemük még nem szocialista? A brigádok tagjainak tehetségétől függően változhat-e a mérce a szocialista cím elérését illetően? Nagyon megfontolandó lenne a vállalások értékének, nívójának fokozottabb figyelembevétele, a sablonvállalások sablonpontozásának megszüntetése, és valóban csak az olyan vállalás értékelése, amely a kötelező munkán túl valami pluszt ad és jelent. Nagyon üdvös lenne az értékelő bizottságnak jobban hatni a brigádokra, vállalásaikra, ösztönözni őket olyan tevékenységre, amelyben különösen gyenge a mi brigádmozgalmunk: kulturális és közösségi élet. Szeretnénk azt is elérni, hogy minél kevésbé legyen szubjektív, a nem pontozott vállalások, a túlteljesítések év végi értékelése. Azután még valami: nem értek egyet azzal a véleménynyel, amely kizárta azt a lehetőséget, hogy brigádon belül ne egyenlően osszák fel a kapott brigádpénzt. Igenis élni kellene ezzel a nevelési eszközzel is!

*

Azt szokták mondani, sok az értekezlet. Nekem az a véleményem, hogy nem az értekezlet sok, hanem a rossz értekezletből van több a kelleténél. Egyes vezetők nem tudják, hogyan kell egy jó értekezletet megtartani, de honnan is tudnák, hiszen senki sem hívja fel rá a figyelmet. Ilyesmivel sehol, senki sem foglalkozik, így hát az sem szokatlan, hogy egyes közép- és felső vezetők nem tudnak nívósan, helyesen beszélni sem. Szuggesztíven meg különösen nem! Egy-egy termelési tanácskozáson például olyan sótlan-paprikátlan beszámoló hangzik el, hogy attól még egy egészségesnek is elmenne a kedve az élettől.

*

Érdekes közgazdászfeladat rajzolódott ki gondolatainkban: lehet-e mérni a műszaki, adminisztrációs munkát? Ha egy ilyen alkalmazotti pontrendszer állna rendelkezésre (mert lehetne!), lényegesen egyszerűbb lenne például a vállalaton belüli bérarányokról beszélni, bérpolitikát alkalmazni a nyomdában.

E kis tallózásnak nem volt célja sem a hibák dicsérete, sem részletes feltárása. A nagyító és a reflektorfény (jelen esetben az üzemi lap hasábjai) eszközként szolgálnak, és az üzemi demokrácia elvei alapján elvárható a reagálás.

Malatyinszki József

Folyamatosan növekszik a mélynyomógép teljesítménye

Ösztönző erő a kongresszusi felajánlás

Mint ismeretes, üzemünk tonnatermelésének több mint 40%-át mélynyomógépünk produkálja. Az elmúlt évek leterhelési és anyagellátási gondjai után ez évben sikerült a folyamatos munkát biztosítani. Ez a tény, és nem utolsósorban a szakemberek begyakorlottsága, a technológia csiszolódása, eredményesebbé tette a gép munkáját. 1974 I. félévében — az előző „soványabb" eredmények után — a mélynyomógép árbevételarányos nyeresége 2,7%-kal magasabb a teljes dobozgyártás átlagos nyereségénél. 1973. évhez viszonyítva az egy órára eső stancaütés mintegy 10%-kal nőtt, a felhasznált hozzálék mennyisége 0,5%-kal kevesebb, *egy beigazítás ideje csaknem felére csökkent* az I. félév végére. A veszteségidő növekedése károsan befolyásolta az esetlegesen elérhető még szebb eredményt. Ezen a téren akad még tennivalónk. Problémát jelent a nem mindig megfelelő minőségű karton és nyomóhenger, bár az előbbinél lehetőségeink meglehetősen korlátozottak. Biztosak vagyunk abban, hogy a jövőben egyre kevesebb tényező hátráltatja e fontos gép munkáját, *teljesítjük kongresszusi felajánlásunkat.*

NÖVEKSZIK A TÖRZSGÁRDATAGOK SZÁMA

Üzemünk dolgozóinak egynegyede törzsgárdatag

Az egykor 49 fővel dolgozó üzemből korszerű középüzem lett, melyben ma — a gyomai üzemmel együtt — 1000 fő dolgozik. A rohamos fejlődés magával hozta a létszám növekedését, megifjodását. Fiatal vezetőink az üzemből kerültek főiskolára, egyetemre, és ide tértek vissza. 17 fő rendelkezik egyetemi, illetve főiskolai végzettséggel.

A megnövekedett és megifjodott üzemben évről évre nő a törzsgárdatagok száma. 1972-ben 153, 1973-ban 182, 1974-ben 272 törzsgárdatagunk volt, illetve van.

Ez magától értetődik. Jó dolog korszerű üzemben, magasan képzett vezetők szakszerű irányítása mellett dolgozni.

A magyar karton felhasználásának eddigi eredményei

Több évi szünet után az elmúlt év utolsó hónapjában érkezett be vállalatunkhoz a nagy érdeklődéssel várt hazai kigyártású karton, melynek kipróbálására a szállító cég szakembereinek jelenlétében került sor. Megelégedéssel vettük, hogy a mintaszállítmány minősége jól feldolgozható volt.

Természetesen a néhány tonna minta felhasználása messzemenő következtetések levonására nem volt elegendő, de arra megfelelőnek bizonyult, hogy nagyobb mennyiségre adjunk fel megrendelést. Az első félév során mintegy 2200 tonna hazai kartont használtunk fel. A felhasználás során voltak problémáink, melyeket sikerült elhárítanunk. A felmerült minőségi problémákról rendszeresen tájékoztattuk a szállító vállalatot. Reklamációink jogosságaként az első félév végén 250000 Ft visszatérítést kaptunk. A leszállított kartonok minősége *fokozatosan javult.* Érezhetők azok az erőfeszítések, melyeket a minőség javulása érdekében — közösen a szállítóval — tettünk. A hazai karton még nem éri el az import kartonok minőségét, de az árakban megnyilvánuló különbség — a hazai karton javára — véleményünk kialakításában, a felhasználás szorgalmazásában döntő befolyással volt.

Vállalatunk megrendelői részéről is felmerültek minőségi kifogások a hazai kartonból készült termékekkel kapcsolatban. Legjellemzőbb kifogásolás a törés volt. A biegelés mentén jelentkező töréseket kifogásolta legtöbb megrendelőnk. Megvan a remény arra, hogy a hazai kartonból készülő dobozok gyártása és felhasználása során megnyilvánult problémák *megszűnjenek,* ennek jelei mutatkoznak, kifogástalan minőségű termékek hagyják el vállalatunkat.

Megyik András

Az üzem- és munkaszervezés tapasztalatai

Egy év alatt 424000 ív megtakarításáért 20000 forint prémium

A szervezés jelentőségét sokan és sokféle módon próbálták az elmúlt időszak alatt megmagyarázni. Az MSZMP Központi Bizottságának 1971. december 1-én ez ügyben hozott határozatának végrehajtása során olyan eredményeket értünk el, amelyek mutatják, hogy *a szervezés élő valósággá vált,* dolgozók és vezetők mindennapi tevékenységévé emelkedett.

Az említett határozat alapján üzemünkben is elvégeztük a helyzetfelmérő vizsgálatot, amikor is számtalan megoldatlan kisebb és nagyobb probléma került felszínre.

A felmérés tapasztalatait rendszerezve és rangsorolva a vállalati szervezésfejlesztési tervben fogalmaztuk meg.

A pártszervezet gazdaságsegítő tevékenységének egyik igen fontos feladata a határozat végrehajtásának segítése, ellenőrzése. 1974. évi akcióprogramunkban a következőket fogadtuk el:

„Gazdaságpolitikai feladataink között fő hangsúly a KB üzemi és munkaszervezési határozatának maradéktalan végrehajtása kell, hogy legyen. E tevékenységünk során nem csupán a vállalati szervezésfejlesztési terv feladatait kell végrehajtani, hanem olyan szemléletet kell kialakítanunk, mely újabb és újabb intézkedéseket követel."

Nos, ezek után, hogyan is állunk a szervezéssel? Elég gyakran hallani olyan kifakadásokat — ha valami zavar támad a termelés folyamatában — rossz a szervezés!

Igaz ez? Nem! Nemleges a válaszom, mert most már a fontossági sorrend szerint minden lényeges pont szabályozott. Hát akkor hol a baj? A szabályozott folyamatok nem mennek úgy, ahogy terveztük. Annak elsősorban az az oka, hogy a folyamatban részt vevő személyek, vagy néha csak egy-két személy nem tartja be az utasítást, mulaszt, hibát vét és már felborult az egyensúly. Továbbá gond, hogy egyes feladatok időközben átalakulnak, megszűnnek, más feladatok keletkeznek, és az újbóli összhang megteremtése nem mindig sikerül.

Anyagtakarékosság érdekében két jelentős intézkedést foganatosítottunk: egyik az anyagtakarékosságra ösztönző prémiumrendszer, a másik a hozzáléknorma átalakítása. A helyes arányok megteremtésének nagy segítség volt a papírmegtakarítási prémium alkalmazása, amely arra ösztönözte a gépen dolgozókat, minél több selejtmentes nyomtatványt állítsanak elő a leutalt papírból. Az elmúlt egy év alatt ilyen téren 424 000 B1-es ívet mentettek meg, amiért *közel 20 000 forint prémiumot kaptak.*

A következő nagy témakör a minőségbiztosítás volt, amellyel kapcsolatban számtalan intézkedést vezettünk be. A fő gondot jelentő jó papír biztosítása érdekében a raktározási rendet szabályoztuk, a papírokat klimatizáljuk. Az esetleges gyári hibák esetén éltünk a reklamáció lehetőségével, amelynek során hazai és külföldi szállítóinktól jelentős kártérítést kaptunk, de egyben a későbbi szállítmányoknál a hibákat kizártuk. Az anyagvizsgáló labor minden szállítmányból mintát vesz, értékeli és eljuttatja hozzánk. A tűrést átlépő papírok felhasználására előre felkészülünk. Bármiféle új anyagot, festéket, papírt, fóliát stb. csak azután rendelünk meg nagyobb tételben, ha azt az előzetes próba során jónak tartottuk. Ezek az előfeltételek megteremtették a lehetőséget, hogy a gyártás során a *minőség javulhasson.* Jelenleg a termelés három pontján folyik szervezett körülmények között minőségellenőrzés. A gyártásközbeni ellenőrzés érdekében a szemleíves módszert hosszabb ideje bevezettük, de csak a legutóbbi időben sikerült azt folyamatossá tenni. A módszer szerint a gépmester szemleívet köteles kivenni az előírt gyakorisággal a folyamatos nyomás során. Ugyanakkor a művezető is hasonló ellenőrzéseket végez, így az esetleg hibás nyomás megelőzhető. Így elértük, hogy a nyomás állandó ellenőrzés mellett történik, megjavult a művezetők minőségellenőrző és értékelő munkája is, mert műszakonként, gépenként értékelik a végzett munkát.

Következő minőségellenőrző pont a beadás, amely megtartva régi rendeltetését, az új körülményekhez kialakított módszer szerint végzi a nyomtatványok leválogatását, mennyiségi átadását.

Harmadik ellenőrző pont a végellenőrzés. Egy személlyel kísérleti jelleggel működik, de rövid egyéves működés alatt részletes információt kaptunk arról, milyen minőségben hagyja el üzemünket a késztermék.

A minősítés nyomásra, beadásra és vágásra vonatkozik. A minőséggel kapcsolatos erőfeszítéseink meghozták az eredményt, de ugyanakkor tisztán látjuk: a termelés melyik pontja gyenge, tudjuk, ki mennyire igényes a munkájára.

1972. végén végzett felmérés feltárta, hogy az elővágót helyesebb lenne a funkcionális gépteremhez csatolni. Az átvétel óta eltelt időszak alatt *pozitív változások sorozata következett be.* Az akkori kisebb termeléshez szükséges papír elővágását négy elővágó végezte. Az átvétel után rövidesen kiderült, hogy hárman is el tudják látni ezt a munkát, ha az elővágás sorrendjét a diszpécser tartja kézben.

A teljesítményszint módosításával, és egyes papírfajták elővágás nélküli nyomása révén további egy fővel csökkentettük a létszámot. A nyomógépek üzembiztonsága létfontosságú követelmény. Planeta gépeink sűrűn meghibásodnak, Atena gépek pedig az erős elhasználódás miatt fokozott felügyeletet igényelnek. Elértük, hogy mindkét műszakban van teremlakatos, aki elvégzi a kisebb-nagyobb javításokat. A teremlakatosi szolgálat bevezetése óta *csökkent a gépjavításokra fordított idő,* gyakorlatilag megszűntek a drasztikus géptörések. Planeta gépeink gyorsabb megjavítása érdekében igénybe vettük a gyári szervizhálózat szakembereit is, de a mi szakembereink is részt vettek a nyomdagépgyár továbbképzésein. Így elérjük előbb-utóbb, hogy a fiatalabb szerelőgárda is jól képzett szakemberré válik.

Az üzembiztonság szempontjából igen jelentősnek tartom az év elejével bevezetett TMK-tervet. Következetes végrehajtása révén ugyanis biztosítható a gépek rendszeres felülvizsgálata, a TMK ideje tervezhető.

Ezek a törekvések mind azt eredménye-

Az 1974. évi bérgazdálkodásról

Minden dolgozó számára az egyik legizgalmasabb kérdés a bérgazdálkodás. Tudjuk, hogy 1973. évben 11,8%-kal nőtt a bérszínvonalunk, amelyből 6,4% saját erőből valósult meg.

Mi várható 1974-ben? Az 1974. évi tervezett nyereség elérése esetén 4,5% bérfejlesztést lehet megvalósítani. Ennek alapján első alkalommal március 1-től emeltük a béreket. Az I. félév végén az elért nyereség nagysága azt mutatta, hogy éves szinten is *több nyereséget érünk el a tervezettnél,* ami június 1-től *további béremelést tett lehetővé.* A két alkalommal megvalósított béremelés azt jelenti, hogy 1974-ben 5,5%-kal nő a bérszínvonalunk. A bérfejlesztést részben alapbér, részben pedig mozgóbér formájában valósítottuk meg.

Az alapbérek felosztásánál alkalmazott elvek ismertek, ennek részletezésére nem térünk ki.

A mozgóbér két főcélt szolgál.

A mozgóbér egy részével a gazdasági vezetők rendelkeznek, mellyel elsősorban a minőség növelésére kívánunk ösztönözni, másik részét pedig a szocialista brigádok termelési eredményeinek premizálására fordítjuk. A bérszínvonal mellett az év végi nyereségrészesedés is befolyásolja a személyi jövedelmet. Bár a nyereségrészesedés kifizetésének napja még messze van, azonban megjegyezzük, hogy a bérfejlesztéssel kapcsolatos számítások alapján arra törekedtünk, hogy olyan mértékű béremelést valósítsunk meg, amely mellett az 1973. évihez hasonló nagyságrendű nyereségrészesedés legyen kifizethető.

Kocsor Ferenc

Hallei vendégek Békéscsabán

Hasznos tapasztalatcsere

Az NDK-beli *Gravo Druck* és nyomdánk között több éves jó kapcsolat alapján rendszeresen sor kerül szakemberek cserelátogatására. 1974. július 8—13 között *Menzel* és *Fischer* kollégák tartózkodtak Békéscsabán.

Balog Miklós műszaki igazgató fogadta a kollégákat, tájékoztatta őket az üzem termeléséről, bemutatta a termelés vezetőit. A tapasztalatcsere sikere érdekében részletes munkatervet állítottunk össze, amelynek során vendégeink megismerhették üzemünket. Menzel kollégát a dobozstancolás érdekelte, valamint a dobozgyártás további műveletei. A stancolás technológiája közel azonos, de náluk több a szabványos doboz, ezért a fábaépített stancaformát esetenként állítják össze. Fischer kolléga MEO vezetőjeként végzi munkáját, ezért arra volt kíváncsi, *milyen módszerekkel biztosítjuk a termékeink minőségét.* A Gravo Druck-módszer statisztikai minőségbiztosításon alapul, gyakorlatilag az egész címketermelésüket leválogatják, amit meghatározott gyakorisággal leellenőriznek. A mi módszerünk nem ilyen fejlett, ennek ellenére a minőségellenőrzési szisztémánkat *jónak tartotta.* Számukra követendőnek ítélte a gyártásközbeni ellenőrzést, a beadást és a végellenőrzést.

A minőségbiztosítás problémakörén túl érdeklődött egyéb üzemi, technológiai problémák iránt is, amire természetesen választ kapott. Különösen felfigyelt a termelékeny brigádvágás, — szalagozás módszereire, és rögtön kiszámította, ha áttérnek, ennek a módszernek az alkalmazásával 20—25%-kal növelni tudnák vágási kapacitásukat.

A cserelátogatás mindkét fél számára gyümölcsöző volt, mert túl az emberi kapcsolatok létrejöttén, megmutatta a másik fél véleménye alapján cselekedeteink létjogosultságát, vagy éppen hibáit. Az utolsó napon szívélyes hangulatú vacsorán búcsúztunk kedves vendégeinktől, akik elmondták, nagyon jól érezték magukat. Külön elismeréssel szóltak üzemünkről, amely még az ő viszonyaik között is korszerű, jól szervezett üzemnek számítana. Mivel első ízben jöttek Magyarországra, külön élményként hatott számukra a magyar táj szépsége, az ízek sokasága.

Horváth Géza

zik, hogy csökkenthető a veszteségidő. A növekvő feladatok ellátásához további munkára van szükség. Végre kell hajtani azokat a feladatokat, amelyeket különböző okok miatt nem sikerült lezárni, az újólag felmerülteket pedig alapos mérlegelés után be kell sorolni.

Soron következő feladataink közül rangsorolás igénye nélkül a következőket emelem ki:

— Folytatni kell a teljesítményszintek korszerűsítését, meg kell vizsgálni az ösztönzőbb bérezés módszereit, bevezetésének lehetőségeit.
— A tartalékalkatrész utánpótlás idejét csökkenteni kell (nagyon nehéz feladat!).
— A műhelyszerű gazdálkodás tárgyi és személyi feltételeinek létrehozása után be kell vezetni azt.
— A programozási módszereinket finomítani kell, biztosítani kell, hogy a nyomásra leadott munkákhoz minden anyag rendelkezésre álljon.
— Szakmunkások részére továbbképző tanfolyamot kell szervezni, hogy általános szakmai kultúrájuk növekedjen, ismerjék meg az időközben megtörtént fejlődést.
— A lemezpótlás idejét lényegesen rövidíteni kell.
— A minőségbiztosítás kérdését komplexen meg kell vizsgálni, egy kézbe össze kell fogni a különböző törekvéseket, a legjobb módszereket pedig az egész üzemre alkalmazni kell.

A teljesség igénye nélkül így értékelem a címkegyártást érintő üzem- és munkaszervezés helyzetét. A gyorsabb előrehaladás mindnyájunk érdeke.

Horváth Géza

A brigádverseny első féléves eredményei

Dolgozóink lelkesen teljesítik a kongresszusi munkaverseny felajánlásait

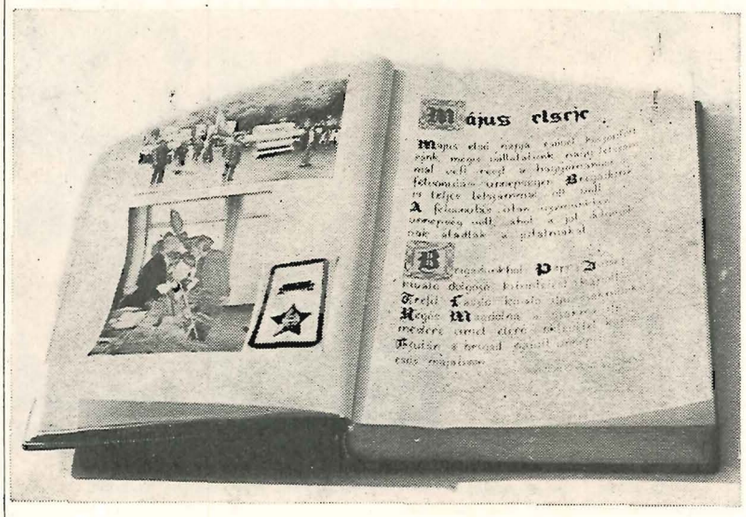

A legszebb brigádnapló az addirozóké

A brigádverseny első féléves eredményei Dolgozóink lelkesen teljesítik a kongresszusi munkaverseny felajánlásait

A szocialista munkaversenybe nevezett 39 brigádból félévi munkája alapján 38 brigádot értékeltünk. A 38 brigádban 362 ember dolgozik, ez a vállalati létszám 36%-a. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy *minden harmadik dolgozónk brigádtag.*

Külön öröm, hogy 24 brigádban 225 ember dolgozott úgy, hogy az értékelő bizottság javaslata alapján *közel 100 000 Ft jutalom lett közöttük kiosztva.*

Az ország készül a Párt XI. Kongresszusára.

A dolgozók százezrei tesznek munkafelajánlásokat a Kongresszus tiszteletére, és a IV. ötéves terv sikeres végrehajtására. *A brigádok közötti munkaverseny az egyik alapja és biztosítéka, hogy a Kner Nyomda is teljesítse felajánlását,* és december elején jelenthessük a pártnak, az országnak, hogy éves tervünket befejeztük. Dolgozóink értik a munkaverseny jelentőségét és eddigi eredményes munkájuk is azt bizonyítja, hogy a vállalás teljesítése sikeres lesz.

Az első félévi birgáderedmények:

100 pontot elért brigádok:

Addirozó brigád, brigádvezető: Papp József, *Ady Endre brigád,* brigádvezető: Fodor Ferenc, *Áchim L. András brigád,* brigádvezető: Bertók László, *Április 4 brigád,* brigádvezető: Csulik János, *Gutenberg brigád,* brigádvezető: Malatyinszki Józsefné, *Korvin Ottó brigád,* brigádvezető: Felczán György, *Kner Imre brigád,* brigádvezető: Krattinger József, *Kner Izidor brigád,* brigádvezető: Nagy Istvánné, *Kulich Gyula brigád,* brigádvezető: Kőhalmi János, *Március 8 brigád,* brigádvezető: Guliga János, *November 7 brigád,* brigádvezető: Mórocz Istvánné, *Radnóti Miklós brigád,* brigádvezető: Krucsó Lászlóné, *TMK I. brigád,* brigádvezető: Jacskó Mihály.

90—100 pont közötti brigádok:

Indira Gandhi brigád, brigádvezető: Villám István, *József Attila brigád,* brigádvezető: Knyihár Mátyás, *Petőfi Sándor brigád,* brigádvezető: Diós Béla, *TMK II. brigád,* brigádvezető: Sztankó Károly, *Augusztus 20 brigád,* brigádvezető: Anti János, *Hámán Kató brigád,* brigádvezető: Laurinyecz Mária, *Május 1 brigád,* brigádvezető: Meszjár Lászlóné, *Planeta II. brigád,* brigádvezető: Csiernyik János, *Március 15 brigád,* brigádvezető: Beinschróth Károly, *Mélynyomó IV. brigád,* brigádvezető: Gőcze Péter, *Münnich Ferenc brigád,* brigádvezető: Szaszák Mátyásné.

90 pont alatti brigádok:

Táncsics Mihály brigád, brigádvezető: Kiss Sándor, *Kékes brigád,* brigádvezető: Kékesi Antal, *Lenin brigád,* brigádvezető: Balogh József, *Salvador Allende brigád,* brigádvezető: Wagner Gábor, *Planeta 5 brigád,* brigádvezető: Turák János, *Elektron brigád,* brigádvezető: Unyatinszki Pál, *Munkácsy Mihály brigád,* brigádvezető: Selmeczy Mihály, *Romulus brigád,* brigádvezető: Diós Béláné, *Körös brigád,* vezető: Krekács Pál, *Tevan brigád,* brigádvezető: Szabó János I., *Bánki Donát brigád,* brigádvezető: Valyuch János, *Klics Károly brigád,* brigádvezető: Végh István, *Heltai Gáspár brigád,* brigádvezető: Kiszely Ilona, *Trimetál brigád,* brigádvezető: Ancsin János.

Szakszervezeti élet

Január 1-től tagkönyvcsere

Szeptember 12-én a békéscsabai üzem szakszervezeti bizalmijai értekezletet tartottak.

Foglalkoztak a szocialista brigádmozgalom eredményeivel. Kérik a szocialista brigádokat, vegyenek részt a szanazugi hétvégi ház területén létesítendő ártézi kút vezetékének árokásási munkáiban.

Sándor István szb-titkár bejelentette, hogy a SZOT rendelkezésére *január 1-től minden szervezett dolgozóra vonatkozó tagkönyvcsere lesz.*

Az ügyvitel gépesítéséről

Gyebnár Pálné bérelszámoló korszerű elektromos számítógéppel dolgozik

„Az adminisztratív munka hatékonyabbá tétele érdekében a vállalatoknak nagyobb figyelmet kell fordítani az adminisztratív munka technikai felszereltségének fokozására a korszerű irodafelszerelések, különböző számlázó-, könyvelő-, számológépek stb. beszerzésére." [A Minisztertanács 1026/1974. (V. 26.) sz. határozatából.]

Az utóbbi időben gyakori vitatéma az alkalmazotti létszám alakulása, hiszen eléggé általános tendencia, hogy az alkalmazotti létszám gyorsabban nő a munkáslétszámnál. Bár vállalatunknál nem rossz az arány — a Kner Nyomdában 17,8%, nyomdaipari átlag 18,7% (1973. évi adatok) — mégis érdemes foglalkozni azzal, *hogyan lehet az alkalmazotti létszám növekedését mérsékelni.* Közismert tény, hogy az alkalmazottak egy részének az adatgyűjtés, illetve adatfeldolgozás tölti ki munkaidejének jelentős részét. Ugyanakkor az adatfeldolgozás még jelenleg is döntően manuális munkán alapszik, azaz az adminisztratív munka korszerűsítése bizonyos mértékben elmaradt modern termelőeszközeinktől. Bár a manuális munkát nem lehet teljes egészében kiküszöbölni, azonban nagymértékben segítik és megkönnyítik az adminisztratív dolgozók munkáját a különböző számoló- és könyvelőgépek.

Tekintsük át röviden, miben léptünk előre az elmúlt években ezen a területen, és mi várható a következő ötéves tervben. 1969-ben 21 db számológépünk volt, jelenleg 60 db. Az új gépek nagy részét az utóbbi két évben vásároltuk. A számok már önmagukban is kifejezik az előrelépést, azonban legalább ilyen jelentősége van a minőségi fejlődésnek. Még 1971-ben is a gépek nagy része mechanikus működésű, kétműveletes volt, az azóta beszerzett gépek elektronikus működésűek — zajtalanok — és négyműveletesek. A számológépek mellett öt könyvelőgépünk van, amelyen a számvitel, a bérelszámolás és az utókalkuláció végez adatfeldolgozást. Meg kell azonban jegyezni, hogy bár ezek a gépek megkönnyítik a munkát, mégsem jelentenek teljes megoldást, mivel csak az utolsó munkafázisban használhatók, az elsődleges bizonylatkiállítást, rendszerezést továbbra is manuálisan kell végezni. Ez tehát a jelenlegi helyzet, amely ugyan lényegesen jobb, mint néhány évvel ezelőtt, azonban a fejlődésben itt sem szabad megállni. Kétségtelen, hogy a legkorszerűbb megoldás egy számítógép beszerzése lenne, de rendkívüli magas ára és üzemelési költsége miatt erre a következő ötéves tervben sem gondolhatunk. Az V. ötéves tervben feladatunk az, hogy további számológép-beszerzéssel, illetve középgépesítéssel tegyük gyorsabbá, könnyebbé és szervezettebbé az adatfeldolgozást. A számítástechnika bevezetésének megkezdését a VI. ötéves terv időszakára tervezzük.

Kocsor Ferenc

A jövőben is állandó és folyamatos lesz az üzemi étkeztetés

„Eladó a Tükör Étterem?" „Hogyan alakul az üzemi étkeztetés?"

Ilyen és ehhez hasonló kérdések vetődtek fel az üzem termeiben és folyosóin. Ezekre a kérdésekre megannyi válasz is született.

Az üzem átadása óta a Vendéglátóipari Vállalat negyedosztályú áron biztosítja az üzemi étkeztetést a Kner Nyomdában. Ez idő alatt különféle problémák és panaszok voltak, például: mindig ugyanazok az ételek szerepelnek az étlapon, nincs megfelelő választék, az első műszak végére az olcsóbb ételek elfogynak, olykor állott a hús, nincs palacsinta, emelkednek az ételek árai, viszont a 2,70 Ft-os hozzájárulás évek óta stagnál.

A szakszervezet mindig szót emelt a panaszok megszüntetése érdekében. Mindenki megnyugtatására elmondhatjuk, hogy az üzemi étkeztetés semmiképpen *nem fog megszűnni.* A dolgozók előfizetéses és választékos étkeztetéséről a jövőben is állandóan és folyamatosan gondoskodni kíván mind a vállalatvezetés, mind a szakszervezet.

Óvjuk szép üzemünket

Az új üzem átadása óta három év telt el. Az időjárás viszontagságai, a kivitelezésből adódó szigetelési problémák szükségessé tették az üzem- és toronyépület tetőszigetelésének helyenkénti javítását és cseréjét, a tetőbádogos munkák védőmázolását.

A régi üzemépület lapostető szigetelése tönkrement. Az épület állagának megóvása érdekében szükségessé vált a tetőszigetelés teljes cseréje.

Az eddig elkészített falszegélyek beváltották a hozzájuk fűzött reményeket. A falak állapotának megóvása miatt szükséges a géptermekben, folyosókon, valamint minden károsodásnak kitett helyen szegélyek készítése. A munkák folyamatban vannak.

KÖNYVKIÁLLÍTÁS

1974. július 10-től 24-ig vállalatunk már sokak által megcsodált és megdicsért előcsarnoka a szokásosnál megragadóbb látványt nyújtott.

A belépőt nem mindennapi értékű és szépségű könyvekkel megrakott vitrinek és tárlók fogadták.

A könyvek a könyvnyomtatás 500. évfordulója alkalmából az 1973-as évben az ország nyomdái között hirdetett minőségi verseny díjnyertes termékei. Élen a Kossuth, II. helyen a Kner Nyomda igen előkelő helyezést elért könyveivel. A kiállítás a „Szép magyar könyv '73" címet viselte, ellenállhatatlan vonzerőt gyakorolva szinte minden belépőre.

A vendégkönyv tanúsága szerint a legkülönbözőbb országokból, így: Finnország, Skócia, Szovjetunió, Csehszlovákia, Jugoszlávia, NDK, s több nagy városunkbeli a Kner Nyomdában járt s egyéb ügyet intéző látogatónk volt. Legtöbben kimondottan a kiállítás kedvéért városunkból érkeztek.

Több vállalattól látogattak hozzánk szocialista brigádok a kiállítás megtekintésére.

Dolgozóink 90%-a megnézte a kiállítást, de voltak, akik nap, mint nap elidőztek a vitrinek előtt, mindig újabb látnivalót felfedezve, élménnyel gazdagodva.

Zsíros Istvánné

A hagyományos Szegedi Ipari Vásárról egy vásári díjat hoztunk haza

Sokan megtekintették a 29. Szegedi Ipari Vásáron kiállított doboz, címke és egyéb csomagolóanyag-termékeinket. Kiállítási anyagunk sztárjai a Pepsi Cola öntapadó címkecsalád, az Extra Lady harisnyanadrág betétlap, kártyanaptárak, itallapok és reklámsapkák voltak.

Nagy siker volt még a nyomdánkat jelképező piros, kék, fekete öntapadó Kner-manó.

A meglévő paravánokon rendszerezve dobozok, címkék és különféle csomagolóanyagok keresztmetszetét adták az üzemünkben előállított termékeknek. A vállalati zsüri jóváhagyása után került sor az installáció helyszíni elrendezésére.

Az érdeklődő és hozzáértő látogatók tetszését megnyerték kiállított cikkeink. Erről tanúskodnak a vásárnaplóban olvasható bejegyzések.

A dicséretek mellett hiányolták az üzemünket bemutató ismertetőt, és kevesellték a vásári szórónyomtatványainkat.

A szegedi kiállításról egy vásári díjjal gazdagodva tértünk haza. A szerzett tapasztalatokat felhasználva már készül vállalatunk a következő, októberi Budapack kiállításra.

Bitskei Tibor előadói estje a Kner Nyomdában

Zsúfolásig megtelt a kultúrterem

Bitskey Tibor sokak legkedvesebb előadóművésze. Kinek a hangja, megjelenése, kinek a művészete tetszik. Számos dolgozónk kívánsága teljesült, amikor meghívásunkra augusztus 27-én Bitskey Tibor a Kner Nyomdába érkezett.

Számítva az érdeklődésre, szinte minden békéscsabai nagyvállalat szocialista brigádjainak küldtünk meghívót erre a nem mindennapi eseményre.

Kultúrtermünk zsúfolásig megtelt a Bitskey művészete iránt érdeklődő közönséggel. Valamennyien igen nagy várakozással tekintettünk az előadás elé. A műsor Móra-, Csokonai-, Szabó Lőrinc-, Tóth Árpád-, Radnóti-, Ady-versek; részlet a Tristan és Isoldából, a Cirano de Bergerac-ból, illetve Mocsár Gábor egy írásának előadásából állt.

Az előadás után közvetlen beszélgetés alakult ki a közönség és a művész között, melynek hangulata és tartalma tette teljessé, igazán Bitskey-estté ezt a találkozást.

Tovább korszerűsítettük a rakodást és szállítást

A rakodás korszerűsítése és az elavult rakodóberendezéseink pótlására 4 db 2 tonna teherbírású elektromos targoncát helyeztünk üzembe.

Az üzemen belüli zavartalan szállításokra beszereztünk 18 db csehszlovák gyártmányú, darabonként 1,2 tonna teherbírású kézitargoncát.

KNER Nyomda HÍRADÓJA

SZERKESZTI A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG

1974. JÚLIUS HÓ

Visszapillantás a félév küszöbén

Az idei évből már öt hónap eltelt. Egy éven belül ez elég nagy idő ahhoz, hogy bizonyos fokig mérleget húzzunk és megvizsgáljuk, hogyan dolgoztunk eddig és milyen feladataink vannak továbbra. Vállalatunk ez idő alatt komoly eredményeket ért el az éves terv teljesítésében. Tervünk főbb mutatószámait sorban teljesítettük és eredményünk is megfelelő alapot biztosít a magunk elé tűzött célok megvalósításához.

Ez az év *kereskedelmi* és *leterhelési* szempontból az elmúlt évekhez viszonyítva komoly változást jelentett. Addig, amíg tavaly és azelőtt rendkívül nehéz piaci helyzettel álltunk szemben és nagyon komoly kereskedelmi munkára volt szükség, hogy az üzemet leterheljük, az idén a piaci helyzet megváltozott és a megrendelői igények nagyobbak vállalatunkkal szemben. Ez meglátszik a termelésünkön is, hiszen *folyamatosabb,* állandóbb a leterhelési helyzet és egészéves vonatkozásban magasabbak a leterhelési számok, mint az elmúlt évben.

Mivel nyomdánk nem termelőeszközöket vagy egyéb kiemelt cikkeket hanem csomagolóanyagot gyárt, ezért az a feladatunk, hogy a megrendelői *igényeket* a lehető legjobb mértékben *kielégítsük.* Úgy kell munkánkat szervezni, hogy a hozzánk beérkező megrendelői igényeknek a legnagyobb mértékben eleget tudjunk tenni. Természetesen a megrendelői igények nem csak volument jelentenek, hanem sok esetben minőséget, vagy minőségi változást. Az eddig begyakorolt munkavégzéshez és technológiákhoz viszonyítva. Folyamatosan biztosítanunk kell, hogy az újabb minőségi és technológiai igények kielégítésére felkészüljünk és ennek *műszaki* és *emberi* alapjait megteremtsük.

A formakészítés idei feladatait eddig jól megoldotta. A formakészítés átbocsátóképessége miatt eddig a géptermekben leterhelési és termelési problémák nem voltak. Ezt a tendenciát a formakészítésnek meg kell tartania. A *létszámtakarékosság* mellett továbbra is munka- és *anyagnormatívák* rendezését és ezek fokozatos bevezetését kell megoldani.

Planeta ötszínes és kétszínes gépek képezik a címkegyártás gerincét. A Planeta ötszínes gépek az elmúlt hónapok alatt jelentősen túlteljesítették a tervszámot, míg a kétszínes gépeknél elsősorban leterhelési okokra visszavezethetően alulteljesítés következett be. A címkegyártás az idei évben először hónapról hónapra rendszeresen teljesíti a *tonnatervét.* Fontos feladat, hogy helyes létszámgazdálkodással a gépek betervezett *műszakszámait* minél jobban megközelítsük.

A piaci igények a dobozgyártás területén nőttek meg az elmúlt évhez viszonyítva a legjobban. Ez néhány gépcsoporton állandó *túlterheltséget* okozott. Különösen az OHZ és OHS gépcsoporton, de ez a túlterheltség jellemző volt a Wupára és a kikészítési területekre is; így a kifejtésre, dobozragasztásra és dobozpárnázásra. A piaci tendenciák azt mutatják, hogy erre a gépcsoportra a megrendelői igények továbbra is nagyok. Ezeket az igényeket éves szinten a nyomógépek leterhelésének lehetőségéig ki kell elégíteni. Egyidejűleg a szeptember 30-i készletvizsgálási nap miatt a július, augusztus és szeptember hónapokban a *kikészítési kapacitások* átbocsátóképességét kell alapul venni. A lakkozógép most jelentősen túl van terhelve. Ennek ellenére ez a gép éves szinten nem teljesítette a tervszámait. Intézkedéseket kell tenni, hogy a lakkozógép behozza a lemaradását és a túlterhelés megszűnjön.

A mélynyomógép május hónap végéig a nyomás tervszámot túlteljesítette. Az év folyamán bevezetett norma a tervszámok elérését elősegíti és úgy néz ki, hogy ez a gépcsoport a jövőben is *dinamikusan* fogja szolgálni a vállalati termelés növekedését.

Az ofszet lemezüzem az idei évre folyamatosan el van látva munkával. Megrendelőink megkedvelték ezt a terméket és jelentős az igény. Az üzem feladata, hogy a teljes magyarországi igényt folyamatosan kielégítse a jó minőségű lemezzel. A minőség ellenőrzése különösen fontos, hiszen a *lemezminőség* alapvetően befolyásolja a későbbi nyomásminőséget is.

Gyomai üzemünk az idei tervszámait szépen teljesítette. Lemaradás csak a szedőteremben van, ami nem az ott dolgozók hibájából következett be, hanem a munkaösszetételből. A géptermek és a kötészet tervszámait jelentősen túlteljesítette és nagyon szép eredményeket produkált. Fontos, hogy Gyoma a *kiszállítás* ütemességét javítsa és tonnatervét rendszeresen teljesítse. Különösen jó lenne, ha tájékoztató területén nagyobb fejlődést tapasztalnánk. Könyvtermelésünk nagyon szépen fejlődött, minőségvisszaesést nem tapasztaltunk, és az 1974. évi könyvhétre minden könyvet sikerült *határidőre* kiszállítani.

Termelési eredményeink és az üzem stabilitása lehetőséget ad számunkra, hogy többet foglalkozzunk az üzemi minőség kérdésével és a munka szervezésével.

Az egész országban az elmúlt évben előtérbe került a művezetői szerepkör újbóli megítélése, és ennek a szerepkörnek a jelentősége. A művezetők azok, akik közvetlenül irányítják a termelőmunkát, ezért magatartásuk jelentős. Jelentős feladatunk, hogy a Kner Nyomda termékeinek minőségét tovább emeljük. A minőség az, amely számunkra döntő lehet a többi nyomdával folytatott versenyben. A minőségellenőrzési rendszer tulajdonképpen 3 részből áll: ennek a folyamatnak a legdöntőbb része a termelésközbeni *folyamatos minőségellenőrzés.* Ez az ellenőrző tevékenység a *művezetőkre* hárul ma is és a jövőben is. Minden intézkedés, amely a minőség javítására törekszik, csak akkor lehet hatásos, ha művezetőink ezeket az intézkedéseket (pl. szemleívek óránkénti ellenőrzése) nagyon komolyan és következetesen végrehajtják és végrehajtatják. Egyik művezetőnek sem szabad megalkudnia a felületességgel és a lazasággal, a minőség romlásával. A főművezetőknek és a termelés felsőbb vezetőinek pedig az a feladatuk, hogy segítséget nyújtsanak a művezetőknek ehhez a tevékenységhez és rendszeresen ellenőrizzék is a végrehajtást.

Az emelkedő világpiaci papír- és kartonárak mellett számunkra kiemelten fontos feladatunkká vált a készletgazdálkodás. A termelés területén a készletgazdálkodást úgy lehet elősegíteni, hogy a termékeknek gyorsabb átfutást biztosítunk. Ez közös *programozási* és *termelési* feladat. Az a cél, hogyha egy nyomtatványt munkába vettünk, az minél előbb elhagyja az üzemet. Az elővágástól a kiszállításig az *átbocsátás* a lehető *leggyorsabb* legyen. Ennek a megrendelők is örülni fognak, de számunkra is fontos, mert gyorsabb megtérüléssel eszközeinket jobban fel tudjuk használni. A programozási területnek vizsgálni kell ezt a kérdést és megfelelő intézkedéseket kidolgozni, hogy minden egyes munkatáska átfutása zavartalan legyen, a technológiai műveleteket számbavéve valóban csak a szükséges időt töltse el üzemünkön belül.

Vállalatunk lényegében néhány éve azonos létszámmal oldja meg feladatait. A létszámtakarékosság ennek ellenére továbbra is feladatunk. Feladatunk azért, mert erre kötelez bennünket pártunk és kormányunk politikája, és az a cél, hogy a termelékenység növeléséből fedezzük a termelés növekedését. Csak ezen az úton lehet biztosítani a bérek és az életszínvonal folyamatos javítását. Ugyanakkor a *létszámtakarékosság* egyben a munkavégzés, a *munkafegyelem* fontos alkotórésze. Ha egy területen csak az oda szükséges létszám van meg, akkor az ott dolgozók valóban munkavégzéssel töltik idejüket, míg, ha többen vannak, akkor természetes, hogy munkaidejük egy részét nem tudják kihasználni.

Feladatunk, hogy kialakítsuk a helyes létszámarányokat és a vállalati létszámszükségletet belső átcsoportosításokból fedezzük.

A Magyar Szocialista Munkáspárt 1975 márciusában tartja XI. kongresszusát. Ennek tiszteletére szerte az országban munkaverseny alakult ki. Vállalati szintű felajánlásunk most van kidolgozás alatt. Dolgozóink és szocialista brigádjaink vegyék ki részüket a felajánlásokból és munkájukat az elkövetkezendő időszakban a munkaverseny szellemében végezzék. Vállaljuk azt, hogy az éves tervszámokat az egyes termelési területeken – a lehetőségektől függően – december 10–15 között teljesítjük. Minden egyes munkaterület az üzemi egész szerves része, tevékenységével hozzájárul vállalatunk munkájához, ezért szükséges, hogy a munkaversenyből is összehangoltan vegye ki a részét.

Balog Miklós

A Kner Nyomda dolgozóinak felajánlása az MSZMP XI. kongresszusának tiszteletére

Az 1975 márciusában tartandó XI. pártkongresszus, és hazánk felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére és méltó megünneplésére a Kner Nyomda kollektívája – figyelembe véve a népgazdasági érdekeket és a megrendelői igényeket – az alábbi felajánlást teszi:

A vállalat 1974. évi tervét december 31-el szemben december 10-ig teljesíti. Ez mintegy 400 tonna többlet csomagolóanyagot jelent a népgazdaságnak, és 14 millió termelési többletet. Túlteljesítjük eredménytervünket. 1973-hoz viszonyítva mintegy 1 millió dollár értékű import anyagot hazai anyaggal pótolunk. A fenti mennyiségi túlteljesítés mellett a szocialista brigádok és az egyes üzemrészek vállalásai alapján megtartjuk és tovább javítjuk a közismerten jó Kner minőséget. A terv túlteljesítését az elmúlt évhez viszonyítva változatlan létszámmal, jobb termelésszervezéssel, a kapacitások jobb kihasználásával, a veszteségidők csökkentésével, és a munkafegyelem további javításával, valamint a termelékenység jelentős növelésével kívánjuk elérni. 1974-ben 30 millió Ft értékű 700 tonna dobozzal veszünk részt a magyar-szovjet papíripari választékcsere bővítésében.

Felhívjuk vállalatunk dolgozóit és vezetőit, a szocialista brigádok tagjait, hogy munkájukkal tevékenyen járuljanak hozzá vállalatunk kongresszusi versenyfelajánlásának teljesítéséhez. Felkérjük a társadalmi szerveket, azok aktivistáit, hogy havonta vizsgálják meg a kongresszusi munkafelajánlás helyzetét, javaslataikkal segítsék elő a vállalt felajánlások teljesítését és az eredmények elérését.

Megfelelően értelmezzük az Ifjúsági Törvényt

Röviden az ifjúsági parlamentről

Pártunk ifjúságpolitikájának, az Ifjúsági Törvény megvalósításának, jelentős állomása volt az üzemünkben megrendezett első ifjúsági parlament. Ez a fórum volt hivatott arra, hogy lehetőséget és teret biztosítson a fiatalokat érintő kérdések meghallgatására, megvitatására, melyre a megjelentek választ is kaptak az illetékes gazdasági vezetőktől.

A megjelent fiatalok és vezetők előtt *Huszár* elvtárs tartott beszámolót elmúlt évi eredményeinkről, a jövő célkitűzéseiről és feladatainkról. Beszámolójában kitért arra is, hogy milyen részt vállaltak az üzem fiataljai eddigi eredményeink elérésében. Beszámolójának második részében az intézkedési terv végrehajtásának eddigi tapasztalatairól beszélt. Az elhangzottakból kitűnt, hogy *megfelelően értelmezzük üzemünkben az Ifjúsági Törvényt és annak végrehajtását.*

Az elhangzottak után az írásban leadott kérdések megválaszolására, illetve a hozzászólásokra került sor. Több fiatalt a munkahelyi kérdések foglalkoztatták, így a gépmesterek szakmai továbbfejlődésének lehetőségei, prémiumrendszerek az egyes géptípusokon, és így tovább. Ezekre a felmerült kérdésekre helyben megkapták a választ a kérdések feltevői.

Olyan dolgok is felmerültek az ifjúsági parlamenten, melyek megoldására a jövőben kell, hogy sor kerüljön.

Sokan foglalkoztak a fiatalok szórakozási és sportolási lehetőségeinek kibővítésével. *Csiernyik* János felszólalásában ennek megfelelő hangot is adott. Mint említette, a jó munka feltétele az egészség, és annak alapja a mozgás és sportolás.

Akik jelen voltak, hallhatták, mit tesz ennek érdekében a vállalat vezetősége, hogy megfelelő teret biztosítson majd dolgozóinknak a rendszeres mozgásra.

Sokat vitatott téma maradt a parlamenten az *önálló klub kialakításának lehetősége* is. Bár a megoldás sok dologban ellentmondásos maradt, de mint lehetőséget, ezt nem lehet szem elől téveszteni.

A több, mint 30 felszólalás és az írásban beérkezett kérdések bizonyítják, hogy elérte célját az első ifjúsági parlament.

Krátki Mihály

Ifjúsági parlament Gyomán

A Kner Nyomda gyomai részlegénél megtartott ifjúsági parlament legfőbb jellemzője a fiatalok vitakészsége volt. Ez már a szervezésnél is megmutatkozott, hiszen előzetesen mintegy 27 javaslat és kérdés érkezett be a válaszadókhoz. A parlamenten minden szerv képviselve volt és a fiatalok több kérdéssel fel is adták a leckét az arra illetékeseknek.

- *Mikor lesz klubterem a gyomai fiatalok-nak?*
- *Miért nincs Gyomán ifjúsági verseny-mozgalom?*
- *Hogyan segíti a vállalat az albérletben lakókat és a bejárókat?*

Több olyan javaslat hangzott el, melyre a jövőben lehet építeni. Ahol nagy létszám, aktív részvétel és tartalmas vita van, ott eredmény is születik. Most már a megvalósítás következhet, mert a javaslat már elhangzott.

Megoldódik a Wupán történő domborítás

Számos boroscímkét, kozmetikai és édesipari dobozt domborítással kér a megrendelő. A nagy példányszám miatt ezek nyomása B/1-es formátumban történik, nyomás után az ívet kettévágják, OHS-en domborítják és stancolják.

Évek óta vajúdó probléma a Wupán történő domborítás, a megoldás mindeddig késett.

A Wupán történő domborítás alapfeltétele a műanyag dombor. Ennek megvalósítása érdekében a műanyag dombor készítéséhez szükséges kézi karos prést vásároltunk, melyet már üzembe is helyeztünk.

Technológiai őrjárat

A GYEK „Május 1" brigádjának 1974. II. félévi felajánlása kapcsolódik a vállalat kongresszusi munkaversenyéhez. Ennek szerves része a május végén megindult technológiai őrjárat.

A GYEK és a kapcsolódó részlegek között felmerülő problémák rendezését kulturáltabbá akarjuk tenni, ezek előfordulásának gyakoriságát csökkenteni kívánjuk.

E cél megvalósítása érdekében minden nap a délelőtti és délutáni műszakban végigjárjuk a kereskedelmi, anyaggazdálkodási és termelő részlegek vezetőit. A jogos észrevételeket leírjuk és tisztázzuk.

Akik nem fukarkodnak a segítségnyújtással

Szokatlan módja egy brigád bemutatásának a közelmúlt eseményeivel kezdeni. A *„Münnich Ferenc"* szocialista brigád vezetője *Szaszák* Mátyásné ugyanis április végén Mátraverebélyen járt. Meglátogatta az általános iskolát, találkozott *Verebélyi* Andrással, aki munkája elismeréseként az idén kapta meg a Munka Érdemrend arany fokozatát. Találkozott az iskola cigánygyerekeivel, akiket a brigád patronál.

Divatos szó, fogalom lett manapság a patronálás, hiszen a sajtóban nap mint nap olvashatjuk: ez meg ez a vállalat, brigád, kollektíva patronálja ezt és ezt az iskolát, óvodát, gyermeket, minden bizonnyal önzetlenül, segíteni akarással.

Annak a bizonyos mátraverebélyi útnak az előzményei kétéves múltra tekintenek vissza. 1972 tavaszán kezdődött egy cikkel, amely a Nők Lapjában jelent meg, *segítséget kérve 120 cigánygyerek emberré formálásához.* Azóta küldi a dobozosztály Münnich brigádja – nyolc asszony – a messzi mátrai falu gyermekeinek a sok ruhaneművel, iskolaszerekkel teli csomagokat, melyekből nem hiányzik húsvét, karácsony idején az édesség, játék sem. Próbáltam összeszámolni a csomagokat, legalább kilóra, az egy mázsa körül tart már! Sok levél tanúskodik az elmúlt két évben mindenről, ami az iskolában történik, a gyerekek fejlődéséről, a szülők hozzáállásáról, a lassan, de formálódó emberibb életről, nem utolsó sorban az iskolai munkáról, a társadalmi munkában készült klubszobáról, az úttörőavatásról, amikor a cigánygyerekek 85 százaléka kapta meg a vörösnyakkendőt. A sok fáradságot, energiát kívánó munkában a brigád együtt dolgozik az iskolával, örömmel nyugtázva az elért eredményeket. Az eredményességet példázza, hogy az iskola úttörőcsapata elnyerte a KISZ Központi Bizottság selyem zászlaját.

A Münnich Ferenc brigád az idén *megkapta a bronzkoszorús szocialista brigádplakettet,* melynek elnyeréséhez más területen végzett jó munkájuk is hozzájárult.

A segítségből jut a nyugdíjas, cukorbeteg *Gálik* néninek is, akit alkalmanként meglátogatnak, étellel-itallal, ruhaneművel megajándékoznak. Állandó kapcsolatot tartanak a hűtőházi *Martos Flóra* és két MÉK brigáddal. *Such* Mihályné, mint nőbizottsági tag végez társadalmi munkát a nyugdíjasokkal való foglalkozás, gyermeknap, névadók, fiatal anyák találkozójának lebonyolításában és sok egyéb munkában. Színház-, mozi-, múzeum-, üzemlátogatások, kirándulások, melyek közül a legérdekesebb a zsadányi nyárctelep megtekintése.

Úgy hiszem egy kollektíva bemutatásához ennyi elég is.

Bacsa Ferencné

Névadó ünnepség

Kedves ünnepély színhelye volt május első vasárnapján a Kner Nyomda kultúrterme. Névadó ünnepséget rendezett a Társadalmi Ünnepségeket és Szertartásokat Szervező Iroda a szakszervezet és a KISZ segítségével. A gyermekek: *Várhelyi* Viktória, *Lipták* P. Tamás és *Biró* Ida 300,– Ft-os betétkönyvet és játékokat kaptak, az édesanyákat virággal köszöntöttük.

Szocialista brigádvezetők tanácskozása a kongresszusi munkaversenyre történő felkészülés jegyében

Június 6-án a Kner Nyomda békéscsabai és gyomai üzemének szocialista brigádvezetői értekezletet tartottak.

Sándor István szb-titkár értékelte a szocialista brigádmozgalom eddigi eredményeit, vázolta a tennivalókat.

– A mozgalom *jól indult,* a vállalások megfelelnek célkitűzéseinknek – kezdte felszólalását Sándor István elvtárs. További teendőnk az, hogy *a vállalások és azok végrehajtása ne csak a termelésben érződjön,* hanem az élet egyéb területein is. Gondolunk itt elsősorban a kulturált szórakozásra, tanulásra, művelődésre. Egy mondatban összefoglalva: *szocialista módon élni és dolgozni.* Ezek az elsőrendű célok. – A brigádok ne csak saját munkahelyük problémáival törődjenek, figyeljék, mi történik a vállalatnál.

A vállalások teljesítéséért való felelősséget mindenki érezze. A brigádértekezletekre hívják meg a párt- és szakszervezet képviselőit. Ha segítségre van szükségük, kérjenek a párt- és szakszervezet vezetőségétől.

Sándor elvtárs beszédének második részében *irányelveket adott a II. félévi felajánlásokhoz.* Hangsúlyozta, hogy *azoknak szorosan kell kapcsolódniuk a kongresszusi munkaversenyhez.* A tennivalókat a X. Pártkongresszus által meghatározott feladatok szabják meg. *Az éves terv legfőbb mutatóit december 10–15 között akarjuk teljesíteni.* A fennmaradó 15 napi termelés túlteljesítést jelent. Ahol szűk a kapacitás – mint a kikészítésnél – ott meg kell találni a kihasználás jobb módját.

Sándor elvtárs *nyomatékosan hívta fel a figyelmet az anyag- és energiatakarékosságra, a minőség emelésére.*

– A vállalásokat június 30-ig kell megtenni, – mondotta Sándor elvtárs – azokat július végéig kapják vissza a brigádok. Az I. félévi értékeléseket július 15-ig küldjék meg Südy kollégának.

A vállalat vezetősége nevében *Darida* Pál termelési főosztályvezető több témáról beszélt. Bevezetőjében hangsúlyozta, hogy az értékelő bizottságnak sok problémája van a brigádnaplókkal. Némelyiken meglátszik, hogy az utolsó napokban, hevenyészve készült. Kijelentette, hogy határidőn túl beérkezett brigádnaplót nem vesz figyelembe az értékelő bizottság.

Sándor elvtárs beszédéhez kapcsolódva beszélt a kongresszusi munkaversenyről. Kijelentette, hogy *vállalati eredményünket 5 millió Ft-tal akarjuk túlteljesíteni.*

Szólt a hazai kartonok alkalmazásáról, melyek alkalmazása révén *1 millió dollárt takarítunk meg.** Hangsúlyozta, hogy lényegesen csökkenteni kell a próbadobozok gyártásának átfutási idejét.

A két beszámoló után a hozzászólások következtek.

Beinschróth Károly kérdezte, mi lesz azokkal a brigádokkal, melyek nem érik el a 360 pontot?

Mórocz Istvánné arra kért választ, hogy a nem termelő brigádok milyen felajánlásokat tegyenek?

Villám István javasolta, hogy a kifejtésnél a brigádok segítsenek társadalmi munkában.

A kérdésekre válaszolva Sándor István kijelentette, hogy a 360 ponttól nem lehet eltekinteni. Nem az a cél, hogy a mércét lefelé vigyük, hanem a színvonal emelése.

Mórocz Istvánnénak Darida Pál termelési főosztályvezető azt javasolta, hogy a vállalásokkal kapcsolatban *közvetlen gazdasági vezetőjükhöz forduljanak.*

Villám Istvánnak azt válaszolta, hogy egyetért javaslatával, azonban ez nem történhet társadalmi munkában, hanem szabad szombaton és vasárnap megfelelő díjazás ellenében.

Befejezésül *Anti* János javasolta, hogy vezessük be a *„Dolgozz hibátlanul"* mozgalmat.

A javaslattal Sándor István egyetért.

* A papíripari választékcserében a Szovjetunió részére gyártott dobozok mennyiségét a duplájára kívánjuk növelni.

Külföldi utak

A harmadik rekonstrukció után ugrásszerűen megnőtt az üzem kapacitása. Feladataink is bővültek. Nemcsak a nálunk jelentkező hazai igényeket kell maradéktalanul kielégítenünk, exportra is kell termelnünk.

Ez év I. félévi külföldi utak során elsősorban a Szovjetunióval igyekeztünk kapcsolatainkat bővíteni. Jugoszláviában is tanulmányoztuk az együttműködés lehetőségét. Május hónapban sikeres kiállítást rendeztünk Romániában.

Tudott dolog, hogy papírjaink és kartonjaink egy része nyugati relációkból származik.

Svédországban és Dániában sikeres tárgyalásokat folytattunk karton és írónyomó behozatala érdekében.

Új, korszerű gépeink karbantartása és javítása problémát okoz.

Ennek megoldása érdekében az NDK nyomdagépgyárában a Planéták elektromos berendezésével és javításával ismerkedtünk.

Kitüntetések május 1-én

Május 1-én 1973. évi munkájuk alapján *Huszár* Mihály igazgató a vállalat kultúrtermében nyújtotta át a *„Könnyűipar Kiváló Dolgozója"*, valamint a *„Kiváló Dolgozó"* kitüntetéseket és az ezzel járó pénzjutalmat.

A *„Könnyűipar Kiváló Dolgozója"* kitüntetést kapták: *Vincze* Endre, *Kőhalmi* János, *Blahut* László, *Rutz* Attila, *Gálik* Mátyásné, *Gálosi* Lajos, *Südy* István, *Szarvas* János.

„Kiváló Dolgozó" kitüntetésben részesült: *Petri* János próbanyomó, *Ancsin* János korrektor, *Papp* József fényképész, *Csetneki* János gépmester, *Wagner* Gábor gépmester, *Karsay* László utóvágó, *Kontra* Endre gépmester, *Maján* János gépmester, *Nagyéri* József stancás, *Molnár* János főművezető, *Tóth* Mátyás ragasztó gépmester, *Percze* László művezető, *Kiss* László gépmester, *Kovács* András I. lakatos, *Czene* Károly lakatos, *Buhala* Sándor lakatos, *Szelcsányi* György villanyszerelő, *Gajdács* György festő, *Szabó* Béla csoportvezető, *Dr. Simon* Mihály osztályvezető, *Szegfű* István raktárvezető, *Orvos* András gk.vezető, *Zsíros* András raktári segédmunkás, *Dr. Császár* Zoltán közgazdasági főosztályvezető.

A gyomai üzem dolgozói közül: *Blahut* Béla művezető, *Akantisz* Sándor csoportvezető, *Dávid* István kéziszedő, *Diós* Béla gépmester, *Kovács* Sándor könyvkötő, *Szűcs* Lajos raktári segédmunkás.

Mint legutóbbi számunkban hírt adtunk róla, nődolgozóink a Nemzetközi Nőnap alkalmából vették át a kitüntetéseket.

Halló 202? Igen, TMK műhely

Vajon hányszor cseng a telefon napjában a lakatosműhelyben? Hányszor hívják az ügyeletes hibaelhárítókat, hol segítségkérő, hol pedig sürgető, ideges hangon.

Ilyenkor a TMK-sok szerszámládájukkal indulnak a jelzett helyre, hogy mielőbb visszaállítsák a termelésbe a meghibásodott gépet.

A TMK szó hallatán sokakban bizonyára a fenti kép jelenik meg.

Hogy elkerülhessük ezt a hamis képalkotást, ismerkedjünk meg közelebbről az üzemünkben működő TMK-rendszerrel, s annak hatékonyságával.

Mi is tulajdonképpen a TMK-tevékenység? Mi céljai vannak? A TMK rendszeres, tervszerű megelőző karbantartást jelent. Hiszen gondoljunk csak arra, hogy a gépek, azok alkatrészének meghibásodása előre nem látható, a véletlentől függő jelenség. Így azokat előre meghatározni nem is lehet. De ha rendszeresen, tudatosan fölülvizsgáljuk a gépeket, s a már közeli meghibásodást sejtető alkatrészeiket kicseréljük, már egy igen fontos lépést tettünk afelé, hogy minél kevesebb probléma merüljön fel az üzemelés közben.

TMK-rendszerünknek *két alapvető funkciót kell ellátnia,* a berendezések, gépek rendszeres felülvizsgálatát, karbantartását, hogy ezzel elkerülhetővé legyenek a váratlan, meglepetésszerű meghibásodások.

A karbantartások – melyek középjavításnak felelnek meg – éves program keretében történnek. Ezen program géptípusonként rögzíti a TMK kezdetének időpontját, annak tartamát. A programot ismerik a termelésirányítók is, s a diszpécserek ennek megfelelően veszik figyelembe az egyes gépek kapacitását. Így előre tudják, hogy egy-egy gép TMK-ja alkalmával mennyi gépórakieséssel kell számolniok. Természetesen a „kiesés" szót idézőjelbe kell tenni. Hiszen éppen ezen néhány műszak alatti javítással érjük el azt, hogy a továbbiakban a későbbi üzemelés során ne merüljenek fel problémák.

A TMK hatékonyságának növelése érdekében május 1-től bevezettük az írásos technológiai utasítást. Ezzel kettős célt igyekeztünk elérni. Egyrészt meghatározni a javítás részfázisait minden gépre, s ezzel elérni azt, hogy ne maradjanak érintetlen, meg nem nézett részek a gépen, – illetve ne maradjon el nem végzett művelet. Ez mindenképpen *a TMK tevékenység színvonalának emelkedését jelenti.* Másrészt célunk volt, hogy a részműveletek meghatározásával egyidőben *meghatározzuk az egyes részműveletek elvégzéséhez szükséges időt,* vagyis mintegy „normaidőket" kialakítani. Ezzel egyrészt a hatékonyságát, a munka intenzitását akarjuk javítani, ugyanakkor megteremtjük a TMK premizálási rendszerének lehetőségét.

A zavarelhárítás jelenleg műszakrendszerben folyik. Műszakonként két ügyeletesből áll. Az ügyeletesek a felmerült meghibásodások bejelentésének sorrendjében –, illetve fontossági sorrendben – végzik el a meghibásodások kijavítását. Nyilvánvaló, hogy amennyiben például a mélynyomó és a kéziberakású tégely meghibásodását jelentik, úgy először a mélynyomót kell kijavítani, legelőször a nagyobb teljesítményű gépet visszaállítani a termelésbe.

A jelenlegi rendszerről korántsem állítjuk, hogy kifogástalan. Azonban megítélésekor mindenképpen figyelembe kell venni, hogy gépparkunk igen korszerű, automatizált. Így javításuk is igen képzett, magasan kvalifikált egyéneket kíván, s ennek eleget tenni bizony nem könnyű feladat.

Semmiféleképpen sem szabad megfeledkezni arról sem, hogy *az alkatrészutánpótlás igen nehézkes.* Ez adódik abból, hogy gépparkunk külföldi gépekből áll. Így bizonyos alkatrészeket a gyártó cégtől kell megrendelni, a „Technoimpex" Külkereskedelmi Vállalaton – mint közvetítőn – keresztül. Mindez a folyamatosság, a gyors utánpótlási lehetőség rovására megy. Előfordulhat, hogy a TMK idejére a kért és megrendelt alkatrészek nem állnak rendelkezésre. Ez kritikus esetben a TMK-program módosításához vezethet, hiszen megfelelő alkatrészek hiányában elfecsérelt idő és energia lenne a TMK elvégzése.

Úgy gondoljuk, hogy a fenti tényezők ismeretében egy sok problémával küzdő, sokszor igen bonyolult tevékenységet folytató, jól összehangolt munkát végző üzemrész tevékenysége tárul az olvasó szeme elé.

Petőfalvi Pál

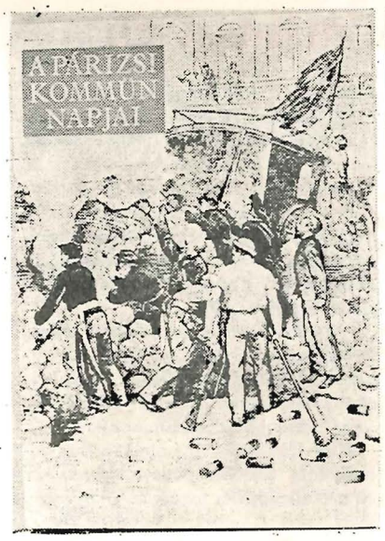

A dinamikus szinttartás érdekében:

Új eljárás könyvgyártó részlegünkben

Gyomai részlegünk néhány esztendeje befejezett bővítése során került az üzembe az Alföldi Nyomdától egy – már használaton kívüli – késes hajtogatógép, majd mellé egy másik ugyanilyen rendszerű új, NDK-gyártmányú gép, valamivel később. Ezen a két gépen került lehajtogatásra – három műszakos, állandó üzemeltetéssel – évi kb. 25 millió könyvív, amely a 900 000 kötethez szükséges volt. A további termelésfejlődés tehát egyrészt a teljes kapacitáskihasználás, másrészt az egyik gép nem megfelelő műszaki állapota miatt már nem volt lehetséges.

Ezért határozott a nyomda vezetősége úgy, hogy a legújabb eljárásra is, meg a hagyományos technológiára alkalmas 271–FK típusú *hajtogató-szálfelsütő gépet szerzi be ez évben,* egyúttal kiselejtezi a régit.

Az új eljárás lényege, hogy a kötészeti ívrészek képzése során az utolsó hajtogatás előtt hőre lágyuló műanyag szálakat fűz be a hajtogatógéppel összekötött külön szálfelsütő berendezés. Ezek a műanyag szálak a hő hatására válnak képlékennyé, és megfelelő nyomás alatt ragasztva rögzítődnek a papírhoz. Ezután történik meg az utolsó hajtás, pontosan a behelyezett szálak vonalában. A gép, illetve az eljárás nagy előnye, hogy a szálfelsütő berendezés bármikor kiiktatható, és a hajtogatás a hagyományos könyvtestkészítő technológiával (cérnafűzésre) folytatható.

A szálhegesztett ívek összehordás után nem a cérnafűzőgépre, hanem az ún. könyvsapkázó gépbe kerülnek, melyben műanyag alapú ragasztóanyag rögzíti a fűzőszövetet helyettesítő papír- vagy textilcsíkra a könyvtest íveit. Az egyes íveket megfelelő rugalmassággal rendelkező ragasztóanyag rögzíti egymáshoz és a textilcsíkhoz a cérnafűző technológia keresztkötése helyett.

A gép teljesítménye duplája az eddiginek (több mint 30 000 ív műszakonként), ami *lehetővé teszi a harmadik műszak kiiktatását,* vagy a jelenlegi műszakszám megtartásával a kapacitás növekedését e fontos kötészeti keresztmetszetben. Alkalmazható 60–120 g/m² súlyú papírok esetében 155–300 mm gerinchosszúság határai között, a kiegészítő könyvsapkázó gép pedig kb. 40 mm gerincvastagságig.

Az eddigi információink szerint minden remény megvan arra, a minőségi könyvkategóriában is teljes sikerrel alkalmazhatjuk ezt az új és termelékenyebb, meg – főként – a fárasztó fűzést megszüntető eljárást.

Petőcz Károly

A szép magyar könyv sikere Gyomán

Könyvet írni, könyvet nyomtatni, könyvet kiadni és könyvet vásárolni felelősség, mégpedig nem egyéni, hanem súlyos nemzeti felelősség dolga – írja Kner Imre.

A szép magyar könyv ügye hosszú idő óta foglalkoztatja azokat a jeles könyvművészeket, tipográfusokat, akik szívügyüknek tekintették, hogy szép könyv kerüljön az olvasó kezébe.

Az 1950-es évek elején induló Szép Könyv verseny új szakaszt nyitott a magyar könyvgyártás fejlődésében. A Kiadói Főigazgatóság által szervezett verseny ma is népszerű fóruma a szép könyveknek.

Nyomdánk 1957-ben, a háború utáni hosszabb kihagyás után kezdte meg ismét a könyv gyártását, s az egy év alatt készült néhány kötettel benevezett az évenként megrendezésre kerülő Szép Könyv versenybe. A versenyben való részvétel eredményes volt, a néhány kiadványból 3 helyezést ért el. Természetesen voltak hagyományaink is, a név akkor is kötelezett, de a szinte kizárólagosan manufaktúrás módszerekkel dolgozó üzemben jelentős eredménynek számított. 1962-ig az 1957-es évhez hasonló eredményeket értünk el, 6 év alatt 1 és 8 között váltakozott a díjnyertes könyveink száma.

Érdekességként hadd említsem meg, hogy a díjnyertes kiadványok szinte kivétel nélkül a Helikon Könyvkiadó gondozásában jelentek meg.

Az 1963-as esztendő *a változás éve volt.* Az üzem szerkezetében és szervezetében olyan mértékű változások történtek, melyek a könyv gyártásának *mennyiségi és minőségi fejlődését eredményezték.* A pálya 1973-ig töretlenül felfelé ívelő. 1963-ban 16 díjnyertes kiadványunk volt, 1964 és 1972 között eltelt év alatt 7 és 24 között volt a nyertes könyveink száma. A siker éve minden kétséget kizáróan az 1973. év lett. Az elmúlt évben készült kiadványoknak mintegy felét, szám szerint negyvenkettőt *minősített a szakzsüri kiváló, vagy jó minőségű terméknek.* A kimagasló eredmény értékét és jelentőségét csak emelte, hogy mindezt az 500 éves magyar könyv jubileumi évében értük el.

Nem volt könnyű feladat. Bátran elmondhatjuk, hogy üzemünk minden dolgozója részt vett a nemes küzdelemben, ki-ki a maga területén tette azt, amit jelen körülmények között tenni kellett. A külső körülmények arra kényszerítenek, hogy még fokozottabb gonddal, odaadással készítsük könyveinket, mint eddig tettük. Az utóbbi időben az ország nyomdaipari kapacitása jelentősen bővült, egyre több az ofszettel nyomott és *jó minőségű* könyv. Ezek a tényezők mind a kereskedelmi munkát, mind a kivitelezést egyaránt komoly feladatok elé állítják. Ilyen szerepe a kereskedelmi munkának sohasem volt a nyomdaiparban, mint napjainkban. A megfelelő mennyiségű és minőségű rendelésállomány begyűjtése komoly feladatot jelent. Eredményeink elérésében nagy szerepe van annak, hogy a megrendelések összetételét sikerült profilunknak megfelelően biztosítani. Természetesen problémáink is voltak, kezdhetném a mindennapos anyagellátási zavarokkal, folytathatnám könyvnyomó gépeink egyre romló állapotával, mely lassan a szinten tartáshoz sem megfelelő. De ne legyünk ünneprontók. Legyünk büszkék elért eredményeinkre, de ne elégedjünk meg ezzel, ne álljunk meg, ne kábítson el bennünket a siker.

Az elkövetkező évek nagyobb feladatokat rónak ránk, mint eddig bármikor.

A minőség tömegigény lett, ennek tudatában dolgozik az ország valamennyi nyomdája, hisz látjuk évről évre emelkedik a versenyben résztvevő nyomdák száma. 1973-ban 20 nyomda kapott díjat, köztük olyan nyomdák is, melyeknek létezéséről szinte nem is tudott a magyar olvasó.

Mindannyiunk előtt ismeretes, hogy a piaci helyzet határozza meg a további teendőinket. Hivatásunknak kell tekinteni a szép könyv ügyét, amely ügy helytállásra, kemény és lelkiismeretes munkára buzdít.

Végezetül ismét csak Kner Imre gondolatait rögzíthetem, melyben jelenünk és jövőnk tervei is benne vannak.

„Szeresd hát a magyar könyvet, magyar olvasó szeresd és tiszteld mesterségedet, magyar könyvnyomtató, és a legegyszerűbb feladatot is azzal az érzéssel, azzal a felelősségtudattal igyekezz megoldani, hogy nemzetedért dolgozol, amikor magyar könyvet csinálsz."

Galambos Gyuláné

A békéscsabai üzem gyártásszervezési osztályának *Május 1* brigádja ismerkedési- és tapasztalatcsere- látogatást tett a gyomai üzemben május 31-én. Ennek során megismerkedett a brigád a könyvgyártó részlegünk gyártáselőkészítési csoportjának munkájával; majd a gyártási folyamatokat nézték végig. Végül – első látogatóként – megtekintették a Szép magyar könyv '73 kiállításunkat, amely már teljesen készen állt a másnapi ünnepélyes megnyitásra.

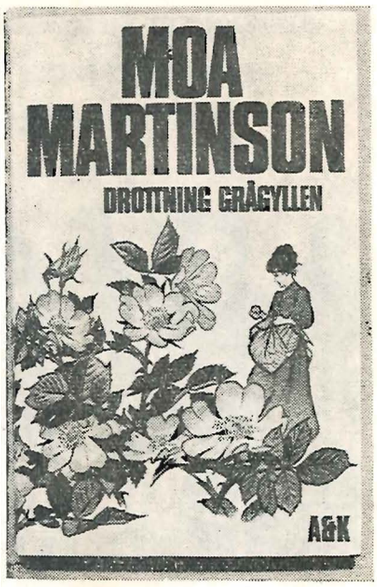

SZÉP MAGYAR KÖNYV '73 KIÁLLÍTÁS

A GYOMAI KNER MÚZEUMBAN

1973-ban ünnepeltük a magyar könyvnyomtatás ötszázadik évfordulóját. Ez adott különös fontosságot a nyomdák között több éve folyó minőségi versenynek és ugyancsak ez késztette a kiadókat is az igényesebb tervezésre. A Nyomdaipari Egyesülés, valamint a Nyomda-, a Papíripar és a Sajtó Dolgozói Szakszervezete vezetőségének irányítása alatt működő bizottság értékelte ezt a jubileumi versenyt és minősítette az ország szinte minden nyomdájából beküldött könyveket, plakátokat, csomagoló anyagokat stb. Így a Kner Nyomda termékeit is. *A Kner Nyomda évek óta sikerrel szerepel ebben a versenyben,* s az üzemben készült könyvek tovább növelték a nyomda régi, jó hírét.

A magyar kulturális élet egyik jelentős eseménye a minden évben megrendezett Ünnepi Könyvhét. A könyvek ezen országos seregszemléjén könyvkiadásunk bemutatja egy esztendő majdnem teljes termését, s a boltok keretei közül kilép az utcákra és a terekre, szélesítve ilyenformán is sokoldalú kapcsolatát az olvasótáborral. Írók jelennek meg az alkalmi könyvsátrakban, hogy személyes jelenlétükkel hangsúlyozzák az esemény fontosságát.

Ennek az ismétlődő kulturális eseménynek nem lehet csupán szemlélője a nyomda, különösen nem a Kner Nyomda, melynek könyvkészítő üzemében az elmúlt év során 19 kiváló és 23 jó minőségű könyvtermék készült, *az idén pedig 12 féle kötet 232 000 példányszámban került az Ünnepi Könyvhét árusító helyeire.* A nyomda már ilyenformán is aktív résztvevője a könyvhétnek. Mindezen túl az idei könyvhéthez azzal kívánt csatlakozni a Kner Nyomda, hogy gyomai múzeumában megrendezte a Szép magyar könyv '73 kiállítását. Mindazon kiváló és jó minősítésű könyvek és más nyomdaipari termékek kerültek egy hónapra a patinás üzem múzeumának tárlóiba, amelyek a Chronica Hungarorum megjelenésének 500. évében készültek a magyar nyomdákban.

A Kner Nyomda ezzel a kiállítással, a magyar nyomdákban készített szép termékek – döntően könyvek – bemutatásával csatlakozott az 1974. év Ünnepi Könyvhetének programjához, és ilyen módon vett részt *a termelőüzem* az ország nagy jelentőségű *kulturális* eseményében.

– pk –

RENDHAGYÓ RANGADÓ

a gyomai Kner Nyomdában

Már régóta csűröm-csavarom a szót, de ilyen rangadót, ahol nemcsak az eredmény számít, de a játék minősége is két pontot jelent, még nem közvetítettem. Ez a mérkőzés már régen elkezdődött és remélhetőleg még nagyon sokáig fog tartani. A színhely nagyon szép, tágas, világos, s a zöld gyep mellett megtalálható minden szükséges kellék. Minden hely foglalt. Ezt a mérkőzést főleg a megrendelők látogatják, de képviselve van az egész olvasótábor. Most csupán egy részt ragadok ki a mérkőzésből: amennyi érdeklődésre tarthat számot. Mielőtt folytatódna a mérkőzés, ismertetem a csapatokat. Szedő–Kötészet: Ciceró, Kapitális, Előzék, Mittel, Antikva, Fis, Tábla.

Gépterem–TMK: Auflag, Cilinder, Stég, Revízió, Ívjel, Apparát, TMK.

Vége a szünetnek. A csapatok bevonulnak, és a játékosok elfoglalják helyeiket. Eredményről már sokat lehetne beszélni, hiszen a nagyközönség általában elégedett a **minőséggel.** *A labdán a* **Kner** *név díszeleg, ezzel is illusztrálva a csapatok képzettségét és a játék színvonalát. Megszólal a csengő. A megrendelők átadják a labdát és a szedők kezdhetik a játékot.*

Ciceró hatalmasat rúg a labdába. Antikvát találja el, aki egy pillanatra kurzív lesz. Nagy nehezen feltápászkodik, de Ciceró elsodorja előle a labdát. A bíró továbbot int.

– **Nyomás fiúk!** – *biztatják a géptermet a megrendelők. Stég* **kipattan** *labdával a nagy kavarodásból, de a bíró megállítja a játékot, mert ez könnyen* **törést idézhet elő.** *A szabadrúgást Fis végzi el.* **Előzék** *szinte végigrohan a pályán, de a tizenhatosnál összecsap Revízióval és kiderül, hogy ő a* **rossz. Kezdhetik újra az egészet.** *Táblához ragad a labda. Viszi- viszi, egy csel után átgurít Mittelnek, aki hatalmas rúgást küld a kapura. A gépterem kapusa a helyén van.* **Revízió** *még csak most mutatja magát másodszor. Nagyon kevés ez a játék tőle, szinte azt mondhatnám, hogy* **ívjel nélkül nem ér semmit.** *Most is Ívjel veszi át tőle a labdát, aki* **négy ciceróval hátrább volt** *a megszokott helyétől.* **Cilinderhez** *adja, aki szépen* **lefordul Előzékről** *és átgurít a félvonalon. Apparát örökmozgóként száguld előre a labdával. TMK-nak gurítaná, de* **TMK lemaradt az iramban** *így a labda kigurul és áll a játék.*

A megrendelők zúgolódnak. Már valami eredményt szeretnének látni. Tábla, aki mindig az utolsó pillanatban száll be a játékba, most kivételesen **frissen** *dobja bele magát a küzdelembe. Repül a labda. Előzék, aki* **két dursusszal kisebb a szabványnál** *leveszi és máris indítja Mittelt. Mittel a tizenegyes vonalából lő, gól. Hiába, ez tiszta gól volt.* **A revízió nagyon gyenge mostanában.** *Ez a gól is az ő hibájából esett. A megrendelők felszisszennek, de azért élvezik a játékot. Cilinder indítja újból a labdát. Apparát sodorja magával, rohan a pályán. Na, talán most.* **A szedők sorai fellazultak. Antikva már csak lötyög a pályán.** *Előzék szinte a Táblához simul, mintha ő lenne az ellenfél. Ívjel a tizenhatoson megkapja a labdát, a kapus kimozdul, lő, gól. Ez vitathatatlan. Ha Ciceró a helyén van, ez nem történhetett volna meg. Hiába, 1:1. A megrendelők, noha az irammal nincsenek megelégedve, élvezik a játékot és buzdítják a csapatokat. Akad ugyan egy-két elhibázott pillanat, de a sajtóhiba még nem jelenti azt, hogy rossz a könyv.*

Újabb szünet következik. Mielőtt elbúcsúznék, egy kis összefoglaló a játékosokról.

Ciceró: *Előszeretettel bújt meg a sorok között. Néha feljött, de csak egy pillanatra.*

Kapitális: *Mintha nem is lett volna a pályán.*

Előzék: *Az Előzék–Revízió összecsapásnál nagyon gyenge volt, de aztán feljavult.*

Mittel: *Sokat változtatta a helyét, talán ő volt a legjobb.*

Antikva: *Kissé gyengélkedett, de nem lehet mindig kurzívval megoldani ezt a posztot.*

Fis: *Egyszerűen nem találta a helyét.*

Tábla: *Későn reagál a játékra, de ha beindul, nagyon friss. Még érnie kell neki.*

Auflag: *Nagyon kevés volt a teljesítménye.*

Cilinder: *Ügyes lefordulásai nagyon tetszetősek voltak.*

Stég: *Néha kiugrott társai közül, de általában szabálytalanul.* **Tisztulni** *kell a játékának.*

Revízió: *Nagyon rosszul ment neki.*

Ívjel: *Egy párszor* **nem volt a helyén,** *de általában jól látta el a feladatát.*

Apparát: *A csapat örökmozgója, aki végighajtotta a mérkőzést.*

TMK: *Elég sokat dolgozott, de nem mindig sikerültek elképzelései.*

Ennyit a játékosokról. El kell még mondani, hogy a megrendelők általában elégedettek a játékkal, és a döntetlen is a magas színvonalat mutatja. Búcsúzóul csak ennyit: mindent bele!

Beinschróth Károly

A gyomai Radnóti brigád és a Repülj Páva kör kapcsolata

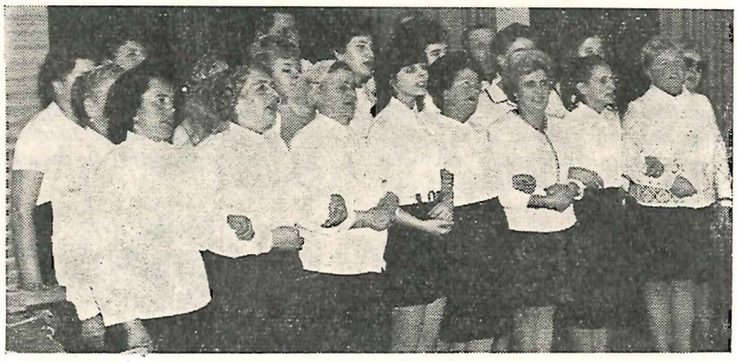

A szocialista brigádok tevékenysége túlnő az üzem határain, hatását érezteti az üzemen kívüli életben is.

A gyomai üzem adminisztratív dolgozóinak *Radnóti brigádja* állandó kapcsolatot tart fenn a helyi *Repülj Páva körrel.* Elvégzik a kör adminisztrációs munkáját, kottákat másolnak, stb. Az magától értetődik, hogy részt vesznek a kör rendezvényein.

Ez a tevékenység új tartalmi elemeket épít a brigádmozgalomba, mert az üzemet összekapcsolja a külvilággal, a község társadalma pedig egy-két ponton megismerheti jónevű üzemét. A brigádmozgalom is – mint minden más élő szervezet – új és új elemekkel bővül és a tegnap még nem ismert vagy fel nem ismert lehetőségek holnap-holnapután már megvalósított tények lehetnek.

Mozgalmas kultúrélet

Üzemünk kulturális életét a kultúrbizottság irányítja, amely a pártszervezet, a szakszervezet, KISZ, Nőbizottság, sportkör, MTESZ, Vöröskereszt, a szocialista brigádvezetők képviselőiből, a nyugdíjas klub vezetőjéből, valamint a kultúrfelelősből áll.

Minden hónapban tartunk kultúrbizottsági ülést, ahol megtervezzük a következő havi programot, és a zavartalan lebonyolításért megválasztjuk a felelősöket.

Van néhány sorozatjellegű programunk, amelyet egész évben folytatni szeretnénk. Így a tárlatrendezési sorozat, amely Krisztof Jánosné képeinek kiállításával folytatódott márciusban, ezt júniusban *Dékány* János dolgozónk festményeinek kiállítása követi.

Orvosi előadássorozatunk márciusi programja előadás és filmvetítés volt a munkahelyi tornáról, amely megvalósult és működik üzemünkben.

Május 13-án *„Mikor segíthet az ideggyógyász?"* címmel hangzott el feltűnően nagy érdeklődést kiváltó előadás.

Április 14-én indult a KISZ rendezésében a disc- jockey műsorsorozat, amely vasárnap esténként ad a fiataloknak szórakozási lehetőséget.

Figyelemre- és követésre méltó kezdeményezések voltak néhány szocialista brigád részéről. Így pl. a *Salvador Allende* szocialista brigád és a Szarvasi Óvónőképző Intézet KISZ Képzőművész alapszervezet közötti szocialista szerződéskötés.

A Salvador Allende szocialista brigád megrendezte az óvónőképzősöknél *Farkas* Imre képeinek minitárlatát, majd a lányok a nyugdíjasklubunk alakuló ülésén színes irodalmi műsort adtak.

A Corvin Ottó szocialista brigád megnézte az Alföldi Tárlatot. A Munkácsy brigádot a múzeum Munkácsy termében *Kiss* Margit művészettörténész fogadta és kalauzolta.

Nagy volt az érdeklődés a május 16-án tartott író-olvasó találkozó iránt, ahol *Fehér* Klára írónővel találkozott a mintegy 150 fős közönség.

„Információ: tájékoztatás, felvilágosítás, értesülés, adat"
(A magyar Nyelv Értelmező Szótára)

AZ ÜZEMI INFORMÁCIÓRÓL

Nem elméletieskedő cikknek szánom ezt a néhány gondolatot a címben jelzett tárgyról, de a példák erejével szeretném bizonyítani, hogy van helye a nap alatt.

Miután tisztáztuk ezen idegen szó értelmét, nézzük meg helyét és szerepét. Amióta a vezetéselmélet tudomány és tanítják (bár nálunk még eléggé kisiskolás módon), talán már senki sem vitathatja el az információ szükségességét. A klasszikusnak nevezhető vezetési, szervezési elmélet alapjai: *az információ, az egység, a rendszer, valamint az ellenőrzés.* Gondoljunk csak végig egy-egy fontos üzemi intézkedést, döntést (avagy el nem intézett ügyet!), vajon minden alapvető tényező mozaikdarabja megvan benne? Itt van pl. a műszaki anyagbeszerzés rendezetlen volta, vagy az aggasztóan magas félkészállomány témája. Nem e cikk feladata a megoldások meglelése (nem is egy személyen múlik, lásd: egység és rendszer!), de figyelemfelkeltésre talán megteszi.

Na, de térjünk vissza az információhoz. Mint mindent, egy szervezett egységben (üzem), *az információáramlást is meg kell szervezni.* Senki se húzza félre a száját a szervezés szó hallatán, annak ellenére, hogy nyomdánkban sokunknak nincs túl jó véleménye az ún. szervezési munkáról.

Napjainkban, amikor információs áradat jellemzi az életet, üzemünkben megtalálható a vészes információs szegénységben szenvedőtől a mindent tudni akaróig minden vezetőtípus. Bár az igazsághoz tartozik, hogy ez utóbbi a ritkább. Sokkal több a baj a belső, üzemi információ (műszaki, technológiai, kereskedelmi) elégtelen szervezéséből adódóan.

Példákat kér az olvasó? Nos hadd álljanak itt sorban:

- be kívánunk vezetni egy új rendszerű csomagolási technikát (Klik-Klok), és a technikai paramétereket (szálirányigény, stanca, ragasztás, kartonminőség, gépműködés) senki sem teszi közkinccsé;
- a B/1-es ívméretű domborítás ügyében a középvezetés egysége sem született még meg, technikai információ sem volt még, ebből aztán a döntési rendszer anarchiája következik;
  hónapoknak kellett eltelnie ahhoz,
- hogy a kalkuláció jogos kérése teljesüljön: ne írjon ki a ker. osztály PTS kartont, amire elkészül az árkalkuláció, így igazolják a rendelőnek, és azután a leutaláskor úgyis változtatni kelljen;
- de ide sorolhatnám egy termelési tanácskozás, a legutóbbi műszaki ankét előkészületlenségét, a rendezvények összehangolatlanságát, egy-egy felvetett gondolatra, cikkre való válaszadás hiányát és sok mást.

Az információs fehér foltok eltüntetése csak *egységes, jól szervezett erővel oldható meg* (de felülről lefelé és nem fordítva). Az alsóbb kezdeményezések csak helyi tűzoltásra elegendők. Ilyen információpótló szerepre vállalkozott a *„Május 1"* brigád (gyártáselőkészítés), amikor a kongresszusi-felszabadulási versenymozgalomhoz kapcsolódva, megindítja a technológiai őrjáratát. De erről egy másik cikkben.

Malatyinszki József

Új próbálkozás az üzemi demokrácia kiszélesítésére

Az MSZMP Kner Nyomda csúcsvezetősége a vállalat igazgatójával az szb- és KISZ-vezetőséggel egyetértésben, az üzemi demokrácia kiszélesítése érdekében, a vállalat szervezeti felépítésének megfelelően Békéscsabán 13, Gyomán pedig 5 körzetet alakított ki úgy, hogy azok lehetőleg gazdaságilag elkülönült egységet alkossanak. Feladatuk elsősorban, hogy politikai egységként működjenek. *Minden gazdasági vezető politikai vezető is.* Ezt az elvet hangsúlyozva akarjuk a vezetés politikai jellegét erősíteni. A körzeten belül a vezetőnek lesz párt-, szakszervezeti- és KISZ-összekötője, és ezekkel együtt alkotják a körzeti négyszögeket.

A KÖRZETI NÉGYSZÖGEK MŰKÖDÉSI RENDJE

A gazdasági vezető, mint a terület politikai vezetője, felelős az általa vezetett egység politikai munkájáért, a dolgozók hangulatáért, társadalmi tevékenységéért.

Éppen ezért köteles:

- a vállalatvezetés felső szintjén hozott nagy horderejű döntések helyi megoldását az összekötőkkel megbeszélni,
- a terület politikai, gazdasági problémáit az összekötőkkel ismertetni, véleményüket meghallgatni,
- a személyi kérdésekben (kitüntetésre javaslat, jutalmazás stb.) az összekötők véleményét kikérni.

Ezek a kötelességek nem jelentik azt, hogy a kérdéseket szavazás útján kell eldönteni. A területnek a gazdasági vezető az egyszemélyi felelős vezetője, *a döntést neki kell meghoznia,* és a felelősséget nem háríthatja másra.

A PÁRT, KISZ ÉS SZAKSZERVEZETI ÖSSZEKÖTŐ KÖTELESSÉGEI ÉS JOGAI

- Köteles a négyszög megbeszéléseken rendszeresen résztvenni és ott az illetékes felsőbb szerv álláspontját képviselni.
- Köteles az illetékes felsőbb szerveket tevékenységéről megfelelően tájékoztatni.
- Köteles a körzetében dolgozóktól tájékozódni, a hallott vélemények alapján megfelelő álláspontot kialakítani és ennek alapján a négyszögértekezleten ezt képviselni.
- Köteles a döntésekről környezetét megfelelően tájékoztatni.

Az érdekelt vezetők és társadalmi aktivisták az eligazítást megkapták, tudják, mit kell tenniök és reméljük, jelentősen megjavul a le- és felfelé irányuló tájékoztatás is. Kérjük az egyes területek dolgozóit: termelési, szervezési és más problémákkal, javaslataikkal keressék fel a kis négyszög tagjait, ezzel is segítve az üzemi demokrácia hatásosabbá tételét.

A KÖRZETEK TERÜLETI FELOSZTÁSA

1. *Formakészítés: Halmágyi* László (g), *Beratin* Ambrus (p), *Dudás* Katalin (sz), *Bőőr* Kálmán (k).
2. *Címkenyomó gépterem: Péli* István és *Zelenyánszki* András (g), *Eperjessy* József (p), *Steigerwald* Ernő (sz), *Farkasinszki* Gyula (k).
3. *Címkekikészítés: Kendra* Mihály és *Manczur* Imre (g), *Meszjár* Lászlóné (p), *Palotai* Györgyné (sz), *Csetneki* Jánosné (k).
4. *Kartonnyomó gépterem, stanca: Kovács* Gyula I. és *Szarvas* János (g), *Sódar* János (p), *Blahut* Kálmán (sz), *Szeles* Tibor (k).
5. *Dobozkikészítés (kifejtés, ragasztás): Birkás* Lajos és *Dobák* András (g), *Such* Mihályné (p), *Volent* Györgyné (sz), *Fekete* Borbála (k).
6. *Mélynyomó gépterem, lakkozó: Percze* László (g), *Felczán* György (p), *Kraszkó* Károly (sz), *Petrovszki* Pál (k).
7. *Műszaki osztály: Dobóköi* György és *Gera* Lajos (g), *Hudák* József (p), *Sztankó* Károly (sz), *Buhala* Sándor (k).
8. *Trimetál: Kovács* Gyula II. (g), *Monostori* Pál (p), *Szabó* Béla (sz), *Carutasu* Gyula (k).
9. *Igazgatási osztály:* Dr. *Simon* Mihály (g), Dr. *Lakatos* Béláné (p), *Monostori* Pálné (sz), *Sarkadi* Margit (k).
10. *Anyag- áruforg. főosztály (munkásállomány): Gálosi* Lajos (g), *Fajó* Ilona (p), *Frankó* György (sz), *Knyihár* Márton (k).
11. *Műszaki igazgató: Balog* Miklós (g), *Gera* Lajos (p), *Dobóköi* György (sz), *Beregszászi* László (k).
12. *Gazdasági igazgató: Hajnal* Károly (g), *Gonda* Pálné (p), *Gálik* Mátyásné (sz), *Csiaki* Magdolna (k).
13. *Anyag- áruforg. főosztály: Fazekas* Tamás (g), *Dr. Simon* Mihály (p), *Fercsik* György (sz), *Gonda* Márta (k).

GYOMÁN

1. *Formakészítés: Blahut* Béla (g) *Tóth* Lászlóné (p) *Szerető* Endre (k) *Kőszegi* András (sz).
2. *Gépterem: Szász* Pál (g) *Szász* Imre (p) *Pintér* László (k) *Beinschróth* Károly (sz).
3. *Kötészet: Kiss* Géza (g) *Akantisz* Sándor (p) *Sebők* Aranka (k) *Lukács* Jánosné (sz)
4. *Kereskedelmi cs., GYEK, TMK: Galambos* Gyuláné (g) *Tóth* László (p) *Liziczai* István (k) *Timár* Károlyné (sz).
5. *Munkaügyi anyagkezelési cs. és egyéb vegyes: Csapó* Lajosné (g) *Nagy* Sándorné (p) *Pápai* Irén (k) *Perei* Lászlóné (sz)

Zórájelben a rövidítések: g=gazdasági vezető, p=pártösszekötő, sz=szakszervezeti összekötő, k=KISZ- összekötő.

TERVEZZÜNK MERÉSZEN!

Érdekes előadás a megyei Műszaki Fejlesztési Hónap során

A Békés megyei Műszaki Fejlesztési Hónap során a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület Békés megyei csoportjának meghívására *Vass* Sándor, a Könnyűipari Minisztérium mérnöke *„A magyar nyomdaipar távlati fejlesztésének koncepciója"* címmel nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott üzemünkben.

A vendéget *Balog* Miklós, a Műszaki Egyesület megyei elnöke üdvözölte. Bevezetőként elmondotta, hogy a koncepció készítésénél nem a ma adott körülményeiből kell kiindulni, a holnapot kell látni. A ma valószínűtlennek látszó technológiák holnap valósággá válnak. Várható, hogy a korszerű technológiával az elektrotechnika is betör a nyomdaiparba és a mindennapi életbe.

Vass elvtárs előadásában elmondotta, hogy a fogyasztási nyomtatványokból az elkövetkező 15 évben állandó, folyamatos igényfejlődésre számíthatunk. Folyóiratolvasó ország vagyunk: a folyóiratok iránt óriási az érdeklődés. A napilapnyomtatásban a terjedelem és formátumnövekedés a terv. Jelenleg hazánkban 2,5 millió napilapot gyártanak, *minden családra jut egy napilap.* Sokkal *több könyvre van szükség,* mint amennyi forgalomba kerül.

Sok még a kézi művelet a nyomdaiparban. Ez vonatkozik Magyarország egyik legjobban felszerelt és gépesített, automatizált nyomdájára, a Kner Nyomdára is.

1985-re a jelenleginek két és félszeresét kell termelni.

Mintegy 10 éves távlatban – a debreceni, veszprémi és kecskeméti napilapok után – *valamennyi napilap áttér az ofszettechnológiára.* A mélynyomás fő területe a folyóiratgyártás lesz. Könyvgyártásban 2 irányú lesz a fejlesztés: a tömegkönyvek ofszet rotációs gépeken, a kis példányszámú tudományos és szépirodalmi könyvek továbbra is magasnyomással fognak készülni. 1985-re túlnyomórészt automatizált szövegelőállítás lesz, mely költségmegtakarítást eredményez.

A nyomóforma-készítés területén is nagy fejlődést tervezünk, az egész *ofszetformakészítés automatizálásához az előérzékenyített lemezek használata elengedhetetlen.* A mélynyomóforma készítésénél a mechanikus hengervésést az elektrosugaras hengervésés váltja fel. A magasnyomó formakészítésben a jövő nagyjában a jelen. A nyomógépeket ívrevágó gépsorral és expediáló gépekkel szerelik össze.

A létszámmegoszlást vizsgálva körzetekről kell beszélni. Jelenleg a központi körzetben, Budapesten és Pest megyében dolgozik a nyomdaipar létszámának 64 százaléka. 1980-ra a központi körzetben a létszám 50% lesz. Ezt a vidéki üzemek fejlesztésével és a budapesti üzemek vidékre helyezésével kívánják elérni. A körzetek kulturális központjainak, a kiemelt városoknak – Miskolc, Debrecen, Szeged, Pécs – nyomdáit tervezik fejleszteni.

1985-re a budapesti dobozgyártás megszűnik, a Globus Nyomda Rétságra költözik át öt éven belül. A Papíripari Vállalat Budai Dobozgyára Kiskunhalasra települ. Budapesten marad a napilapgyártás, a folyóiratgyártás, a könyvgyártás fele.

Legnagyobb csomagolóanyag-gyártó üzeminkben, a Kner Nyomdában a kombinált csomagolóanyagok bevezetése terén várható fejlődés. Gyomán a kis példányszámú könyvnyomtatás megkétszerezése szerepel a távlati tervben.

A Kner Nyomda ma a tonnatermelés és termelési érték szempontjából a második legnagyobb nyomda az országban. Ez az elvárás vele szemben a jövőben is, ugyanakkor, amikor a többi nyomda is fejlődik és erősen növekszik a termelési értéke.

Új jelenségek a propagandamunkában

Elmondhatjuk, hogy profilunk területén vezető szerepet sikerült kivívnunk. Budapesti irodánk átszervezése, aktivitásának megnövekedése partnereink megelégedését váltotta ki.

Reklám és propagandamunkák területén *új jelenségek tapasztalhatók.* Az eddig is alkalmazott reklámhordozókon túlmenően folyamatosan hirdettünk az INTERKER kiadványban, az úgynevezett *„drukkersapka" készítése lehetővé tette számunkra a táblahirdetést, valamint a tv, rádió és napilapok propagandáját.* A Fasson céggel közösen rendezett szimpozionok (öntapadó címke) szintén jó reklámot jelentettek.

Csökkent az üzemi balesetek következtében mulasztott napok száma

Az üzemi balesetek száma az 1972. évi 26-ról 27-re emelkedett ugyan, de a balesetek következtében mulasztott napok száma kedvezően csökkent.

Az anyagmozgatásból eredő balesetek száma 33,4%-kal, a karbantartásból eredő balesetek száma 50%-kal, termeléstől független balesetek száma 20%-kal kevesebb, mint az előző évben. Egy csonkulásos balesetet leszámítva a kép kedvezőbb, mint az előző években. Az utóbbi balesetnél egy dolgozó ujja csonkult meg. A vállalat vezetősége intézkedéseket foganatosított a balesetek elkerülése érdekében. Ezek: a technikai színvonal emelése, a gyártástechnológia káros hatásainak, a gépek baleseti veszélyének csökkentése, a dolgozók egészségvédelmének fokozott biztosítása, és természetesen a dolgozók rendszeres balesetvédelmi oktatása.

A nők helyzete üzemünkben

Az üzemi szakszervezeti szervek tevékenységének egyik állandó, és fontos része a dolgozó nők körében végzett politikai nevelő és érdekvédelmi munka. A szakszervezeti bizottság, valamint a vállalat párt- és gazdasági vezetősége a SZOT 1970. július 2-i határozatának alapján elkészítette az üzemben dolgozó nők társadalmi, gazdasági és szociális helyzetének javítását elősegítő intézkedési tervet az 1971–1975. évi időszakra.

ANYAGI ÉS ERKÖLCSI MEGBECSÜLÉS

Az eltelt több mint három év alatt *sokat javult a nők helyzete* üzemünkben. Megvalósult a helyesen értelmezett egyenjogúság; az azonos munkaterületeken, azonos képzettséggel, *egyforma értékű munkát végző nők és férfiak között nincsenek különbségek,* sem erkölcsi, sem pedig anyagi megbecsülésben.

Fontos feladat, hogy az üzembe kerülő új nődolgozóinkat segítsük abban, hogy *mielőbb beilleszkedjenek az üzemi kollektívába,* hogy minél hamarabb megismerjék feladatukat. Az 1973-as évben ez már kisebb feladatot rótt a területek gazdasági és társadalmi vezetőire, mivel az egész üzemre a stabilizáció a jellemző.

Fokozott figyelemmel kísérjük és segítjük a dolgozó nők továbbtanulását. Akik tanulnak, azoknak képességüknek megfelelő munkakört biztosít a vállalat.

Növekedett a szakmunkás nők száma a 4+2-es szakközépiskolát végzett nők munkába állítása következtében. Az össz szakmunkás létszám vállalatunknál 1973-ban 360 fő, ebből szakmunkásnő 69.

A NŐK BÉRHELYZETÉNEK JAVÍTÁSA

Az előző évekhez viszonyítva 1973-ban a nők bérhelyzetében jelentős fejlődés volt. Bérfejlesztésünknél mindig figyelembe vettük az alacsony keresetű, és a nyugdíj előtt álló nők helyzetét, és az átlagosnál nagyobb mértékben fejlesztettük bérüket. Pl. 1973-ban a nem szakmunkás munkakörben foglalkoztatott nők a kötelezően *előírt 4%-os alapbéremelés helyett 6,2% béremelésben részesültek.*

Éjszakai műszakban kevés számú nőt foglalkoztattunk. *Éjszakai műszakban csak a mélynyomóban dolgoznak nők állandó jelleggel,* számuk 12 fő, mivel a mélynyomó négy műszakban üzemel a beruházási programnak megfelelően.

Az üzemorvosi ellátás közül a *fogászati rendelést kiterjesztettük a családtagokra is.*

Hatékonyabbá vált az üzemi Vöröskereszt munkája is, így többek között nőgyógyászati előadásokat, rákszűrést, önkéntes véradást és különböző egészségügyi felvilágosító előadásokat szervezett igen jó eredménnyel.

BŐVÜLT AZ ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉG

Szanazugban saját üdülőt építettünk, ahol a dolgozók a hétvégét, illetve a szabadságukat családostól tölthetik. Tovább bővítettük az üdülési lehetőségeket *az eddigi Dániel úti, valamint a Balatonlellei üdülő mellé Miskolctapolcán és az NDK-ban* (csere alapon) *biztosítottunk családok részére üdülési lehetőséget.*

A nők társadalmi tevékenysége jónak mondható. Általában *szívesen végeznek munkát a különféle szervezetekben.* Aktívan részt vesznek a munkaversenyben is. Sok olyan brigádunk van, amelynek tagjai teljesen, vagy többségükben nők.

SEGÍTSÉG A TÖBBGYERMEKES ANYÁKNAK

Beiskolázási segélyt kaptak az arra rászoruló többgyermekes, és gyermeküket egyedül nevelő anyák. 1973-ban 20 ilyen család volt; a kollektív szerződés módosítása során ez a kör kibővült. A nőbizottság segítségével *minden igénylő számára a kisgyermek bölcsődei, ill. napközibe való elhelyezését sikerült megoldani.* A vállalat évente 127 ezer Ft bölcsődei és óvodai működési hozzájárulást fizet a Városi Tanácsnak, ezzel is segítve a nyomdában dolgozó szülők gyermekeinek elhelyezését, amit bizonyít az is, hogy 1973-ban „csak" 2 kisgyermeket kellett elhelyezni a tavalyi kilenccel szemben. A gyermekek száma és szociális körülményeinek figyelembevételével 1973-ban 8 gyermekgondozási szabadságon lévő anya kapott 13 havi gyermekgondozási segélyt, czenkívül két nyomdászárvát részesítettünk segélyben.

1973-ban vállalatunknál első ízben, megrendeztük a „Nők Fórumá"-t, ahol a vállalat gazdasági vezetői válaszoltak a beérkezett, és föltett kérdésekre.

Évente megrendezzük a gyermekgondozási szabadságon lévő anyák találkozóját azért, hogy ez idő alatt se szakadjanak el az üzemtől.

HUSZONHÉT CSALÁD LAKÁSVÁSÁRLÁSA

1973-ban a vállalat *27 család lakásvásárlását segítette elő vállalati kölcsön nyújtásával,* amelyből a fiatal házasok száma (30 év alatti) 23, ezek többsége a vállalatnál dolgozó házaspár, így a nők segítése itt is jelentős.

Több segítséget a nőknek!

Több kezdeményező erőt várunk a nők részéről

A NŐBIZOTTSÁG ÜLÉSE

A vállalati Nőbizottság május 30-án ülést tartott. *Such* Mihályné elnök ismertette az intézkedési tervet, majd a felszólalások következtek.

Vidovenyecz Mária kifogásolta, hogy az üzemi orvosi rendelés gyakran szünetel.

Sándor István szb-titkár hozzászólásában kiemelte, hogy a Nőbizottság jól dolgozik. *Munkájuk még eredményesebb lenne, ha az üzemi párt- és szakszervezet az eddiginél nagyobb segítséget nyújtana számukra.* Az orvosi rendelés gyakori szüneteltetésével kapcsolatban megemlítette, hogy az üzemorvos huzamos távolléte esetén a tanácsnak kellene helyettesről gondoskodnia.

Kifogásolta, hogy a gyomai üzem nőbizottságával nincs meg a kellő kapcsolat. Megemlítette, hogy rendszeresen *ellenőrizni kell az üzemi étkezde rendjét és tisztaságát.*

Szóba került, hogy egyesek a munkaidőt étkezéssel kezdik, ezzel jelentős idő esik ki a termelésből. Ennek megszüntetése érdekében a párttagok, szakszervezeti aktivisták és a szocialista brigádok tehetnek sokat.

Darida Pál termelési főosztályvezető, aki a vállalat vezetőségét képviselte, hangsúlyozta, hogy egyesek visszaélnek a szociális engedményekkel.

Szóba került, hogy *kevés a női vezető.* Akik tovább akarnak tanulni, *tanuljanak. Legyenek kezdeményezőbbek,* hogy a szakmai gyakorlat, iskolai végzettség és kezdeményező erő révén jó vezető váljon belőlük.

Jól működik a nyugdíjasok klubja

A korábbi véleménykutatás alapján 25 nyugdíjas jött el az április 25-én megtartott nyugdíjasklub alakuló összejövetelére. A jelenlévők megválasztották a klub elnökét *Körmöczy* Béláné személyében. A klubtagok minden hónap első csütörtökjén találkoznak üzemünk kultúrtermében. Ezen kívül – mivel Körmöczynét a kultúrbizottság is bevonta munkájába – valamennyi üzemi rendezvényről értesítést kapnak. Ennek eredményességét mutatja, hogy igen szép számmal jelentek meg nyugdíjasaink a *Vöröskereszt ideggyógyászati előadásán,* illetve a közelmúltban rendezett *Fehér Klára író-olvasó találkozón.*

A klubtagok megbeszélték: ismét elküldik a véleménykutató levelezőlapokat. Szeretnék, ha legalább 30 fős aktív klub alakulna ki. A szellemi rendezvényeken kívül leginkább *a turisztika érdekli a tagokat,* felmerült kirándulások terve, melyekhez szükséges lenne a régen várt üzemi autóbusz.

A vendéglátók kedves meglepetéssel várták nyugdíjasainkat. Nemcsak a vendéglátás szokásos formája került terítékre: szendvics, sütemény, kóla formájában. Mindemellé, hogy az alakulás se maradjon program nélkül, meghívták a Szarvasi Óvónőképző irodalmi színpadát, akik kedves műsorral szórakoztatták a megjelenteket.

Meg kell jegyeznem, hogy az óvónőkhöz kapcsolódik egy szocialista brigádunk, akikkel patrónusi viszonyban vannak. Ebből pedig az is kitűnik, hogy két kollektíva nemcsak egymáson tud segíteni, hanem egy harmadiknak örömet, szórakozást nyújtani.

B.F.-né

ÉP A TESTÜNK S BENNE A LELKÜNK!

Nő a munkahelyi tornában résztvevők száma

Játsszunk, kicsit felnőttesen, kicsit gyerekesen, lassan oldódnak gátlásaink, ügyetlenkedéseinket nem tartjuk már feltétlenül titkolnivalónak. Ügyetlenségünk, – mondjuk inkább berozsdásodottságunk, napról napra tűnik.

Hogy született meg nálunk a mozgalom? Valakinek közülünk már régebbi bogara, hogy a több helyen már gyakorlatban bevezetett mozgalmat jó volna munkahelyünkön is megvalósítani.

A kivitelezés? „Vöröskereszt" helyi szervezete, vedd szárnyad alá az ötletet! Kulturos: segítsd a technikai kivitelezést!

Magnót ad a munkavédelmis, hozzá szalagot, – mely vezényli a gyakorlatokat és zenével aláfesti – *Szák-Kocsis* Pál, az Ipari Tanulóintézet pedagógusa, a Szakszervezet Megyei Igazgatóságának sportreferense.

A nyomda vezetősége *kedvezően fogadja az ötletet,* s megengedi, hogy a klubhelyiségben ügyködjünk.

Március 25-én hangzik fel a vezényszó 10 órakor először a klubhelyiségben.

A tornát minden nap 10, ¼11 és 6 órai kezdettel tartjuk – ezek a tízórai, illetve vacsoraszünetek. Ilyenkor az egy-egy dolgozóra jutó negyedórás szünetben az érdeklődő akkor jön be a tornafoglalkozásra, amikor jónak tartja, és kapcsolódik a tornához. De legtöbbjük már csengetéskor szalad, s végigtornázza az egész szabadidejét.

Az első foglalkozásokon csak 5–10 fő jelent meg, számuk már eddig is napról-napra nőtt, volt – azóta aktív tornásszá vált – napokig csak körünkben uzsonnázó nézőnk is.

Az eltelt három hét azt eredményezte, hogy kialakult egy „törzsgárda", ennek létszáma már *naponta 50–60 fő között mozog.* Szeretik, igénylik a napi pár perces vidám mozgást. Jó közérzetről számolnak be, illetve helyesebben, jobb közérzetről.

Schey Gizella

Üzemi hírek

Házasságkötések

Czikkely Klára és *Rau* József

Születések:

Borza András, *Daru* Zoltán, *Dobák* Pál, *Garai* Gabriella Beáta, *Knyihár* Zoltán, *Kristóf* Beáta, *Kovács* László, *Kővágó* Zsolt, *Lipták* László, *Lipták* Tamás, *Nagy* Szilvia, *Petőfalvi* Timea, *Tari* Zoltán, *Várhelyi* Viktória Zsuzsanna

Leszerelt:

Petényi György

Nyugdíjasok:

Bencsik Mihály, *Gajdács* György, *Lipták* Lajosné rokkantsági nyugdíjas

– *A gyomai üzem* horgászai két napot dolgoztak társadalmi munkában a horgásztanya helyrehozatalán.

– *Az üzemi Vöröskereszt* gyomai szervezetének 40 tagja van. Elsődleges feladatuknak tekintik az évenként kétszeri véradás megszervezését.

– *A gyermeknap alkalmából* a gyomai üzem Nőbizottsága az 1. sz. általános iskola tanulóit vendégelte meg.

SPORT

Kézilabdázóink sikere

Vállalatunk kézilabdacsapata ez év II. negyedében az alábbi mérkőzéseket játszotta:

Bcs. MÁV	– Kner Nyomda	24:21
Kner Nyomda	– Bcs. Előre	25:15
Tótkomlós	– Kner Nyomda	14:24
Szarvas	– Kner Nyomda	14:20
Kner Nyomda	– Újkígyós	16:23
Mezőberény	– Kner Nyomda	9:18
Kner Nyomda	– Mezőhegyes	28:21
Bcs. Vízmű	– Kner Nyomda	12:24
Kner Nyomda	– Csorvás	17:14
Szeghalom	– Kner Nyomda	13:19

Tíz mérkőzésből nyolcat nyert csapatunk, ezzel a táblázat 3. helyére került, mindössze 2 ponttal maradt le az elsőtől.

Kézilabdázóink részt vesznek a június 29–30-án Budapesten megrendezésre kerülő János napi ünnepségek sportrendezvényén.

Nyomdászszemmel a BNV-n

Nyomdánkból az idei tavaszi Budapesti Nemzetközi Vásárra mintegy negyven fő látogatott el hivatalos kiküldetésben, de bizonyára számosan vannak olyanok is, akik magánlátogatóként tekintették meg az új helyén lévő, szakosított bemutatót.

E rövid ismertetőnek nem célja sem a részletes tájékoztatás, sem az értékelés, csupán néhány magánreflexió a látottakhoz.

A kőbányai vásárterületet meg kell szokni mindazoknak, akik a Városligethez hozzászoktak, kiállítóknak és látogatóknak egyaránt. A tömegközlekedés szempontjából nincs baj, de a gépkocsik számára már nem ilyen ideális a hely. Ugyancsak más itt a kiállítási csarnokok helyzete is, mert pl. nincs mód arra, hogy nemzeti pavilonok létesüljenek. A legnagyobb, építészeti dicsekvésnek is szánt „A" épület igen szép és jó, de a lenyűgöző belső látvány egyben fárasztó is. A külső területek már zsúfoltnak hatottak, mi lesz a későbbi években? Nyilván bővíteni kell, de merre? Ennyit röviden a vásárterületről.

Ami a kiállított termékeket illeti – amit szakszerűen a beruházási javak kiállításának neveztek –, ki-ki a maga érdeklődésének megfelelő témát tekintette meg. Így *a nyomdászok főleg az „A" pavilon végén lévő néhány standot látogatták.* Meg kell mondani, hogy túl sok nyomdaipari látnivaló nem volt, újdonság meg éppenséggel semmi. Néhány ofszetgép (!), formakészítési berendezés, kötészeti feldolgozó masina, aztán vége. Ez egyébként nem meglepő, mert hiszen tudni kell, hogy a BNV végül is nem olyan jellegű és nívójú kiállítás, amelyre a nyomdagépgyártás európai reprezentánsai új termékekkel jönnének ki. Így tehát a szűkebb értelemben vett nyomdagépekről nem sokat tudnék mondani. De fontosabbnak is tartom, ha más, de a nyomdaiparhoz is szorosan kapcsolódó termékekről szólok részletesebben, és ez az elektronika, a műszeripar és a szervezési gépesítés.

Az, hogy *az elektronika ugyanolyan forradalmat jelent a nyomdászat számára, mint valamikor a fényképészet megjelenése jelentett,* már nem hat újszerű bejelentésnek.

Rendkívül ésszerű és rokonszenves a Videoton fejlesztési terve, amikor „kis" elektronikus számítógép-egységek építésével lépett be a KGST-programba. Megbámulhattuk a vásáron *a tenyérben elférő kis számológép-csodáktól kezdve a nagy kompjúterekig* e technikai vívmányok egész sorát.

A műszeripar csodálatosan gazdag választékkal jelentkezett a vásáron. *Elgondolkoztató, hogy fejlett technikai színvonalú nyomdánk milyen szegényesen rendelkezik a munkát segítő, ellenőrző műszerekkel, kisgépekkel.* Ugyanez a helyzet ügyvitelszervezésünk viszonylag alacsony technikai ellátottságával is. Igen sok, okos kisgép, irodai kisegítő eszköz kiállítása bizonyítja, hogy milyen úton kell fejlődnie az ügyvitelnek, hiszen éppen ezekben a napokban foglalkozott a Minisztertanács az alkalmazotti létszám aggasztóan túlzott növekedésének kérdésével.

A kimerítő vásári sétáról hazatérvén, talán nem volna haszontalan ötlet, ha a műszakiak, a termelés, a kereskedelem emberei, a grafikusok közös eszmecserén vitatnák meg a látottakat, és hogy mit lehetne hasznosítani üzemünk fejlődése érdekében.

Malatyinszki József

A KNER NYOMDA dolgozóinak híradója
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
74.1134 Kner Nyomda Békéscsaba, Lenin út 9-21
Felelős vezető: Huszár Mihály igazgató
Eng. szám: 4021-167/1974

TOTÓ

Tipográfiai-helyesírási totórejtvény

Azok között, akik az alábbi totószelvényt helyesen kitöltik (illetve a legtöbb találatot érik el) és a lapból kivágva 1974. július 15-ig Békéscsabán az Áchim utcai, Gyomán a személyportán lévő dobozba bedobják, 5 db értékes könyvet sorsolunk ki.

A tippelt válasz bekarikázandó!

Széljegyzetet ne írjon a totószelvényre!

Kérdések:

1. *Mit gondol, milyen utasítás szerint kell eljárni a Kner Nyomda (Békéscsaba) korrektorának helyesírás dolgában?*
   1 = Nincs rá utasítás
   x = A megrendelő kézirata szerint
   2 = A magyar helyesírás szabályai szerint
2. *Melyik írásforma a helyes az alábbiak közül (függetlenül a kéziratról?)*
   1 = Ft 16,50
   x = 16,50 Ft
   2 = 16,50 ft
3. *Hogyan írjuk helyesen?*
   1 = Pénzügyőr-laktanya
   x = Pénzügyőrlaktanya
   2 = Pénzügyőr laktanya
4. *Hogyan írjuk helyesen?*
   1 = Békésmegyei Tanács
   x = Békés megyei tanács
   2 = Békés megyei Tanács
5. *Hogyan írjuk helyesen?*
   1 = Berettyóújfalusi-szántók
   x = Berettyóújfalusi szántók
   2 = Berettyóújfalui-szántók
6. *Hogyan írjuk helyesen?*
   1 = Madáchsal
   x = Madáchcsal
   2 = Madách-al
7. *Melyik a jó helyesírású kifejezés?*
   1 = Fotó-kiállítás
   x = Fotopolimer
   2 = Fotocikk
8. *Hogyan kell helyesen elválasztani?*
   1 = Inf-luenza
   x = In-fluenza
   2 = Influ-enza
9. *Melyik a helyes mondat a három közül?*
   1 = Az értekezlet részt vevői, vagyis a gyűlésen résztvevők, résztvevő szívvel hallgatták a beszámolót.
   x = Az értekezlet résztvevői, vagyis a a gyűlésen résztvevők, részvevő szívvel hallgatták a beszámolót.
   2 = Az értekezlet résztvevői, vagyis a gyűlésen részt vevők, részvevő szívvel hallgatták a beszámolót.
10. *Melyik a helyes írásmód a kettő közül?*
   1 = Mindkettő jó
   x = 1949. július 25. – augusztus 19. között
   2 = 1949. július 25-e és augusztus 19-e között

. . . . . .

A megfejtő neve és munkahelye (olvasható aláírás)

16 db 10 találatos a szakmai totón

Márciusi számunkban megjelent szakmai totópályázatunkra összesen 25 megfejtés érkezett be.

A helyes megfejtés a következő: 2, 1, x, 1 x 1, x, x, 1, 1

A megfejtéseket *Malatyinszki* József értékelte, melynek eredménye a következő: 5 találatos 1 db, 8 találatos 1 db, 9 találatos 7 db, 10 találatos 16 db.

10 találatos megfejtést küldtek be a következők: *Szarvas* Jánosné, *Szarvas* János, *Botyánszki* András, *Papp* József, *Szél* Ferenc, *Szaszák* Andrásné, *Rutz* Attila, *Szák* Pálné, *Somlai* Edit, *Molnár* János, *Villám* Istvánné, *Máté* Erzsébet, *Petőfalvi* Pál, *Schvarcz* József, *Schvarcz* Józsefné, *Krattinger* József.

A sorsoló bizottság a 16 helyes megfejtő között 5 minikönyvet sorsolt ki, nyertek a következők: *Szél* Ferenc, *Szák* Pálné, *Villám* Istvánné, *Szarvas* János, *Schvarcz* Józsefné.

Hogyan készül a „néma eladó"?

A csomagolóanyagoknak nagy szerepük van a közízlés formálásában. A csomagolás funkciói *a figyelemfelkeltés, az áru védelme.* A csomagolás, mint „néma eladó" tervezés és kivitelezés után a termékkel együtt jelenik meg a piacon, üzletben, s alakjával, színével, grafikájával magára kell vonni a figyelmet. Üzemünkbe beérkező munkák grafikája *95%-ban saját grafikai részlegünkben készül.* Ez rendjén való, mert saját grafikusaink ismerik üzemünk technológiáját, amelyet már a grafika készítésénél figyelembe vesznek. Természetesen a megrendelő igényeit is szem előtt kell tartani, van olyan grafikai rendelés, amely határozott elképzeléssel érkezik, van rendelő, aki a grafika elkészítését a grafikusra bízza.

A grafika elkészítéséhez első lépés a jegyzőkönyv kiállítása. A jegyzőkönyv tartalmazza mindazokat az adatokat, amelyek a grafika elkészítéséhez elengedhetetlenek: a megrendelő nevén és címén kívül a megrendelő kívánságait, a várható példányszámot, alkalmazandó színek számát, az anyag grammsúlyát és megnevezését, a várható nyomási eljárást stb. Az eddig rendszeresített grafikai jegyzőkönyv helyett új adatokkal kibővített grafikai jegyzőkönyv készül, amely figyelembe veszi a megnőtt követelményeket.

A jegyzőkönyvet mindig az illetékes ügyintéző tölti ki. A jegyzőkönyvek átadása naponta, meghatározott időben történik. A kitűzött időben minden grafikus jelen van és önkéntesen vállalkozik a grafika elkészítésére. Amennyiben a munka elvégzésére jelentkező nincs, sorsolás dönti el, hogy ki készítse el. Egy-egy nagyobb jelentőségű grafikai megrendelésnél *kollektíven is készülnek tervek,* ilyenkor minden grafikus 2–3 tervet ad be, pl. a Tiszamenti Vegyi Művek családi mosóporos dobozai esetében, vagy a Szerencsi Csokoládégyár új termékeihez készülő dobozok tervezésénél. A legjobb grafika külön díjazásban is részesül, a *„hét grafikája"* anyagi és erkölcsi kitüntetést is jelent. Volt példa arra, hogy névválasztásra kérték fel a grafikusokat, amiért külön díjazás nem jár.

A grafikus a technológussal, a kiviteli rajzolókkal, szedőkkel, szükség esetén a gépterem illetékeseivel is megbeszéli a problémákat. A Kner Nyomdában készült grafikákat a házi zsüri bírálja el. Elmondható, hogy az üzemünkben készült grafikákkal *a megrendelők elégedettek.*

A sok éve összegyűlt oklevél és emléklap a bizonyítéka, hogy nem is érdemtelenül.

KNER Nyomda HÍRADÓJA

II. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

1974. DECEMBER

SZERKESZTI A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG

A Kner Nyomda teljesítette...

Vállalatunk idei termelési naptára a következőképpen alakul: 1974. december 10., Szilveszter. Nem sajtóhiba, *dolgozóink munkájukkal három héttel megrövidítették az évet.* 1974. évi termelési tervünket december 10-én teljesítettük. Amit ezután termelünk az év végéig, az már többlet. Többlet a vállalati kollektívának, többlet a népgazdaságnak. Nagy öröm és büszkeség ez a szép eredmény valamennyiünk számára.

Csupán az emlékezet felfrissítése érdekében a legfontosabb adatok a vállalati felajánlásból: *„A vállalat 1974. évi tervét december 31-el szemben, december 10-ig teljesíti.* 1973-hoz viszonyítva kb. egymillió dollár értékű importanyagot belföldi anyaggal pótolunk." Az ezzel kapcsolatos számok:

	1974. évi terv	*1974. dec. 10-i tény*
Késztermék tonna	12 632	12 641
Árbevétel MFt	482,5	489,8

Az anyag-áruforgalmi főosztály tájékoztatása alapján az importanyag-megtakarítás december 10-én 1,4 millió dollár körül mozog, tehát jóval felül van a vállalt mennyiségen.

Az élet természetesen megy tovább és ezek az eredmények nem azt jelentik, hogy megállhatunk, pihenhetünk babérjainkon, hiszen nem mindegy, hogy az év hátralévő részében mit teszünk le az asztalra. A vállalati felajánlás erre az időre mintegy 400 tonna terméket, 14 milliós árbevételt irányoz elő. Hogy ezt teljesítsük legalább *úgy kell dolgoznunk az év hátralévő részében is, mint eddig.*

Az eredmények, a számok bizonyítják, hogy dolgozóink megértették az ügy jelentőségét. Az előzőekben felsorolt három szám viszont nem tükrözi azokat a nehézségeket, amelyeket a munka során az egyes embernek, a brigádoknak nap mint nap le kell küzdeni. Gondoljunk csak a legjelentősebb akadályokra: a mélynyomógép tervezett kéthetes TMK-jára. Amikor a gépet szétszedték, akkor derült ki, hogy az bizony hosszabb időt vesz igénybe. A TMK-brigádok minden tudására szükség volt, hogy a felmerült hibát ki tudják javítani. Kijavították, de a gép jóval többet állt a tervezettnél és a magyar karton sem úgy viselkedett, mint az importkarton. A mélynyomó-gépterem brigádjai is megtették kötelességüket, vállalásukat — ezeknek az objektív akadályoknak ellenére — teljesítették.

Vég nélkül lehetne sorolni azokat a szép példákat, melyek a siker elérését elősegítették. Hozzátartozik ehhez a sikerhez minden dolgozónk munkája. Együtt értük el a sikert. Az anyag-áruforgalmi főosztály, a műszaki osztály, a programozás, a termelés együtt, egymást segítve.

Az eredményért, a sikerért köszönet mindenkinek. Ez szép munka volt!

De ne álljunk meg ünnepelni, sok tennivalónk van még, és az elért eredmények köteleznek. Dolgozzunk továbbra is becsülettel hazánk, népük felvirágoztatásáért a szocializmus teljes felépítéséért!

Varga András

Fiatalok hangja

„Válságban a fiatalok nevelése. Közönyösek, üresek." Hányszor hangzanak el ilyen és ehhez hasonló megjegyzések, észrevételek a fiatalok magatartásával, viselkedésével kapcsolatban. De vajon valóban *helytállóak*-e ezek a megjegyzések? Nem egy felületes szemlélő elhirtelenkedett kijelentései ezek?

Hogy tisztán láthassunk ebben az igen nehéz problémakörben, végezzünk mélyrehatóan elemzést ezen területen.

Köztudott, hogy *napjainkban a fiatalok sokkal fejlettebbek, képzettebbek, önállóbbak, mint régen.* Ez természetes velejárója társadalmi rendünknek, szocialista társadalmunknak. Hiszen ez az a társadalom, ahol az egyén megtalálja, illetve megtalálhatja önmagát, s fejlesztheti képességeit, s a munka nem a szükségletek kielégítését szolgálja, hanem az egyén kiteljesedését, alkotó vágyát, tehetségének megnyilvánulását.

A fiatalokra *jellemző a fiatalos hév;* lendület, alkotniakarás. Ez jellemző volt régen is, jellemző ma is. Nem hiszem, hogy ez hiányzana a mai fiatal nemzedékből. Viszont, ha nem találjuk meg a módját, hogy hogyan vezessük le ezt a fiatalos lendületet, lelkesedést, a fiatalok maguk igyekeznek szabad utat találni ambícióiknak. Ez viszont igen sok veszélyt rejt magában, — hiszen ha nem kapnak megfelelő segítséget — „rossz" utakat is választhatnak maguknak, s ezen helytelen útválasztásnak következménye a különböző erkölcsi, ideológiai tévelygés.

Ugyanakkor az ambíciók helytelen irányú levezetésének következménye a feltűnéskeltés. Ezért látható gyakran a túl hosszú haj, a kopott, foltozott farmer.

De milyen lehetőségei vannak a fiatalos energia, alkotó kedv levezetésének? Tudunk-e szervezett programot biztosítani számukra, mely hasznos időtöltést, észszerű kikapcsolódást jelent?

Azt hiszem, a válasz egyértelmű: *igen.*

Hiszen minden vállalatnál, minden üzemben működik KISZ-szervezet. Ahol pedig ezen szervezet funkcionál, ott szervezett kell, hogy legyen a fiatalokkal, KISZ-tagokkal való foglalkozás, törődés.

Milyen feladatai vannak, lehetnek egy jól működő ifjúsági szervezetnek?

Elsősorban eszmei, politikai, ideológiai nevelést kell hogy biztosítson tagjai számára. Hiszen a politikai, világnézeti beállítottság a fiatal korban alakítható a legjobban, s fokozható egészen a meggyőződésig. Fontos alapköve ezen munkának az egyes nagyobb volumenű, nagy érdeklődést kiváltó politikai események helyes megvilágítása, magyarázata.

Vállalatunknál ezen meggyőző, politikai, eszmei nevelő munka fórumait a rendszeres havi taggyűlések, valamint a már szinte hagyományossá vált évről évre rendszeresen beinduló KISZ-oktatás jelenti. Jelenleg is három csoportban a 135 KISZ-tag közül *70 vesz részt* ezen oktatási formában. Ugyanakkor a többi — viszonylag nagyobb politikai ismeretekkel rendelkező — KISZ-tagunk a pártoktatási formában, valamint marxista középiskolában gyarapítja tovább politikai ismereteit.

Ugyanakkor fontos feladata a KISZ tagjainak a közösségi szellemben való nevelése. Társadalmunk elítéli a csak önmagának élő, önző, elvtársainak, barátainak nem segítő egyéneket. Hiszen *a közösség ereje* az az erő, amely sokszor *igen nagy feladatok megoldására serkenti az egyént.* A közösség atmoszférája az a szféra, ahol az egyes jellemek alakulnak, fejlődnek. Ugyanakkor a kollektíva erkölcsi nevelő hatása pótolhatatlan, hiányában a jellemformálás vakvágányra szalad, a sötétben bolyong.

KISZ-szervezetünk igyekszik ezen feladatának is maradéktalanul eleget tenni. Ezt szolgálják a közös megmozdulások, a kollektívan végzett munkák. Gondoljunk csak a kommunista műszakokra, melyeknek bevételét szintén nemes célra fordítottuk: a vietnami fiatalok megsegítésére.

Ugyanakkor a különböző rendezvények szintén a kollektív szellem fejlődését szolgálják. Hiszen a jó kollektíva kialakulásának elengedhetetlen feltétele egymás alapos megismerése. Jól sikerült klubdélutánok jelentik e téren a KISZ tevékenységét.

Igen fontos feladata a KISZ-nek a fiatalok szabad idejének ésszerű, hasznos felhasználásához való segítségnyújtás. Hiszen az értelmetlenül eltöltött szabad idő csak felesleges időfecsérelés, mely időt az ember különösen a későbbiekben sajnál majd. Ugyanakkor a szabad idő ésszerű programok biztosításával való eltöltése eleve nem ad lehetőséget arra, hogy a fiatalok helytelen irányba induljanak el, s energiájukat, harcos hozzáállásukat feltűnéskeltésben, botrányokozásban vezessék le.

Vállalati KISZ-szervezetünk ezen a téren is sokat tett. Gondoljunk csak a közös kirándulásokra, melyek amellett, hogy pihenésre, kikapcsolódásra adtak alkalmat, hazánk természeti tájait is ismertté tették fiataljaink előtt. Őszintén meg kell azonban mondanunk, hogy talán ez az a terület, ahol még rengeteg tennivalónk van. Például egyes szakkörök létrehozása, azok működtetése, stb. A jövőben ezen területen kívánunk a legtöbbet előrelépni.

Összevetve a fent elmondottakat, a következőket állapíthatjuk meg.

A fiatalok igényesebbek, mint régen. Ezért foglalkoznunk kell velük, és ez elsősorban a KISZ feladata. *Eszmei, politikai nevelésüket, emberi formálásukat biztosítjuk,* illetve a helyes irányba tereljük. Ha a fiatalok megkapják ezen irányító segítséget, tevékenységüket, munkájukat jól végzik, szabad idejüket tartalmasan, hasznosan töltik el, egyre inkább lemondanak a feltűnő külsőségekben megjelenő szereplésvágyukról, s fiatalos lendületüket, ambíciójukat, energiájukat a társadalom, s a maguk javára fordítják. Hogy ez így legyen, az elsősorban a KISZ-szervezet és vezetőinek munkáján múlik.

Petőfalvi Pál

Kellemes karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag boldog új évet kíván a Párszervezet a KISZ-szervezet a Szakszervezet és a Vállalatvezetés

A Kner Múzeum feladata: begyűjteni a Tevan-kiadványokat

Megyénk nem kis hírű és jelentőségű nyomdája volt már a felszabadulás előtt is a békéscsabai Tevan nyomda.

Műhelyében a kiváló minőségű, mindennapos használatra szánt nyomtatványok, valamint a színes gyógyszercsomagoló-anyagok mellett — hasonlóan a gyomai Knerhez — gyönyörű könyvkiadványok is készültek. Ezek nyomdai kivitele messze felette állt az akkor országos átlagnak, ami pedig a kiadványok stílusát, szerkezetét illeti — véleményem szerint — jobban „mai" volt már abban az időben is, mint a Kner-könyvek legtöbbje. Ezzel a kijelentéssel természetesen nem a Kner-könyvek minden vita felett álló technikai értékét szándékozom vitatni, csupán azt mondom ezzel, hogy *Tevan Andor* pl. nem az általános *könyvdíszek* alkalmazása mellett volt, hanem ő a könyvek *illusztrálását* vallotta, s ezt is valósította meg — sikerrel.

Az illusztrációk terén alkalmazott sokféle megoldás, ún. a rézkarc, a fametszet, az akvarellt visszaadó színes ofszet, a kontúrrajzot kiegészítő színes dúcok, mind-mind a jelenleg is divatos és nemes illusztrációs megoldások. Tevan Andor mindezen megoldásokat alkalmazta az 19...-ben indított Amatőr Tevan-sorozat egyes köteteinél.

Talán nem lesz hiábavaló, ha leírjuk egyszer e nagy értékű (irodalmi és szakmai) sorozat köteteit, a megjelenés sorrendjében. A Tevan nyomda bibliográfiája ugyanis ez idő szerint el sem készült; még az sem tudott, hogy mikor mi került ki az üzemből.

1. Kosztolányi Dezső: A szegény kisgyermek panaszai.
2. Krúdy Gyula: Aranykéz-utcai szép napok. Major Henrik fametszeteivel.
3. Kármán József: Fanni hagyományai. Régi motívumok után készített fametszetekkel.
4. Fazekas Mihály: Lúdas Matyi. Divéky József eredeti fametszeteivel.
5. Gvadányi József: Egy falusi nótárius budai utazása. Divéky József fametszeteivel.
6. Csokonai Vitéz Mihály: Lilla. Divéky József eredeti fametszeteivel.
7. Kisfaludy Sándor: Regék a magyar előidőkről. Kolozsvári Sándor fametszeteivel.
8. Kisfaludy Károly: Tollagi Jónás viszontagságai. Kolozsvári Sándor fametszeteivel.
9. Petőfi Sándor: Az Apostol. Kolozsvári Zsigmond hat teljes oldal nagyságú rézkarcával.
10. Fáy András: A különös végrendelet. Kolozsvári Sándor színes rajzaival.
11. Vörösmarty Mihály: Két szomszédvár. Kolozsvári Sándor színes rajzaival.
12. Heltai Gáspár: A bölcs Esopusnak és másoknak fabulái és oktató beszédei. A mai kegyes olvasónak átírta és átnyújtja Keleti Arthur.
13. Anatole France: Jacques Tournebroche, vagyis Nyársforgató Jakab meséi. Fordította Keleti Arthur. Hincz Gyula színes rajzaival.

Petőcz Károly

HÍREK A GYOMAI ÜZEMBŐL

● Gépmester-továbbképző tanfolyam indult novemberben, amely 12 előadás-sorozatból áll. A tematikát az üzem speciális igényeinek megfelelően állította össze a gépterem művezetője és a műszaki egyesületünk gyomai összekötője. Az előadók mindnyájan az üzem technikusai. Ez az első kísérlet arra, hogy saját előadókkal kerüljön megrendezésre egy ilyen összefüggő továbbképző ciklus.

● *A budapesti Központi Antikvárium dolgozóinak egy csoportja szocialista brigádba tömörült és Kner Imre nevét vette fel. Október 27-én meglátogatták a nyomdát és a múzeumot. Beszélgetéseink során ígéretet tettek arra, figyelik a Kner- és Tevan-kiadványokat; ezeket válaszunkig félreteszik.*

● A gyomai üzemben a könyvkiadók felszabadulási kiadványain kívül több megyei ilyen jellegű kötet is készül. A Békés megye sajtóbibliográfiájának oldalai tördelés alatt vannak. Szép kiadványnak ígérkezik a *Békés megye 1944—45-ben,* amely felett az üzemi pártszervezet védnökséget vállalt. Rangos kötet lesz a penzai képes album, amely testvérmegyénk múltját és jelenét mutatja be.

● **Az Európa Könyvkiadó és a gyomai üzem szocialista szerződést kötött, amely főként a minőségi színvonal emelését, illetve biztosítását tekinti a legfontosabbnak. E mellett az átfutási idők csökkentését és a kiadói – nyomdai munkák jobb megszervezését tűzte ki célul. Záró megállapodások című fejezetben a kiértékelés és a továbbfejlesztés körülményeit és módszereit rögzítették.**

● Az üzemben 16 fő tanul gimnáziumban és más középfokú iskolában azok közül, akiknek a munkakörükhöz ilyen iskolatípus előírva nincsen. Ez természetesen áldozatokkal jár mind az egyén, mind a kollektíva részéről, ezért mindenképpen csak dicsérni lehet a tanulási kedvet.

● **Könyvkiadványokból 1974-ben elkészült 81 féle cím, 950 000 példányszámban. A legkisebb példányszám 1520 db volt, a legnagyobb 35 150 db. 2 cím kooperációban készült Békéscsabával. Rendelői kör a hagyományos volt. Tájékoztatóból elkészült 125 tonna, túlnyomó részben a Medicina számára, gyógyszerismertető prospektusok. Legnagyobb feladat elé a Borforgalmi Tröszt jubileumi kiadványa állította az üzemet, viszont ez volt nyomdai szempontból a legsikerültebb kiadvány.**

● *A telepvezető, a kötészet művezetője és a MTESZ megbízott megtárgyalta és összeállította azokat a továbbképzési témákat, melyeket egy, a géptermihez hasonló ciklus keretében — ugyancsak saját előadókkal — januárban indítanak be a kötészet dolgozói részére.*

● A Corvina kiadó megrendelésében elkészült a *Zsolnay-gyár története.* A termékben megtestesülő színvonalas munkáért különösen az előkészítést, a formakészítést és a könyvkötészetet illeti dicséret. A géptermi — összességében megfelelő — munkát amiatt érheti bírálat, hogy a négyszínű árnyalatos képek egyike-másika nem teljesen éles, s a vonalas képek nyomása indokolatlanul erős.

A Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület Békés megyei csoportjának 1974-ben végzett munkájáról

1974. évi programunkat Egyesületi Központunk irányelveinek szellemében és a MTESZ Békés megyei Elnöksége programjával összhangban dolgoztuk ki. Célul tűztük ki, hogy 1974 évben tovább növeljük a szakmai körök és a vidéki csoportok önállóságát. E célkitűzésünket csak részben sikerült elérni, mert a vidéki csoportjaink munkájában visszaesés volt tapasztalható. Különösen vonatkozik ez a gyulai Dürer nyomdai és a gyomai Kner Nyomda csoportjaira.

A tervezett központi rendezvények közül a János-napi nyomdásztalálkozót az árvíz miatt nem tudtuk megszervezni. Nagy érdeklődést váltott ki a Műszaki Hónap keretében megtartott Magyar Nyomdaipar Távlati Fejlesztésének koncepciója című előadás, melyet *Vas* Sándor a KIPMIN mérnöke tartott.

Nagyon sikeresnek ítélték meg a résztvevők a *romániai tanulmányutat.* 46 résztvevővel 3 napos körutat tettünk Erdélyben. Nagyváradon és Kolozsváron nyomdaüzemek látogatása is szerepelt a programban. Szakmai tapasztalatszerzésen túl baráti kapcsolatokra is szert tettünk.

A Minikönyvgyűjtők köre havonta rendszeresen tartott foglalkozásokat, előadásokat. Igen jól sikerült a gyűjtők minikönyv gyűjteményének kiállítása.

A Formakészítők körének programjából kiemelkedett a Gevarex rendszerről *Horvai* József kolléga által megtartott előadás. További rendezvényeikkel is igyekeztek a kör tagjainak szakmai tudását fejleszteni.

Az *Ofszetkör 20 fővel tanulmányutat szervezett Kassára az ottani nyomda megtekintésére.* A 3 napos út maradandó élményt nyújtott a résztvevőknek.

A Mélynyomókör munkájában a II. félévben visszaesés volt tapasztalható. Az I. félévben havonta egy alkalommal összejöttek és szakmai vitákat rendeztek más körök tagjainak és gazdasági vezetők bevonásával. Ez az év II. felében elmaradt.

Gyomai csoportunk munkájában *visszaesés* volt tapasztalható. A felmerült személyi kérdések befolyásolták a csoport tevékenységét. Az I. félév programjából kiemelkedik *Horváth* Tibor elvtárs (Magvető Könyvkiadó) előadása „A minőségi könyv helyzetéről és kilátásáról a közeljövő programjában" címmel.

A gyulai Dürer Nyomdában a gépmester kör és szedő kör nem működik, így a tervezett programok nem kerültek megvalósításra. Néhány közös rendezvényt tartottak pl.: *Háromszéki* Pál: *„Merre tart a nyomdaipar fejlődése"* című előadása.

Az itteni munkát az üzemben folyó beruházás erősen befolyásolja. A békéscsabai Dürer nyomdai csoport ez évben jól sikerült több előadásból álló ofszetképzést szervezett.

Jelenlegi létszámunk 146 fő.

Évi költségvetési keretünk központi támogatásból 4000 Ft volt. Kapcsolataink a MTESZ Békés megyei elnökségével és egyesületi központunkkal jók, és *ezúton köszönjük meg a részünkre nyújtott segítséget.*

1974. évi rendezvényeink statisztikája:

Rendezvény helye	Rend. száma	Össz. résztv.
Kner Nyomda Békéscsaba	21	461
Kner Nyomda Gyoma	2	60
Dürer Nyomda Gyula	3	55
Dürer Nyomda Békéscsaba	6	78
Vezetőségi ülés	2	18
Tanulmányi út külföldi	2	66

Südy István

Névadó ünnepség vállalatunknál

1974 november 24-én délelőtt a Kner Nyomda kultúrtermében névadó ünnepélyt rendezett a Typographia alapszervezet a békéscsabai Társadalmi Ünnepségeket és Szertartásokat Szervező Iroda segítségével.

E kedves ünnepség keretében kaptak hivatalosan is nevet a következő *„nyomdászgyerekek:* *Lipták-Fegó* László, *Valyuch* Péter, *Garai* Gabriella, *Anti* Gábor, *Hajdu* Gabriella, *Néma* Beáta, *Botyánszki* Gábor.

A gyermekek a Kner Nyomda szakszervezetétől 300, — Ft-os takarékbetétkönyvet valamint a KISZ-től játékot kaptak ajándékba.

Az édesanyákat virággal köszöntötte a 2. sz. Általános Iskola énekkara.

Mérnök-technikus napok a Kner Nyomdában

Hazánkban a nyomdaipar jelentősebb fejlődése az 50-es évek közepén indult meg. Az adott körülmények között viszonylag gyors volt. A termelés volumene 1955—1967 között két és félszeresére nőtt. Az 1968-ban életbelépett gazdaságirányítási rendszer *új lendületet adott egész gazdasági* életünk, ezen belül a nyomdaipar korszerűsítésének, növekedésének.

A korszerű gépek és technológiák magasan képzett szakembereket követelnek.

Nem ok nélkül írtuk le a fenti visszapillantó sorokat. A Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület 1974. szeptember 26-i levelében a Kner Nyomdát tisztelte meg azzal, hogy szervezze meg a nyomdaipari mérnökök és technikusok első országos tanácskozását. A cél kettős volt: a külföldi felsőfokú tanintézetekben végzett mérnökök és technikusok ismerkedjenek meg egymással — és ami ennél is fontosabb — vitassák meg a nyomdaipar időszerű kérdéseit.

A szimpózium megrendezésére 1974. november 1-én és 2-án került sor. Ahogy szemügyre vettük a nyomda előcsarnokában ismerkedő 90 mérnököt és technikust, láttuk, hogy azok *legnagyobb része fiatal*. Most bontakoztatják tudásuk gyümölcsét, javát. Ebből azt a következtetést vontuk le, hogy a nyomdaipar megfiatalodott, jelentős szellemi kapacitással bővült. Bertrand Russel szavai jutottak eszünkbe: *„A XX. század legnagyobb energiája az emberi agy."*

Balog Miklós, a Kner Nyomda műszaki igazgatójának megnyitó és üdvözlő szavai és műsorismertetése után az üzem megtekintésére került sor. A magasan képzett, sok nyomdát látott szakemberek — kérkedés nélkül írjuk le — elismerően nyilatkoztak üzemünkről, termékeinkről. Profilunk csomagolóanyag, ezért időztek népes csoportban csodálkozva az ofszetteremben, ahol a gépen Arany János balladáit nyomták. A könyv betűtípusa Romulus, illusztrációi árnyalatosak. *Nemes* Károly, a Petőfi Nyomda volt főmérnöke, jelenleg a Statisztikai Kiadó igazgatója nagyítóval nézegette a szövegnyomást, és őszintén gratulált a vezető gépmesternek.

Az üzem megtekintése után közös ebéd következett. A fehér asztaloknál folytatott kötetlen beszélgetés, tovább mélyítette a kollegiális szellemet, mely lassan barátsággá alakult.

Ebéd után szekcióüléseken vitatták meg az időszerű kérdéseket. Mindenki szabadon választotta meg az őt érdeklő témát. Ezeken a vitavezetőkön kívül részt vett az üzem részéről egy-egy kijelölt házigazda, aki figyelmesen hallgatta a vitákat, teljesítette a vendégek esetleges kívánságait.

A szimpózium második napján először a Trimetal üzem megtekintésére került sor. A Kner, Zrínyi és Athenaeum Nyomda közös vállalkozása, mint ilyen, központi üzemnek tekinthető. A gyártott trimetal lemez mennyisége 1973-ban 22 000 db volt, ez évben mintegy 30 000 db lesz, B/1, illetve A/1 méretben, ahogy a felmerülő igények megkövetelik. Az elkövetkező időkben — a szükségletnek megfelelően — a volumen bővítésére lesz szükség. Az üzem dolgozói munkájuk révén, eddig is elismerést váltottak ki, a jelenlegi szinten nem állhatnak meg.

A Trimetal üzem megtekintése után a már ismertetett szekcióülések folytatására került sor.

Ezután következett a záróülés, amikor *Balog* Miklós műszaki igazgató megköszönte a részvételt, javasolta, hogy ilyen szimpóziumot a közeljövőben is rendezzünk.

Balog Miklós megnyitja a tanácskozást

Az üzem megtekintése

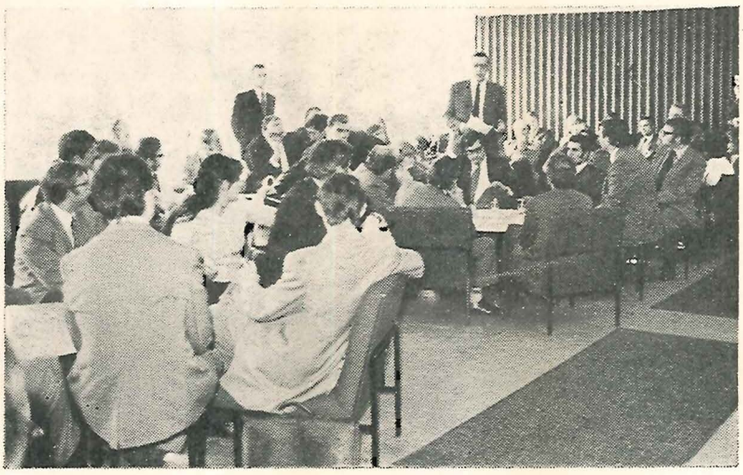

A záróülés

A tanácskozás résztvevői

HUMÁNUMBÓL JELES

Még 1974. márciusában kötöttünk szerződést a Vérellátó Központtal, hogy üzemünkben 1974. október 1-én tartjuk az önkéntes kiszállásos véradást. A nevezett napon 8 órakor jelentek meg üzemünkben a Vérellátó Központ dolgozói dr. *Sonkoly* Éva doktornő vezetésével.

A véradás előtt 4—5 nappal plakátokat tettünk minden hirdetőtáblára, melyeken tudattuk a véradás időpontját, helyét.

Üzemrészek művezetői, csoportvezetői megkapták a vállalati körlevelet, mely tartalmazta, hogy a vállalat biztosítja a véradóknak a 4 órai fizetett pihenőidőt, valamint a műszakcserét.

Bizalmiaink ezek után üzemrészenként keresték fel a régi véradókat, valamint új véradókat szerveztek. Ennek az együttes munkának köszönhető, hogy véradó napunk sikeresen zárult. Így folyamatos, gördülékeny volt a véradás. Véradásra 91 fő jelentkezett, ebből *89-en adták le az életet jelentő vért, összesen 28 litert.*

És itt a mi üzemi újságunk hasábjain szeretném tolmácsolni a Vérellátó Központ elismerését, a Városi Vöröskereszt, valamint az üzemi Vöröskereszt vezetősége nevében köszönetünket mindazoknak, akik a véradáson humánumból résztvettek, és önzetlen segítőkészségükről bizonyságot tettek. Valamint azoknak a vezetőknek, akik mint pártoló tagok segítik munkánkat. Külön *köszönet illeti a szocialista brigádokat,* ahol nem az évi egyszeres véradás a jellemző, hanem általában négyszeres.

Véradók névsora: *Bellér* Gézáné, *Mezőfi* Katalin, *Kovács* Gyula I. *Halász* Béláné, *Blahut* Pál, *Farkas* Sándor, *Fekete* Katalin, *Feigl* Miklósné, *Farkas* Imre, *Ruzsa* József, *Fodor* Ferenc *Korpics* Ilona, *Guliga* János, *Gyebrovszki* Jánosné, *Bacsa* Ferencné, *Pereze* Lászlóné, *Timár* Katalin, *Béres* Jánosné, *Blaskó* Lajos, *Hudák* Józsefné, *Pikó* Eszter, *Széles* András, *Szaszák* Mátyásné, *Trefil* László, *Kruzsicz* György, *Hajdu* Ottóné, *Kiss* Sándor, *Kiss* Zoltán, *Knyihár* Andrásné, *Mikó* Zoltán, *Mórocz* Istvánné, *Nógárdi* Mihályné, *Oláh* László, *Palágyi* Lajos, *Gálik* Pál, *Aradszki* János, *Csávás* István, *Várhelyi* Zoltán, *Darócz* Sándor, *Nagy* László, *Kiss* Sándor, *Csetneki* János, *Csetneki* Jánosné.

Lehetne még sorolni, hiszen sok új véradónk is van, természetesen őket is megilleti minden elismerés és köszönet. Nagyon bízunk bennük, hogy az 1975-ös évben humánumból jelesre vizsgáznak.

Feigl Miklósné

A VÁLLALATI MUNKAFEGYELEMRŐL

Úgy gondolom, az üzem fejlődése szempontjából nem lesz haszontalan, ha végre alaposabb elemzés alá vesszük a munkamorál kérdését. Kutatásaim — ha nem is mindent felölelőek — sokkal szélesebb körben mozognak, mint a késésekre, igazolatlan hiányzásokra stb. kiterjedő téma.

A munkaerőkölcs és munkafegyelem pozitív vagy negatív hatása természetesen nem szűkíthető le egy-egy üzem kapuin belülre, oda- és visszahatás van az országos viszonyok tekintetében. Amikor megállapítjuk pl., hogy a 60-as évek végén tapasztalt mértéktelen és egészségtelen munkaerő-vándorlás ma már lecsökkent, ez üzemünkre is vonatkozik, és ez jó.

Ma már városunkban is jelentkezett a segédmunkaerő hiánya és ez arra vezetett, hogy bár 1—2 év óta viszonylag stabil létszámmal dolgozik üzemünk (jelenleg Békéscsaba 813 fő, Gyoma 193 fő), bizonyos felhígulás következett be az összetételben. Erre példa az a fegyelmi ügy, amely ez év június 4-én elbocsájtással zárult: *Brunn* Attila (szül.: 1956. Csorvás) segédmunkás, 1974. január 17-én lépett be üzemünkbe, és április 30-án öltözői lopást követett el. Az ellopott pénzt elköltötte, a pénzzel együtt eltulajdonított igazolvány azonban nyomra vezette a nyomozó hatóságokat.

Ezen és más hasonló ügy kapcsán nem érdektelen hangsúlyozni, hogy a társadalmi és magántulajdon elleni vétségek, lopások megszaporodtak. Ennek egyik oka a fentebb említett felhígulásban keresendő, de nem szabad elfeledkezni az „alkalom szüli a tolvajt" közmondásról sem, hogy mennyire vigyázatlanok, felelőtlenek egyes emberek saját és a vállalati értékekkel kapcsolatban.

Ha már a *fegyelmi ügyeknél* tartunk, hadd mondjam itt el, hogy évről évre emelkedő tendenciát mutat az üzemi fegyelmi felelősségrevonások mennyisége: 1972-ben 7 fegyelmi és 76 írásbeli figyelmeztetés volt, 1973-ban 10 fegyelmi és 125 írásbeli figyelmeztetés, míg 1974. I. félévében 12 fegyelmi ügy. Ennek magyarázata kettős lehet: egyrészt lazább munkafegyelem, másrészt szigorúbb vezetés.

De maradjunk a statisztikai adatoknál:

Igazolatlan mulasztások:

1974. I. félévében Békéscsabán 28 nap
Gyomán 2 nap
Összesen: 30 nap

(Az igazsághoz tartozik, hogy ezekben az esetekben mindig fegyelmi felelősségrevonásnak kellene következnie!)

Késések:

1974. I. félévében Békéscsabán 217 fő 384 alkalommal késett.

Az üzemből való távozások:

1974. II. negyedévében Békéscsabán közel 2400 kilépés volt munkaidőben (ebből mintegy 1500 magánügyben, 900 vállalati ügyben). Ez első pillantásra is ijesztően magas szám! Hát ha még valakinek módjában áll betekinteni a kilépő cédulákba, mint ahogy én tettem! Rettentő dzsungelt talál, amelyben a hibák sokfélesége burjánzik:

— Egyesek nem tartják be az igazgatási utasítást, csoportvezetők, sőt egyszerű beosztottak is aláírnak kilépőt (pl. formaelőkészítés, anyag- áruforgalmi főosztály irodái stb.) — és a porta kiengedi őket;
— vannak kilépők, amelyeken keltezés vagy aláírás, vagy kilépési ok nincs;
— igen sok az olyan kilépő, amelyen nincs feltüntetve, hogy magán- vagy vállalati ügy (az ember ilyenkor eltöpreng, hogy számolták ezt el?)

Az igazsághoz tartozik és ide kívánkozik, hogy a vállalati döntési rendszer e pontja (I/41) hibásnak mondható, mert pl. nem intézkedik arról, hogy ahol nincs művezető, osztályvezető, ill. annak távollétében, ki írhat alá kilépést. Másik tényező az a kényszerűség, hogy a nappali műszakban dolgozók — sajnos — csak a munkahelyükről eltávozva tudják elintézni ügyes-bajos dolgaikat a tanácsnál, OTP-nél stb.

Menjünk tovább a kérdés vizsgálatában, *az üzemi munkafegyelem objektív oldalait* is szemlélve. Melyek ezek? Azok a fegyelembontó lehetőségek, amelyek okkal — ok nélkül megvannak egy üzemben, így a Knerben is.

— *Belső munkanélküliség*
Van ilyen nálunk? Igen! Adódik egyrészt a hullámzó munkaellátottságú üzemrészekben (irodák=rendeléshullámzás; formakészítés=formaigény, stb.) — másrészt eleve feleslegesen magas létszámmal dolgozó munkaterületeken (ilyen is van).

— *Teljesítményszint nélküli munkaterületek*
Raktárak, műhelyek, irodák stb. területek természetesen magukon hordozzák a címben rejlő kevésbé feszített munkatempó lehetőségét. Itt a belső munkavezetés segíthet a kirívó hibák elhárításában.

— *A teljesítményszintek minősége*
A munkafegyelem egyik fontos ható tényezője. Ha a Knerben alkalmazott szintpolitikát tekintjük (lásd: kollektív szerződés 29. § és III. sz. melléklet) ezzel nincs különösebb baj, egyet kivéve, s ez a minőségi bérezés. Ennek nyitját még nem leltük meg. Furcsa dolog például az, hogy selejtet vagy reklamált minőségi terméket előállító dolgozó teljesítményprémiuma megmarad, vagy csak a selejtkár térítési összeggel csökken.

— *Veszteségidők*
Érdemes megvizsgálni a gazdálkodási jelentésekben ugyan nem szereplő, de a statisztikai kigyűjtésekből kiszámítható alábbi adatokat.

Produktív (közvetlen) idők
1974. I. félévében:
(Nyomás, beigazítás és gépmosás)

Ofszet gépterem	77,4%
Magasnyomó gépterem	84,6%
Mélynyomó gépterem	81,0%

Ezek szerint a legmagasabb veszteségidő (22,6%) az ofszetgépeknél van. Tudvalevő, hogy a veszteségidők csökkentése nemcsak munkamorál-javító tényező, hanem a termelékenység emelésének egyik nyitja. A vezetés feladata: megtalálni ennek módját!

Van két tényező, amellyel érdemes külön és önállóan foglalkozni.

Technológiai fegyelem

Számokban kifejezhetetlen, mégis rendkívül nyomósan ható erő, amelynek szerteágazó megnyilvánulásait a munkavédelem, a tűzvédelem, a munkafolyamatok kapcsolódása, a minőségellenőrzés és felelősségrevonás rendszere, a bizonylati fegyelem, az információs rendszer, az ellenőrzések megléte (vagy hiánya) stb. területén tapasztalhatjuk. Mind-mind önálló, elemző újságcikket érdemelne! Eléggé nem győzzük hangsúlyozni, hogy az 1971 óta immár 3 éve „beállt" termelési rendünk már nem alapozhat a szokásjogra, írásos technológiák, gyártási folyamatleírások szükségesek. Az első fecskének nevezett gyek-technológiát még mindig nem követte a többi.

Önfegyelem és vezetői tekintély

A tudatformálás az anyagi lehetőségek mögött lemaradt — üzemi viszonylatban is. Így az önfegyelemmel bizony sokan hadilábon állnak. Az öntudatra nevelés fontos eszközei, lehetőségei a különböző politikai képzések, a nevelés egyéni módjai, a személyes példamutatás (szoc. brigádok, politikai munkások, vezetők), a dicséretek és a büntetések és a zsargon kifejezésű „adminisztratív intézkedések" is szükségesek. Mindenekelőtt egységes vállalati fegyelmi-vezetési elv szükséges — és ez a legnehezebb kérdés.

Úgy illik, hogy gondolataim befejezéseképpen valamiféle *mérleget* állítsunk fel üzemünk fegyelmi helyzetéről. Úgy vélem, a tárgyalt és a nem tárgyalt tényezőket figyelembe véve, nyomdánk munkamorálja nem rossz, bár hathatósabb vezetési munkával lényegesen jobb is lehetne.

Malatyinszky József

Egy javaslat

A Rózsa Ferenc Nyomdaipari Szakközépiskola egyes évfolyamain különböző stílustörténeti, esztétikai, könyvgyártással, szedéstechnikával foglalkozó elméleti és gyakorlati témák szerepelnek. Ezeknek oktatása segéd- és szemléltetőeszközök hiányában meglehetősen nehéz és az eredmény ennélfogva kielégítő se lehet.

A Kner Nyomda múzeumában rengeteg szakmai, irodalmi érték van együtt. Ilyen mennyiségű és összetételű szemléltető anyagot egyetlen iskolai szertár sem tarthat, több ok miatt. Nem lehet viszont lemondani az eredeti alkotások bemutatásával történő szemléltető oktatásról.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy *nem az órára kell bevinni a gyűjtemény egyes darabjait, hanem az órát kell megtartani a múzeumban,* ahol szinte „mellékpálya" gyanánt a művészeti nevelést, a művészi ízlés tudatos kialakítását, formálását is megkaphatják a fiatalok.

Megfontolandó e megoldás bevezetése, hiszen több mint húsz oktató foglalkozik a szakközépiskola tanulóinak képzésével, s helyenként még az oktatók is profitálhatnának egy olyan gyűjtemény megismeréséből, amely egy nyomdai termékkategória minőségét jelentette és jelenti most is. Arról nem is beszélve, hogy milyen fontos lenne az átfogóbb szakmai műveltségű fiatalok indítása, hiszen tudjuk mennyi selejtet, színvonalatlan terméket, indokolatlan ráfordítást stb. eredményez a nem önálló dolgozó a kivitelezésben.

Petőcz Károly

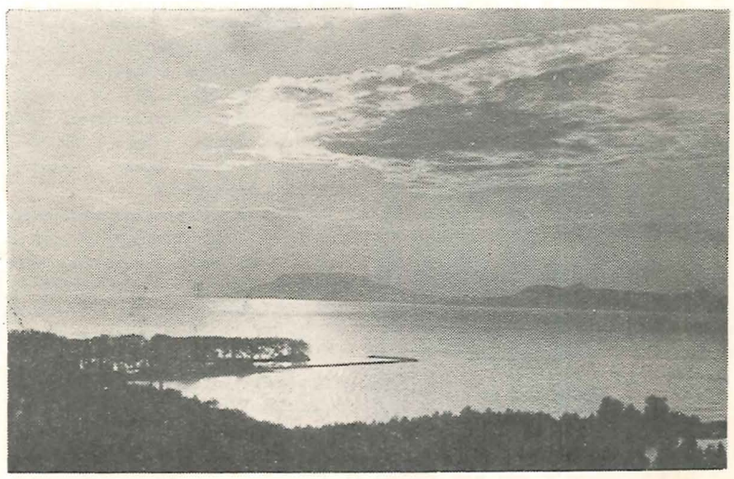

Szabad idejét ki-ki saját kedvtelése szerint tölti. A legtöbb embernek megvan a saját hobbija. *Kővágó* György mintegy nyolc éve foglalkozik fényképezéssel. Tetemes gyűjteménye van, nehéz volt a választás. Alábbi képe balatoni naplementét ábrázol.

Mesél a nyomógép

Tisztelt nyilvánosság! Ne haragudjanak, hogy én mint szürke kis nyomógépecske be merészkedtem tolakodni a Híradó hasábjaira. Higgyék el, nekem is van örömöm is, bánatom is, úgy mint az embereknek. Azt is ismerjék el a tisztelt kollégák, hogy én dolgozom a legtöbbet, és mégis velem bánnak a legcsúnyábban. A múltkor is a gépmester úr elfelejtett megolajozni. Higgyék el, vacsoraszünet felé már olyan fájdalmaim voltak. Persze én nem szólhattam semmit. Csak egy kis balk nyikorgás jött ki a torkomon, de azt nem vették észre. Máskor meg rosszul állítják be a berakószerkezetemet és mégis engem szidnak, hogy nem tudom jól berakni az ívet. Próbáljanak csak a kollégák fordítva felhúzott cipőbe járni, majd megtudják, mi az. Három műszakon keresztül csak nyomok, csak nyomok és sokszor nem kapom meg a jogos félóra pihenésemet. Higgyék el, olyan nehéz sorsom van! Azt még csak el is viselem valahogy, ha szidnak, de a rugdosást ki nem állhatom. Bizony már olyat is megéltem, hogy leköptek. Pedig akkor is a mester úr volt a hibás, mert a transzportkerekemet rosszul állította be. Hiába próbáltam én jól vinni az ívet, nem tudtam. Legszívesebben felrobbantam volna. Előfordul azért olyan is, hogy megkapok mindent amit egy ilyen gépecske kaphat. Ilyenkor nagyon hálás vagyok és boldogan dolgozok reggeltől reggelig.

Lenne még mondanivalóm, de örülök, hogy ezt is meghallgatták a tisztelt kollégák. Ugye, jövőre többet gondolnak rám?

Köszönettel: 0023-as gép

BUDA TRANSPACK 74

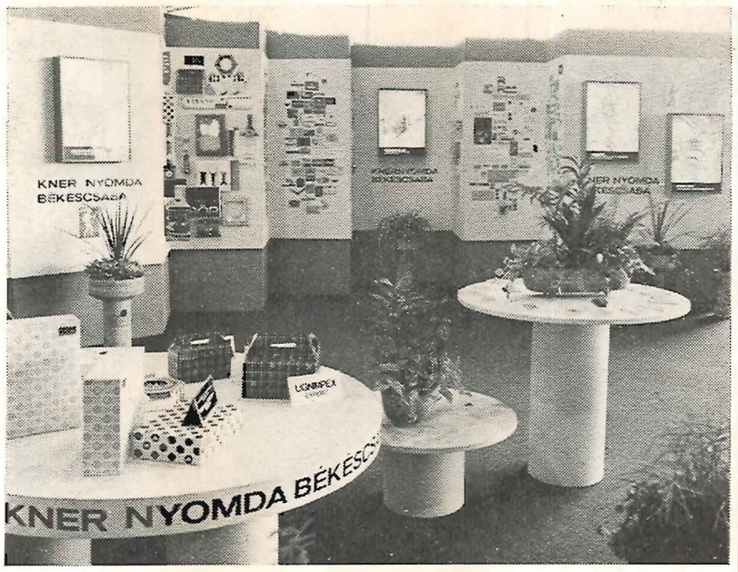

Vállalatunk 1974. évi reklám- és propagandatervében szerepelt a Budatranspack '74 kiállításon való részvétel, ami október 9. és 16. között megtörtént. Szereplésünknél két célt tűztünk magunk elé:

1. *A csomagolóanyag-gyártásban elfoglalt szerepünk reprezentálása, tevékenységünk színvonalának bemutatása.*

2. *A kialakított megrendelői körrel való találkozás,* a jövő évi kapacitás-lekötési szerződések konkretizálása. Célkitűzéseink között szerepelt új kapcsolatok felvétele, tájékozódás a különböző csomagolóanyagokkal szembeni igények területén.

Megítélésünk szerint a kiállításon való részvételünk eredeti célkitűzéseinknek megfelelt, sőt *felülmúlta várakozásunkat.*

A kiállításon való szereplésünkkel kapcsolatban általános vélemény volt, hogy *nagyon színvonalasan* mutattuk be termékeinket, kiállítási területünk megjelenése ugyancsak elismerést váltott ki.

A kiállítással egyidőben lezajló HUNGAROPACK csomagolási versenyen vállalatunk *három különdíj*at nyert, ezek:

Halászlé doboz,
Tortaszelet csomagoló doboz,
Női fehérneműs doboz.

Megjegyezzük, hogy díjnyertes termékeink közül a női fehérneműs doboz grafikai terve nálunk készült. Díjnyertes termékeink előállításában közreműködő valamennyi dolgozónk jó munkáját dicsérik.

A közvetlen nyert díjakon túl vállalatunk termékei számtalan olyan helyen szerepeltek a díjazott csomagolóanyagok között, ahol a termék csomagolását nem vállalatunk, hanem megrendelőink nevezték be.

A Kliklok csomagolási rendszerrel kapcsolatban kétnapos szimpóziumot rendeztünk. Az első nap előadásaira az élelmiszeripar képviselőit hívtuk meg, a második nap előadásain más iparágak képviselői vettek részt.

A szimpózium sikerét bizonyítja, hogy sok volt a konkrét érdeklődés, melyet a Kliklok cég képviselője további intézkedés céljából tudomásul vett. Az érdeklődők jelentős részével abban állapodtunk meg, hogy az elkövetkezendő hónapokban személyesen keressük fel őket, a csomagolási rendszerrel kapcsolatos igényüket rögzítjük, melyre a Kliklok cég képviselője konkrét műszaki megoldást tesz és árajánlatot küld.

Megrendelői körünkkel és más vállalatok részéről megnyilvánuló érdeklődésekkel kapcsolatban széles körű tárgyalásokat folytattunk.

Külföldi kapcsolataink is bővülnek. Az Iggesund svéd cég képviselője bejelentette, hogy bemutatkozás céljából Békéscsabán felkeresi vállalatunkat. Az NDK Csomagolástechnikai Intézete különösen a kódjeles gyógyszerdobozok iránt tanúsított nagyfokú érdeklődést.

Képeink kiállításunk egy részletét, illetve az egész kiállítást ábrázolják

Illusztris vendégek látogatása a Kner Nyomdában

Amiről a vendégkönyv beszél

Megszokott látvány, hogy nagyon gyakran látogatók tekintik meg üzemünket. Valamennyiről írni felesleges, csak a legnevesebbeket említjük meg.

Júniusban *Borisz Alekszandrovics,* a Kárpáti Kiadó igazgatója tekintette meg üzemünket, és többek között a következőket írta a nyomda vendégkönyvébe:

„Nagy érdeklődéssel látogattuk meg a híres Kner Nyomdát. Megállapítottuk, hogy a nyomda igen magas szintű termelési kultúrával rendelkezik. Maradandó benyomást keltett bennünk az üzem dolgozóinak és vezetőinek szívélyessége, barátsága. Végeredményben ez a legfontosabb!

Hálásan köszönjük Önöknek a baráti fogadtatást, és kívánjuk, hogy a kollektíva a jövőben is újabb és újabb nagy termelési sikereket érjen el, továbbá, hogy a jövőben is erősödjék kapcsolatuk a szovjet kiadókkal és nyomdászokkal."

Ha *Szemes* Piroskát személyesen nem is, de népszerű írásait sokan ismerjük a Nők Lapjának hasábjairól. A nyáron láthattuk személyesen is, mikor látogatóban volt. A vendégkönyvbe ezt írta:

„...Nagyon nehéz megítélni... a nyomdászok munkáját. Hála nekik, az írott szó hozzáférhetővé válik az emberek milliói számára. Mi már nem tudjuk elképzelni életünket újságok, folyóiratok, könyvek nélkül, és mindez a nyomdászok terméke. Mint újságíró, én különösen szívből jövő hálával fordulok ennek a nemes szakmának művelőihez.

Sok sikert, jó egészséget kívánok a nyomda minden dolgozójának. Én hiszem, hogy a mi népeink közötti barátság és szívélyesség a jövőben még jobban elmélyül."

Nem ok nélkül írtuk le ezeket a számunkra hízelgő sorokat. Tudjuk, hogy szép és korszerű az üzemünk. Mégis néha elfelejtkezünk erről. Szívleljük meg, ha mások emlékeztetnek rá.

Elmúlt egy szeszélyes nyár...

Az üdülés télen-nyáron pihenést jelent. A napi problémáktól való kikapcsolódás, a rendszeres és bőséges táplálkozás, a napfény és friss levegő szellemileg és testileg új erőt ad a mindennapok munkájához.

Üdültetési lehetőségünk a Miskolctapolcai üdülővel ez évben tovább bővült. Írás helyett azonban beszéljenek a számok:

SZOT-beutalóval 65 dolgozónk üdült 12 gyermekkel. Balatonlellén 27 dolgozónk 12 gyermekével és 11 hozzátartozójával.

A legnagyobb érdeklődés az idén először bérelt Miskolctapolcai üdülő iránt nyilvánult meg. Hiába, az újnak van mindig a legnagyobb varázsa. 30 felnőtt, 12 gyermek és 16 hozzátartozó töltött itt felejthetetlen napokat.

A Dániel úti üdülőt 30 felnőtt és 15 gyermek vette igénybe.

Az NDK-ban csereüdültetés keretében 13 felnőtt és 3 gyermek töltötte szabadságát. Hasznos dolog lenne a csereüdültetést más szocialista országokkal kibővíteni.

Összegezve a fenti adatokat: ez évben 165 dolgozónk részesült szervezett üdültetésben 61 gyermekkel és 27 hozzátartozóval. A 165 főből 93 munkásállományú, ami elég rossz arány. Félreértések elkerülése végett nem arról van szó, mintha az üdülők szétosztásánál előnybe helyezték volna az alkalmazottakat, hanem a munkások részéről kisebb mérvű az igény. Úgy gondoljuk, a szocialista brigádokra hárul a feladat, hogy a dolgozók érdeklődését felkeltsék az üdülés szépségei iránt.

Nem feledkezhetünk el nyugdíjasainkról sem: öt nyugdíjasnak adtunk beutalót. Ezt a kört is tovább kellene bővíteni. Nemcsak a munkában eltöltött hosszú évtizedek miatt, hanem a nyugdíjból magánüdülésre nem nagyon jut.

Dr. Lakatos Béláné üdültetési felelős elmondotta, hogy a beérkezett igényeket sikerült szinte maradéktalanul kielégíteni.

— És jövőre milyenek a kilátások?

— Erre nem tudok válaszolni — mondja.

Köztudomású, hogy emelték az üdültetési díjakat. Egyelőre nem mérhető fel, hogy ez milyen hatással lesz az igények alakulására.

Szeszélyes volt az idei nyár. Szanazugi hétvégi házunk látogatottsága az előző évihez képest felére csökkent.

A szocialista brigádvezetők tanácskozása

A brigádmozgalom új útjai

Engedtessék meg nekem, hogy — bár nem régi dolgozója vagyok az üzemnek — véleményt formáljak a Kner Nyomdában kibontakozott nívós brigádmozgalomról, annak kiszélesítése és minőségének javítása érdekében. Módomban volt betekinteni a brigádok vállalásaiba és a verseny értékelésébe, mint a versenybizottság aktívája, így az eddigi tapasztalatok és a dolgozók véleménye alapján javaslatokat tettem, amit a november 13-i brigádvezetői értekezleten ismertettek. Úgy érzem, üzemi lapunk hasábjain is aktuális még e témákat — példákkal illusztrálva — feleleveníteni.

A brigádvezetők előtt *Varga* András munkaverseny-felelős és *Sándor* István szb-titkár tartott vitaindító előadást. E beszámolók foglalkoztak egyrészt a brigádmozgalom kulturális felajánlásaival, másrészt az értékelés reálisabbá tételének igényével. A hozzászólások igen szerteágazóak voltak, mert egyéni brigádsérelemtől kezdve egészen a közösségeket érintő részletkérdésekig minden felmerült. A leglényegesebbnek lehet tartani azt, hogy a brigádvállalások és *kiértékelések rendszerét jónak tartották, csak minőségi javításokat kérnek a brigádvezetők.* Ennek érdekében fogadták el azt a javaslatot, hogy egy 8 tagú bizottság jöjjön létre, amelynek az lesz a feladata, hogy a jövő év első félévi felajánlások megtételére a brigádoknak javaslatokat adjon és kidolgozza az új munkaverseny-szabályzatot.

Itt kapcsolódom azokhoz a gondolatokhoz, amelyeket a mozgalom javítása érdekében hasznosnak vélek.

Az 1975. évi versenyfelajánlások kellő előkészítése azért is különösképpen indokolt, mert az I. félév a felszabadulási munkaverseny jegyében indul. Ezért tanácsos lenne, ha a gazdasági vezetők irányelvekkel segítenék a fenti bizottság munkáját. A bizottság, amelynek tagjai: *Csiernyik* János, *Kőbalmi* János, *Sódar* János, *Dohányos* János, *Krattinger* József, *Szaszák* Mátyásné, *Malatyinszki* Józsefné és *Zsilák* Mátyásné, a lap megjelenéséig már megkezdte munkáját, és ami a munkaverseny-szabályzatot illeti, foglalkozik majd az alábbi kérdésekkel:

- felül kell vizsgálni a munkaverseny-bizottság összetételét, létszámát és szerepkörét;
- feltétlenül jobban kell hatni a brigádmozgalom helyes célkitűzéseire (pl. kulturális vállalások, önképzés szakmai és egyéb vonalon, közösségi élet, anélkül, hogy a termelési vállalások fontosságát elhanyagolnánk);
- továbbra is fenn kell tartani a 100 pontos értékelési rendszert, csak finomítani kell, és ki kell zárni a szubjektív elbírálást;
- az értékelő bizottságban csak olyan tagok vegyenek részt, akik nem brigádtagok (elfogultság);
- az értékelő bizottságot létszámában bővíteni kell;
- az értékelés után be kell vonni a brigádvezetőket, hogy a brigádok vélt, vagy jogos sérelmét időben orvosoljuk;
- szorgalmazni kell az alsó vezetők (csoportvezetők, művezetők) brigádsegítő tevékenységét;
- a brigádmozgalom eredményeinek propagálására még nagyobb teret kell szánni (újság, gyűlések, jutalmazások, dicséretek, brigádhíradó);
- a brigádokon belüli jutalmazások rendjében próbálkozni kellene a munka szerinti differenciált felosztással;
- a vállalások elfogadásánál, azon túlmenően, hogy egyforma számú vállalást tesznek majd a brigádok, az ösztönzés következtében, oda is kell hatni, hogy a felajánlások nívója túlhaladja a munkaköri kötelességet és a brigád összetételéhez, tehetségéhez méltó legyen.

Biztos, hogy a munkaversenyt előkészítő bizottság ülésén még számtalan hasznos javaslat, gondolat vetődik fel, amelyet meg fogunk beszélni. Erről azonban már e hasábokon nem tudok beszámolni, mert a brigádvezetők legközelebbi értekezletén elhangzik majd.

Bízom benne, hogy a véleménycsere és e cikk is hozzájárul a Kner Nyomda brigádmozgalmának javításához.

Zsilák Mátyásné

NOVEMBER 7

Ünnepi megemlékezés a forradalmi évfordulóról

Az építőmunka szívós folytatására van szükség

November 7-én 11 órakor ünneplőbe öltözött emberekkel telt meg vállalatunk kultúrterme. Ünnepelni és emlékezni jöttünk össze. Ünnepeltük a történelemből kitörölhetetlen dátumot: 1917. november 7-ét, emlékeztünk a megtett útra és eredményekre, melyek eléréséhez ez a dátum és szovjet katonák vére nyitotta meg az utat.

Az ünnepség bevezetéseként *Gyurcsek* Sándor, a Jókai Színház művésze *Tóth Árpád: Az új Isten* című versét szavalta, majd *Varga* András, az üzemi pártszervezetek csúcstitkára mondott ünnepi beszédet. Meghatározta a jelen legfontosabb tennivalóját: — Ma a forradalmi magatartás követelménye: nem álforradalmi frázisokra, nem is öntelt megelégedésre van szükség, hanem az építőmunka állandó, szívós mindennapi folytatására.

Idézte *Lenin* elvtárs 1921-ben elhangzott szavait: *„Akinek ez a munka unalmas, nem érdekes, érthetetlen, aki az orrát fintorgatja, vagy pánikba esik, vagy pedig megrészegülve, a régi lendület, a régi lelkesedés, stb. hiányáról szaval — azt jobb felmenteni a munkától és irattárba tenni, hogy ne árthasson."*

Varga András a következő szavakkal fejezte be beszédét: — *Szívből minden jót kívánunk Önöknek, mindazoknak, akik ma és a holnapokban munkájukkal emberségükkel, öntudatos helytállásukkal napról napra valósítják meg a jövőt, a szocializmust.*

Ezután a *Botka* Valéria vezényletével a *Gutenberg Kórus* nagysikerű műsora következett, majd *Gyurcsek* Sándor *Petőfi*: *„Feltámadott a tenger"* című versét szavalta. Mindkét műsorszámot nagy tetszésnyilvánítás követte. Majd újra a Gutenberg Kórus műsora és szavalat következett.

Régi hagyomány vállalatunknál, hogy november 7-én jutalmazzák meg a társadalmi munkában kitűnt dolgozókat. *Huszár* Mihály igazgató a békéscsabai üzemből 84 dolgozót részesített pénzjutalomban.

Az ünnepség *kedves színfoltja* volt az Áchim lakótelepi három óvodás szavalata, akiket a *„November 7"* szocialista brigád hívott meg az ünnepségre.

A bensőséges ünnepség a Gutenberg Kórus műsorszámával ért véget. A kórusnak ezúton is köszönetet mondunk, amiért üzemünket tisztelte meg szereplésével.

2000 munkaóra társadalmi munka

A dolgozók között járva egyre többször hangzik el az a szó, hogy társadalmi munka. Hét végén, vagy műszak végén láthatjuk, hogy a brigádok vezetői szervezik és mozgósítják a brigádok tagjait.

Az a kb. 2000 munkaóra amit az összbrigádok vállaltak a tavalyi évhez viszonyítva, — amikor 1500 óra volt — *növekedést mutat.* Ez a növekedés nemcsak abból fakad, hogy a brigádok száma megszaporodott, hanem abból is, hogy a kollektívák ebben az évben komolyabban veszik, és sok esetben túl is teljesítik, azt amit vállaltak. Sok lehetőség van társadalmi munka elvégzésére. A II. sz. Általános Iskolával „Szocialista Szerződést" kötött vállalatunk, amelyben vállaljuk, hogy szakmunkával és egyéb munkával támogatjuk ezt az iskolát. Megvalósítjuk az *„egy üzem – egy iskola"* irányelvet is.

A nyári iskolaszünetben sok szocialista brigádtag dolgozott, szorgoskodott azon, hogy az iskola szépen és tisztán várja a tanévkezdést és a diákokat. Lakatos és villanyszerelő brigádok pedig értékes szakmunkával segítették mindezt. Szoros lett a kapcsolat az iskola és az üzem között. Egyre több kollektíva patronál egy-egy osztályt, sok segítséget nyújtva, és az osztályok, a tanulók várják az új kapcsolatok további kialakítását.

Kovács István iskolaigazgató a tanévnyitó ünnepségen a gyerekek és a maga nevében meleg hangon köszönte meg üzemünk azon szocialista brigádjainak, akik önzetlenül segítették, azt, hogy a tanévet az ő segítségükkel idejében megkezdhették.

Dolgoztak sportszerető brigádok az Előre S. C. sportpálya bővítésén, mások óvodákat patronálnak, a mezőgazdaságban segítettek.

Vannak már olyan kollektívák, amelyek nemcsak a pontszámok megszerzéséért végeznek ilyen jellegű munkát, hanem emberségből, segíteniakarásból vagy öntudatból teszik. Ez a munkavégzésforma szorosan hozzátartozik a mindennapi társadalmi életünkhöz. A segítenitudás és a segíteniakarás közös emberi vonássá kell hogy váljon mindenkiben. Az ilyen embertípus kialakításáért brigádjaink mutassanak példát azoknak, akik még ezt másként látják.

Békéscsaba–Gyoma együttműködésével készült a Villon-kötet

A műszaki intézkedési terv célul tűzte ki ez évre, hogy nagyobb példányszámú könyvet, melynek illusztrációi árnyalatosak, Békéscsabán nyomnak és Gyomán történik a kötészeti kikészítés.

Így került sor a *François Villon összes versei* című könyv nyomására. A szövegívek papírja 100 g-os Kossuth ofszet, a könyv példányszáma 55 400, amelyhez több mint 33 tonna papír volt szükséges. A nyomás nem volt problémamentes. A Kossuth ofszet erősen kétoldalas papír. Ennek kiküszöbölése érdekében P—2 gépen a papírt szatinálták. A lehúzódás kiküszöbölése miatt a nyomást P—2 gépen kezdték, de itt a papír egyenlőtlen elnyúlása miatt a második, a 2. szín nem állt be. Miután a lehúzódás okát megszüntették, a 3. ívtől kezdve az illusztrációs íveket P—5 gépen nyomták.

Nagyon komoly problémát jelentett a szöveg egyenletes festékezését tartani. Ennek kettős oka volt: először függött a gépmesterek szubjektív megítélésétől, második tényező, hogy a szöveg nyomása együtt történt az autotípia fekete színével. Tehát a festékigény ívenként — az illusztrációtól függően — más és más volt. Ennek ellenére mind az illusztrációk, mind a szöveg nyomása szebb, mint várták.

A tapasztalatok alapján *Horváth* Géza főművezető az alábbi tanulságokat vonta le:

1. Csak hírből ismert papír esetén próbagyártást kell végezni.

2. A profiltól eltérő munka elvégzéséhez a szükséges többlet munkaerőt biztosítani kell.

3. A gyártáselőkészítésbe be kell vonni a gépterem vezetőit is.

A Békéscsabán nyomott könyv egy oldalpárja

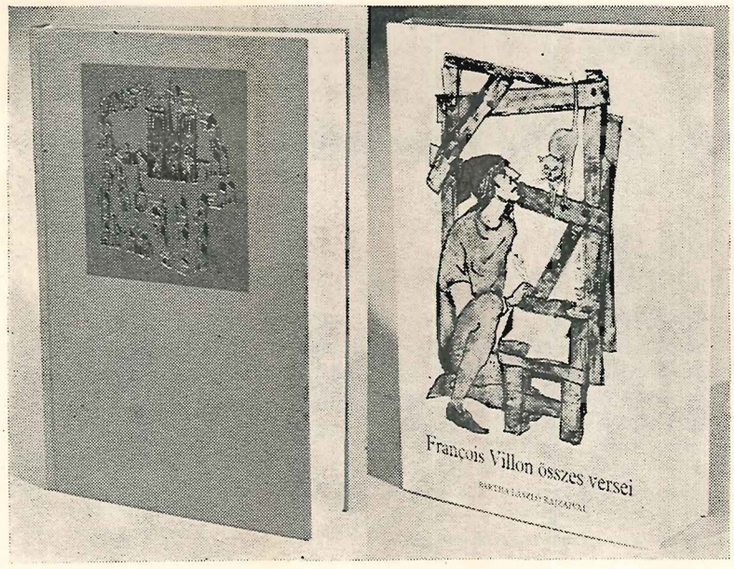

A gyomai üzemben bekötött könyv burkoló nélkül és burkolóval

A fenti képek csak részben érzékeltetik a könyv minőségét, szépségét, hiszen illusztrációkat fekete-fehérben visszaadni lehetetlen. De a képek részben bizonyítják a minőségi munkát. Értesülésünk szerint az Európa Könyvkiadó *elégedett* a könyv minőségével. Erre egy kicsit büszkék vagyunk.

Díszgalambtenyésztőnk nemzetközi sikere

Zelenyánszki András a nemzetközileg elismert díszgalambtenyésztő, részt vett a Temesvárott megrendezett nemzetközi galambkiállítás bíráló bizottságában. A Geflüge Börse egész oldalas cikkben méltatja postagalambtenyésztői érdemeit, 1975-ben Münchenben rendeznek nemzetközi galambkiállítást, melynek rendező bizottságába meghívták Zelenyánszki Andrást.

Harminc esztendővel ezelőtt Békéscsabáról indult el a szabad magyar sajtó

Alföldi Népujság

Nyilt levél Malinovszky tábornagy úrhoz!

HIRADÓ

A Szovjet Sajtóiroda hadijelentései

A magyarországi helyzet

Harminc esztendővel ezelőtt — 1944. október 6-án — az országban elsőnek Békés megye szabadult fel. A Vörös Hadsereg segítségének eredményeként az élet gyorsan konszolidálódott. Többek között az bizonyítja, hogy október 11-én *Békéscsabán* megjelent a szabad magyar sajtó első terméke: az *„Alföldi Népujság”*.

Az egykori Petőfi Nyomdában készült, két oldal terjedelemben. A koalícióba tömörült pártok adták ki. Első száma nyílt levelet közöl *Malinovszkij* tábornagyhoz, második oldalán harctéri jelentések olvashatók. Néhány megsárgult példánya a Munkácsy Mihály Múzeumban található.

Október 19-én a *gyomai Kner Nyomdában* készült a Vörös Hadsereg magyar nyelvű *Híradó*-ja, melyet 21-én és 23-án még két szám követett 2—2 oldal terjedelemben, 30—30000 példányban. Mindhárom példányt a Kner Múzeum őrzi, mint történelmi emléket.

cseh lengyel magyar PLAKÁTMŰVÉSZET BEMUTATÓJA

Kiállítássorozatunkat októberben egy igen nagyszabású és gazdag anyagot felölelő filmplakát-kiállítással folytattuk.

Október 19-én de. 10 órakor *Babák* György elvtárs, a Békéscsabai Városi Tanács elnökhelyettese nyitotta meg a cseh, lengyel és magyar plakátokból álló bemutatót; beillesztve Békéscsaba felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére rendezett városi ünnepségsorozatba.

Babák elvtárs megnyitó beszédét rövid — a mozi kialakulásának történetét bemutató — visszatekintéssel kezdte. Majd bemutatta a filmplakát-alkotás kialakulásának és fejlődésének útját, jelentős fordulatként említve a modern grafika alkalmazását a filmplakátok alkotásában. Amikor a film mondanivalójának grafikai eszközökkel történő kifejezésén túl fellépett az önálló mondanivaló igénye; a filmplakát-alkotás önálló művészeti ággá vált. Az itt bemutatott anyag a mai cseh, lengyel ill. magyar plakátművészet legkiválóbb darabjait reprezentálja. Amellett, hogy gyönyörködtet, szórakoztat, fejleszti a szemlélő látáskultúráját és a hozzáértőknek művészi élményt nyújt.

Beszéde végén Babák elvtárs kifejezte örömét, hogy Magyarországon Budapest és Miskolc után a Kner Nyomda mutathatta be dolgozóinak és a békéscsabai közönségnek ezt a nem mindennapi élményt és látványt nyújtó gazdag kiállítási anyagot.

BERKESI SZILVÁSI MOLDOVA *a legkeresettebb írók*

Könyvévünk novembertől novemberig számítódik, így éppen az elszámolásra készített adatokat idézhetem üzemünk könyvterjesztéséről.

„Adóslevéllel” rendelkező, tehát állandó vevőim száma 176, 69 —107 alkalmazott — munkás megoszlásban, ez erősen az első kategória javára billenő arány. A termelő részlegekben bizony sok a fehér folt, tisztelet a kivételnek — szinte csak a formakészítési osztály és a dobozosztály dolgozóit ismerem könyvvásárlóként.

Lehet, hogy az én hibám, ötletesebb propagandával javíthatnék a helyzeten, bár minden részlegre ugyanazokat a hirdetményeket teszem ki. A befizetett összeg így sem vetendő meg, *az 1973—74-es könyvév eredménye 87000 Ft*, ez — ha 800 csabai dolgozót számítunk — majdnem 110 Ft-os átlag.

Sok a sorozatkedvelő, s a részletvásárlási lehetőség nagy kedvet csinál az atlaszok, lexikonok, nagyszótárak vásárlásához. Szép számú a könyvgyűjtők tábora, de jobb érzés tudni, hogy nemcsak gyűjtik, de olvassák is a megvásárolt könyveket. Néha zavarbahozó tájékozottsággal *keresik a régi és legújabb kiadványokat*. Nagyon kedveltek az életrajzi regények, útleírások, de mindenekelőtt a szépirodalom. *Berkesi, Szilvási, Moldova* nagy divat, de ugyanúgy keresett *Salinger, Merle, Remarque* és *Cusach* is.

Örülnék a kollégák segítő javaslatainak az üzemi könyvterjesztés még hatékonyabb munkájához.

-Dudás-

Hírek

Nyugdíjas találkozó

A hagyományos nyugdíjas találkozóra ez évben november 18-án este került sor. Hosszú évtizedek derűs és gondokkal terhes hétköznapok munkájával a hátuk mögött ötvenegyen ülték körül a fehér asztalokat. Megható és ünnepélyes este volt. Ezúton is tisztelgünk személyük és dolgos évtizedekben eltöltött munkásságuk előtt.

Huszár Mihály igazgató üdvözölte — megérdemelt pihenőbe vonult — szakmánk régi művelőit. Ismertette a vállalati eredményeket, melyet látható érdeklődéssel hallgattak végig.

Különös dolog: az évek teltek, az üzem viszont megfiatalodott, megnőtt. Talán fájó érzés lehet ez a kontraszt, de ez az élet megmásíthatatlan törvénye.

Sándor István szb-titkár köszöntötte nyugdíjasainkat, felajánlotta, vegyék igénybe többször a szanazugi hétvégi házat, amely kellemes pihenést nyújt nekik is. *Rájuk is gondoltunk, amikor építettük.*

Az estét a szarvasi Óvónőképző növendékeinek szavalatai, ének- és zeneszámai tették hangulatossá.

Házasságkötések:

Csepelényi Violetta és *Krátky* Mihály, *Csiernyik* Mária és *Knall* György, *Nagy* Rozália és *Rácz* Elek, *Szabó* Lenke és *Szél* Ferenc, *Varga* Katalin és *Kéri* Lajos.

Születések:

Anti Gábor János, *Balogh* Sándor, *Guliga* Ágnes, *Krizsán* Attila, *Mánássy* Ildikó, *Nagy* Antal, *Rau* Zoltán, *Schwarz* Edit, *Szűcs* László, *Turcsányi* Andrea, *Végh* Ágota, *Végh* Zoltán, *Zana* Béla.

Katonai szolgálatra bevonult:

Such Mihály.

Leszerelt:

Giricz Mihály, *Kovács* László, *Német* Ferenc.

Az üzemi étkeztetésről

Az üzemi konyhát igénybe vevő dolgozó tömegek már régóta figyelik — és vérmérsékletük függvényében halkan, vagy hangosan szidják — az étkeztetéssel kapcsolatos problémákat.

Hadd álljon itt néhány olyan észrevétel, amely sokak tudatában, kimondva, vagy kimondatlanul már régen megfogalmazódott.

Szeretnénk, ha a vállalat vezetése, a szakszervezet, vagy az üzemorvos *észrevenné és intézkedne,* milyen étvágyrontó az az állapot, amely az étkezdét, az evőeszközök, edények *„tisztaságát"* illeti. Kérem, hogy tekintsék csak meg az étkezdében a tálaló és a radiátorok alját, avagy a sarkok pókhálós zugait. Avagy az is mulatságos játék, hogy *sokan otthonról hoznak evőeszközt, mert alig van.* Másodsorban azt kísérte focimeccset meghazudtoló érdeklődéssel vállalatunk népe, hogy milyen sűrűn váltakoznak a *„Tükör"* vezetői és személyzete. Ez addig el is ment volna, amíg nem ment a dolgozók rovására.

Nem csökkent a sorbanállás, és az ételek minőségének romlása, különösen az előfizetéses menü ételeinek sokszor ehetetlen volta kényszerű kifakadásra készteti a galambepéjűeket is. Nem egyszer fordul elő, hogy emberek egy falat után visznek vissza ételeket, mivel az élvezhetetlen, szagos. Jellemző, hogy ezt a konyhaszemélyzet nem is vitatja, és becseréli a reklamált ételt. Ilyen eset volt például 1974. november 29-én (egy a sok közül), amikor a körömpörkölt krumplipüréje savanyú, a visszavitt adag helyett kiszolgált rakott káposzta pedig kellemetlen szagú volt.

Úgy gondoljuk, hogy az üzemi étkeztetés anyagi oldalának esetleges rendezése sem lehet akadálya annak a követelménynek, hogy normális ebédet kapjunk.

Malatyinszki József

Humor

Ha valami nincs akkor hiányzik, mondhatni hiánycikk. Ha több van belőle, mint kellene, úgy mint felesleg jelentkezik. Így volt a Trimetál üzemben is a ballondöntő állványokkal. Az a három darab ami már sehol sem kellett — furcsa módon — a szemétdombon kötött ki, ahonnan útja már a MÉH-hez vezetett volna. Vannak azonban emberek, akik nyitott szemmel és dús fantáziával vannak megáldva. Mire lehet jó egy ballondöntő még akkor, ha már — az ebek harmincadjára — a szemétdombra került.

Tudom biztosan azt, amire a mi emberünk gondolt, arra senki sem gondolt volna, mégpedig arra, hogy biza abból egy igen kényelmes jó kis hintaszéket lehetne fabrikálni. Meglátni és cselekedni — mivel itt a tettek emberéről van szó — nem sok kellett.

Már kezdett a ballondöntő átalakulni hintaszékké, amikor arra járt egy másik ember, aki ugyancsak nyitott szemmel jár, és ezt az átalakulást az utolsó pillanatban megakadályozta. És ekkor ebben a pillanatban született meg az új név, ami máig is él, mégpedig az hogy „HINTÁS ÖCSI!"

Már napok óta nem megy a termelés zavartalanul. Mindig több a selejt. Hogy mi az oka, senki nem tudja megmagyarázni. Egy nap szenzáció, nincs selejt! Kérdem: mi történt? Megtaláltátok a hiba okát? Lemondó mosoly kíséretében a válasz: biztosan valami elromlott.

A KNER NYOMDA dolgozóinak híradója

Szerkeszti a szerkesztő bizottság

74.196 Kner Nyomda Békéscsaba, Lenin út 9—21.

Felelős vezető: Huszár Mihály igazgató

Eng. szám: 307/1974

TOTO

Politikai rejtvény

Azok között, akik az alábbi totószelvényt helyesen kitöltik (illetve a legtöbb találatot érik el), és vagy a lapból kivágva, vagy külön papírlapra leírva 1975. január 15-ig Békéscsabán az Áchim utcai, Gyomán a személyportán lévő dobozba bedobják, 5 db értékes jutalmat sorsolunk ki. A tippelt válasz bekarikázandó! Széljegyzetet ne írjon a totószelvényre! (A politikai adatok 1974. november 15-én érvényesek.)

Kérdések:

1. *Mi az a „FRELIMO"?*
   1=Palesztínai felszabadítási szervezet
   x=Mozambiki felszabadítási front
   2=Észak-írországi illegális katonai szervezet
2. *Hány tagja van jelenleg az ENSZ-nek?*
   1=112
   x=135
   2=148
3. *Hány tagja van az 55 milliós Olaszország kommunista pártjának?*
   1=3 200 000
   x=2 500 000
   2=1 600 000
4. *Hány európai országban van még királyság?*
   1=7
   x=5
   2=3
5. *Milyen származású az ENSZ főtitkára, Kurt Waldheim?*
   1=német
   x=svéd
   2=osztrák
6. *Milyen jellegű politikai változás következett be a közelmúltban Portugáliában?*
   1=negatív
   x=pozitív
   2=nem volt változás
7. *Melyik párt nyerte az október 10-i angol választásokat?*
   1=Munkáspárt
   x=Konzervatív Párt
   2=Liberális Párt
8. *Hol és miről folynak az ún. SALT-tárgyalások?*
   1=Genf — közel-keleti béketárgyalások
   x=Bécs — közép-európai fegyverzetcsökkentési tárgyalások
   2=Helsinki — európai béke- és biztonsági tárgyalások
9. *Mettől meddig volt Kuba az Amerikai Államok Szervezetének blokádja alatt?*
   1=1965-től 1974-ig
   x=1963-tól 1970-ig
   2=1964 óta, és még nem szűnt meg
10. *Az alábbi három összefüggés közül csak egy helyes. Melyik az?*
    1=Görögország — még mindig illegális a kommunista párt
    x=Ciprus — még mindig Makariosz püspök az elnök
    2=Jasszer Arafat PFSZ elnök — az ENSZ még mindig nem ismerte el

. . . . . .

A megfejtő neve és munkahelye
(olvasható aláírás)

A szeptemberi rejtvénypályázatra beérkezett összesen 51 db szelvény, amelyből 1 db 10 találatos, 14 db 9 találatos, 3 db 8 találatos, 11 db 7 találatos, 14 db 6 találatos és 8 db kevesebb találatos volt.

A helyes megfejtés az alábbi volt: x, 1, 2, 1, 1, x, 2, 2, x, x.

A nyertesek a következők voltak: *Oszlács* János, *Kiss* Zoltán, *Nagy* Lajosné (Gyoma), *Csulik* János, *Dohányos* János.

Üzemi újságunk ez évi 4. számában megjelent totórejtvények iránt kezdetben kevesebb, később mind nagyobb érdeklődés irányult. Ezt az érdeklődést köszöni most meg a rejtvények szerkesztője

Malatyinszki József

Sport

Kispályás labdarúgás

Amikor 1973-ban feljutott a csapat a kispályás bajnokság első osztályába, csak az lehetett a cél, hogy *bent is maradjon.* Ezért is emeltük a második idény felénél a „mércét". Cél: jó középcsapattá kell válni. Az 1974–75-ös bajnokság félidejénél teljesítette tervét csapatunk. Ez annál is inkább figyelemreméltó, mert más csapatokkal ellentétben kevesebb móduk és lehetőségük volt a mérkőzések előtti edzésekre, mert pl. olyan gépekről, melyek személyzettel dolgoznak, nehezen oldható meg a csere, vagy a kilépővel való távolmaradás. Éppen ezért *értékes a hatodik hely,* melynek megszerzéséért dicséret illeti: *Steigerwald* Ernő, *Ábelovszki* János, *Selmeczy* Mihály, *Hajdú* László, *Csulik* János *Szatmári* Lajos, *Swecz* András, *Treifil* László, *Veress Miklós, Botyánszki* András csapattagokat.

Végül a csapat szereplése a számok tükrében: 6. Kner Nyomda 11 mérkőzés: 5 győzelem, 3 döntetlen, 3 vereség 31:22 13 pont.

Kézilabda

A bajnokság erős mezőnyben — megszűnt az NB III — csapatunk az 5. helyen végzett.

Köszönjük sportolóinknak a bajnokságban és egyéb rendezvényeken (János ünnepély, Pécsi Asztalitenisz Bajnokság) való aktív részvételüket. Szeretnénk és kérjük, hogy a téli terem-kupa, valamint a 75-ös bajnokságban is ugyanilyen szívvel-lélekkel vegyenek részt.

Felhívjuk a szocialista brigádok figyelmét társadalmi munkaakcióra, a Ligetisor mögötti kispálya építésében kérjük segítségüket. A részletes programot később közöljük.

Közöljük valamennyi érdeklődővel, hogy a 611. sz. ipari szakmunkásképző iskola (Dobozi út) tornatermét béreljük. Az alábbi időpontokban minden mozogni, edzeni kívánó dolgozó igénybe veheti:
december 1-től március 31-ig
minden hétfőn 18–19. 45-ig
kedden 19–20. 45-ig.

KNER Nyomda HÍRADÓJA

1975. ÁPRILIS HÓ

SZERKESZTI A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG

Májusi köszöntő

Május elsején ünnepeljük az egyik legnagyobb munkásünnepet. Néhány hét múlva lesz nyolcvanhat éve, hogy a munkások és parasztok küldöttei Párizsban megalakították a II. Internacionálét. Ezen a kongresszuson határozták el, hogy minden év május 1-én munkaszünettel kell harcos demonstrációt rendezni a nyolcórás munkanapért, a törvényes munkavédelemért.

Azóta sok május 1 volt és sok év telt el. Ez alatt az idő alatt a világon a munkásosztálynak sok kegyetlen üldöztetésben volt része. Csak a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme hozott ebben nagy fordulatot, amikor az intervenciós erőkkel szövetkezett orosz fehérek ellen folytatott kemény és szívós harc után a Szovjetunióban már szabadon ünnepelhették meg május elsejét. A második világháborúban a Szovjetunió felszabadító harcai után egyre több ország szabadult fel a kapitalista iga alól és kezdhette el a demokratikus átalakulást, később a szocializmus építését.

Ennek eredményeképpen ma már a világ jelentős részén, a föld lakosságának csaknem egyharmada szabadon ünnepelheti május elsejét.

Ezekben az országokban, így hazánkban is, megváltozott május elseje jelentősége. Ma már nem a nyolcórás munkanapért, a törvényes munkavédelemért kell demonstrációt folytatni. A május elsejei felvonulások ugyan demonstrációk ma is, de a felszabadult munkásosztály eredményeinek és hatalmának a kifejezői.

Kifejezői annak, hogy a kapitalizmus igája alól felszabadult népek, a munkásosztály szövetségeseivel milyen hatalmas eredmények elérésére képesek. A szocialista világrendszer létrejötte és sikeres, megállíthatatlan fejlődése korunk legfontosabb vívmánya. A kapitalista rendszert megdöntő országok tervszerűen megoldják a kitűzött társadalmi, gazdasági és kulturális feladatokat, emelik a dolgozók életszínvonalát. Egységük és összeforrottságuk az elmúlt években erősödött. Állandóan növekvő politikai súlyukkal, gazdasági és katonai hatalmukkal új távlatokat nyújtanak a szocializmus, a nemzeti felszabadulás, a béke világméretű győzelme előtt. A nemzetközi küzdőtéren egyre erőteljesebben működik korunk három forradalmi ereje: a szocialista világrendszer, a nemzetközi munkásosztály és a nemzeti felszabadító mozgalom.

A nemzetközi munkásosztály ünnepel május elsején. Ez az ünnep egyúttal a nemzetközi szolidaritás ünnepe is. A mai korban kisebb lett a világ, hiszen bárhol — bármi történik, arról a modern hírközlő eszközök segítségével órák alatt az egész föld lakossága értesül. És ha kell tiltakozik, ha kell anyagi eszközökkel segít, ha kell bojkottal siet más országok harcoló munkásai, munkásosztályai segítségére. Számtalanszor előfordul, hogy a dokkmunkások bojkottal akadályozták meg egyes szállítmányok továbbítását, hogy más nemzethez tartozó munkástestvéreiken segítsenek. De ugyanilyen nemzetközi összefogás és szolidaritás az is, amikor a magyar munkásosztály — köztük a Kner Nyomda dolgozói — szabad idejük feláldozásával segítenek pl. a Vietnamban felépülő szakmunkásképző anyagi alapjának megteremtésében. Lehetne még sorolni a példákat, de talán ennyi is elég ahhoz, hogy megállapíthassuk: a nemzetközi munkásosztály egyre eredményesebb harcot folytat a kommunista jelszó valóra váltásáért „Világ proletárjai, egyesüljetek!".

Huszár Mihály

Éljen

a harmincegyedik szabad

MÁJUS 1.

a munkásosztály nemzetközi seregszemléje

A Kner Nyomda kollektíváját az 1974. évben végzett eredményes munkájáért a Könnyűipari Miniszter a Szakszervezettel egyetértésben

DICSÉRŐ OKLEVÉL kitüntetésben részesítette.

A Kongresszusi munkaversenyben elért eredményeiért a gyomai üzemünk Kner Izidor Szocialista Brigádját az MSZMP Megyei Bizottsága

KONGRESSZUSI OKLEVÉLLEL

tüntette ki

Varsói látogatás

A múlt év végén a Warszawska Drukarnia Akcydensowa, vagyis a varsói Akcydens Nyomda megkereste a Nyomdaipari Egyesülésen keresztül vállalatunkat, hogy szeretne közvetlen együttműködést létesíteni velünk. Küldtek egy szerződéstervezetet, majd ősszel a nyomda igazgatója és párttitkára a lengyel nyomdaipari egyesülés képviselőjével együtt felkeresték vállalatunkat, megtekintették termelő üzemrészeinket és személyes kapcsolatot alakítottak ki velünk. Látogatásuk után elmondták, hogy nagy benyomást tett rájuk a Kner Nyomda korszerű épülete, gépei, modern termelő részlegei, és szóban is megerősítették az együttműködési óhajukat.

Mi az együttműködéssel elvben egyetértettünk, de elmondtuk, hogy szerződés aláírására csak a varsói nyomda megtekintése után kerülhet sor, és a Könnyűipari Minisztérium engedélye alapján. Így került sor varsói kiutazásunkra, melyen *Huszár* Mihály, *Balog* Miklós és *Varga* András vettek részt.

A varsói nyomda vezetői a repülőtéren vártak minket, majd elkalauzoltak bennünket az üzembe. A Warszawska Drukarnia Akcydensowa két üzemrészből áll. A nagyobbik, az *ofszetüzem* Varsó egyik külvárosában, még a *magasnyomóüzem* Varsó belvárosában van. Az üzem létszáma 600 fő. Az ofszetüzem a vállalati központ, és ez a részleg elsősorban külkereskedelmi prospektusokat, gyártmányismertetőket, címkéket és dobozokat készít.

Az ofszetüzemben fényképészet, formakészítés, gépterem, lakkozás, kikészítés található. A nyomda gépi felszereltsége jó, különösen a nyomógéppark korszerű, és a termékek minősége is megfelelő.

A magasnyomó üzemrész külön formakészítéssel rendelkezik, ehhez csatlakozik a gépterem és a kötészet.

A lengyel nyomdaipari egyesülés vezetőinek közlése szerint a varsói nyomda az elkövetkezendő években jelentős beruházást kap. A fejlesztés elsősorban az ofszetüzem további bővítését célozza, új formakészítési, nyomási és kikészítési területek létrehozásával. Egyidejűleg a Varsóban lévő magasnyomóüzemet megszüntetik.

Az üzem feladata elsősorban külkereskedelmi gyártmányismertetők és címkék gyártása lesz. Tehát a címkegyártás az a terület, ahol különösebben érdekes lehet a műszaki együttműködés. A doboznyomtatást nem fogják jelentősen fejleszteni, de megmarad a nyomdában. Gyakorlatilag azt jelenti, hogy a címkenyomtatás és doboznyomtatás területén, tehát a Kner Nyomda két fő profiljának megfelelően, műszaki együttműködést építhetünk ki lengyel kollégáinkkal a hallei Gravo-Druck Nyomdához hasonlóan.

Az együttműködés nem pusztán műszaki jellegre korlátozódna, hanem a politikai, társadalmi szervek közötti kapcsolatfelvételre, tapasztalatcserére is kibővülne. Ezen kívül üdülési cserére is van lehetőség, mert a varsói nyomda két rendkívül jól felszerelt, kedvező helyen lévő üdülővel is rendelkezik.

Megállapítottuk, hogy a nyomda felszereltsége, szakemberei felkészültsége alapján megfelelő partner, és így együttműködési szerződés mindkét fél számára hasznos lehet. Elkészítettük a szerződés tervezetét, mellyel mind a két fél egyetértett és aláírta. Hazaérkezésünk után a Könnyűipari Minisztériumhoz továbbítottuk a szerződést jóváhagyásra. Remélhetőleg minél hamarabb megérkezik, és ennek alapján már az idén 2 csoport kiutazhat Varsóba. Célunk az, hogy az ott szerzett tapasztalatokkal gazdagodva, termelésünket tovább javítva tehessünk eleget feladatainknak.

Küldött voltam a Magyar Szocialista Munkáspárt XI. Kongresszusán

1975. március 8-án a megyei pártértekezleten az a megtiszteltetés érte vállalatunk kollektíváját, és személy szerint engem, hogy a megye 31 000 kommunistája képviseletében tagja lettem annak a 31 fős küldöttségnek, amely a XI. Kongresszuson Békés megyét és a megye párttagságát képviselte.

A küldöttek közül a legidősebb 68 éves volt, a pártnak 1940 óta tagja, a legfiatalabb küldött 23 éves, a pártnak 1972 óta tagja.

Nagyon megtisztelő volt számomra, hogy 29 évi párttagság után kongresszusi küldött lehettem, mert a megyéből gazdasági vezetők összesen öten voltunk: az Orosházi Üveggyár igazgatója, a Kner Nyomda igazgatója, az Orosházi Állami Gazdaság igazgatója, az Endrődi Cipész KTSZ elnöke, a füzesgyarmati Vörös Csillag Tsz elnöke.

A XI. Kongresszus írásos anyagát már március 8-án, a megyei pártértekezleten megkaptuk, hogy legyen idő a tanulmányozáshoz.

Március 16-án egy Volán panoráma autóbusszal együtt utaztunk fel Budapestre, ahol az összes vidéki küldött a Szabadság Szállóban volt elhelyezve, megyék szerint. Minden megye kapott egy nagyobb helyiséget is, ahol a megbeszéléseket tartottuk. A küldöttség vezetője *Frank* Ferenc elvtárs volt, a megyei pártbizottság első titkára.

A vidéki küldöttek kb. 750-en (a meghívottakkal együtt) a Szabadság Szállóban étkeztek, a kb. 200 budapesti küldött étkezését a Pártfőiskolán oldották meg.

A kongresszus 1975. március 17-én délután 2 órakor kezdte meg munkáját. A többi napokon az alábbiak szerint alakult a program. Reggel 6 órakor felkeltünk, 7 órától volt a reggeli. 8 órakor a szomszédos Huszár utcában állt 18 különbusz, amelyek a kongresszus színhelyére szállították a küldötteket, az Építők Rózsa Ferenc Művelődési Házába. A kongresszus 9 órakor kezdődött, és egy szünettel 13 óráig tartott. 13—15 óráig ebédszünet, ekkor ugyancsak a buszokkal visszamentünk ebédelni a Szabadság Szállóba. A délutáni program 15-től 19—20 óráig tartott. Utána a szállodában vacsora. Vacsora után rövid megbeszélés. Ezután általában megnéztük a tv kongresszusi adását, illetve kölcsönös látogatások voltak a különböző megyék küldöttei között.

Nagyon jóleső érzés volt, hogy a megyéből elszármazott elvtársak este több ízben felkeresték a megyei küldötteket, illetve azok a Békés megyeiek, akik szintén kongresszusi küldöttek voltak, gyakran velünk vacsoráztak, ebédeltek. Így pl. *Fehér* Lajos elvtárs, nyugdíjas, a Magyar Partizán Szövetség elnöke, *Puja* Frigyes elvtárs, külügyminiszter, *dr. Maróthy* László elvtárs, a KISZ KB első titkára.

A Békés megyeiek általában a szünetekben is gyakran összejöttek, így volt alkalmam beszélgetni Puja Frigyes külügyminiszter elvtárssal. De más — korábbról ismert elvtárssal, így *dr. Buda* István munkaügyi államtitkárral, *Huszár* István elvtárssal, a Minisztertanács elnökhelyettesével stb.

Magáról a kongresszusi anyagról, a referátumokról, a hozzászólásokról nem kívánok beszélni, hiszen ezt a sajtóból, rádióból, tv-ből mindenki ismeri. Nagyon jóleső érzés volt, hogy az európai szocialista országok Románia és Jugoszlávia kivételével elsőtitkári szinten képviselték pártjaikat, országaikat. Így az SZKP-t *Brezsnyev* elvtárs személyesen képviselte és az elnökségben közvetlenül *Kádár* elvtárs mellett ült.

Kádár elvtárs a Központi Bizottság beszámolóját három és fél órán keresztül tartotta. Még a hallgatók is kifáradtak, elképzelhető, hogy Kádár elvtársnak sem volt könnyű a hosszú beszámolót megtartani.

Érdekes volt az is, hogy a kongresszusi teremben minden ülőhely előtt ott volt a tolmácskészülék, és mindenki olyan nyelven hallgatta, amilyenen akarta. Ha magyar felszólalás hangzott el, az hat nyelven volt hallható: orosz, német, francia, angol, spanyol, olasz nyelven. Természetesen, ha idegen nyelvű volt a hozzászólás, akkor magyarra is tolmácsolták. A tolmácsolás teljesen szinkronban történt mind a hat nyelven.

A kongresszusra a pártértekezleteken az országban összesen 848 küldöttet választottak és 843 volt jelen. Öten igazoltan — valószínűleg betegség miatt — hiányoztak. A kongresszuson 29 külföldi testvérpárt képviselője kapott szót és ezen kívül 57 magyar kongresszusi küldött. A külföldi testvérpártok felszólalói az egész terem, az elnökség és a küldöttek felállva, tapssal köszöntötték.

Amellett, hogy a kongresszuson jelen lenni is egy élmény volt, részemről, de azt hiszem, a többi küldött elvtárs részéről is az egyik legnagyobb élmény az volt, amikor az ország minden részéből Budapestre felutazott úttörők fanfárok kíséretében bevonultak a terembe, és minden küldöttnek egy becsomagolt vörös szegfűt és egy saját maguk által rajzolt köszöntőt adtak át. Ugyanakkor elmondták, hogy mit kérnek ők a kongresszustól (iskolát, uszodát, játszóteret, egyéb sportlétesítményt stb.), és átadták egy táskában írásban is kívánságaikat. Én pl. az alábbi köszöntőt kaptam:

„Kisdobos és úttörőtársaink nevében szeretettel köszöntjük Önt, az MSZMP XI. Kongresszusának küldöttét.

Kérjük, hogy a kongresszuson elhangzó — nekünk, gyerekeknek ajánlott — gondolatait csapatunk számára elküldeni szíveskedjék. Üzenetét csapatunk naplójában megörökítjük és társaink körében megismertetjük, hasznosítjuk.

Előre

822. sz. Petőfi Sándor Úttörőcsapat
3396 Kerecsend

A gyerekek kérésére 1975. március 25-én küldtem el a választ. A kongresszusról nagyon sok élménnyel jöttünk haza. Nagyon örültünk annak, hogy két megyei küldött is tevékenykedett a bizottságokban. Frank Ferenc elvtárs, a megyei Pártbizottság első titkára, tagja volt a jelölő bizottságnak, *Szabó* Miklós elvtárs, a megyei KISZ-bizottság első titkára pedig a szavazatszedő bizottságban tevékenykedett.

A kongresszus 1975. március 22-én szombaton zárt ülésen folytatta tanácskozását. Ezen a kongresszus küldöttei újjáválasztották a párt vezető szerveit, a Központi Bizottságot és a Központi Ellenőrző Bizottságot. Ezt követően a KB és a KEB megtartotta első ülését, ahol mindkét testület megválasztotta új tisztségviselőit. Mi, Békés megyei küldöttek, külön örültünk, hogy Frank Ferenc elvtárs tagja lett a Központi Bizottságnak. Klaukó Mátyás elvtárs, a megyei Tanács elnöke pedig ismét a Központi Ellenőrző Bizottság tagja lett. A Központi Bizottságban egyébként hét Békés megyei elvtárs van, illetve olyan, aki itt született a megyében.

A párt vezető szerveinek újjáválasztása után, amikor közölték, hogy a Központi Bizottság első titkára ismét Kádár János elvtárs lett, a kongresszus összes résztvevője óriási tapssal, szeretettel köszöntötte pártunk első titkárát.

Nagyon sokat lehetne még beszélni és írni a kongresszuson szerzett élményekről, de végezetül csak azt szeretném még elmondani, hogy nagyon megható és felemelő érzés volt, amikor Kádár elvtárs bezárta a kongresszust és kérte, hogy énekeljük el az Internacionálét. A kb. 1000—1200 jelenlévő (időközben a zárt ülés után a meghívottak is visszajöttek) 20—25 különböző nyelven, de együtt és egy emberként énekelte el az Internacionálét. Volt ebben valami szép, valami jelképes. Az, hogy a jelenlévő pártok képviselői mind egy cél érdekében küzdenek, éljenek a világ bármely táján: a szocializmusért, majd később a fejlettebb fokon a kommunizmusért.

Huszár Mihály

SZAKSZERVEZETI TANÁCSÜLÉS

A vállalat szakszervezeti bizottsága március 22-én tanácsülést tartott. *Sándor* István szb-titkár üdvözölte a megjelenteket, majd *dr. Simon* Mihály igazgatási osztályvezető ismertette a kollektív szerződés módosítását, melyet a tanácsülés egyhangúlag *elfogadott*. Beszélt arról, hogy az új mélynyomógépnél heti 41 órás lesz a munkaidő, mivel a festék hígítóanyaga nem toluol. 10% egészségügyi pótlék jár, ugyanúgy, mint a lakkozógépnél, a túlóra nem tilalmas.

Gárdonyi Gábor újítási előadó az újítási szabályzatot ismertette. Beruházási újításnak számít, ha az csökkenti a beruházás összegét. Az újítók anyagi elismeréséről szólva kijelentette, hogy az újítás összege az újítás következtében elért vállalati eredmény 2%-a.

Hajnal Károly gazdasági igazgató az országos szakmai bértáblázat bevezetéséből adódó feladatokról szólott. Az alsó határ alatt kereső dolgozók bérét, az átlagosnál jóval nagyobb mértékben megemeljük (100—110 fő) a felső határ felett keresők az átlagos béremelés felét kapják.

A márciusi bérrendezés után az alsó bérhatár alatt 15—20 fő keresete marad csupán.

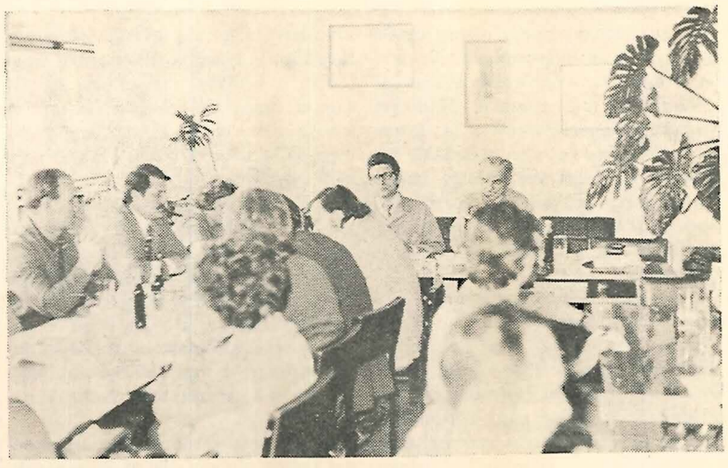

A műszaki könyvtár látogatottságáról

Vállalatunknál több éve működik a műszaki könyvtár, hogy segítse a dolgozók szakmai továbbképzését.

Állományába tartozik 597 db szakkönyv. Havonta megrendeljük a külföldi szakmai lapokban megjelenő érdekesebb cikkek fordításait, valamint előfizetünk 14-féle angol, német, orosz és francia nyelvű, nyomdászattal, csomagolással, alkalmazott grafikával foglalkozó folyóiratra. Ez természetesen jelentős anyagi befektetést igényel.

A könyvtár látogatottsága viszont nem túl magas, éppen ezért szeretném felhívni mindenki figyelmét arra, hogy heti 3 alkalommal — hétfőn, szerdán és pénteken 14—15 h-ig — lehet látogatni a műszaki könyvtárat.

Szilágyi Mária

A Viharsarokból indult el harminc esztendővel ezelőtt az új magyar könyv

Országszerte megemlékeznek ezekben a hetekben az új magyar könyv megszületéséről, a könyvkiadás megindításáról. Kevesen tudják azt, hogy ebben megyénknek milyen szerepe volt. Ennek kapcsán néztük át a Kner Nyomda Múzeumának ide vonatkozó anyagát, s megpróbáltuk kihámozni belőlük, mi is történt, hogyan is volt harminc esztendeje.

A felszabadult Viharsarok (de az országrésznek is!) első sajtóterméke a gyomai Kner Nyomdában készült: 1944. október 19-én, a Vörös Hadsereg magyar nyelvű Híradó-ja. Ezt követte még két szám: 21-én és 23-án. 2—2 oldal terjedelemben, 30—30 000 példányban. Számonként 1728,10 pengő volt a nyomdaköltség, s a három megjelent szám 5184,30 pengős értékét egyszerre számlázta a nyomda: október 24-i kelettel. (Kner Múzeum dokumentuma.)

Az 500 magyar—orosz szó szótárrendszerű füzet volt viszont az az első kiadvány, melyet a nyomda saját kiadásában készített. Ennek a szedési munkálatait már a Híradó-k megjelenésének időszakában elkezdhették. Sajnos, mindenféle keltezés nélkül készült, de a nyomda múzeumában meglevő Bevétel—Kiadás című pénztárkönyvben 1944. november 20-i keltezéssel bejegyzés olvasható: „orosz szótárból, kézi árulás". Az ára 1,50 pengő volt. Ez a 10x14 cm alakú, 48 oldalas füzet tehát igen korai kiadás volt. Kétségtelen, hogy megelőzött más hasonlókat. Ezt követte az 1200 magyar—orosz szó hasonló külsővel és formátumban, 64 oldal terjedelemben, mert az előző gyakorlati haszna bebizonyosodott, azt már bővíteni kellett. Ennek az ára 3,50 pengő volt.

Megjegyzendő, hogy a szótárkiadás e formája igen elterjedt volt. Megjelent hasonló szótár valamivel a gyomai kiadások után Békéscsabán is, a Petőfi Nyomdában, és Gyulán is, a Corvin könyvkereskedés kiadásában. Közös jellemzőjük volt, hogy az orosz szövegeket latin betűs átírással szedték.

A gyomai nyomda *Vas* Zoltán személyes megrendelésére 1944. október 13-án hozzákezd Sztálin rövid életrajzának készítéséhez. Noha az energiaellátás akadozik, többször nincs áram, mint ahányszor van, a dolgozók közül többen bent laknak a nyomdában, hogy ha lehetőség mutatkozik, dolgozni tudjanak.

Ezt a kiadványt a Moszkvai Marx—Engels—Lenin Intézet 1939-ben bocsátotta közre. A magyar nyelvű fordítás az 1943. évi orosz kiadás alapján jelent meg: 72 oldal terjedelemben, A/5 formátumban, piros alnyomattal nyomott kartonált kötésben, Kommunisták Magyarországi Pártja, 1944 kiadói jelzéssel. (A Magyar Kommunista Párt központi vezetősége 1944. november 7-i ülésén született határozata szerint a párt irányítása alatt létrehozták a Szikra Kiadót — a mai Kossuth Kiadó elődjét. A vállalat megszervezésére Vas Zoltán kapott megbízást.)

Az 1944. december 2-án kiállított számla (27 000 pengő) tanúsága szerint a kiadvány erre az időre elkészült, de a közlekedési viszonyok miatt a szállítás csak 1945. január 13-án fejeződhetett be. November 28-án a Magyar Kommunista Párt gyomai és endrődi szervezetének 100—100 darabot, 29-én a békéscsabainak ugyancsak 100 darabot szállított a nyomda, december 1-én Vas Zoltánnak „személyesen" 400 darabot, 220 darabot december 15-én és 16-án autóval „küldönc útján", míg a többit csak 1945. január 13-án, a Szikra Könyvkiadó szegedi telepére, ugyancsak gépkocsival.

Vas Zoltán tehát ezzel a megrendeléssel indította el a felszabadult országrészek magyar könyvkiadását. Ez volt az első megrendelt és munkába vett könyv, amelynek az átfutási ideje azonban elég hosszúnak bizonyult: a kézi technológia, az áramszolgáltatás miatt. Az kétségtelen, hogy *Gyomáról indult el az új magyar könyvkiadás.* Abból az officinából, amelyben addig is hosszú-hosszú évtizedeken keresztül jobbnál jobb könyvek, méghozzá haladó szellemű könyvek láttak napvilágot.

Sztálin rövid életrajzával majdnem egyidőben indult F. Fjodorov: Vallás és egyház a Szovjetunióban című brossúrája. Ez már „Szikra Könyvkiadó, 1944." jelzéssel készült, A/5 formátumban, 32 oldal terjedelemben, irkafűzéssel, saját borítóval. E kiadványból is először Vas Zoltán részére ment szállítmány, majd az MKP gyomai szervezete részére. Bár a betűtípus ugyanaz, mint az előzőnél, egyidőben szedhette a nyomda, mert e betűkészletből egészen nagy terjedelmű (300 oldal) kiadványok előállítása is lehetséges volt. Elkészült összesen 10 000 példányban, amelyből 6500 példányt az előzővel együtt szállítottak el Szegedre 1945. január 13-án gépkocsival.

Egy további korai kiadvány, a gyomai nyomdában készült: Magyarország demokratikus újjáépítésének és felemelkedésének programja. A Magyar Kommunista Párt 6 pontban dolgozta ki és adta közre az ország újjáépítésének javaslatát, amelyben felhívta *„az összes demokratikus pártokat, szervezeteket és csoportokat, ... tekintet nélkül a pártállásra, minden magyar hazafit, hogy foglaljanak állást ehhez a programhoz, melyet a Kommunista Párt a magyar nép elé terjeszt, mint a nemzeti összefogás és a nemzeti megújhodás alapját."* Ez a program 60 000 példányban készült. Borítója felső részén a nemzetközi munkásmozgalom piros színével és az ötágú csillaggal, alul a nemzeti színű szalagnyomással, 8 oldal terjedelemben, A/5 formátumban.

Ez a javaslat ugyanekkor elkészült A/1 (58x94 cm) formátumú plakátként is, 8000 példányban, hasonlóan a füzet címlapjához: három színnel nyomva.

A számlát mindkettőről 1944. december 8-án állították ki. December folyamán részszállításokat teljesített a nyomda, a befejezés azonban csak január 13-án történt meg.

A következő kiadványt ugyancsak a Szikra Könyvkiadó rendelte meg *„a Tiszántúliak legjobban felszerelt legmodernebb és legértékesebb nyomdájában, amely a legművészibb nyomdatechnikai feladatok megoldására is képes."* (Dr. Csige Varga alispánnak az iparügyi miniszterhez 1945. jan. 13-án írott felterjesztéséből.) Sztálin: A Szovjetunió nagy honvédelmi háborújáról című kiadványról van szó, amelynek megrendelését 1944. december elején adhatták nyomdába, mert Vas Zoltánt 1945. jan. 13-án arról értesíti a nyomda, hogy a könyv legnagyobb része nyomásra készen áll. 1945. január 29-én a nyomda arról értesíti a Szikra Kiadót Szegeden, hogy „alkalmi küldönccel" Vas Zoltánnak Debrecenbe a következőket írták: „Hosszabb szünet után kaptunk áramot az esti órákban... három órára... a 14 ívből 8 ívet tudtunk a mai napig kinyomni." Végül is a nagyon szép kivitelű könyv 220 oldal terjedelemben, 10,5x14,4 formátumban, félvászon kötésben, 5000 példányban készült el.

Természetesen sok egyéb, az élet megindulásához szükséges mindennapi nyomtatvány is készült a megye nyomdáiban. Gyomán pl. Malinovszkij hadserege számára orosz nyelvű tábori újság, de *„innen látták el a Vörös Hadsereg hivatalait a legkülönbözőbb nyomtatványokkal."* (A Magyar Kommunista Párt harca Békés megyéért, 1946.)

Mégis ezeket kellett kiemelni, mert jelentőségük messze túlnő azon a koron, amelyben keletkeztek. 1944 október—novemberében a debreceni és a szegedi nyomdákon kívül nemigen jöhetett más nyomda e téren számításba, ezért teljesen nyilvánvaló, hogy az akkor megalakult Szikra Kiadó ilyen feladatokkal bízta meg a jónevű viharsarki nyomdát, amelynek munkásai eleget is tettek a megbízatásoknak.

Petőcz Károly

Szocialista brigádvezetők tanácskozása

Március 19-én tartották a szocialista brigádvezetők ez évi első tanácskozásukat. *Sándor* István szb-titkár üdvözölte a megjelenteket, majd *Darida* Pál termelési főosztályvezető röviden értékelte az eredményeket. Értékelte, hogy a brigádok a termelési feladatokat megértették és teljesítették, amiért a vállalatvezetés köszönetet mond. Tájékoztatta a résztvevőket, a mércét emeltük, hogy *tartalmilag is fejlődjünk.*

Ezután ismertette a célkitűzéseket. — A vállalásokat felülvizsgáltuk, s igyekeztünk egységesíteni. Legfőbb feladat az energia-, anyag- és munkaerő-takarékosság. Előtérbe kerül a művelődés, a közösséghez való viszony. Ezek jobban hasonlíthatók egymáshoz. El akarjuk érni, hogy a *szocialista jelleg még jobban érvényesüljön.*

Varga András párttitkár javasolta, hogy a szocialista brigádcímekhez járó összeget differenciáltan osszák szét. Húsz brigád részesült pénzjutalomban.

Sándor István hangsúlyozta, hogy a legnagyobb probléma a kulturális vállalásokkal van. Erre kell helyezni a fősúlyt, hiszen korszerű gépekkel, új technológiával csak művelt munkások tudnak dolgozni.

A vállalat sűrűn szervez kultúrrendezvényeket, melyeknek alig van látogatottságuk, pedig ezek sokba kerülnek. A rendezvényekre legalább brigádonként egy tag jöjjön el. A kulturális vállalásokat egyénenként kell megtenni, egy rendezvény megtekintésére ne kényszerítsük az egész brigádot.

MHSZ-ről dióhéjban

Kevés szó esett korábban az üzemünkben működő MHSZ-szervezetről, de legfrissebb, a közelmúltban elért jó eredményeik indokolttá teszik, hogy ezt a hiányosságot pótoljuk.

Hazánk felszabadulásának 30. évfordulójára rendezett ünnepség során *Kiváló Munkáért kitüntetés bronz fokozatával méltó elismerést kapott a Szegfű István által vezetett klub.* A magas kitüntetés annál is inkább jelentős, hiszen a klubnak csupán 23 tagja van.

Az eredményes munkát jelzi: a városi összetett honvédelmi versenyen csapatunk a harmadik helyen végzett, ahol 21 csapat közül az ötödik helyezést értük el.

A jó eredmények mellett szólnunk kell a hiányosságokról is. Üzemünk összetétele indokolttá tenné a nagyobb létszámot, ez nemcsak a szervezet jó, vagy rossz propagandáján múlik. Pl. a KISZ-szervezet sem gondolt arra, hogy a klubhoz forduljon a bevonuló fiatalok ügyében, pedig az MHSZ biztosította volna a megfelelő előképzést. Jóllehet, április 5-én a KISZ-szel közösen 55 fő részvételével versenyszerű lövészetet rendeztek, még több aktivitás kellene a fiatalok részéről.

Reméljük ez a néhány sor érdeklődést kelt majd azokban is, akik eddig idegenkedtek a tartalékos klub szervezetétől és feladataitól.

HATÉKONYABB nyomdatörténeti kutatást

Híradónk februári számában olvashattunk a Tevan-kiadványok és nyomtatványok kutatásáról, gyűjtéséről. Mint az a cikkből kiderült, az a munka nehezen, lassan halad. Főleg akkor, ha csak egy ember próbálkozik megbirkózni a feladattal. Az ilyen bonyolult szerteágazó kutatási-gyűjtési munkát pedig csak szervezetten, terv szerint lehet eredményesen végezni. Még akkor is hosszadalmas és nem mindig vezet eredményre a fáradozás.

A Tevan-kiadványok és nyomtatványok kutatása és összegyűjtése szép, nemes feladat. De emellett szükséges nyomdánk későbbi időszakának és jelen életünk dokumentumainak összegyűjtése is. A sokrétű és több irányú kutatás érdekében szükséges lenne az üzemünkben működő Papír-és Nyomdaipari Műszaki Egyesület csoportja keretén belül kutatócsoportot megalakítani. A már *Petőcz* kolléga által elkezdett kutatás továbbvitelével folytatni a Tevan-kutatás és mai életünk dokumentumainak megőrzését.

Az ősszel lesz Tevan Andor halálának 20. évfordulója. Jó lenne, az összegyűjtött dokumentumokat ebből az alkalomból egy emlékkiállításon bemutatni. Ezért is kellene a kutatást meggyorsítani. Az összegyűjtött anyagot, kiegészítve a múzeumok és könyvtárak azon anyagával, melyeket nem lehet megszerezni ugyan, de kiállítás céljára kölcsönözhetők és ebből megfelelő színvonalú kiállítást lehetne rendezni.

Véleményem szerint a Tevan-anyagot több helyen is lehet kutatni, mint azt a cikkből megtudtuk. Első lépésként azt kell felkutatni, hogy hol, milyen anyag található. Majd értékelés után — ha azok nem szerezhetők meg, fényképezés útján is — értékes dokumentummá válhatnak.

Nyomdatörténetünkkel kapcsolatos kutatást végző csoport feladata nemcsak a Tevan-kutatás, de a Békési Nyomda, vagy a mai Kner Nyomda történeti dokumentumainak, mai életének szakmai és egyéb vonatkozású összegyűjtése.

Korábbi számunkban már egyik kollégánk jogosan hiányolta, hogy mai életünk dokumentumait nem gyűjti össze senki. A Békési Nyomdában is sok nagyon szép terméket készítettünk. De minthogy ezeknek összegyűjtésével senki sem foglalkozott, nem is maradt belőlük, még mutatóba sem semmi. Pedig azok a szép prospektusok gyógyszerismertetők — borcímkék, dobozok és egyéb nyomtatványok szakmai múltunk egy-egy értékes darabja lenne.

A Kner Nyomda sok szép terméket készít. Évente több kiállítást rendezünk. De ezeket azokból a termékekből állítjuk össze, ami éppen van. Ha egy szépen sikerült nyomtatvány — lehet hogy az díjat, vagy elismerést váltott is ki, de már nem gyártjuk — soha nem fog emlékezni rá talán senki. Jóllehet az is nyomdatörténeti dokumentum lehetne... ha megőrizné valaki az utókor számára.

Szükségszerű lenne nyomtatványainkból egy archívumot létesíteni, ezáltal termékeinket megőrizhetnénk. A kiállítások rendezéséhez pedig egy másik anyagraktárt kellene létesíteni (de ahol rendezettebb körülmények volnának, mint a mai csomagolóban lévő raktár, mert ez csak „turkáló").

Öt éve lesz már, hogy a gyomai Kner Múzeumot megnyitották. Talán még most is csak azok a békéscsabai nyomdatermékek találhatók a tárolókban, amit akkor elhelyeztek. Talán nem túlzott igény, ha sok díjat és elismerést szerzett dobozaink, címkéink és egyéb termékeink is helyet kapnának a múzeumban. Például ez is feladata lehetne a nyomdatörténeti csoportnak.

A múzeum főleg *Kner Imre* munkásságának dokumentumait őrzi. De *Kner Albert* — Imre testvére, aki régóta Amerikában él, és a Kner hagyományok folytatója — munkásságának semmilyen jelét nem találjuk.

Pedig talán nem volna érdektelen ennek is utánanézni. Csomagolóanyag-gyártással is foglalkozunk, talán valami hasznosat és újat hozhatna nekünk is ez a kutatás, illetve kapcsolatfelvétel, hiszen még él Kner Albert, sőt látogatóban is járt nálunk.

Most ünnepeltük felszabadulásunk 30. évfordulóját. Ennek kapcsán sok helyen kiállításokon mutatták be az elmúlt három évtized eredményeit. Szép lett volna, ha a mi nyomdánk is bemutathatta volna azt a fejlődést, amit ez idő alatt minden vonatkozásban elértünk.

Ez a kiállítás nem jöhetett létre, hiszen hosszú évek során át „elfelejtett" dokumentumok gyűjtése nélkül ez nem volt lehetséges.

Bőven van pótolnivaló. Régi nyomdatörténetünk kutatása, és mai szakmai és társadalmi életünk dokumentumának összegyűjtése és megóvása terén bőven van tennivaló. Talán lesznek kollégák, akik azt a munkát is elvégzik.

Gécs Béla

Április 4. megünneplése

Ez évben is ünnepélyes keretek között ünnepeltük meg hazánk felszabadulásának évfordulóját. *Huszár* Mihály igazgató ünnepi beszéde és a színvonalas műsor után került sor a jutalmak szétosztására.

Huszár Mihály igazgató átnyújtja a kitüntetéseket

Vidovenyecz Mária a Munkaérdemrend bronz fokozatát kapta.

Könnyűipar Kiváló Dolgozói

Kraszkó Károly mélynyomó gépmester, *Kovács* András I. TMK, *Farkas* Imréné betanított munkás, *Fajó* Ilona számviteli osztályvezető, *Krattinger* József művezető, *Kovács* Gyula II. trimetál vezető, *Megyik* András kereskedelmi osztályvezető, *Such* Mihályné csoportvezető.

Kiváló Dolgozók

Formakészítés: *Böör* Kálmán, *Stuber* Sámuel, *Biró* József, *Csulik* János.
Címkegyártás: *Kocsor* Jenő, *Ancsin* Jánosné, *Balta* János, *Cigléczki* János, *Lovas* István, *Lipcsei* Katalin, *Palotai* Györgyné.
Dobozgyártás: *Sódar* János, *Susánszki* Mihály, *Szabados* Gábor, *Szák* Pálné, *Harangozó* András.
Dobozkikészítés: *Laurinyecz* Pál, *Gyebrovszki* Jánosné, *Fekete* Éva, *Gyurik* Istvánné, *Stimmer* Józsefné, *Békészki* Györgyné.
Mélynyomó: *Zsilák* György, *Gyebrovszki* György, *Laurinyecz* Pálné, *Veres* Miklós.
Műszaki osztály: *Kovács* Pál, *Sztankó* Károly, *Knyihár* János, *Petőfalvi* Pál.
Gyártásszervezés: *Meszjár* Lászlóné, *Malatyinszki* József.
Ofszet lemezüzem: *Szabó* István.
Anyag- és áruforgalmi főosztály: *Sárga* Antal, *Fercsik* György, *Zsilák* János, *Dittmann* Károly.
Igazgatási osztály: *Balogh* Lászlóné, *Kolarovszki* Jánosné.
Számvitel: *Ványai* Sándorné, *Csiaki* Magdolna, *Kocsor* Ferenc, *Leszkó* Pálné.

Egészségügyi előadások

Az 1974-ben megtartott orvosi előadásoknak nagy sikerük volt. „Mikor segít az ideggyógyász?" című előadásra számos nyugdíjas is bejött. Az ez évi tervben szerepel a mindennapok idegbetegségei, gyógyítható-e a rák?, szív- és érbetegségek, magas vérnyomásos megbetegedések, ezenkívül cukorbetegség-szűrés egész évben.

Az előadásokat az üzemi Vöröskereszt a nőbizottsági tagokkal szervezi.

HÍREK A GYOMAI ÜZEMBŐL

Hazánk felszabadulásának 30. évfordulóján Katona Sándor, az üzemi pártalapszervezet titkára emlékezett meg szabadságunk harminc esztendejéről. Majd Petőcz Károly üzemvezető adta át a Könnyűipar Kiváló dolgozója kitüntetést Eke Lajos, Katona Sándor és Nagy Istvánné részére; a Kiváló dolgozó kitüntetést Csapó Lajosné, Márton János, Nagy Imre, Dancsó Árpádné, Czmarkó Istvánné, Molnár Imre, Lakatos Gyuláné, Bátori Sándor, Tóth László és Katona Imre részére. A Kner Izidor Szocialista Brigádot aranyéremmel, a Radnóti brigádot zászlóval jutalmazta az értékelő bizottság, a Petőfi és Március 15 brigádok pedig oklevelet kaptak az 1974. évi és a kongresszusi munkaversenyben elért eredményeiért. Az énekszámokat és a szavalatokat a II. sz. általános iskola tanulói adták elő, Megyeri Józsefné vezetésével.

A Nyomdaipari Egyesülés és a szakszervezet szakszsürije minősítette a nyomdák versenyére beküldött termékeket. A Kner Nyomda gyomai üzemében 1974-ben készült könyvkiadványok közül 15 cím nyerte el a „Kiváló nyomdaipari termék", 13 cím pedig a „Jó nyomdaipari termék" minősítést.

A korrektorok, gépszedők és kéziszedők, valamint a gépírónők részére háromhónapos helyesírási és nyelvhelyességi tanfolyam indul heti 2 óraszámmal. A tanfolyamot Somogyi Dezső elvtárs, a Kossuth Könyvkiadó lektora vezeti.

Az Európa Könyvkiadó üzemünkben készült Cicero válogatott művei című kiadványa díjat nyert a kiadói versenyben. A kötet burkolóját és kötését Petőcz Károly tervezte. További 7 kiadványt pedig oklevéllel jutalmazott a bizottság.

A Kner Nyomda Múzeumban április 2—14-ig kerültek bemutatásra Miklós István festményei. A kiállítást Békési Mihályné rajztanár nyitotta meg.

Örvendetesen nőtt a MTESZ-továbbképző előadások száma április hónapban. A gépterem és a könyvkötészet számára 2—2 előadás került megrendezésre. A Műszaki Hónap keretében szervezett eseménysorozat egyik gyomai előadása Horváth Tiboré, a Magvető Könyvkiadó helyettes műszaki vezetőjéé volt, „Az utóbbi 30 esztendő könyvgrafikái" címmel.

A könyvnyomás kapacitásának bővítésére, az Alpha Phoenix gépek műszaki állapotának javítására, valamint az állandó három műszakos üzemmenet csökkentésére 2 db Viktória 1040 gép beszerzését határozta el a vállalatvezetés. Az egyik beállítását április 15-én megkezdték a szerelők. A másik gép előreláthatólag július—augusztusban érkezik be.

A nyereségrészesedés szétosztása

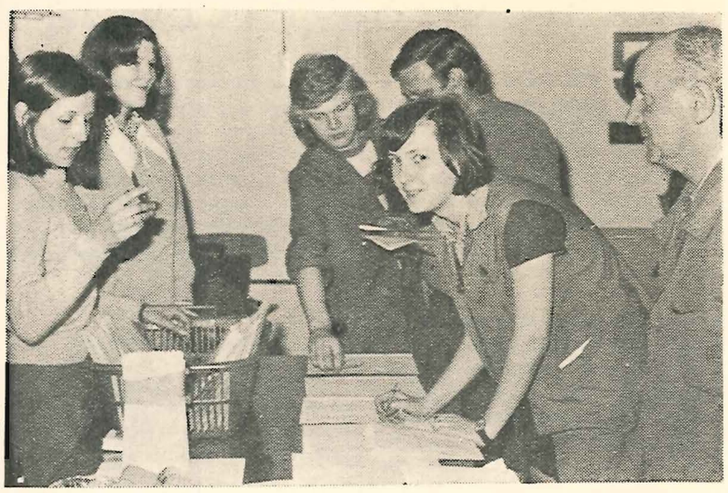

A megelégedett arcok bizonyítják, hogy elégedettek a nyereségrészesedéssel, jól dolgoztunk az elmúlt évben

A Radnóti brigád krónikája március–április hónapokban

Brigádunk is igyekezett méltóképpen ünnepelni hazánk felszabadulásának 30. évfordulóját.

Kezdődött ez azzal, hogy március 26-án megnyílt Endrődön *„Az endrődi földmunkásmozgalom dokumentumai"* című kiállítás, amelyen régi okmányokat, kérelmeket, újságcikkeket, az agrármozgalmakról írott könyveket, sajtótermékeket láthattak az érdeklődők. Az endrődi agrármozgalom véres eseményének 40. évfordulójára emlékezve, a történelmi színhelyen ünnepélyesen felavatták az agrármozgalmi emlékművet, *Kiss* István Kossuth-díjas szobrászművész alkotását.

Márciusban a kultúrház szervezésében beindult a szocialista brigádok klubja. Azóta kéthetenként kerül megrendezésre, témái különbözőek. Eddig két alkalommal vettünk részt rajta, ahol az „aktuális politikai kérdések megvitatása", filmvetítés és a „Hószakadás" című film megvitatása volt napirenden. Brigádunk tagjai érdeklődéssel vesznek részt az összejöveteleken, hiszen ez a kezdeményezés hasznosnak tűnik azért is, mert a mai szocialista módon gondolkodó embert érintő témákkal foglalkozik.

Április 3-án este a Művelődési Házban ünnepi nagygyűlésen vettünk részt. *Jenei* Bálint elvtárs községi párttitkár ünnepi beszéde, a meghívott szovjet vendég közvetlen, kedves egyszerűsége, az irodalmi színpad nagysikerű előadása tette emlékezetessé e nevezetes évfordulót. A nagygyűlés után brigádunk a 2. sz. általános iskola udvarán megtekintette a tábortüzet.

Április 4-én a Körös Étteremben ünnepélyes keretek között kapták meg kiváló dolgozóink és szocialista brigádjaink a jutalmakat. A mi brigádunkat kettős megtiszteltetés érte: *Csapó* Lajosné a brigádunkból Kiváló dolgozó lett, maga a brigád pedig elnyerte a brigádzászlót.

Ezeken kívül majdnem minden brigádtagunk tízéves törzsgárdatag és e hattagú brigádból négyen tanulunk tovább.

Az általunk patronált óvoda kicsi lakói számára hangulatossá varázsoltuk a játszóteret. Színes festékekkel átfestettük az udvaron lévő különböző játéktárgyakat, hogy az apróságok egész nap vidáman játszadozhassanak közöttük.

A Megyei Művelődési Központ és a gyomai Művelődési Ház április 12-én megyei D II. osztályú társastáncversenyt rendezett. Brigádunk két tagja: Piller Józsefné és Köszl Ottóné meghívást kapott a rendezvényre és a táncverseny győzteseinek ők adták át a díjakat.

Büszkék vagyunk az eddig elért eredményeinkre, ígérjük, hogy a jövőben az eddigieknél nagyobb igyekezettel munkálkodunk azon, hogy valóban szocialista emberhez méltó módon éljünk és dolgozzunk. *Pillerné*

Népi ellenőrzés

A Békés megyei Népi Ellenőrző Bizottság március 12-től 18-ig vállalatunknál ellenőrizte a népesedéspolitikai feladatokról szóló 1040/1973. számú MT határozat végrehajtását.

A vizsgálat során megállapították, hogy a vállalat az MT 1973. évi határozata értelmében, SZOT irányelvei alapján népesedéspolitikai feladattervet készített. A feladatterv meghatározza mindazon tennivalókat, amelyek vállalati szinten szükségszerűek.

A feladatterv tartalma:

Vállalati üdültetés fejlesztése, bővítése, csereüdültetés megvalósítása. Az üdültetésre fordított összeg 1973. évben 37 000 Ft, 1974. évben 82 000 Ft volt. Az 1975. évre előirányzott összeg 135 000 Ft.

A vállalat *támogatja a tanácsi kezelésben lévő gyermekintézményeket.* Az erre a célra biztosított összeg négyéves távlatban 1 300 000 Ft. Az „R" alap terhére évenként további 127 000 Ft hozzájárulást fizet a tanácsnak. Ennek köszönhető, hogy a nyomdai dolgozók gyermekeinek elhelyezése nem jelent problémát.

A feladattervben szerepel, hogy mélynyomásnál 40 éven aluli nőt nem foglalkoztatunk. Ez lényeges szempont, mert ez a munkakör tiltott a terhes mamák számára. Ezzel az intézkedéssel tulajdonképpen elkerüljük az esetleges veszélyt, mely azt a terhes mamát fenyegetné, aki terhességét nem is sejti.

A nagycsaládosok anyagi segélyezésére 1973-ban 16 000, 1974-ben 21 600 Ft-ot fizettünk ki. 1975-re előirányzott összeg 20 000 Ft.

Munkahelyi gondoskodás történik a terhes mamákról. A gondoskodás módja:

— terhes mamákat tiltott munkahelyen nem alkalmaznak, ez üzemorvos által történt javaslat alapján történik, úgy, hogy más munkakörbe helyezik, például gépről a dobozkifejtéshez, vagy ha már korábban is ebben a munkakörben dolgozott, nem teljesítménybérben dolgozik.

A termelési folyamatban az üzemben könnyű munkahely csak a dobozrészleg és címkekikészítés. Sok esetben a könnyebb munkahely fogalma tulajdonképpen az átlagbér folyósításában merül ki, minimális munkavégzés ellenében.

A kisgyermekes, vagy iskolás korú gyermekes anyák — az igényeknek megfelelően — egy műszakban dolgoznak. Egy műszakban dolgozik az a családos apa is, aki gyermekét egyedül neveli.

A gyermekgondozási segélyről visszatért nődolgozók igen pozitívan nyilatkoznak a vállalatról. Maximális gondoskodás történik távollétük alatt is.

A Népi Ellenőrzési Bizottság javaslatai

A családos anyák bevásárlásának megkönnyítésére a Bisztró, vagy a Tükör Vendéglő helyén ABC-bolt létesüljön.

Tekintettel a 80 fős gyermekgondozási segélyen lévő nődolgozók nagyobb mérvű megsegítésére, a 6000 Ft összegben megjelölt 13. havi gondozási segély összegét vizsgálják felül, és a lehetőségekhez mérten növeljék. Ugyanis a gyermekgondozási segély minimális összege 800 Ft, a 6000 Ft még 10 főt sem érint.

A lehetőségekhez mérten létesítsenek kismamatermet, csökkentett termelési feladatokkal, egészségi állapotnak megfelelő munkakörülményekkel.

Megállapították a vizsgálat során, hogy az 50%-ban nőket foglalkoztató vállalatnál a nők vezetői részaránya igen alacsony. 1971-ben vezető beosztásban 3 fő volt, 1974-ben 4 fő.

Összegezve a vizsgálat eredményeit, a Népi Ellenőrzési Bizottság megállapította, hogy a népesedéspolitikai határozatból adódó feladatokat mind anyagi, mind erkölcsi vonatkozásban *jól hajtjuk végre.*

A vállalat igazgatója a népesedéspolitikai feladatok ellenőrzésével kapcsolatban felvett jegyzőkönyv tartalmával egyetért, arra vonatkozóan észrevétele nincs. A 13. havi gondozási segély folyósítására meghatározott összeget 12 000 Ft-ra felemelte.

A javaslatokat pedig a társadalmi szervek bevonásával megvizsgálja.

Takarékossági terv az 1975-ös évre

A vállalat 1975. évi tervének sikeres végrehajtása érdekében az MSZMP Központi Bizottságának 1974. december 5-i határozata szellemében állítottuk össze a takarékos gazdálkodással kapcsolatos intézkedési tervet.

Az intézkedési terv összeállításánál fokozott figyelmet fordítottunk a tőkés importból származó anyagok részarányának csökkentésére, valamint ezen anyagokkal való szigorú takarékosság megvalósítására.

Célul tűztük ki a gazdasági hatékonyság növelését, a korszerű gépek, berendezések kapacitásának maximális kihasználását, a rendelkezésre álló tartalékok feltárását és hasznosítását.

Kiemelt anyaggal való takarékosság

Megvizsgáltuk annak lehetőségét, hogy tőkés relációból származó chromópapírokat egyes csomagolóanyagok esetében NDK famentes nyomópapírral helyettesítjük, és kidolgoztuk az alkalmazhatóság technológiai feltételeit. Lehetőségét látjuk annak, hogy 1975. évben 100 tonna tőkés importból származó író-nyomót szocialista relációból szerzünk be. A költségcsökkentés népgazdasági szinten jelentkezik. Várható devizamegtakarítás 247 ezer dollár.

Megoldjuk a dudákon maradó tekercses karton ívrevágását, az így keletkező íves kartont értékesítjük. Várható megtakarítás 510 000 Ft.

Könyvgyártásnál az eddiginél körültekintőbb gazdálkodással, és a technológiai fegyelem szigorításával javítjuk az anyagkihozatalt. Ezzel könyvcímenként 50 kötet többletet szállítunk le, ami éves szinten 5000 kötetet tesz ki. Várható többlet árbevétel 105 000 Ft.

A jobb anyagkihozatal érdekében — ahol erre lehetőség kínálkozik — kedvezőbb anyaghányadú szabásformát alakítunk ki, javítjuk a fajlagos anyagkihozatalt. Így előzetes felmérések alapján 1975. évi kartonfelhasználásunkat 150 tonnával csökkentjük a tervezetthez képest. Az intézkedéssel a tőkés import csökkentését érjük el. Várható megtakarítás 2 600 000 Ft.

Egyes munkák házasításával papírt, kartont takarítunk meg. Várható megtakarítás 1 000 000 Ft.

Néhány csomagolóanyag esetében, ahol a termék minősége és a csomagolás módja ezt lehetővé teszi, ott az eddig használt g/m² súlytól visszalépünk alacsonyabb g/m² súlyú anyagra. Ezzel mintegy 50 tonnával csökkentjük a papír és kartonfelhasználást. A költségcsökkentés népgazdasági szinten jelentkezik. Várható megtakarítás 1 050 000 Ft.

Energiatakarékosság

A gépek, berendezések üresjáratát minimálisra csökkentjük. Felül kell vizsgálnunk a mesterséges megvilágítás fényerősségét, és megteremtjük annak technológiai feltételét, hogy a gépek külön-külön megvilágíthatók legyenek. Várható megtakarítás 115 000 Ft.

A felesleges felfűtések elkerülésével, a hőszigetelések folyamatos ellenőrzésével és javításával csökkenthető a hőenergia vételezett mennyisége. Csökkenthető a gőzfogyasztás a technológiai folyamatokban is, ahol lehetőség van hideg levegővel való szárítás alkalmazására. Várható megtakarítás 60 000 Ft.

A formakészítés a szükséges technológiai kísérleteket elvégezte ahhoz, hogy tőkés importból származó mikrocinklemezt egyes méretek esetében szocialista importból beszerezhető lemezzel helyettesítsük. Várható megtakarítás 200 000 Ft.

A festékek gondosabb kezelésével és tárolásával 500 kg-mal csökkentjük a hulladék festék mennyiségét. Várható megtakarítás 120 000 Ft.

A tőkés importból származó festékeket — a technológiai lehetőségeken belül — hazaival helyettesítjük. Várható megtakarítás 100 000 Ft.

A dobozragasztáshoz használt, tőkés importból származó GERALIT ragasztót 50%-ban belföldivel helyettesítjük. Várható megtakarítás 140 000 Ft.

Az utóvágáshoz szükséges alátét kartonokat géptermi makulatúrából biztosítjuk. Várható megtakarítás 80 000 Ft.

Veszteségidő csökkentés

A nyomógépek 1974. évi veszteségidejének vizsgálata alapján megállapítható, hogy a munka- és technológiai fegyelem szigorúbb ellenőrzésével a veszteségidőt csökkenteni lehet. 1975. évre a Planetákon, Atenákon, tégelyeken, Romayorokon, fémfóliázókon *5%-kal csökkentjük a veszteségidőt.* Ezt az intézkedést a vállalat 1975. évi tervével összhangban hajtjuk végre. A veszteségidő csökkentésével, a hasznos időalap növekedésével a fenti gépcsoportok nyereségfedezethez való hozzájárulása 430 000 forinttal nő.

A veszteségidő csökkentését a következő intézkedésekkel kívánjuk megvalósítani:

— *a karbantartás jelenlegi rendszerét átszervezzük, a karbantartás idejét a lefutott órák alapján határozzuk meg,*

— *a formajavítás, formahiány miatti veszteségidőt minimálisra csökkentjük,*

— *betegség és egyéb létszámhiány miatt műszakkiesés csak minimális lehet, a túlórát a művezetőknek meg kell szervezni.*

TMK-idő csökkentése

A karbantartások és felújítások jobb szervezésének időszükséglete csökkenthető. 1975. évben az alábbi TMK-idő csökkentését valósítjuk meg:

Planeta—5: évenként 4 nap, Planeta—2: évenként 6 nap, PCR: évenként 10 nap.

Ezek az intézkedések 375 000 Ft-tal járulnak hozzá a fedezet növekedéséhez, árbevételi és nyereségtervünk teljesítéséhez.

Összesítés

A vállalati takarékossági intézkedési terv megvalósításával képződő megtakarítások:

1. Csak népgazdasági szinten jelentkező megtakarítás: 3 930 000 Ft, valamint 350 dollár.

2. Vállalati szinten jelentkező megtakarítás: 3 152 000 Ft.

3. Vállalati többletértékesítés nyereség: 910 000 Ft.

*

Megjegyzés: az intézkedési tervet nem közöljük teljes részleteiben, az apróbb tételeket elhagytuk.

Felhívunk minden dolgozót, hogy saját területén gondos munkával járuljon hozzá a takarékossági terv sikeres teljesítéséhez.

Egy aranykoszorú története

Úgy érzem, nehéz feladat olyan kollektíváról írni, akik nem párórás, friss ismerősök, és akiket azután el lehet felejteni, ha többet nem találkozunk velük. Minden szubjektivitástól mentesen, a realitásoknál maradva írni olyan emberekről, akiket sokszor azért ér vád, túl sokat tesznek másokért.

A *November 7.* brigád tagjai nem érzik fárasztónak a napi munkán, néha túlórán kívüli közös tevékenységet. Ismerik őket óvodák, az eleki nevelőotthon elhagyott kisgyermekei, szociális otthon lakói, nyugdíjasaink. Cselekvő tenniakaráson kívül szeretetet visznek az elhagyott emberek közé. Korábban magam is hajlamos voltam túlzásoknak vélni a brigád szerteágazó munkáját. Mostani beszélgetésünkben, kiindulva 30 évvel ezelőtti eseményekből, kezdem megérteni munkájuk lendítő alapjait.

Mindnyájan ismertek: a 11-tagú bérelszámoló brigádból *Móroczné, Hudákné, Gálikné* lassan nyugdíj felé közeledve sem vesztették el egykori aktivitásukat. Csak néhány példa múltbeli, a nehéz kezdet idejéből: üzemi MNDSZ alapítótag Gálikné, ott volt a Fóti Gyermekváros alapkőletételénél, később innen a gondolat, patronáljanak elhagyott gyereket, óvodákat, kultúrcsoportokat szervez, éveken keresztül bírósági népi ülnök. Hudákné kondorosi tanítónő, aktív szervezője előadásoknak. Móroczné, mint többszörös véradó, és véradószervező végzett nehéz, és nem mindig sikeres munkát.

A mozgalmi múlt, tapasztalatok átadása komoly eredményeket hozott a fiatalok között. Törekvőek, képezik magukat, helytállnak a csökkent létszám mellett is, mindenki ismeri a másik munkáját, hiszen munkájukban nem lehet fennakadás. A brigád előtt is hihetetlen, ennek a nyílt közösségi munkának eredménye a minimális hibaelőfordulás. Pl. a nyereség kiszámításánál a sok apró tételből több millió tevődött össze, tíz forint körüli összeggel nem egyeztek.

Az elmúlt évben sok hiányzásuk volt, hárman kórházba kerültek, a többiek túlóráztak, létszámot nem kaptak, de becsületbeli dolognak tartották, hogy a teljes létszámra összeállított vállalásokat teljesítsék. Sok emberrel foglalkoznak, nagy türelem kell munkájukhoz, mert nemcsak bérelszámolók, az aranykoszorús brigád cím kötelez.

Korábban a szak- és politikai képzés volt irányelvük, most a művelődés, a közös szórakozások kerülnek előtérbe, ezt szeretnék komoly irányba fordítani. A vállalati rendezvényeken általában az egész brigád részt vesz, közös esték egy barneváli szocialista brigáddal, mozi- színházlátogatás, zenés divatbemutató.

Tervük kétnapos nyári szanazugi kirándulás szalonnasütéssel. Együtt töltött esték valakinél a brigádtagok közül, hogy így is jobban megismerjék egymást.

Végezetül: a példamutatóan jól szervezett, fegyelmezett kollektívának hasonló jó eredményeket, feladataik, céljaik megoldásához maradandó aktivitást kívánunk.

Bacsa Ferencné

MOZAIK

● 1974-ben létrehoztuk a minőségellenőrzési csoportot. Mivel a hazai nyomdaiparban eddig ilyen tevékenység nem folyt, kidolgoztuk a végtermék ellenőrzési rendszerét, s az általunk elvárt színvonalhoz mérjük a termék minőségét.

● Az anyagmozgatás tovább korszerűsödött. A múlt év során 4 db elektromos és 18 db kézitargoncát szereztünk be.

● Az elmúlt évben a túlórák aránya 2,2%, ami lényegesen alacsonyabb a nyomdaipari átlagnál.

● Az elmúlt évben 24 alkalommal vizsgáltuk felül a normákat. A normarendezésnél az volt a cél, hogy egyrészt megfelelően differenciáljuk a követelményeket, tehát pontosabban mérhetők legyenek a tényleges időráfordítások, másrészt pedig jobban ösztönözzön a veszteségidő csökkentésére. A rendezések után keresetcsökkenés csak néhány területen volt, de általában egy-két hónap után teljesítették a szintet.

● A személygépkocsik költségei 1974-ben 24,6%-kal csökkentek. 3 db új kocsit állítottunk be a régiek helyett, és ezek fenntartása gazdaságosabb. A reprezentációs költségek 13,3%-kal csökkentek.

● Az elmúlt év legjelentősebb építési beruházása a gyomai üzemben az öltöző és fürdő bővítése volt, Békéscsabán a kerékpártároló, valamint tehergépkocsi-parkírozó megépítése.

● A papírraktár bővítésére az előregyártott elemeknél mutatkozó nehézségek miatt csak ez évben kerül sor. A műszaki átadás az év végére várható.

● A gépek felújítási és karbantartási munkáit döntő részben saját javító brigádjaink végzik. Két gép felújítását külső kivitelezővel terveztük elvégezni, azonban kapacitás hiányában nem vállalták. Így az egyik gép felújítása áthúzódik ez évre, a másik gép felújítását saját erőből végeztük el.

Milyenek is azok a brigádnaplók?

Egyik tréfás kedvű kolléga mondta egyszer, amikor megkérdezték tőle, tud-e korcsolyázni: „Lehet, hogy tudok, de még nem próbáltam!"

Ez a vicces prológ akkor jutott eszembe, amikor legutóbb végiglapozva beleolvasgattam üzemünk brigádjainak naplóiba, s a nagyon gyengétől a színvonalasig a brigádmunka hű tükrét jelentő naplók széles skáláját láthattam. Az alacsony színvonalú brigádkönyvek óhatatlanul asszociálják az előbbi viccet: lehet, hogy tudnának ezek a naplóvezetők szebbet is alkotni, ha megmondanák nekik, hogyan kell!? Dehát erről vajmi keveset hallottak eddig az emberek. Nincs erre kész recept — mondaná valaki —, és ez csak addig igaz, amíg az érveket el nem mondjuk.

Mint minden munka, a brigádnapló-vezetés is a tartalom és forma egységét kívánja. Ha az egyik a másik rovására kap teret, felborul az egyensúly. Igazán szomorú dolog, ha egyébként tartalmas, szép tevékenységet agyoncsapott napló reprezentál, de az már egyenesen bosszantó, ha a jelentéktelen munkát is felnagyító, csak a külsőségekkel kérkedő naplóvezetés tolakszik a brigádmunka elé.

Sokan adminisztrációs tehernek tekintik ezt a munkát, holott nem az, és sok brigádban nem a legalkalmasabb személyre bízzák. Ebből aztán sorra adódnak a hibák:

Nyomdászok „volnánk", s mint ilyenek, a magyar nyelv értői. Sajnos, ez sok naplón nem látszik. Gyakran bántó a naplóírás stílusa, nyelvezete, helyesírása. Meg kell mondani őszintén, hogy a legegyszerűbb fizikai dolgozók brigádja is lehetne igényesebb e téren.

Ha elfogadjuk aranyszabálynak, hogy a napló valóban azt tükrözze, amit a brigád végez, akkor ott csak a közös tevékenységnek, gondolatoknak van helyük, de annak őszintén és színvonalasan.

Egy bizonyos határon túl már ízléstelenné válik az olyan napló, amely tele van beragasztott nyomdatermékkel, újságkivágással, csiricsáré dísszel. A díszítés természetesen eleme a naplóírásnak, de mértékkel. Van helye a naplóban a brigádtagok üdülésből küldött képeslapjainak is, és különösen emeli a könyv értékét a brigád közös munkájáról, szórakozásáról készült fénykép.

Ami a politikai, társadalmi eseményekről szóló naplórészleteket illeti — véleményem szerint —, csak akkor van értéke, ha önálló véleményt tükröz, és nem valamelyik újságból van kiollózva. Természetesen a legegyszerűbb szavakkal is el lehet mondani valamiről a véleményt röviden és tömören, nem kell hozzá sem politikusnak lenni, nincs szükség nagy szavakra.

Sajnos, máig sincs intézményesen rendezve, hogy mit és hogyan kell igazoltatni a brigádoknak az elvégzett munkával, illetve a naplóba beírt dolgokkal kapcsolatban. Nézetem szerint már a vállalások megtételénél a brigádnak fel kellene tüntetnie azt a személyt, aki ellenőrzi és igazolja tevékenységüket. Ezeket az igazolásokat azután havonta, egy külön lapon kellene rendezni.

Sokszor volt már arról vita, hogy ha a brigádból 1—2 személy elmegy színházba, azt be kell-e írni a naplóba, beszámít-e a tevékenységbe és így tovább!? Ezzel kapcsolatban az az álláspontom, és gondolom, másé is, hogy az ilyen kulturális ténykedés értékes és becsülendő, de akkor éri el igazi célját, ha a színházlátogató brigádtag beszámol élményeiről társainak, és erről néhány sorban képet is ad a naplóba. Ilyennel — sajnos — még nem nagyon találkozhatunk!

Beszélni kell még a brigádértekezletekről! Nagyon jó lenne, ha a havi rendszeres brigádgyűlések megtartását követelményként állítanánk fel minden brigádnál és ennek tartalmas leírását olvashatnánk a naplókban. Ez elemi része a brigádmunkának.

Zsilák Mátyásné

Felszabadulástól napjainkig

Nagysikerű kiállítás mutatta be az elmúlt harminc szabad esztendő fejlődését. A sikert a kép bizonyítja

Szakmai vetélkedő

Március 13-án zajlott le a Kner Nyomdában a szakmai vetélkedő II. elődöntője, melyen a mi nyomdánk csapata sikerrel szerepelt, és bejutott az országos döntőbe, ahol VI. helyezést ért el.

Nehéz kérdés, gondolkodó arcok

Az Országos Szakmai Bértáblázat és vállalati alkalmazása

Az MSZMP KB 1972 novemberi határozata alapján kialakított Országos Szakmai Bértáblázat ez év elején hatályba lépett.

Az OSZB kidolgozásának és bevezetésének célja az, hogy a különböző szakmákban az azonos kategóriájú dolgozók indokolatlan bérkülönbségei, valamint az egy szakmán belül hasonló munkakörben, de más iparágban dolgozók túlzottan nagy bérszóródása mérséklődjön. A szakmai bértáblázat a legnagyobb létszámú ipari és építőipari szakmák kulcsfontosságú munkaköreire terjed ki. A bérarányok megfelelő kialakításának előfeltétele az, hogy minden dolgozó a ténylegesen **végzett munka** alapján, a megfelelő kategóriába legyen besorolva.

Ennek érdekében minden vállalatnál felül kellett vizsgálni a besorolásokat. Az OSZB, valamint az OSZB alapján kidolgozott, s annál részletesebb „Könnyűipari munkás munkakörök minősítése, besorolása és példatára" alapján ez vállalatunknál is megtörtént. Az OSZB hatálybalépésével jelenleg két tarifatáblázat van érvényben, a 7/1971. MüM sz. rendelet szerinti — ez található meg a kollektív szerződésben —, valamint az Országos Szakmai Bértáblázat. A két tarifatáblázatban a különböző kategóriák bértételeinek *felső határa* általában megegyezik, viszont az OSZB bértételek *alsó határa* magasabb, mint a 7/1971. sz. rendeletben, s így az alsó-felső határ között mindössze 30 százalékos a különbség. A két tarifatáblázat között az a különbség, hogy a szakmai bértételek *irányelv* jellegűek, s azokat a vállalatok – e célra kidolgozott intézkedési tervüknek megfelelően és béremelési lehetőségük keretei között — *kötelesek* fokozatosan megközelíteni.

A vállalatunknál március 1-től végrehajtott béremelés már a szakmai bértételek figyelembevételével, az OSZB-re való „ráállás" érdekében készített intézkedési terv alapján történt. Az új helyzetnek megfelelően a béremelést alapos elemző munka előzte meg, hiszen munkaterületenként, kategóriánként kellett az összehasonlításokat elvégezni, s felmérni azoknak a számát, akik a bérkategória alsó határa alatt, alsó-felső határa között, illetve a felső határ fölött helyezkednek el. Ilyen széles körű felmérésre azért volt szükség, mert irreális lett volna a béremelést úgy végrehajtani, hogy csak a kategória alsó határa alatt elhelyezkedők bérét emeljük, hiszen ebben az esetben a jelenlegi belső kereseti arányok lényegesen megváltoztak volna. Szükséges volt tehát a kötelező jellegű béremelést tovább gyűrűztetni a bértételek alsó-felső határa között elhelyezkedőkre is, és így az akció tényleges bérterhe lényegesen nagyobb volt annál, mint amennyi az alsó bérhatár alattiak felzárkóztatásához feltétlenül szükséges lett volna.

Az ilyen módon végrehajtott béremelés azt is jelentette, hogy az összes feloszthatóbérkeret nagyobb hányada került kötelező jelleggel felhasználásra. Erre azonban feltétlenül szükség volt, hiszen a szakmai bértételek alsó határát évenként fogják emelni, s ha nem lépünk nagyot, a kategória alsó bérhatára alatt elhelyezkedők száma évről évre újratermelődik.

Kocsor Ferenc

Az első nyomásnélküli dobozok

— Elkészítettük a Magyar Hűtőipar számára az első, nyomás nélküli Klik-klok-rendszerű dobozokat, melyeknek minőségét a megrendelő jónak találta, és nagyobb mennyiségű konkrét gyártásra adott megrendelést.

Hírek

Születések

Araczki János, *Bezzegh* Éva, *Botyánszki* Ágnes, *Erdei* Melinda, *Herpai* Diána Henrietta, *Jánszky* Krisztina, *Karsai* Zsuzsa, *Kertész* Katalin, *Kontra* Edina, *Marosvölgyi* Katalin, *Maján* Erika, *Mochnács* Magdolna, *Molnár* István Tamás, *Nagy* Anikó, *Papp* Márta, *Sajben* Krisztina, *Suba* László, *Suba* Mihály, *Szebják* Monika, *Takács* Ildikó, *Vida* Marianna, *Vincze* Erika Krisztina

Házasságkötés

Melis Judit és *Gonda* József

Nyugdíjasok

Bereczky László, *Blahut* Károly, *Filyó* Pál, *Haszala* Istvánné, *Major* Géza, *Stolczenberger* Ferenc, *Timkó* András, rokkantsági nyugdíjasok: *Berczi* Sándorné, *Papp* István, *Perei* Andrásné, *Süli* Ferencné, *Zelenyánszki* András vágó.

Elhunyt

Dr. *Császár* Zoltán közgazdasági főosztályvezető, *Bencsik* György nyugdíjas kőműves, *Zahorán* Mihály nyugdíjas éjjeliőr.

1974-ben az éves átlagos állományi létszám 993 fő volt. Ebből a családosok száma 533.

18 éven aluli gyermeket egyedül nevelők száma 32.

Három, vagy ennél több 18 éven aluli gyermekes családok száma hét.

Április 17-én dr. *Dobi* Sándor főorvos tartott előadást a *„Mindennapok idegbetegségei"* címmel.

Az előadóterem zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel, még nyugdíjasok is voltak jelen.

Április 16-án író-olvasó találkozó volt üzemünkben *Berkesi* Andrással, a népszerű íróval.

Berkesi András ismertette írói pályafutását, majd könyveket dedikált.

A terem zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel. A siker azt bizonyítja, ha sokakat érdeklő témáról van szó, nem marad el az érdeklődés sem.

TOTO

1. *Hány fokozata van a műszaki megelőzésnek?*
   1=3
   2=5
   x=4
2. *Mekkora lehet a kapcsolódó járófelületek maximális szintmagassága?*
   1=20 cm
   2=24 cm
   x=25 cm
3. *Hány méter lehet az üzemhelyiségek legkisebb belmagassága?*
   1=2,80 m
   2=3,00 m
   x=3,20 m
4. *Mely munkakörben nem szabad nőket foglalkoztatni?*
   1=repülőgép-vezetés
   2=lakatos
   x=kéményseprő
5. *Hány lépcsőfok esetében szükséges már karfa felszerelése?*
   1=minden esetben
   2=5
   x=6
6. *Mekkora lehet papírbefűzésnél a gép sebessége?*
   1=16 m/perc
   2=20 m/perc
   x=10 m/perc
7. *Hány kg terhet szállíthat sík talajon egy 17 éves fiú?*
   1=15 kg
   2=20 kg
   x=30 kg
8. *Mennyi lehet legfeljebb az általános és helyi megvilágítási értékek aránya?*
   1=1:3
   2=1:2
   x=1:4
9. *Melyik kategóriába tartozik üzemünk?*
   1=különösen tiszta üzem
   2=tiszta üzem
   x=közepesen szennyezett
10. *Mélynyomó hengert hogyan szabad csak csiszolni?*
    1=szárazon
    2=nedvesen
    x=szárazon és nedvesen egyaránt

Sport

Az 1974—75. évi XIX. Népújság Kupában a KNER NYOMDA kézilabdázói három csapattal vettek részt.

A mérkőzések sportcsarnok hiányában a *Kemény Gábor* Gimnázium aránylag kis méretű tornatermében kerültek lejátszásra.

Nyomdánk kézilabda csapata

Az I. osztályban induló csapat tagjai: *Ábelovszki* János, *Darida* Pál, *Eperjessy* József, *Balogh* Sándor, *Kiss* László, *Steigerwald* Ernő és *Veress* Miklós. A hét induló csapat közül, azonos pontszámmal, de gólaránnyal a második helyen végeztek. A II. osztályban induló csapat, melynek játékosai a következők voltak: *Rozsos* Sándor, *Botyánszki* András, *Csulik* János, *Nagy* László, *Lengyel* András, *Krátki* Mihály, *Szűcs* László, *Giczey* Gábor. A hét induló csapat közül a negyedik helyen végeztek.

Az elért eredmények azért jók, mert a szereplő játékosok csak a játékért, a mozgásért csinálják. A különféle elfoglaltságok — családi vagy munkahelyi — már nem teszik lehetővé, hogy rendszeres edzésekkel készüljenek a mérkőzésekre úgy, mint ellenfeleik.

Aki megígérte, hogy számítani lehet a játékára, az ígéretét megtartotta és ott volt, amikor kellett.

Ez egy olyan magatartás, amiből megállapítható, hogy szavatartó emberek alkotják csapatunkat és úgy a sportban, mint a munkában, számítani lehet rájuk. Ezt a szellemet a sport szeretete, annak akarati nevelő hatása és a kedvező munkahelyi légkör összekapcsolódása alakította ki. Mindkét csapat minden tagja jó teljesítményt nyújtott. Ha olykor hullámzó is volt a játék, az akarat, a lelkesedés és sok esetben a rutin átsegítette a csapatot a holtponton. A csapaton belül meglévő jó közösségi, baráti szellem magyarázza azt, hogy még vesztett mérkőzés után sem jutott senkinek sem az eszébe, hogy akár a játékostársában vagy a játékvezetőben keresse a vereség okát. Józan értékeléssel tudomásul vette mindenki, ha az ellenfél jobb volt, de ha győztek, akkor sem estek túlzásba. Legbelül mindenki tudja, hogy játékról van szó, nemes versenyről, ahol győztesek és vesztesek kell hogy legyenek. Nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy azok az ifik, akik az erzsébethelyi 11-es számú iskola tanulói, és csapatunk mellett 1974-ben mint ificsapat szerepeltek, a terembajnokság során a serdülő csoportban *Hegedűs* József testnevelő vezetésével, Kner Nyomda-ifi néven szerepelve, megnyerték a bajnokságot és az azzal járó kupát.

Igen fejlődőképes, lelkes kis csapat, akiket szeretnénk megtartani és szerepeltetni az 1975-ös év bajnoksága során is.

Azt is el kell mondani, hogy a csapatok sikeres szereplésének egyik feltétele *Darida* Pál sportszeretete volt, aki amellett, hogy mint játékos szerepelt, ellátta az intézői—gazdasági teendőket. *Molnár* Ferenc pedig kiérdemelte az örökös tiszteletbeli főszurkolói címet, a csapat mellett eltöltött idejéért.

Nagyon örülnénk annak, ha a nyomda dolgozói akár mint nézők, vagy mint társadalmi aktívák bekapcsolódnának a szakosztály életébe, hogy közösen dolgozva, sok kellemes és bosszantó élménnyel gazdagodva elősegítenék a Nyomda kézilabdaszakosztályának fejlődését. Ez különösen most időszerű, amikor karnyújtásnyira van az a lehetőség, hogy a Kner Nyomdának saját kis sporttelepe legyen. Egy olyan sporttelep, ahol mindenki megtalálhatja a számára megfelelő mozgási lehetőséget. Ez a sporttelep alapja lehet egy minőségi kézilabda-szakosztály kialakításának, mert erre alapozva, betartva a fokozatosságot, megteremtve az anyagi és személyi feltételeket, néhány év múlva komoly eredményeket lehetne elérni. Itt két dolog kell, hogy összekapcsolódjon. Az üzemen belül a tömegsport kiszélesítésével megszerettetni a dolgozókkal a sportot úgy, hogy aki kedvet érez, az csinálja tevékenyen az egészsége érdekében, aki pedig nem, az támogassa azzal, hogy látogatja a mérkőzéseket és irányítsa, ha a megfelelő kort elérte, gyermekét sportolni a Kner színekbe, hogy később felnőve esetleg munkahelyét is a Kner Nyomdában találja meg. Tehát kettős a cél: sportolni és a sport iránt érdeklődni, azt támogatni.

Reméljük terveink valóra válnak és legközelebb még szebb eredményekről számolhatunk be. A szebb eredmények eléréséhez azonban feltétlenül kell a kollektíva támogatása, mert ma már semmilyen vonalon sem lehet eredményt elérni közös összefogás nélkül.

Antal László

Férfi I. osztály

1. Újkígyós	6	5	—	1	142—106	10
2. Bcs. K. Ny.	6	5	—	1	120—102	10
3. Bcs. Vol. SC	6	4	1	1	138—127	9
4. Gyomai STK	6	2	1	3	104—111	5
5. Gyulai SE	6	2	—	4	116—118	4
6. Vésztő	6	1	—	5	140—131	2
7. Kond. TSZSK	6	1	—	5	791— 08	2

Férfi II. osztály

1. Bcs. E. Sp.	6	5	—	1	136— 94	10
2. Oh. Dózsa	6	5	—	1	129—110	10
3. Körösi. KSK	6	3	1	2	145—131	7
4. Bcs. K. Ny.	6	3	1	2	123—119	7
5. Kam. TSZSK	6	3	—	3	140—139	6
6. Szabadkígyós	6	1	—	5	107—144	2
7. Gyomai STK	6	—	—	6	109—152	—

A KNER NYOMDA dolgozóinak híradója
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
75.346 Kner Nyomda Békéscsaba, Lenin út 9–21
Felelős vezető: Huszár Mihály igazgató
Eng. szám: 4057–84/1975

KNER Nyomda HÍRADÓJA

II. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

1974. SZEPTEMBER

SZERKESZTI A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG

OKTÓBER 6.

Az országban október 6-a az aradi 13-ak szomorú sorsához kötődik. Az 1848-as márciusi fiatalok egy szebb, jobb utáni vágyuk olyan erős volt, hogy életüket voltak képesek áldozni ezért a jövőért.

Az európai reakció erősebb volt, mint a jobbra, többre vágyók akarata. A Habsburgok, szövetkezve a cári Oroszországgal, alig hatvan kilométerre tőlünk, Aradon oltották ki a dicsőséges márciusi lángot. Milyen elégtétel a sorstól, hogy a száz év előtti cári katonák utódai a Szovjet Hadsereg harcosai éppen Arad közelében kezdték meg az ország felszabadítását. *Békés megye, az ország első szabad megyéje, október 6-án szabadult fel.* A Viharsarokban azon a napon gyulladt fel a szabadság lángja, amikor azt kioltották. Békés megye, Békéscsaba dolgozói kétszeresen emlékeznek október 6-ra. A zsarnokság győzelme fűződött e naphoz, de az aradi 13-ak nem haltak meg hiába, az a föld, ahol pihennek, epedve vágyott a szabadságra, és ahol befejeződött a 48-as szabadságharc, kezdődött a 45-ös felszabadulás, és *így vált ez a nap a zsarnokság feletti győzelem ünnepévé.*

Harminc év telt el azóta. Megemberesedtünk, megöregedtünk és másként látunk, mint 1944-ben. Másként látunk, nem csupán azért, mert 30 év alatt megváltozik az ember, de ha nem változott volna is, a környezet annyira megváltozott, hogy aki nem akarja is, kénytelen a változást észrevenni.

Ki hitte volna, hogy a földszintes Békéscsabán, ahol alig volt kétszintes ház, 30 év múlva a lakosság többsége emeletes házakban fog lakni?

És vajon *Gálik* Matyi bácsi, *Botyánszki* Pali bácsi, *Sándor* Pista bácsi, *Knyihár* Matyi bácsi, *Zsilák* Marika néni, *Akantisz* Sanyi bácsi, és a többi csabai, gyomai nyomdász hitte-e, hogy a kis „kócerájból" *az ország egyik legnagyobb nyomdaüzeme leszünk?* Tudták-e a szedők, hogy mi a fényszedés? A tégely mellett a gépmester, hogy mi a spies aparát, és mi az ofszet- és mélynyomás? És tudták-e az akkori szedők, gépmesterek, hogy a nyomdászatban fényképészek, kemigráfusok, rajzolók is kellenek?

Hitték-e, hogy *szedőből, gépmesterből nyomdamérnök lehet* valaki? Hitték-e, hogy ha betegek lesznek, akkor saját üzemi orvosuk fogja őket kezelni, hogy Szanazugban saját üdülőnkben pihenhetnek? Mennyi kérdés!

A válasz pedig, hogy bizonyára hittek valami hasonlóban, hiszen munkájuk, *munkánk eredménye ez a mai valóság.* Ez a valóság azonban messze túlszárnyalta az akkori legszebb álmokat is. Az álmok megvalósítása pedig itt, 1944. októberében kezdődött, és álmodjunk tovább, de ne csak álmodjunk, tervezzünk bátran, dolgozzunk keményen, mert az elmúlt 30 év bizonyítja, hogy *az emberi munka a szocialista rendszerben csodákra képes.*

Varga András

Korszerű üzemünk

Ahogyan fejlődtünk

Kner Albert látogatása a gyomai és békéscsabai nyomdában

Kner Albert — Kner Imre öccse — szeptember 17-én *Haiman* György, az Iparművészeti Főiskola tanszékvezető tanárának kíséretében a gyomai nyomdában tett látogatást. A kedves vendégek az üzem vezetői kíséretében megtekintették az üzemet, majd a látottakról közvetlen beszélgetés alakult ki *Petőcz* Károly telepvezető szobájában.

Kner Albert a fasiszta terror elől 35 évvel ezelőtt menekült az Egyesült Államokba, így kerülte el tragikus véget ért testvére sorsát. Elhagyta már 70. életévét, de erőteljes alakjának mozgása, gondolkodása rugalmas, eleven. Csomagolóanyag-tervező munkahelye van Chicagóban, innen jött haza látogatóba.

— Harmincöt év távlatából mi a véleménye az üzemről? — kérdeztük.

— *A régi nyomdát hiába keresném. Szép, korszerű üzem áll a helyén. Az emberek kicserélődtek. De ami a legfontosabb: a kneri szellem megmaradt. Az emberek ugyanolyan szeretettel csinálják azt, amit csinálnak, mint régen.*

— És a könyvek, melyek most készülnek, vannak-e olyan szépek, mint a kneri időkben?

— *Valamikor saját magunk terveztük könyveinket, így alakult ki a kneri tipográfia. Ma — úgy látom, — több kiadónak dolgoznak, minden kiadónak más a karaktere. A kiadók tipográfiai tervei szépek, és szép a nyomdai kivitel is.*

— *Én, aki 35 éve az Egyesült Államokban élek, örömmel látom, hogy a szépség utáni vágyat a szocializmus nem fojtja el, hanem kibontakoztatja, a szépet mindenki számára hozzáférhetővé teszi.*

Megjegyezzük, hogy az üzem még néhány évvel ezelőtt is manufaktúra jellegű volt. Megkérdezzük, hogy a gépesítés milyen hatással van a minőségre?

— *A gépesítés emelte a minőséget. Különben is az emberi kéz nem képes olyan pontos munkát végezni, mint egy jól megkonstruált gép. De a legfontosabb a szellem, ami a gépet mozgatja.*

— Ahogy az üzem fejlődött, úgy nőtt a termelt mennyiség is. Kner úr véleménye szerint a mennyiség mehet-e a minőség rovására?

— *Nem. De annak legfontosabb alapfeltétele a szakmai színvonal szüntelen növelése.*

— Mit tart a jövő legfontosabb feladatának?

— *Azt, hogy ez a szellem megmaradjon. Az üzem vezetői és dolgozói lelkesek. Nagyobb feladatok végrehajtására is képesek.*

Befejezésül megköszönjük a beszélgetést, jó egészséget, alkotó és hosszú életet kívánunk Kner Albertnek.

(sz.f.)

*

Szeptember 18-án *Kner* Albert és *Haiman* György megtekintették a békéscsabai üzemet. A kedves vendégeket *Huszár* Mihály igazgató kalauzolta.

Az üzem megtekintése után Kner Albert a következőket írta a nyomda vendégkönyvébe:

„Nagyon régen ismerem a csabai Kner Nyomda képét és őszintén csodálom a külső nagyszabású képet. Ma, amikor alkalmam volt megnézni és megcsodálni belső szépségét, ami a magas minőség, organizáció és munkaszeretet összetétele, büszke vagyok, hogy e nevet viselem.

Kner Albert

Békéscsaba, szeptember 18. 1974"

Munkába álltak az idén érettségizett fiatalok

a Rózsa Ferenc Gimnázium és Szakközépiskola nyomdaipari tagozatáról

Az 1973/74-es tanévben *37 tanuló* (19 kéziszedő, 18 magasnyomó gépmester) *végzett.*

Vállalatunknál 21-en (9 lány és 12 fiú) helyezkedtek el. A fiatal munkaerőkre a következő munkahelyeken volt szükség: fényképészet 2 fő, szedőterem 1 fő, tanműhely 3 fő, ofszet gépterem 3 fő, laboratórium 1 fő, munkaügy 1 fő, OHS—OHZ gépek 4 fő, trimetál 1 fő. Gyoma: szedőterem 2 fő, gépmester 3 fő. Az 1974 szeptemberében indult I. osztály létszáma 38, tehát *nem csappant a nyomdaipari tagozat iránti érdeklődés.* A II. osztály 30, a III. osztály 27, a IV. osztály létszáma 34 fő.

Vállalatunk ebben az évben is hozzájárult a szakközépiskola munkájának zavartalanságához 23 elméleti és gyakorlati szakoktató biztosításával.

Sass Ildikó és Povázsai Edit szakszerű irányítás mellett a fotóban dolgoznak

Ötven elrejtett könyvcím

Reggel, amikor belépünk a nyomdába, feltárul előttünk a titkok kapuja. Vajon milyen mérleg maradt nekünk? Lesz-e tébolyda cella, vagy erőltetett menet? Persze, hiába fohászkodunk a reményhez. Az éjszakások felett már elrepült az álmatlan éj, nekik már mindegy, hogyan gyűrűzik a víz körülöttük. A reggeli munkakezdés nagyon nehéz. Mindent visszakézből csinálunk, főleg a fiatalabb korosztály, mert a munka és szerelem az kettő. A nyugtalan ifjúság a nagy várakozások kora előtt áll és ha feltűnik a látóhatáron egy szép kislány, az már inkább vadászszerencse, mint a munkához való jó hozzáállás. Ha sok a munka, bizony mozogni kell, hogy haladjon a termelés. Nem könnyű mindig újat teremteni, amikor az ablakban a nap besüt, és folyik rólunk a verejték. Műszakváltáskor persze egészen más. Az ember úgy érzi, hogy megmenekült a forróságtól, körülötte megnőtt a csend. Előtérbe kerül a sport és testnevelés, ami meleg időben főleg az úszásból áll.

Van, aki szerint a délutános műszak jobb. Róza, a berakónő például szeret délután járni. Azt mondja: ilyenkor az ördög alszik, az egész élet más délután a nyomdában. Ő és a mesterember, akivel dolgozik, nagyon megértik egymást. Kimondhatatlan és furcsa ez a megértés, de egyben jó is. Vacsoraszünetig gyorsan telik az idő, de aztán egyre lassabban. A fekete sugarak egyre sűrűsödnek, szemünk világa összeszűkül a munkateremre, ahol második otthonában él az ember. Sokszor elgondoljuk, milyen jó lenne most egy séta Budapesten, valahol a Gellérthegyen. Ilyenkor Petőfi Sándor jut eszembe, akinek az élete egy farkaskaland, vagy mint egy viharos évszak, olyan volt. Ha az embernek nincs se csillaga, se holdja, akkor így illeszkedik be a társadalomba. Ha letelt a délutános műszak, a vendégfogadó még nyitva van, és jólesik egy kis frissítő.

Az éjszakai műszak a legrosszabb. Nem sok éjszakai történet van, mert ilyenkor az ember álmos. Komédiák helyett vacsoraszünetben inkább az elmélkedések kerülnek előtérbe. Nagyon jó, ha van egy kis éjszakai szél, mert az kiűzi az álmot a szemünkből. Természetesen, ez csak ősz és tél között érvényes, mert amikor a jeges hid felett szibéria uralkodik, szívesebben húzódik az éjszakás a radiátor mellé. Mi éjszakások néha együtt álmodunk a délelőttös műszakról. Ilyenkor keserű szájízzel vesszük észre, hogy álmaink otthon maradtak már megint. A szedőt álmosítja a próza. Azt mondja, hogy jobbak a gyógyító növények éjszaka, mert az jobban élénkíti az embert. Az már boldogságtöredék, ha valaki elrikkantja magát. Ilyenkor mindenki felkapja a fejét és várja, talán megismétlődik még egyszer az a hang. Mikor kivilágosodik, s Attila fiai felébrednek, az éjszakások ki-ki a párjával, vagy éppen magányosan hazatérnek aludni.

A három műszakról írt véleményt én egy ember szemlélete alapján próbáltam leírni. Nem akartam teljességre törekedni, azt sem akartam, hogy az egészből kavalkád legyen. Ötven olyan könyvcím rejlik a sorok között, melyeket a Kner Nyomda nyomott. A magyar népszokások egyik jellemzője a játék. Játsszon Ön is! Keresse ki és húzza alá az 50 címet! Könyvjutalmat nyerhet!

Beinschróth Károly

Fiatalok hangja

Céltudatos törődést várnak a fiatalok a művezetőktől

Napjainkban igen sok szó esik a vezetők és a beosztottak kapcsolatáról, ezen a témakörön belül a középszintű vezetőkkel kívánok foglalkozni a cikkemben.

A beosztottak és művezetők között kialakult híd a kölcsönös megbecsülésre épül. Tudják, hogy a kezük alatt dolgozó fiatal szakmunkásokkal szemben *kötelezettségeik vannak.* Meg kell ismertetni őket a szakmai fogásokkal, ellátni őket munkával, és naponta számon kérni a teljesítményt.

Aztán mi is még? *Neveljük őket,* de erre ebben a rohanó világban kevés az idő.

Hogy mennyire összefügg a szakmai ismeretek oktatása és az emberformálás, azt felesleges bizonyítani. A munka alakítja az embert, a munkalégkört viszont mindannyiunk magatartása határozza meg. Ez teremti meg az igazi nevelő tevékenység feltételeit. Az alakuló munkahelyi légkör és a kollektíva „kitermeli" a legmegfelelőbb vezetőket.

Nyomon követhető a brigád, vagy a művezető és a fiatalok kapcsolatának alakulásában az, hogy a korábbi időszakban milyen magatartásformák, szemléleti sajátosságok alakultak ki az adott munkahelyeken.

A meghatározó tényezők között fontossági sorrendben elsőnek *a személyes példamutatást kell említeni.* Ez nemcsak a vezetők privilégiuma. Tapasztalatból tudjuk mit jelent, ha valaki „vizet prédikál és bort iszik". Hatástalan a művezető nevelő szava, ha a fiatal látja, hogy az idősebb szaktársak munkaidőben „maszekolnak", s nem vigyáznak a nagy értékű gépekre, illetve szerszámokra, s ezért a művezető még „ejnye-ejnyét" sem mond.

Az üzemi demokrácia egyre szélesebb körű érvényesülése a fiatalok nevelésének másik alapvető feltétele, mert *javítja a munkahelyi „mikroklímát",* fejleszti a munkásöntudatot.

Az emberi tényezők között lényeges meghatározó szerepet tölt be *a szakma szeretete,* a közös tulajdon tiszteletének és védelmének tudata, a kezdeményezőkészség és még számos más olyan tulajdonság, amely meghatározó erővel bír. Mindezekkel naponta kell törődnie a művezetőknek.

Sok helyen még éles határvonalat húznak a kötelességszerű gazdasági és politikai munka, és az ifjúságnevelő tevékenység közé. Elválasztják egymástól az elválaszthatatlant! A jellemző mégis az, hogy a középvezetők *érzik, munkájuk az oktatással, neveléssel válik teljessé.* A szándék azonban kevés. A neveléshez szerzett, tanult pedagógiai, pszichológiai ismeretek szükségesek. Ma már egyre kevesebb a született vezető. A jól képzett, tájékozott fiatalok egyéniségének jó irányú befolyásolására napjainkban nem elég a parancsoló szó, a logikátlan utasítás. A vezetői tevékenység kibontakoztatására számos párt- és kormányhatározat, helyi intézkedés született. A továbbképző foglalkozásokon kötelező a részvétel, amelyen megismerkednek a legfrissebb párthatározatokkal, termelőegységük gazdaságfeladataival, s ízelítőt kapnak pszichológiából és vezetési etikából.

A módszerek azonban önmagukban mit sem érnek. A korszerű nevelési eszközök hasznosítása, politikai állásfoglalás érvényesítése csak úgy lehetséges, ha rendszeres kontaktus alakul ki a párt- és KISZ, szakszervezeti vezetők és művezetők között. Az üzemekben dolgozó fiatalok szakmai és politikai nevelése, világnézetük alakítása elképzelhetetlen a vállalati KISZ-vezetőségek segítsége nélkül. Szükség van arra, hogy a titkárok — az Ifjúsági Törvény adta lehetőségekkel élve — az eddigieknél *felkészültebben vegyenek részt az üzemi négyszögek munkájában.*

Jogaik tudatában ne csak követeljenek, hanem lehetőségeik birtokában igyekezzenek megismertetni a középvezetőkkel a fiatalok életfelfogását, igényeiket, a megszokottól esetleg eltérő véleményüket. A nézeteltérések, a látszaton alapuló előítéletek feloldásához, elosztásához sokszor néhány magyarázó szó is elégséges. Csak el kell mondani, hogy az a hosszú hajú fiú kiváló dolgozó, vagy a rongyos farmerben járó gyerek már a főiskola utolsó éves hallgatója.

Minden „testközelben" dolgozó munkahelyi művezető potenciális szövetségesünk, aki véleményével, magatartásával hatást gyakorol ránk, és a KISZ-en kívüli fiatalokra is. Nevelő munkájának egyik következménye lehet, hogy a hanyagnak, közömbösnek ítélt fiatal munkások megtalálják helyüket a társadalomban és az ifjúsági mozgalomban is. Úgy érzem, hogy a felvetett gondolatok sokrétűsége bizonyítja, hogy a KISZ-munka számos területén lehet és kell keresni a tömegbefolyásuk növelésének lehetőségeit a munkásfiatalok körében.

Dobsa Imre

Húszezer forint beiskolázási segélyre

A tanév megkezdése előtt először fizetett a Kner Nyomda békéscsabai és gyomai dolgozóinak beiskolázási segélyt. Az iskolás korú gyermekek számától függően három-, hat-, kilenc-, illetve 1200 Ft-ot vehetett fel összesen harminckét szülő augusztus 27-én kis ünnepség keretében, amelyet a kultúrteremben rendeztek. Az ünnepségen részt vett *Huszár* Mihály vállalati igazgató, aki elmondta, hogy a vállalat szakszervezeti tanácsa és a vállalat vezetősége 1974. április 20-án úgy módosította a kollektív szerződést, hogy az egyedülálló, illetve a három, vagy annál több gyermeket eltartó alacsony keresetű szülőket a részesedési alap terhére iskolába járó gyermekük után beiskolázási segélyben részesíti, most első alkalommal és folyamatosan az elkövetkező években.

A vállalat szívesen adta a szülők anyagi gondjainak könnyítésére a megszavazott összeget, és a dolgozók örömmel fogadták a gondoskodást.

Az ofszetüzem jelenlegi helyzete

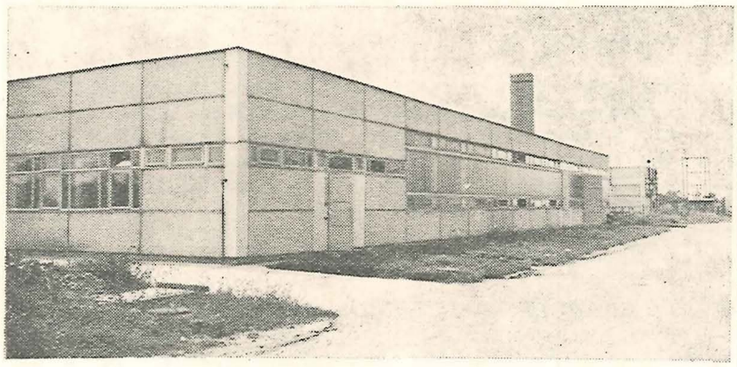

Néhány évvel ezelőtt a három legnagyobb magyar nyomda — az Athenaeum, Kner és Zrínyi — első nyomdaipari összefogása egy közös üzem megvalósítására a feladattal megbízott Kner Nyomdát egészen új probléma megoldására késztette, egy perspektivikus igényt is kielégítő ofszetlemez-készítő üzem elindításával. Az új üzem a harmadik életévébe lépve működik, termelési volumene évről évre dinamikusan növekszik, kezdi elfoglalni önálló helyét, jelentőségét.

A fentiek alapján sokakban joggal felmerül a kérdés, vajon az új üzem felkészültsége, termelése, jövedelmezősége megfelel-e a várakozásnak, érdemes volt-e népgazdasági szempontból nézve beruházni, érdemes volt-e a Kner Nyomdának az összefogás terheit magára vállalni, befektetni, s van-e hosszú távon jövője az üzemnek?

Két évvel ezelőtt ezekre a kérdésekre még nem lehetett volna megnyugtatóan konkrét választ adni, azóta azonban az élet által igazolt tények alapján határozott *igent mondhatunk*. A népgazdaságban jelentkező integrációs folyamatok a nyomdaiparban is érvényesülnek, mert a hajdani manuális üzemenkénti részfolyamatok egy részét célszerű önálló specializált üzemekre koncentrálni, így az ofszetlemez készítés mellett működik egy fénysedő központ is, s ma már reprodukciós centrum létrehozásán fáradoznak, sőt kötészeti üzem létrehozását is tervezik, mert ezek által megvalósított koncentráció serkentőleg hat az egész nyomdaipar fejlődésére.

Az általunk gyártott trimetál lemez mennyiségében elegendőnek bizonyult, de alá kell húzni, hogy *csak jelenleg!* Az elkövetkező időben a lemezigény lényegesen gyorsabban nő, mint általában a nyomdatermék iránti kereslet, bár az utóbbi növekedése is felgyorsult.

A nyomóforma-készítés hazai automatizálásának kezdeti lépései már megtörténtek, amelyek serkentő hatása a lemezgyártásra is kérlelhetetlenül kihat. Igen sürgető az előérzékenyített trimetál lemez gyártásának megvalósítása üzemünkben.

Sürgetően merül fel a választékbővítés problematikája is, mert a nagy példányszámra alkalmas trimetál mellett a közép- és kis példányszámú termékekhez szükséges lemezigények és a hazai kielégítési lehetőségek között egyre nagyobb űr keletkezik.

Ilyen körülmények között úgy vélem, nem kell különösebben magyarázni, hogy szükség volt az üzem létrehozására és van-e perspektívája. De a perspektíva lehetőségével élni kell!

Azt, hogy a lehetőségeket milyen mértékben tudjuk kihasználni, sokban tőlünk is függ. Az V. ötéves tervben ennek megfelelően a gépi kapacitás növelése mellett nemcsak volumennövelést, hanem választékbővítést és termékkorszerűsítést is előirányoztunk.

Az Ofszet Lemezüzem dolgozói eddigi feladataikat teljesítve munkájuk révén már bizonyos elismerést országosan is elértek, feladataik azonban a jelenlegi szinten nem állhatnak meg.

E szép feladat kitűzése és elérése olyan kollektívában lehetséges, amely erre megérett, és képes a célt magáévá tenni. Úgy vélem, hogy az eltelt időben nemcsak a termelés volumene növekedett, minősége javult, hanem a kollektíva összeforrottsága, tapasztalata, szakmaszeretete, alkotóképessége is, amelyre újabb fejlődési lépcső építhető. Ezzel az üzem dolgozói még nagyobb elismerést vívhatnak ki maguknak, olyan mintaüzem válhat üzemünkből, amelyre csak büszkék lehetünk.

Kovács Gyula II.

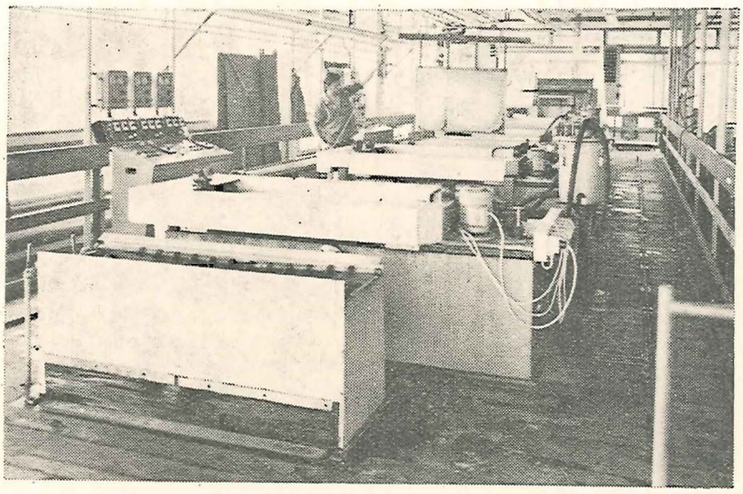

Nagy gondot fordítunk a nők gondjainak megoldására

Dolgozóinknak csaknem fele nő. Üzemen belüli és kívüli gondjaik megoldásához segítséget kell nyújtanunk. Ebben a szellemben zajlott le a vállalati nőbizottság szeptember 11-i értekezlete.

Such Mihályné elnök elmondta a gondokat és az eredményeket. Kifogásolta, hogy aki később megy ebédelni, csak drága ételt kap, az ebédlő tisztasága sem megfelelő. Szorgalmazta, hogy a Vörös-kereszt előadásait tovább kell folytatni. Az ősszel csak két anya fordult a nőbizottsághoz, hogy gyermekét nem sikerült napközibe elhelyezni. A nőbizottság megoldotta gondjukat. Köszönetet mondott a vállalatvezetőségnek, hogy *folyamatosan emeli a nyugdíj előtt álló nők bérét.* A nők szakmai és politikai fejlődése jól halad. 11 nő jelentkezett általános iskolai továbbtanulásra. Ez jó, de 15 jelentkező kell ahhoz, hogy a továbbtanulás az üzemen belül történhessen. Középiskolába öten járnak. A gondok között elmondotta, hogy *meg kell oldani a terhes és csökkent munkaképességű nők foglalkoztatását,* ugyanis a kifejtés nehéz munkát jelent számukra.

Sándor István szb-titkár javasolta, hogy *októberben tartsák meg a nők fórumát,* ahol a vállalat vezetősége közvetlenül tudomást szerez a gondokról, kívánságokról. Tárgyalásokat kezdeményezünk a „Tükör" étterem vezetőségével az esti étkeztetés lebonyolítása érdekében. Megemlítette, hogy októberben véradó nap lesz.

Egészségünk védelméért

Jó néhány éve működik orvosi rendelő üzemünkben a betegségek megelőzése és kezelése érdekében. A harmadik rekonstrukció során korszerű, jól felszerelt fogorvosi és orvosi rendelő épült. Nagyon jó dolog ez, mert egészségünknek állandó és éber őre van. A fogorvosi rendelést kiterjesztettük a dolgozók családtagjaira is.

Idők során kiderült, hogy az orvosi rendelő, telefonközpont és a klub szellőzése nem megfelelő. Ezért az orvosi rendelőkben, a telefonközpontban és a klubhelyiségben berendezések beépítésével biztosítjuk a légcserét. Terv szerint a munkálatok ez év végére befejeződnek.

Gondolatok erről-arról...

Aki a kánikula idején — amikor ez a cikk íródott — könnyű kis limonádéra számít e sorokat olvasva, sürgősen tegye le, mert a koktél erős szeszek keveréke. És ami még fontosabb, sohasem langyos!

Az egyéni kulturáltságtól független jó szokás, hogy egyéni, családi emlékeket fénykép, levél formájában megőrzi az ember. Ezért furcsállom, hogy az olyan nagy közösség, mint a békéscsabai üzemünk helytörténeti emlékeit a „kutya" sem tartja számon. Feledésbe merülnek a régi idők termelési, személyi adatai, régi épületek, termelési eszközök képei, az ünnepek és a hétköznapok pihenői és harcai. Sem a gazdasági, sem a társadalmi vezetés nem gondol ilyesmire, még a gyomai Kner Múzeum megteremtése óta sem. Nagyon helytelen!

*

Nemrég volt az első félévi brigádkiértékelés. Ennek kapcsán az embereknek igen sok minden eszükbe jut. E gondolatokból álljon itt egynéhány: mi nem jó még a mi brigádunkban? — hogyan lehetne ezeken segíteni?

Elgondolkoztató, nagy igényesség-e az, ha az ember felteszi a kérdést: valóban szocialista-e a szocialista címet elért néhány brigádunk? A vállalt feladatok pontok szerinti kiértékelésével már szocialistává válik egy kis közösség, ha ezt hosszabb időn át eléri, de a szellemük még nem szocialista? A brigádok tagjainak tehetségétől függően változhat-e a mérce a szocialista cím elérését illetően? Nagyon megfontolandó lenne a vállalások értékének, nívójának fokozottabb figyelembevétele, a sablonvállalások sablonpontozásának megszüntetése, és valóban csak az olyan vállalás értékelése, amely a kötelező munkán túl valami pluszt ad és jelent. Nagyon üdvös lenne az értékelő bizottságnak jobban hatni a brigádokra, vállalásaikra, ösztönözni őket olyan tevékenységre, amelyben különösen gyenge a mi brigádmozgalmunk: kulturális és közösségi élet. Szeretnénk azt is elérni, hogy minél kevésbé legyen szubjektív, a nem pontozott vállalások, a túlteljesítések év végi értékelése. Azután még valami: nem értek egyet azzal a véleménynyel, amely kizárta azt a lehetőséget, hogy brigádon belül ne egyenlően osszák fel a kapott brigádpénzt. Igenis élni kellene ezzel a nevelési eszközzel is!

*

Azt szokták mondani, sok az értekezlet. Nekem az a véleményem, hogy nem az értekezlet sok, hanem a rossz értekezletből van több a kelleténél. Egyes vezetők nem tudják, hogyan kell egy jó értekezletet megtartani, de honnan is tudnák, hiszen senki sem hívja fel rá a figyelmet. Ilyesmivel sehol, senki sem foglalkozik, így hát az sem szokatlan, hogy egyes közép- és felső vezetők nem tudnak nívósan, helyesen beszélni sem. Szuggesztíven meg különösen nem! Egy-egy termelési tanácskozáson például olyan sótlan-paprikátlan beszámoló hangzik el, hogy attól még egy egészségesnek is elmenne a kedve az élettől.

*

Érdekes közgazdászfeladat rajzolódott ki gondolatainkban: lehet-e mérni a műszaki, adminisztrációs munkát? Ha egy ilyen alkalmazotti pontrendszer állna rendelkezésre (mert lehetne!), lényegesen egyszerűbb lenne például a vállalaton belüli bérarányokról beszélni, bérpolitikát alkalmazni a nyomdában.

E kis tallózásnak nem volt célja sem a hibák dicsérete, sem részletes feltárása. A nagyító és a reflektorfény (jelen esetben az üzemi lap hasábjai) eszközként szolgálnak, és az üzemi demokrácia elvei alapján elvárható a reagálás.

Malatyinszki József

Folyamatosan növekszik a mélynyomógép teljesítménye

Ösztönző erő a kongresszusi felajánlás

Mint ismeretes, üzemünk tonnatermelésének több mint 40%-át mélynyomógépünk produkálja. Az elmúlt évek leterhelési és anyagellátási gondjai után ez évben sikerült a folyamatos munkát biztosítani. Ez a tény, és nem utolsósorban a szakemberek begyakorlottsága, a technológia csiszolódása, eredményesebbé tette a gép munkáját. 1974 I. félévében — az előző „soványabb" eredmények után — a mélynyomógép árbevételarányos nyereség 2,7%-kal magasabb a teljes dobozgyártás átlagos nyereségénél. 1973. évhez viszonyítva az egy órára eső stancaütés mintegy 10%-kal nőtt, a felhasznált hozzálék mennyisége 0,5%-kal kevesebb, *egy beigazítás ideje csaknem felére csökkent* az I. félév végére. A veszteségidő növekedése károsan befolyásolta az esetlegesen elérhető még szebb eredményt. Ezen a téren akad még tennivalónk. Problémát jelent a nem mindig megfelelő minőségű karton és nyomóhenger, bár az előbbinél lehetőségeink meglehetősen korlátozottak. Biztosak vagyunk abban, hogy a jövőben egyre kevesebb tényező hátráltatja e fontos gép munkáját, *teljesítjük kongresszusi felajánlásunkat.*

NÖVEKSZIK A TÖRZSGÁRDATAGOK SZÁMA

Üzemünk dolgozóinak egynegyede törzsgárdatag

Az egykor 49 fővel dolgozó üzemből korszerű középüzem lett, melyben ma — a gyomai üzemmel együtt — 1000 fő dolgozik. A rohamos fejlődés magával hozta a létszám növekedését, megifjodását. Fiatal vezetőink az üzemből kerültek főiskolára, egyetemre, és ide tértek vissza. 17 fő rendelkezik egyetemi, illetve főiskolai végzettséggel.

A megnövekedett és megifjodott üzemben évről évre nő a törzsgárdatagok száma. 1972-ben 153, 1973-ban 182, 1974-ben 272 törzsgárdatagunk volt, illetve van.

Ez magától értetődik. Jó dolog korszerű üzemben, magasan képzett vezetők szakszerű irányítása mellett dolgozni.

A magyar karton felhasználásának eddigi eredményei

Több évi szünet után az elmúlt év utolsó hónapjában érkezett be vállalatunkhoz a nagy érdeklődéssel várt hazai kigyártású karton, melynek kipróbálására a szállító cég szakembereinek jelenlétében került sor. Megelégedéssel vettük, hogy a mintaszállítmány minősége jól feldolgozható volt.

Természetesen a néhány tonna minta felhasználása messzemenő következtetések levonására nem volt elegendő, de arra megfelelőnek bizonyult, hogy nagyobb mennyiségre adjunk fel megrendelést. Az első félév során mintegy 2200 tonna hazai kartont használtunk fel. A felhasználás során voltak problémáink, melyeket sikerült elhárítanunk. A felmerült minőségi problémákról rendszeresen tájékoztattuk a szállító vállalatot. Reklamációink jogosságaként az első félév végén 250000 Ft visszatérítést kaptunk. A leszállított kartonok minősége *fokozatosan javult.* Érezhetők azok az erőfeszítések, melyeket a minőség javulása érdekében — közösen a szállítóval — tettünk. A hazai karton még nem éri el az import kartonok minőségét, de az árakban megnyilvánuló különbség — a hazai karton javára — véleményünk kialakításában, a felhasználás szorgalmazásában döntő befolyással volt.

Vállalatunk megrendelői részéről is felmerültek minőségi kifogások a hazai kartonból készült termékekkel kapcsolatban. Legjellemzőbb kifogásolás a törés volt. A biegelés mentén jelentkező töréseket kifogásolta legtöbb megrendelőnk. Megvan a remény arra, hogy a hazai kartonból készülő dobozok gyártása és felhasználása során megnyilvánult problémák *megszűnjenek,* ennek jelei mutatkoznak, kifogástalan minőségű termékek hagyják el vállalatunkat.

Megyik András

Az üzem- és munkaszervezés tapasztalatai

Egy év alatt 424000 ív megtakarításáért 20000 forint prémium

A szervezés jelentőségét sokan és sokféle módon próbálták az elmúlt időszak alatt megmagyarázni. Az MSZMP Központi Bizottságának 1971. december 1-én ez ügyben hozott határozatának végrehajtása során olyan eredményeket értünk el, amelyek mutatják, hogy *a szervezés élő valósággá vált,* dolgozók és vezetők mindennapi tevékenységévé emelkedett.

Az említett határozat alapján üzemünkben is elvégeztük a helyzetfelmérő vizsgálatot, amikor is számtalan megoldatlan kisebb és nagyobb probléma került felszínre.

A felmérés tapasztalatait rendszerezve és rangsorolva a vállalati szervezésfejlesztési tervben fogalmaztuk meg.

A pártszervezet gazdaságsegítő tevékenységének egyik igen fontos feladata a határozat végrehajtásának segítése, ellenőrzése. 1974. évi akcióprogramunkban a következőket fogadtuk el:

„Gazdaságpolitikai feladataink között fő hangsúly a KB üzemi és munkaszervezési határozatának maradéktalan végrehajtása kell, hogy legyen. E tevékenységünk során nem csupán a vállalati szervezésfejlesztési terv feladatait kell végrehajtani, hanem olyan szemléletet kell kialakítanunk, mely újabb és újabb intézkedéseket követel."

Nos, ezek után, hogyan is állunk a szervezéssel? Elég gyakran hallani olyan kifakadásokat — ha valami zavar támad a termelés folyamatában — rossz a szervezés!

Igaz ez? Nem! Nemleges a válaszom, mert most már a fontossági sorrend szerint minden lényeges pont szabályozott. Hát akkor hol a baj? A szabályozott folyamatok nem mennek úgy, ahogy terveztük. Annak elsősorban az az oka, hogy a folyamatban részt vevő személyek, vagy néha csak egy-két személy nem tartja be az utasítást, mulaszt, hibát vét és már felborult az egyensúly. Továbbá gond, hogy egyes feladatok időközben átalakulnak, megszűnnek, más feladatok keletkeznek, és az újbóli összhang megteremtése nem mindig sikerül.

Anyagtakarékosság érdekében két jelentős intézkedést foganatosítottunk: egyik az anyagtakarékosságra ösztönző prémiumrendszer, a másik a hozzálékmorma átalakítása. A helyes arányok megteremtésének nagy segítség volt a papírmegtakarítási prémium alkalmazása, amely arra ösztönözte a gépen dolgozókat, minél több selejtmentes nyomtatványt állítsanak elő a leutalt papírból. Az elmúlt egy év alatt ilyen téren 424 000 B1-es ívet mentettek meg, amiért *közel 20 000 forint prémiumot kaptak.*

A következő nagy témakör a minőségbiztosítás volt, amellyel kapcsolatban számtalan intézkedést vezettünk be. A fő gondot jelentő jó papír biztosítása érdekében a raktározási rendet szabályoztuk, a papírokat klimatizáljuk. Az esetleges gyári hibák esetén éltünk a reklamáció lehetőségével, amelynek során hazai és külföldi szállítóinktól jelentős kártérítést kaptunk, de egyben a későbbi szállítmányoknál a hibákat kizártuk. Az anyagvizsgáló labor minden szállítmányból mintát vesz, értékeli és eljuttatja hozzánk. A tűrést átlépő papírok felhasználására előre felkészülünk. Bármiféle új anyagot, festéket, papírt, fóliát stb. csak azután rendelünk meg nagyobb tételben, ha azt az előzetes próba során jónak tartottuk. Ezek az előfeltételek megteremtették a lehetőséget, hogy a gyártás során a *minőség javulhasson.* Jelenleg a termelés három pontján folyik szervezett körülmények között minőségellenőrzés. A gyártásközbeni ellenőrzés érdekében a szemleíves módszert hosszabb ideje bevezettük, de csak a legutóbbi időben sikerült azt folyamatossá tenni. A módszer szerint a gépmester szemleívet köteles kivenni az előírt gyakorisággal a folyamatos nyomás során. Ugyanakkor a művezető is hasonló ellenőrzéseket végez, így az esetleg hibás nyomás megelőzhető. Így elértük, hogy a nyomás állandó ellenőrzés mellett történik, megjavult a művezetők minőségellenőrző és értékelő munkája is, mert műszakonként, gépenként értékelik a végzett munkát.

Következő minőségellenőrző pont a beadás, amely megtartva régi rendeltetését, az új körülményekhez kialakított módszer szerint végzi a nyomtatványok leválogatását, mennyiségi átadását.

Harmadik ellenőrző pont a végellenőrzés. Egy személlyel kísérleti jelleggel működik, de rövid egyéves működés alatt részletes információt kaptunk arról, milyen minőségben hagyja el üzemünket a késztermék.

A minősítés nyomásra, beadásra és vágásra vonatkozik. A minőséggel kapcsolatos erőfeszítéseink meghozták az eredményt, de ugyanakkor tisztán látjuk: a termelés melyik pontja gyenge, tudjuk, ki mennyire igényes a munkájára.

1972. végén végzett felmérés feltárta, hogy az elővágót helyesebb lenne a funkcionális gépteremhez csatolni. Az átvétel óta eltelt időszak alatt *pozitív változások sorozata következett be.* Az akkori kisebb termeléshez szükséges papír elővágását négy elővágó végezte. Az átvétel után rövidesen kiderült, hogy hárman is el tudják látni ezt a munkát, ha az elővágás sorrendjét a diszpécser tartja kézben.

A teljesítményszint módosításával, és egyes papírfajták elővágás nélküli nyomása révén további egy fővel csökkentettük a létszámot. A nyomógépek üzembiztonsága létfontosságú követelmény. Planeta gépeink sűrűn meghibásodnak, Atena gépek pedig az erős elhasználódás miatt fokozott felügyeletet igényelnek. Elértük, hogy mindkét műszakban van teremlakatos, aki elvégzi a kisebb-nagyobb javításokat. A teremlakatosi szolgálat bevezetése óta *csökkent a gépjavításokra fordított idő,* gyakorlatilag megszűntek a drasztikus géptörések. Planeta gépeink gyorsabb megjavítása érdekében igénybe vettük a gyári szervizhálózat szakembereit is, de a mi szakembereink is részt vettek a nyomdagépgyár továbbképzésein. Így elérjük előbb-utóbb, hogy a fiatalabb szerelőgárda is jól képzett szakemberré válik.

Az üzembiztonság szempontjából igen jelentősnek tartom az év elejével bevezetett TMK-tervet. Következetes végrehajtása révén ugyanis biztosítható a gépek rendszeres felülvizsgálata, a TMK ideje tervezhető.

Ezek a törekvések mind azt eredménye-

Az 1974. évi bérgazdálkodásról

Minden dolgozó számára az egyik legizgalmasabb kérdés a bérgazdálkodás. Tudjuk, hogy 1973. évben 11,8%-kal nőtt a bérszínvonalunk, amelyből 6,4% saját erőből valósult meg.

Mi várható 1974-ben? Az 1974. évi tervezett nyereség elérése esetén 4,5% bérfejlesztést lehet megvalósítani. Ennek alapján első alkalommal március 1-től emeltük a béreket. Az I. félév végén az elért nyereség nagysága azt mutatta, hogy éves szinten is *több nyereséget érünk el a tervezettnél,* ami június 1-től *további béremelést tett lehetővé.* A két alkalommal megvalósított béremelés azt jelenti, hogy 1974-ben 5,5%-kal nő a bérszínvonalunk. A bérfejlesztést részben alapbér, részben pedig mozgóbér formájában valósítottuk meg.

Az alapbérek felosztásánál alkalmazott elvek ismertek, ennek részletezésére nem térünk ki.

A mozgóbér két főcélt szolgál.

A mozgóbér egy részével a gazdasági vezetők rendelkeznek, mellyel elsősorban a minőség növelésére kívánunk ösztönözni, másik részét pedig a szocialista brigádok termelési eredményeinek premizálására fordítjuk. A bérszínvonal mellett az év végi nyereségrészesedés is befolyásolja a személyi jövedelmet. Bár a nyereségrészesedés kifizetésének napja még messze van, azonban megjegyezzük, hogy a bérfejlesztéssel kapcsolatos számítások alapján arra törekedtünk, hogy olyan mértékű béremelést valósítsunk meg, amely mellett az 1973. évihez hasonló nagyságrendű nyereségrészesedés legyen kifizethető.

Kocsor Ferenc

Hallei vendégek Békéscsabán

Hasznos tapasztalatcsere

Az NDK-beli *Gravo Druck* és nyomdánk között több éves jó kapcsolat alapján rendszeresen sor kerül szakemberek cserelátogatására. 1974. július 8—13 között *Menzel* és *Fischer* kollégák tartózkodtak Békéscsabán.

Balog Miklós műszaki igazgató fogadta a kollégákat, tájékoztatta őket az üzem termeléséről, bemutatta a termelés vezetőit. A tapasztalatcsere sikere érdekében részletes munkatervet állítottunk össze, amelynek során vendégeink megismerhették üzemünket. Menzel kollégát a dobozstancolás érdekelte, valamint a dobozgyártás további műveletei. A stancolás technológiája közel azonos, de náluk több a szabványos doboz, ezért a fábaépített stancaformát esetenként állítják össze. Fischer kolléga MEO vezetőjeként végzi munkáját, ezért arra volt kíváncsi, *milyen módszerekkel biztosítjuk a termékeink minőségét.* A Gravo Druck-módszer statisztikai minőségbiztosításon alapul, gyakorlatilag az egész címketermelésüket leválogatják, amit meghatározott gyakorisággal leellenőriznek. A mi módszerünk nem ilyen fejlett, ennek ellenére a minőségellenőrzési szisztémánkat *jónak tartotta.* Számukra követendőnek ítélte a gyártásközbeni ellenőrzést, a beadást és a végellenőrzést.

A minőségbiztosítás problémakörén túl érdeklődött egyéb üzemi, technológiai problémák iránt is, amire természetesen választ kapott. Különösen felfigyelt a termelékeny brigádvágás, — szalagozás módszereire, és rögtön kiszámította, ha áttérnek, ennek a módszernek az alkalmazásával 20—25%-kal növelni tudnák vágási kapacitásukat.

A cserelátogatás mindkét fél számára gyümölcsöző volt, mert túl az emberi kapcsolatok létrejöttén, megmutatta a másik fél véleménye alapján cselekedeteink létjogosultságát, vagy éppen hibáit. Az utolsó napon szívélyes hangulatú vacsorán búcsúztunk kedves vendégeinktől, akik elmondták, nagyon jól érezték magukat. Külön elismeréssel szóltak üzemünkről, amely még az ő viszonyaik között is korszerű, jól szervezett üzemnek számítana. Mivel első ízben jöttek Magyarországra, külön élményként hatott számukra a magyar táj szépsége, az ízek sokasága.

Horváth Géza

zik, hogy csökkenthető a veszteségidő. A növekvő feladatok ellátásához további munkára van szükség. Végre kell hajtani azokat a feladatokat, amelyeket különböző okok miatt nem sikerült lezárni, az újólag felmerülteket pedig alapos mérlegelés után be kell sorolni.

Soron következő feladataink közül rangsorolás igénye nélkül a következőket emelem ki:

— Folytatni kell a teljesítményszintek korszerűsítését, meg kell vizsgálni az ösztönzőbb bérezés módszereit, bevezetésének lehetőségeit.
— A tartalékalkatrész utánpótlás idejét csökkenteni kell (nagyon nehéz feladat!).
— A műhelyszerű gazdálkodás tárgyi és személyi feltételeinek létrehozása után be kell vezetni azt.
— A programozási módszereinket finomítani kell, biztosítani kell, hogy a nyomásra leadott munkákhoz minden anyag rendelkezésre álljon.
— Szakmunkások részére továbbképző tanfolyamot kell szervezni, hogy általános szakmai kultúrájuk növekedjen, ismerjék meg az időközben megtörtént fejlődést.
— A lemezpótlás idejét lényegesen rövidíteni kell.
— A minőségbiztosítás kérdését komplexen meg kell vizsgálni, egy kézbe össze kell fogni a különböző törekvéseket, a legjobb módszereket pedig az egész üzemre alkalmazni kell.

A teljesség igénye nélkül így értékelem a címkegyártást érintő üzem- és munkaszervezés helyzetét. A gyorsabb előrehaladás mindnyájunk érdeke.

Horváth Géza

A brigádverseny első féléves eredményei

Dolgozóink lelkesen teljesítik a kongresszusi munkaverseny felajánlásait

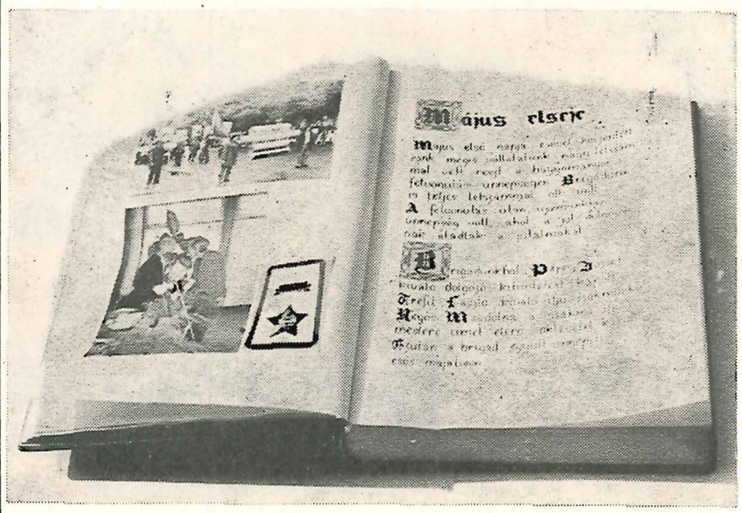

A legszebb brigádnapló az addirozóké

A brigádverseny első féléves eredményei Dolgozóink lelkesen teljesítik a kongresszusi munkaverseny felajánlásait

A szocialista munkaversenybe nevezett 39 brigádból félévi munkája alapján 38 brigádot értékeltünk. A 38 brigádban 362 ember dolgozik, ez a vállalati létszám 36%-a. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy *minden harmadik dolgozónk brigádtag.*

Külön öröm, hogy 24 brigádban 225 ember dolgozott úgy, hogy az értékelő bizottság javaslata alapján *közel 100 000 Ft jutalom lett közöttük kiosztva.*

Az ország készül a Párt XI. Kongresszusára.

A dolgozók százezrei tesznek munkafelajánlásokat a Kongresszus tiszteletére, és a IV. ötéves terv sikeres végrehajtására. *A brigádok közötti munkaverseny az egyik alapja és biztosítéka, hogy a Kner Nyomda is teljesítse felajánlását,* és december elején jelenthessük a pártnak, az országnak, hogy éves tervünket befejeztük. Dolgozóink értik a munkaverseny jelentőségét és eddigi eredményes munkájuk is azt bizonyítja, hogy a vállalás teljesítése sikeres lesz.

Az első félévi birgáderedmények:

100 pontot elért brigádok:

Addirozó brigád, brigádvezető: Papp József, *Ady Endre brigád,* brigádvezető: Fodor Ferenc, *Áchim L. András brigád,* brigádvezető: Bertók László, *Április 4 brigád,* brigádvezető: Csulik János, *Gutenberg brigád,* brigádvezető: Malatyinszki Józsefné, *Korvin Ottó brigád,* brigádvezető: Felczán György, *Kner Imre brigád,* brigádvezető: Krattinger József, *Kner Izidor brigád,* brigádvezető: Nagy Istvánné, *Kulich Gyula brigád,* brigádvezető: Kőhalmi János, *Március 8 brigád,* brigádvezető: Guliga János, *November 7 brigád,* brigádvezető: Mórocz Istvánné, *Radnóti Miklós brigád,* brigádvezető: Krucsó Lászlóné, *TMK I. brigád,* brigádvezető: Jacskó Mihály.

90—100 pont közötti brigádok:

Indira Gandhi brigád, brigádvezető: Villám István, *József Attila brigád,* brigádvezető: Knyihár Mátyás, *Petőfi Sándor brigád,* brigádvezető: Diós Béla, *TMK II. brigád,* brigádvezető: Sztankó Károly, *Augusztus 20 brigád,* brigádvezető: Anti János, *Hámán Kató brigád,* brigádvezető: Lauriny ecz Mária, *Május 1 brigád,* brigádvezető: Meszjár Lászlóné, *Planeta II. brigád,* brigádvezető: Csiernyik János, *Március 15 brigád,* brigádvezető: Beinschróth Károly, *Mélynyomó IV. brigád,* brigádvezető: Gőcze Péter, *Münnich Ferenc brigád,* brigádvezető: Szaszák Mátyásné.

90 pont alatti brigádok:

Táncsics Mihály brigád, brigádvezető: Kiss Sándor, *Kékes brigád,* brigádvezető: Kékesi Antal, *Lenin brigád,* brigádvezető: Balogh József, *Salvador Allende brigád,* brigádvezető: Wagner Gábor, *Planeta 5 brigád,* brigádvezető: Turák János, *Elektron brigád,* brigádvezető: Unyatinszki Pál, *Munkácsy Mihály brigád,* brigádvezető: Selmeczy Mihály, *Romulus brigád,* brigádvezető: Diós Béláné, *Körös brigád,* vezető: Krekács Pál, *Tevan brigád,* brigádvezető: Szabó János I., *Bánki Donát brigád,* brigádvezető: Valyuch János, *Klics Károly brigád,* brigádvezető: Végh István, *Heltai Gáspár brigád,* brigádvezető: Kiszely Ilona, *Trimetál brigád,* brigádvezető: Ancsin János.

Szakszervezeti élet

Január 1-től tagkönyvcsere

Szeptember 12-én a békéscsabai üzem szakszervezeti bizalmijai értekezletet tartottak.

Foglalkoztak a szocialista brigádmozgalom eredményeivel. Kérik a szocialista brigádokat, vegyenek részt a szanazugi hétvégi ház területén létesítendő ártézi kút vezetékének árokásási munkáiban.

Sándor István szb-titkár bejelentette, hogy a SZOT rendelkezésére *január 1-től minden szervezett dolgozóra vonatkozó tagkönyvcsere lesz.*

Az ügyvitel gépesítéséről

Gyebnár Pálné bérelszámoló korszerű elektromos számítógéppel dolgozik

„Az adminisztratív munka hatékonyabbá tétele érdekében a vállalatoknak nagyobb figyelmet kell fordítani az adminisztratív munka technikai felszereltségének fokozására a korszerű irodafelszerelések, különböző számlázó-, könyvelő-, számológépek stb. beszerzésére." [A Minisztertanács 1026/1974. (V. 26.) sz. határozatából.]

Az utóbbi időben gyakori vitatéma az alkalmazotti létszám alakulása, hiszen eléggé általános tendencia, hogy az alkalmazotti létszám gyorsabban nő a munkáslétszámnál. Bár vállalatunknál nem rossz az arány — a Kner Nyomdában 17,8%, nyomdaipari átlag 18,7% (1973. évi adatok) — mégis érdemes foglalkozni azzal, *hogyan lehet az alkalmazotti létszám növekedését mérsékelni.* Közismert tény, hogy az alkalmazottak egy részének az adatgyűjtés, illetve adatfeldolgozás tölti ki munkaidejének jelentős részét. Ugyanakkor az adatfeldolgozás még jelenleg is döntően manuális munkán alapszik, azaz az adminisztratív munka korszerűsítése bizonyos mértékben elmaradt modern termelőeszközeinktől. Bár a manuális munkát nem lehet teljes egészében kiküszöbölni, azonban nagymértékben segítik és megkönnyítik az adminisztratív dolgozók munkáját a különböző számoló- és könyvelőgépek.

Tekintsük át röviden, miben léptünk előre az elmúlt években ezen a területen, és mi várható a következő ötéves tervben. 1969-ben 21 db számológépünk volt, jelenleg 60 db. Az új gépek nagy részét az utóbbi két évben vásároltuk. A számok már önmagukban is kifejezik az előrelépést, azonban legalább ilyen jelentősége van a minőségi fejlődésnek. Még 1971-ben is a gépek nagy része mechanikus működésű, kétműveletes volt, az azóta beszerzett gépek elektronikus működésűek — zajtalanok — és négyműveletesek. A számológépek mellett öt könyvelőgépünk van, amelyen a számvitel, a bérelszámolás és az utókalkuláció végez adatfeldolgozást. Meg kell azonban jegyezni, hogy bár ezek a gépek megkönnyítik a munkát, mégsem jelentenek teljes megoldást, mivel csak az utolsó munkafázisban használhatók, az elsődleges bizonylatkiállítást, rendszerezést továbbra is manuálisan kell végezni. Ez tehát a jelenlegi helyzet, amely ugyan lényegesen jobb, mint néhány évvel ezelőtt, azonban a fejlődésben itt sem szabad megállni. Kétségtelen, hogy a legkorszerűbb megoldás egy számítógép beszerzése lenne, de rendkívüli magas ára és üzemelési költsége miatt erre a következő ötéves tervben sem gondolhatunk. Az V. ötéves tervben feladatunk az, hogy további számológép-beszerzéssel, illetve középgépesítéssel tegyük gyorsabbá, könnyebbé és szervezettebbé az adatfeldolgozást. A számítástechnika bevezetésének megkezdését a VI. ötéves terv időszakára tervezzük.

Kocsor Ferenc

A jövőben is állandó és folyamatos lesz az üzemi étkeztetés

„Eladó a Tükör Étterem?" „Hogyan alakul az üzemi étkeztetés?"

Ilyen és ehhez hasonló kérdések vetődtek fel az üzem termeiben és folyosóin. Ezekre a kérdésekre megannyi válasz is született.

Az üzem átadása óta a Vendéglátóipari Vállalat negyedosztályú áron biztosítja az üzemi étkeztetést a Kner Nyomdában. Ez idő alatt különféle problémák és panaszok voltak, például: mindig ugyanazok az ételek szerepelnek az étlapon, nincs megfelelő választék, az első műszak végére az olcsóbb ételek elfogynak, olykor állott a hús, nincs palacsinta, emelkednek az ételek árai, viszont a 2,70 Ft-os hozzájárulás évek óta stagnál.

A szakszervezet mindig szót emelt a panaszok megszüntetése érdekében. Mindenki megnyugtatására elmondhatjuk, hogy az üzemi étkeztetés semmiképpen *nem fog megszűnni.* A dolgozók előfizetéses és választékos étkeztetéséről a jövőben is állandóan és folyamatosan gondoskodni kíván mind a vállalatvezetés, mind a szakszervezet.

Óvjuk szép üzemünket

Az új üzem átadása óta három év telt el. Az időjárás viszontagságai, a kivitelezésből adódó szigetelési problémák szükségessé tették az üzem- és toronyépület tetőszigetelésének helyenkénti javítását és cseréjét, a tetőbádogos munkák védőmázolását.

A régi üzemépület lapostető szigetelése tönkrement. Az épület állagának megóvása érdekében szükségessé vált a tetőszigetelés teljes cseréje.

Az eddig elkészített falszegélyek beváltották a hozzájuk fűzött reményeket. A falak állapotának megóvása miatt szükséges a géptermekben, folyosókon, valamint minden károsodásnak kitett helyen szegélyek készítése. A munkák folyamatban vannak.

KÖNYVKIÁLLÍTÁS

1974. július 10-től 24-ig vállalatunk már sokak által megcsodált és megdicsért előcsarnoka a szokásosnál megragadóbb látványt nyújtott.

A belépőt nem mindennapi értékű és szépségű könyvekkel megrakott vitrinek és tárlók fogadták.

A könyvek a könyvnyomtatás 500. évfordulója alkalmából az 1973-as évben az ország nyomdái között hirdetett minőségi verseny díjnyertes termékei. Élen a Kossuth, II. helyen a Kner Nyomda igen előkelő helyezést elért könyveivel. A kiállítás a „Szép magyar könyv '73" címet viselte, ellenállhatatlan vonzerőt gyakorolva szinte minden belépőre.

A vendégkönyv tanúsága szerint a legkülönbözőbb országokból, így: Finnország, Skócia, Szovjetunió, Csehszlovákia, Jugoszlávia, NDK, s több nagy városunkbeli a Kner Nyomdában járt s egyéb ügyet intéző látogatónk volt. Legtöbben kimondottan a kiállítás kedvéért városunkból érkeztek.

Több vállalattól látogattak hozzánk szocialista brigádok a kiállítás megtekintésére.

Dolgozóink 90%-a megnézte a kiállítást, de voltak, akik nap, mint nap elidőztek a vitrinek előtt, mindig újabb látnivalót felfedezve, élménnyel gazdagodva.

Zsíros Istvánné

A hagyományos Szegedi Ipari Vásárról egy vásári díjat hoztunk haza

Sokan megtekintették a 29. Szegedi Ipari Vásáron kiállított doboz, címke és egyéb csomagolóanyag-termékeinket. Kiállítási anyagunk sztárjai a Pepsi Cola öntapadó címkecsalád, az Extra Lady harisnyanadrág betétlap, kártyanaptárak, itallapok és reklámsapkák voltak.

Nagy siker volt még a nyomdánkat jelképező piros, kék, fekete öntapadó Kner-manó.

A meglévő paravánokon rendszerezve dobozok, címkék és különféle csomagolóanyagok keresztmetszetét adták az üzemünkben előállított termékeknek. A vállalati zsüri jóváhagyása után került sor az installáció helyszíni elrendezésére.

Az érdeklődő és hozzáértő látogatók tetszését megnyerték kiállított cikkeink. Erről tanúskodnak a vásárnaplóban olvasható bejegyzések.

A dicséretek mellett hiányolták az üzemünket bemutató ismertetőt, és kevesellték a vásári szórónyomtatványainkat.

A szegedi kiállításról egy vásári díjjal gazdagodva tértünk haza. A szerzett tapasztalatokat felhasználva már készül vállalatunk a következő, októberi Budapack kiállításra.

Bitskei Tibor előadói estje a Kner Nyomdában

Zsúfolásig megtelt a kultúrterem

Bitskey Tibor sokak legkedvesebb előadóművésze. Kinek a hangja, megjelenése, kinek a művészete tetszik. Számos dolgozónk kívánsága teljesült, amikor meghívásunkra augusztus 27-én Bitskey Tibor a Kner Nyomdába érkezett.

Számítva az érdeklődésre, szinte minden békéscsabai nagyvállalat szocialista brigádjainak küldtünk meghívót erre a nem mindennapi eseményre.

Kultúrtermünk zsúfolásig megtelt a Bitskey művészete iránt érdeklődő közönséggel. Valamennyien igen nagy várakozással tekintettünk az előadás elé. A műsor Móra-, Csokonai-, Szabó Lőrinc-, Tóth Árpád-, Radnóti-, Ady-versek; részlet a Tristan és Isoldából, a Cirano de Bergerac-ból, illetve Mocsár Gábor egy írásának előadásából állt.

Az előadás után közvetlen beszélgetés alakult ki a közönség és a művész között, melynek hangulata és tartalma tette teljessé, igazán Bitskey-estté ezt a találkozást.

Tovább korszerűsítettük a rakodást és szállítást

A rakodás korszerűsítése és az elavult rakodóberendezéseink pótlására 4 db 2 tonna teherbírású elektromos targoncát helyeztünk üzembe.

Az üzemen belüli zavartalan szállításokra beszereztünk 18 db csehszlovák gyártmányú, darabonként 1,2 tonna teherbírású kézitargoncát.

MUNKÁSŐREINK

Szeptember 29-én volt a *Fegyveres Erők Napja*. Dolgozóink közül sokan nem is gondoltak arra, hogy ezen a napon *több munkatársunkat is ünnepelte az ország*. Essék hát szó itt róluk — munkásőreinkről.

Húszan vannak, akik önként fogtak fegyvert a munkáshatalom védelmére. Amikor a munkásőrök legelőször vették kézbe fegyvereiket, a veszélybe döntött néphatalmat kellett megvédeni. Munkásőreink a Párt fegyveres szolgálatában azóta is sokéves öntudatos kötelességteljesítésről adtak számot. Odaadóan, fegyelmezetten, nagyon sokszor szabad idejük feláldozásával teljesítik feladataikat, és vállalják a szolgálat fáradalmait. Vannak közöttük olyanok, akik 10–15 éve végzik sok áldozatot igénylő munkájukat, mint például *Birkás* Lajos, *Rácz* János vagy *Czene* Károly elvtársak.

Többségük a békéscsabai zászlóaljnál, illetve a megyei parancsnokságnál teljesít híradós szolgálatot. Büszkék lehetünk rájuk. Eredményesen vesznek részt a munkásőrségben szervezett szocialista versenymozgalomban. A zászlóaljhíradósok már többször, és *legutóbb is elnyerték a „Zászlóalj Legjobb Szakasza"* kitüntető címet, de a megyei híradósok is szép példáját adják a kommunista helytállásnak. Közülük legutóbb *Kiss* László elvtárs „Kiváló Parancsnok", *Varga* András elvtárs „Kiváló Munkásőr" lett. Valamennyi munkásőrünk fegyelmezett helytállásának eredménye az, hogy a vállalat a munkásőrség fontos bázisüzeme lett. A vállalat vezetői tevékenységüket ismerik. Megfelelő anyagi és erkölcsi elismerésben részesíti, gyakorlataikon pedig felkeresi őket. A tiszteletükre rendezett ünnepségen csak néhányan vehettek részt, ezért itt, e cikk keretében *köszöntjük őket valamennyien, és kívánunk számukra feladataik ellátásához további sok sikert, erőt és egészséget.*

A vállalat vezetői munkásőrök társaságában

Lipták Pál festőművész kiállítása
a Kner Múzeumban

Szeptember 19-én *Lipták* Pál Munkácsy-díjas festőművész képeiből kiállítás nyílt a Gyomai Kner Múzeumban.

V. Kiss Margit művészettörténész és muzeológus méltatta a művész alkotásait.

Nyugdíjasaink kirándulása Szarvason

Július 25, verőfényes nyári reggel. Első alkalommal indulnak kirándulásra a Kner Nyomda nyugdíjas klubjának tagjai. Irány Szarvas, ahol az Arborétum és a város megtekintése a cél.

Megcsodáltuk az ott található különleges fákat, bokrokat, növényeket. Láttuk a monumentális méretű, lenyűgöző szárazmalmot, amely az egyetlen, ma is működtethető ilyen létesítmény. 1962-ben még őrölt. Az Arborétum eredetével, illetve történetével, a város nevezetességeivel, valamint Tessedik Sámuel munkásságával Réty Zsigmond, a Munkácsy Múzeum könyvtárosa és természettudományi munkatársa ismertetett meg bennünket, nagy szakértelemmel és szeretetteljes figyelemmel gondolva a sétaközi pihenőkre is. Sokan közülünk most voltak először Szarvason, így igazi élményt nyújtó kirándulás volt.

A kirándulásról fáradtan ugyan, de lélekben felfrissülve, új ismeretekkel gazdagodva tértünk haza.

Köszönjük a szép napot a vállalat vezetőségének.

Körmöczy Béláné

Tiltakozunk a chilei terror ellen!

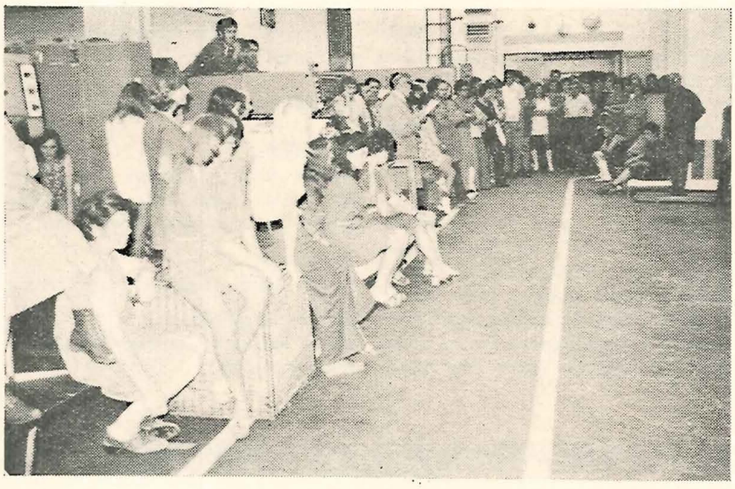

Szeptember 11-én mind a békéscsabai, mind a gyomai üzem dolgozói gyűlésen tiltakoztak a chilei fasiszta diktatúra ellen.

A békéscsabai üzemben megtartott tiltakozó gyűlésen *Sándor* István szb-titkár ismertette a chilei junta kegyetlenségeit.

A gyomai üzem dolgozói is a chilei nép iránti együttérzéssel, feszült figyelemmel hallgatták végig Katona Sándor beszámolóját. A nagyarányú érdeklődésen megnyilvánult a szenvedő chilei nép iránti együttérzés.

A vállalat dolgozói az alábbi szövegű táviratot küldték a Magyar Szolidaritási Bizottsághoz:

Magyar Szolidaritási Bizottság
Budapest V.
Belgrád rakpart 24.

A Kner Nyomda dolgozói mély felháborodással tiltakoznak a chilei népet kegyetlenül elnyomó fasiszta diktatúra ellen. Követelik a chilei hazafiak szabadon bocsátását, a demokratikus vívmányok visszaállítását. Üzemünk dolgozói támogatásukról biztosítják a chilei népet az amerikai imperializmust hűségesen kiszolgáló chilei fasiszta junta elleni harcban. Veled vagyunk Chile!

Békéscsaba, 1974. szeptember 11.

Erdélyben jártunk
Élményekkel és tapasztalatokkal gazdagodva tértünk haza

A MTESZ szervezésében 45 dolgozónk indult el 1974. július 18-án 3 napos romániai útra egy nagyon kényelmes panoráma autóbusszal. Célunk a nagyváradi és a kolozsvári nyomdák megtekintése volt.

A nagyváradi nyomda kultúrtermében dúsan megterített asztalok várták a magyar nyomdászokat. Kis ünnepség után megtekintettük az üzemet, melyben igen sok magyar nyelvű könyvet nyomnak. Utunkat tovább folytatva, a kolozsvári nyomdát kerestük fel. Itt is szeretettel fogadtak. Mindkét nyomdától értékes könyveket kaptunk ajándékba. Mind a nagyváradi, mind a kolozsvári nyomdában számunkra az volt a legmeglepőbb, hogy az üzemek *kollektívái* önerejükből oldották meg komoly műszaki feladatokat — költségvetési keret hiányában. Az összefogásnak és az egyetértésnek, meg az egyet akarásnak nagyon szép eredményét láttuk mi ebben.

Kirándulásunk alkalmával a csoport megtekintette Vajdahunyad várát és a Tordai hasadékot is.

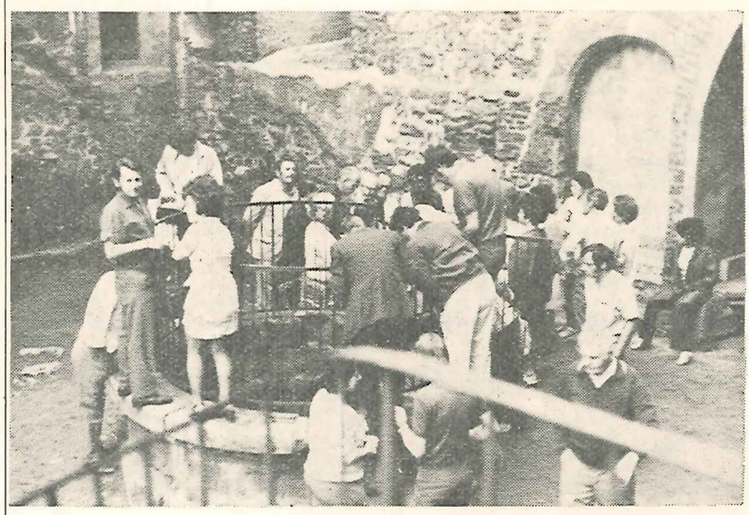

Vajdahunyad várában

Hírek

Házasságkötések:
Bócsik Katalin és *Svézner* Sándor, *Dömösi* Ildikó és *Gyebnár* Károly, *Gonda* Márta és *Cselovszky* György, *Horváth* Erzsébet és *Szelcsányi* György, *Karbiner* Róza és *Komróczki* Imre, *Kliment* Márta és *Hajdú* László, *Lőrinc* Ilona és *Kovács* Pál.

Születések:
Balázs István, *Balogh* Emese, *Botyánszky* Gábor, *Dávid* Anna, *Domokos* Edit, *Földesi* László, *Hajdú* Gabriella, *Horváth* Gábor, *Hunya* Miklós, *Istók* Zoltán, *Kazár* Krisztina, *Kiss* Katalin, *Klein* Tünde, *Kovács* Krisztina, *Liziczai* István, *Mazán* Szilvia, *Medovarszki* Tamás, *Patyi* Beatrix Éva, *Pusztai* Zoltán, *Solymosi* Attila, *Sztraczinszki* Péter, *Ugrai* Katalin, *Zaborán* Ágnes.

Katonai szolgálatra bevonult: Bagdi László.

Leszereltek:
Dékány György, *Drugán* Pál, *Hunya* István, *Kéri* Lajos, *Mag* András, *Nagy* István, *Sajben* György, *Vozár* Antal.

Nyugdíjasok:
Zsilák Mária, *Gyuricza* Szilveszterné.

Rokkantsági nyugdíjasok:
Berczi Sándorné, *Hanyecz* Ilona, *Zelenyánszki* András.

GYOMAI MOZAIKOK

Hasznos kezdeményezések Gyomán

○ **A gyomai részleg Radnóti szocialista brigádja a rendszeres patronáláson túl átfestette a Vorosilov úti óvoda udvarának felszereléseit mintegy 20 óra ráfordítással. Szeptember 14-én a teljes létszám kollektív látogatást tett az őszi Nemzetközi Vásáron. Részt vettek a „Röpülj páva" kör műsoros estjén, melyet a kör a község egyik külső kerületének lakosai számára rendezett. A jól dolgozó brigád elhatározta, hogy közös vacsora keretében értékeli az évi tevékenységét és megbeszéli a jövő év felajánlásait.**

○ Tóth László, Kovács Sándor *és* Hajdú Ferencné *könyvkötészeti dolgozók Lipcsében voltak tapasztalatcsere és betanulás végett június 29-től július 13-ig. Itt ismerkedtek az új szálhegesztéses hajtogatási technológiával, melyet azóta itthon nagy sikerrel alkalmaznak a negyedév során beállított új hajtogató gépünkön.*

○ *A csehszlovák Komárno* mintegy 25 fős nyomdászcsoportja júl. 11-én és 12-én kétnapos látogatást tett Gyomán és Békéscsabán. Megtekintették a két üzemet, tanulmányozták a szervezettségét, profilját. Különösen a rendet, a fegyelmezett és pontos munkavégzést, és a termelékenységet emelték ki az értékelő beszélgetés során. Ennek keretében érintettük a mozgalmi munka egyes kérdéseit is.

○ **Az üzemi pártszervezet védnökséget vállalt a Békés megye 1944–45-ben című felszabadulási kiadvány készítésében. Az üzem ilyen kiadványokkal történt eddigi teljes leterhelése mellett nem kis gond lesz a kiadvány elkészítése. Ez bizony próbája lesz a munkaszervezésnek. Az üzem minden dolgozójának pontos és lelkiismeretes munkájára lesz szükség az eddig megszokott műgondon túlmenően ahhoz, hogy a felszabadulásunk 30 éves fordulójára pontosan és szép kivitelben jelenjen meg a megyei pártbizottság és a megyei tanács közös kiadványa. Ezért tartja szükségesnek pártszervezetünk a kiadvány gondozását és ezért határozott a taggyűlés a védnökség vállalása mellett.**

○ A téli könyvvásárra *kijelölt, üzemünkben készülő hét kiadvány közül öt kiadványt szeptember 30-ig leszállítottunk, az utolsó kettőt pedig október folyamán készítjük el.*

○ *Múzeumunkat* az I. félévben majdnem kétezren látogatták. Ez idő alatt 60 tárlatvezetés volt, ebből 31 iskolai tanulók részére. Örvendetes, hogy a község üzemeinek, gazdasági egységeinek szocialista brigádjai szerepelnek növekvő számmal az előbbi adatban.

○ **Az üzem vezetősége megtárgyalta a Kner Nyomda és az Európa Könyvkiadó szocialista szerződésének tervezetét, melyet a szépirodalmi kiadványok átfutási idejét csökkentő együttműködés fejlesztése céljából kötünk meg, felajánlásként hazánk felszabadulásának 30. évfordulójára.**

○ A munkaügyi csoport *havonta rendszeresen értékeli a kongresszusi munkaversenyfelajánlásunk teljesítését és azt az üzem gazdasági és szervezeti vezetőinek rendelkezésére bocsátja. E szerint augusztus hónapban a legtöbb keresztmetszeten megközelítette már a teljesítés a felajánlást. Az Atena gépcsoporton jelentős túlteljesítés mutatkozik.*

○ *A szedőterem dolgozói* társadalmi munkában elvégezték az üzemrész falainak tapétázását. Ezzel jelentősen hozzájárultak a kulturált munkahely kialakításához. Különösen a KISZ-fiatalok kitűnő hozzáállását, munkáját emelhetjük ki ezen a téren.

○ **A gépterem dolgozói között az eddigi szocialista brigád mellett megalakult a harmadik brigád is. Az új brigád Alpha Phoenix nevet vette fel és a könyvnyomó dolgozókból áll. A Petőfi brigádban 6, a Március 15 brigádban 8, s az Alpha Phoenixben 6 dolgozó, összesen húszan dolgoznak a brigádmozgalom kereteiben. A gépterem dolgozóinak fele tömörült a három brigádba.**

A KNER NYOMDA dolgozóinak híradója
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
74.64 Kner Nyomda Békéscsaba, Lenin út 9-21
Felelős vezető: Huszár Mihály igazgató
Eng. szám: 4021-256/1974

Sport

Atlétáink, asztaliteniszezőink, kézilabdacsapatunk részt vett a budapesti János-napi sportünnepségeken. A legjobban atlétáink szerepeltek: *Csiernyik* János, *Máté* Erzsébet és *Regős* Magdolna.

Kézilabdacsapatunk harmadik helyezést ért el.

Südy István 2. helyezést ért el az asztalitenisz-bajnokságban. Képünk az általa nyert díjakat ábrázolja.

Horgászaink szeptember 15-én versenyt rendeztek a siratói holtágnál. A legjobb eredményt *ifj. Gecsei* Lajos érte el: 2,3 kg-os pontyot zsákmányolt.

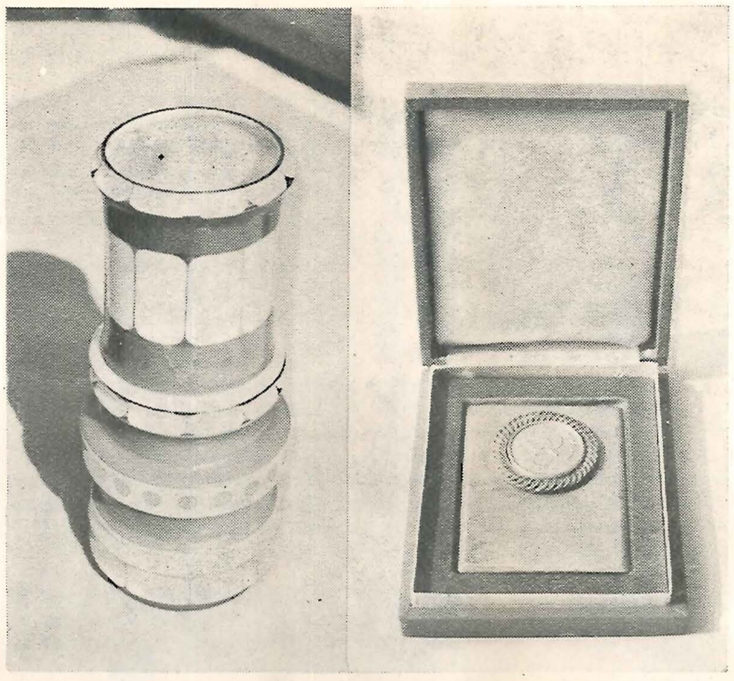

TOTÓREJTVÉNY

Ismerjük-e az emberi szervezetet?

Azok között, akik az alábbi totószelvényt helyesen kitöltik (illetve a legtöbb találatot érik el), és vagy a lapból kivágva, vagy külön papírlapra leírva 1974. október 15-ig Békéscsabán az Áchim utcai, Gyomán a személyportán lévő dobozba bedobják, 5 db értékes jutalmat sorsolunk ki. A tippelt válasz bekarikázandó! Széljegyzetet ne írjon a totószelvényre!

Kérdések:

1. *Milyen súlyú a normál felnőtt ember agya?*
   1=0,5—0,6 kg
   x=1,3—1,5 kg
   2=1,0—1,3 kg
2. *Mennyi keringő vére van egy átlagsúlyú embernek?*
   1=kb. 5 l
   x=kb. 3 l
   2=kb. 8 l
3. *Mennyi egy felnőtt ember levegőszükséglete ülőhelyzetben percenként?*
   1=kb. 20 l
   x=kb. 5 l
   2=kb. 10 l
4. *Mennyi időt „időzik" egy átlagos ebéd a gyomorban?*
   1=3—4 óra
   x=2—3 óra
   2=4—5 óra
5. *Mennyi a napi kalóriaszükséglete egy könnyű fizikai munkát végző átlagembernek?*
   1=2900—3000 kalória
   x=2000—2500 kalória
   2=3000—3500 kalória
6. *Hány csigolyatestből épül fel gerincoszlopunk?*
   1=16
   x=24
   2=20
7. *Mennyi hajszála van a normál embernek?*
   1= 50 000— 80 000
   x= 80 000—100 000
   2=100 000—200 000
8. *Mennyi a csecsemő normál születési súlya?*
   1=kb. 2400 g
   x=kb. 4000 g
   2=kb. 3000 g
9. *Mennyi a felnőtt napi átlagos vízszükséglete?*
   1=2,5—3 l
   x=2,0—2,5 l
   2=1 —2 l
10. *Melyik vitamin hiánya okozza az angolkórt?*
   1=B_1
   x=D
   2=C

. . . . . .
A megfejtő neve és munkahelye
(olvasható aláírás)

*

A júliusi rejtvénypályázatra beérkezett összesen 38 db szelvény, amelyből 5 db 8 találatos, 4 db 7 találatos, 6 db 6 találatos, 7 db 5 találatos, 8 db 4 találatos, 6 db 3 találatos, 2 db 2 találatos volt.

A helyes megfejtés az alábbi: 1, x, 1, 2, 2, x, x, 1, 2, 1.

A 8 találatot elért dolgozóink egy-egy könyvcsomag-jutalmat kaptak.

A nyertesek a következők: *Lénárt* Lászlóné, *Balog* Pál, *Dobányos* Éva, *Zsilák* Mátyásné, *Dobányos* János.

Szocialista brigádvezetők tanácskozása a kongresszusi munkaversenyre történő felkészülés jegyében

Június 6-án a Kner Nyomda békéscsabai és gyomai üzemének szocialista brigádvezetői értekezletet tartottak.

Sándor István szb-titkár értékelte a szocialista brigádmozgalom eddigi eredményeit, vázolta a tennivalókat.

– A mozgalom *jól indult,* a vállalások megfelelnek célkitűzéseinknek – kezdte felszólalását Sándor István elvtárs. További teendőnk az, hogy *a vállalások és azok végrehajtása ne csak a termelésben érződjön,* hanem az élet egyéb területein is. Gondolunk itt elsősorban a kulturált szórakozásra, tanulásra, művelődésre. Egy mondatban összefoglalva: *szocialista módon élni és dolgozni.* Ezek az elsőrendű célok. – A brigádok ne csak saját munkahelyük problémáival törődjenek, figyeljék, mi történik a vállalatnál.

A vállalások teljesítéséért való felelősséget mindenki érezze. A brigádértekezletekre hívják meg a párt- és szakszervezet képviselőit. Ha segítségre van szükségük, kérjenek a párt- és szakszervezet vezetőségétől.

Sándor elvtárs beszédének második részében *irányelveket adott a II. félévi felajánlásokhoz.* Hangsúlyozta, hogy *azoknak szorosan kell kapcsolódniuk a kongresszusi munkaversenyhez.* A tennivalókat a X. Pártkongresszus által meghatározott feladatok szabják meg. *Az éves terv legfőbb mutatóit december 10–15 között akarjuk teljesíteni.* A fennmaradó 15 napi termelés túlteljesítést jelent. Ahol szűk a kapacitás – mint a kikészítésnél – ott meg kell találni a kihasználás jobb módját.

Sándor elvtárs *nyomatékosan hívta fel a figyelmet az anyag- és energiatakarékosságra, a minőség emelésére.*

– A vállalásokat június 30-ig kell megtenni, – mondotta Sándor elvtárs – azokat július végéig kapják vissza a brigádok. Az I. félévi értékeléseket július 15-ig küldjék meg Südy kollégának.

A vállalat vezetősége nevében *Darida* Pál termelési főosztályvezető több témáról beszélt. Bevezetőjében hangsúlyozta, hogy az értékelő bizottságnak sok problémája van a brigádnaplókkal. Némelyiken meglátszik, hogy az utolsó napokban, hevenyészve készült. Kijelentette, hogy határidőn túl beérkezett brigádnaplót nem vesz figyelembe az értékelő bizottság.

Sándor elvtárs beszédéhez kapcsolódva beszélt a kongresszusi munkaversenyről. Kijelentette, hogy *vállalati eredményünket 5 millió Ft-tal akarjuk túlteljesíteni.*

Szólt a hazai kartonok alkalmazásáról, melyek alkalmazása révén *1 millió dollárt takarítunk meg.** Hangsúlyozta, hogy lényegesen csökkenteni kell a próbadobozok gyártásának átfutási idejét.

A két beszámoló után a hozzászólások következtek.

Beinschróth Károly kérdezte, mi lesz azokkal a brigádokkal, melyek nem érik el a 360 pontot?

Mórocz Istvánné arra kért választ, hogy a nem termelő brigádok milyen felajánlásokat tegyenek?

Villám István javasolta, hogy a kifejtésnél a brigádok segítsenek társadalmi munkában.

A kérdésekre válaszolva Sándor István kijelentette, hogy a 360 ponttól nem lehet eltekinteni. Nem az a cél, hogy a mércét lefelé vigyük, hanem a színvonal emelése.

Mórocz Istvánnénak Darida Pál termelési főosztályvezető azt javasolta, hogy a vállalásokkal kapcsolatban *közvetlen gazdasági vezetőjükhöz forduljanak.*

Villám Istvánnak azt válaszolta, hogy egyetért javaslatával, azonban ez nem történhet társadalmi munkában, hanem szabad szombaton és vasárnap megfelelő díjazás ellenében.

Befejezésül *Anti* János javasolta, hogy vezessük be a *„Dolgozz hibátlanul"* mozgalmat.

A javaslattal Sándor István egyetért.

* A papíripari választékcserében a Szovjetunió részére gyártott dobozok mennyiségét a duplájára kívánjuk növelni.

Külföldi utak

A harmadik rekonstrukció után ugrásszerűen megnőtt az üzem kapacitása. Feladataink is bővültek. Nemcsak a nálunk jelentkező hazai igényeket kell maradéktalanul kielégítenünk, exportra is kell termelnünk.

Ez év I. félévi külföldi utak során elsősorban a Szovjetunióval igyekeztünk kapcsolatainkat bővíteni. Jugoszláviában is tanulmányoztuk az együttműködés lehetőségét. Május hónapban sikeres kiállítást rendeztünk Romániában.

Tudott dolog, hogy papírjaink és kartonjaink egy része nyugati relációkból származik.

Svédországban és Dániában sikeres tárgyalásokat folytattunk karton és írónyomó behozatala érdekében.

Új, korszerű gépeink karbantartása és javítása problémát okoz.

Ennek megoldása érdekében az NDK nyomdagépgyárában a Planéták elektromos berendezésével és javításával ismerkedtünk.

Kitüntetések május 1-én

Május 1-én 1973. évi munkájuk alapján *Huszár* Mihály igazgató a vállalat kultúrtermében nyújtotta át a *„Könnyűipar Kiváló Dolgozója"*, valamint a *„Kiváló Dolgozó"* kitüntetéseket és az ezzel járó pénzjutalmat.

A *„Könnyűipar Kiváló Dolgozója"* kitüntetést kapták: *Vincze* Endre, *Kőhalmi* János, *Blahut* László, *Rutz* Attila, *Gálik* Mátyásné, *Gálosi* Lajos, *Südy* István, *Szarvas* János.

„Kiváló Dolgozó" kitüntetésben részesült: *Petri* János próbanyomó, *Ancsin* János korrektor, *Papp* József fényképész, *Csetneki* János gépmester, *Wagner* Gábor gépmester, *Karsay* László utóvágó, *Kontra* Endre gépmester, *Maján* János gépmester, *Nagyéri* József stancás, *Molnár* János főművezető, *Tóth* Mátyás ragasztó gépmester, *Percze* László művezető, *Kiss* László gépmester, *Kovács* András I. lakatos, *Czene* Károly lakatos, *Buhala* Sándor lakatos, *Szelcsányi* György villanyszerelő, *Gajdács* György festő, *Szabó* Béla csoportvezető, *Dr. Simon* Mihály osztályvezető, *Szegfű* István raktárvezető, *Orvos* András gk.vezető, *Zsíros* András raktári segédmunkás, *Dr. Császár* Zoltán közgazdasági főosztályvezető.

A gyomai üzem dolgozói közül: *Blahut* Béla művezető, *Akantisz* Sándor csoportvezető, *Dávid* István kéziszedő, *Diós* Béla gépmester, *Kovács* Sándor könyvkötő, *Szűcs* Lajos raktári segédmunkás.

Mint legutóbbi számunkban hírt adtunk róla, nődolgozóink a Nemzetközi Nőnap alkalmából vették át a kitüntetéseket.

Halló 202? Igen, TMK műhely

Vajon hányszor cseng a telefon napjában a lakatosműhelyben? Hányszor hívják az ügyeletes hibaelhárítókat, hol segítségkérő, hol pedig sürgető, ideges hangon.

Ilyenkor a TMK-sok szerszámládájukkal indulnak a jelzett helyre, hogy mielőbb visszaállítsák a termelésbe a meghibásodott gépet.

A TMK szó hallatán sokakban bizonyára a fenti kép jelenik meg.

Hogy elkerülhessük ezt a hamis képalkotást, ismerkedjünk meg közelebbről az üzemünkben működő TMK-rendszerrel, s annak hatékonyságával.

Mi is tulajdonképpen a TMK-tevékenység? Mi céljai vannak? A TMK rendszeres, tervszerű megelőző karbantartást jelent. Hiszen gondoljunk csak arra, hogy a gépek, azok alkatrészének meghibásodása előre nem látható, a véletlentől függő jelenség. Így azokat előre meghatározni nem is lehet. De ha rendszeresen, tudatosan fölülvizsgáljuk a gépeket, s a már közeli meghibásodást sejtető alkatrészeiket kicseréljük, már egy igen fontos lépést tettünk afelé, hogy minél kevesebb probléma merüljön fel az üzemelés közben.

TMK-rendszerünknek *két alapvető funkciót kell ellátnia,* a berendezések, gépek rendszeres felülvizsgálatát, karbantartását, hogy ezzel elkerülhetővé legyenek a váratlan, meglepetésszerű meghibásodások.

A karbantartások – melyek középjavításnak felelnek meg – éves program keretében történnek. Ezen program géptípusonként rögzíti a TMK kezdetének időpontját, annak tartamát. A programot ismerik a termelésirányítók is, s a diszpécserek ennek megfelelően veszik figyelembe az egyes gépek kapacitását. Így előre tudják, hogy egy-egy gép TMK-ja alkalmával mennyi gépórakieséssel kell számolniok. Természetesen a „kiesés" szót idézőjelbe kell tenni. Hiszen éppen ezen néhány műszak alatti javítással érjük el azt, hogy a továbbiakban a későbbi üzemelés során ne merüljenek fel problémák.

A TMK hatékonyságának növelése érdekében május 1-től bevezettük az írásos technológiai utasítást. Ezzel kettős célt igyekeztünk elérni. Egyrészt meghatározni a javítás részfázisait minden gépre, s ezzel elérni azt, hogy ne maradjanak érintetlen, meg nem nézett részek a gépen, – illetve ne maradjon el nem végzett művelet. Ez mindenképpen *a TMK tevékenység színvonalának emelkedését jelenti.* Másrészt célunk volt, hogy a részműveletek meghatározásával egyidőben *meghatározzuk az egyes részműveletek elvégzéséhez szükséges időt,* vagyis mintegy „normaidőket" kialakítani. Ezzel egyrészt a hatékonyságát, a munka intenzitását akarjuk javítani, ugyanakkor megteremtjük a TMK premizálási rendszerének lehetőségét.

A zavarelhárítás jelenleg műszakrendszerben folyik. Műszakonként két ügyeletesből áll. Az ügyeletesek a felmerült meghibásodások bejelentésének sorrendjében –, illetve fontossági sorrendben – végzik el a meghibásodások kijavítását. Nyilvánvaló, hogy amennyiben például a mélynyomó és a kéziberakású tégely meghibásodását jelentik, úgy először a mélynyomót kell kijavítani, legelőször a nagyobb teljesítményű gépet visszaállítani a termelésbe.

A jelenlegi rendszerről korántsem állítjuk, hogy kifogástalan. Azonban megítélésekor mindenképpen figyelembe kell venni, hogy gépparkunk igen korszerű, automatizált. Így javításuk is igen képzett, magasan kvalifikált egyéneket kíván, s ennek eleget tenni bizony nem könnyű feladat.

Semmiféleképpen sem szabad megfeledkezni arról sem, hogy *az alkatrészutánpótlás igen nehézkes.* Ez adódik abból, hogy gépparkunk külföldi gépekből áll. Így bizonyos alkatrészeket a gyártó céggtől kell megrendelni, a „Technoimpex" Külkereskedelmi Vállalaton – mint közvetítőn – keresztül. Mindez a folyamatosság, a gyors utánpótlási lehetőség rovására megy. Előfordulhat, hogy a TMK idejére a kért és megrendelt alkatrészek nem állnak rendelkezésre. Ez kritikus esetben a TMK-program módosításához vezethet, hiszen megfelelő alkatrészek hiányában elfecsérelt idő és energia lenne a TMK elvégzése.

Úgy gondoljuk, hogy a fenti tényezők ismeretében egy sok problémával küzdő, sokszor igen bonyolult tevékenységet folytató, jól összehangolt munkát végző üzemrész tevékenysége tárul az olvasó szeme elé.

Petőfalvi Pál

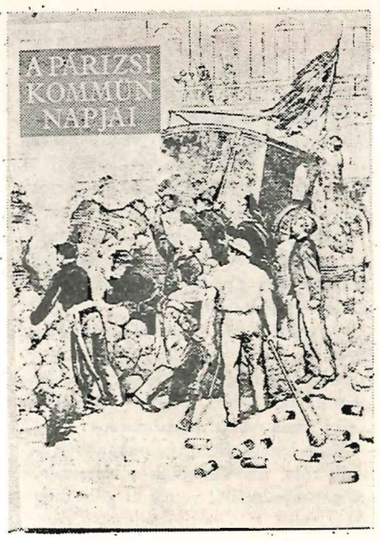

A dinamikus szinttartás érdekében:

Új eljárás könyvgyártó részlegünkben

Gyomai részlegünk néhány esztendeje befejezett bővítése során került az üzembe az Alföldi Nyomdától egy – már használaton kívüli – késes hajtogatógép, majd mellé egy másik ugyanilyen rendszerű új, NDK-gyártmányú gép, valamivel később. Ezen a két gépen került lehajtogatásra – három műszakos, állandó üzemeltetéssel – évi kb. 25 millió könyvív, amely a 900 000 kötethez szükséges volt. A további termelésfejlődés tehát egyrészt a teljes kapacitáskihasználás, másrészt az egyik gép nem megfelelő műszaki állapota miatt már nem volt lehetséges.

Ezért határozott a nyomda vezetősége úgy, hogy a legújabb eljárásra is, meg a hagyományos technológiára alkalmas 271–FK típusú *hajtogató-szálfelsütő gépet szerzi be ez évben,* egyúttal kiselejtezi a régit.

Az új eljárás lényege, hogy a kötészeti ívrészek képzése során az utolsó hajtogatás előtt hőre lágyuló műanyag szálakat fűz be a hajtogatógéppel összekötött külön szálfelsütő berendezés. Ezek a műanyag szálak a hő hatására válnak képlékennyé, és megfelelő nyomás alatt ragasztva rögzítődnek a papírhoz. Ezután történik meg az utolsó hajtás, pontosan a behelyezett szálak vonalában. A gép, illetve az eljárás nagy előnye, hogy a szálfelsütő berendezés bármikor kiiktatható, és a hajtogatás a hagyományos könyvtestkészítő technológiával (cérnafűzésre) folytatható.

A szálhegesztett ívek összehordás után nem a cérnafűzőgépre, hanem az ún. könyvsapkázó gépbe kerülnek, melyben műanyag alapú ragasztóanyag rögzíti a fűzőszövetet helyettesítő papír- vagy textilcsíkra a könyvtest íveit. Az egyes íveket megfelelő rugalmassággal rendelkező ragasztóanyag rögzíti egymáshoz és a textilcsíkhoz a cérnafűző technológia keresztkötése helyett.

A gép teljesítménye duplája az eddiginek (több mint 30 000 ív műszakonként), ami *lehetővé teszi a harmadik műszak kiiktatását,* vagy a jelenlegi műszakszám megtartásával a kapacitás növekedését e fontos kötészeti keresztmetszetben. Alkalmazható 60–120 g/m² súlyú papírok esetében 155–300 mm gerinchosszúság határai között, a kiegészítő könyvsapkázó gép pedig kb. 40 mm gerincvastagságig.

Az eddigi információinkszerint minden remény megvan arra, a minőségi könyvkategóriában is teljes sikerrel alkalmazhatjuk ezt az új és termelékenyebb, meg – főként – a fárasztó fűzést megszüntető eljárást.

Petőcz Károly

A szép magyar könyv sikere Gyomán

Könyvet írni, könyvet nyomtatni, könyvet kiadni és könyvet vásárolni felelősség, mégpedig nem egyéni, hanem súlyos nemzeti felelősség dolga – írja Kner Imre.

A szép magyar könyv ügye hosszú idő óta foglalkoztatja azokat a jeles könyvművészeket, tipográfusokat, akik szívügyüknek tekintették, hogy szép könyv kerüljön az olvasó kezébe.

Az 1950-es évek elején induló Szép Könyv verseny új szakaszt nyitott a magyar könyvgyártás fejlődésében. A Kiadói Főigazgatóság által szervezett verseny ma is népszerű fóruma a szép könyveknek.

Nyomdánk 1957-ben, a háború utáni hosszabb kihagyás után kezdte meg ismét a könyv gyártását, s az egy év alatt készült néhány kötettel benevezett az évenként megrendezésre kerülő Szép Könyv versenybe. A versenyben való részvétel eredményes volt, a néhány kiadványból 3 helyezést ért el. Természetesen voltak hagyományaink is, a név akkor is kötelezett, de a szinte kizárólagosan manufaktúrás módszerekkel dolgozó üzemben jelentős eredménynek számított. 1962-ig az 1957-es évhez hasonló eredményeket értünk el, 6 év alatt 1 és 8 között váltakozott a díjnyertes könyveink száma.

Érdekességként hadd említsem meg, hogy a díjnyertes kiadványok szinte kivétel nélkül a Helikon Könyvkiadó gondozásában jelentek meg.

Az 1963-as esztendő *a változás éve volt.* Az üzem szerkezetében és szervezetében olyan mértékű változások történtek, melyek a könyv gyártásának *mennyiségi és minőségi fejlődését eredményezték.* A pálya 1973-ig töretlenül felfelé ívelő. 1963-ban 16 díjnyertes kiadványunk volt, 1964 és 1972 között eltelt év alatt 7 és 24 között volt a nyertes könyveink száma. A siker éve minden kétséget kizáróan az 1973. év lett. Az elmúlt évben készült kiadványoknak mintegy felét, szám szerint negyvenkettőt *minősített a szakszüri kiváló, vagy jó minőségű terméknek.* A kimagasló eredmény értékét és jelentőségét csak emelte, hogy mindezt az 500 éves magyar könyv jubileumi évében értük el.

Nem volt könnyű feladat. Bátran elmondhatjuk, hogy üzemünk minden dolgozója részt vett a nemes küzdelemben, ki-ki a maga területén tette azt, amit jelen körülmények között tenni kellett. A külső körülmények arra kényszerítenek, hogy még fokozottabb gonddal, odaadással készítsük könyveinket, mint eddig tettük. Az utóbbi időben az ország nyomdaipari kapacitása jelentősen bővült, egyre több az ofszettel nyomott és *jó minőségű* könyv. Ezek a tényezők mind a kereskedelmi munkát, mind a kivitelezést egyaránt komoly feladatok elé állítják. Ilyen szerepe a kereskedelmi munkának sohasem volt a nyomdaiparban, mint napjainkban. A megfelelő mennyiségű és minőségű rendelésállomány begyűjtése komoly feladatot jelent. Eredményeink elérésében nagy szerepe van annak, hogy a megrendelések összetételét sikerült profilunknak megfelelően biztosítani. Természetesen problémáink is voltak, kezdhetném a mindennapos anyagellátási zavarokkal, folytathatnám könyvnyomó gépeink egyre romló állapotával, mely lassan a szinten tartáshoz sem megfelelő. De ne legyünk ünneprontók. Legyünk büszkék elért eredményeinkre, de ne elégedjünk meg ezzel, ne álljunk meg, ne kábítson el bennünket a siker.

Az elkövetkező évek nagyobb feladatokat rónak ránk, mint eddig bármikor. *A minőség tömegigény* lett, ennek tudatában dolgozik az ország valamennyi nyomdája, hisz látjuk évről évre emelkedik a versenyben résztvevő nyomdák száma. 1973-ban 20 nyomda kapott díjat, köztük olyan nyomdák is, melyeknek létezéséről szinte nem is tudott a magyar olvasó.

Mindannyiunk előtt ismeretes, hogy a piaci helyzet határozza meg a további teendőinket. Hivatásunknak kell tekinteni a szép könyv ügyét, amely ügy helytállásra, kemény és lelkiismeretes munkára buzdít.

Végezetül ismét csak Kner Imre gondolatait rögzíthetem, melyben jelenünk és jövőnk tervei is benne vannak.

„Szeresd hát a magyar könyvet, magyar olvasó szeresd és tiszteld mesterségedet, magyar könyvnyomtató, és a legegyszerűbb feladatot is azzal az érzéssel, azzal a felelősségtudattal igyekezz megoldani, hogy nemzetedért dolgozol, amikor magyar könyvet csinálsz."

Galambos Gyuláné

A békéscsabai üzem gyártásszervezési osztályának *Május 1* brigádja ismerkedési- és tapasztalatcsere- látogatást tett a gyomai üzemben május 31-én. Ennek során megismerkedett a brigád a könyvgyártó részlegünk gyártáselőkészítési csoportjának munkájával; majd a gyártási folyamatokat nézték végig. Végül – első látogatóként – megtekintették a Szép magyar könyv '73 kiállításunkat, amely már teljesen készen állt a másnapi ünnepélyes megnyitásra.

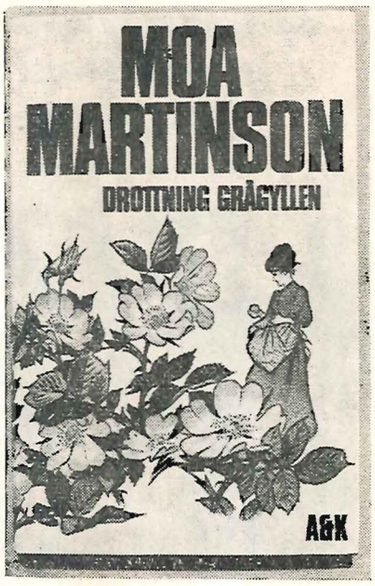

SZÉP MAGYAR KÖNYV '73 KIÁLLÍTÁS

A GYOMAI KNER MÚZEUMBAN

1973-ban ünnepeltük a magyar könyvnyomtatás ötszázadik évfordulóját. Ez adott különös fontosságot a nyomdák között több éve folyó minőségi versenynek és ugyancsak ez késztette a kiadókat is az igényesebb tervezésre. A Nyomdaipari Egyesülés, valamint a Nyomda-, a Papíripar és a Sajtó Dolgozói Szakszervezete vezetőségének irányítása alatt működő bizottság értékelte ezt a jubileumi versenyt és minősítette az ország szinte minden nyomdájából beküldött könyveket, plakátokat, csomagoló anyagokat stb. Így a Kner Nyomda termékeit is. *A Kner Nyomda évek óta sikerrel szerepel ebben a versenyben,* s az üzemben készült könyvek tovább növelték a nyomda régi, jó hírét.

A magyar kulturális élet egyik jelentős eseménye a minden évben megrendezett Ünnepi Könyvhét. A könyvek ezen országos seregszemléjén könyvkiadásunk bemutatja egy esztendő majdnem teljes termését, s a boltok kerctei közül kilép az utcákra és a terekre, szélesítve ilyenformán is sokoldalú kapcsolatát az olvasótáborral. Írók jelennek meg az alkalmi könyvsátrakban, hogy személyes jelenlétükkel hangsúlyozzák az esemény fontosságát.

Ennek az ismétlődő kulturális eseménynek nem lehet csupán szemlélője a nyomda, különösen nem a Kner Nyomda, melynek könyvkészítő üzemében az elmúlt év során 19 kiváló és 23 jó minőségű könyvtermék készült, *az idén pedig 12 féle kötet 232000 példányszámban került az Ünnepi Könyvhét árusító helyeire.* A nyomda már ilyenformán is aktív résztvevője a könyvhétnek. Mindezen túl az idei könyvhéthez azzal kívánt csatlakozni a Kner Nyomda, hogy gyomai múzeumában megrendezte a Szép magyar könyv '73 kiállítását. Mindazon kiváló és jó minősítésű könyvek és más nyomdaipari termékek kerültek egy hónapra a patinás üzem múzeumának tárlóiba, amelyek a Chronica Hungarorum megjelenésének 500. évében készültek a magyar nyomdákban.

A Kner Nyomda ezzel a kiállítással, a magyar nyomdákban készített szép termékek – döntően könyvek – bemutatásával csatlakozott az 1974. év Ünnepi Könyvhetének programjához, és ilyen módon vett részt *a termelőüzem* az ország nagy jelentőségű *kulturális* eseményében.

– pk –

RENDHAGYÓ RANGADÓ

a gyomai Kner Nyomdában

Már régóta csűröm-csavarom a szót, de ilyen rangadót, ahol nemcsak az eredmény számít, de a játék minősége is két pontot jelent, még nem közvetítettem. Ez a mérkőzés már régen elkezdődött és remélhetőleg még nagyon sokáig fog tartani. A színhely nagyon szép, tágas, világos, s a zöld gyep mellett megtalálható minden szükséges kellék. Minden hely foglalt. Ezt a mérkőzést főleg a megrendelők látogatják, de képviselve van az egész olvasótábor. Most csupán egy részt ragadok ki a mérkőzésből: amennyi érdeklődésre tarthat számot. Mielőtt folytatódna a mérkőzés, ismertetem a csapatokat. Szedő–Kötészet: Ciceró, Kapitális, Előzék, Mittel, Antikva, Fis, Tábla.

Gépterem–TMK: Auflag, Cilinder, Stég, Revízió, Ívjel, Apparát, TMK.

Vége a szünetnek. A csapatok bevonulnak, és a játékosok elfoglalják helyeiket. Eredményről már sokat lehetne beszélni, hiszen a nagyközönség általában elégedett a **minőséggel.** *A labdán a* **Kner** *név díszeleg, ezzel is illusztrálva a csapatok képzettségét és a játék színvonalát. Megszólal a csengő. A megrendelők átadják a labdát és a szedők kezdhetik a játékot.*

Ciceró hatalmasat rúg a labdába. Antikvát találja el, aki egy pillanatra kurzív lesz. Nagy nehezen feltápászkodik, de Ciceró elsodorja előle a labdát. A bíró továbbot int.

– **Nyomás fiúk!** – *biztatják a gépterme t a megrendelők. Stég* **kipattan** *labdával a nagy kavarodásból, de a bíró megállítja a játékot, mert ez könnyen* **törést idézhet elő.** *A szabadrúgást Fis végzi el.* **Előzék** *szinte végigroham a pályán, de a tizenhatosnál összecsap Revízióval és kiderül, hogy ő a* **rossz. Kezdhetik újra az egészet.** *Táblához ragad a labda. Viszi- viszi, egy csel után átgurít Mittelnek, aki hatalmas rúgást küld a kapura. A gépterem kapusa a helyén van.* **Revízió** *még csak most mutatja magát másodszor. Nagyon kevés ez a játék tőle, szinte azt mondhatnám, hogy* **ívjel nélkül nem ér semmit.** *Most is Ívjel veszi át tőle a labdát, aki* **négy ciceróval hátrább volt** *a megszokott helyétől.* **Cilinderhez** *adja, aki szépen* **lefordul Előzékről** *és átgurít a félvonalon. Apparát örökmozgóként száguld előre a labdával. TMK-nak gurítaná, de* **TMK lemaradt az iramban** *így a labda kigurul és áll a játék.*

A megrendelők zúgolódnak. Már valami eredményt szeretnének látni. Tábla, aki mindig az utolsó pillanatban száll be a játékba, most kivételesen **frissen** *dobja bele magát a küzdelembe. Repül a labda. Előzék, aki* **két dursusszal kisebb a szabványnál** *leveszi és máris indítja Mittelt. Mittel a tizenegyes vonalából lő, gól. Hiába, ez tiszta gól volt.* **A revízió nagyon gyenge mostanában.** *Ez a gól is az ő hibájából esett. A megrendelők felszisszennek, de azért élvezik a játékot. Cilinder indítja újból a labdát. Apparát sodorja magával, rohan a pályán. Na, talán most.* **A szedők sorai fellazultak. Antikva már csak lötyög a pályán.** *Előzék szinte a Táblához simul, mintha ő lenne az ellenfél. Ívjel a tizenhatoson megkapja a labdát, a kapus kimozdul, lő, gól. Ez vitathatatlan. Ha Ciceró a helyén van, ez nem történhetett volna meg. Hiába, 1:1. A megrendelők, noha az irammal nincsenek megelégedve, élvezik a játékot és buzdítják a csapatokat. Akad ugyan egy-két elhibázott pillanat, de a sajtóhiba még nem jelenti azt, hogy rossz a könyv.*

Újabb szünet következik. Mielőtt elbúcsúznék, egy kis összefoglaló a játékosokról.

Ciceró: *Előszeretettel bújt meg a sorok között. Néha feljött, de csak egy pillanatra.*

Kapitális: *Mintha nem is lett volna a pályán.*

Előzék: *Az Előzék–Revízió összecsapásnál nagyon gyenge volt, de aztán feljavult.*

Mittel: *Sokat változtatta a helyét, talán ő volt a legjobb.*

Antikva: *Kissé gyengélkedett, de nem lehet mindig kurzívval megoldani ezt a posztot.*

Fis: *Egyszerűen nem találta a helyét.*

Tábla: *Későn reagál a játékra, de ha beindul, nagyon friss. Még érnie kell neki.*

Auflag: *Nagyon kevés volt a teljesítménye.*

Cilinder: *Ügyes lefordulásai nagyon tetszetősek voltak.*

Stég: *Néha kiugrott társai közül, de általában szabálytalanul.* **Tisztulni** *kell a játékának.*

Revízió: *Nagyon rosszul ment neki.*

Ívjel: *Egy párszor* **nem volt a helyén,** *de általában jól látta el a feladatát.*

Apparát: *A csapat örökmozgója, aki végighajtotta a mérkőzést.*

TMK: *Elég sokat dolgozott, de nem mindig sikerültek elképzelései.*

Ennyit a játékosokról. El kell még mondani, hogy a megrendelők általában elégedettek a játékkal, és a döntetlen is a magas színvonalat mutatja. Búcsúzóul csak ennyit: mindent bele!

Beinschróth Károly

A gyomai Radnóti brigád és a Repülj Páva kör kapcsolata

A szocialista brigádok tevékenysége túlnő az üzem határain, hatását érezteti az üzemen kívüli életben is.

A gyomai üzem adminisztratív dolgozóinak *Radnóti brigádja* állandó kapcsolatot tart fenn a helyi *Repülj Páva körrel.* Elvégzik a kör adminisztrációs munkáját, kottákat másolnak, stb. Az magától értetődik, hogy részt vesznek a kör rendezvényein.

Ez a tevékenység új tartalmi elemeket épít a brigádmozgalomba, mert az üzemet összekapcsolja a külvilággal, a község társadalma pedig egy-két ponton megismerheti jónevű üzemét. A brigádmozgalom is – mint minden más élő szervezet – új és új elemekkel bővül és a tegnap még nem ismert vagy fel nem ismert lehetőségek holnap-holnapután már megvalósított tények lehetnek.

Mozgalmas kultúrélet

Üzemünk kulturális életét a kultúrbizottság irányítja, amely a pártszervezet, a szakszervezet, KISZ, Nőbizottság, sportkör, MTESZ, Vöröskereszt, a szocialista brigádvezetők képviselőiből, a nyugdíjas klub vezetőjéből, valamint a kultúrfelelősből áll.

Minden hónapban tartunk kultúrbizottsági ülést, ahol megtervezzük a következő havi programot, és a zavartalan lebonyolításért megválasztjuk a felelősöket.

Van néhány sorozatjellegű programunk, amelyet egész évben folytatni szeretnénk. Így a tárlatrendezési sorozat, amely Krisztof Jánosné képeinek kiállításával folytatódott márciusban, ezt júniusban *Dékány* János dolgozónk festményeinek kiállítása követi.

Orvosi előadássorozatunk márciusi programja előadás és filmvetítés volt a munkahelyi tornáról, amely megvalósult és működik üzemünkben.

Május 13-án *„Mikor segíthet az ideggyógyász?"* címmel hangzott el feltűnően nagy érdeklődést kiváltó előadás.

Április 14-én indult a KISZ rendezésében a disc- jockey műsorsorozat, amely vasárnap esténként ad a fiataloknak szórakozási lehetőséget.

Figyelemre- és követésre méltó kezdeményezések voltak néhány szocialista brigád részéről. Így pl. a *Salvador Allende* szocialista brigád és a Szarvasi Óvónőképző Intézet KISZ Képzőművész alapszervezet közötti szocialista szerződéskötés.

A Salvador Allende szocialista brigád megrendezte az óvónőképzősöknél *Farkas* Imre képeinek minitárlatát, majd a lányok a nyugdíjasklubunk alakuló ülésén színes irodalmi műsort adtak.

A Corvin Ottó szocialista brigád megnézte az Alföldi Tárlatot. A Munkácsy brigádot a múzeum Munkácsy termében *Kiss* Margit művészettörténész fogadta és kalauzolta.

Nagy volt az érdeklődés a május 16-án tartott író-olvasó találkozó iránt, ahol *Fehér* Klára írónővel találkozott a mintegy 150 fős közönség.

„Információ: tájékoztatás, felvilágosítás, értesülés, adat"
(A magyar Nyelv Értelmező Szótára)

AZ ÜZEMI INFORMÁCIÓRÓL

Nem elméletieskedő cikknek szánom ezt a néhány gondolatot a címben jelzett tárgyról, de a példák erejével szeretném bizonyítani, hogy van helye a nap alatt.

Miután tisztáztuk ezen idegen szó értelmét, nézzük meg helyét és szerepét. Amióta a vezetéselmélet tudomány és tanítják (bár nálunk még eléggé kisiskolás módon), talán már senki sem vitathatja el az információ szükségességét. A klasszikusnak nevezhető vezetési, szervezési elmélet alapjai: *az információ, az egység, a rendszer, valamint az ellenőrzés.* Gondoljunk csak végig egy-egy fontos üzemi intézkedést, döntést (avagy el nem intézett ügyet!), vajon minden alapvető tényező mozaikdarabja megvan benne? Itt van pl. a műszaki anyagbeszerzés rendezetlen volta, vagy az aggasztóan magas félkészállomány témája. Nem e cikk feladata a megoldások meglelése (nem is egy személyen múlik, lásd: egység és rendszer!), de figyelemfelkeltésre talán megteszi.

Na, de térjünk vissza az információhoz. Mint mindent, egy szervezett egységben (üzem), *az információáramlást is meg kell szervezni.* Senki se húzza félre a száját a szervezés szó hallatán, annak ellenére, hogy nyomdánkban sokunknak nincs túl jó véleménye az ún. szervezési munkáról.

Napjainkban, amikor információs áradat jellemzi az életet, üzemünkben megtalálható a vészes információs szegénységben szenvedőtől a mindent tudni akaróig minden vezetőtípus. Bár az igazsághoz tartozik, hogy ez utóbbi a ritkább. Sokkal több a baj a belső, üzemi információ (műszaki, technológiai, kereskedelmi) elégtelen szervezéséből adódóan.

Példákat kér az olvasó? Nos hadd álljanak itt sorban:

- be kívánunk vezetni egy új rendszerű csomagolási technikát (Klik-Klok), és a technikai paramétereket (szálirányigény, stanca, ragasztás, kartonminőség, gépműködés) senki sem teszi közkinccsé;
- a B/1-es ívméretű domborítás ügyében a középvezetés egysége sem született még meg, technikai információ sem volt még, ebből aztán a döntési rendszer anarchiája következik;
  hónapoknak kellett eltelnie ahhoz,
- hogy a kalkuláció jogos kérése teljesüljön: ne írjon ki a ker. osztály PTS kartont, amire elkészül az árkalkuláció, így igazolják a rendelőnek, és azután a leutaláskor úgyis változtatni kelljen;
- de ide sorolhatnám egy termelési tanácskozás, a legutóbbi műszaki ankét előkészületlenségét, a rendezvények összehangolatlanságát, egy-egy felvetett gondolatra, cikkre való válaszadás hiányát és sok mást.

Az információs fehér foltok eltüntetése csak *egységes, jól szervezett erővel oldható meg* (de felülről lefelé és nem fordítva). Az alsóbb kezdeményezések csak helyi tűzoltásra elegendők. Ilyen információpótló szerepre vállalkozott a *„Május 1"* brigád (gyártáselőkészítés), amikor a kongresszusi-felszabadulási versenymozgalomhoz kapcsolódva, megindítja a technológiai őrjáratát. De erről egy másik cikkben.

Malatyinszki József

Új próbálkozás az üzemi demokrácia kiszélesítésére

Az MSZMP Kner Nyomda csúcsvezetősége a vállalat igazgatójával az szb- és KISZ-vezetőséggel egyetértésben, az üzemi demokrácia kiszélesítése érdekében, a vállalat szervezeti felépítésének megfelelően Békéscsabán 13, Gyomán pedig 5 körzetet alakított ki úgy, hogy azok lehetőleg gazdaságilag elkülönült egységet alkossanak. Feladatuk elsősorban, hogy politikai egységként működjenek. *Minden gazdasági vezető politikai vezető is.* Ezt az elvet hangsúlyozva akarjuk a vezetés politikai jellegét erősíteni. A körzeten belül a vezetőnek lesz párt-, szakszervezeti- és KISZ-összekötője, és ezekkel együtt alkotják a körzeti négyszögeket.

A KÖRZETI NÉGYSZÖGEK MŰKÖDÉSI RENDJE

A gazdasági vezető, mint a terület politikai vezetője, felelős az általa vezetett egység politikai munkájáért, a dolgozók hangulatáért, társadalmi tevékenységéért.

Éppen ezért köteles:

- a vállalatvezetés felső szintjén hozott nagy horderejű döntések helyi megoldását az összekötőkkel megbeszélni,
- a terület politikai, gazdasági problémáit az összekötőkkel ismertetni, véleményüket meghallgatni,
- a személyi kérdésekben (kitüntetésre javaslat, jutalmazás stb.) az összekötők véleményét kikérni.

Ezek a kötelességek nem jelentik azt, hogy a kérdéseket szavazás útján kell eldönteni. A területnek a gazdasági vezető az egyszemélyi felelős vezetője, *a döntést neki kell megbeznia,* és a felelősséget nem háríthatja másra.

A PÁRT, KISZ ÉS SZAKSZERVEZETI ÖSSZEKÖTŐ KÖTELESSÉGEI ÉS JOGAI

- Köteles a négyszög megbeszéléseken rendszeresen résztvenni és ott az illetékes felsőbb szerv álláspontját képviselni.
- Köteles az illetékes felsőbb szerveket tevékenységéről megfelelően tájékoztatni.
- Köteles a körzetében dolgozóktól tájékozódni, a hallott vélemények alapján megfelelő álláspontot kialakítani és ennek alapján a négyszögértekezleten ezt képviselni.
- Köteles a döntésekről környezetét megfelelően tájékoztatni.

Az érdekelt vezetők és társadalmi aktivisták az eligazítást megkapták, tudják, mit kell tenniök és reméljük, jelentősen megjavul a le- és felfelé irányuló tájékoztatás is. Kérjük az egyes területek dolgozóit: termelési, szervezési és más problémákkal, javaslataikkal keressék fel a kis négyszög tagjait, ezzel is segítve az üzemi demokrácia hatásosabbá tételét.

A KÖRZETEK TERÜLETI FELOSZTÁSA

1. *Formakészítés: Halmágyi* László (g), *Beratin* Ambrus (p), *Dudás* Katalin (sz), *Böör* Kálmán (k).
2. *Címkenyomó gépterem: Péli* István és *Zelenyánszki* András (g), *Eperjessy* József (p), *Steigerwald* Ernő (sz), *Farkasinszki* Gyula (k).
3. *Címkekikészítés: Kendra* Mihály és *Manczur* Imre (g), *Meszjár* Lászlóné (p), *Palotai* Györgyné (sz), *Csetneki* Jánosné (k).
4. *Kartonnyomó gépterem, stanca: Kovács* Gyula I. és *Szarvas* János (g), *Sódar* János (p), *Blahut* Kálmán (sz), *Szeles* Tibor (k).
5. *Dobozkikészítés (kifejtés, ragasztás): Birkás* Lajos és *Dobák* András (g), *Such* Mihályné (p), *Volent* Györgyné (sz), *Fekete* Borbála (k).
6. *Mélynyomó gépterem, lakkozó: Percze* László (g), *Felczán* György (p), *Kraszkó* Károly (sz), *Petrovszki* Pál (k).
7. *Műszaki osztály: Dobóköi* György és *Gera* Lajos (g), *Hudák* József (p), *Sztankó* Károly (sz), *Buhala* Sándor (k).
8. *Trimetál: Kovács* Gyula II. (g), *Monostori* Pál (p), *Szabó* Béla (sz), *Carutasu* Gyula (k).
9. *Igazgatási osztály:* Dr. *Simon* Mihály (g), Dr. *Lakatos* Béláné (p), *Monostori* Pálné (sz), *Sarkadi* Margit (k).
10. *Anyag- áruforg. főosztály (munkásállomány): Gálosi* Lajos (g), *Fajó* Ilona (p), *Frankó* György (sz), *Knyihár* Márton (k).
11. *Műszaki igazgató: Balog* Miklós (g), *Gera* Lajos (p), *Dobóköi* György (sz), *Beregszászi* László (k).
12. *Gazdasági igazgató: Hajnal* Károly (g), *Gonda* Pálné (p), *Gálik* Mátyásné (sz), *Csiaki* Magdolna (k).
13. *Anyag- áruforg. főosztály: Fazekas* Tamás (g), *Dr. Simon* Mihály (p), *Fercsik* György (sz), *Gonda* Márta (k).

GYOMÁN

1. *Formakészítés: Blahut* Béla (g) *Tóth* Lászlóné (p) *Szerető* Endre (k) *Kőszegi* András (sz).
2. *Gépterem: Szász* Pál (g) *Szász* Imre (p) *Pintér* László (k) *Beinschróth* Károly (sz).
3. *Kötészet: Kiss* Géza (g) *Akantisz* Sándor (p) *Sebők* Aranka (k) *Lukács* Jánosné (sz)
4. *Kereskedelmi cs., GYEK, TMK: Galambos* Gyuláné (g) *Tóth* László (p) *Liziczai* István (k) *Timár* Károlyné (sz).
5. *Munkaügyi anyagkezelési cs. és egyéb vegyes: Csapó* Lajosné (g) *Nagy* Sándorné (p) *Pápai* Irén (k) *Perei* Lászlóné (sz)

Zórájelben a rövidítések: g=gazdasági vezető, p=pártösszekötő, sz=szakszervezeti összekötő, k=KISZ- összekötő.

TERVEZZÜNK MERÉSZEN!

Érdekes előadás a megyei Műszaki Fejlesztési Hónap során

A Békés megyei Műszaki Fejlesztési Hónap során a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület Békés megyei csoportjának meghívására *Vass* Sándor, a Könnyűipari Minisztérium mérnöke *„A magyar nyomdaipar távlati fejlesztésének koncepciója"* címmel nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott üzemünkben.

A vendéget *Balog* Miklós, a Műszaki Egyesület megyei elnöke üdvözölte. Bevezetőként elmondotta, hogy a koncepció készítésénél nem a ma adott körülményeiből kell kiindulni, a holnapot kell látni. A ma valószínűtlennek látszó technológiák holnap valósággá válnak. Várható, hogy a korszerű technológiával az elektrotechnika is betör a nyomdaiparba és a mindennapi életbe.

Vass elvtárs előadásában elmondotta, hogy a fogyasztási nyomtatványokból az elkövetkező 15 évben állandó, folyamatos igényfejlődésre számíthatunk. Folyóiratolvasó ország vagyunk: a folyóiratok iránt óriási az érdeklődés. A napilapnyomtatásban a terjedelem és formátumnövekedés a terv. Jelenleg hazánkban 2,5 millió napilapot gyártanak, *minden családra jut egy napilap.* Sokkal *több könyvre van szükség,* mint amennyi forgalomba kerül.

Sok még a kézi művelet a nyomdaiparban. Ez vonatkozik Magyarország egyik legjobban felszerelt és gépesített, automatizált nyomdájára, a Kner Nyomdára is.

1985-re a jelenleginek két és félszeresét kell termelni.

Mintegy 10 éves távlatban – a debreceni, veszprémi és kecskeméti napilapok után – *valamennyi napilap áttér az ofszettechnológiára.* A mélynyomás fő területe a folyóiratgyártás lesz. Könyvgyártásban 2 irányú lesz a fejlesztés: a tömegkönyvek ofszet rotációs gépeken, a kis példányszámú tudományos és szépirodalmi könyvek továbbra is magasnyomással fognak készülni. 1985-re túlnyomórészt automatizált szövegelőállítás lesz, mely költségmegtakarítást eredményez.

A nyomóforma-készítés területén is nagy fejlődést tervezünk, az egész *ofszetformakészítés automatizálásához az előérzékenyített lemezek használata elengedhetetlen.* A mélynyomóforma készítésénél a mechanikus hengervésést az elektrosugaras hengervésés váltja fel. A magasnyomó formakészítésben a jövő nagyjában a jelen. A nyomógépeket ívrevágó gépsorral és expediáló gépekkel szerelik össze.

A létszámmegoszlást vizsgálva körzetekről kell beszélni. Jelenleg a központi körzetben, Budapesten és Pest megyében dolgozik a nyomdaipar létszámának 64 százaléka. 1980-ra a központi körzetben a létszám 50% lesz. Ezt a vidéki üzemek fejlesztésével és a budapesti üzemek vidékre helyezésével kívánják elérni. A körzetek kulturális központjainak, a kiemelt városoknak – Miskolc, Debrecen, Szeged, Pécs – nyomdáit tervezik fejleszteni.

1985-re a budapesti dobozgyártás megszűnik, a Globus Nyomda Rétságra költözik át öt éven belül. A Papíripari Vállalat Budai Dobozgyára Kiskunhalasra települ. Budapesten marad a napilapgyártás, a folyóiratgyártás, a könyvgyártás fele.

Legnagyobb csomagolóanyag-gyártó üzemünkben, a Kner Nyomdában a kombinált csomagolóanyagok bevezetése terén várható fejlődés. Gyomán a kis példányszámú könyvnyomtatás megkétszerezése szerepel a távlati tervben.

A Kner Nyomda ma a tonnatermelés és termelési érték szempontjából a második legnagyobb nyomda az országban. Ez az elvárás vele szemben a jövőben is, ugyanakkor, amikor a többi nyomda is fejlődik és erősen növekszik a termelési értéke.

Új jelenségek a propagandamunkában

Elmondhatjuk, hogy profilunk területén vezető szerepet sikerült kivívnunk. Budapesti irodánk átszervezése, aktivitásának megnövekedése partnereink megelégedését váltotta ki.

Reklám és propagandamunkák területén *új jelenségek tapasztalhatók.* Az eddig is alkalmazott reklámhordozókon túlmenően folyamatosan hirdettünk az INTERKER kiadványban, az úgynevezett *„drukkersapka" készítése lehetővé tette számunkra a táblahirdetést, valamint a tv, rádió és napilapok propagandáját.* A Fasson céggel közösen rendezett szimpozionok (öntapadó címke) szintén jó reklámot jelentettek.

Csökkent az üzemi balesetek következtében mulasztott napok száma

Az üzemi balesetek száma az 1972. évi 26-ról 27-re emelkedett ugyan, de a balesetek következtében mulasztott napok száma kedvezően csökkent.

Az anyagmozgatásból eredő balesetek száma 33,4%-kal, a karbantartásból eredő balesetek száma 50%-kal, termeléstől független balesetek száma 20%-kal kevesebb, mint az előző évben. Egy csonkulásos balesetet leszámítva a kép kedvezőbb, mint az előző években. Az utóbbi balesetnél egy dolgozó ujja csonkult meg. A vállalat vezetősége intézkedéseket foganatosított a balesetek elkerülése érdekében. Ezek: a technikai színvonal emelése, a gyártástechnológia káros hatásainak, a gépek baleseti veszélyének csökkentése, a dolgozók egészségvédelmének fokozott biztosítása, és természetesen a dolgozók rendszeres balesetvédelmi oktatása.

KNER Nyomda HÍRADÓJA

III. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

1975. FEBRUÁR

SZERKESZTI A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG

Nőnapi köszöntő

Az a kis ajándék, amellyel március 8-án, a Nemzetközi Nőnapon a férjek feleségeiket, kollégák munkatársnőiket köszöntik szerte a világon — jelkép. A nő, a lány, az asszony, az anya — egyenjogú társként való elismerésének szimbóluma az élet minden területén. A Kner Nyomdában is régi hagyomány, hogy ezen a napon a férfiak figyelmesebbek a női munkatársakhoz.

A párt és a kormány határozatai alapján azonban néhány év óta konkrét intézkedések történtek a nők érdekében. Az MSZMP Központi Bizottsága 1970 februárjában állást foglalt és határozatot hozott a nők politikai gazdasági és szociális helyzetéről. A Párt X. Kongresszusa ezeket megerősítette, és a teljes női egyenjogúság gyakorlati megvalósítását egész társadalmunk központi feladatává tette. Ennek alapján a Kormány határozatot hozott, melyben előírta a minisztériumok és más főhatóságok tennivalóit annak érdekében, hogy a gazdasági szervező, építő és ellenőrző munkában érvényre jussanak a nők egyenjogúsítására vonatkozó elvek.

Vállalatunknál a nőbizottság mellett a vállalat társadalmi szervei, a gazdasági vezetés a lehetőségeken belül igyekszik női dolgozóinak helyzetét könnyíteni. Így pl.: az 1973. és 1974. évi béremeléseknél vállalatunknál azokat a munkaköröket, ahol többségükben nők dolgoznak, kedvezményesen, az átlagnál nagyobb mértékben igyekeztünk béremelésben részesíteni. A részesedési és fejlesztési alapok terhére a tanácsok részére minden évben átutalunk egy összeget (5 év alatt — Gyomát is figyelembe véve — csaknem kétmillió forintot) azért, hogy vállalatunk dolgozóinak gyermekeit a bölcsődékben és óvodákban elhelyezzék. Ez általában sikerült is.

A vállalat figyelemmel van arra is, hogy ha valaki szülési szabadságról illetve gyermekgondozási segély igénybe vétele után visszatér a munkába, akkor olyan bérbesorolásban részesüljön, amely megfelel annak, amit a többi dolgozó ez alatt az idő alatt elért.

Sorolhatnánk még, hogy mit tettünk vállalatunk nődolgozói érdekében, de megítélésünk szerint nem eleget — van még tennivaló!

Engedjék meg, hogy vállalatunk társadalmi szervei, gazdasági vezetői és férfi dolgozói nevében nagy szeretettel köszöntsük a Nemzetközi Nőnap alkalmával vállalatunk minden nődolgozóját, minden asszonyt és leányt, minden édesanyát, és különösen azokat a női munkatársakat, akik kiemelkedő múlt évi munkájuk alapján miniszteri, illetve vállalati Kiváló Dolgozó kitüntetésben fognak részesülni. *Huszár M.*

A műszaki ankét után

Vállalatunk vezető, irányító dolgozói január 27-én műszaki ankét keretében ismerkedtek vállalatunkra alkalmazandó új gazdaságpolitikai értelmezésekkel, beszélték meg a gazdasági munka irányításának, szervezésének, a takarékos gazdálkodásnak új követelményeit.

Huszár Mihály igazgató, *Balog Miklós* műszaki igazgató és *Hajnal Károly* gazdasági igazgató ismertették az elmúlt év eredményeit s határozták meg az új év legfontosabb teendőit, feladatait.

Azóta lezajlottak az esztendő első termelési tanácskozásai, melyek egyik napirendi pontja ezen ankét anyagának ismertetése volt: a teljes kollektíva tájékoztatást kapott a feladatokról, és megbeszélték a megvalósítás részletes, műhelyenkénti, területenkénti teendőit. Úgy érezzük, olyan jelentőségű események voltak e tanácskozások a vállalat életében, hogy mégegyszer összefoglalni kell az elhangzottakat és a dolgozók minél szélesebb és hatékonyabb informálása céljából Híradónk hasábjain is közölni szükséges.

Ez az év minden szempontból nehezebb lesz a tavalyinál. Nehezebb anyagellátási körülmények között, pontosabban tervezett raktári készletekkel, esetenként talán nem a legmegfelelőbb alapanyagokkal kell dolgoznia a termelésnek, miközben a kapacitások extenzív fejlesztésének sok lehetősége már nincsen. Megdrágulnak a termeléshez szükséges anyagok — elsősorban és főként az import anyagok — s nem maradnak teljesen változatlanok a szabályozók sem.

Ahhoz tehát, hogy a népgazdasági és a rendelői igényeknek megfelelően a tavalyinál többet adjunk kisebb ráfordításokkal, sehol sem, a vállalat egyetlen területén sem lesznek elegendőek a megszokott módszerek és a kialakult tempó. Nagyobb erőfeszítésekre van máris szükség: a vezetés színvonalának emelésére, a munka megszervezésére, a munkafegyelemre és fegyelmezett munkára, a helyes és ösztönző munkadíjazásra, az eddig is alkalmazott jó módszerek további fejlesztésére, finomítására, a szakmai ismeretek bővítésére, a piaci új igények gyors felkutatására.

Ezért van különös jelentősége annak, hogy a vezetők és vezetettek együtt, közösen dolgozzák ki az észszerű takarékosság elvét és valósítsák meg annak rendjét az esztendő minden napján.

Az ankét előadóinak egyöntetű és határozott álláspontja az, hogy a hatékony gazdálkodás és más célok érdekében mindenhol meg kell szüntetni a liberális magatartást. A nemtörődöm, a nyugi-nyugi magatartás, a közömbösség valójában a kollektív érdekek ellen van. Legyen bizony mindenki *nyugtalan* és a tulajdonos szigorával lépjen fel, a gazda gondosságával mérlegeljen, ha bárhol és bárkinél kifogásolni valót talál.

A dolgozó kivitelezők munkája folyamatosságának akadályozásáért felelősségre kell vonni az irányítót, akinek az a feladata, hogy a termelést megszervezze. De azt is, aki akár egy fél órával kevesebbet dolgozik, mint amennyire a bért kapja, vagy mást csinál, mint ami a munkaköre. Többletjövedelem pedig csak annak jár, aki többet végez, többet tesz le. Mindenkinek meg kell értenie, hogy úgy is lehet a termelést fokozni, a jövedelmezőséget javítani, ha nem szerzünk be új, drága gépeket, ha nem növeljük meggondolatlanul eszközeink értékét. Csak akkor végezzünk beruházást, ha annak bázisát már megtermeltük és a feltételeit biztosítottuk. A meglévő korszerű gépek kapacitását és más termelő berendezéseket pedig optimálisan kihasználni elsőrendű kötelesség.

Ezt még sok helyen, sokszor elmondjuk egymásnak. Értekezleteken, brigádgyűléseken és taggyűléseken. Mert az évek óta kialakult gondolkodásmód, magatartás bizony egyszerre nem fog alakulni az új körülményekhez senkinél sem! Ezek a körülmények — minden bizonnyal — az eddigieknél több konfliktushelyzetet idéznek elő. A megváltozott körülmények azt is követelik, hogy az érdekvédelem is — némileg eltérően az eddigi gyakorlattól — gondosabban mérlegelje tevékenységét „igazságosztó" munkája során.

A politikai munka hatékonyságának növelése ugyanolyan fontos tényező, mint a gazdasági munkáé. Sőt! Egymást feltételezik, egyik gyengesége vagy fejlettsége a másikra hat. Ahol jó a politikai munka, ott könnyebben megvalósíthatók a gazdasági célkitűzések, és viszont. A laza munkafegyelem, a kusza termelési körülmények mellett bizony nehéz dolog jó politikai munkát kifejteni és magyarázni az egyébként teljesen világos és tiszta gazdaságpolitikai elképzeléseket.

Az üzemi demokráciának természetesen fejlődnie kell ezen új körülmények között is. E téren a kongresszusi irányelvek megállapításával lehet egyetérteni: „a jelenlegi helyzetben az a legfontosabb, jobban építsünk az üzemi demokrácia fórumaira." *Jobban!* Ez itt a fontos, és nem az, hogy többet beszéljünk róluk csupán. A mennyiség és a minőség között nem mindig van értékes összefüggés. A tulajdonosi tudat alakítására van tehát elsősorban szükség. Arra, hogy mindenki a tulajdonos jogán, egyúttal a gazda felelősségével és gondosságával szóljon bele a vállalat életébe. A gazda ötlete kifogyhatatlan, s minden helyzetben megtalálja a legmegfelelőbb és leggazdaságosabb megoldást. Ezeket kell összegyűjtenie a vezetőnek és ezekkel kell gazdálkodnia akkor, amikor a kollektív célok megvalósításán munkálkodik. Persze, hogy ötlet születhessen, ismerni szükséges a célokat, a törekvéseket, a gondokat, az üzemet, és a feladatokat.

Az tud csak ötletet adni, aki megfelelően tájékozott.

A vezetőktől nem kis erőfeszítéseket követel a céloknak, a törekvéseknek a munkások nyelvén való megfogalmazása és olyan részletekre való felbontása, hogy bennük saját érdekeiket is felismerjék, és ezért szerepüket is érezzék a megvalósításban.

A beleszólást könnyíti, ha a döntésre több alternatíva készül, és a vezetés ismerteti az érdekeltekkel a lehetséges megoldások összes előnyét és hátrányát, várható eredményét, bizonytalanságát.

Ez után várható csak, hogy a döntést követően a dolgozók magukénak is érzik a kitűzött feladatokat, és mindent megtesznek a megvalósításért.

A minőség szerepe döntő lesz ez évben és ezt ma már azok is pontosan tudják, akik felületes munkájukkal bizony sokszor hozták kényes helyzetbe a vállalatot. Az egyik legfontosabb népgazdasági és vállalati érdek tehát a minőség biztosítása, fejlesztése. Ezért kell ebben az évben kidolgoznunk a minőséggel és a takarékossággal jobban arányos bérezést, és kiemelt feladatunknak tekinteni a minőségellenőrzést és -védelmet. Ezzel egyidőben fokozni szükséges a szállítókészséget, s gyorsabban kell reagálnunk a piac igényeire is a megvalósítás üzemi szakaszaiban.

A különböző technológiai okokból elkülönült osztályoknak az eddiginél sokkal jobban együttműködni és összedolgozni szükséges. Ezt a kooperációt úgy kell megvalósítaniuk, hogy ne adják fel az eddig kifejlesztett, jó értelmezésű és szükséges önállóságukat.

A termelés irányítása viszont nem lehet formális: az irányítónak kell eldöntenie, hogy mi a vállalati, üzemi érdek, s meddig lehet figyelembe venni az egyes műhelyek elgondolásait, álláspontjait.

A gyors átfutás a termelés különböző szakaszaiban — a rendelői igények rugalmasabb kielégítésén túl — kisebb vállalati forgóeszközigényt jelent.

Ezek lennének tehát a legfontosabb feladataink ebben az esztendőben. Itt most nekünk arra kell utalni, azt kell leginkább hangsúlyozni, hogy *mindenkinek a saját munkáját kell megszervezni.* Nem a másikét, hanem a sajátját! Ez nem könnyű. De akkor is ez az egyetlen, hatékony módszer a gazdasági fejlődésünk biztosítására, melyhez eredményes munkát kívánnak a műszaki ankét előadói.

Petőcz Károly

★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★

Dolgozóink becsülettel teljesítették kongresszusi felajánlásukat

A jó munka, a becsületes munka mindig örömet jelent az embernek. Különösen nagy az öröm akkor, amikor ezt a munkát valamennyien nemes eszme, vagy cél szolgálatába állítjuk. Ilyen nemes és szép cél minden magyar dolgozónak az MSZMP XI. Kongresszusa, melynek sikere érdekében a dolgozók milliói tették meg munkafelajánlásaikat.

Valamennyien tudjuk, hogy felajánlásunk lényege az volt, hogy december 10-re teljesítjük éves tervünket. Ezt a vállalást sikerrel végrehajtottuk.

A nemzetközi gazdasági helyzet egyre komolyabban veti fel annak szükségességét, hogy a devizával takarékoskodni kell. Felajánlásunkban vállaltuk, hogy egymillió dollár értékű import anyagot hazaival pótolunk. Hogy ezt teljesíteni tudjuk, nem kis feladatot jelentett a géptermek számára. Dolgozóink azonban átérezve ennek fontosságát, alaposan túlteljesítették ezt a vállalást, hiszen 1,9 millió dollárt takarítottunk meg a népgazdaságnak.

Ez a szép eredmény rengeteg összetevőnek az eredménye, hiszen ha részletesen vizsgálnánk valamennyit, akkor sok-sok küszködés, vita és áldozatvállalás kerülne szóba. E helyett inkább összegezve: *Köszönet mindenkinek, aki a siker érdekében munkálkodott.*

A siker egyik legfőbb forrásáról, a brigádmozgalomról azonban feltétlen szólni kell. A szocialista brigádok voltak elsősorban azok, amelyek derekasan kivették részüket a siker megteremtésében.

Az év elején az értékelő bizottság 36 brigád munkáját értékelve 23 brigádot tartott méltónak arra, hogy különböző fokozatokat ítéljen neki oda. Így az *Arany fokozatot:* a November 7, Kner Izidor, az *Ezüst fokozatot:* a Münnich Ferenc, a *Bronz fokozatot:* a Kulich Gyula, az Augusztus 20, a Március 8, a Kner Imre, a TMK I., a Korvin Ottó, a *Brigádzászlót:* a Gutenberg, a Radnóti, a Planeta II., az *Oklevelet:* az Áchim L. András, az Ady Endre, az Indira Gandhi, az Április 4., az Addírozó, a TMK II., a Május 1., a Táncsics Mihály, a Március 15., a Salvador Allende, a Hámán Kató brigádoknak ítélte oda az értékelő bizottság.

Ez a 23 brigád dolgozott úgy, hogy eredményeit az értékelő bizottság különböző fokozatokra érdemesnek tartotta. A versenyben általában vesztesek is vannak, ez a brigádverseny azonban olyan, hogy ebben csak nyertesek vannak. Igaz, hogy 13 brigád nem érte el az oklevél fokozatot, de az ő munkájuk révén is nyert az egész kollektíva és ők is nyertek egyéves tapasztalatot és az új évben ezt a tapasztalatot felhasználva ők is „dobogóra" kerülhetnek.

Nincs mit szégyenkezniük, éppen ezért soroljuk fel őket is.

Mélynyomó IV., József Attila, Tevan, Klics Károly, Elektron, Bánki Donát, Körös, Kékes, Trimetal, Romulus, Petőfi, Heltai Gáspár, Munkácsy Mihály brigádok.

Az élet megy tovább, dolgozni kell tovább, ma jobban, mint tegnap, hiszen fejlődésünknek ez a záloga.

Varga András

A lakásépítés vállalati támogatásáról

Miután az arra vonatkozó jogszabály 1969-ben lehetővé tette azt, hogy a munkáltatók dolgozóik lakásépítését anyagilag támogathassák, megragadtuk ezt a lehetőséget és 1970-től kezdve a dolgozók lakásépítéséhez kölcsönt nyújtunk. Az első években ez a támogatás nem volt jelentős egyfelől azért, mert nagyobb összegű kölcsönt gazdasági okokból nem adhattunk, másfelől azért, mert az akkori rendelkezések a dolgozók számára nem nyújtottak a vállalati kölcsön összegével arányban álló kedvezményeket. A vállalati támogatás a dolgozók készpénzbefizetési összegét alig, az OTP-kamat összegét pedig egyáltalán nem csökkentette. 1970—72-ig terjedő 3 éves időszak alatt 9 dolgozó számára adtunk anyagi támogatást összesen 325 000 Ft összegben.

Az MSZMP KB 1972. november 14—15-i ülésén hozott határozat nyomán megjelent jogszabályok a munkáslakás építésének igen kedvező feltételeit teremtették meg. Ezek a kedvezmények a következők:

Ha a vállalat a dolgozó számára kölcsönt nyújt, az állam a lakásárból elenged kétszobás lakás esetén 60 000 Ft-ot. Ez az összeg félszobánként 10 000 Ft-tal csökken, illetve növekszik.

A dolgozóknak ezzel az összeggel, továbbá a szociálpolitikai kedvezménnyel (gyermekenként 30 000 Ft) csökkentett lakásárnak csupán 10%-át kell készpénzben befizetnie. A vállalatnak pedig 20%-ot kell kamatmentes kölcsönként nyújtania. A fennmaradó 70% pedig 1%-os kamatra 35 év alatt visszafizethető OTP-hitel.

Lényegében tehát vállalati támogatás esetén 300 000 Ft értékű lakást két meglévő vagy vállalt gyermek figyelembe vételével a dolgozó 18 000 Ft készpénz befizetése mellett szerezhet meg. Rendkívül sokat jelent az, hogy a Városi Tanács által kialakított gyakorlat szerint dolgozóink még abban az évben megkapják a lakást, amelyben a vállalati kölcsönt adjuk, függetlenül attól, hogy azt korábban milyen időpontra ígérték.

1973-ban ezeknek a kedvezményeknek a hatására a lakásigénylők száma ugrásszerűen megnövekedett. A kedvezményekben rejlő lehetőségek azonnali kihasználása érdekében jelentős összegű lakásépítési alapot képeztünk.

35 igénylőből 27 dolgozónak, közülük 26 munkásnak és 25, 30 éven aluli fiatalnak adtunk támogatást összesen 800 000 Ft összegben. Lényegében minden indokolt lakásigényt kielégíthettünk, hiszen minden olyan igénylő lakást kapott, aki legalább öt éve munkaviszonyban áll a vállalattal és lakáshelyzete nem volt megoldva.

1974-ben az igénylők száma 37-re emelkedett, a lakásépítés támogatására 750 000 Ft-ot fordítottunk. 25 család kapott támogatást, akik közül 23 munkás és 22 a 30 éven aluli fiatal.

A lakásügyi bizottság 1974-ben a következő munkatársaink számára szavazott meg 10—15 év alatt törleszthető támogatást: Maján János és Maján Jánosné, Papp József és Papp Józsefné, Csetneki János és Csetneki Jánosné, Nagy István és Nagy Istvánné (Gyoma), Petrovszki Pál, Kovács Gyula III., Szücs László, Vantara László és Vantara Lászlóné, Kocsor Jenő és Kocsor Jenőné, Suba István és Suba Istvánné, Kovács Sándor és Kovács Sándorné (Gyoma), Balogh Sándor, Csulik János

Rövid lejáratú kölcsönt kaptak: Sztankó Károly, Eperjessy József, Sárga Antal, Szabó János, Stuber Sámuel, Mánássi István.

A részesedési alapból készpénzhitelben részesültek: Köszl Ottóné (Gyoma), Éberl Józsefné, Káli János és Káli Jánosné, Novák Pálné, Tóth Istvánné, Tóth László és Tóth Lászlóné (Gyoma).

1975. évre az igénylők száma 50 főre emelkedett. Annak ellenére, hogy a korábbiakhoz hasonló nagyságrendű összeget használtunk fel, ebben az évben már csak 21 főnek nyújthattunk támogatást, mert annak kötelező összege megnövekedett. Mind a 21 fő munkás és közülük 17 a 30 éven aluli fiatal.

A lakásügyi bizottság döntése szerint 10—15 éves törlesztési időre a következő munkatársaink kaptak támogatást: Cziglécki János, Tóth András és Tóth Andrásné, Griecs Lajos, Szél Ferenc, Beregszászi László Mikó Zoltán, Turák Kálmán és Turák Kálmánné, Knall György és Knall Györgyné, Kóra Istvánné (Gyoma), Szeblák József, Gulyás Péter és Gulyás Péterné, Nagy Endre, Nagyéri József, Nagy László, Jastyur András és Jastyur Andrásné, Berlai Ferenc, Szalóki Gyuláné (Gyoma), Terdik Károly és Terdik Károlyné (Gyoma).

Rövid lejáratú kölcsönt kaptak: Krattinger József és Krattinger Józsefné, Svecz András és Svecz Andrásné, Palágyi Lajos.

A lakásépítést anyagi lehetőségeinkhez mérten a jövőben is támogatjuk. Arra azonban valamennyiönknek számítani kell, hogy ha az igények 1976-ban is az utóbbi évek szintjén maradnak, vagy növekednek, valamennyi jogos lakásigénylő támogatásban nem részesülhet.

Dr. Simon Mihály

Budatranspack '74

A Hungaropack Csomagolási Versenyen három különdíjat nyertünk.

A fogyasztói csomagolás szükségességéről felesleges védőbeszédet tartani. Tudott tény, hogy milyen érdektelenség fogadja a hányaveti módon kibocsátott termékújdonságot, ezzel szemben mennyire kelendő a gondozott, szép kiállítású áru. Ismeretes, hogy vállalatunk fontos szerepet tölt be a csomagolóanyag-gyártásban.

Kiállításunkat megtekintette néhány ismert személyiség is: *Sarlós* elvtárs, a Hazafias Népfront főtitkára, valamint államtitkárokból álló küldöttség.

Tekintettel a nagy érdeklődésére, kiállításunkkal a TV is foglalkozott.

HÍRADÓNKRÓL

Harmadik évfolyamába lép az üzemi lapunk, s az eddigi negyedévenkénti megjelenés kéthavonkéntira változik. Itt most én a technikai résszel kívánok foglalkozni, s néhány észrevétellel, véleménnyel szándékom segíteni az akadálymentesebb munkát.

A *kéziratokról* annyit, hogy ki-ki a lehető legpontosabb és legszabatosabb jó fogalmazásban adja le. Tudom, közülünk senki nem Lőrincze Lajos, de az elvárható, hogy aki valamit közölni kíván, méghozzá írásban-nyomtatásban, az olvassa át, olvastassa át, mielőtt a szerkesztőnek átadja.

A *megvalósításról* pedig: nyomdánk újságot, folyóiratot nem készít. Ennélfogva ennek feltételei ki sem alakulhattak eddig. Más törvények élnek a lapnál, ismét mások a csomagolóanyagnál vagy a könyvnél. A lapkészítés alapvető szabályait elméleti felkészítés híján a gyakorlati buktatókon át kell elsajátítanunk. De sohasem szabad belenyugodni sekélyes megoldásokba, színvonalatlan, dilettáns munkába. Az önfejlődés egyik nagy szakmai lehetősége az üzemi lap. Az elmélet, a tervezés gyakorlati eredménye rövid időn belül látható, bírálható. Éppen ezért az esetleges hibák egy legközelebbi számnál már könnyen helyrehozhatók. Különösen a formakészítés dolgozói önállóságának fejlődéséhez fontos e lap, mert a helyzetek megkívánta átalakításokat, bővítéseket, összehúzásokat, címrendszerek arányát, logikus tördelést, esztétikus oldalkialakítást stb. a kopogtatástól kezdve az imprimálásig legcélszerűbb a termelőfolyamatban elvégezni. Itt nem fenyeget a rendelő kritikájának veszélye. Saját magunknak készítvén saját szerzőink munkáját, nagyobb a mersz, kisebb a kockázat, és ha netán valami hiba lenne, na bumm!, legközelebb javítjuk. A korrektoroknak is fontos szerep jut: bátor beavatkozásuk *szükséges*. Senki meg nem sértődhet, ha olyan valaki javít bele dolgozatába, akinek a javítás munkaköre, foglalkozása. Sőt, ez egyenesen megkövetelendő. Az önálló beavatkozással hallatlan mértékben megnövekszik a korrektor kritikai érzéke. Láttam már olyasmit, hogy a nyomdai korrektor a „lektorált" kézirathoz fűzött lapszéli jegyzetet egy-egy kiadvány pongyola fogalmazása miatt. Nagyon helyesen!

Elégségesnek mutatkozik tehát csupán a kézirat kiszignálása, néhány fontosabb cikk helyének, sorrendjének kijelölése, a kliséanyag prezentálása, egy-két cím kliséroztatása: a többit a szaktársaknak maguknak kell megoldaniuk „forgatókönyv" nélkül.

Megítélésem szerint csak jó származhat abból, ha minél önállóbban, kevesebb előírás, megkötés nélkül készítik a kivitelezők lapunkat. Bizonyos, hogy a megvalósítás során önállóbb szakmunkás fejlődik ki, mintha mindig csupán kész kottát játszana le. *Az önálló fejekre pedig, hajh, de nagy szükségünk van!* *Petőcz Károly*

Beszéljünk a teljesítményszintekről

Mindig — vitatott témáról számolok be lapunk hasábjain. Annak tudatában, hogy a szintek körül abszolút megelégedettség úgy sem lesz soha, megkísérlem vázolni a fejlődést. Mert fejlődés itt is van.

Vállalatunknál 36 munkaterületen alkalmazunk teljesítményszintet. Ebből az 1974-es évben 24 területet vizsgáltunk felül és rendeztünk:

[1] A kiviteli rajzolóknál az időket lényegesen csökkentettük, [2] a Planeta 2 és 5 színű gépeknél a veszteségidőket csökkentettük, [3] az Aténáknál (Békéscsabán) a nyomásszámot emeltük, [4] az RZB, [5] az RZO, [6] az OHZ egy- és kétszínű, [7] a Wupa Stanca, [8] az OHS Stanca, [9] az Odin Stanca gépeknél a nyomásszámot emeltük, a veszteségidőket csökkentettük, [10] mélynyomónál a nyomásszámot emeltük, a beigazítást műveletekre bontottuk, a veszteségidőt csökkentettük, [11] a beadónők esetében az ívek után Ft elszámolást vezettünk be, [12] az elővágóknál és [13] az utóvágóknál a csomagszám emelésére, a gépcsere beépítésére került sor, [14] a szalagozókat a vágókhoz kapcsoltuk, [15] az Európa stanca, [16] a hidas stanca, [17] a ragasztógép-kezelők, [18] a monószedők, [19] a monóöntők, [20] a csíkozók, [21] a Trimetál, [22] a Seypa elővágók, [23] a gyomai Aténák és [24] a tégelyek teljesítménykövetelményeit megemeltük.

Nem kis munka volt, de elmondhatjuk, nem is sikerült olyan rosszul.

A szintrendezéseknél egységes irányelveket állítottunk fel, amelynek az volt a célja, hogy megszüntessük, illetve rendszerbe foglaljuk a veszteségidőket.

Egyértelműen meghatároztuk azokat a műveleteket, amelyek beletartoznak a veszteségidőkbe. A formaváltás utáni gépmosási időt kiemeltük, és géptípusonként megállapítottuk a szükséges ráfordítást. Meghatároztuk azokat az állásidőket, amelyek 80%-os bérrel kerülnek kifizetésre.

A beigazítási és nyomásköveteleményeket differenciáltuk, egyes gépcsoportoknál 4—7 kategóriát állítottunk be, hogy reálisabbak legyenek a meghatározott idők, illetve nyomáskövetelemények. Ezzel kapcsolatban a másik célunk az volt, hogy megszüntessük az időutalványozást, *tehát minden munkát be tudjunk sorolni valamelyik kategóriába.* Így a rendezésre került szinteknél megszüntettük a szintből való kiemelést, valamint az időutalványozást.

Ezzel kapcsolatban el kell mondani, hogy a széles körű kategorizálás megközelíti a műszaki norma fogalmát, ami nem is volna rossz, de rendkívül bonyolulttá teszi az elszámolást, növeli az adminisztrációs munkát (a létszámot) és nehezíti a dolgozók önelszámolását.

A rajzolóknál áttértünk az időutalványozásra, ami többszöri rendezés után 50%-kal csökkent. A jó eredményhez tartozik az, hogy a rendezések után (5—6 terület kivételével) már az első hónapokban tudták teljesíteni az új követelményeket, így a dolgozók keresete nem csökkent. Jelenleg már csak a mélynyomógépen van lemaradás, meg Gyomán az Aténa gépeken.

Nagyon jó tapasztalatunk van az egyes darabbér-rendszerről, amit két területen alkalmazunk: a gépi ragasztóknál és a kifejtőknél. Nőtt a termelés, emelkedett a dolgozók bére. A következő lépés az lesz, hogy megvizsgáljuk, mely területeken lehet bővíteni a darabbéres rendszert. Nagy terveink vannak a géptermek területén, ahol a minőségi bérezés irányába szeretnénk haladni.

Malatyinszki Józsefné

VÉLEMÉNY

Lapunk legutóbbi számában már másodízben jelent meg az a megállapítás, hogy a GYEK „technológia" első fecske maradt és nem követte újabb technológia.

Szeretnék ezzel a nézettel vitába szállni. A technológiai szót minden körülmények között idézőjelbe kell tennünk. Ugyanis nem csupán a technológiai adatok rögzítése történt, hanem leírtuk a munkafolyamatokat melyeket a gyártáselőkészítőknek munkájuk során el kell végezniük és a kapcsolattartás módját a társterületekkel. Nem lehet igaz, hogy egy dolgozó munkáját csak akkor tudja elvégezni, ha részére írásban adjuk ki a technológiát. Ez hamis beállítás. Egy gépmestertől meg kell tudni követelni a gondos és szakszerű munkát akkor is, ha nem írják le neki, hogy a beigazítás során milyen technológiai műveleteket kell elvégezni. Ezért tanulta a szakmáját.

Nekünk tehát a jövőben nem elsősorban technológiai leírásokra van szükségünk, hanem szabályozni kell a vállalat összes egységeinek a munkáját és főleg az egyes egységek egymás közötti munkakapcsolatát. Ezen a területen vannak még fehér foltok és ezeket kell megszüntetni.

Az *„első fecskét"* tulajdonképpen követték újabbak. Az elmúlt évek során nagyon sok szabályzatot dolgoztunk ki vagy dolgozunk át a Kner Nyomda jelenlegi viszonyaira. Pl.: *döntési rendszer, ügyrend kollektív szerződés, karbantartási technológia, minőségellenőrzési rendszer, árszabályzat és kalkulációs rendszer stb.* Ezek mind-mind olyan szabályzások, melyek a nyomda egészének vagy egyes részterületeknek munkáját irányítják, ahhoz adják meg a legfontosabb elveket.

Nem valósítható meg az, hogy a nyomda minden egyes dolgozójának tevékenységi körére minden egyes helyzetben írásos szabályzatot adjunk ki. *Balog Miklós*

Kommunista műszak vállalatunknál

Február 15-én a békéscsabai és a gyomai üzemek, valamint a trimetál dolgozói, szocialista brigádjai kommunista műszakot tartottak a KISZ kezdeményezésére és szervezésében. A munkabért a vietnami 1 000 fős iparitanulóiskolára, valamint Békéscsabán az üzemi sportpálya, Gyomán a gyermekintézmények céljára ajánlották fel.

Tovább tanul: 32 dolgozónk

Október végén számos dolgozó kapott levelet, melyben a képesítési rendben meghatározott munkakörök betöltéséhez előírt képesítés megszerzésére szólítja fel őket a vállalat vezetősége. A tovább tanulók szervezett oktatásban vesznek részt. Az iskolai oktatásban résztvevőket tandíj, vizsgadíj, útiköltség, szállásköltség, a tanfolyami képzésben résztvevőket tandíj, vizsgadíj, útiköltség, napidíj és szállásköltség illeti meg.

A vállalat szerződést köt a tovább tanulókkal, hogy iskolai tanulmányaik befejezése után legalább annyi ideig maradnak a vállalatnál, mint amennyi ideig tovább tanulásuk tartott.

Jelenleg *32 dolgozónk vesz részt különféle közép- és felsőfokú tanintézmények esti-, illetve levelező tagozatain.* Köztudott tény, hogy a gazdaságirányítási rendszerünkben előtérbe került a közgazdasági- kereskedelmi munka. Ilyen irányú továbbképzésben jelenleg a már említett 32 főből 22 fő részesül.

Műszaki Főiskolára 2, a Könnyűipari Szakközépiskola levelező tagozatára 3 dolgozónk jár. A képesítési rendnek megfelelően a következő oktatási évben ez a szám nagymértékben nő, hiszen korszerű gépparkunk és technológiánk nem nélkülözheti a jól képzett szakembereket.

Névadó ünnepély

1975. február 9-én, vasárnap délelőtt 10 órakor újabb névadó ünnepélyre került sor a Városi Tanács dísztermében a békéscsabai TÜSZSZI rendezésében.

E bensőséges családi ünnepélyen Schvarcz Editke, Kovács Krisztina és Daru Zoltán kapott hivatalosan nevet.

Az ünnepségen Balog Miklós műszaki igazgató a Kner Nyomda vezetősége nevében üdvözölte a résztvevőket és egy-egy betétkönyvet ajándékozott a három családnak.

A KISZ-szervezet jókívánságait Boldizsár Margit vezetőségi tag tolmácsolta, a gyerekeknek játék, az édesanyáknak virág kíséretében.

A TÜSZSZI külön megtisztelte ez ünnepséget azzal, hogy képmagnóra rögzítette és a február 18-án megrendezésre került aktíva értekezleten propagandaanyagként levetítette.

Üzemátalakítások

Vállalatunk a kombinált csomagolóanyag-gyártás hazai bevezetése érdekében vásárolt egy használt „Merkur 1570" típusú 8 színes mélynyomógépet. Ezen a gépen kívánjuk megvalósítani azon tekercses csomagolóanyagok gyártását, melyeket eddig importból szereztek be a különböző felhasználók.

A csomagológépek mind szélesebb körű alkalmazása tette szükségessé a tekercsről tekercsre történő gyártást és itt elsősorban a papír, alufólia, celofán és a különböző műanyag fóliák, illetve ezek kombinációi jönnek számításba.

A használt gép üzembehelyezése és a zavartalan termelés érdekében dolgozóink közül heten tanulmányozták a helyszínen, működés közben a mélynyomó gépet és megtanulták a kezelését, valamint a szerelését, a hiba elhárítását.

Az új technológia bevezetése szükségessé tette a meglévő termelő, tároló és szociális helyiségek átrendezését. A lakkozó és fóliakasírozó gépeket áttelepítjük a régi üzemi épület I. emeletén kialakított új helyiségbe és ezzel egyidejűleg átköltöztettük a hengeröntőt és a filmtárolót. Megszüntettük a régi öltözőket, zuhanyozókat, ezek helyével bővült a formatárolás területe. A volt lakkozó termet és a mellette lévő raktárelválasztó falat lebontottuk és egy nagy helyiséget alakítottunk ki, ahol a kombinált csomagolóanyag gyártásával kapcsolatos összes funkciók megvalósításra kerülnek.

A gép felállítása a lakkozógép helyére történik, hosszúsága miatt azonban kénytelenek voltunk a mellette lévő egészségügyi létesítményeket is átalakítani. A 8 szint nyomó gép hossza 26 m. Speciális kialakítása lehetővé teszi azt, hogy a két fel- és két letekercselőmű segítségével egyszerre két különböző téma nyomható rajta. A könnyen oldható kuplungkapcsolatok a 8 nyomóművön belül bármilyen összetételt meg tudnak oldani (1+7, 2+6, 3+5, 4+4 szín).

Tartozékként több mint 400 db nyomóhengert is megvásároltunk, melyek különböző kerületűek, így az első időkben a munkák hengerigénye biztosítottnak látszik. A hengertárolást is a nagy teremben valósítjuk meg, a géppel érkező állványok beállításával.

A megnyomott tekercsek vágása a kívánt hossz- és keresztméretre egy tekercsvágógépen történik majd, melynek beszerzésére már intézkedtünk.

A különböző igények megkövetelik a nyomott anyag kasírozását is, de erre a célra alkalmas gépet a magas ár miatt csak a következő években állíthatjuk be.

A mélynyomógép üzembehelyezése a vállalat egész kollektíváját új és nehéz feladatok elé állítja, melyek jó megoldása a népgazdaságnak komoly devizamegtakarítást jelent. Egyúttal lehetővé teszi a csomagológépek még nagyobb mértékű elterjedését, mely munkaerő-megtakarítást eredményez. Az új gép elhelyezése érdekében az első intézkedéseket már megtettük. Dicséret illeti mindazokat, akik az átalakítási munkákból becsületesen kivették részüket. Mikor e sorokat papírra vetem, máris megérkezett az első camion, s megkezdődött az egyes darabok helyszínre történő beszállítása.

Dobókői György

FIATALOK HANGJA

Fiataljaink tevékenysége a társadalmi munkában, s a politikai életben

Sok szó esik napjainkban a fiatalok munkájáról. Sűrűn elhangzik a vélemény, mely jóleső érzéssel tölt el, de nemegyszer találkozunk olyan kijelentésekkel, melyek elgondolkoztatnak bennünket.

Sokszor kerül sor az idősebbek s a fiatalok összehasonlítására is, azzal a megjegyzéssel „lám, az idősebbek", vagy „amikor mi fiatalok voltunk". Őszinte elismeréssel adózunk a sok jó tapasztalattal rendelkező idősebb generáció iránt. Igyekszünk átvenni tudásukat, gazdag tapasztalataikat. Eközben mind erősebben kell, hogy megérjen bennünk, s tetté váljék az a gondolat, hogyan tudnánk fiatalos erőnket, lendületünket a ma elért eredmények túlszárnyalására képessé tenni. Hiszen a jövő, a szocializmus teljes felépítése az eddiginél több akaratot, több tudást, tettvágyat, sokoldalúan képzett dolgozókat kíván.

Úgy érzem, ennek megvalósítására meg is van bennünk a lehetőség. Szorosan összefügg ezzel a fiatalok politikai képzésének és áldozatvállalásának szélesítése. Most ezzel a problémával kívánok részletesebben foglalkozni.

Mint KISZ-szervezetünk aktívája, a következő észrevételeket szeretném vállalatunk dolgozói elé vinni. Köztudott, hogy KISZ-alapszervezetünk különböző társadalmi munkák szervezését vállalja. Társadalmi munkaakcióban a KISZ-tagokon kívül az üzem fiataljai és idősebb dolgozói is részt vesznek. Gondolok itt az üdülő, a sportkombinát építésére, s nem utolsósorban a kommunista műszakokra. Ezek a munkaakciók közelebb hozzák egymáshoz a dolgozókat, hiszen mindenki tudja, hogy ezek a megmozdulások saját és mások érdekeit egyaránt képviselik. S ez nemes gondolkodásra vall. Hiszen van-e annál nagyobb öröm, mint látni, hogy családtagjaink, barátaink milyen jól szórakoznak az üdülőben. S milyen jó érzés tudni azt, hogy a kommunista műszakon megszerzett összeg egy részét a vietnami 1000 fős szakmunkástanuló-intézet javára fizetik be KISZ-fiataljaink, s így a vietnami fiatalok fejlődését segítik elő. Úgy érzem, ebben a társadalmi munkában a fiatalok szívesen és lelkesedéssel vesznek részt. Milyen jó látni az ifjúsági brigádok és a szocialista brigádok fiataljait — azok is, akiknek még nincs gyermekük —, hogy milyen lelkesedéssel és izgalommal segítenek a bölcsődéknek, óvodáknak és iskoláknak.

Fiataljaink szívesen neveznek be a különböző versenymozgalmakba. Így például a KIM versenymozgalomba 2 fő, a SZIM versenymozgalomba 38 fő, a KISZM versenymozgalomba 9 fő nevezett be. Bár itt a létszámot jó lenne bővíteni. Itt szeretném megemlíteni az „Alkotó Ifjúság" című pályázatot. Erre a pályázatra 5 pályázó nevezett be. Ilyen nagylétszámú fiatal üzemnél, ahol a fiatalok tele munkakedvvel, dolgozni akarással végzik munkájukat, igen csekély létszámnak bizonyul. Ennek gondolom oka, hogy a pályázati felhívás nem kielégítően történt meg. Ennyit a fiatalok társadalmi és mozgalmi tevékenységéről.

Most rátérek egy állandó és divatos vitatémára: a fiataljaink politikai képzettségére.

Az, hogy a fiataljaink nem eléggé képzettek politikai téren, szerintem nem egész fiatalságunkra jellemző. Bár elég sok igazság van benne.

De előbb induljunk el onnan, ahol politikai képzettségük alapjait meg kell szerezniük. Az az általános iskola, s később a középiskola. Azok a fiatalok, akik elvégzik a középiskolát, politikailag bizonyos képzést már kaptak. Főleg az utóbbi időben. Itt kell a szülőnek és magának a tanulónak bekapcsolódni, ami azt jelenti, hogy figyelje a tv, rádió, újság híradásait, a szülő segítsen egy-egy kérdés tisztázásában. Természetesen ez a fiataloktól függ, hogy mennyi energiát fektetnek az ilyen irányú önképzésbe. Később a KISZ-szervezet és a vállalat politikai szervezetei veszik át a fiatalok irányítását, nevelését. Nagy probléma, hogyan tegyük érdekesebbé a szemináriumokat, a politikai oktatásokat. Ezzel kapcsolatban már több esetben tettünk fel kérdéseket. Sajnos ekkor visszahúzódik mindenki, mint csiga a házába. De én azt hiszem, mindig és mindenki próbálkozik, hogy ne csak előadás, hanem tevékeny vita is legyen minden szemináriumi foglalkozás. Úgy vélem, hogy több esetben valamelyest sikerült is.

Elképzeléseink szerint talán jobb és tartalmasabb vitát lehetne létrehozni, ha a régvárt klubot sikerülne kialakítani. Ehhez szeretném kérni a vállalat vezetőségét, a fiatalok aktivitását, hogy ezt minél előbb megvalósíthassuk.

Természetesen nem kevés idő kell ennek létrehozásához. Addig is törekedjünk minél célratörőbb programmal, s annak megvalósításával az üzem dolgozóinak körét megnyerni.

Legyen az a rövid eszmefuttatás is eme felhívás, melyben kérek minél több segítőkész hozzászólást és aktív csatlakozást.

Boldizsár Margit

KIÁLLÍTÁS

December 17—31-ig tartott nyitva a kultúrtermünkben az 1974. évi házi tárlat sorozatunk utolsó kiállítása. Érdekes volt, mert új, nálunk eddig még nem nagyon ismert képzőművészeti műfajt mutatott be.

Bánszki Mihály, békéscsabai születésű asztalosmester fa-intarzia képeiben gyönyörködhettünk két héten át.

A mester elmondta a megnyitón, hogyan kezdődött ez az újszerű kapcsolata a fával, megismertetett bennünket a fa-intarzia eszközeivel, módjával, egy-egy kép történetével.

A vendégkönyv tanúsága szerint sokakból váltott ki elismerő megjegyzést az aprólékos gonddal elkészített képek látványa, melyekről tükröződött a fa jó ismerete, szeretete, az alkotás öröme.

Zsiros Istvánné

HÍREK A GYOMAI ÜZEMBŐL

Az üzem szocialista brigádjai közül a Kner Izidor, a Radnóti Miklós és a Március 15 brigádok elérték a maximális 100 pontot, a Petőfi Sándor és a Romulus brigádok pedig a 90 pontot. A könyvkötészetben öt munkahelyi csoport tevékenykedett eredményesen, amelyekből a közeljövőben brigád alakul.

1967-ben 28 380,— Ft értékben vásároltak a részleg dolgozói könyveket az üzemi könyvterjesztőtől, 1974-ben már 109 970,— Ft volt az összeg, amit nála könyvvásárlásra fordítottak dolgozóink. 29 dolgozónk vásárolta meg az Új Magyar Lexikon második kiadását, 27-en rendszeresen a Világirodalom Remekei köteteit, 14-en Németh Lászlót. Rendkívül keresettek a bibliofil jellegű kiadások, meg a művészettörténeti kötetek. 35 dolgozónk állandó vásárlója a különböző mini kiadványoknak. 1974-ben 5 dolgozónk vásárolt 2000,— Ft érték felett, 15 pedig 1000,— Ft felett.

Február 15-én megszervezett kommunista műszakon 155 dolgozó vett részt. A KISZ-tagok a vietnami iparitanulóiskola költségeire, a többi dolgozó pedig egy nap az iskoláért mozgalomra ajánlotta fel a műszak teljes munkabérét. A gyomai kollektíva ezúttal másodízben dolgozott kommunista műszakban a gyomai gyermekintézményekért.

A Magvető Könyvkiadó felszabadulási évfordulós kiadványaként készült a Gyűlölet tudománya című nagyon szép antológia. Történelemkönyv és dokumentum: szovjet, magyar, lengyel, délszláv, román, bolgár, cseh, szlovák, német írók műveivel mondja el a keleti front történelmi eseményeit. A történelem és a szépirodalom ötvözete ez, de egyben válasz arra a kérdésre is, hogy mi képesítette a felszabadítókat a felszabadítás művére: az embertelenség gyűlölete, az az indulat, amelyre a cím utal.

A telephelyen működő kultúrbizottság vezetője tagja a vállalati kultúrbizottságnak. A havi üléseken összehangolják a programokat, s amit a békéscsabai nagyüzem programjából át lehet venni, azt Gyomán is megvalósítják. Így nyílik lehetőség arra, hogy Juhász Ferenc költő eljöjjön Gyomára is. Persze, az lenne igazán jó, ha ebbe belekapcsolódna a községi kultúrotthon is, mert bizonyára sok nyomdán kívülit is érdekel vendégünk.

1974-ben részlegünknél a formakészítés dolgozói között 36 esetben került kifizetésre 12 800,— Ft összegű célprémium, a gépteremben 45 esetben 16 700,— Ft, a könyvkötészetben pedig 48 esetben 13 300,— Ft. Ezt a mozgóbért legnagyobb részben a minőségi munka elismerésére használta fel a vezetés, kisebb résszel egy-egy kiemelt feladat sikeres megoldását honorálta.

Az elmúlt évben 22 esetben voltak kénytelenek selejtjegyzőkönyvet felvenni az illetékesek: összesen 89 558,— Ft volt a teljes selejtkár. Hibás gyártás esetén selejtjegyzőkönyv mellőzésével 27 esetben 50—100,— Ft összegekkel kellett csökkenteni azok fizetését, akik figyelmetlenségükkel megsértették a munkafegyelmet és veszélyeztették az üzem megbízhatóságát és pontosságát.

Két szocialista brigád a kitüntetettek közül

A November 7 brigád (bérelszámolók) már az *arany* fokozatot szerezte meg a hosszú-hosszú esztendők szívós és eredményes munkájával.

A Münich Ferenc brigádnak (dobozragasztók) pedig az *ezüst* fokozatot ítélte oda, áldozatkész munkájuk elismeréséül az értékelőbizottság.

Az üzemrendész írja a társadalmi tulajdon védelméről

Vannak munkaterületek, melyeket nemigen ismernek a dolgozók. Ilyen a rendészet. Ezúttal e területet és feladatait kívánom bemutatni röviden.

Minden gazdasági vezető felelős a rábízott társadalmi tulajdon védelméért, a vállalat rendjének és biztonságának fenntartásáért, a munkafegyelem megszilárdításáért, a dolgozóknál lévő személyi tulajdon ellen irányuló cselekmények megakadályozásáért.

A gazdasági vezetők üzemrendészeti feladatai teljesítésének elősegítésére a jelentősebb vállalatoknál üzemrendészeti szervek működnek. Vállalatunknál az üzemrendészet az igazgatási- és jogi osztályvezető irányítása alá tartozik, tagjai a rendészeti vezető, a megbízott rendész Gyomán, portások és őrök.

Az üzemrendészet fontosabb feladatai: Megelőző tevékenységet végez a társadalmi és személyi tulajdon védelme érdekében. Megszervezi és ellenőrzi a személy- és áruforgalmat, közreműködik a munkafegyelem megszilárdításában, elkészíti a portai szolgálatot és ügyrendet. Ellenőrzi az üzemet munkaidőn túl, munkaszüneti napokon, délután és éjszaka. Rendszeresen tartja a kapcsolatot a gazdasági vezetőkkel, a dolgozókkal, továbbá a társadalmi és rendőri szervekkel. Mindezen kívül természetesen sok apróbb napi feladat hárul az üzemrendészetre, melynek felsorolása hosszadalmas lenne.

Ha az utóbbi öt évet vizsgáljuk, megállapíthatjuk, hogy a társadalmi és személyi tulajdon védelme rendkívül megszilárdult. A beruházás befejeztével a sok féle új üzemi kapacitás nagy létszámot igényelt egyszerre, s ezzel felhígult a régi, állandó összetétel. A fluktuáció lassan megszűnt és az utóbbi években a létszám állandósult. Dolgozóink nagy többsége tiszteletben tartja mind a társadalmi, mind pedig a személyi tulajdont.

A munkafegyelem területén sajnos nem beszélhetünk javulásról. Mivel erről a decemberi híradóban már olvashattunk, itt most erről nem szólok.

Vállalatunknál ez ideig nem történtek túl nagy összegű lopások, sikkasztások és egyéb, a társadalmi tulajdont károsító cselekmények.

A pozitívumok mellett nap mint nap előfordulnak a kisebb rongálások, a társadalmi tulajdon hanyag kezelése, öltözői lopások.

Ehhez hozzájárul a dolgozók közömbössége, hanyagsága, mert pl. számtalanszor előfordul, hogy értékes anyagok hiányoznak, s ez csak az éves leltárnál derül ki.

Az anyag, a gép, amivel dolgozunk, és amit feldolgozunk, társadalmi tulajdon: a mi tulajdonunk. Sajnos a közszellemben nem így nyilvánul meg. Hányszor előfordul, hogy még használható anyagot kidobunk, kiselejtezünk anyagokat, melyekre azt mondjuk, hogy használhatatlan. Vajon azért veszik meg aztán ezt az emberek, mert használhatatlan? Nem! Ellenkezőleg, azért, mert használható. És még sokáig lehetne folytatni az ilyen példákat.

Nehéz dolog az „üzemi szarkák", a pazarlók, a rongálók elleni védekezés. Sokan úgy vélik, hogy az ilyen emberek megfogása kimondottan a portai dolgozók feladata, akik népszerűtlen munkájukhoz kevés támogatást kapnak. Általában az emberek nem szeretik a népszerűtlen feladatokat, ez alól nem kivételek a vezetők sem. Sajnos, éppen azok a vezetők (művezetők, csoportvezetők), akik sokat tehetnének e területen, sokszor tartózkodnak a népszerűtlen feladatoktól.

Csupán gazdasági intézkedéssel nem lehet a társadalmi és személyi tulajdon védelmét biztosítani. Szükséges a tudatformálás, olyan légkör kialakítása, melyben a félórányi fusizás, az apró alkatrész, szerszám eltulajdonítása, a rongálás is szégyenteljes cselekedetnek számítson. *Fontos a vezetők, a kommunisták példamutatása, mert ahol esetleg éppen a vezető végez vagy végeztet „maszek" munkát, ott azután aligha lehet rendet tartani.*

A társadalmi és személyi tulajdon védelme összetett feladat. Nem lehet egyszerűen rendészeti és rendőri feladatokra leszűkíteni. Valamennyi dolgozónak, vezetőnek és szocialista brigádnak fontos feladata a társadalmi és személyi tulajdon ellen irányuló cselekmények megakadályozása.

Kazamér Károly

Napirenden:

A Tevan-kiadványok megszerzése és rendezése

Tudjuk, hogy a Kner Múzeum számára megszerezni kívánja vállalatunk a békéscsabai Tevan nyomda által készített sajtótermékeket, könyveket és egyéb nyomtatványokat. Azokat a produktumokat, melyek megfelelő módon képviselhetik megyénk másik nagy nyomdászának, Tevan Andornak munkásságát. *Szenei Ferenc* ebben az ügyben kereste meg *Petőcz Károlyt,* aki már hónapok óta tevékenykedik ezen a téren. Néhány kérdést juttatott el hozzá azzal a céllal, hogy válaszaival híradónk hasábjain keresztül tájékoztatást kapjanak az érdeklődő dolgozóink e nyomdatörténeti ügy állásáról.

— Hogyan és mikor merült fel a Tevan Nyomda kiadványainak megszerzése?

A Kner Nyomda Múzeumban 1973-ban megrendezett ötszáz éves magyar könyv kiállításához válogattam a különböző megyei nyomdákban készült kiadványok között. Ennek során meglepetéssel tapasztaltam, hogy milyen sok különféle kiadvány és mennyire míves nyomdaipari termék került ki a megyei nyomdákból, melyek csupán a múzeumokban és levéltárakban vannak meg. Akkor fogalmazódott meg az a gondolat, hogy a megye nyomdaiparának kiadványait — elsőként *Tevan Andor kiadványait* — össze kellene gyűjteni, és azokból egy alkalommal Tevan emlékkiállítást kellene rendezni. Ilyenformán a Kner Múzeum anyaga sem lenne féloldalas, e mellett a Tevan-kiadványok (és itt nemcsak a könyvre gondolok) méltóképpen reprezentálhatnák megyénk nyomdaiparát.

A Kner-publikáció nagyon könnyen ment, népszerű is volt, mert néhány nyomdásztekintély aktív támogatásán túl, a megelőző időkből származó sok Kner-anyag állt rendelkezésre, s ezeket minden kutatás, utánajárás nélkül ismételten közrebocsájtani lehetett. Az, amit a nyomdánk az elmúlt évek fejlesztési gondjai közepette a Tevan nyomda történetéért tenni tudott, kevésnek bizonyult ahhoz, hogy szélesebb kör ismerkedhetett volna meg egy Tevan-értékeléssel, munkásságának felderítésével.

— Hogy állsz az anyag gyűjtésével, mik a kilátások? Milyen területet érint a kutatás?

Tudni kell, hogy — ellentétben a gyomai Kner nyomda rendezett történetével — itt sem bibliográfia, sem nyomdai anyag rendelkezésre nem állt. Teljesen hiányzik Tevan Andor levelezése, feljegyzései, magánkönyvtára, kiadványgyűjteménye. Nincsenek Tevan-publikációk stb. Ezek a Megyei Levéltárban, a Megyei Könyvtárban, a Széchényi Könyvtárban, stb. vannak meg — de sehol sem teljesen. Ott kutathatók, de ezekről a helyekről — természetesen — be nem szerezhetők.

Az eddigi próbálkozásom nem vezetett eredményre özv. Tevan Andornénál. Südy Ernő hagyatékában sem talált Südy kolléga idevágó anyagot. Az újsághirdetésekre sem érkezett érdemi könyvajánlat. Dencsi bácsi hagyatékát kiszórta a háztulajdonos. Egyedül Kiss Gábor, nyugdíjas műszaki vezetőnk kutatta át padlását és néhány darab Amatőr Tevan-kötetet, több egyedi kiadványt, sok prospektust és más nyomdaterméket adott át múzeumunknak.

Mondhatom, nagyon nehezen halad a munka, mert a napi gondok és elfoglaltság mellett arra nem jut idő, hogy bárki is személyesen kutasson a sok helyen lehetséges emlékek és dokumentációk után. A budapesti antikváriumokba ritkán adnak be Tevan-köteteket, ezek azonnal elkelnek. Egészen meglepő, hogy pl. a Nemzeti Galéria munkatársától választ sem kaptam Tevan Andorral kapcsolatban írott megkeresésemre.

Nem szeretném csupán könyvkiadványokra korlátozni a gyűjtést és a kutatást. Tudjuk, hogy Tevan Andor nagyon sok fametszetet használt kiadványaihoz; bizony, jó lenne, ha valahonnan előkerülne néhány ezek közül. Gyönyörű propagandakiadványokat is készített a csomagoló anyagok mellett. Szakembereink előtt ismeretes Kner Imre reklámanyaga, s ezt mint a jó reklám iskolapéldáját emlegetik ma is. Nos, Tevan Andor legalább olyan korrekt és ízléses reklámmal dolgozott, s a faltkartonjainak éppen úgy megvolt a mintatára, mint Kner közigazgatási nyomtatványainak. Még ezeken kívül is van jó pár részlet, amivel foglalkozni és felderíteni érdemes.

— Ez a munka ugyan szükséges, dehát egy üzem fő feladata mégis csak a termelés. Reméled-e, hogy sikerül megvalósítani mindazt, amit ezen a téren kitűztél?

Ekkora üzemben, ilyen fiatal dolgozókból álló üzemben, ilyen hallatlan nagy szellemi kapacitás birtokában éppen a legfőbb ideje foglalkozni egy kicsit a nyomdatörténettel, s szükséges azzal megismerkedni, azt rendszerezni és értékelni, amit az elődök sokszor a legsivárabb feltételek mellett létrehoztak. Egy példa: Tevan Adolf 1903-ban vásárolta meg egy csabai könyvkereskedő „nyomdáját". 1905-ben már számtankönyvet készített oly módon, hogy néhány oldalanként szedte-nyomta a könyv anyagát. Akkor is volt üzemszervezés, mert néhány hét alatt kihozta a kötetet!

Röviden: közeleg a végső határidő, hogy ezt a munkát a *kortársak közreműködésével és segítségével a jelenlegi üzem elvégezze.*

Nagyon sok tárgyi emlék lehet azok birtokában, akik abban az időben a nyomdában dolgoztak, de azok birtokában is, akik valamilyen módon kapcsolatban álltak Tevan Andorral és dolgozóival. Ezeket kell felkutatni. Biztos vagyok abban, hogy ez a leggyorsabb módja a begyűjtésnek. Bár özv. Tevan Andornét továbbra sem szabad kihagyni, meg kell kísérelni egy újabb kapcsolatfelvételt. Nagyon jól fogadta az első kísérletünket, s talán azon múlott a folytatás, hogy nem sikerült megtudni akár a teljes, akár egy részanyag átadásának feltételeit. Jó lenne a Móra Ferenc Kiadóval is kapcsolatot létesíteni, mert haláláig ott dolgozott Tevan Andor, mint képszerkesztő.

Úgy látszik, most talán kimozdult a holtpontról ez az ügy is. Egyre több oldalról merül fel egy átfogó nyomdatörténet igénye. A ma fiatal szakembere érzi a nyomdatörténet hiányát és éledni kezd a tradíciók megismerésének vágya. Az elődök munkájának eredményeit beépíteni kívánjuk a mindennapok munkájába. Mert, ugye, minek mindazt újból kitalálni, amit a múltban már kitaláltak és sikerrel alkalmaztak a szaktársak.

Az Ofszet Lemezüzem gazdálkodása

A hazai nyomdaipar ofszetlemez „éhsége" az Ofszet Lemezüzem számára kedvező gazdálkodási alapot jelent. Az általunk gyártott trimetál lemez színvonalát a nyomdaipar elismerte, a kereslet állandóan növekszik, ezért a kapacitás egyre jobban kihasználhatóvá válik.

A gazdálkodás szempontjából az 1974-es évet egyenletes, az igényekkel jól egyensúlyban álló termelés jellemezte. Számszerűleg az üzem második éve az alábbi mutatókkal jellemezhető:

Mutatók	1973. év	1974. év	Teljesülés %
Lemezgyártás (m²)	16 430	22 857	139,1
Közvetlen gépi idő (óra)	7 866	3 655	127,4
Összes állásidő (óra)	1 258	503	40,0
Értékesítés (m²)	18 027	23 050	127,9
Állományi létszám (fő)	21	21	100,0
Árbevétel (ezer Ft)	10 101	13 813	135,6
Nyereség (ezer Ft)	3 287	6 239,5	189,8

A gazdálkodás eredménye sok intézkedés következménye, amelyek közül legpozitívabb, hogy változatlan létszám mellett sikerült a termelés mennyiségét növelni, kizárólag a termelékenység emelésével. Legjelentősebb intézkedésnek bizonyult az állásidő racionális csökkentése, amely az időalapnak 30%-áról egy év alatt 12,1%-ára esett vissza, de lényeges volt a termelés ritmusának gyorsulása. Jelentős selejtcsökkentést sikerült elérni. 1973-ban 7,0% volt, amely 1974-ben 3,72%-ra csökkent. A gyártófolyamatban minőségjavulás következett be, bár ezt akadályozta a nyerslemez minősége. Jelentősen csökkent a reklamációk száma (1974 II. félévében nem merült fel) és a reklamált lemezmennyiség is.

Anyaggazdálkodásunkat nagyfokú takarékosság jellemezte, 1974. évben több mint 12%-os fajlagos anyagköltség-megtakarítást sikerült elérni.

Takarékosabb volt a nyerslemez, a réz, a vegyszerek felhasználása, olcsóbban kaptuk az elektromos energiát, a vizet.

A termelés általános költségei nem változtak, ezért a jelentősen növekvő termelés ellenére a termelés költségei alig növekedtek.

A Kongresszusi vállalásainkat túlteljesítettük, az 1974. évi tervet 1974. december 4-re teljesítettük, s a vállaláson felül több, mint 500 m²-t gyártottunk, s 750 m²-t értékesítettünk.

Összegezve: 1974. évi munkánkat jól végeztük, amelyért elismerés illet minden dolgozót. Azonban ezen a szinten nem állhatunk meg.

A kedvező piaci helyzetet felismerve, minden eszközzel és módszerrel törekednünk kell az üzem további lényeges fejlesztésére. Az igények növekedése miatt 1975-ben további, mintegy 20%-os termelésnövekedéssel számolunk.

1974-ben egy sor olyan terven felüli intézkedést kezdtünk megvalósítani, amelyek biztosítják a jövőbeni további felfutást, gyártmányfejlesztést. Ilyenek többek között a szűk gyártási keresztmetszetek bővítése (galvanizálás, szennyvízgépészet) az előérzékenyített trimetál lemezgyártás beindítása, az alumínium alapú trimetál lemez kísérleti gyártása.

Előérzékenyített lemezeinket a gyakorlatban eredményesen kipróbálták, s 1975. évben már nagyobb mennyiség gyártását tervezzük. Az előérzékenyítés megvalósításának programjában szerepelnek a lemezkidolgozáshoz szükséges vegyszerek, amelyek területén elindultak a próbák.

Elkészült az Ofszet lemezüzem rekonstrukciójára vonatkozó távlati elképzelés több variációban.

Célunk, hogy üzemünket olyan mértékben bővítsük, hogy hosszú távon is kielégítse a hazai ofszetlemez igényeket, esetleg teljes egészében.

Most azonban elsősorban az 1975. évre kijelölt feladatok teljesítésére kell koncentrálni. Az ésszerű takarékosság jegyében rendkívül fontos feladatunk, hogy megvalósítsuk a takarékossági tervünkben lefektetett műszaki intézkedések mellett belső tartalékaink jobb kihasználását, a felhasznált anyagokra, a rendelkezésünkre álló kapacitásokra vonatkozóan.

Erre sokfajta lehetőség kínálkozik még akkor is, ha ezek egyenként nem túl nagyok. Minden reményünk megvan arra, hogy még jobb munkával gazdálkodásunkat tovább javítsuk az elkövetkező időben.

Kovács Gyula II.

Munkavédelmi értékelés

Az 1974. évi munkavédelmi intézkedések előterében a gépek, berendezések biztonságának növelése és az egészséges és biztonságos munkafeltételek megteremtése állt.

A baleseti mutatószámok alakulását vizsgálva ezekkel az intézkedésekkel lényeges javulást értünk el a gépi balesetek alakulásánál. Az előző évekhez viszonyítva a gépi baleseteink száma 30%-kal csökkent. Természetesen nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy lényegesen megnőtt a gépmestereink felelősségérzete és javult a technológiai fegyelem.

Elgondolkoztató azonban, hogy ugrásszerűen megemelkedett az anyagmozgatásból és a termelő munkától független balesetek száma és egy csonkulásos baleset is történt üzemünkben. Ezeknek a baleseteknek az okait vizsgálva, nem kis szerepet játszik az emberi nemtörődömség és a biztonsági szabályok megsértése. Mindez arra figyelmeztet, hogy a jövőben lényegesen nagyobb gondot kell fordítani az üzem egész területén a biztonsági szabályok maradéktalan betartására.

A szocialista brigádok keretében működő munkavédelmi őröket megfelelően sikerült bevonni a balesetelhárító munkába, több előadásból álló továbbképző tanfolyamot indítottunk részükre, melyet a jövőben tovább kívánunk folytatni. Így lehetőség van arra, hogy a szocialista versenymozgalmak szerves részévé váljon a munkavédelemmel való rendszeres törődés, ennek során fokozottabb gondot fordítsanak a munkavédelem személyi és tárgyi feltételeinek hatékonyabb továbbfejlesztésére.

Zsiros István

Újítómozgalom

Az új gazdaságirányítási rendszer bevezetésével egyidőben a korábbihoz képest megváltoztatták az újítások díjazásának rendszerét is. Ez azt jelentette, hogy a vállalatok bármilyen újítási díjat közvetlenül az „R" alapból voltak kötelesek fizetni. Az ilyen formában történő díjazás érthetően bizonyos érdekellentétet teremtett a vállalat újító és nem újító dolgozói között. A gyakorlati évek azt bizonyították, hogy az újítási rendelet bizonyos módosításokra szorul. 1974. év folyamán a fórumok sokaságán vitatták meg a problémákat és az Újítók Országos Kongresszusán döntés született egy új, a korábbinál mindenki számára kedvezőbb újítási rendelet kidolgozásáról. Az új Minisztertanácsi rendelet 38/1974. számon 1974. X. 30-án került kiadásra és 1975. január 1-én lépett életbe.

Kivonatosan megemlítek néhány, a korábbi rendelethez képest történt változást.

Új fogalom született beruházási újítás néven. Akkor tekinthető egy újítás beruházási újításnak, ha hasznosításával csökkennek a beruházás kivitelezési költségei. Díjazása: a hasznosítás első évében keletkezett hasznos vállalati eredmény 1%-a.

Megváltozott az újítások díjazhatósága. Az alsó határ továbbra is a bruttó nyereség/év 2%-a, a felső határt azonban eltörölték. A megadott értékhatártól nagyfokú aránytalanság esetén el lehet térni.

A vállalati eredményt növelő, de nem kalkulálható újítások díjazása továbbra is egy összegben történik.

A pénzben nem mérhető hasznos eredménnyel; pl. balesetveszély, vagy egészségre káros tényezők csökkentésével, a munkahelyi körülmények javulásával járó újítás díját egy összegben kell megállapítani. Az újítási díj összege nem lehet kevesebb 300 Ft-nál. Az újítások díjazása pedig a bérköltség terhére történhet.

A vállalat az általa elfogadott újítást más vállalatnak az újító hozzájárulása nélkül átadhatja, az újítót azonban díjazni kell.

A rendelet az újítómozgalom helyzetén igyekszik javítani oly módon, hogy javítja az újítások díjazhatóságának lehetőségét és igyekszik a minimálisra csökkenteni az ügyintézéssel járó adminisztrációt.

A vállalat 1974. évi újítási statisztikája a bizonyíték arra, hogy az újítómozgalom munkája még javításra szorul. Ehhez a 38/1974-es rendelet minden segítséget megad. Rajtunk múlik, hogy éljünk vele.

1974-ben a beadott összes újítások száma 33, a kísérletre elfogadottaké 5, a bevezetetteké 13, míg az elutasítottaké 12 volt. Az újítások díjazására 28 500 Ft-ot fizettünk ki.

Gárdonyi Gábor

A „Május 1" brigád kezdeményezése

Híradónk előző számában az üzemi könyvterjesztő fehér foltokról írt. Ezek a fehér foltok különösen a termelő részlegekben mutatkoznak.

A felszámolás érdekében a „Május 1" brigád (GYEK és formatárolás) konkrétan az alábbiakat teszi. Szívesen ajánlja követésre a többi brigádnak is.

A brigád közös könyvvásárlási számlát nyit az üzemi könyvterjesztő segítségével, amelyre a brigád tagjai bejegyzik az egyéni vásárlásaikat. A brigád arra törekszik, hogy sok szép és jó könyvet vásároljon és olvasson, ezzel emelje műveltségét és fellendítse a könyvforgalmat. 1974 novemberétől mostanáig már 2154,— Ft értékű könyvet vásároltak.

Felhívjuk a brigádokat arra, hogy kövessék példájukat. Ilyen módon is lehet tenni valamit a nyomdászműveltség emeléséért.

Örömmel vennénk, ha Dudás Katalin a híradó egyes számaiban tájékoztatót adna a megjelent új könyvekről és ezzel is serkentené az olvasóközönséget.

ÜZEMEGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT

A fő munkát az orvosi rendeléseken jelentkező dolgozók alkotják. Az 1974-es évben 4002 esetben keresték fel a dolgozók az üzemorvosi rendelőt, ebből a fogászati rendelést 1887 esetben.

Az egészségre ártalmas munkahelyek dolgozói 3 illetve 6 havonként járnak laboratóriumi vizsgálatra, összesen 71 ilyen helyen dolgozót figyelünk fokozottabban. A laboratóriumi eredmények legkisebb eltérésére is felfigyelünk, holott lehet, hogy nem is a munkahely okozta ezt az eltérést. Ebben az esetben vitaminkészítményeket és vérképző gyógyszereket kapnak az érintett dolgozók. Időszakos vizsgálatot ezeknél a dolgozóknál egész évben összesen 312 esetben végeztünk. Foglalkozási megbetegedés nem fordult elő, de egyéb megbetegedés miatt előfordult áthelyezési javaslat más munkakörbe (pl. légzőszervi megbetegedés vagy ízületi és csontbetegségek).

Külön nyilvántartjuk a 18 éven aluli dolgozókat, ők is háromhavonként járnak egészségügyi ellenőrző vizsgálatra.

A zajártalom kivédésére a vállalat füldugókat és Bilsom vattát szerzett be. Dr. Bereczky Zsolt üzemorvos a gépteremben 15—15 perces előadást tartott ennek előnyeiről és a helyes használatáról. Az üzemi étkeztetés területén a konyha és a mosogató ellenőrzése során többször akadt kifogásolnivaló.

Egészségnevelő és felvilágosító munkánk már január első napjaiban megkezdődött. Az akkori influenzajárvány miatt. Mindenki kezébe elkerülhetett az influenza elleni védekezés tízparancsolata. Állandóan kapcsolatban vagyunk a Megyei Egészségnevelő csoporttal. Minden egészségügyi felvilágosító prospektusból bőven kapunk, amelyekkel a dolgozók találkozhatnak a büfében és az előtérben.

Az üzemorvosi rendelőt többen keresték fel a könnyebb munkakör orvosi javaslatáért, különböző betegségek miatt 1974-es évben 13 esetben adtunk ilyen javaslatot, amelyet a vállalat elfogadott és egészségügyi állapotuknak megfelelő helyre helyezte a dolgozókat. A 13 dolgozóból 10 nődolgozó volt.

Nagy örömmel vettük tudomásul, hogy a kismamáknak már nem is kell könnyebb munkaköri javaslatot adni. A művezetők a terhességi kiskönyv bemutatásával állapotuknak megfelelő könnyebb munkát biztosítanak.

Idült betegségben (de keresőképes) szenvedő dolgozók létszáma 34. Ezeket a dolgozókat gondozottaknak nevezzük. Ellenőrző vizsgálatra járnak az üzemorvosi rendelőbe azért, hogy állapotuk ne rosszabbodjon. Ezek a gondozottak (34) 661 alkalommal keresték fel az üzemorvosi rendelőt.

Az üzemorvosi rendelőben nyilvántartott üzemi balesetek alakulása: 1972-ben 36, 1973-ban 42, 1974-ben 29, ebből 8 került táppénzes állományba. A baleset okait nézve minden esetben figyelmetlenség vagy kapkodás volt a kiváltó ok, az üzem technikai állapotával nem voltak összefüggésben.

Ilona nővér

Az emberi energiával is takarékoskodni kell

Híradónk előző számában már hírt adtam arról a kezdeményezésről, amely a versenyfelajánlások előkészítését és a kiértékeléseket van hivatva fejleszteni. Úgy érzem, hogy hasznos dolog, ha folyamatosan tájékoztatást adok a fejleményekről.

A korábban említett és főleg brigádvezetőkből álló, választott munkabizottság — véleményem szerint — igen hasznos javaslatokat tett a brigádmunka javítására. E javaslatok kapcsán került kidolgozásra az az új munkaverseny szabályzat, amelyben sok célszerű módosítás, változtatás, széleskörűen vitatott gondolat, és mindenek fölött komoly munka testesül meg.

Tolmácsolhatom a magam és több brigádvezető hiányérzetét, hogy a felajánlások megtételét elősegítő és a brigádok patronálását javasló szempontok időben nem láttak napvilágot — s ennek oka jórészt abban keresendő, hogy a versenyszabályzat nem került széles körben megvitatásra, illetve ismertetésre (pl. az szb és a gazdasági vezetők előtt sem).

Első példa erre az az időzavar, hogy a brigádoktól f. évi január 15-ig kérték be a felajánlásokat s ugyanakkor csak a január 27-i műszaki ankéton hangzott el a kongresszusi irányelveknek a vállalatra lebontott terve. Ebből következik, hogy a brigádok a vállalásaikban általában nem tudták ezeket érvényesíteni és esetenként vissza kell adni néhány brigádnak átdolgozásra. Segítette volna az is a későbbi értékelést, ha az új szabályzat szerinti javaslat alapján egységesíteni tudtuk volna a felajánlások formáját és tartalmában érvényesíteni tudtuk volna az új irányelveket (minőségi termelés, takarékosság, kulturális vállalások stb.).

Volt szó egy üzemi képes brigádhíradó (tábla) létesítéséről is, amelyről eddig semmi hír.

A megkésett brigádkiértékelés és az új vállalások befogadása csak február második hetében zajlik.

39 új brigádvállalás érkezett be, amelyek zömét elfogadtuk, néhányat azonban vissza kellett adni éppen a fenti okok, másrészt meg nem felelő tartalmuk miatt.

Az értékelés és a befogadás meglehetősen változó létszámú és összetételű bizottság előtt folyt, amely megnehezítette a munkát.

Azt már elmondhatjuk, hogy a kongresszusi munkaverseny sikerében minden brigád összmunkája és néhány brigád kiemelkedő teljesítménye szerepet játszott. Erről részletes beszámoló most készül.

Zsiák Mátyásné

Az 1974. évi gazdálkodásunkról és az 1975. évi feladataink ról

Alig egy évvel ezelőtt, amikor megismertük az 1973. évi eredményt, egyöntetű véleményünk volt, hogy amennyiben 1974-ben is hasonló fejlődést érünk el, nem lehet okunk panaszra. Nos, a napokban elkészült mérleg alapján most már tudjuk, hogy az 1974. évi tevékenységünkkel teljesítettük azokat a feladatokat, amelyeket magunk elé tűztünk.

Először talán nézzünk meg néhány számot, mellékelve az 1975. évi tervadatokat is (erről a későbbiekben még lesz szó):

	1973. év	1974. év	1975. évi terv
Késztermék (tonna)	11 621	12 886	14 270
Termelési érték (mill. Ft)	416	521,2	643,4
Létszám (fő)	991	993	1 030
Nyereség (mill. Ft)	82,2	92,3	104

Ha jól megnézzük a legfontosabb mutatószámokat, láthatjuk, hogy 1974-ben nőtt a termelésünk mennyiségben és értékben, nőtt a vállalati eredmény, viszont a létszám változatlan. Azt hiszem, ennek alapján nem kell különösebben bizonygatni, hogy a termelésnövekedésnek a *termelékenység emelkedése* a forrása.

Nézzük meg azokat a fő tényezőket, amelyek segítették, illetve nehezítették a fenti eredmény elérését.

Az 1973-as év tapasztalataiból okulva, a múlt évben nagyobb mértékben kötöttünk kapacitáslekötési szerződést megrendelőinkkel. Ennek pozitív jele megmutatkozott abban, hogy az alapvető gépcsoportoknál leterhelés hiánya nem akadályozta a termelést, sőt a szovjet exportra készített termékek következtében lényegesen javult a kikészítőgépek közül a párnázó-talpazó gépek leterhelése. Jónak bizonyultak azok az intézkedések is, amelyek a veszteségidők csökkentését célozták.

A termelést nehezítő tényezők közül az anyaggal kapcsolatos problémát emelném ki. Köztudott, hogy a tőkés világpiacon végbement inflációs folyamat következtében nagymértékben drágultak az általunk használt papírok és kartonok. Ez nemcsak azt jelentette, hogy ugyanannyi anyagért többet kellett fizetnünk, mint egy évvel korábban, hanem azt is, hogy hosszabb ideig tartott az anyagok beérkezése, s több pénzt kellett az anyagkészletekbe fektetni, nehogy emiatt fennakadás legyen a termelésben. Ilyen körülmények között kényszerítve voltunk arra, hogy nagyobb mértékben használjunk hazai papírt és kartont. Ezek minősége viszont általában alatta maradt az importának, s ez sok esetben komoly problémát okozott a munkahelyeken. Ennek ellenére túlteljesítettük a tervet, s ebben döntőnek bizonyult azoknak a dolgozóknak, szocialista brigádoknak a hozzáállása, akik példát mutatva mindent megtettek azért, hogy ennek hátrányát minél kevésbé érezzük.

Ezek után néhány szót arról, hogyan alakult a személyi jövedelem. A vállalati eredmény tervezettnél nagyobb növekedése lehetővé tette a bérfejlesztés nagyobb mértékét is. Bérszínvonalunk az előző évhez képest 5,9%-kal, azaz egy főre vetítve átlagban 1767,— Ft-tal nőtt. A bruttó részesedési napok száma 30 nap, amiből természetesen még lejönnek a közvetett juttatások. A részesedés konkrét felosztása még nem történt meg, de előreláthatóan márciusban a múlt évihez hasonló nagyságrendű lesz a nyereségrészesedés.

Az 1974. évi adatok, a piaci lehetőségek, illetve gépi kapacitásunk alapján készítettük el 1975. évi tervünket. Ha csak a számokat látjuk magunk előtt, abból is kitűnik, hogy nem lesz könnyű dolgunk, ha teljesíteni akarjuk a tervet. Gyakorlatilag változatlan gépparkkal, s némileg növekvő létszámmal kell lényegesen többet termelnünk. A piaci, gazdálkodási körülmények még inkább nehezebbek lesznek. Az import árak várhatóan tovább nőnek, drágább lett az energia, s egyre nagyobb mértékben kell támaszkodni a hazai forrásokra. Emiatt egyik legfontosabb feladatunk az anyaggal való helyes gazdálkodás, az *ésszerű anyagtakarékosság*. Így tudjuk csak teljesíteni nyereségtervünket, s ettől függ, hogy a tervezett 4%-os, vagy esetleg ennél nagyobb béremelést tudunk megvalósítani.

Kocsor Ferenc

Egy cikk margójára

A faltkartonnyomó gépteremben kedvezőtlen visszhangot váltott ki a szeptemberi számunkban megjelent *„A magyar karton felhasználásának eddigi eredményei"* című cikkünk.

Azoknak a kollégáknak, akik nemtetszésüknek adtak kifejezést, figyelmébe ajánljuk a *Typográfia* novemberi számában a nyomdánkkal foglalkozó cikk alábbi részét:

„Ez év januárjában... a népgazdaság devizakiadásainak csökkentése érdekében azt a célt tűzték ki, hogy nagyobb arányban használnak fel hazai alapanyagokat, s éves szinten egymillió dollár értékű import kartont helyettesítenek belföldivel".

Eddig az idézet. Egymillió dollár nagy összeg. Ennyi devizamegtakarítást érdemes vállalni a kezdeti nehézségeket is figyelembe véve.

A KNER NYOMDA dolgozóinak híradója
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
75.285 Kner Nyomda Békéscsaba, Lenin út 9–21
Felelős vezető: Huszár Mihály igazgató
Eng. szám: 4057-39/1975

TOTO

Ismeri Ön a sportvilágot?

Azok között, akik az alábbi totószelvényt helyesen kitöltik (illetve a legtöbb találatot érik el) és a lapból kivágva 1975. március 20-ig Békéscsabán az Áchim utcai, Gyomán a személyportán lévő dobozokba bedobják, 5 db értékes könyvet sorsolunk ki.

Kérdések:

1. *Hol volt az első olimpia?*
   1 St. Louis
   x Athén
   2 London
2. *Ki volt az első olimpiai aranyérmes magyar sportoló?*
   1 Kellner Gyula
   x Szokoli Alajos
   2 Hajós Alfréd
3. *1948 és 1958 között megrendezett nyári olimpiákon hány bronzérmet nyert Magyarország?*
   1 kettőt
   x tízet
   2 ötvenegyet
4. *Sahlin Borisz hány olimpián nyert?*
   1 kettőn
   x hármon
   2 haton
5. *Ki nyert több öttusa-világbajnokságot?*
   1 Magyarország
   x Szovjetunió
   2 Svédország
6. *Hány Európa Bajnokságot nyert Papp László?*
   1 kettőt
   x hármat
   2 egyet
7. *Hány első helyezést értünk el a felszabadulás előtt asztaliteniszben?*
   1 hetven
   x ötven
   2 tizenegy
8. *Hány centiméter a férfi rúdugrás világcsúcsa?*
   1 535 cm
   x 540 cm
   2 554 cm
9. *Női kézilabdázóink kispályán mikor nyertek világbajnokságot?*
   1 1965
   x 1968
   2 1971
10. *Ki lőtte a világbajnokságot eldöntő gólt az 1954-es Labdarúgó Világbajnokságon?*
    1 Turek
    x Rohn
    2 Morloch

Hírek

Dolgozóink negyedrésze vesz részt politikai oktatásban

Az üzemi pártszervezet teljesítette négyéves programjában szereplő propaganda célkitűzéseit. A pártszervezet felvilágosító munkájának eredményeként a KISZ és a szakszervezet az eddigieknél fokozottabb mértékben kapcsolódik be a politikai oktatásba. A politikai aktivitást fokozza a közelgő XI. pártkongresszus iránti érdeklődés, mely túlnő a termelési felajánlásokon. A szocialista brigádmozgalom is ez évben tovább terebélyesedett. Ezek a tényezők együttesen eredményezték a politikai érdeklődés aktivitását.

Tanulmányi kirándulás Kassán

Az ofszet-kör szervezésében 20 dolgozó vett részt 1974. október 25-én háromnapos kassai kiránduláson, melynek fő célja a kassai nyomda megtekintése, illetve tapasztalatcsere szerzése volt.

Drožda igazgatóhelyettes fogadott minket, aki tájékoztatást adott az üzem termeléséről, megalakulásáról és nem utolsósorban az ott dolgozó kollektíváról.

Ezután megtekintettük az üzemet. Először az ofszet üzemrészt néztük meg, ahol különböző géptípusok vannak. Itt elsősorban könyvnyomtatással foglalkoznak, kis mértékben vegyes nyomtatványokkal.

Majd a magasnyomó és a mélynyomó üzemrészt tekintettük meg. Végül a kikészítést és a könyvkötészetet.

Az üzem megtekintése után a kultúrterembe mentünk, ahol terített asztalok vártak bennünket. Különböző kérdések hangzottak el, hogy minél áttekinthetőbb képet kapjunk az üzemről, főleg szakmai vonatkozásban.

Befejezésül megköszöntük a szívélyes fogadtatást, és azzal búcsúztunk el, hogy *legközelebb a Kner Nyomdában találkozunk*. Úgy érzem, mindenki számára hasznos volt ez a kirándulás.

Péli István

Két dolgozónk számára marad felejthetetlen dátum 1974. december 6-a. *Major* Géza fényképész és *Stolczenberger* Ferenc vágó nyugdíjba menetele előtt ezen a napon dolgozott utoljára.

Major Géza fényképész 13 éve dolgozik üzemünkben. *Beratin* Ambrus művezető, utána *Darida* Pál termelési főosztályvezető, majd *Huszár* Mihály igazgató jutalom és ajándék átnyújtása kíséretében meleg szavakkal búcsúzott a megérdemelt nyugdíjba távozótól.

Hasonló, rövid ünnepségre és szerény ajándékozásra került sor címkekészítő részlegünknél is, ahol *Stolczenberger* Ferenc vágót búcsúztatták. A rögtönzött köszöntés után megkérdeztük *Stolczenberger* kollégát, – aki 26 évig dolgozott üzemünkben – milyen érzés nyugdíjba menni?

Szeme könnybelábadt, lehajtotta fejét, és csak annyit mondott:

– Rossz ... nagyon rossz ...

A „Szakmai TOTÓ" nyertesei

A decemberi számban megjelent TOTÓ-rejtvény helyes megfejtői közül az alábbi nyerteseket sorsolták ki: *Liszkai* Lóránt, *Solymosi* György, *Szabó* János, *Gárdonyi* Gábor és *Kiss* Zoltán.

A Férfi Fehérneműgyár vállalatunknál vásárlási akciót tartott. Férfi ingek, pizsamák, törölközők, női köntösök kerültek eladásra.

Két nap alatt 26 000 Ft értékben vásároltak. Az eladók elmondták, hogy a vásárlási akció *piackutató* jellegű volt. Kizárólag exportra készült termékeket mutattak be, melyek *a holnap divatját reprezentálják*. Az eredményből a gyár vezetői bizonnyal leszűrik a következményeket. Egy dolgot azonban megfigyeltünk: a vásárlók zöme fiatal volt. Ez arra vezethető vissza: a fiatalság fogékonyabb az új iránt, divatigényei lépést tartanak a korral.

KNER HÍRADÓJA Nyomda

SZERKESZTI A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG

1973. DECEMBER HÓ

Kellemes ünnepeket, eredményekben gazdag boldog új esztendőt kíván a Pártszervezet a Szakszervezet a Vállalatvezetőség

AZ ÉV VÉGE ELŐTT

Mi van a puttonyban?

Ismét öregebbek lettünk egy évvel. Az év utolsó napjai az emberek számára mindig emelkedettebb hangulatban telnek el. A családtagok megajándékozzák szeretteiket, s jó egészséget, eredményekben gazdag boldog új évet kívánnak egymásnak. Hogyan váltak be az egy évvel ezelőtti jókívánságok? Mivel ajándékoztuk meg magunkat a nagy család, a Kner Nyomda kollektívájának tagjaiként? Virgácsot vagy cukrot, csokoládét érdemeltünk-e ki? Ezt is, azt is. Sok-sok kisebb-nagyobb virgácsot, mert rosszat is cselekedtünk ám. De több a csokoládé, mert *eredményes évet zárunk* ismét.

A KAPACITÁSOK LETERHELÉSÉRŐL

Nem a legjobb előjelekkel indult ez az év. Az év első napjain már látszott, hogy ez évi legnagyobb gondunk a kapacitások leterhelése lesz. A *Planeta* gépeken nyomott dohányipari burkolók iránti igény két okból is csökkent. Egyrészt a múlt év végi cigaretta-áremelkedés, másrészt az állatbetegségek miatt csökkent turistaforgalom mérsékelte az igényeket.

A *mélynyomó gép* leterhelése szempontjából jelentős hűtőipari dobozokból is jóval kevesebb volt a bejelentett igény. Az egyre drágúló alapanyag a doboz árát is növeli, amit egy bizonyos határon túl a fix áras fogyasztói termék nem bír elviselni. Ugyancsak gondot okozott, hogy nem haladt kellően előre a magyar—szovjet papíripari árucsere-forgalmon belül a szovjet dobozexport. A nagyvolumenű kieséseket óriási erőfeszítések árán, ha nem is teljesen, de jelentős mértékben sikerült pótolni. A várható tonnateljesítések az előző évit 100—200 tonnával meghaladják. Mindezek eredményeképp az éves árbevételi tervet várhatóan teljesíteni fogjuk. Ennek egyik tényezője az, hogy a kieső termékek helyére munkaigényesebb, magasabb használati értékű termékeket sikerült behozni.

Az új gazdasági mechanizmus kiszélesítette a piaci verseny lehetőségeit. Nap mint nap tapasztaljuk, hogy a választék bővítése a nagy példányszámok szétesését eredményezi. Például kezdetben volt a BIOPON, most pedig BIOLUNA, BIOMIX BIOAUTOMAT stb. tehát új nevekkel bővült a család.

Ez a tendencia számunkra nagy gondot jelent, hiszen berendezéseink optimális működtetését csak igen nagy példányszámokkal oldhatjuk meg. Ez az üzem erre a célra készült.

Gondjainkon enyhítendő, az export lehetőségeket kutatjuk. Három országban rendeztünk termékbemutatót a Papíripari Vállalattal és a Globus Nyomdával közösen, Csehszlovákiában Brno-ban, Lengyelországban Varsóban és a Szovjetunióban Moszkvában. Sok tapasztalatot szereztünk. Moszkvában sikerült az 1974-es évre jelentős mennyiséget lekötnünk, több mint 500 tonna dobozt. A legfontosabb tapasztalat: csak akkor van keresnivalónk külföldön, ha az eddigi jó *minőséget* tovább javítjuk. Csak *világszínvonalú* nyomdaterméket fogadnak el. Ez pedig csak rajtunk múlik, mert a gépek, berendezések alkalmasak ilyen termékek előállítására. 1974. évre a kapacitáslekötési szerződések alapján úgy tűnik, hogy kellő biztonsággal leterheltük az üzemet. A fő gond inkább az anyagellátási oldalról mutatkozik. Erről majd legközelebb bővebben szólunk.

AZ EREDMÉNYEKRŐL

Gondjaink ellenére jól zárjuk az évet. A vállalati nyereség 78—80 millió Ft körül alakul. Ez a nyereség 10 millióval több az előző évinél. Fő forrása a kedvező termékösszetétel, javuló nyereséghányad, s igen fontos az ún. fix költségek szinten maradása, illetve csökkenése. Ez a nyereség tette lehetővé, hogy augusztus 1-től igen jelentősen, a havi átlagbéreket további 6%-kal megemeljük. Pontos eredményt ugyan még nem tudunk, hiszen ez még a decemberi termeléstől is függ, de várható, hogy

a nyereségrészesedés 22-25 nap

körül fog alakulni. Ez természetesen bruttó összeg, amelyből a közvetett juttatások fedezete levonásra kerül.

A *termelékenység* igen jó, hiszen a termelési érték növekedését változatlanul 1000 fős létszámmal értük el.

A VÁLLALAT MEGÍTÉLÉSE, TENNIVALÓINK

A Könnyűipari Minisztérium az év közepén komplex vizsgálatot tartott vállalatunknál. A vizsgált időszak 1970—1971—1972. és 1973. I. n. évére terjedt ki. A vizsgálat ismételten megállapította, hogy vállalatunk *megérdemelten* nyerte el 1972. év után a *Kiváló Vállalat* címet. Rámutattak gazdálkodásunk, munkánk erényeire és hibáira is. A vizsgálat alapján tennivalóinkat intézkedési tervbe foglaltuk, s ez alapján dolgozunk. Itt hívom fel a figyelmet arra, hogy ugyancsak kidolgozásra került az I. félévben

a vállalati szervezésfejlesztési terv

amelyben több évre szólóan kidolgoztuk szervezési feladatainkat. A tervet valamennyi vállalati dolgozó kézkez kapja. Ezt a tervet tovább kívánjuk fejleszteni. Nem a pontok számát akarjuk gyarapítani, hanem a kitűzött célok *végrehajtásának* módszereit keressük.

Üzemünkre büszkék vagyunk, mert korszerű berendezésekkel jó termékeket állítunk elő. De a *korszerű technikához korszerű szervezettségnek* kell tartozni. Világosan látnunk kell, hogy a *szervezettebb és színvonalasabb munka* további előrehaladásunk alapja, céljaink megvalósításának fő forrása.

Eredményeink azt bizonyítják, hogy jó úton járunk. Azon leszünk, hogy legyen még kevesebb jövőre a virgács, s több az édesség. *Eredményekben gazdag, boldog új esztendőt kíván*

Hajnal Károly

Gyoma szülötteinek látogatása Gyomán

November 26-án kedves megtiszteltetés érte üzemünket, amikor vendégként tisztelhettük *Keserű Jánosné* könnyűipari minisztert, *Győri Imrét*, a Csongrád megyei Pártbizottság első titkárát, a Központi Bizottság tagját, valamint *Árva János* Jászai Mari-díjas színművészt.

Mindhárman Gyoma szülöttei. A községi tanács meghívására érkeztek községünkbe és tekintettek meg három üzemet, köztük a nyomdát is.

A vendégeket *Petőcz Károly* üzemvezető, *Eke Lajos* párttitkár és *Katona Sándor* műhelybizottsági titkár fogadta. Petőcz Károly term. osztályvezető ismertette a vendégekkel üzemünk múltját, jelenét és a jövő terveit.

Győri Imre egészen otthonosan érezte magát az üzemben, hiszen Kner Imre idejében szedőként, majd később gépmesterként dolgozott. Néhány ismerősre talált még az idősebbek között. Sok szakmai kérdést is tett fel.

Nagyra értékelte, hogy a Kner hagyományok ma is élnek az üzemben. Kner Imre elképzelése szilárd anyagi bázisokon nyugvó üzem kifejlesztése volt. Ez az elképzelés megvalósult és a minőségi könyvek gyártásában is előbbre léptünk.

A vendégeknek az üzem megtekintése közben feltűnt a tisztaság és szervezettség.

Nyugodtan leszögezhetjük, hogy ez nem egy alkalmi felkészültség volt, hanem a mindennapok valósága.

A múzeum külön élményt jelentett a maga gazdag anyagával és a minőségi nyomtatványok szépségével.

Nagyon sajnálták, hogy csak rövid időt szentelhetnek Knerék kiadványai és a nyomda jelenlegi termékei megtekintésének. Győri Imre párttitkár ígéretet is tett, hogy még az idén felkeresi a múzeumot.

Keserű Jánosné a vendégkönyvben megköszönte azt a tartalmas másfél órát, amit a szép könyv készítőinek körében töltött, s egyben jókívánságait is kifejezte az üzem minden dolgozójának.

B. K.

ÚTI ÉLMÉNYBESZÁMOLÓ

Látogatás a hallei Gravo Druck nyomdában

VAN MÉG MIT TANULNI!

Úti élményeket — az ember ösztönös, elfojtott vagy nyílt kalandvágyából kiindulva — majd mindenki szívesen olvas, hallgat, vagy az arról szóló film- és képes beszámolókat megnézi. Ha ezek az úti beszámolók szakmai jellegűek, már egy kicsit csökkenhet az érdeklődés hulláma, pláne akkor, ha egy olyan területről szólnak, ahol már elég sokan voltak, tehát viszonylag nehéz újat mondani.

Mégis megkockáztatom a szerencsét és e rövid cikkben elmesélem kis csoportunk érdekes egy hetét, amelyet az NDK-beli testvérnyomdában, a hallei Gravo Druck-ban töltöttünk. 1973. szeptember 27-től október 4-ig *Dobókői György* és *Szarvas János* kollégámmal együtt a német nyomdászok vendégei voltunk *Halle*-ban, ebben a 300 000 lakosú városban, Lipcse mellett. Kapcsolataink nem újkeletűek, mintegy hat-hét évre nyúlnak vissza, csak a legutóbbi két évben mindkét fél elhanyagolta a kölcsönös látogatásokat. A felújított, több évre szóló szerződés és munkaprogram alapján került sor a mi utazásunkra. *Célunk és feladatunk az volt, hogy tanulmányozzuk az azonos gyártmányprofilú német nyomda minőségellenőrzési rendszerét és szerveit.* A készséges és szívélyes fogadtatásról és a német rendszerető alaposságról már sokan meggyőződhettek, és mégis szólnom kell róla. A jól megszervezett program a mi nyomdánkat is nagyban inspirálta, amikor a német delegáció viszontlátogatására került sor ez év október végén — november elején.

A *Gravo Druck* technológiája tisztább, hiszen „becsöpögő" vegyes munkái nincsenek és csak ofszeteljárással dolgozik. Két üzemegységben 21 Planeta nyomóművel, két bronzporozógéppel, egy lakkozógéppel, továbbá három RO—62-es tekercses ofszetgéppel rendelkezik, és az ehhez szükséges kikészítő gépek (stanca-, vágó-, ragasztó-) zárják a sort. Gyártmányaik: doboz, címke, tekercses tapéta. Létszámuk 420 fő, évi termelésük kb. 2000 tonna címke és ugyanannyi doboz. Az összehasonlítás érdekében megjegyzem még, hogy tervgazdálkodásuk alapja a rendelői kijelölés és a tonnakeret-elosztás. Ez, valamint az egysíkú profil bizonyos szempontból megkönnyíti a tervezést, anyagellátást, gyártáselőkészítést és a termelést is.

A minőségellenőrzés vizsgálatának időszerűségét az tette szükségessé számunkra, hogy a mi üzemünk is foglalkozik ennek bevezetésével, a termékek minőségének javítása érdekében. (Hadd tegyem hozzá: éppen ideje!) Először is a meo-szervezetét vizsgáltuk, és azt az érdekes szervezeti megoldást találtuk, hogy az NDK nyomdaüzemeinek minőségellenőrzési csoportjai nem az üzemek valamely vezetőjének alárendeltjei, hanem munkajogilag az igazgatóhoz tartoznak ugyan, de hatáskörileg egy központi állami szervhez. Ebben *sok megszívlelendő érv van számunkra,* különösen azoknak, akik a Kner Nyomda minőségellenőrzését a termelési főosztály hatáskörében tudják és szeretnék elképzelni!

A minőségellenőrzés három egységre tagolódik: *a beérkező anyagok laboratóriumi vizsgálatára, a gyártásközbeni ellenőrzésre és a végellenőrzésre.* Ami az első témát illeti, a német nyomdászkollégák munkáját nagyban megkönnyíti az a tény, hogy rendkívül *megalapozott anyagvizsgálati szabványaik vannak.* Hasonlók megteremtése lehet a mi első feladatunk a labor-munka beindításakor. De azt már az induláskor le kell szögeznünk, hogy milyen álláspontra helyezkedjünk az anyagminőségi normatívák megítélésében, figyelembe véve az anyagellátás nehézségeit.

A gyártás közbeni ellenőrzésnél a művezetők szerepének jelentősége domborodik ki Halle-ban is. Rendkívül figyelemreméltó az a módszer, mely szerint a főgépmester egy-két óránként végigmegy a gépeknél és szemleívet ír alá az ellenőrzéskor.

A végellenőrzés megoldása természetesen valamiféle meo-szervezet megalakítását teszi szükségessé nálunk is. A megoldás útja a statisztikai végellenőrzés, többlépcsős szigorításban.

Jelentős tanulság volt számunkra azt látni, hogy *a selejt- és reklamációs ügyeket is egyetlen szerv intézi Halle-ban.* Nálunk jelenleg hat-nyolc ember utazgat és foglalkozik ezekkel a dolgokkal, az egyöntetűség messzemenő hiányával.

A minőségellenőrzés témáját vizsgálva és lezárva, az volt a megállapításunk, hogy a Gravo Druck gyártmányainak (és grafikáinak) minőségi színvonala, a kissé mostohább feltételek ellenére is, a mi átlagunknál magasabb. Ezt a nagyobb technológiai fegyelemnek és gazdagabb tapasztalatnak is tulajdonítíhatjuk.

Érdemes ezt nagyon komolyan fontolóra venni nálunk is, és gyorsabb ütemben cselekedni, mert az üzemünk nagyságánál fogva már egyetlen vezető sem tudja teljesen áttekinteni az irányított terület minden részletét. Természetesen nem lehet elegendő a végellenőrzést bevezetni, mert az már csupán ténymegállapítás lehet.

Az elmondottakon túlmenően igen sok, érdekes élménnyel gazdagodtunk, amelyről MTESZ-előadáson kívánunk majd december hónapban beszámolni.

— *Spike* —

Az aranyos Annuska...

Beszélgetés a Kner Izidor szocialista brigáddal

A név kötelez

Így van ez minden szervezet életében, amelyik ismert nevet mondhat magáénak. A *Kner Izidor* szocialista brigád életében is így van, hiszen Kner Izidor neve ismert, és a gyomai nyomdászoknak mond a legtöbbet.

A Kner Izidor brigád a gyomai üzem első szocialista brigádja. 1968-ban ugyan több brigád alakult, de egyedül ők maradtak együtt a mai napig is. Mikor közöttük vagyok, egy családban érzem magam, ha kérdezem őket, egymást kiegészítve, folyamatosan veszik át a szót. De talán kezdjük az elején, ahogy annak idején ők kezdték.

1968. november 4-én határozták el, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére brigáddá alakulnak. Akkor hét taggal láttak hozzá ehhez a nagy munkához. Azóta már rájöttek, hogy nem is olyan nehéz, mint amilyen szép és nagy ez a munka.

Vállalásaik elég egyszerűek voltak, kevés konkrétummal. Azóta minden megváltozott. Formailag és tartalmilag felfejlődtek, egyszóval belenőttek ebbe a mozgalomba.

Mindent szeretnének elmondani, hiszen ami velük történt 1968 óta, az mind lényeges. Ez természetesen lehetetlen, de a változásokban lehet legjobban lemérni egy szocialista brigád életét. Változás pedig akad bőven. Vállalásaik tartalmasak lettek, a brigád összeforrott. Létszám szerint most is heten vannak, mint azok a bizonyos gonoszok, csak éppen azoktól állnak a legmesszebb. Alakulásuk óta két személy kicserélődött, háromnak a neve változott meg. A brigádnak jelenleg egyetlen férfitagja van. A névsor jelenleg a következő: Bátori Sándor, Gál Istvánné, Kóra Istvánné, Nagy Istvánné, Salamon Erzsébet, Szabó Erzsébet és Tóth Lászlóné.

Ha második otthonukba, a kopogtatóba lép az ember, egészen otthonosnak találja.

— Mikor 1970-ben először nyertük el a Szocialista Brigád címet, már akkor is nagy súlyt fektettünk munkatermünk tisztántartására. Van tisztaságfelelősünk, aki tulajdonképpen a rend őre.

— Van egy kislányunk is: vág közbe Tóth Lászlóné.

Valóban, az a szocialista szerződés ott díszeleg a naplóban a kislány fényképével együtt.

— Nagyon aranyos a mi Annánk. Rendszeresen látogatjuk és szünidőben nálunk szokott lenni.

— Kiss Bernát bácsi sajnos meghalt. Sokáig leveleztünk vele, sőt Piroska, amikor kint járt a Szovjetunióban, meg is látogatta. Ő is volt nálunk!

— Kirándulásaink? Lehetne sorolni belőlük.

— A hibaszázalékra nagyon vigyázunk, no meg a tisztaságra.

A napló nagyon szép, szinte egy album. Mindenkinek van valamilyen beosztása és a naplóvezető ezt nagyon jól látja el.

— Még azt is bele kellene venni, hogy ketten most érettségiznek, és így csak egy tagunk marad 8 általánossal!

— Nagyon hiányolom, hogy a problémáitokról nem beszéltek!

— Nekünk, mint brigádnak, nincsenek egetverő problémáink. Ami probléma van, az általában minden dolgozó problémája. Az apróságokról meg minek beszéljünk, hiszen az élettel baj is jár.

Ezek az emberek, ez a brigád sokat változott. Megvannak a feltételek, jó úton haladnak és az eredményeik is jók.

Egy biztos. Ez a brigád méltó Kner Izidor nevéhez.

Beinschróth Károly

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Nőtt a politikai oktatásban résztvevők száma

Mint minden évben, az idén is október végén megkezdődött a politikai oktatás. Az emberek aktivizálódását, a társadalmi és politikai kérdések iránti érdeklődésének növekedését bizonyítja, hogy az 1972. évi 240-ről ez évben 280-ra emelkedett a politikai oktatásban résztvevők száma.

Az idei politikai oktatás témaköre érdekes és sokrétű. Ezek közül néhányat felsorolunk: Társadalmi és állami élet, Világnézet-etika, Magyar forradalmi munkásmozgalom, Társadalmunk időszerű kérdései, Gazdaságpolitikai kérdések, Vállalati gazdálkodás, A munkahelyi élet kérdései.

Gondolatok az üzemi demokráciáról

A párt X. kongresszusán *Biszku* Béla elvtárs mondotta a következőket: „Gyakran esik szó arról, hogy még nem mindenütt és nem a párt által kívánatosnak tartott mértékben honosodtak meg a vezetés demokratikus módszerei. Vajon nemakarásról, tudatos ellenkezésről van-e szó? Valószínűleg ilyen is akad. Mégsem ez a fő ok, hanem sokkal inkább az, hogy sokan úgy vélik: demokratikus módszerekkel nehezebb vezetni, mint parancsolgatással. Mi a legfontosabb a vezetés demokratikus módszerében? A vezető embereknek az a kötelességük, hogy álláspontjukat, döntéseik helyességét megindokolják és meggyőző érveléssel, bizonyítással elfogadtassák munkatársaikkal. A meggyőző érveléshez, a bizonyításhoz természetesen tudásra, alapos felkészültségre, képzettségre van szükség. Minden tekintetben ismerni kell a munkaterületet és a feladatot. A szükségszerűség, a hozzáértés és a demokratikus vezetési módszer tehát összefügg egymással. A kettő nem helyettesíti, hanem kiegészíti egymást, szerves egységet kell, hogy alkosson. Ahol nem érvényesül megfelelően a demokratikus vezetési módszer, ott a vezetők vagy politikailag, vagy szakmailag, vagy egyik vonatkozásban sem eléggé felkészültek. A szakmailag és politikailag jól felkészült, kulturált, rátermett vezetők viszont nemcsak megengedik a problémák demokratikus megvitatását, hanem egyenesen igényt tartanak rá, hogy hangot kapjanak az ellenvélemények is, és nem esnek kétségbe, ha nem mindenben az ő személyes javaslataikat fogadják el."

Biszku elvtárson kívül mások is foglalkoztak a kongresszuson az üzemi demokráciával, és valamennyien nagy figyelemmel hallgattuk ezeket a helyes megállapításokat, véleményeket. Egynémelyik hozzászóló beszédének hallgatása közben az volt az érzésünk, hogy ez az elvtárs a mi üzemünkről beszél.

Összegezve: a X. kongresszus — a sok egyéb fontos kérdés mellett — az üzemi demokráciával foglalkozva olyan komoly felszínen lévő kérdésben foglalt állást, mely valamennyiünket érintett és érint ma is. Azt hittük, hogy a kongresszus után ezen a területen minden megváltozik, és maradéktalanul érvényesül a demokrácia az élet minden területén. Nem így történt. Nem is történhetett. A demokráciát vállalaton belül nekünk kell megteremteni.

Vajon megteremtettük-e?

A kérdésre egyértelmű igennel, vagy nemmel nem lehet válaszolni. Egy dolog biztos: *történt* ezen a területen *javulás*. Azt hiszem, ezt kevesen vitatják, ennek ellenére, bizonyos hiányérzete van mindnyájunknak.

Mi hiányzik ahhoz, hogy egyértelmű igennel lehessen a kérdésre felelni?

1. Nincs meg — illetve ami van, az nem megfelelően tölti be ezt a szerepet — a vállalaton belül az a szerkezeti, szervezeti rendszer, ami az üzemi demokrácia érvényesülését megfelelően szolgálja.
2. A dolgozók — vezetők és vezetettek együtt — nem tudják pontosan, hogy mit is jelent az üzemi demokrácia?

Ha az okokat így meg lehet határozni, akkor egyszerűen meg kell őket szüntetni és máris virágzik a demokrácia! — mondhatná bárki. Ez így igaz, csupán nehéz ezeket az okokat egyik napról a másikra megszüntetni. Mert nézzük csak az elsőt, a szerkezeti, szervezeti rendszert. Adva van egy vállalati szervezeti felépítés. Ezen belül azt mondjuk, hogy *minden gazdasági vezető a saját területén politikai vezető is*. Az üzemi demokrácia megköveteli, hogy a gazdasági vezető egyes kérdéseket beszéljen meg a kollektívával, illetve a kollektíva képviselőivel (párt, KISZ, szakszervezet, szocialista brigádok). És ennél a pontnál merül fel rengeteg kérdés, probléma:

— *az egyes gazdasági vezetőknek ki a megfelelő párt, KISZ, szakszervezeti partnere?*
— *milyen kérdéseket és mikor kell a partnerekkel megbeszélni?*
— *a vezető döntés előtt milyen formában tájékozódjon a kollektíva véleményéről?*

Csupán a legfontosabb kérdéseket soroltam fel, de ezek eléggé példázzák hogy a megoldás nem is olyan egyszerű. Nem egyszerű annál is inkább, mert előfordulhat, hogy egy-egy társadalmi vezető munkaidejének nagy részét azzal tölti, hogy értekezletről értekezletre jár, arról nem is beszélve, hogy sok értekezleten ugyanarról hall.

A másik ok megszüntetése, illetve az üzemi demokrácia egységes értelmezése sem kevésbé nehéz feladat. Általánosságban beszélve a demokráciáról — akár az üzemi demokráciáról — egyetértés van, de amikor egy-egy konkrét kérdésről van szó, akkor már igencsak eltérnek a vélemények, elsősorban vezető és beosztott között. Ezek azok az okok elsősorban, melyek azt az érzetet keltik, hogy nálunk nem megfelelően érvényesül a demokrácia.

Meg lehetne próbálni — óriási munka volna —, hogy részletesen szabályozzuk a kérdéscsoportokat, amelyeket itt-ott, mikor, kivel kell, vagy csak ajánlatos megbeszélni, de az a véleményem, hogy nem ez a megoldás.

Igaz Biszku elvtársnak az a megállapítása, hogy ahol az üzemi demokrácia nem érvényesül megfelelően, ott a vezetők vagy politikailag, vagy szakmailag nem eléggé felkészültek. Ez igaz. Akkor talán az a feladat, hogy váltsuk le őket? És kit teszünk a helyükre? Ugyanolyan, vagy még kevésbé felkészült embert?

Ez nem megoldás! Marad az egyetlen ésszerű megoldás, hogy *vezetőinket megfelelően kell — elsősorban politikailag — nevelni*. A politikai nevelés nem elsősorban a szemináriumot jelenti, hanem a felsőbb vezetés (minden vezetőnek a felettese) politikai nevelését, ráhatását. Konkrétabban fogalmazva: a vezetők elbírálásában ne csak a gazdasági eredmények játszanak szerepet, hanem a vezetett terület politikai hangulata, az ottani légkör, a szocialista brigádmozgalom, az ott dolgozó fiatalok KISZ-tevékenysége, és lehetne tovább sorolni.

Meg lehetne kérdezni ezek után, hogy mi hát az a demokratikus vezetés? Mondja meg valaki és azután úgy vezetünk. Ha ilyen egyszerű lenne a dolog, akkor ez az eszmefuttatás nem lett volna ilyen hosszú és talán nem is lett volna aktuális, hanem igazgatói utasításként megkapta volna minden érdekelt, és üzemünkben virágozna a demokrácia. Ez persze nem azt jelenti, hogy nem lehet meghatározni, meg is tették nagyon sokan, csak ezek a meghatározások általánosak és vezetni konkrétan kell. De, hogy mégis próbáljunk ebben a kérdésben segíteni: 1972-ben a Városi Pártbizottság ellenőrzése során kiderült, hogy a legdemokratikusabb a vezetés a tsz-ekben és a ktsz-ekben. Meggyőződésem, hogy ott sem dolgoznak politikailag képzettebb vezetők, mint nálunk, vagy más ipari üzemben. Akkor hát mi az oka? Az ok nagyon egyszerű: ott választják a vezetőket. Ebből következik, hogy úgy kell vezetni, hogy a választóknak tetsszen, mert a legközelebbi választáson nem választják meg őket. A mi vezetőinket ilyen veszély nem fenyegeti és ebből a különböző helyzetből fakad a különböző vezetői magatartás.

A feladat tehát minden vezető számára: úgy vezetni, olyan tudattal, hogy a vezetés módszere a kollektíva többségének egyetértésével találkozzon. Minden egyes döntést úgy hozni, hogy előtte alaposan mérlegelve azt a kérdést, hogy vajon tudok-e olyan érveket felsorakoztatni a döntés mellett, melyeket az embereknek felsorolva többségében egyetértenének vele. Ez nem azt jelenti, hogy minden döntést meg kell beszélni, de jelenti azt, hogy az emberek véleményét alaposan ismerni kell és hogy az emberek véleményét ismerjük, sokat kell velük beszélgetni, vitatkozni.

Varga András

A vállalat párt-, KISZ-, és Szakszervezete rendezésében december 12-én tiltakozó nagygyűlést tartottunk, a chilei terror ellen, melynek alkalmával az alábbi szövegű táviratot küldtük az Országos Béketanács titkárságához:

„MI, A KNER NYOMDA DOLGOZÓI, MEGDÖBBENÉSSEL
ÉRTESÜLTÜNK A CHILÉBEN URALKODÓ TERRORRÓL.
TILTAKOZUNK A BECSÜLETES HÁLADÓ ERŐK ELLEN
INTÉZETT BRUTÁLIS ELJÁRÁSOK ELLEN.
KÖVETELJÜK A VILÁG DOLGOZÓINAK MILLIÓIVAL EGYÜTT
CORVALAN SZABADON BOCSÁTÁSÁT
ÉS A VÉRES KEGYETLENSÉGEK AZONNALI MEGSZÜNTETÉSÉT.
A BÉKÉSCSABAI KNER NYOMDA DOLGOZÓI"

500 éves a magyar könyv

Amikor a könyv 500 éves múltjára tekintünk vissza, nem szabad figyelmen kívül hagyni az ország egyetlen nyomdamúzeumát, a Kner Nyomda Múzeumot. 1973. október 31-e volt az a dátum, amely a múzeum életében fordulópontot jelent. *Megnyílt végre az első kiállítás.*

Ezen a reggelen a gyomai nyomdászok kissé ünnepélyesebben mentek az üzembe, mint máskor. Mindenki érezte, mindenki tudta, hogy ennek a mai napnak különös jelentősége van.

Az üzem a maga megszokott tisztaságával készen állt a vendégek fogadására. Megtörténtek az előkészületek is. Ahogy az óra közeledett a meghívóban megjelölt időponthoz, a hangulat ünnepélyesebbé vált. Megérkeztek a vendégek. Ki vonattal, ki kocsival indult el, hogy részt vegyen az 500 éves könyvnyomtatás tiszteletére rendezett ünnepségen. A Gutenberg Leánykórus dr. *Csányi László* Liszt-díjas karmester vezetésével érkezett meg az elsők között, őket követték a békéscsabai, a szegedi, a gyulai nyomdák, valamint a megyei, járási és községi szervek képviselői.

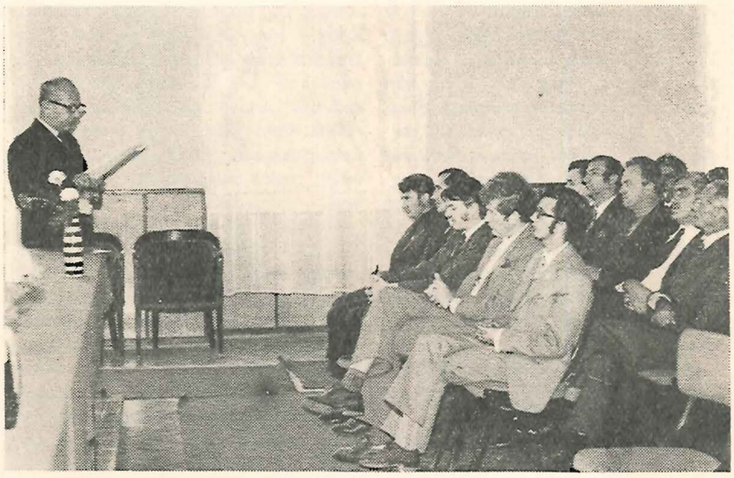

Az ünnepi megemlékezés pontban 11 órakor kezdődött a községi tanács dísztermében. Az elnökségben *Huszár Mihály,* vállalatunk igazgatója, *Haiman György* kandidátus, a Magyar Iparművészeti Főiskola Typo-Grafikai Tanszéke vezetője, *dr. Soltész Zoltánné,* az Országos Széchényi Könyvtár Régi Nyomtatványok Tára vezetője, *Lengyel Lajos* Kossuth-díjas tipográfus, a Nyomdaipari Egyesülés elnöke, *Medvegy András,* a járási pártbizottság titkára, *Nagy Jenő,* a megyei pártbizottság osztályvezetője, *Vámhidi Lajos,* a községi pártbizottság titkára, *Varga Zsigmond,* országgyűlési képviselő, *Megyeri Sándor,* a községi tanács végrehajtóbizottságának elnöke, *Borbély Pál,* a KISZ járási bizottságának titkára foglalt helyet.

A megemlékezést Vörösmarty Mihály: *Gondolatok a könyvtárban* című költeménye vezette be, majd Huszár Mihály igazgató köszöntötte a megjelenteket és felolvasta *Keserű Jánosné* könnyűipari miniszter ebből az alkalomból írott gratuláló levelét. Ezután emelkedett szólásra *Haiman György* kandidátus, tanszékvezető, hogy elmondja ünnepi megemlékezését, az 500 éves magyar könyv gyomai ünnepén.

„A könyvgyártást el kell választani más termelési ágaktól, mert a könyv, mint produktum, eszméket tartalmaz" — hangsúlyozta az előadó. A számottevő és jelentéktelenebb nyomdákon túlmenően külön fejezetet szentelt a Kner Nyomdának, melyet a magyar könyvművészet kiemelkedő állomáshelyének kell tekintenünk. *Kner Izidor és fia, Imre munkássága a magyar könyvművészet megújítását jelentette.* Céljuk a magyar könyvgyártás megújítása, olcsó és tartalmas könyvek gyártása volt. Elképzeléseiket *Kozma Lajos* szaktudása, művészete segítette olyan magasra, melyre a jelen kor nyomdászai is méltán tekinthetnek. Az ünnepi megemlékezés befejező részeként Haiman György Tótfalusi Kis Miklóst idézte: *„Könyvekkel bővítsük és gazdagítsuk a hazát."*

Az ünnepély nagyon kedves és emlékezetes színfoltja volt a világoskék ruhában megjelenő és színvonalas produkciót nyújtó Gutenberg Leánykórus. Akik hallották, azóta is emlegetik: — Az 500 éves magyar könyv megünneplése, melyet ilyen produkcióval fejeznek be felejthetetlen!

A SZÉP KÖNYV PROBLÉMÁI (II.)

A minőségi munka hatásai az előállítókra

A könyv tehát mindaz, aminek az előző számunkban meghatároztuk: a leghosszabb életű nyomdai termék, a legmagasabb rendű emberi tevékenység: a gondolat terjesztője, az egyetemes tradíció őrzője, a technikai és a szellemi oldal szintézise, művészi egység.

Ezekből is kitűnik, hogy a könyv mennyire kollektív termék. Sok felfogású, eltérő műveltségű, más-más képzettségű, nagy korkülönbségű emberek hozzák létre. S ehhez még azt, hogy olyan elemekből készül a könyv, amelyek legtöbbször nem is a szellemi oldal keletkezésének idején lettek, hanem ezzel sokszor merőben nem egyeztethető korban, más gazdasági, kulturális viszonyok között.

E sok-sok alkotó tényező közül ezúttal vizsgáljuk meg közelebbről: a könyvet, mint művészi egységet előállító, a sok komponens között rendet és rendszert teremtő, a stílust adó embert: *a tipográfust, a szakmunkást.*

Mindenki érzi, tudja, milyen fontos szerepe van a tervező tipográfusnak is, meg a tervét gyakorlatba átültető szakmunkásnak is a könyv megformálásában. Bizony, e feladat, nagy, nemes tulajdonságokat, erényeket, képességeket követel tőlük. Lássuk tehát, milyen képességekkel kell rendelkezniük azoknak, akik a könyv megalkotásában szerepet vállalnak, akik értőn akarják megvalósítani azt a művészi szintézist, melynek eredménye a szép könyv, a minőségi könyv.

ÍTÉLETALKOTÁS

A könyv előállításában résztvevő minden jelentősebb szakembernek, főként a tipográfusnak meg kell tudnia ítélni, hogy illik-e ez vagy amaz a műbe, a szerkezetbe, a felépítésbe. Nincs annál csúnyább, mintha oda nem való részletek, elemek nyersen, durván, faragatlanul kiabálnak, hivalkodnak. Az előállításban résztvevőknek, főként a tipográfusnak azt is meg kell tudnia ítélni, hogy milyen stílus és betűtípus, milyen formátum és szedéstükör, milyen anyag és papírszín illik a témához. Mert az nem lehet kétséges, hogy a könyv minden látható, érzékelhető részlete csupán a mondanivaló szolgája, csak azért van, hogy a maga eszközeivel, a kor divatjával segítse a szellemi oldalt. Mert a kilincs van az ajtóért, – s akkor működik jól az ajtó, ha észre sem vesszük, hogy *kilincs* van rajta.

STÍLUSÉRZÉK

Minden tipográfusnak, a könyv szerkezetének felépítésében résztvevő dolgozónak szüksége van erre, ha rendesen akarja betölteni funkcióját, ha annak akar megfelelni, amire vállalkozott. A tipográfia kétségtelenül művészet. Megvan a sajátos területe, története, hangja, színe. A képzőművészet egyéb kategóriáitól abban különbözik, hogy sokszorosítható, bár kész, vagy legalábbis nagyobbrészt kész anyagokból, előre gyártott elemekből csinál a témának megfelelő alkotást. Ebben az alkotásban a rend sajátos stílusban fejezi ki a tartalmat. A korszerű tipográfia: szerkezet, s mint stílus jelentkezik napjainkban is, melyben a kor tükröződik. Hány stílusérték, -ismeret hiányában elrontott könyv lát napvilágot, s hány olyan, amely azért stílustalan, mert sokféle stílust elegyítettek benne.

RUGALMASSÁG

A világon egy állandó dolog van: a változás. Csakhogy ez az állandó változás nem volt mindig egyformán gyors vagy lassú. Napjainkban felfokozódott a változások sebessége. Nincs semmilyen téren oly hosszú időkig nyugalom, ácsorgás, mint amilyen még a múlt század végén volt, vagy amilyenre már csupán esetleg egy-két idősebb kolléga emlékszik. Ezekhez a gyors változásokhoz csakis megfelelő rugalmassággal lehet alkalmazkodni. Ez vonatkozik persze a könyvet képező tipográfiai szerkezetre is, meg az azt megjelenítő sokszorosító eljárásokra is. Vagy más értelemmel: egészen fiatal írók, új írók friss írásainak köntösei már a megjelenéskor öregnek tűnnek, máskor az évszázados klasszikusok munkáinak külalakjai minden megjelenés alkalmával sugározzák az újat, a korszerűt. Mert az egyiket megformáló tipográfusból hiányzik az a rugalmasság, amely alkalmazkodhatna az időszerűhöz; mert megvan a másikban az a képesség, hogy mindig észrevegye a régiben az időszerűt.

TECHNIKUS-SZEMLÉLET

A könyv nemcsak a művészi oldalt tartalmazza, nem csupán elképzelés, stílus és esztétika, bármennyire is fontos — talán mondhatjuk: absztrakt — tényezők ezek benne. Az összes tényezők között azonban mindez csak néhány. De ezt a néhányat meg kell valósítani, valamilyen módon sokszorosítani kell, a gyakorlatban nem is kis példányszámban. Föltétlenül szükséges, hogy már a tervek, az elképzelések magukban hordozzák a megvalósíthatás realitását, de az is legalább oly mértékben szükséges, hogy a kivitelezés során mindenhol hűen reprodukáltassék a terv, a felépítés. A könyv technikai megvalósítása során, annak minden legkisebb fázisában, minden közreműködőnek azonosulnia kell a fő-fő céllal; a szedői, a gépmesteri, a könyvkötői szakmunkát — bármilyen aprónak tűnő részletet is a cél érdekében kell kifejteni, a célra kell orientálni. Fel kell fedezni, észre kell venni a könyvtervben a logikát, a ren-

Az ünnepi gyűlés és az ebéd után a vendégek megtekintették az üzemet.

15 órakor a múzeumban hangzott fel a lánykórus dala. Az első teremben a régi könyvekről minden tekintet a hang felé fordult. Az elismerő taps után *dr. Soltész Zoltánné* vette át a szót. Beszédében méltatta az elődök tevékenységét, a könyv jelentőségét a múltban és napjainkban. Az 500 éves magyar könyvgyártás elemzésében a megyénkben működő nyomdákról emlékezett meg, köztük kiemelt helyen a Tevan és a Kner nyomdákról.

Mindenkinek kezében ott volt a tájékoztató, melyet erre az alkalomra adott ki üzemünk. Ez tartalmazza a megyében alapított nyomdák tömör ismertetését. A tájékoztatóból, melyet *Petőcz Károly* írt és tervezett, kitűnik, hogy *megyénk két nyomdája milyen fontos szerepet töltött be hajdan és tölt be jelenleg is a magyar könyvgyártásban.*

A megemlékezés után mindenki megszemlélte a régi könyveket. A múzeumban láthatták a Kner Nyomda amerikai tégelysajtóját, berendezési tárgyait, iniciáléit, könyveit és egyéb kiadványait. A két kiállítóteremben a látogató a megyei nyomdák kiadványait láthatta. Külön terem mutatta be az újjászervezett és modernizálódott Kner Nyomda termékeit.

A kiállításról, Haiman György elismerően nyilatkozott.

Maga az a tény, hogy Gyoma nagyközségben nyílt meg az ország első nyomdamúzeuma, nagyon jelentős dolog. A mi múzeumunk az ország múzeuma, de a mi ügyünk, hogy tartalmas élet legyen benne. Ez a tény és az 500 éves könyv évfordulója indította el azt az elhatározást, amely a kiállítás megnyitását eredményezte.

— Vannak-e tervek a jövőre vonatkozóan? — kérdeztem *Petőcz Károlyt,* a gyomai üzem vezetőjét.

— *Ha a múzeumban nincs élet, akkor az csak egy könyvgyűjtemény. Nekünk viszont annál sokkal többre van szükségünk. Ez a kiállítás csak a kezdet. Már vannak terveink a jövőre vonatkozóan. Tanulva a most szerzett tapasztalatokból, biztos vagyok benne, hogy az még jobban sikerül.*

Beinschróth Károly

Előzetes kis számvetés

Az ötszáz éves magyar könyv a kiadókat is, meg a nyomdákat is, a tervezőket is és a kivitelezőket is az eddigieknél gondosabb munkára késztette az idei ünnepi évben. Kit ne inspirálna a szokásosnál nagyobb teljesítményekre az elődök pontossága és lelkiismeretessége; a századok kiadványaiban megtestesülő terv és gondolat, elképzelés és jószándék, szakmaszeretet és mindig szebbre való törekvés, a szűntelen fejlődni akarás.

Bizony, a legtöbb könyvgyártással foglalkozó nyomdánál jelentkeztek is ennek az eredményei, mert a minőség észrevehetően javult az idei kiadványoknál.

Vajon az olyan nyomdában, ahol a múlttal való kapcsolat ma is eleven, ahol a tradíciót komolyan veszik, vajon a Kner Nyomdában mi a helyzet?

Blahut Béla, a formakészítés művezetője szerint főként az önállóság „hiánycikk" a fiatal szakmunkásgárdában (reméljük nem sokáig), bár a kneri konvenciók kétségtelenül hatnak ma is.

Szász Pál, a gépterem művezetője elégedett ugyan az éves végeredménynyel, de nem bánta volna, ha a precizitás és a rendszerezettség jobban érvényesült volna néhány esetben.

Kiss Gézának a könyvkötészet művezetőjének legtöbb gondot az ütemtelenség és az egyéni produktumok ingadozása okozta, hiszen a feszített és laza periódusok sűrű váltakozásai még az ilyen jubileumi években sem kedveznek a minőségnek.

Lakatos Gyula, a termelés irányítója annak örült volna, ha a megrendelések ütemesebben és jobban előkészítve érkeznek hozzá.

Mindezek ellenére – milyen nagyon jó az, ha önmagunk végezzük el ezt a vizsgálatot, szigorúan! – igen-igen észrevehető a minőség javulása. Ez főleg abban nyilvánul meg, hogy minden megrendelőnk bizalommal adott rendkívül kényes, bonyolult rendeléseket, s – úgy gondoljuk – senki sem csalódott. Ezt tartjuk a legfőbb eredménynek a mostani rövid kis számadásunkon.

Szenei Ferenc

det, a rendszert. A legművészibb, a legtisztább stílusú tervet is el lehet rontani, teljesen tönkre lehet tenni azzal, hogy következetlenségeket követünk el a kivitelezés során. Még az sem menti a kivitelezést, hogy ha a tervben van kisiklás. A tervezés hibáit semmiképpen sem lehet megismételni a gyakorlatban: nem szabad a hibát hibával tetézni.

*

Persze e tulajdonságokon kívül még több más lényeges is lenne, azonban túlságosan messze vezetne ezek részletes tárgyalása. Összegezve tehát ezeket, megállapíthatjuk, hogy a könyv technikai kivitelezéséhez felkészült, kellő gyakorlati alapokkal, szélesebb szakmai látókörű, komplexebb szemléletű, gyors gondolkodású, mérlegelő, kellő flexibilitással rendelkező szakmunkás szükséges. Természetesen ezzel nem azt akarjuk állítani, hogy gutenbergi polihisztor szükséges. A nyomtatott könyv fél évezredes útján voltak korszakok, hosszú évtizedek, amikor nem került ki a nyomdákból igazán rendes könyv. Még azokból a nyomdákból sem, melyek igyekeztek a megvalósítás során minőséget adni. Kárba veszett, nem látszott ez az igyekezet, mert pl. stílust nem tudott adni a tervezés és csak valamivel volt jobb technikai megvalósítású e termék, mint a többi. Mert ebben a világban is, ti. a tipográfus-illusztrátor-könyvtervező–szedő–nyomó–könyvkötő világában — mint minden más mikro- és makroegységben — többféle mozgás és hatás, törvény és törekvés fonódik egybe, hat egymásra: mégpedig egymást fenntartó, egymást kiegészítő, egymást kölcsönösen meghatározó módon. Ezeket a mozgató erőket, hatásokat, összefüggéseket szükséges ismerni a könyvkészítésben közreműködő minden résztvevőnek, hogy olyan korszerű, olyan minőségű, annyira teljes egységű könyveket készíthessünk, mint amilyeneket századok során készítettek mindig, amikor ezekre gondolt a tervező és a kivitelező egyaránt.

A szép könyv tényezői is természetesen hatnak a velük foglalkozó emberre: hiszen mindenki a gyakorlat során *lett azzá,* hogy meg tudott felelni mindezen követelményeknek. A szép, az igényes mindig kiváltja abból az egyedből a megfelelő reagálást, akiben ilyenre képességek vannak; mindig magasabb színvonalon reprodukálja az ismertetett — és ezek mellett még sok egyéb — jó tulajdonságot. Egy példa: szakmánk manufaktúra korában azért váltak a szedők leginkább önállóvá, rugalmassá stb., mert őket egyfelől a körülmények kényszerítették erre. A megoldandó feladatok, a témák, a megélhetés, a konkurrencia, stb. Kaptak egy halom kéziratot, sokszor nyelvi meg egyéb hibával teletűzdeltet, máskor, — egyszerűbb, rövidebb munkák esetén — még kéziratot sem igen, s ebből kellett összeállítani a logikus rendet, az esztétikai egységet, s a kor stílusába illő alkotást ebből létrehozni. Eközben önállóan — legjobb esetben nagyon kevés és sovány konzultációval — kényszerültek dönteni fontos stílusbeli, rendszerezési meg egyéb kérdésekben; többszörösen kontrollálniuk és korrigálniuk kellett önmagukat. Hónapokon keresztül nap mint nap a szedőregál előtt állva szedték a különböző szakmájú és felfogású szerzők írásait, miközben rendszerezve lerakódhattak bennük mindazon ismeretek, amelyek átalakították, átformálták, új színvonalra emelték őket; más értékítélet jött bennük létre, más mérték, komplexebb szemlélet; az elmélet teljes szinkronban fejlődhetett a gyakorlati növekedéssel. (Érdemes lenne behatóbban foglalkozni e témával, s megvizsgálni pl. a fejlett, automatizált nyomdaipar hatását a dolgozó egyedekre!) Ezen munkák során minden szakmunkás fejlődött — de nem egyformán. Akiben a szükséges tulajdonságok több csírája volt meg, az hamar kiemelkedett a mezőnyből, munkássága hamarosan meghatározó jellegű lett, újat adott, újítani tudott, gyorsan át tudott állni más hullámhosszra mind a „vételt", mind az „adást" illetően.

Napjaink termelési feladatai nem engedik meg azonban a kivitelezésben, a megvalósításban való kísérleteket, s a fokozott termelési ütem, a nagy teljesítményű, drága gépek sem teszik lehetővé a mérlegelést, de a monószedőben sem igen tud konzerválódni más irányú ismerethalmaz.

Ma még nem lehet elvárni, hogy minden legapróbb részletet előírva, megrajzolva kapjon a szedő, a tördelő, a nyomó, a kötő. A kivitelezés során — ezt saját dolgainkból tudjuk bő anyaggal bizonyítani — nagyon sokszor önállóan, de felelősséggel kell dönteni, mert másképpen egy műszakot áll a gép, megszakad a munka folyamatossága, szaladgálás kezdődik, amíg valaki el nem dönti, mi hogyan legyen. És minél igényesebb a termék — annál megalapozottabb, önállóbb, művészi tartalmú kell, hogy legyen a döntés. A sima ügyekben, a színvonalatlan termékben ugyan miféle kétségek merülnének fel, ugyan mit számítana egy plusz tévedés a többi között? Éppen az az igazság, hogy egy középszerű könyvet sokkal jobban el lehet látni „pontos" gyártási dokumentációkkal, mint egy bonyolultat; ebben sokkal több a leírható mechanikus elem, mint egy művészi egységben. A szépen megszerkesztett könyvet mindig több helyen kell utáncsiszolni, igazítani, finomítani a kivitelezésben, mint a lazább szerkezetű, elnagyolt tervezetűt. Ez utóbbinál legfeljebb arról lehet szó, hogy *új,* jobb tervezetet készítünk a régi helyébe, s ezzel „javítjuk" azt.

Összegezve tehát a mostani gondolatokat: hogy megfelelhessen szakgárdánk a tárgyalt követelményeknek, a szükséges tulajdonságokat, a „szinttartást" csakis minél szebb, igényesebb, művészibb színvonalú termékek gyártásával alakíthatjuk ki. Ezek technikai megvalósítása során fejlődik leginkább, alakul a szükséges módon az ember — ha feladatát el akarja látni.

*

Hátra van még egy izgalmas tényező a szép könyv problémái sorában: s ez a gazdaságosság, a rentabilitás. Ezt a témát a legközelebbi számunkban fogjuk tárgyalni.

PETŐCZ KÁROLY

Jó hagyományokra épült a vállalatunk

A KNER ÉS A TEVAN NYOMDÁK TÖRTÉNETE

A KNER NYOMDA

A nyomdát 1882-ben alapította Kner Izidor, aki hallatlan szívósággal, páratlan üzleti érzékkel, és kitartó szorgalommal rövid időn belül szilárd alapokon álló üzemet szervezett Gyomán. Fia, Imre 1905-ben befejezve a lipcsei technikumi tanulmányait – átvette az üzem technikai irányítását és művészeti vezetését. Később átvette a nyomda költségén és kiadásában megjelenő, a nyomda reklám- és művészeti céjlait szolgáló „Röpke Lapok" című, báli meghívó-mintakönyv szerkesztését is, majd legvégül a „Közigazgatási Mintatár" szerkesztését. Az apja által kitűnően szervezett és vezetett – már abban az időben is országos hírű – nyomdát anyagi szempontból még jobban megszilárdította; hatását, befolyását új esztétikai törekvéseinek megvalósításával, időtálló kísérleteivel még inkább növelte mind idehaza, mind pedig külföldön is.

Kozma Lajos közreműködésével megkísérelte a barokk könyvművészet és a magyar hagyományok egyeztetésével, felhasználásával az új, sajátos magyar könyvstílus kialakítását. E nagy kísérlet csúcsa és összegezése: a Monumenta Literarum kétszer 12 füzetből álló sorozata. Korábbi stíluskísérleteiből említhetjük a híres Cseppke könyveket, meg azután a Kner Klasszikusok köteteit. 1920-as évek végén ismét más iránnyal kísérletezett: csak a papír síkjával és fehérségével, meg a művészi betűvel hozta létre a legnemesebb nyomdai klasszicizmust. A Bodoni betűtípusból szedett három kötetes Goethe-kötetekről van szó, valamint az ún. északi sorozatokról.

Lipcsében, Kölnben és Párizsban megrendezte a nemzetközi könyvművészeti kiállítások magyar szekcióit; szakcikkeket, tanulmányokat írt.

A második világháború munkaszolgálatosa borús őszi délutánokon szalmazsákján korrigálta Tótfalusi Mentsége hasonmás kiadásának korrektúralevonatait. A koncentrációs táborban vesztette életét.

*

Rövid szünet után: 1945-ben a nyomda ügyviteli nyomtatványok gyártásával kezdte meg működését, s közben elavultak gépei és felszerelése; szünetelt az utánpótlás és elöregedett a régi gárda. 1957-ben kezdődött el újra Gyomán a kneri hagyományokra épülő könyvgyártás a megmaradt gárda lelkes közreműködésével és nagy erőfeszítésével. E kezdeményezést a kiadók megfelelő kiadványokkal támogatták, s ez években készült könyvek a valóságos kvalitást jelentették a magyar könyvek között. A mennyiségnek, a terjedelemnek, a korszerűségnek azonban gátja volt a szinte teljes manufaktúra, s ilyen körülmények között a gazdaságosságot biztosítani nem lehetett. A kiutat csakis egy modernebb üzemi szerkezet, a konvencióknak megfelelő termékösszetétel jelenthette; a minőség mindenek fölé helyezése, amely a szakmai színvonal biztosítása is, amely biztosítéka a megfelelő rendelésállománynak, munkaellátásnak is.

1963. július 1-én került új irányítás alá a patinás nyomda: a Könnyűipari Minisztérium felügyelete és a tröszti irányítás alatt lévő Békési Nyomdához csatolták.

Rövid idő múltán elkezdődött a hagyományoknak megfelelő profil kialakítása, az új szakmunkásréteg kiképzése és bővítéssel egybekötött korszerűsítés, megfelelő gépesítés. Mindez azt eredményezte, hogy a tiszta, egynemű könyvprofil bevezetésével megvalósulhatott végre az a legnemesebb kneri törekvés, hogy olcsó, kitűnő minőségű, nagy példányszámú tömegkönyvet csináljon e nyomda: megfelelő gépesítéssel és természetesen az elmúlt, küzdelmes és kísérleti évtizedek letisztult gyártási tapasztalatainak felhasználásával. Ezzel a bővítéssel és korszerűsítéssel reneszánszát kezdte élni a könyvgyártás Gyomán. Kialakult a gyomai Kner Nyomdában az a megrendelői kör, amelyben oly kiadók lettek partnerek, akik továbbra is fontosnak tartják és támogatják a kvalitást, akik a nyomda hagyományaira építeni mernek. Az alapító és fia által soha nem remélt mennyiségben készül azóta a kitűnő minőségű, kötött könyv: egy esztendő alatt négyszer annyi, mint amennyi Kner Izidor és Imre officinájában hatvan év alatt összesen!

1950-ben 50 fős összlétszámmal dolgozott az üzem. 1963-ban 13 szakmunkása volt a 80 főt számláló üzemnek, ma 190 dolgozó közül 96 szakmunkása van.

Knerék kiadásában és közreműködésével 1944-ig elkészült a nyomdában 440 féle könyvkiadvány, kb. 250000 kötetben; 1957-től 1963-ig 110 féle könyv 460000 példányszámban; 1963-tól 1973-ig pedig 560 féle könyv 4700000 példányban.

Az üzem évről évre dicséretre méltón szerepel a Szép magyar könyv versenyében is: 2—4 helyeken a díjazott és dicséretet nyert könyvek száma szerint. Az üzemben készült könyvekkel a külföldön kiállító magyar kiadók, velük együtt a nyomda is díjakat, okleveleket nyert.

A TEVAN NYOMDA

Alig két évtized különbséggel indult meg a megye második leghíresebb, legjobban fejlődött és azóta is fennálló nyomdája: 1882-ben történt gyomai nyomdaalapítás után 1903-ban Békéscsabán, a poros alföldi városban vett meg egy könyvkereskedéssel együtt valami rozoga gépet és csekély, agyonhasznált betűanyagot Tevan Adolf.

Ez a két kis vidéki nyomda – közel egymáshoz – lett azután a magyar könyvművészet két kísérleti műhelye, ahol a precizitás és a műgond, a pontosság és az új állandó keresése, alkalmazása volt az elsődleges.

Az alapító fia, Tevan Andor, befejezve bécsi grafikai tanulmányait, 1910-től saját üzemében igyekezett hasznosítani azokat. Mint kiadó, jelentős sikereket ért el: 1912-ben elkezdte a Tevan-Könyvtár sorozatának füzeteit, melyekből 1923-ig megjelent 213 szám. A nemes, de nem méregdrága anyagok alkalmazását hirdette és valósította meg kiadványaiban.

1913-ban pedig megindította az Amatőr Tevan sorozatot, melynek köteteiben eredeti fametszetekről nyomott illusztrációk szerepeltek főképp. Tevan Andor az illusztrált könyveket vallotta magáénak; emellett végig ki is tartott. Csakhogy az illusztrációk igazi nyomdai anyagául a jónevű művészek alkotta fametszeteket tartotta, meg néhol a linóleumot.

Míg Kner Imre Kozma Lajost nyerte meg és együtt munkálkodtak a modern magyar könyvstílus megalkotásán, miközben létrehozták a Kner nyomda teljes díszítő anyagát, addig Tevan Andor könyvei számára Divéky József készítette az illusztráció nemes anyagát, a fametszeteket. De készített illusztrációkat számára Hincz Gyula is, Kármán József is.

A nyomda fennállásának 40. évfordulójára, 1943-ban kiadta a Heltai Gáspár-féle Aesopust, régi olasz fametszetekkel, Keleti Artur átírásában. A Tevan nyomda utolsó könyvkiadványa az 1948-ban megjelent Nyársforgató Jakab meséi volt, Hincz Gyula kontúrrajzaival, melyekhez a színes dúcokat Tevan Andor saját maga véste, csiszolta linóleumba.

A nyomda rentabilitását – ugyanúgy mint Kner – más nyomtatványféleségekkel biztosította: kisebb mennyiségű ügyviteli nyomtatvány és üzleti könyvgyártás mellett meghonosította üzemében a gyógyszervegyészeti cikkek kiszereléséhez szükséges csomagolóanyag-gyártást.

Ez volt a legfőbb oka annak, hogy a nyomda megszakítás nélkül dolgozhatott a nyomdaipar számára is annyira sanyarú háború utáni években.

Ez magyarázza azt, hogy a nyomdaipar e nagy bizonytalanságaiban sem volt komolyabb fennakadás és a fejlődés legfőbb biztosítéka, a folyamatosság mindenkor megvolt.

Miután a vegyipar fejlődése hamarább megindult hazánkban, mint sok más iparágé, s ez magával hozta a gyógyszeripar fejlődését is, az egyre fokozódó csomagolóanyag-igény a Tevan nyomda utódvállalatát, az államosított Békési Nyomdát két lépcsőben is komolyabb fejlesztésre késztette. Ezek során kicserélődött az egész felszerelés, az összes gép, meghonosodtak új technológiák, kialakult a tiszta profil, megszűnt, illetve nem éledt újjá Békéscsabán a könyvgyártás. A vállalat második nagy rekonstrukciójának avató ünnepségén, 1964. április 25-én vette fel az előző évben egyesített békéscsabai és gyomai üzem a Kner Nyomda nevet.

Ilyenformán él és fejlődik tovább megyénk két legnagyobb nyomdája – mint egy vállalat – és tesz eleget a nemes és jó hagyományoknak: egyrészt készíti a kneri és tevani precizitással és műgonddal a könyveket Gyomán, másrészt ugyancsak tevani és kneri szervezéssel és az új állandó keresésével a csomagolóanyagot Békéscsabán.

A MÚZEUM

A szakmai hagyományok ápolására, ébren tartására, a múlt értékeinek megóvására és a tradíciók megőrzésére a Kner Nyomda 1970-ben létrehozta a Kner Nyomda Múzeumot abban a házban, melyet Kozma Lajos, a hűséges munkatárs tervezett, és amely Kner Imréék lakóháza volt. E múzeum célkitűzése, hogy a teljes Kner és Tevan anyagot begyűjtse, azokat rendszerezze, kutathatóvá, publikálhatóvá tegye. Megőrizze a nyomdászatunkban egyedülálló nyomdai díszeket, s felkutassa a hiányzó fametszeteket. És időszakonként szakmai kiállításokon mutassa be a nyomda és a nyomdászat eredményeit. *Petőcz*

AZ ELSŐ FECSKE...

A gyek-technológiáról

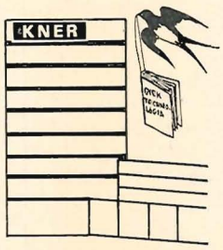

Azt tartja a közmondás, hogy *„egy fecske nem csinál nyarat"*. Vannak, akik általában vitatkoznak egyes közmondások jogosságán, és azt mondják, hogy *a jó bornak is kell cégér*. Nos, nem vállalkozom értelmezési kérdések megoldására — habár nagyon szeretem a közmondásokat —, de azt le kell szögeznem, mindjárt mondókám elején, hogy a *gyek-technológia* mindmáig *egyetlen fecske új üzemünk műszaki életében*, és mégis *alapvető alkotóerőt jelent*.

Volt már egy egészséges kezdeményezés 1969. nyarán, amikor elkészült egy technológiai sorozatterv, de soha nem került bevezetésre, soha nem lépett érvénybe: ma sem értjük, miért?! Ez a sorozatterv olyan érvényű megállapításokat, összefüggéseket tartalmaz, amely — véleményem szerint — bátran képezheti alapját az üzemünk új munkamenetére kidolgozandó technológiai előírásoknak. Most azt várjuk tehát, hogy *az első fecskének legyen folytatása*, és álljon össze a termelési folyamatok technológiai lánca. Elkezdhetnénk a kereskedelmi tevékenységtől, a gyek-munkán át, a programozás, diszpécseri munka technológiájáig, de folytathatjuk a felsorolást a főgépmesteri és korrektori revíziózástól kezdve, a formakészítés tevékenységén keresztül a minőségellenőrzés technológiájáig.

E gondolatból kiindulva többen nem értjük, hogy Balog és Darida kollégák miért nem szereznek következetesen érvényt annak az elhatározásnak, mely szerint az üzem minden termelési területére ki kell dolgozni a technológiai leírásokat. Tudomásunk szerint az ilyen munkálatok már kb. két éve elkezdődtek, de a mai napig sem lettek befejezve és kiadva.

Vitát képezhet, mint ahogy már képezett is, annak megállapítása, vajon *mit és hogyan tartalmazzon egy technológiai leírás?!* Véleményem szerint többet használ a közösség szolgálatának, ha az nem tankönyvszerűen leírt technikai adathalmaz, hanem a szükséges számszakiság mellett inkább a munkacsoport, részleg feladatkörét körvonalazza, beilleszti a munkát a társosztályokhoz fűződő kapcsolatokba. Talán ez a legfontosabb, mert bennünk, műszakiakban, van bizonyos hiányérzet: az egész üzem életén átható, éspedig egyformán ható technológiai koncepció (felfogások, nézetek rendszere) hiánya, vagy legalábbis nem elégséges volta.

Ilyen gondolatok jegyében született meg az ez év szeptember 15-től érvényben lévő gyek-technológia. Célkitűzéseiről, tartalmáról és eddigi visszhangjáról hadd álljon itt ez a kis rövid beszámoló.

Amikor megbízást kaptam a gyek-technológia elkészítésére, elsősorban az a cél lebegett a szemem előtt, hogy a munkatáska kitöltésének alapvető formai, számszaki és technológiai előírásaira, minden előre látható körülményt figyelembe véve, *szakszerű, mindenki által érthető*, tömör keretleírást adjak. Az elkészített javaslatot ez év február 7-én hat illetékes vezető kapta meg, majd az érintett osztályok képviselői február 27-én vitatták meg a tervet. E vita során közös véleményalkotással (ezt ki kell hangsúlyozni!), helyenként kisebb módosításokkal, a tervből most már végre elfogadott technológia született, amelyre a műszaki igazgató június 1-én rátette a jóváhagyó kézjegyét. A gépelt kézirat Romayor lemezre történő rávitelével 150 példányban sokszorosítottuk a technológiát, és bár az első oldalon az állt, hogy érvényes 1973. július 1-től, mégis csak szeptember 15-től vehették kézbe a vele dolgozók ezt a kis kötetet. (Hiába, még saját magunknak sem mindig gyors az átfutás!)

Ami a tartalmát illeti, annak kritikáját a fogadtatás jelöli leginkább. Hogyan fogadták tehát a gyek-technológiát a vezetők és egyszerű dolgozók? (Itt jegyezzük meg, hogy a kiosztott példányokon túlmenően a műszaki könyvtárból bárki kiveheti áttanulmányozásra a kötetet.)

A technológia hatáskörében igen jelentékeny szerepet játszó kereskedelmi osztály álláspontjával nem volt teljesen megelégedve a termelési főosztály. A már kinyomott kötet kézhezvétele után például azt sérelmezték, hogy ennek a technológiának mi köze a 3. oldalbeli megállapításhoz, miszerint „a megrendelés csak abban az esetben fogadható el, ha az írásban érkezett..." Ugyanakkor az egész nyáron át többször felajánlott technológiai oktatást még nem igényelték, pedig ez is a munkatáskák hibamentes leadását segítené elő.

Voltak olyan hangok is, amelyek utólag akarták kifejteni az előkészítő munka során elmulasztott véleményformálást, és vitatták például a szabásminta fogalmának bevezetését. Itt kell mégegyszer nyomatékosan leszögeznem, hogy bár a leírás egy ember munkája, de a végső kialakításban egy kollektíva működött közre, s bár az volt az elvem, hogy a munkatáskák tucatnyi dokumentációs mellékletét lecsökkentsem, s a méretminta fogalma egyben szabásmintát is jelentsen (természetesen műszaki rajz esetén azzal együtt), de ha okos érvekkel ezt annak idején eszünkbe jutott volna elvetni, idejében lehetett volna változtatni, nem a kinyomás után. Végül is győzött a józan ész: a méretminta egyben szabásminta is!

Végül, de nem utolsósorban, a jogos kritikákról néhány szót. Már a kiadásnál egyértelműen nem volt rokonszenves az annak idején kritikátlanul befogadott műszaki rajzok tömege, valamint a 22. és 23. sz. melléklet (a címkenyomtatás papír- és formatechnológiai utasításai, valamint a kereskedelmi osztály és a gyek közti zsákátadás -átvétel). Sajnálatos, hogy ilyen kényszerű tételek újabban is jelentkeztek azóta, s ezek belekívánkoznak a kötetbe, utólag kiadandó pótlásként. Ilyen például a mélynyomó festékigénylés rendje, a fémfóliaigénylés bevezetése. Nem kellemes dolog az sem, hogy a közreadott kötet mellett több tucat azóta kiadott szóbeli, írásbeli technológiai utasítást is fejben kell tartani, vagy bogarászni kell egy-egy munkatáska kitöltésekor. Vannak azonban olyan jogosan bővülő részek, amelyeket az élet természetes fejlődése teremtett meg, ilyen pl. az új mélynyomó hozzáléktrendszer. Most már látjuk annak, az akkor nem elég erélyes kritikai hangnak a jogosságát is, mely a hozzáléktáblák túlzott részletességét kifogásolta. Kár, hogy Balog kolléga kritikai megjegyzését nem fogadtam el e kérdésben, mert úgy néz ki, hogy e táblák elég komplikáltak, túl részletezők, és esetleg a későbbi tapasztalatok alapján változtatni, egyszerűsíteni kell őket.

Mindezek mellett meg kell állapítanunk, hogy a termelő részlegek, amelyek a technológia „legnagyobb fogyasztói", egyértelműen kezelik, alkalmazzák a leírásokat, *sok meddő vita szűnt* meg éppen e kötet nyomán, könnyebbé és reálisabbá vált a munka. Így hát, mindent összevetve, hasznos „fecskévé" vált a gyek-technológia.

Malatyinszki József

Túljutottunk a holtponton...

Egyesületünk az 1973. évre maga elé tűzött feladatokat az éves terv szerint igyekezett megoldani mind a békéscsabai, mind a gyomai üzemben. Ez évben a Dürer Nyomda is szervezett programokat és képviseltette magát a vezetőségi üléseken.

A szervezeten belül, mint önálló kör *megalakult a Minikönyv Klub*. Előadásokon helybeli és meghívott budapesti szakemberek tájékoztatták a tagokat a minikönyv előkészítéséről, kötéséről, kiadásáról. A tagok számára biztosítottak *olyan minikönyveket is, amelyek az üzletekben nem jelentek meg*.

Szakmai ismereteiket előadássorozat meghallgatásával bővítették az ofszet-kör tagjai. A legtöbben érdeklődtek *„A síknyomtatás jellemzése — Anyagmegtakarítás és prémiumrendszer"* című előadás iránt. Sikere volt *Uvacsek László*, a Budacolor Festékgyár szakértője ismertetőjének a festékgyártásról és a festékekkel kapcsolatos problémákról.

A fotó dolgozóinak szakmai továbbképzése jelenleg is tart a PNYME szervezésében.

Gazdag programot bonyolított le gyomai csoportunk is. Október 1-én és október 22-én 56-56 személyből álló csoporttal megtekintettük a kecskeméti és a szegedi nyomdákat. November hónapban három előadás hangzott el az 500 éves magyar könyvgyártás gyomai ünnepségsorozat keretében. Előadók voltak: az Állami Nyomdából *Jáni István*, a Magvető Könyvkiadótól *Horváth Tibor*, a Kossuth Nyomdából *Németh Sándor*. A három előadás résztvevőinek száma 80 fő volt.

Az egyesület egy külföldi és egy belföldi kirándulást szervezett. *Az ofszet-kör tagjai a szabadkai nyomdát látogatták meg október hónapban. November hónapban egy 40 fős csoport a szekszárdi és veszprémi nyomdával ismerkedett.* Lehetőség lett volna a brünni kiállításon való részvételre, sajnos ezt szervezési hiba miatt elmulasztottuk.

Mind a három *tagegyesület* képviseltette magát a november 16-án megrendezett MTESZ megyei vezetőségválasztó gyűlésen. A Propaganda Bizottság élére a Kner Nyomda egyik vezetőségi tagja került.

Az üzemi faliújságon állandó helyet kapott egyesületünk. Minden eseményről erről a helyről is tájékoztattuk a tagságot. Népszerűek voltak a klubnapok és a diavetítések.

A jövő évi terv elkészítésére már most felkészül a vezetőség és kéri, hogy a tagság szóban, vagy írásban eljuttatott bírálatával és javaslatával segítse elő a jövő évi még sikeresebb egyesületi kollektív munkát.

Csepregi Pálné

Új vezetőség, új tervek

Az üzemi KISZ gondjai és eredményei

Az elmúlt hónapokban országszerte lezajlottak a KISZ-szervezetek vezetőségválasztó taggyűlései. Üzemünkben is sor került a választásokra és új vezetők kerültek az alapszervezetek élére.

Az elmúlt években többször elmarasztalták KISZ-vezetőinket az üzemben folyó hiányos KISZ-munka miatt, — ezt több tényező befolyásolta — sajnos ez a gond ma is napirenden van.

Az okok közül néhány lényegeset kívánok megemlíteni: nem kell elfeledni, hány jó képességű fiatal KISZ-tag, vagy KISZ-vezető hagyta el az üzemet, vagy gondoljunk az elmúlt évek során felhígult létszámra, ami a III. rekonstrukció után következett, mindezek nem múlnak el nyomtalanul egy KISZ-szervezeten belül sem. Igaz, ez elmúlt már, de az is igaz, hogy ettől még *lehetett volna többet és jobban dolgozni*.

Ezért a jövőben egyik komoly feladat az érdeklődést felkelteni a fiatalokban, érezzék azt, hogy *egy taggyűlésnek is lehet számottevő szerepe*, ha ezt mindenki komolyan veszi és úgy áll hozzá a dolgokhoz.

Talán ennyi kritikus elmarasztalás után néhány szót lehet mondani az eredményekről, mert voltak azok is. Ha nem is voltak „látványosak", de a mi KISZ-fiataljaink csinálták: társadalmi munka-akciók, munkaversenyek, rendezvények stb.

A jövőre nézve valamennyi alapszervezet és KISZ-fiatalok feladatai között szerepel a vállalat célkitűzéseit is elősegítő *munkaversenyek kibővítése*, az ifjúsági brigádmozgalom, mert ezen a területen sok, kiaknázatlan lehetőségünk van. Többet kell tenni a politikai és kulturális nevelés terén, minél több fiatalt kell bevonni a közösségi életbe. Ha ez sikerülni fog, a legközelebbi választásokon már szégyenkezés nélkül számolhatunk be sikereinkről és eredményeinkről. Ennek megvalósítása érdekében kérem valamennyi KISZ-tag aktív segítségét.

Krátki Mihály
KISZ-titkár

Üzemi hírek

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Dombi Ilona és *Pintér* János, *Dobrovolszki* Ilona és *Turák* Kálmán, *Holecz* Márta és *Papp* József, *Hugyecz* Mária és *Gedó* Sándor, *Kisréti* Irén és *Kovács* István, *Petrovszki* Etelka és *Leszkó* János, *Szabó* Erzsébet és *Sztraczinszki* János, *Timár* Katalin és *Gáspár* György, *Török* Zsófia és *Aradszki* János, *Porupcsánszki* Ilona és *Horváth* Gábor, *Tamási* Mária és *Kőszegi* András, *Vincze* Piroska és *Tóth* László, *Varga* Mária és *Molnár* István, *Tokai* Róza és *Terdik* Károly, *Bálint* Éva és *Beinschróth* Károly.

SZÜLETÉSEK

Biró Ida, *Boldizsár* Barbara, *Dusek* Andrea, *Kovács* Krisztina, *Lévai* József, *Lőrinczi* Mónika, *Pápai* Krisztina, *Stefkovics* Péter, *Timár* Ernő, *Vandlik* Andrea, *Viczián* István, *Váradi* Dóra, *Juhász* Jácinta, *Katona* Csaba.

KATONAI SZOLGÁLATRA BEVONULTAK:

Benkó Zoltán, *Dzurek* Lajos, *Földesi* Tibor, *Jakab* Dezső, *Kolarovszki* István, *Kokavecz* György, *Kovács* András, *Molnár* Lajos, *Petényi* György, *Tábor* Antal, *Tóth* András, *Tyirják* Pál, *Veszelka* Ferenc.

LESZERELTEK:

Knáll György, *Retter* Mátyás, *Túri* Gábor.

NYUGDÍJASOK:

Banyár Istvánné, *Sutyák* Judit.

74 ember 25 liter vért adott

1972. március 29-én ünnepélyes keretek között új vezetőségválasztással újraéledt nyomdánkban a Vöröskereszt. Az eltelt időszakban úgy érezzük, hogy több vonatkozásban is előreléptünk. Megszerveztük a bizalmi hálózatot, akik a vezetőség munkájához nagy segítséget nyújtanak, és így több fontos feladatot oldottunk meg segítségükkel. *1972. október 2-án 44-en összesen 14,5 l vért, 1973. október 2-án 74-en összesen 24,5 l vért adtak dolgozóink.*

A gyomai üzem tapasztalatcsere látogatásai

A megrendelői elvárások, a szakmai hagyományok megkövetelik a kivitelezésben közreműködő dolgozók szakmai színvonalának állandó növelését, szüntelen fejlesztését. A Kner Nyomda gyomai üzemének vezetősége elhatározta czért, hogy a termelés közvetlen irányítóit és a szervezetek vezetőit programban rögzített, céltudatos tapasztalatcserére vonja be.

Ennek eredményességéről és hasznosságáról számolhatunk be, miután mind az öt tervezett üzemet már meglátogattuk. Legelsőként a fejlesztés alatt álló *Dürer Nyomdát* tekintettük meg, egybekötve Szántó Tibor gyulai kiállításával. Ezt követte a *Nyírségi Nyomda,* amely szintén bővítés előtt áll. Majd a kecskeméti *Petőfi Nyomda* szerepelt a programunkban, mit a *Szegedi Nyomda* követett.

Rendkívül hasznosnak bizonyultak ezek az utak, mert jelentős mértékben hozzájárultak mind az egyéni ismeretek bővítéséhez, a helyes önértékeléshez, mind pedig a szakmai kultúránk emeléséhez.

Utoljára maradt a *Révay Nyomda* látogatása, melyre december 12-én került sor.

Szász Pál, géptermi művezető

A KNER NYOMDA dolgozóinak híradója
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Tagjai:
Bacsa Ferencné, Botyánszky Pál, Bíró József, Csepregi Pálné, Sándor István, Szenei Ferenc, Varga András

73.938 Kner Nyomda Békéscsaba, Lenin út 9–21.
Felelős vezető: Huszár Mihály igazgató
Eng. szám: 694/1973.

— *November 11-én, vasárnap délelőtt névadó ünnepséget rendezett üzemünkben a Társadalmi Ünnepségeket Szervező és Rendező Iroda a szakszervezet és a KISZ hozzájárulásával. A gyermekek, Kökényesi Tamás, Krattinger Ákos és Végh István, 300 forintos betétkönyveket és játékokat kaptak.*

— *Ez év január 1-től október 31-ig 8987 volt a táppénzes napok száma. A legtöbb táppénzes nap január és február hónapokban volt: 1373, illetve 1348, a legkevesebb májusban: 809 nap.*

— *Az üzemorvosi rendeléseken 1972. január 1-től november végéig 5214-en jelentek meg, ez év november végéig 4660 fő vette igénybe az üzemorvosi betegellátást.*

K. L. Kapur az Indiai Újságírók és Lapnyomdászok titkára november 12-én látogatást tett üzemünkben. Nagy érdeklődéssel figyelte a számára újszerű nyomdai profilt (csomagolóanyag-gyártás) és sok kérdést tett fel a termeléssel, technológiával, munkaidővel, munkabérrel és a szakszervezeti élettel kapcsolatban. Az indiai vendég kérdésünkre válaszolva tájékoztatott bennünket az indiai lapnyomdászok helyzetéről, mely az ottani viszonyok között kiemelkedő. Érdekes viszont, hogy a nyomdákban nőket a termelésben egyáltalán nem foglalkoztatnak (nincsenek berakónők, csak berakó férfiak). Sok és olcsó a férfi segéd-munkaerő.

Tanulni jó...

6 szakmából 26 vizsgázó bizonyította tudását

Sokan vallják ezt, hiszen az általános és a szakmai ismeretek bővítése biztosabbá, határozottabbá teszi az ember fellépését a társadalomban és a munkahelyen egyaránt. Sok áldozatvállalással, fáradtsággal jár a tanulás, de megéri, mert aki nem tanul, az a mai rohanvást fejlődő életben nagyon lemarad. Lemaradni pedig nemigen akar senki. Üzemünkben is sokan tanulnak, hogy megszerezzék a nyolc általánost, az érettségit, technikumot, vagy főiskolára, egyetemre járnak a magasabb képzettségért. Sok fiatal tanul, hogy első szakmunkás képesítése mellé megszerezze a második szakmunkás képesítést is. Nagyon jó ez, hiszen két szakterületen is teljes értékű szakmunkásként dolgozhat, ha erre van szükség. November 20—21—22-én 26 fiatal dolgozónk tett szakmunkásvizsgát, ebből 14-en második szakmából. A 26 vizsgázó az alábbi hat szakmából bizonyította arra alkalmasságát:

Nyomdai fényképész: Boldizsár Margit, Regős Magdolna, Varga Mihály, Miklya Ilona, Daru Istvánné, Botyánszki Zoltánné, Lipták Mihályné I. Furák Gáborné, Trefil László, Papp József.

Nyomdai fénymásoló: Papp Józsefné, Kökényesi Ágnes, Lipták Mihályné II., Máté Erzsébet, Villám István.

Síknyomó gépmester: Rónavölgyi László, Szabó László, Turák Kálmán, Balta János, Bondár Imre, Sztankó Mihály.

Magasnyomó gépmester: Mastala István, Timár Antal, Vandra Zoltán.

Kemigráfus marató: Várhelyi Zoltán.

Kéziszedő: Gál Istvánné.

Terjed a Kner Nyomda jó híre

A Külügyminisztérium meghívójának története egyik példája annak, hogyan terjed hírünk az országban. A KM Protokol Osztályának munkatársa mesélte el, hogy már elkészültek a magas szintű vezetők újévi meghívóinak tervei, amikor Decsre utaztak népművészeti anyagok kiválasztására. A Decsi Népművészeti Szövetkezet elnöke hívta fel figyelmüket a Kner Nyomda grafikáira és nyomdaipari termékeire. A decsi ajánlás után a minisztérium képviselője személyesen kereste fel üzemünket újszerű, színvonalas újévi üdvözlők tervezésének megrendelésével. Az elkészült grafikai tervek a termográfiai beégetést, a fémfólianyomást és a dombort együttesen sikerrel alkalmazták, s a Külügyminisztérium zsűrije négyfajta újévi üdvözlő kivitelezését rendelte meg, amit megelégedésre és határidőre le is szállítottunk.

Cs. P.–né

Beszámoló

a nőbizottság ez évi munkájáról

Ismeretes, hogy a Kner Nyomda vállalatvezetősége és szakszervezeti bizottsága intézkedési tervet dolgozott ki a nők helyzetének javítása érdekében a IV. ötéves terv időszakára. Ezt az intézkedési tervet a nőbizottság figyelemmel kíséri. Munkánkat közösen végezzük a párt, a szakszervezet, a KISZ és a Vöröskereszt aktivistáival.

Munkánk során igyekszünk mindenre kiterjedő figyelemmel kísérni az üzemben dolgozók szociális, egészségügyi helyzetét. Ez nem jelent minden esetben látványos tevékenységet, sokkal inkább apróságok, melyek praktikusak, egyszerűek. Így került sor arra is, hogy a tisztaság érdekében naponta cserélik a végtelenített törülközőket. Közbenjárásunkra — a fagasztógépen dolgozó nők kérését teljesítették — rövid idő alatt megcsinálták az enyves lemosót, amely a nők munkáját könnyíti meg. Vagy: az esti műszakban dolgozók olcsón kaphatnak sült burgonyát vacsorára.

A vállalat vezetősége felmérte a nyolc általános iskolát el nem végzett dolgozók számát, ami igen magas. A nőbizottság feladata volt elbeszélgetni ezekkel a dolgozókkal, hogy végezzék el az általános iskolát. Sajnos elég kevés volt a jelentkező, 200 főből csupán 17.

Figyelemmel kísérjük a nyugdíj előtt álló nők helyzetét, egy éven belül valamennyien részesültek béremelésben.

Segítjük a kisgyermekükет egyedül nevelő anyákat, valamint a nagycsaládosokat. Beiskolázási segély formájában 22 család, illetve dolgozó nő kapott 300—600 Ft-ot, összesen 7900 Ft összegben. Ezt a munkát az SZB TT-vel közösen végeztük.

A bölcsődei elhelyezést mindenkor sikerült elintéznünk, jóllehet a tavalyi kilenccel szemben az idén csak két gyermek problémáját kellett megoldani.

Az idén először rendeztük meg a „Nők fórumá"-t, ami sajnos nem a legjobban sikerült, kevés volt a résztvevők között a fizikai dolgozó nő.

A szakszervezettel közösen megrendeztük a nyugdíjas találkozót, az idős embereket vacsorával vendégeltük meg.

A közeljövő tervei között szerepel: decemberben szeretnénk összehívni a gyermekgondozáson lévő anyákat a gyermekekkel együtt, ne érezzék azt, hogy elszakadtak üzemünktől. Míg az anyukák beszélgetnek, szórakoznak, a kicsiket mesével, bábjátékkal foglaljuk le. Ugyancsak a jövő hónapban megrendezzük a télapó ünnepélyt, amikor *a nagycsaládosoknak kívánunk ajándékkal kedveskedni.*

Terveink között szerepel a nyugdíjasokkal való több foglalkozás. Ezért *szeretnénk nyugdíjasklubot alakítani,* ahol az idős emberek időnként összejönnének. A „Nők fórumá"-t jövőre is megrendezzük, több körültekintéssel, jobban előkészítve.

Végezetül kérjük nődolgozóinkat, problémáikkal, javaslataikkal forduljanak hozzánk, ahol és amiben tudunk segítünk, ötleteiket, tanácsaikat figyelembe veszszük.

A Kner Nyomda Nőbizottsága nevében:

Such Mihályné

Régi problémája az üzemi sportéletnek a sportpálya hiánya. Az üzemi sportegyesület tagjai és vezetősége kereste a megoldás módját, így került sor a Trimetál üzem mellett lévő területen sportpálya létesítésére, melynek építésén november 24-én 59 fő dolgozott társadalmi munkában. A résztvevőknek ezúton mond köszönetet a sportkör vezetősége.